

SVÄTÉ PÍSMO STARÉHO ZÁKONA SZ IV.

prepísané na disketu podľa vydania
Slovenského ústavu svätého Cyrila a Metoda
v Ríme 1995

V tomto stĺpci sú uvedené značky, ktorými sa cez Ctrl+F dostaneš na začiatok jednotlivého spisu Starého zákona.

KNIHA PROROKA IZAIÁŠA -	Iz1
KNIHA PROROKA JEREMIÁŠA -	Jer1
KNIHA NÁREKY -	Nár1
KNIHA PROROKA BARUCHA -	Bar1
KNIHA PROROKA EZECHIELA -	Ez1
KNIHA PROROKA DANIELA -	Dan1
KNIHA PROROKA OZEÁŠA -	Oz1
KNIHA PROROKA JOELA -	Joel1
KNIHA PROROKA AMOSA -	Am1
KNIHA PROROKA ABDIÁŠA -	Abd1
KNIHA PROROKA JONÁŠA -	Jon1
KNIHA PROROKA MICHEÁŠA -	Mich1
KNIHA PROROKA NAHUMA -	Nah1
KNIHA PROROKA HABAKUKA -	Hab1
KNIHA PROROKA SOFONIÁŠA -	Sof1
KNIHA PROROKA AGGEA -	Ag1
KNIHA PROROKA ZACHARIÁŠA -	Zach1
KNIHA PROROKA MALACHIÁŠA -	Mal1
PRVÁ KNIHA MACHABEJCOV -	1Mach1
DRUHÁ KNIHA MACHABEJCOV -	2Mach1

□ P.R.

PROROCKÉ KNIHY, MACHABEJCI

KNIHA PROROKA IZAIÁŠA

ČASŤ PRVÁ HL 1 - 37
Úvodná reč 1,1-31

Iz1

I. Nadpis knihy. - ¹ Videnie Izaiáša, syna Amosovho, ktoré videl o Júdsku a Jeruzaleme v dňoch Oziáša, Joatama, Achaza a Ezechiáša, kráľov Júdska.

Nevernosť a hriešnosť národa

- 2 Čujte, nebesá, počúvaj, zem,
lebo Pán hovorí:
„Synov som vychoval a vyvýšil,
oni sa mi však spreneverili.
- 3 Vól si pozná gazdu
a osol jasle svojho pána;
Izrael nepozná,
môj ľud nepochopí.“
- 4 Beda hriešnemu národu,
ľudu s ťažkou vinou,
plemenu zločincov,
synom skazeným.
Opustili Pána,
zhrdli Svätým Izraela,
odcudzili sa.
- 5 Kde vás ešte udrieť, keď sa ďalej búrite:
celá hlava je nezdravá a celé srdce choré.
- 6 Od päty po temä nič na ňom celého:
puchlina a jazva a rana čerstvá,
nevytlačená, neobviazaná
a nezmäkčená olejom.
- 7 Vaša krajina je púšťou,
vaše mestá vypálené ohňom.
Vaša pôda? - pred očami
vám ju zožierajú cudzinci,
je púšťou, skazená od cudzincov.
- 8 Dcéra Sion zostala
ako búdko vo vinici,
sťa kolibka na uhorkovisku,
ako obliehané mesto.
- 9 Keby nám Pán zástupov
nebol ponechal zvyšok,
boli by sme ako Sodoma,
Gomore by sme sa podobali.

Bohoslužby bez spravodlivosti

- 10 Čujte slovo Pánovo,
kniežatá sodomské,
počúvaj zákon nášho Boha,
ľud gomorský!
- 11 „Načo mi množstvo vašich obetí? -
hovorí Pán.
Nasýtený som zápalmi baranov
a tukom kŕmnych teliec;
v krvi býčkov, baránkov a capov
nemám zalúbenie.
- 12 Keď prichádzate vidieť moju tvár,
ktože to žiada od vás
rozšliapávať mi nádvorie?

13 Neprinášajte viac márnú obeť,
ona je mi dymom ošklivým.
Novmesiac a sobota a slávne zhromaždenia?
Neznesiem hriech a slávnosť!
14 Vaše novmesiace a sviatky
nenávidí moja duša,
stali sa mi bremenom,
zunoval som znášať ich.
15 Aj keď rozprestierate dlane,
odvrátim oči od vás;
a keď aj hromadíte modlitby,
ja ich nevyslyším,
veď vaše ruky sú plné krvi.

Výzva k pokániu

16 Obmyte, očistite sa,
odstráňte mi pred očí
zlobu svojich skutkov,
prestaňte robiť zlo!
17 Učte sa robiť dobro,
domáhajte sa práva,
pomôžte utláčanému,
vymôžte právo sirote,
obhajujte vdovu!
18 Poďte, pravot'me sa! - hovorí Pán.
Ak budú vaše hriechy sť'a šarlát,
budú obieleené ako sneh,
ak sa budú červenať sť'a purpur,
budú ako vlna (biele).
19 Ak budete povolní a budete poslúchať,
dobro zeme budete požívať.
20 Ak sa však zdráhate a protivíte,
meč vás pohltí,
lebo hovorili ústa Pánove.“

Súd nad Jeruzalemom a) Obvinenie

21 Ako sa len stalo neviestkou
mesto verné,
plné spravodlivosti, pravda v ňom bývala,
teraz však vrahovia!
22 Tvoje striebro ostalo troskou,
tvoje víno je skazené vodou.
23 Tvoje kniežatá - hľ'a, vzbúrenci
a spoločníci zlodejov,
každý má rád dary,
ženie sa za odmenami,
sirote k právu nepomôžu
a žaloba vdovy k nim nedôjde.

b) Výrok

24 Preto hovorí Pán, Jahve zástupov,
Mocný Izraela:
„Beda, ukojím sa nad svojimi protivníkmi
a pomstím sa na svojich nepriateľoch.
25 Obrátim na teba svoju ruku,
vylúčim sťa lúhom tvoju trosku
a odstránim všetko tvoje olovo.
26 Potom ti vrátim sudcov ako sprvoti
a tvojich poradcov ako voľakedy.
Vtedy sa budeš zvať mestom spravodlivých,
verným mestom.
27 Sion bude vykúpený súdom
a jeho obrátení spravodlivosťou.
28 Záhube hriešnikom a zločincom tiež!
Čo opustia Boha, tí zahynú.
29 Budete sa pýriť pre terebinty,
ktoré ste ľúbili,
a hanbiť sa pre záhrady,
na ktorých ste lipli!
30 Lebo budete sťa terebinta, ktorej lístie padá,
a ako záhrada, ktorá nemá vody.
31 Mocnár bude pazderím a jeho dielo iskrou,
oboje bude spolu horieť a nezahasí ich nik.“

Proroctvá proti Júdsku a Jeruzalemu hl. 2 - 6 Sláva zemská a sláva mesiášska

Iz2

II. Nadpis. - ¹ Slovo, ktoré videl Izaiáš, syn Amosov, o Júdsku a Jeruzaleme.

Mesiášske Kráľovstvo, slávna Božia hora

2 Na konci dní
bude upevnený vrch Pánovho domu
na temene hôr
a vyčnievať bude nad pahorky;
i budú sa naň hrnúť všetky národy.
3 Prídu mnohé kmene a povedia:
Hor' sa, vystúpme na vrch Pánov,
do domu Jakubovho Boha,
nech nás poučí o svojich cestách
a budeme kráčať jeho chodníkmi.“
Lebo zo Siona vyjde náuka
a Pánovo slovo z Jeruzalema.
4 Rozsudovať bude medzi národmi
a naprávať početné kmene,
takže si z mečov ukujú radlá,
zo svojich kopijí viničné nože.
Národ proti národu nezdvihne meč

5 a nebudú sa viac priúčať boju.
Hor' sa, dom Jakubov,
kráčajme vo svetle Pánovom!

Národ ide za bohatstvom a modlami

6 Veru, zavrhol si svoj ľud, dom Jakubov,
lebo žijú podľa príkladu susedov:
majú veštcov ako Filištínci
a s potomkami cudzincov sa spolčujú.
7 Jeho krajina je plná striebra a zlata
a niet konca jeho pokladom.
Jeho krajina je plná koní
a niet konca jeho povozom.
8 Jeho krajina je preplnená modlami,
klaňajú sa dielu svojich rúk,
ktoré urobili ich prsty:
9 a kloní sa človek, korí sa každý.
Nie, neodpusť im to!

Zahynie bohatstvo i modly

10 Zájdi do skaly, schovaj sa do prachu
od strachu pred Pánom
a pred velebou jeho slávy.
11 Pyšné oči človeka sa sklopia
a pokorí sa hrdosť ľudí;
len Pán sám bude povýšený v ten deň.
12 Lebo deň Pána zástupov bude
nad všetkým pyšným a vyvýšeným
a nad všetkým hrdým; i bude to znížené.
13 Nad všetkými cédrmi Libanonu,
vysokými a hrdými,
nad všetkými dubmi Bášanu,
14 nad všetkými vysokými horami,
nad všetkými hrdými kopcami,
15 nad každou vysokou vežou,
nad každým hradným múrom,
16 nad každou taršišskou loďou
a nad každou pôvabnou krásou.
17 Pokorená bude pýcha človeka
a znížená bude povýšenosť ľudí.
Len Pán bude povýšený v ten deň
18 modly však úplne zmiznú.
19 Vojdú do skalných jaskýň
a do priekop zeme
od strachu pred Pánom
a pred velebou jeho slávy,
až povstane podesiť zem.
20 V ten deň zahodí človek
svojich strieborných bôžikov
a svojich zlatých bôžikov

- ktorých si urobil na poklonu -
krtom a netopierom,
21 aby zaliezol do trhlín skál
a do jaskýň brál
od strachu pred Pánom
a pred velebou jeho slávy,
až povstane podesiť zem.
22 Upust' te teda od človeka,
ktorého dych je v jeho nose.
Za čože ho teda pokladať?

Iz3

Všetkej opory budú pozbavení

III. ¹ Lebo, hľa, Pán, Jahve zástupov,
odstráni z Jeruzalema a z Júdska
všetku silu a oporu,
všetku oporu chleba a všetku oporu vody,
2 hrdinu i bojovníka, sudcu i proroka,
čarodeja i starca,
3 päťdesiatnika i vznešeného muža,
poradcu, obratného umelca a znalca vo veštení.
4 Chlapcov im dám za kniežatá
a samopaš zavládne nad nimi.
5 Ľudia sa budú vzájomne trýzniť,
každý svojho priateľa,
chlapec sa vrhne na starca
a podliak na vznešeného.
6 Keď jeden chytí druhého v otcovom dome:
„Máš rúcho, buď nám kniežaťom
a táto zrúcanina nech ti je poddaná! -
7 odvetí v ten deň:
„Nie som ránhojič,
veď v mojom dome niet chleba a niet šiat,
nerobte ma kniežaťom ľudu!“
8 Veru, Jeruzalem sa rúca, Júdsko padá,
lebo ich jazyk a ich skutky sú proti Pánovi,
navzdory očiam jeho velebnosti.
9 Výzor ich tváre svedčí proti nim,
svoj hriech hlásajú ako Sodoma, neskrývajú ho;
beda ich duši! Veď sebe robia zlo!
10 Povedzte spravodlivému, že dobre mu,
že bude jest' ovocie svojich skutkov.
11 Beda bezbožnému, zle mu!
Podľa skutkov jeho rúk sa mu stane.

Trest nad kniežatami Izraela

12 Dozorcami môjho ľudu sú deti
a ženy nad ním panujú.

Ľud môj, tvoji vodcovia sú zvodcovia
 a cestu, ktorou kráčaš, ničia!
 13 Pán povstal, aby sa pravotil,
 stojí, aby súdil kmene.
 14 Pán vstúpi do súdu
 so staršími svojho ľudu, i s jeho kniežatami:
 „Veď vy ste spásli vinicu,
 máte v dome korist' od bedára!
 15 Čo chcete? Drvíte môj ľud
 a rozomieláte tváre bedárov“ -
 hovorí Pán, Jahve zástupov.

Trest necudných žien

16 Pán hovorí:
 „Pretože sa dcéry Siona vyvyšujú,
 vykračujú s napnutým krkom,
 očami šibú sem a tam,
 chodia krokom trasľavým
 a hrkajú retiazkami nôh:
 17 prašivým spraví Pán temä dcér Siona
 a Jahve ich sluchy obnaží.
 18 V ten deň Pán odstráni ozdobu:
 obruče nôh, slniečka a mesiačky,
 19 perly, náramky a závoje,
 20 turbany, hrkálky, pásy,
 voňavky a amulety,
 21 prstene a nosné obrúčky,
 22 rúcha, plášte, šatky a kapsičky,
 23 zrkadlá a pláštiky, čiapočky a halienky.
 24 V ten deň bude miesto vône zápach
 a miesto pása povraz,
 miesto vlnivého účesu plešina,
 miesto plášťa vrecovina,
 vypálený znak namiesto krásy.
 25 Tvoji mužovia padnú mečom
 a tvoji hrdinovia vo vojne.
 26 Budú kvíliť a smútiť jej brány
 a spustnutá bude sedieť na zemi.

IV.¹ Sedem žien sa chopí
 jedného muža v ten deň a povedia:
 „Svoj chlieb budeme jesť a svoje rúcho obliekať,
 len твоjím menom nech sa zveme: odstráň našu potupu!“

Sláva mesiášska

2 V ten deň bude Pánov Výhonok na okrasu a slávu
 a Plod zeme na velebu a ozdobu

zachráneným Izraela.
 3 A ten, kto zostane na Sione
 a kto zvýši v Jeruzaleme,
 svätým sa bude nazývať,
 každý zapísaný v Jeruzaleme pre život,
 4 až zmyje Pán škvrnu dcér Siona
 a od Jeruzalema odstráni jeho krv
 duchom súdu a duchom zápalu.
 5 A Pán stvorí nad každým miestom vrchu Sion,
 i tam, kde ho vzývajú,
 oblak vo dne a dym
 a žiaru plamenného ohňa v noci,
 áno, nad celou slávou bude stan.
 6 A bude strechou tienistou
 vo dne pred horúčavou
 a úkrytom a útočišťom
 pred víchricou a pred dažďom.

Beda hriešnemu národu hl. 5

Iz5

Podobenstvo o vinici

V⁵. ¹ Zaspievam svojmu miláčikovi
 pieseň svojho priateľa o jeho vinici.
 Vinicu mal miláčik môj
 na úrodnom úbočí.
 2 Okopal ju, skálie z nej vyzbieral,
 viničom ju vysadil,
 postavil uprostred nej vežu
 a lisom ju vystrojil.
 Potom čakal, že urodí hrozno,
 urodila však plánky.
 3 A teraz, občania Jeruzalema
 a mužovia Júdska,
 súd'te medzi mnou a mojou vinicou!
 4 Čo som ešte mal urobiť svojej vinici
 a neurobil som jej?
 Prečo, kým čakal som hrozno,
 urodila len plánky?
 5 Teraz však nechže vám ukážem,
 čo urobím ja svojej vinici:
 pováľam jej plot a stane sa pastvou,
 zrúcam jej ohradu a bude pošliapaná.
 6 Obrátim ju na púšť,
 nebude strihaná a nebude kopaná,
 takže vzrastie tŕnie a bodľač;
 ba aj oblakom prikážem,
 aby ju neskropili dažďom.
 7 Bo vinicou Pána zástupov je dom Izraela

a júdski mužovia jeho sedom rozkošným.
On čakal na právo - a hľa, bezprávie,
na spravodlivosť - a hľa, kvílenie.

Šestoro beda

- 8 Beda tým, čo hromadia dom na dom
a pole pripájajú k poľu,
takže nieto viac miesta
a uprostred krajiny ste sami ubytovaní.
- 9 Počujem, Pane zástupov:
„Ver, že množstvo domov bude pustatinou,
vo veľkých a krásnych nebude nik bývať.“
- 10 Áno, desať jutár vinice urodí jeden bat
a chomer siatia efu urodí.
- 11 Beda tým, čo zavčas rána
pachtia po nápoji
a do neskorého večera
ich rozpaľuje víno!
- 12 Čo majú gitaru a harfu,
bubon, flautu a víno na hodoch,
na dielo Pána však nehl'adia
a prácu jeho rúk nevidia.
- 13 Zato bude zajatý môj ľud pre nevedomosť,
jeho slávni umrú hladom
a jeho zástup zoschne od smädu.
- 14 Preto podsvetie roztvorí svoj pažerák,
rozškl'abí svoje ústa bezodné
a zostúpi jeho sláva i jeho zástup
i jeho hluční a tí, čo v ňom plesajú.
- 15 I skloní sa človek a pokorí sa každý
a oči pyšných sa sklopia.
- 16 Povýšený bude v súde Pán zástupov
a svätý Boh v pravde ukáže sa svätým.
- 17 Baránky sa tam budú pásť ako na svojej pastve
a púšte boháčov cudzinci vyjedia.
- 18 Beda tým, čo priťahujú vinu nepravosťou
a pokutu vozovými povrazmi!
- 19 Čo hovoria: „Nech sa náhli,
nech urýchlí svoje dielo,
nechže uvidíme!
Nech sa priblíži a príde
rozhodnutie Svätého Izraelovho,
nech ho spoznáme!“
- 20 Beda tým, čo vravia zlému dobré a dobrému zlé,
robia svetlo tmou a tmou svetlom,
robia horké sladkým a sladké horkým!

- 21 Beda tým, čo sú vo vlastných očiach múdri
a sami pred sebou rozumní!
- 22 Beda hrdinom - v pití vína
a silákom - v miešaní liehovín,
23 ktorí za úplatok oslobodia zločinca
a odnímu právo od spravodlivých!
- 24 Preto ako plevu zožiera jazyk ohňa
a seno scvŕka sa v plameni,
bude ich koreň hnilobou
a ich kvet odletí ako prach,
lebo odmietli náuku Pána zástupov
a výroku Svätého Izraelovho sa rúhali.
- 25 Preto sa rozpálil Pánov hnev proti jeho ľudu,
vystrel proti nemu svoju ruku
a strestal ho, až sa triasli hory.
Ich mŕtvoly boli sť'a blato po uliciach.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.

Príchod nepriateľa

- 26 I zdvihne znak národu zďaleka
a zapíska mu až do končín zeme
a hľa, príde náhle, honosne!
- 27 Niet v ňom znaveného ani omdleného,
nespí, ani nedrieme,
pás jeho bedier sa nerozopne,
ani remeň na obuvi neroztrhne.
- 28 Jeho šípy sú ostré,
všetky kuše napnuté,
kopytá jeho koní sú ako kremeň
a jeho kolesá ako víchrica.
- 29 Rev má ako levica,
reve ako levíčatá,
ručí a uchytí korisť,
odnesie a nik mu ju nevytrhne.
- 30 V ten deň bude hučať nad ním
ako hukot mora.
Pozrie sa na zem a hľa, hustá tma
a svetlo sa zotmie v jej mrákote!

Povolanie proroka hl. 6

Iz6

VI. Videnie. - ¹ V roku, keď zomrel kráľ Oziáš, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne; lem jeho rúcha naplňal chrám. ² Nad ním stáli serafíni; každý mal po šesť krídel: dvoma krídlami si zakrývali tvár, dvoma si zakrývali nohy a dvoma lietali. ³ A jeden druhému volal:

„Svätý, svätý, svätý
je Pán zástupov,
celá zem je plná jeho slávy.“

⁴ Prahy dverí sa chveli od hlasu volajúceho a dom sa naplnil dymom.

⁵ Tu som povedal:

„Beda mi, áno, som stratený.
Ved' som muž s nečistými perami
a bývam medzi ľuďom s nečistými perami;
a moje oči videli kráľa, Pána zástupov.“

Očistenie - ⁶ I priletel ku mne jeden zo serašinov, v ruke mal žeravý uhlík, čo kliešťami vzal z oltára, dotkol sa mi úst a povedal:

„Hľa, toto sa dotklo tvojich perí,
zmizla tvoja vina
a tvoj hriech je odstránený!“

Poslanie

⁸ Potom som počul hlas Pána, ktorý hovoril:

„Koho mám poslať, kto nám pôjde?“

I povedal som: „Hľa, tu som, pošli mňa!“

⁹ Riekol:

„Chod' a povedz tomu ľudu:

Čujteže, čujte, no nerozumejte,

vid'teže, vid'te, no nepoznávajúte!

¹⁰ Sprav bezcitným srdce tohto ľudu,

jeho uši zaťaž a oči mu zasti,

aby očami nevidel a ušami nepočul,

aby mu srdce nepochopilo

a neobrátil sa a neuzdravil.“

¹¹ I vravel som: „Dokedy, Pane?“

Riekol:

„Kým nespustnú mestá, nebudú bez občanov

a domy bez ľudí,

kým nebude zem vyplienená v púšť.

¹² Pán oddiali ľudí,

takže bude veľká opustenosť v krajine.

¹³ A ak v nej ostane ešte desiaty diel,

bude znova ničený ako terebinta a dub,

z ktorého pri stínaní ostane iba kmeň.

Jeho kmeň je svätým semenom.“

VII. Len dôvera v Boha môže zachrániť. - ¹ V dňoch Achaza, syna Joatamovho, syna Oziášovho, kráľa júdskeho, Rasin, kráľ Aramu, a Peqah, syn Romeliášov, kráľ izraelský, vytiahli do boja proti Jeruzalemu, ale nevládali ho zdolať. ² Keď zvestovali Dávidovmu domu: „Aram táborí v Efraimsku, chvelo sa jeho srdce a srdce jeho ľudu tak, ako sa chvejú stromy lesa od vetra. ³ A Pán riekol Izaiášovi: „Chod' naproti Achazovi ty i tvoj syn Šeárjášúb až po koniec vodovodu Horného rybníka, na cestu poľa práčov, ⁴ a povedz mu:

Daj pozor a buď spokojný,
neboj sa a srdce nech ti nechabne
pre tie dve dymiace ohorené hlavne,
pre zúrivy hnev Rasina a Aramu
a Romeliášovho syna.
⁵ Preto, že sa Aram a Efraim a Romeliášov syn
uzniesli proti tebe, hovoriac:
⁶ „Tiahnime do Júdska a podesme ho,
strhnime ho k sebe
a ustanovme v ňom za kráľa Tábelovho syna!“
⁷ Toto hovorí Pán, Jahve:
„Nestane sa tak a nebude tak,
⁸ lebo hlavou Aramu je Damask
a hlavou Damasku Rasin.
O šesťdesiatpäť rokov
bude Efraim zlomený, nebude národom.
⁹ Hlavou Efraimu je Samária
a hlavou Samárie Romeliášov syn.
Ak neuveríte,
veru neobstojíte.“

Emanuel, syn panny. - ¹⁰ Pán znovu takto prehovoril k Achazovi: ¹¹ „Žiadaj si znamenie od Pána, svojho Boha, či už hlboko v podsvetí a či hore na výsostiach! ¹² Ale Achaz vravel: Nebudem žiadať a nebudem pokúšať Pána. Riekol teda (Izaiáš): „Počujteže, dom Dávidov! Či vám je málo obťažovať ľudí, že obťažujete ešte aj môjho Boha? ¹⁴ Preto vám sám Pán dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel! ¹⁵ Mlieko a med bude jesť, až bude vedieť opovrhnuť zlým a voliť si dobré.

¹⁶ Lebo skôr, ako by chlapec vedel opovrhnuť zlým a voliť si dobré, bude spustošená krajina, ktorej dvoch kráľov sa ty hroziš. ¹⁷ Pán privedie i na teba a na tvoj ľud - na dom tvojho otca - dni, akých nebolo odo dňa, čo sa odtrhol Efraim od Júdska - asýrskeho kráľa.“

¹⁸ V ten deň
Pán zapíska muche,
ktorá je v končinách riek Egypta,
a včele, ktorá je v krajine Asýr.
¹⁹ I prídu a usadia sa všeci
v jarkoch dolín a v trhlínach skál
a v každom trní a v každej škáre.
²⁰ V ten deň Pán oholí britvou
najatou spoza Rieky - kráľom asýrskym -
hlavu a vlásy nôh,
ba aj bradu odstráni.

21 Ak si v ten deň
prichová niekto kravičku a dve ovečky,
22 pretože dajú množstvo mlieka, bude jesť mlieko,
áno, mlieko a med bude jesť
každý, kto ostane v krajine.
23 V ten deň každé miesto,
kde je tisíc vínnych kmeňov za tisíc strieborných,
bude tŕním a bodľáčim;
24 pôjdu ta so šípami a kušou,
lebo tŕním a bodľáčim bude celá zem.
25 A na kopce, čo sa okopávajú motykou,
nevkročíš zo strachu pred tŕním a bodľáčim
a budú pastvou býkov a šliapaniskom oviec.

Tmy utrpení rozptýli Mesiáš hl. 8

Iz8

VIII. *Náznak pohromy.* - ¹ Pán mi povedal: „Vezmi veľkú tabuľu a napíš na ňu ľudským písmom: Náhla korisť - rýchly lup! ² I vzal som si hodnoverných svedkov, kňaza Uriáša a Zachariáša, syna Barachiášovho. ³ Potom som pristúpil k prorokyni; i počala a porodila syna. A Pán mi riekol: „Nazvi ho Náhla korisť - rýchly lup. ⁴ Lebo skôr, ako by chlapec vedel volať „Otče“ a: „Matka, budú odnášať bohatstvo Damasku a korisť Samárie pred asýrskeho kráľa.

Nepriatelía a Emanuel. - ⁵ A Pán ešte ďalej hovoril ku mne takto:

6 „Pretože tento ľud zavrhol
vody Siloe, ktoré tečú tíško,
a potešil tým Rasina
a Romeliášovho syna:
7 preto, hľa, privedie na nich (Pán)
silné a hojné vody Rieky:
- asýrskeho kráľa a všetko jeho vojsko -
i vystúpi nad všetky svoje riečištia
a prerazí všetky svoje brehy.
8 Potečie v Júdsku, rozvodní sa a rozprúdi,
bude siahať až k hrdlu,
takže svojimi rozpätými krídlami
zaplní šírku tvojej krajiny, ó, Emanuel!“
9 (Len) zúrte, národy, a skazíte sa,
čujte, všetky diaľavy zeme;
(len) zbrojte a zničíte sa,
(len) zbrojte a zničíte sa!
10 Kujte plán - a stroskotá,
hovorte reči - a neobstoja,
pretože s nami je Boh.

Pána sa treba báť

11 Lebo takto mi hovoril Pán
mocným zásahom a upravoval ma

aby som nešiel cestou tohto ľudu. Riekol:
 12 Nezvite sprisahaním všetko,
 čo tento ľud volá sprisahaním,
 a čoho sa on bojí, nebojte sa
 a nestrachujte sa!
 13 Pána zástupov, toho majte za Svätého!
 On je vašou bázňou a on vaším strachom.
 14 A bude svätyňou a skalou úrazu,
 kameňom pádu obom domom Izraela,
 sieťou a osídlom obyvateľom Jeruzalema.
 15 I potknú sa oň mnohí,
 padnú a rozbijú sa,
 zachytia sa a budú ulovení.“

Zúfalosť. - ¹⁶ „Potvrď svedectvo a zapečať náuku u mojich učeníkov. ¹⁷ Čakám teda na Pána, ktorý si zakryl tvár pred domom Jakuba, a dúfam v neho. ¹⁸ Hľa, ja a chlapci, ktorých mi dal Pán, sme znakmi a znameniami v Izraeli od Pána zástupov, čo býva na vrchu Sion! ¹⁹ Keď vám povedia: „Dopytujte sa u čarodejov a veštcov, čo šuškejú a šepocú; či sa nemá národ dopytovať u svojho boha, o živých u mŕtvych?“ ²⁰ K náuke a ku svedectvu! Ak nebudú hovoriť takto, budú ako tí, pre ktorých niet svitania. ²¹ Bude chodiť v nej (v krajine) ochabnutý a hladný, a keď vylačnie, rozzúri sa a bude zlorečiť svojmu kráľovi a svojmu Bohu. A či sa obráti nahor, ²² či sa pozrie na zem: hľa, úzkosť a tma a hrôzyplné temno!

Mesiášske svetlo. - Ale mrákavy uniknú, ²³ lebo nebude tma tam, kde je (teraz) súženie. V predošlom čase znevážil krajinu Zabulona a krajinu Neftaliho, v poslednom však zvelebí pobrežie mora, Zajordánsko, Galileu pohanov.

IX. ¹⁽²⁾ Ľud, čo kráča vo tmách,
 uzrie veľké svetlo,
 nad tými, čo bývajú v krajine tieňa smrti,
 zažiarí svetlo.
²⁽³⁾ Rozmnožil si plesanie, zväčšil si radosť;
 budú sa tešiť pred tebou, ako sa tešia pri žatve,
 tak, ako plesajú, keď si delia korisť.
³⁽⁴⁾ Ved' jeho ťažké jarmo
 a prút jeho pleca
 a palicu jeho pohoniča
 lámeš ako v dňoch Madiánu.
⁴⁽⁵⁾ Lebo každá hrmotná obuv
 a každý šat zmáčaný v krvi
 bude spálený, bude ohňu pokrmom.
⁵⁽⁶⁾ Lebo chlapček sa nám narodil,
 daný nám je syn,
 na jeho pleci bude kniežatstvo
 a bude nazvaný:
 zázračný Radca, mocný Boh,
 večný Otec, Knieža pokoja.
⁶⁽⁷⁾ Jeho vláda bude veľká

a pokoj bude bez konca
na Dávidovom tróne
a nad jeho kráľovstvom
aby ho upevnil a posilnil
právom a spravodlivosťou
odteraz až naveky.
Horlivosť Pána zástupov to urobí.

Tresty na Izrael

- 7(8) Pán poslal slovo proti Jakubovi,
aby dopadlo na Izrael.
- 8(9) A skúsi to celý národ,
Efraim aj občania Samárie,
čo v namyslenosti a pýche srdca vravia:
9(10) Tehly sa zrútili - budeme stavať kvádrami,
sykomory sú vytáť - nahradíme ich cédrami.“
10(11) A Pán povýšil nad neho Rasinových nepriateľov
a popudil jeho odporcov.
- 11(12) Aramejčanov od východu a Filištíncov od západu,
i hltat' budú Izrael plnými ústami.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.
- 12(13) Ale ľud sa neobrátil k tomu, čo ho bil,
a nehľadali Pána zástupov,
13(14) nuž odtne Pán hlavu i chvost,
palmovú ratolesť i trsť v jediný deň.
- 14(15) Starec a hodnostár sú hlava,
prorok však, ktorý učí lož, je chvost.
- 15(16) Vodcovia ľudu (Izraela) sú zvodcami
tí však, ktorých vedú, sú zvedení.
- 16(17) Preto z jeho junače nemá Pán radosti
a nad jeho sirotami a vdovami sa nezľutuje,
veď sú to všetko bezbožníci a zločinci
a každé ústa hovoria hanebnosť!
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.
- 17(18) Veď nepravosť horela sť a oheň,
čo trnie a bodľáč stravuje,
potom zapaluje lesné húštiny,
že ich zahaľujú stĺpy dymu.
- 18(19) Hnevom Pána zástupov je zapálená krajina
a ľud (Izraela) je ako pokrm ohňa:
nik sa nezmiluje nad vlastným bratom.
- 19(20) Zožiera napravo a hladuje,
zjedá naľavo a nenasýti sa;
každý zjedá mäso vlastného ramena.
- 20(21) Manesses Efraima a Efraim Manassesa
a obaja spolu sú proti Júdovi.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev

a jeho ruka je ešte vystretá.

- X.** ¹ Beda tým, čo uzákoňujú zlé zákony,
a pisárom, ktorí spisujú útlak,
² aby drobných ľudí odtisli od práva
a biednych môjho ľudu odviedli od pravdy,
aby vdovy boli ich korisťou
a aby ozbíjali siroty.
³ Čo však spravíte v deň navštívenia,
keď nešťastie príde zďaleka?
Ku komu sa budete utiekať o pomoc
a kde zanecháte svoje bohatstvo?
⁴ Dostanete sa len medzi zajatcov
a medzi pozabíjaných padnete.
Tým všetkým nie je odvrátený jeho hnev
a jeho ruka je ešte vystretá.

Zničenie Asýrskej ríše 10,5-34

Nadutosť Asýrska

- ⁵ Beda Asýrsku, je prútom môjho hnevu
a palicou v ich rukách je moja prchkosť.
⁶ K rúhavému národu ho posielam,
proti ľudu môjho hnevu dávam rozkaz,
aby koristil korisť a zbíjal zboj
a aby ho rozšliapal ako blato ulíc.
⁷ Ale on tak nezmýšľal
a jeho srdce tak nemieni,
lež v mysli má vyničiť
a vyhubiť nemálo národov.
⁸ Ved' hovorí:
⁹ „Či nie sú moje kniežatá všetky kráľmi?
Či nie je Kalano ako Karkemis?
Či nie je Emat ako Arpad?
Či nie je Samária ako Damask?
¹⁰ Ako zasiahla moja ruka kráľovstvá bôžikov -
a modiel mali veru viac než Jeruzalem (a Samária).
¹¹ Či tak, ako som urobil Samárii a jej bôžikom,
neurobím tiež Jeruzalemu a jeho modlám?“

Hrozba Asýrom

- ¹² Keď Pán doplní celé svoje dielo
na vrchu Sion a v Jeruzaleme,
navštívim pyšný výplod srdca asýrskeho kráľa
a nadutú hrdosť jeho očí.
¹³ Lebo hovorí: „Silou svojej ruky som to urobil
a svojou múdrosťou, lebo som rozumný;

odstránil som hranice národov,
ich poklady som ukoristil
a sť'a obor som zvrhol tých, čo sedeli na tróne.
14 Moja ruka našla ako hniezdo
bohatstvo národov
a ako sa zhrabujú opustené vajcia,
zhrabol som ja celú krajinu
a nebolo, kto by krídlom strepotal
a ústa otvoril a spišť'al.“
15 Či sa môže vypínať sekera nad toho, čo ňou hýbe?
Či sa môže vyvyšovať píla nad toho, kto ju ťahá?
Akoby prút hýbal tými, čo ho dvíhajú,
akoby palica dvíhala toho, ktorý nie je drevom.
16 Preto pošle Pán, Vládca zástupov,
na jeho silákov suchoty
a pod jeho pýchou bude pražiť ako požiar oheň.
17 Svetlo Izraela bude ohňom,
jeho Svätý plameňom.
I bude horieť a strávi
jeho trnie a bodľač v jeden deň.
18 Nádheru jeho lesa a hája
znivočí od vrcholu až po koreň,
že bude, ako kto hynie horúčkou.
19 Zvyšok stromov jeho lesa bude maličký,
že to chlapček spočíta.

Nádej pre zvyšky Izraela

20 V ten deň sa zvyšok Izraela
a zachránení Jakubovho domu
nebudú viac opierať o toho, kto ich bije,
lež úprimne sa budú opierať
na Pána, Svätého Izraela.
21 Zvyšok sa obráti, zvyšok Jakubov
k mocnému Bohu.
22 Lebo čo by bolo tvojho ľudu, Izrael,
ako piesku mora,
len zvyšok z neho sa obráti.
Záhuba ustanovená - prevláda spravodlivosť!
23 Lebo záhubu, a to neodvratnú,
vykoná Vládca, Pán zástupov,
prostred celej zeme.
24 Preto takto vraví Vládca, Pán zástupov:
„Neboj sa, ľud môj, čo bývaš na Sione,
Asýra, ktorý ťa bije prútom
a dvíha na teba svoju palicu
ako Egypt.
25 Ved' už len krátku chvíľku
a prestane zloba
a môj hnev bude ničit' ich.“
26 Pán zástupov zdvihne nad nimi svoj bič,

ako keď bil Madiánčana na skale Oreb,
a svoju palicu pozdvihne nad more ako proti Egyptu.
27 V ten deň
spadne jeho bremä z tvojho pleca
a jeho jarmo z tvojej šije:
jarmo sa zláme od tučnoty.

Skaza asýrskeho vojska

28 Ide na Ajat, tiahne cez Magron,
v Machmase si necháva batožinu,
29 prechádza priechodom:
„Geba nám bude nocľahom.“
Trasie sa Ráma,
Šaulova Gabaa uteká.
30 Kvíľ hlasito, dcéra Galima,
počúvajže, Laisa, úbohý Anatot.
31 Uteká Medemena,
obyvatelia Gebimu bežia.
32 Ešte dnes má zastat' v Nobe,
zamáva rukou nad vrchom dcéry Siona,
nad pahorkom Jeruzalema.
33 Hľa, Vládca, Pán zástupov,
poobtína vetvy náporom;
čo vysoko vzrástlo, bude sťaté,
čo je vznešené, klesne.
34 Obkliesnená bude húšť lesa železom
a Libanon padne s velikášmi.

Založenie mesiášskeho kráľovstva hl. 11

Iz 11

Mesiáš

XI. ¹ Z pňa Jesseho vypučí ratolesť
a z jeho koreňov výhonok vykvitne.
2 A spočinie na ňom duch Pánov:
duch múdrosti a rozumu,
duch rady a sily,
duch poznania a bohabojnosti;
3 a naplní ho bázeň pred Pánom.
Nie podľa zdania očí bude súdiť,
ani podľa počutia karhať,
4 ale v pravde bude súdiť maličkých
a rozhodovať priamosťou v prospech krotkých zeme.
I porazí zem prútom svojich úst
a dychom svojich perí usmrtí zlosyna.
5 Pravda bude pásom jeho bedier
a vernosť opaskom jeho drieku.

Pokojamilovnosť ríše mesiášskej

6 Vtedy bude vlk bývať s baránkom
a leopard spočívať s kozliatkom;
i teliatko a lev a kŕmny vól budú spolu
a drobný chlapček ich bude zavracať.
7 Krava i medveď budú sa pásť,
ich mláďatá budú ležať spolu
a lev bude ako vól žrať slamu.
8 Nemluvňa sa bude hrať nad dierou hada,
do jamy vretenice siahne rukou odkojenča.
9 Nebudú zle robiť a nebudú škodiť
na celom mojom svätom vrchu;
lebo zem bude plná poznania Pána,
ako vody pokrývajú more.

Spása pohanov a Izraelitov

10 V ten deň
bude koreň Jesseho stáť ako zástava národov,
budú ho vyhľadávať kmene
a jeho príbytok bude slávny.
11 V ten deň
Pán zase zdvihne ruku,
aby získal zvyšok ľudu,
ušetrený Asýrskom, Egyptom,
Patrosom, Kušom, Elamom,
Sineárom, Ematom a ostrovmi mora.
12 Zdvihne zástavu k národom,
zhromaždí vyst'ahovalcov Izraela
a Júdových roztratených pozbiera
zo štyroch strán sveta.
13 Zmizne žiarlivosť Efraima
a nepriatelia Júdu budú vyhubení.
Efraim nebude žiarliť na Júdu
a Júda nebude utláčať Efraima.
14 Lež zaletia na svah Filištíncov k západu
a spolu olúpia synov Východu.
Edom a Moab bude ziskom ich rúk
a synovia Amona budú ich poslúchať.
15 Pán vysuší jazyk Egyptského mora
svojím dychom horúcim
a vztiahne ruku nad Rieku,
rozbije ju na sedem potokov
a umožní ju prekročiť v obuvi.
16 I bude mať cestu zvyšok ľudu,
čo bude ušetrený Asýrskom,
ako ju mal Izrael v deň,
keď vychádzal z egyptskej krajiny.

Vďaka za spásu

- XII.** ¹ V ten deň povieš:
„Chválím ťa, Pane, že si sa hneval na mňa,
ale tvoj hnev sa odvrátil a potešil si ma.
² Hľa, Boh mojej spásy, dúfam a nebojím sa,
veď moja sila a môj chválospev je Pán,
on sa mi stal spásou.“
³ I budete čerpať vodu s radosťou
z prameňov spásy
⁴ a povieť v ten deň:
„Oslavujte Pána, vzývajte jeho meno,
oznámte jeho skutky národom,
rozhlasujte, že je slávne jeho meno.
⁵ Ospevujte Pána, veď veľkolepo konal,
nech je to známe po celej zemi.
⁶ Plesaj a jasaj obyvateľka Siona,
lebo veľkým uprostred teba je Svätý Izraela!

Proroctvá proti národom hl. 13 - 23

A. Babylon

Iz13

Nástup vojska

- XIII.** ¹ Výrok nad Babylonom, ktorý videl Izaiáš, syn Amosov.
Na holom vrchu zdvihnite zástavu,
volajte im hlasno, kývajte rukou,
nech vojdú do brán kniežat!
³ Ja som dal rozkaz svojim zasvätencom,
zavolať som (pre svoj hnev) svojich hrdinov,
tých, čo hrdo jasajú pre moju slávu.
⁴ Čuj! Hluk na vrchoch, ako množstva ľudí.
Čuj! Lomoz kráľovstiev zhromaždených národov.
To Pán vojsk prehliada bojovné vojsko.
⁵ Idú z ďalekej krajiny,
od končín nebies:
Pán a nástroje jeho hnevu,
aby zničili celú zem.

Hrozný deň Pánov nad Babylonom

- ⁶ Kvíľte, lebo blízko je deň Pána,
príde ako pohroma od Všemohúceho.
⁷ Preto sklesnú všetky ruky
a každé ľudské srdce ochabne.
⁸ I podesia sa, kŕče a bôle dostanú,
budú sa zvíjať ako rodička,
s hrôzou budú hľadiť jeden na druhého:
tvár im bude horieť plameňom.
⁹ Hľa, ide deň Pána ukrutný,

rozhnevaný a rozpálený,
aby urobil zo zeme púšť
a jej hriešnikov z nej vyhubil!
10 Ved' hviezdý nebies a ich súhvezdia
nezaskvejú sa svojím leskom,
slnko sa zatmie, len čo vyjde,
a mesiac sa nerozžiari svetlom.
11 Strescem zločin na svete
a na zločincoch ich vinu
a spravím koniec nadutosti pyšných
a hrdosť násilníkov pokorím.
12 Mužov spravím vzácnejšími než zlato
a ľudí nad zlato ofírske.
13 Preto otrasiem nebesami
a zem sa vyšinie zo svojho miesta
pre rozhorčenosť Pána zástupov
v ten deň, keď vzplanie jeho hnev.

Skaza Babylonu

14 Vtedy ako splašená gazela
a ako ovce, ktoré nik nestráži,
obrátí sa každý k vlastnému národu
a každý pobeží do svojej krajiny.
15 Každý dopadnutý bude prebodnutý
a každý dochytený padne mečom.
16 Pred ich očami rozdrví im deti,
vyplienia im domy a sprznia im ženy.

Médi premenia Babylon na trosky

17 Hľa, ja vzbudím proti nim Médov,
ktorí si nevážia striebra
a v zlato nemajú záľubu.
18 Ich kuše rozdrví mladíkov
a neušetria plod života,
nad synčekmi sa nezľutuje ich oko.
19 A Babylon, ozdoba kráľovstiev,
pyšná okrasa Chaldejcov,
bude, ako keď Boh rozvrátil
Sodomu a Gomoru.
20 Neobývaný bude naveky,
neosídlený na všetky pokolenia;
Arab si tam nepostaví stan
a pastieri tam nebudú košiarit'.
21 Ale bude tam sídliť zver púšte,
sovy naplnia ich domy,
budú tam bývať pštrosoy
a capy tam budú poskakovať.
22 Hyeny budú skučať v jeho kaštiel'och
a šakaly v palácoch rozkoše.

Už čoskoro príde jeho čas,
neodtiahnu sa už jeho dni.

Iz14

XIV. Posmešná pieseň na Babylon. Úvod. - ¹ Lebo Pán sa zmiluje nad Jakubom a znovu si vyvolí Izrael a dá im spočinúť vo vlastnej krajine. Vtedy sa pridružia k nim cudzinci a pripoja sa k Jakubovmu domu. ² Národy ich pojmu a privedú na ich miesto, dom Jakubov si ich však prisvojí v Pánovej krajine za sluhov a za služby; zajmú tých, čo ich zajali, a podrobia si svojich utláčateľov. ³ V ten deň, keď ti Boh dá odpočinúť si od únavy a zmietania a ukrutného otroctva, ktorým ťa zotročil, ⁴ zložíš toto porekadlo proti babylonskému kráľovi a povieš:

5 „Hľa, ako skončil tyran, skončilo násilie!“
Pán zlámal prút pohanov,
6 palicu vladárov,
čo zlostne bila ľudstvo
údermi neprestajnými,
podmaňovala v hneve národy
sužovaním neľútostným.
7 Oddychuje, odpočíva celá zem,
prepukáva jasotom.
8 Aj cyprusy a cédre Libanonu sa ti tešia:
„Odkedy ležíš, nevystúpi rubač k nám.“
9 Podsvetie zdola sa pre teba rozruší
v ústrety tvojmu príchodu;
vzbudzuje pre teba tiene,
všetkých mocnárov zeme
vyzdvihuje z ich trónov,
všetkých kráľov národov.
10 Títo všetci sa ozvú,
prehovoria k tebe:
„I ty si omdlel ako my,
nám si sa stal rovným?“
11 Do pekla je zvrhnutá tvoja sláva,
znenie tvojich hárf.
Pod tebou je rozostretá chrobač
a červy sú tvojou prikrývkou.“

Pád z neba

12 Ako si padla z neba,
žiarivá zornička!
Zrazený si k zemi,
čo si vládol nad národmi.
13 Ved' v srdci si si hovoril:
„Do nebies vystúpim,
až nad Božie hviezdy
vyvýšim svoj trón,
sidliť chcem na vrchu zhromaždenia,
na stráňach severu.“

14 Vystúpim do výšin oblakov,
prirovnám sa Najvyššiemu.“
15 Lenže do podsvetia si zvrhnutý,
na stráne priepasti.
16 Čo ťa uzrú, obzrú si ťa,
hútať budú o tebe:
„Či toto je muž, čo rozbúril zem,
zatriasol ríšami,
17 čo svet obrátil na pustatinu,
jeho mestá zrúcal
a jeho väzňom nepootváral dom väznenia?“

Mŕtvola kráľova

18 Králi národov všetci spočívajú v sláve,
každý vo svojom dome.
19 Ty však si vyhodенý bez hrobu
ako odporná vetva
- pokrytý zabitými,
ktorých meč prebodal -
19f ako pošliapaná mŕtvola.
19e K tým, čo zostúpia do kamenných hrobov,
20 nepridružíš sa pri pohrebe,
lebo si zničil vlastnú krajinu,
svoj vlastný ľud vyvraždil.
Nikdy nik nespomenie
semeno zločincov.
21 Postavte popravisko jeho synom
pre zločin ich otcov,
aby nepovstali a nepodmanili si zem
a nezaplňli svet mestami.

Doslov. - ²² Povstanem proti nim - hovorí Pán zástupov - a vyhubím z Babylonu meno
a zvyšok, rod a potomstvo - hovorí Pán - ²³ a obrátim ho na príbytok ježa a na mláky vôd a
vymetiem ho ničiacou metlou - hovorí Pán zástupov.

B. Asýrsko

24 Takto prisahal Pán zástupov:
„Veru, ako som zamýšľal, tak bude
a ako som ustanovil, tak sa stane,
25 že zlomím Asýrsko vo svojej krajine
na svojich vrchoch ho pošliapem,
takže sa vzdiali od nich jeho jarmo
stratí sa z ich ramien jeho bremeno.“
26 To je ustanovenie, ustanovené nad celou zemou,
a to je ruka, vystretá nad všetky národy.
27 Ved' Pán zástupov rozhodol, ktože to zlomí?
Jeho ruka je vystretá, ktože ju odstráni?

C. Filištínsko

- 28 V roku smrti kráľa Achaza odznel tento výrok:
29 Neteš sa ty, Filištínsko celé,
že prút toho, čo ťa bil, je zlomený,
bo z koreňa hada vyjde vretenica
a jej plodom bude okrídlený drak.
30 I budú sa pást' prvorodení biednych
a chudobní budú sídlit' v bezpečí,
tvoj koreň však hladom usmrtím
a tvojich pozostalých zabijem.
31 Kvíľ, brána, plač, mesto,
des sa, Filištínsko celé,
lebo od severu prichádza dym
a nik neodchádza od svojich čiat.“
32 A čo sa odpovie poslom pohanov?
Že Pán založil Sion
a na ňom sa ukryjú biedni jeho ľudu.

D. Moabsko

Iz15

Pohroma

- XV.** ¹ Výrok nad Moabom.
Áno, za noci bol zničený, Ar Moab zhynul;
áno, za noci bol zničený, Kír Moab zhynul.
2 Idú do domu, Dibon vystupuje na výšiny plakať,
na Nebu a na Medabe kvíli Moab:
na každej hlave plešina, každá brada oholená,
3 na jeho cestách obliekajú sa do vrecovín,
na jeho strechách a uliciach
všetko kvíli, rozplakáva sa.
4 Hesebon a Eleále volá,
až k Jase počuť ich hlas,
preto sa chvejú bedrá Moabu,
jeho duša sa chveje.
5 Moje srdce volá pre Moab.
Jeho ubehlíci sú až v Segore,
v Eglat - Šelišija.
Áno, na výstupy Luitu vystupujú v plači,
áno, na ceste k Horonaimu stupňujú krik pre skazu.
6 Áno, vody Nimrimu sa na púšť obrátia,
áno, vyschla tráva, zhynula byť,
niet viacej zelene.
7 Preto svoje zvyšky a svoje zásoby
nesú k potoku Vrb.
8 Áno, krik obkľučuje hranice Moabu,

až po Eglaim jeho kvílenie
a po Beer-Elim jeho kvílenie.
9 Áno, vody Dimonu sú plné krvi,
lebo na Dimon uložíť ďalšie:
na zachránených Moabu leva
i na tých, čo ostanú v krajine.

Iz16

Záchrana je na Sione

XVI. ¹ Pošlite baránka vládcovi zeme
zo Sely púšťou k vrchu dcéry Siona.
2 Ako odplašené vtáča, rozohnané hniezdo,
budú dcéry Moabu pri brodoch Arnona.
3 „Daj radu, učiň rozhodnutie;
premeň na noc svoj tieň v pravé poludnie,
schovaj ubehlíkov, nevyjavuj rozplašených!
4 Nech u teba bývajú ubehlíci Moabu,
buď im útočiskom pred ničiteľom!“
Veď zmizol násilník, prestalo ničenie,
zhynuli z krajiny tí, čo ju gniavili!
5 Milostivo bude postavený trón
a na ňom bude verne sedieť v stánku Dávidovom
sudca, čo hľadá právo a domáha sa pravdy.

Moabsko spustne pre pýchu

6 Počuli sme o pýche Moabu, pýche veľkej,
a o jeho nadutosti, hrdosti a prchkosti,
o jeho nezmyselných rečiach.
7 Preto jajkať bude Moab k Moabovi,
všetko to bude jajkať.
Za hroznovými koláčmi Kír-Charošetu
budú vzdychať celkom zničení.
8 Lebo sú zvädnuté polia Hesebonu,
vinicu Sabamy rozšliapali páni národov;
jej ratolesti siahajú až k Jazeru,
zatárali sa na púšť,
jej výhonky sa rozvetvovali,
presahovali more.
9 Preto plačom Jazerčanov oplakávam vinicu Sabamy,
zalievam ňu slzami, Hesebon a Eleále,
veď do tvojho vinobrania a do tvojej žatvy
vpadávalo ujúkanie.
10 Zmizla radosť a plesanie zo záhrad
a vo viniciach nejasajú, nevýskajú,
víno v lisoch nešliape šliapač,
urobil som koniec ujúkaniu.
11 Preto moje vnútro zuní pre Moaba ako citara
a moje útroby pre Kír Cháreš.

12 Až sa zjaví Moab
a namáhať sa bude na výšinách
a vojde sa modliť do svojej svätyne,
nič nezmôže.

13 Toto je slovo, ktoré Pán dávno vyriekol nad Moabom. 14 Teraz však prehovoril Pán:
„V troch rokoch, ako rokoch žoldniera, bude znevážená sláva Moabu so všetkým veľkým
zástupom. Zvyškov však bude málo, trocha, nie mnoho.“

E. Damask

Iz17

Skaza Damasku a Aramu

XVII. ¹ Výrok nad Damaskom:
„Hľa, Damask prestane byť mestom,
bude iba hrbou zrúcanín.
2 Opustené budú mestá Aroeru,
budú patriť stádam,
tam budú ležať a nik ich neodstraší.
3 Zhynie bašta Efraimu
a kráľovstvo Damasku,
so zvyškami Aramu bude
ako so slávou synov Izraela“ -
hovori Pán zástupov.

Trest Izraela

4 V ten deň zdrobnie Jakubova sláva
a tučnosť jeho tela schradne.
5 A obíde, ako keď žnec zachytáva steblá
a jeho rameno obžína klasy
v údolí Refaim.
6 Zostanú z neho paberky,
ako keď ráňajú olivy,
dve-tri bobuľky na samom vrcholci,
štyri-päť na konárikoch stromu“ -
hovori Pán, Boh Izraela.
7 „V ten deň vzhliadne človek na svojho Tvorcu
a jeho oči pozrú na Svätého Izraelovho.
8 Nebude hľadiť na oltáre,
na dielo svojich rúk,
a nebude pozeráť na to,
čo vytvorili jeho prsty,
na ašery a slnečné stĺpy.
9 V ten deň budú jeho opevnené mestá
ako zboreniská Hevejcov a Amorejčanov,
ktoré opustili pred synmi Izraela,
a bude pustatinou.
10 Veď si zabudol na Boha, svoju spásu,
a na svoju pevnú Skalu si si nespomenul,

preto len sad' rozkošné sady
a cudzím viničom ich vysádzaj!
11 V deň, keď zasadiš, ohrad'
a do rána prived' svoje semeno k rozkvetu:
unikne žatva v deň choroby
a nezhojiteľnej bolesti.“

Rýchly pád asýrskeho vojska

12 Beda, hukot mnohých národov,
hučia ako hukot morí!
Burácanie národov,
buráčajú ako burácanie ohromných vôd.
13 Zástupy buráčajú ako burácanie mnohých vôd,
ale zahriakne ich a ujdú ďaleko;
budú hnané ako pleva vetrom
a ako krútnava povíchrice.
14 Za večera, hľa, zdesenie,
pred ránom ho už niet!
To je údel tých, čo nás olupujú,
a osud tých, čo nás vykorisťujú.

F. Etiópia

Iz 18

XVIII. ¹ Beda, zem zuniacich krídel,
čo je za riekami Etiópie,
2 čo posielala poslov po mori,
po vode na papyrusových člnkoch!
Chod'te, rýchli posli,
k národu urastenému a lesklému,
k ľudu strašnému na ďaleko-široko,
k národu silnému a drviacemu,
ktorému rieky prerývajú krajinu.
3 Všetci občania sveta a obyvatelia zeme
hľad'te, až sa zdvihne zástava na vrchoch,
až zazneje trúba, čujte!
4 Lebo takto hovorí Pán ku mne:
„Spokojne budem hľadiet' na svojom mieste
ako žiarna horúčava za jasna
a ako oblak rosy v úpale žatvy.“
5 Lebo pred oberačkou, keď kvitnutiu je koniec
a hroznom polozrelým bude jeho kvet,
poobrezáva výhonky nožmi
a vetvy odstráni, obstrihá.
6 Všetci budú ponechaní vtáctvu hôr
a zveri zeme,
vtáctvo tam bude letovať
a všetka zver zeme tam prezimuje.
7 V tom čase prinesie dar Pánovi zástupov

národ urastený a lesklý,
ľud strašný na široko-d'aleko,
národ silný a drviaci,
ktorému rieky prerývajú krajinu,
na miesto mena Pána zástupov, na vrch Sion.

G. Egypt

Iz19

Trest krajiny

- XIX.** ¹ Výrok nad Egyptom:
„Hľa, Pán sa nesie na ľahkom oblaku
a ide do Egypta!
I trasú sa pred ním bôžikovia Egypta
a Egyptu sa v hrudi roztápa srdce.
² „I popudím Egypt proti Egyptu,
že bude bojovať brat proti bratovi,
priateľ proti priateľovi,
mesto proti mestu,
kráľovstvo proti kráľovstvu.
³ Egyptu unikne duch z útrob
a pomätiem ich rozvahu,
že sa budú vyzvedať u bôžikov,
čarodejníkov, duchov a veštcov.
⁴ Vydám Egypt do rúk krutých pánov,
tvrdý kráľ bude vládnuť nad nimi“ -
hovorí Pán, Jahve zástupov.
⁵ Vysušia sa vody z mora
a rieka úplne vyschne.
⁶ Páchnuť bude z riečísk,
spľasnú a vyschnú rieky Egypta,
zvädne trst' a šašina.
⁷ Plešiny sú pri Níle, pri brehu Nílu,
veď všetko siatie Nílu
uschne, zvädne, zmizne.
⁸ Kvíliť budú rybári,
žialiť všetci, čo hádžu udicu do Nílu,
a tí, čo rozprestierajú sieť na vode, sklesnú.
⁹ Zahanbia sa tí, čo spracúvajú ľan,
tí, čo češú a pradá biele nite.
¹⁰ Jeho robotníci budú pošliapaní,
všetci nádenníci zarmútení v duši.

Príčina nešťastia

- ¹¹ Veru bláznivé sú kniežatá Tanisu,
múdri radcovia faraóna sú hlúpou radou.
Ako môžete vravieť faraónovi:
„Syn mudrcov som, syn dávnych kráľov?“
¹² Kdeže sú tvoji mudrci?

13 Nechže ti oznámia a zvestujú,
 čo ustanovil Pán zástupov proti Egyptu.
 Osprosteli kniežatá Tanisu,
 pomýlené sú kniežatá Memfisu,
 14 zavádzajú Egypt vládcovia jeho kmeňov.
 Pán vmiešal do jeho útrobov ducha závratu,
 do bludu uvedú Egypt vo všetkom jeho konaní,
 ako blúdi opilec v tom, čo sám vydával.
 15 Egypt nebude mať diela,
 ktoré by previedla hlava a chvost,
 palmová ratolesť a trst'.

Omilostenie Egypta. - ¹⁶ V ten deň bude Egypt ako ženy; triasť a báť sa bude rozohranej ruky Pána zástupov, ktorou sa rozohnal proti nemu. ¹⁷ A júdska krajina bude Egyptu postrachom; keď ju ktokoľvek pred nim spomenie, bude sa triasť pre ustanovenie Pána zástupov, ktoré ustanovil nad ním. ¹⁸ V ten deň bude päť miest v egyptskej krajine, ktoré budú hovoriť rečou Kanaánu a prisahať na Pána zástupov, jedno sa bude volať Mesto slnka. ¹⁹ V ten deň bude Pánov oltár v strede egyptskej krajiny a pri jej hranici Pánov pomník. ²⁰ A bude znamením a svedectvom Pánovi zástupov v egyptskej krajine: Ak budú volať k Pánovi pre utláčateľov, pošle im záchrancu a obrancu a oslobodí ich. ²¹ Pán sa dá Egyptanom poznať; Egyptania v ten deň poznajú Pána a budú mu prisluhovať obety a dary, sľúbia Pánovi sľuby a splnia ich. ²² Pán bude biť Egypt, biť, ale uzdraví. Tak sa obrátia k Pánovi; i dá sa im uprosiť a uzdraví ich. ²³ V ten deň bude cesta z Egypta do Asýrska a budú chodiť Asýri do Egypta a Egyptania do Asýrska a Egypt s Asýrskom bude slúžiť. ²⁴ V ten deň bude Izrael tretím pri Egypte a Asýrsku; požehnaním uprostred zeme, ²⁵ ktorým požehná Pán zástupov slovami: „Požehnaný môj ľud Egypt a dielo mojich rúk Asýrsko a moje dedičstvo Izrael.“

Iz20

XX. Zajatie Egypta a Etiópie. - ¹ V roku, keď tartan prišiel do Azotu - keď ho poslal asýrsky kráľ Sargon - a bojoval proti Azotu a dobyl ho, ² v tom čase hovoril Pán prostredníctvom Izaiáša, syna Amosovho, takto: „Chod', vyzleč zo svojich bedier vrecovinu a vyzuj si z nôh obuv! I urobil tak a chodil nahý a bosý. ³ Vtedy povedal Pán: „Tak, ako chodí môj služobník Izaiáš tri roky nahý a bosý, na znamenie a náznak proti Egyptu a Etiópii, ⁴ tak poženie asýrsky kráľ zajatcov Egypta a vyhnancov Etiópie - mladíkov i starcov - nahých a bosých s holými zadkami na hanbu Egypta. ⁵ Ustrnú a budú sa hanbiť pre Etiópiu, svoju nádej, a pre Egypt, svoju ozdobu. ⁶ A obyvatelia tohto pobrežia povedia v ten deň: „Hľa, takto je s našimi nádejami, za ktorých pomocou sme behali, aby nás oslobodili od asýrskeho kráľa. Akože budeme môcť uniknúť my?“

H. Babylon

Iz21

XXI. ¹ Výrok nad morskou púšťou:
 Ako víchrice, ktoré tiahnu juhom,
 tak príde z púšte; z hroznej krajiny.
 2 Bolo mi zjavené kruté videnie:
 Lupič lupí, ničiteľ ničí.

„Hor' sa, Elam! Zvieraj, Méd!
 Všetkej ich kviľbe koniec urobím.“
 3 Preto sú moje bedrá plné hrôzy,
 schvátili ma bôle sťa bôle rodičky,
 zronený som, keď to čujem,
 zmätený som, keď to vidím.
 4 Trepoce mi srdce, zdesili ma hrôzy,
 súmrak mi moju túžbu urobil postrachom.
 5 Prestrú stôl, postavia hliadku,
 jedia a pijú.
 „Hore, kniežatá, mažte štít!“
 6 Lebo takto mi hovoril Pán:
 „Chod', postav hliadku! Čo uzrie, nech oznámi!
 7 Ak uvidí jazdcov, dvojice koní,
 jazdcov na osloch, jazdcov na ťavách,
 nech sleduje pozorne, veľmi pozorne!“
 8 I zvolal: „Vidím.
 Na hliadke, Pane, stojím vo dne stále,
 na svojej stráži ja stojím celú noc:
 9 Hľa, idú jazdci, dvojice koní.“
 I ozve sa a hovorí:
 „Padol, padol Babylon,
 všetky sošky jeho bohov
 roztrieskal na zemi.“
 10 Môj rozmlátený, môj rozdrvený ľud,
 čo som počul od Pána zástupov,
 Boha Izraela,
 to som vám oznámil.

CH. Edomsko

11 Výrok nad Dumou (Edomskom):
 Volá ku mne zo Seiru:
 „Strážca, ako je s nocou?
 Strážca, čo s nocou?“
 12 Strážca povedal:
 „Príde ráno, ale aj noc.
 Ak sa dozvedáte, dozvedajte sa,
 vráťte sa znovu!“

I. Arábia

13 Výrok nad Arábiou:
 V kružine púšte nocujte,
 karavány dedanské!
 14 V ústrety smädnému doneste vodu,
 obyvatelia krajiny Tema,
 choďte ubehlíkom naproti s chlebom!

- 15 Lebo ušli pred mečom,
pred vytaseným mečom
a pred natiahnutou kušou,
pred ťažkým bojom.
16 Lebo takto hovorí Pán ku mne:
„Ešte za rok, ako rok žoldniera,
a zahynie všetka sláva Kedaru,
17 zvyšok z počtu lukov
hrdinských synov Kedaru bude malý,“
lebo to riekol Pán, Boh Izraela.

J. Jeruzalem

Iz22

a) Skaza mesta

- XXII.** ¹ Výrok nad Údolím videnia:
Čože ti je, že si celé vystúpilo na strechy,
2 plné kriku, mesto hučiace, mesto jasajúce?
Tvoji zomrelí nepomreli mečom.
3 Všetci tvoji vodcovia razom utiekli
ukrutne spútaní,
všetci tvoji hrdinovia sú razom spútaní,
utiekli ďaleko.
4 Preto hovorím: „Odvráťte sa odo mňa!
Horko zaplačem.
Nesnažte sa potešiť ma
nad skazou dcéry môjho ľudu!“
5 Lebo deň poplachu a šliapania a búrenia
drží Pán, Jahve zástupov.
V Údolí videnia podkopávajú múr
a krik je proti hore.
6 Elam zdvihol tulec;
na vozoch ľudia, jazdci,
a Qír obnažil štít.
7 Tvoje krásne údolia sú plné vozov
a jazdci sa pevne postavili k bráne.
8 Odňal závoj Júdovi;
v ten deň si hľadel
na zbrojnicu Lesného domu.
9 Vidíte, že má Dávidovo mesto mnoho trhlín,
zhromažďujete vodu do Dolného rybníka,
10 sčítujete domy Jeruzalema,
rúcate domy na opevnenie múrov
11 a robíte struhu medzi dvoma múrmi
vodám starého rybníka.
Nepozriete však na toho, ktorý to urobil,
a toho, čo oddávna to spravil, nevidíte.
12 A pán, Jahve zástupov, zvolá v ten deň:
„Plačte a nariekajte,

ohoľte sa a opášte sa vrecovinou!“
13 Ale, hľa, plesanie a radosť,
zabíjajú statok a režu ovce,
jedia mäso a pijú víno:
„Jedzte a pime, veď zajtra umrieme!“
14 I zaznelo mi v ušiach, Pane zástupov:
„Veru vám nebude odpustený tento hriech,
pokiaľ neumriete“ - hovorí Pán, Jahve zástupov.

b) Sobna a Eliakim

15 Toto hovorí Pán, Jahve zástupov:
Chod'že k tomu úradníkovi,
k Sobnovi, správcovi domu:
16 „Čože tu máš a kohože tu máš,
že si si tu vytesal hrob?“
Vysoko vytesal svoj hrob,
v skale si vydlabal príbytok.
17 Hľa, Pán ťa rozmachom odvrhne, silák,
a pevne ťa zohne,
18 silno ťa zakotúľa, ako sa kotúľa lopta
do širšieho kraja.
Tam zomrieš a tam budú tvoje skvostné vozy,
ty hanba domu tvojho pána!
19 Odstránim ťa z tvojho miesta
a zvrhnem ťa z tvojho postavenia.
20 V ten deň zavolám svojho služobníka
Eliakima, syna Helkiáša,
21 a oblečiem ho do tvojho rúcha,
opášem ho tvojím pásom
a dám mu do rúk tvoju moc.
I bude otcom obyvateľom Jeruzalema
a Júdovmu domu.
22 Dám mu na plece kľúč Dávidovho domu,
keď otvorí, nikto nezavrie,
a keď zavrie, nikto neotvorí.
23 Osadím ho ako kôl na pevnom mieste,
že bude slávnym trónom domu svojho otca.
24 Bude na ňom visieť všetka sláva domu jeho otca:
konáre a ratolesti, všetky malé nádoby,
od hrnčiek až po krčahy.
25 V ten deň - hovorí Pán zástupov -
vykýve sa kôl, osadený na pevnom mieste,
vyvalí sa a padne,
i rozdrúza sa ťarcha, čo bude na ňom,
lebo to vyriekol Pán.“

XXIII. ¹ Výrok nad Týrom:

- Kvíľte, lode taršišké,
veď je zničený, prístrešia niet!
Pri príchode z krajiny Cetim
im to bolo zvestované.
- ² Zamlkli obyvatelia pobrežia,
sidonskí kupci, čo plavia sa morom.
- ³ Naplnilo ťa - cez veľké vody -
zrno Šichoru.
Žatva Nílu je ich zárobkom
a stal sa tržiskom národov.
- ⁴ Hanbi sa, Sidon, veď hovorí more,
morská pevnosť takto:
Neúpel si a neporodil si,
synov si nevychoval
a nevypestoval si panny.
- ⁵ Keď bude chýr o tom v Egypte,
zažalostia pre správu o Týre.
- ⁶ Choďte do Taršišu,
kvíľte, obyvatelia pobrežia!
- ⁷ Či toto je vaše jasajúce (mesto),
ktoré má pôvod odpradávná
a ktoré viedli jeho nohy
sídliť naďaleko?
- ⁸ Kto takto rozhodol
o Týre, čo korunúval,
ktorého kupci boli kniežatami,
jeho obchodníci vznešenými krajiny?
⁹ Pán zástupov rozhodol tak,
aby potupil pýchu všetkej slávy,
aby pohanil všetkých vznešených krajiny.
- ¹⁰ Prekroč svoju krajinu sť a rieka,
dcéra Taršišu, pása už niet!
- ¹¹ Vystrel svoju ruku nad more,
zatriasol dŕžavami.
Pán dal rozkaz proti Kanaánu,
aby boli zničené jeho pevnosti.
- ¹² I riekol: „Neplesaj už viac,
znásilnená panna, dcéra Sidonu!
Vstaň, preplav sa do Cetim,
ani tam nebudeš mať pokoja.“
- ¹³ Hľa, krajina Chaldejcov - to tento národ,
nie Asýr to bol, čo pripravil ju pre zver -
postavil si veže a zrúcal jej paláce,
urobil z nej zborenisko.
- ¹⁴ Kvíľte, lode taršišké,
veď je zničené vaše útočisko!

Omilostenie Týru. - ¹⁵ V ten deň bude Týrus zabudnutý na sedemdesiat rokov, ako sú dni jedného kráľa. Po sedemdesiatich rokoch bude s Týrom podľa piesne neviestky:

¹⁶ Vezmi gitaru, obchádzaj mesto,
neviestka zabudnutá,
pekne hraj, veľa spievaj,
aby si spomenuli na teba.

¹⁷ A tak po sedemdesiatich rokoch Pán navštívi Týrus a (on) sa vráti k svojmu zárobku a obcovať bude so všetkými kráľovstvami zeme pred tvárou sveta. ¹⁸ Jeho zisk však a zárobok bude zasvätený Pánovi. Nebude sa hromadiť a nebude sa uschovávať, lež bude patriť tým, čo bývajú pred tvárou Pána, aby jedli do sýtosti a obliekali sa nádherne.

Všeobecný súd (Apokalypsa) hl. 24 - 27

Iz24

Súd

XXIV. ¹ Hľa, Pán pustoší zem a nivočí ju,
rozvracia jej tvárnosť
a rozprašuje jej obyvateľov.
² I bude ako ľudu, tak kňazom,
ako sluhovi, tak jeho pánovi,
ako slúžke, tak jej panej,
ako predavačom, tak kupcom,
ako tomu, čo požičiava, tak tomu, čo si požičiava,
ako dlžníkovi, tak veriteľovi.
³ Pustá, spustnutá je zem, vyplienená a vylúpená,
lebo Pán hovoril toto slovo.
⁴ Trúchli, uvädá zem,
zoschýna, uvädá svet,
zoschýna výsosť so zemou.
⁵ A zem je sprznená od obyvateľov,
veď prekročili zákony, zmenili právo,
zrušili zmluvu večitú.
⁶ Preto kliatba zožiera zem
a pykajú tí, čo na nej bývajú,
preto horia obyvatelia zeme
a ľudí ostalo len máličko.
⁷ Smúti mušť, zoschýna vinič,
vzdychajú všetci, čo sa v srdci tešili.
⁸ Zmizla radosť bubnov,
prestal krik plesajúcich,
zmizla radosť citary.
⁹ Pri speve nepijú víno,
zhorkol nápoj pri pití.
¹⁰ Zbúrané je ničomné mesto,
zavretý každý dom, nevkrúčiš doň.
¹¹ Kviľba je po uliciach pre víno,
zapadla každá radosť,

odišla potecha zo zeme.
 12 V meste zostala spustlosť,
 na márnosť je rozbitá brána.
 13 Veru, tak bude vprostred zeme,
 uprostred národov
 ako ráňanie olív,
 ako paberkovanie, keď skončila oberačka.
 14 Tí pozdvihujú svoj hlas, zaplesajú,
 nad slávou Pánovou zajasá more.
 15 Preto oslavujte Pána na morských ostrovoch,
 meno Pána, Boha Izraela.
 16 Od končín zeme počuli sme spevy:
 „Sláva Spravodlivému!“
 Ale povedal som:
 „Schradnem, schradnem, beda mi!“
 Vzbúrenci sa búria,
 áno, do vzbury sa ženú vzbúrenci.
 17 Strach a jama a osídlo
 pre teba, čo obývaš zem:
 18 a kto unikne hlasu hrôzy, padne do jamy,
 kto vystúpi z jamy, chytí sa do osídla.
 Lebo sa roztvoria prietoky z výsosti
 a zatrasú sa základy zeme.
 19 Veľmi sa rozpuká zem,
 na kusy sa dotrhá zem,
 hrozne sa bude triasť zem.
 20 Tackať sa bude zem, tackať sťa opilec,
 zakolíše sa ako koliba;
 i zaľahne na ňu jej hriech
 a padne, že viac nevstane.
 21 V ten deň Pán navštíví
 vojsko výšav na výsosti
 a kráľov zeme na zemi,
 22 zhrabaní budú, ako sa zhrabujú zajatci, do jamy
 a zavretí budú do väzenia,
 po mnohých dňoch budú navštívení.
 23 I sčervenie mesiac a zahanbí sa slnko,
 veď Pán zástupov kraľuje
 na vrchu Sion a v Jeruzaleme
 a pred svojimi staršími má slávu.

Iz25

Ďakovná pieseň

XXV. ¹ Pane, Bohom si mi, zvelebujem ťa, chválím tvoje meno,
 veď si zázračne uskutočnil
 dávne ustanovenia s pevnou vernosťou!
 2 Veď si mi z mesta spravil zrúcaninu,
 z opevneného mesta zborenisko,

paláce cudzích nie sú mestom,
nikdy nebudú postavené.
3 Preto ťa velebí silný ľud,
mestá mocných národov sa ťa boja.
4 Ved' si bol pevnosťou slabému,
pevnosťou biednemu v jeho úzkosti,
úkrytom pred búrkou, tŕňou pred úpalom,
lebo dych tyranov - ako búrka múru.
5 Ako úpal na púšti
udusil si hluk cudzincov,
ako úpal v tŕni mraku
stlmil si pieseň tyranov.

Blaženosť zachránených

6 Pán zástupov pripravil
na tomto vrchu všetkým národom
hostinu hojnú, hostinu s vínom,
hojnosť vyberanú, víno najjemnejšie.
7 A zničí na tomto vrchu
závoj, rozvinutý nad celým ľudstvom,
a prikrývku, čo zakrýva všetky národy.
8 Zničí smrť navždy
a Pán, Jahve, zotrie
slzu z každej tváre
a hanbu svojho ľudu
odstráni z celej zeme,
lebo Pán hovoril.
9 A v ten deň povedia: „Hľa, toto je náš Boh,
v neho sme dúfali, že nás spasí!
On je Pán, v neho sme dúfali,
jasajme a radujme sa z jeho spásy!
10 Lebo Pánova ruka spočinie na tomto vrchu.“
Potom bude Moab zmlátený na mieste,
ako je zmlátená slama v hnojnici.
11 A ak si v nej rozťahne ruky,
ako rozťahuje plavec pri plávaní,
zrazí jeho pýchu aj obratnosť jeho rúk.
12 Zrúti tvoje vysoké opevnené múry,
zvalí, strhne k zemi, do prachu.

Iz26

Pieseň chvály a vd'aky

XXVI. ¹ V ten deň sa bude v júdskej krajine spievať táto pieseň:
„Máme pevné mesto,
spásu položil,
múry a hradby.
2 Otvorte brány
a vstúpi spravodlivý ľud,

ktorý zachová vernosť.
3 Má myseľ pevnú
zachoval si mu mier,
mier, veď dúfa v teba.
4 Dúfajte v Pána na veky večné,
lebo Pán, Jahve, je večnou skalou.
5 Preto znížil obyvateľov výšin
mesto vyvýšené;
zrútil ho, zrútil až k zemi,
zrazil ho až do prachu.
6 Rozšliapala ho noha,
nohy biednych, kroky slabých.
7 Cesta spravodlivého je rovná,
cestu spravodlivého na rovno upraviš.

Boh sa zastal svojich

8 Áno, cestu tvojich súdov, Pane, sme čakali,
tvoje meno a tvoja sláva je túžbou duše.
9 Svojou dušou dychtím po tebe v noci,
áno, môj duch ťa vrúčne hľadá ráno,
lebo podľá tvojich súdov na zemi
učia sa obyvatelia sveta spravodlivosti.
10 Dostane zlosyn milosť? Nenaučí sa pravde,
v zemi spravodlivých hreší
a nevidí velebnosť Pána.
11 Pane, tvoja ruka je zdvihnutá, a nevidia;
s hanbou uvidia horlivosť o ľud,
tvojich nepriateľov strávi oheň.
12 Pane, daruješ nám pokoj,
veď aj všetky naše diela si ty urobil!
13 Pane, Bože náš, vládli nad nami páni okrem teba,
len ty si nám umožnil chváliť tvoje meno.
14 Mŕtvi neožijú, tiene nepovstanú,
preto si ich strestal a vyhubil,
zničil si všetku ich pamiatku.
15 Zveľadil si národ, Pane,
zveľadil si národ, seba oslávil,
rozšíril si všetky hranice krajiny.

Smutná minulosť a radostná budúcnosť

16 Pane, v tiesni ťa hľadali.
Šeptom vylievali prosby,
keď ich karhal.
17 Ako ťarchavá žena, keď sa blíži k pôrodu,
zvíja sa a volá v bolestiach,
tak sme boli my, Pane, pred tebou.
18 Počali sme, zvíjali sme sa
a akoby sme boli porodili vietor,
spásu sme nepriviedli krajine
a nezrodili sa obyvatelia zeme.

19 Tvoji mŕtvi ožijú!
Vstanú moje mŕtvoly!
Vzbud'ťe sa a plesajte,
ktorí bývate v prachu!
Veď tvoja rosa je rosou svetla
a zem porodí tieň.
20 Chod', ľud môj, vstúp do svojich izieb
a zapri dvere za sebou,
schovaj sa trocha, nakrátko,
kým neprejde hnev.
21 Bo, hľa, vychádza Pán zo svojho príbytku,
aby trestal hriech na obyvateľoch zeme.
Zem odhalí svoju krv
a neukryje viac svojich zabitých.

Iz27

XXVII. ¹ V ten deň Pán potresce
svojím tvrdým, veľkým a silným mečom
Leviatana, rezkého hada,
a zabije draha, ktorý je v mori.

Nová Pánova vinica

2 V ten deň
bude vinica vínorodá, ospevujte ju!
3 Ja, Pán, ju strážim,
každú chvíľu ju polievam;
aby ju nepoškodili,
v noci i vo dne ju chránim.
4 Hnev neprechovávam.
Keby bolo trnie a bodľáče,
bojovne by som zakročil
a spálil by som ho zaraz,
5 alebo nech sa chopí mojej ochrany,
uzavrie mier so mnou,
mier uzavrie so mnou.

Boh trestal svojich mierne

6 V budúcnosti Jakub zakorení,
kvitnúť bude a pučať Izrael
a naplní tvár zeme úrodou.
7 Či ho šľahal, ako šľahal jeho šľahačov?
Či ho zabíjal, ako zabíjal jeho zabíjačov?
8 Zamietnutím(?), zavrnutím ho súdil,
zmietol svojím ostrým víchrom v deň východného vetra.
9 Nuž takto bude uzmierení hriech Jakubov
a všetkým ovocím je: odstráni svoj hriech,
keď urobí všetky oltárne kamene

podobnými rozdrvenému vápencu.
 Nevstanú viac ašery a chamány.
 10 Lebo pevné mesto je osamelé,
 príbytok zavrhnutý, opustený ako púšť,
 bude sa tam pásť a odpočívať teľa
 a znivočí jeho vetvičky.
 11 Keď uschnú jeho konáriky, zlámu sa,
 prídu ženy a zapália ich.
 Lebo je to ľud nechápavý,
 preto sa nezmiluje nad ním jeho Stvoriteľ
 a jeho Tvorca ho neomilostí.

Návrat národa

12 V ten deň
 bude Pán vyklepávať klasy
 od Eufratu až po Egyptský potok
 a vy, synovia Izraela, budete pozbieraní
 jeden po druhom.
 13 V ten deň
 zazvučí veľká trúba
 i prídu, čo boli stratení v asýrskej krajine
 a rozptýlení v krajine egyptskej,
 a klaňať sa budú Pánovi
 na svätom vrchu v Jeruzaleme.

Proroctvá o Sione hl. 28 - 35

Šestoro beda hl. 28 - 33

I. Proti Samárii a Jeruzalemu

Iz28

Samária

XXVIII. ¹ Beda pyšnej korune opilcov Efraimu
 a zvädnutému kvetu jeho skvostnej ozdoby,
 ktorá je na hlave tučného údolia zrazených vínom.
 2 Hľa, kohos' mocného a silného má Pán.
 Ako ľadovec, zhubný víchor,
 ako príval veľkých, dravých vôd
 zhodí na zem násilím.
 3 Nohami bude pošliapaná
 pyšná koruna opilcov Efraimu.
 4 A so zvädnutým kvetom
 jeho skvostnej ozdoby,
 ktorá je na hlave tučného údolia,
 bude to, čo s ranou figou pred obaračkou,
 ktorú zhltnie ten, kto ju zazrie,
 sotvaže ju má v ruke.
 5 V ten deň bude Pán zástupov
 krásnou korunou a ozdobným vencom
 zvýškom svojho ľudu,

6 duchom práva tomu, čo zasadá na súde,
a udatnosťou tým, čo zatlačia boj k bráne.

Jeruzalem

7 Lenže aj títo blúdia od vína
a od liehu sa tackajú,
kňaz i prorok blúdia od liehu,
sú pomätení od vína,
tackajú sa od liehu,
blúdia pri videní,
tackajú sa pri rozsudku.

8 Áno, všetky stoly sú plné vývratku
a výkalov, takže niet miesta.

9 „Koho to učí múdrosti?
A komu to vysvetľuje náuku?
Odkojeným mliekom?
Odtrhnutým od prs?

10 Ved' káž len, káž, káž len, káž,
čakaj len, čakaj, čakaj len, čakaj,
trochu sem, trochu tam!“

11 Veru brblavými perami
a cudzím jazykom
bude hovoriť k tomuto ľudu

12 ten, čo im hovoril:
„Toto je odpočinok,
dajte pokoj mdlému,
toto je zotavenie,“
ale nechceli počuť.

13 Preto k nim bude slovo Pánovo:
„Káž len, káž, káž len, káž,
čakaj len, čakaj, čakaj len, čakaj,
trochu sem, trochu tam!“ -
aby išli a klesli nazad a boli zdrvení,
zaplietli sa a boli chytení.

14 Preto čujte, posmešníci, slovo Pánovo,
panovníci tohto ľudu, čo je v Jeruzaleme.

15 pretože ste hovorili:
„So smrťou sme uzavreli zmluvu
a s peklom sme spravili dohodu,
keď sa privalí bič šľahavý, nezasiahne nás,
lebo sme si lož urobili útočiskom
a zakrývame sa klamom.“

16 Preto takto hovorí Pán, Jahve:
„Hľa ja položím na Sione kameň,
kameň vyskúšaný, uholný, vzácny,
pevne zasadený. Kto uverí, nezakolíše.

17 Mierou urobím právo
a váhou spravodlivosť,
útočisko lži však uchytí lejak
a na úkryt vyrúti sa vody.

18 Vaša zmluva so smrťou bude zrušená
a vaša dohoda s peklom neobstojí,
keď sa privalí bič šľahavý,
ten vás rozdrví.
19 Zachváti vás, kedykoľvek sa privalí,
bo ráno za ránom sa privalí, vo dne i v noci;
a len v hrôze pochopíte poučenie.“
20 Bo krátke je lôžko - nemožno sa vystrieť,
a prikrývka úzka - nemožno sa prikryť.
21 Lebo ako na vrchu Parašim vstane Pán
a zaburáca ako v údolí Gabaon,
aby urobil svoj čin - jeho čin je zvláštny,
aby uskutočnil svoj skutok - jeho skutok je divný.
22 Teraz sa však neposmievaťe,
aby vám nestuhli okovy,
lebo o skaze, a to neodvratnej,
počul som od Pána, Jahveho zástupov,
nad celou zemou.

Podobenstvo o roľníkovi

23 Nachýľte si ucho a počujte môj hlas,
dávajte pozor a čujte moju reč!
24 Či každý deň orie oráč (pod siatie),
otvára a bráni svoju roľu?
25 A či, keď urovná jej tvár,
nerozhodí kôpor a nezaseje rascu,
nedáva pšenicu, jačmeň
a ľadník do svojho ostredku?
26 V správnosti ho vycvičí,
jeho Boh ho vyučí.
27 Ved' nie mláťačkou sa mláti kôpor
a koleso voza nekrúti sa po rasci,
lež prútom vytĺka sa kôpor a rasca palicou.
28 Obilie sa mláti, no nerozdrvuje ho večne,
neženie kolesá svojho voza
a kopytami ho nerozdrvuje.
29 I to pochádza od Pána zástupov,
koná zázračne, zveľaduje múdrosť.

II. Proti Jeruzalemu

Iz29

XXIX. ¹ Beda, Ariel, Ariel,
mesto, kde sídlil Dávid.
Pridajte rok k roku,
sviatky nech obehnú,
2 potom budem tiesniť Ariela
a bude povzdych a vzdychanie;
i bude mi ako Ariel.

3 Budem ťa obliehať dookola,
upevním vôkol teba hradbu,
a vystavím proti tebe násyp.
4 Vtedy budeš pokorne zo zeme hovoriť,
z prachu zeme bude úpieť tvoja reč,
tvoj hlas bude ako duch zo zeme
a z prachu bude šepotať tvoja reč.

5 Ako drobný prach bude zástup cudzincov,
ako miznúca pleva svorka násilníkov.
I stane sa zrazu, nečakane:
6 Pán zástupov ťa navštívi
hromom a trasením a veľkým praskotom,
búrkou a víchricou a plameňom žeravého ohňa.
7 I bude ako sen a nočné videnie
zástup všetkých národov,
bojujúcich proti Arielovi
a všetkých, čo ho obliehajú, obkľúčujú a znásilňujú.
8 Ako keď sa sníva hladnému, že je,
a keď sa prebudí, nemá ukojenú túžbu,
a ako keď sa smädnému sníva, že pije,
a keď sa prebudí, je zmorený
a prahne smädom,
tak bude zástupu všetkých národov,
čo bojujú proti vrchu Sion.

Trest zaslepencov

9 Trápnite - a stápnete,
zaslepujte sa a oslepnete,
ste opití, ale nie od vína,
tackáte sa, ale nie od liehu.
10 Lebo Pán vylial na vás ducha závratu
a zavrel vaše oči, prorokov,
zahalil vaše hlavy, vidcov.
11 Nuž bude vám každé videnie
ako slová zapečatenej knihy.
Keď ju dajú tomu, čo vie čítať,
so slovami: „Čítajže toto!“ -
odpovie: „Nemôžem, je zapečatená.“
12 A ak dajú knihu tomu, čo nevie čítať,
a povedia: „Čítajže toto!“ -
odpovie: „Neviem čítať.“
13 Pán povedal:
„Pretože sa mi tento ľud približuje svojimi ústami
a svojimi perami ma ctí,
srdce si však vzdáľuje odo mňa,
takže je ich bázeň ku mne
naučeným ľudským príkazom,
14 preto, hľa, ja znovu vykonám divy
s týmto ľudom, podivne a čudno,

i zahynie múdrosť jeho mudrcov
a rozum jeho rozumných sa schová.“

III. Proti zlým úmyslom

- 15 Beda tým, čo pred Pánom
hlboko skrývajú úmysel,
vo tme dejú sa ich skutky
a vravia: „Kto nás vidí a kto o nás vie?“
- 16 Vaša prevrátenosť! Či hrnčiar hodnotí sa ako hlina,
že tvor hovorí o tvorcovi: „Neurobil si ma!“?
A hrniec vraví hrnčiarovi: „Nechápe!“?
- 17 Či to nebude už za krátku chvíľu,
že Libanon premení sa na sad
a sad budú za les pokladať?
- 18 A v ten deň počujú hluchí slová knihy
a z tmy a temnoty oči slepých prehliadnu.
- 19 Pokorní budú v Pánovi rásť v radosti
a najbiednejší z ľudu
budú plesat' v Svätom Izraela.
- 20 Ved' zmizol násilník a zhynul posmešník
a vyhubení sú, čo bdeli nad zločinom,
čo obvinili človeka pre slovo,
čo sudcovi v bráne kládli osídla
a pre nič odmietli spravodlivého.
- 22 Preto takto hovorí Pán Jakubovmu domu,
(ten, čo vykúpil Abraháma):
„Nebude sa teraz hanbiť Jakub
a nezbledne teraz jeho tvár.
- 23 Lebo keď uvidí (jeho dietky),
dielo mojich rúk uprostred seba,
zasvätia moje meno,
zasvätia Svätého Jakubovho
a báť sa budú Boha Izraelovho.
- 24 Zblúdení duchom pochopia múdrosť
a odbojníci prijmu poučenie.“

IV. Proti spojenectvu s Egyptom

Iz30

- XXX.** ¹ „Beda synom odbojným, hovorí Pán,
keď kujú plán, nie však skrze mňa,
robia zmluvu, nie však podľa môjho ducha,
aby hromadili hriech na hriech.
- ² Kráčajú dolu do Egypta
- mojich úst sa však nespýtali -
posilniť sa silou faraóna

a schovať sa do tône Egypta.
3 Sila faraóna vám však bude na hanbu
a skrýša v tieni Egypta na potupu.
4 I keď boli jeho kniežatá v Tanise
a jeho poslovia dôjdu do Hanesu,
5 všetci sa sklamú v národe,
ktorý im neprospeje.
Nebude im na pomoc ani na osoh,
ale na hanbu, ba na potupu.“
6 Výrok nad hrochom juhu:
Cez krajinu úzkosti a biedy,
odkiaľ je lev a levica,
vretenica a okrídlený drak,
vlečú na chrbtoch oslov svoje bohatstvo
a na hrboch tiav svoje poklady
k národu, ktorý im neprospeje.
7 Veď Egypt'ania nič a nič nepomôžu,
preto som zvolal:
„Ozrutou sú nehybnou.“

Záhuba protivníkov proroka

8 Teraz choď, napíš to
na tabuľu pred nimi
a vpíš to do knihy,
aby to bolo pre budúce dni
ako svedectvo naveky!
9 Lebo je to národ odbojný,
lživí synovia,
synovia, čo nechcú počuť
náuku Pánovu,
10 čo vravia vidiacim: „Nevidíte!“
a prorokom: „Neprorokujte nám pravdu,
hovorte nám príjemno,
prorokujte klamstvá,
11 odbočte z cesty,
odchýľte sa z chodníka,
odstráňte nám spred tváre
Svätého Izraelovho!“
12 Nuž takto hovorí Izraelov Svätý:
„Preto, že ste opovrhli týmto slovom,
dúfate v násilie a klamstvo
a opierate sa oň:
13 preto vám bude tento hriech
ako hroziaca trhlina
rozškl'abená na vysokom múre,
ktorého pád príde náhlo, rýchlo,
14 a bude rozbitý, ako sa rozbije hlinený hrniec,
nemilosrdne tresnutý,
že sa nenájde v jeho troskách črep,

na ktorý by sa vzal ohník z vatry,
alebo načrelo vody z mláky.“
15 Lebo toto hovorí Pán, Jahve, Svätý Izraelov:
„Návratom a pokojnosťou budete oslobodení,
v tichosti a dôvere je vaša sila,“
ale nechceli ste.
16 Ba vraveli ste: „Nie,
ale bežme na koňoch!“ -
preto budete bežať.
„A na rýchlonohých sa nesme!“ -
preto budú rýchli vaši stíhači.
17 Tisíc sa vás trasie pred hrozbou jedného,
pred hrozbou piatich utečiete,
kým neostanete
len ako sťažnosť na temene vrchu
a ako zástava na pahorku.

Pán sa zľutuje

18 A preto Pán čaká, aby sa zľutoval nad vami,
a preto sa dvíha, aby vás omilostil,
veď Bohom pravdy je Pán,
blažení všetci, čo dúfajú v neho,
19 lebo, ľud na Sione,
čo bývaš v Jeruzaleme,
nie, nebudeš plakať,
áno, zľutuje sa nad tebou
na hlas tvojho volania;
len čo ho počuje, vyslyší ťa.
20 A dá vám chlieb tiesne a vodu úzkosti
a tvoji učitelia sa viac neschovajú,
očami budeš vidieť svojich učiteľov
21 a ušami počuješ spoza seba slová:
„Toto je cesta, kráčajte po nej!“ -
ak sa odchýlite napravo, či naľavo.
22 Vtedy poškrtníš svoje modly pokryté striebrom
a zlatom obťahané liate sošky.
Rozhádžeš ich ako hnus,
povieš im: „Von!“
23 A on dá dažďa tvojmu siatiu
ktorým zaseješ roľu,
a chlieb, úroda zeme,
bude výdatný a záživný.
Tvoj statok sa bude v ten deň pásť
na rozsiahlej pastve.
24 Voly a osly, čo obrábajú zem,
budú žrať obrok záživný,
viaty sitom a vejačkou.
25 Na každom čnejúcom vrchu
a na každom vysokom kopci
budú potoky, prúdy vôd

v ten deň veľkého vraždenia,
keď budú padať veže.
26 Svetlo mesiaca bude ako svetlo slnca,
svetlo slnca však bude sedemnásobné
(ako svetlo siedmich dní)
v deň, keď obviaže Pán
zlomeninu svojho ľudu
a dotlčené rany vylieči.

Radost' nad oslobodením

27 Hľa, Pánovo meno prichádza zďaleka,
- jeho hnev blčí a je ťažkým kúdolom,
jeho pery sú plné hnevu,
jeho jazyk ako stravujúci oheň,
28 jeho dych je ako rozvodnený potok,
čo siaha až po hrdlo -
aby otriasol národmi otrasom ničiacim,
je uzdou na lícach národov, čo vedie k blúdeniu.

29 Budete piesne spievať
ako v noci zasväteného sviatku
a v srdci sa budete radovať
ako ten, čo putuje s flautou,
aby došiel na vrch Pána,
k Izraelovej Skale.
30 A Pán dá počuť svoj velebný hlas
a zjaví rozmach svojho ramena
v prchlivom hneve a v plameni žeravého ohňa,
v záplave, búrke a v kameňoch ľadovca.
31 Bo od hlasu Pána zatrasie sa Asýr,
keď ho udrie palicou.
32 A každý úder osudnej palice,
ktorý mu zasadí Pán,
bude za zvukov bubnov a hárľ
a v rozprúdenom boji ich zdoľá.
33 Lebo oddávna je prichystaný Tofet,
(aj ten je prichystaný pre kráľa),
hlboký a široký,
v jeho priehlbine oheň a hŕba dreva,
Pánov dych ho rozpaľuje sťa prúd síry.

V. Proti vyhľadávaniu pomoci v Egypte

Iz31

XXX. ¹ Beda tým, čo zostupujú pre pomoc do Egypta,
opierajú sa o kone,
dôverujú vo vozy, že ich je veľa,
a dúfajú v jazdcov, že sú veľmi mocní,
no na Svätého Izraelovho nevzhliadli

- a Pána nevyhľadávali.
2 Lenže aj on je múdry a privedie zlo,
neodvolá svoje slová,
povstane proti domu hriešnikov
a proti pomoci zločincov.
3 Však Egypt je človek, nie Boh,
ich kone sú telo, nie duch.
Až Pán vystrie svoju ruku,
potkne sa pomocník a padne napomáhaný
a všetci spolu zahynú.
- 4 Lebo toto mi hovorí Pán:
„Ako ručí lev a levica nad svojou: koristiťou
- a hoci by zavolali proti nemu plno pastierov,
ich hlasu sa nezľakne, od ich hluku sa nesplaší: -
tak zostúpi Pán zástupov
bojovať na vrchu Sion a na jeho kopcoch.
5 Ako lietajúce vtáky
tak zatieni Pán zástupov Jeruzalem,
zatieni a vyslobodí, ušetrí a ochráni.“
6 Vráťte sa k tomu, od ktorého ste tak hlboko odpadli,
synovia Izraela.
7 Lebo v ten deň odvrhne každý
svojich strieborných bôžikov
a svojich zlatých bôžikov,
ktorých vám urobili vaše ruky na hriech.
8 I padne Asýr nie mečom človeka
a nie ľudský meč ho zožerie;
bude ležať pred mečom
a jeho junač padne v poddanstvo.
9 Jeho skala zhynie od strachu,
pri úteku budú sa triasť jeho kniežatá,
hovorí Pán, ktorý má svoj oheň na Sione
a svoje ohnisko v Jeruzaleme.

Mesiášske kráľovstvo

- XXXII.** ¹ Hľa, podľa pravdy bude kraľovať kráľ
a kniežatá podľa práva panovať!
2 Každý bude sť'a úkryt pred vetrom
a útočisko pred búrkou,
ako potoky vôd v suchote,
ako tŕňa veľkej skaly v puste krajine.
3 Nezalepia sa viac oči vidiacich
a uši čujných budú načúvať.
4 Srdce pochabých bude chápať náuku
a jazyk koktavých zrazu prehovorí jasno.
5 Nebudú viac volať blázna šľachetným,

ani podvodníka nenazvú vznešeným.
6 Ved' blázon hovorí bláznovstvo
a srdce mu zamýšľa zlo:
konať nečestne, hovoriť bludne proti Pánovi,
sklamať túžbu hladného
a odstrániť nápoj od smädného.
7 A zbrane podvodníka sú zlé;
ten zamýšľa plány,
aby zničil chudobného klamnými rečami,
i keď chudák háji pravdu.
8 Šľachetný však zmýšľa šľachetne,
zastáva sa vecí šľachetných.

Žiaľ žien

9 Ženy bezstarostné, vstaňte, počúvajte môj hlas,
dcéry spoliehavé, čujte moju reč!
10 V deň roku budete sa triasť, spoliehavé,
veď koniec vinobraníu, obaračka nepríde.
11 Bojte sa, bezstarostné, traste sa, spoliehavé,
zvlečte, obnažte sa, opášte si bedrá,
12 bite sa v prsia pre vzácne polia,
pre úrodný vinohrad,
13 pre roľu môjho ľudu,
čo tním a bodľáčim zarastie.
Áno, pre všetky domy radosti,
pre plesajúce mesto.
14 Ved' palác je opustený,
hluk mesta prestal.
Výšina a veža stali sa navždy jaskyňou,
radosťou divých oslov, pasienkom stád.
15 Až bude na nás vyliaty duch z výsosti,
vtedy bude z púšte sad
a sad bude pokladaný za les.
16 V púšti sa usadí právo
a v sade sa rozhostí pravda.
17 Účinkom pravdy bude pokoj
a dielom pravdy mier a bezpečnosť navždy.
18 Môj ľud bude bývať v príbytku pokoja,
v stáňkach bezpečných a v sídlach bezstarostných.
19 Načisto padne les
a hlboko sa ponorí mesto.
20 Šťastní, čo sejete pri samých vodách,
uvoľňujte nohy vola a osla.

VI. Proti Asýrom

Iz33

Boh záchranca

XXXIII. ¹ Beda ti, ničiteľ, sám však neničený,

a lupič, sám však neolúpený!
Až skončíš ničenie, zničia ťa,
až dovърšíš lúpenie, olúpia ťa.

- 2 Pane, zmiluj sa nad nami, v teba dúfame,
buď naším ramenom každé ráno
a našou spásou v čase tiesne!
3 Pred hlasom hrmotu utečú národy,
a keď sa pozdvihneš, kmene sa rozprchnu.
4 Nakopíte korisť, ako sa kopia kobyľky,
poskokom koníčkov poskočíte na ňu.
5 Velebný je Pán, veď býva na výsosti,
naplňuje Sion právom a spravodlivosťou.
6 Jeho časy budú bezpečné,
bohatstvo spásy, múdrosť a poznanie
a bázeň pred Pánom bude jeho poklad.

Tieseň a záchrana

- 7 Hľa, hrdinovia volajú vonku,
poslovia pokoja horko plačú.
8 Pusté sú chodníky, zanikli pútnici.
Zrušil zmluvu, opovrhol mestami,
znevažoval ľudí.
9 Smúti, uvädá zem, hanbí sa Libanon, vyschýna,
Sáron je podobný púšti, opršal Bášan a Karmel.
10 „Teraz povstanem,“ hovorí Pán,
„teraz sa vyvýšim, teraz sa zdvihnem.
11 Počali ste seno, porodíte plevu,
váš dych je ohňom, pohlťí vás.
12 Národy budú spálené sť a vápenec,
odťaté trnie sa spáli na ohni.
- 13 Čujte, vzdialení, čo som urobil,
a blízki, poznajte moju moc!“
14 Trasú sa hriešnici na Sione,
pokrytcov zachvacuje strach:
„Kto z nás môže bývať s ohňom, čo stravuje?
Kto z nás môže bývať s večným, požiarom?
15 Kto kráča v pravde a hovorí priamo,
odmieta násilný zisk,
potriasa rukami, aby sa nedotkol úplatku,
zapcháva si uši, aby nepočul o krvi,
a oči zatvára aby zlo nevidel:
16 Ten bude bývať na výsostiach,
skalopevný je jeho hrad,
dostane chleba a voda sa mu neminie.“
- 17 Kráľ a v jeho kráse uzrú tvoje oči,
uvidia rozsiahlu krajinu.

Zlo pominulo

- 18 Tvoje srdce spomína na hrôzu:
„Kde je, čo sčítaval? - Kde je; čo zvažoval? -
Kde je, čo zratúval veže?“
- 19 Neuvidíš bezočivý národ,
národ s rečou nejasnou, že ho nerozumieť,
a brblavým jazykom, že ho nemožno pochopiť.
- 20 Hľad' na Sion, mesto našich sviatkov,
tvoje oči uzrú Jeruzalem,
príbytok bezpečný, stánok neprenosný.
Jeho kolíky sa nikdy nevytiahnu,
ani jeden jeho povraz sa neroztrhne.
- 21 Ba Velebný, Pán, tam bude pre nás
namiesto prúdov, riek, brehov širokých.
Veslová loď po nich neprejde,
a pyšná loď ich neprepláva.
- 22 Lebo Pán je naším sudcom,
Pán naším zákonodarcom.
Pán je naším kráľom, on nás spasí.
- 23 Tvoje povrazy sú popustené,
neudržia podstavec sťažňa,
nerozvinú zástavu.
- Vtedy sa bude deliť veľká korisť,
kuľhaví budú hojne plieniť.
- 24 Nik z obyvateľov nepovie: „Chorý som.“
Ľudu, čo tam býva, je odpustený hriech.

Budúci súd a spása hl. 34 - 35

Iz34

Súd národov

- XXIV.** ¹ Priblížte sa, kmene, a čujte,
pozorujte, národy,
nech počúva zem a čo ju naplňa,
svet a všetko, čo z neho pochádza.
- 2 Lebo Pánov hnev je nad všetkými národmi
a jeho roztrpčenosť nad všetkým vojskom,
zaklial ich, vydal ich na zabitie.
- 3 Ich zabití budú pohodení
i pôjde zápach z ich mŕtvol,
vrchy rozmoknú od ich krvi.
- 4 Všetko vojsko nebies sa rozteká,
nebo sa zvíja ako kniha
a všetko jeho vojsko odpadúva,
ako odpadúva lístie z viniča,
ako odpadúva z figovníka.

Súd nad Edomom

- 5 Ved' je odpojený môj meč na nebesiach,
hľa, dopadne k súdu na Edomsko
a na ľud, ktorý som preklial.
- 6 Meč Pána je plný krvi,
presýtený je tukom,
krvou býkov a capov,
tukom z obličiek baránkov.
Áno, obeť má Pán v Bozre
a veľké zabíjanie v edomskej krajine.
- 7 A padajú s nimi zubry,
tiež junce s býkmi,
ich zem je opojená krvou
a ich pôda presýtená tukom.
- 8 Lebo je deň Pánovej pomsty,
rok odplaty pre spor Siona.
- 9 Jej potoky obrátia sa na smolu,
jej prach zase na síru
a jej pôda bude smolou horiacou.
- 10 V noci ani vo dne nevyhasne,
večer bude vystupovať jej dym,
od rodu k rodu bude pustou,
na veky večné nik cez ňu neprejde.
- 11 Obsadí ju pelikán a jež,
sova a havran budú v nej bývať,
rozťahne nad ňou mieru pustoty
a vážky prázdnoty.
- 12 Jeho šľachtici nie sú tam,
aby volali po kráľovstve,
a všetky jeho kniežatá zmiznú.
- 13 Trnám zarastú jeho paláce,
prhľavou a bodľáčím jeho pevnosti,
že bude príbytkom šakalov
a stanovišťom pštrosov.
- 14 Zíde sa zver púšte s hyenami,
capy sa stretnú navzájom,
len tam si oddýchnu nočné strigy
a nájdú si odpočinok.
- 15 Tam sa zahniezdi šípový had,
znesie a vysedí
a vyľahne vo svojom tieni.
Len tam sa zhromaždia supy
druh ku druhovi.
- 16 Skúmajte v knihe a čítajte,
ani jedno z nich nechýba,
vzájomne sa nehľadajú,
lebo to prikázali Pánove ústa
a jeho duch ich zhromaždil.
- 17 Sám im hodil žreb,
jeho ruka im meradlom rozdelila krajinu,

budú tam vládnuť navždy,
od rodu do rodu tam budú bývať.

Budúca spása

XXXV. ¹ Teš sa, pláň a pustatina,
plesaj, púšť, a rozkvitni sťa jesienka!
² Prekvitať bude a plesáť,
áno, zaplesá, zajasá,
bude jej daný skvost Libanonu,
nádhra Karmelu a Sáróna.
Oni uvidia Pánovu slávu,
velebu nášho Boha.
³ Upevňujte ruky sklesnuté,
posilňujte podlomené kolená!
⁴ Povedzte malomysel'ným:
„Vzchopte sa, nebojte sa,
hľa, váš Boh!
Príde pomsta, Božia odplata,
sám príde a spasí vás.“
⁵ Vtedy sa roztvorí oči slepých
⁶ a uši hluchých sa otvoria.
Vtedy sťa jeleň bude skákať chromý
a jazyk nemého zaplesá,
ba vyvierajú budú na púšti vody
a potoky na pustatine.
⁷ Vyschnutá zem bude jazerom
a suchá pôda prameňom vôd;
na mieste, kde sa rozvaľovali šakaly,
je zeleň trsti a šašiny.
⁸ I bude tam chodník, cesta:
cestou svätou sa bude volať,
nečistý po nej neprejde,
len môj ľud pôjde po nej,
ani prostoduchí tam nezblúdia.
⁹ Nebude tam leva
a dravá zver ta nevystúpi,
nenájde sa tam;
len vykúpení budú kráčať.
¹⁰ A Pánovi vyslobodení sa vrátia,
s jasotom prídu na Sion.
Ustavičná radosť bude na ich hlavách,
radosť a rozkoš dosiahnu
zmizne starosť a vzdychanie.

XXVI. Vpád a porážka Sennacheriba. - ¹ V štrnástom roku kráľa Ezechiáša vystúpil asýrsky kráľ Sennacherib proti všetkým ohradeným mestám Júdska a zaujal ich. ² A asýrsky kráľ poslal z Lachisu rabsakeho ku kráľovi Ezechiášovi s mocným oddielom do Jeruzalema. Zastal pri vodovode Horného rybníka na ceste poľa práčov. ³ Vyšiel k nemu Helkiášov syn Eliakim, správca domu, pisár Sobna a Asafov syn Joach, kancelár. ⁴ Rabsake im povedal: „Povedzte Ezechiášovi: Toto vraví veľký kráľ, kráľ asýrsky: Čo je to za nádej, ktorou sa nádejaš? ⁵ Nazdávaš sa, že reč perí je už rada a sila do boja?! Na koho sa teda spoliehaš, že sa búriš proti mne? ⁶ Alebo sa spoliehaš na tú zlomenú trstenú palicu, na Egypt, ktorá tomu, kto sa o ňu oprie, vnikne do dlane a prepichne ju? Taký je faraón, kráľ Egypta, ku všetkým, ktorí sa naň spoliehajú. ⁷ Ak mi však povieš: „V Pána, nášho Boha, dúfame!“ Nie je to ten, ktorého výšiny a oltáre Ezechiáš odstránil a povedal Júdsku a Jeruzalemu: „Pred týmto oltárom sa budete klaňať!“? ⁸ Teraz sa však stav s mojím pánom, asýrskym kráľom: dám ti dvetisíc koní; či budeš môcť dať na ne jazdcov? ⁹ Ako potom môžeš odolať jedinému kniežaťu z najmenších sluhov môjho pána? Lenže ty sa spoliehaš na Egypt, na vozy a na jazdcov. ¹⁰ No a či som ja bez Pána prišiel do tejto krajiny zničiť ju?! Pán mi povedal: Choď do tej krajiny a znič ju!“ ¹¹ Vtedy Eliakim (aj Sobna a Joach) povedal rabsakemu: „Hovor svojim sluhom aramejsky, veď my rozumieme. Nehovor nám júdsky do uší ľudu, čo je na múre. ¹² Rabsake však odpovedal: „Vari ma môj pán poslal aby som hovoril tieto slová tvojmu pánovi a tebe? A nie mužom, čo sedia na múroch, že budú spolu s vami jesť svoj výkal a piť svoj moč?“ ¹³ Nato sa rabsake postavil a volal veľkým hlasom júdsky: „Čujte slová veľkého kráľa, kráľa asýrskeho. ¹⁴ Takto hovorí kráľ: Nech vás Ezechiáš neklame, lebo vás nebude môcť oslobodiť. ¹⁵ A nech vám Ezechiáš nedáva nádej v Pána, hovoriac: „Naisto nás Pán vyslobodí, toto mesto sa nedostane do rúk asýrskeho kráľa.“ ¹⁶ Nepočúvajte na Ezechiáša, lebo takto vraví asýrsky kráľ: Uzavrite so mnou zmluvu a vyjdite ku mne! A jedzte každý svoje hrozno a každý svoje figy a pite každý vodu zo svojej studne, ¹⁷ kým neprídem a nevezmem vás do krajiny; ako je vaša krajina, do krajiny obilnej a vínorodej, do krajiny chlebovej a vinohradnej. ¹⁸ Nech vás Ezechiáš nezavádza rečami: „Pán nás vyslobodí.“ Vyslobodili azda bohovia národy, každý svoju krajinu, z ruky asýrskeho kráľa? ¹⁹ Kdeže sú bohovia Ematu a Arfadu? Kde sú bohovia Sefarvaimu? A Samáriu vyslobodili z mojej ruky? ²⁰ Ktorí zo všetkých bohov týchto krajín vyslobodili svoju krajinu z mojej ruky? A Jahve by mal vyslobodiť Jeruzalem z mojej ruky?“ ²¹ Nato mlčali a neodpovedali mu ani slovo, lebo kráľov rozkaz znel: Neodpovedajte mu! ²² Potom prišiel Helkiášov syn Eliakim, správca domu, pisár Sobna a Asafov syn, kancelár Joach, s roztrhnutým odevom k Ezechiášovi a rozpovedali mu rabsakeho reč.

XXXVII. Oslobodenie. - ¹ Keď to kráľ Ezechiáš počul, roztrhol si rúcho, obliekol si vrecovinu a šiel do Pánovho domu. ² Potom poslal Eliakima, správcu domu, pisára Sobnu a starších z kňazov, poobliekaných do vrecovín, k prorokovi Izaiášovi, Amosovmu synovi. ³ I povedali mu: „Takto hovorí Ezechiáš: Tento deň je dňom úzkosti, trestu a hanby, lebo synovia prišli až k otvoru, ale na pôrod nieto sily. ⁴ Azda počul Pán, tvoj Boh, slová rabsakeho, ktorého poslal jeho pán, asýrsky kráľ, aby sa rúhal živému Bohu, a potresce ho za slová, ktoré počul Pán, tvoj Boh. A modli sa za zvyšok, čo zostal! ⁵ Kráľovi sluhovia teda prišli k Izaiášovi ⁶ a Izaiáš im vravel: „Toto povedzte svojmu pánovi: Toto hovorí Pán: Neboj sa rečí, ktoré si počul, ktorými sa mi rúhali paholci asýrskeho kráľa. ⁷ Hľa, ja vložím doň ducha: počuje totiž zvesť, vráti sa do svojej krajiny a v jeho vlastnej krajine ho zrazím mečom.“

⁸ Rabsake sa teda vrátil a našiel asýrskeho kráľa bojovať proti Lobne, lebo počul, že odtiahol od Lachisu. ⁹ A keď počul o etiópskom kráľovi Tarakovi správu: „Vytiahol proti tebe

do boja,“ zasa poslal k Ezechiášovi poslov s odkazom: ¹⁰ „Takto hovorte Ezechiášovi, kráľovi Júdska: Nech ťa vedie tvoj Boh, na ktorého sa spoliehaš, keď hovoríš: „Jeruzalem sa dostane do ruky asýrskeho kráľa.“ ¹¹ Ved' si predsa počul, čo urobili asýrski králi všetkým krajinám, aby splnili na nich kľatbu. A ty by si mal byť zachránený? ¹² Azda bohovia národov zachránili tých, ktorých zničili moji otcovia: Gozan, Haran, Resef, a synov Edenu; ktorí boli v Telasári? Kde je kráľ Ematu, kráľ Arfadu a kráľ mesta Sefarvaim, Any a Avy?“

¹⁴ Ezechiáš vzal písmo z rúk poslov a prečítal ho, potom vystúpil do Pánovho domu a Ezechiáš ho rozprestrel pred Pánom. ¹⁵ Potom sa Ezechiáš modlil k Pánovi: ¹⁶ „Pane zástupov, Boh Izraela, ktorý tróniš nad cherubmi! Ty jediný si Boh všetkých kráľovstiev zeme; ty si urobil nebesá i zem. ¹⁷ Nakloň, Pane, svoje ucho a čuj, otvor, Pane, svoje oči a pozri! Počuj všetky Sennacheribove slová, ktoré odkázal, aby sa, rúhal živému Bohu. ¹⁸ Je pravda, Pane, asýrski králi znivočili všetky krajiny a ich zem. ¹⁹ Ich Bohov však dali na oheň, lebo to nie sú bohovia, ale iba dielo ľudských rúk, drevo a kameň, nuž zničili ich. ²⁰ Teraz však, Pane, náš Bože, vyslobod' nás z jeho rúk, nech poznajú všetky kráľovstvá zeme, že ty, Pane si jediný.“

²¹ Vtedy Amosov syn Izaiáš poslal Ezechiášovi odkaz: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Za čo si sa modlil ku mne o asýrskom kráľovi Sennacheribovi, (som počul). Toto je slovo, čo o ňom prehovoril Pán:

- 22 Pohŕda tebou a vysmieva sa ti,
panenská dcéra Siona,
pokyvuje hlavou za tebou,
dcéra Jeruzalema.
- 23 Komu si sa rúhal a posmieval,
proti komu si povyšoval hlas
a pyšne dvíhal oči?
Proti Izraelovmu Svätému!
- 24 Prostredníctvom sluhov si tupil Pána
a hovoril si: „S množstvom svojich vozov
vystúpil som na hrebene vrchov,
na stráne Libanonu
a vyťal som jeho cédre vysoké,
jeho vyberané cyprusy;
vyšiel som na jeho vrchol najvyšší,
do húštiny hájov.
- 25 Ja som kopal a pil vodu
a krokom svojich nôh vysuším
všetky rieky Egypta.
- 26 Nepočul si o tom? Pripravoval som to oddávna,
chystal som to od dní pravekých
a teraz som to priviedol:
premeníš na pusté sutiny
opevnené mestá.
- 27 By sa ich obyvateľstvo bezmocné
triaslo a hanbilo,
ostalo sť a poľná tráva, sť a zeleň lúk,
ako zelina na streche,
spálenina nerozvinutá.
- 28 Ja viem, či sedíš, či ideš a či prídeš,
i ako si zúril proti mne.
- 29 Pretože tvoje zúrenie proti mne

a tvoja nadutosť dostali sa mi do uší,
 vtiahnem ti do nosa svoju obrúčku
 a svoju uzdu ti vložím do perí
 a zavediem ťa späť cestou, ktorou si prišiel.
 30 Tebe však toto bude znamením:
 Jedz tento rok samorodé
 a druhý rok samorastlé,
 tretí rok však sejte a žnite,
 sadzte vinice a jedzte ich ovocie.
 31 A zvyšok Júdovho domu, čo pozostal,
 zapustí korene nadol
 a hore prinesie ovocie.
 32 Lebo z Jeruzalema vyjde zvyšok
 a pozostatok z vrchu Sion;
 horlivosť Pána zástupov to urobí.
 33 Preto toto hovorí Pán o asýrskom kráľovi:
 Nevkročí do tohto mesta
 ani šíp ta nevystrelí,
 ani štítom naň nezaútočí,
 ani násypom ho neobkolesí.
 34 Vráti sa cestou, ktorou prišiel,
 do tohto mesta nevkročí“ - hovorí Pán.
 „Budem kryť toto mesto, aby som ho zachránil
 kvôli sebe a kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi.

³⁶ Tu vyšiel Pánov anjel a zabil v asýrskom tábore stoosemdesiatpäťtisíc. Keď ráno vstali, hľa, samé mŕtve telá! ³⁷ Nato odtiahol a odišiel. A tak sa asýrsky kráľ Sennacherib vrátil a býval v Ninive.

³⁸ A keď sa raz klaňal v dome svojho boha Nesrocha, vlastní synovia Adramelech a Sarasár ho zabili mečom a sami utiekli do krajiny Ararat. Potom panoval miesto neho jeho syn Asarhaddon.

ČASŤ DRUHÁ HL. 38 - 66

Historický úvod hl. 38 - 39

Ezechiášova choroba a zázračné uzdravenie hl. 38

Iz38

XXXVIII. Choroba. - ¹ V tých dňoch Ezechiáš ochorel na smrť. I prišiel k nemu Amosov syn, prorok Izaiáš, a povedal mu: „Toto hovorí Pán: Usporiadaj si dom, lebo zomrieš a nebudeš žiť.“ ² Nato sa Ezechiáš obrátil tvárou k stene a modlil sa k Pánovi: ³ „Ach, Pane, spomeňže si, ako som putoval pred tvou tvárou verne a s celým srdcom a robil som čo je v твоjich očiach dobré.“ A Ezechiáš sa nahlas rozplakal. ⁴ Tu prehovoril Pán k Izaiášovi takto: ⁵ „Chod' a povedz Ezechiášovi: Toto hovorí Pán, Boh tvojho otca Dávida: „Počul som tvoju modlitbu, videl som tvoje slzy; hľa, pridám k твоjim dňom pätnásť rokov.“ ⁶ A vytrhnem teba i toto mesta z rúk asýrskeho kráľa a budem toto mesto zastávať. ⁷ A toto ti bude znamením od Pána, že Pán splní slovo, čo riekol: ⁸ Hľa, ja vrátim tóňu stupňov, ktorými so slnkom zostúpila po Achazových stupňoch, naspäť o desať stupňov!“ I vrátilo sa slnko o desať stupňov na stupňoch, po ktorých zostúpilo.

Ezechiášov chválospev. - ⁹ Záznam Ezechiáša, júdskeho kráľa, keď bol chorý a ozdravel zo svojej choroby.

10 Povedal som:
„V polovici svojich dní musím ísť.
V bránach podsvetia som olúpený
o ostatok svojich rokov.“
11 Povedal som: „Neuvidím Pána
v krajine živých,
neuzriem viac človeka
medzi obyvateľmi sveta.
12 Môj príbytok odtiahol,
sťahuje sa odo mňa
ako pastiersky stan.
Snujem ako tkáč svoj život;
odtrháva sa od vlákna.
Odo dňa do noci skončíš so mnou.
13 Kričím až do rána.
Ako lev, tak zdrvil všetky moje kosti,
(odo dňa do noci skončíš so mnou).
14 Pištím ako lastovička,
ako holub hrkútam,
oči mi skleslo hľadia nahor:
Pane, som v úzkosti, zastaň sa ma!
15 Čo mám vraviť? Ved' mi povedal
a on to urobil.
Velebiť ťa budem po všetky svoje roky
pre trpkosť svojej duše.
16 Pane, pre toto sa žije
a pre toto všetko je život môjho ducha,
veď ma uzdravíš a dáš mi život.
17 Hľa, moja veľká trpkosť mi je pre dobro,
ty si zachránil môj život
od priepasti záhuby,
lebo si zahodil za chrbát
všetky moje hriechy.
18 Ved' nie podsvetie ťa bude velebiť,
nie smrť ťa bude chváliť,
tí, čo zostupujú do jamy,
nedúfajú v tvoju vernosť.
19 Živý, živý ťa velebí
ako aj ja dnes,
otec synom zvestuje tvoju vernosť.
20 Pán ma vyslobodí
a moje piesne budeme spievať
po všetky dni svojho života
v dome Pánovom.“

Uzdravenie kráľa. - ²¹ Izaiáš hovoril: „Nech vezmú figovú náplasť a nech priložia na vred, tak ožije.“

²² Ezechiáš však povedal: „Toto je znamenie, že pôjdem do Pánovho domu.“

Posolstvo babylonského kráľa hl. 39

Iz39

XXXIX. ¹ V tom čase poslal babylonský kráľ Merodach Baladan, syn Baladana, písmo a dary Ezechiášovi. Dypočul sa totiž, že bol chorý a ozdravel. ² Ezechiáš sa im zaradoval a ukázal im svoju klenotnicu, striebro, zlato, voňavky, jemný olej a celú svoju zbrojnicu, i všetko, čo sa nachádzalo v jeho pokladniciach. Nebolo ničoho, čo by im Ezechiáš nebol ukázal vo svojom dome a v celom svojom kráľovstve. ³ Nato prišiel ku kráľovi Ezechiášovi prorok Izaiáš a povedal mu: „Čo hovorili títo muži a odkiaľ prišli k tebe?“ Ezechiáš odpovedal: „Z ďalekej krajiny prišli ku mne, z Babylonu. ⁴ Vrável: „Čo videli v tvojom dome?“ Ezechiáš odpovedal: „Videli všetko, čo je v mojom dome, niet ničoho, čo by som im nebol ukázal vo svojich pokladniciach.“ ⁵ Izaiáš povedal Ezechiášovi: „Čuj slovo Pána zástupov: ⁶ Hľa, prídu dni a všetko, čo je v tvojom dome, čo až do tohto dňa nazhromaždili tvoji otcovia, odnesú do Babylonu, nič neostane, hovorí Pán. ⁷ A vezmú aj z tvojich synov, čo budú pochádzať od teba, ktorých splodíš, a budú komorníkmi v paláci babylonského kráľa. ⁸ Ezechiáš povedal Izaiášovi: „Dobré je slovo Pánovo, ktoré si hovoril. A ešte povedal: „Veď za mojich dní bude pokoj a stálosť.“

I.diel

Kýros, osloboditeľ z babylonského zajatia hl. 40 - 48

A. Pripravujte cestu hl. 40

Iz40

Koniec utrpenia

XL. ¹ Potešujte, potešujte môj ľud,
vrať sa váš Boh.
² Hovorte k srdcu Jeruzalema
a volajte mu,
že sa skončilo jeho otroctvo
a je odčinená jeho vina,
že dostal z Pánovej ruky
dvojmo za každý svoj hriech.
³ Čuj ! Ktosi volá:
„Na púšti pripravte cestu Pánovi.
Vyrovnajte na pustatine chodník nášmu Bohu!
⁴ Každá dolina nech sa zdvihne
a každý vrch a kopec zníži;
čo je kopcovité, nech je rovinou,
a čo hrboľaté, nížinou.
⁵ A zjaví sa Pánova sláva
a zrazu ju uvidí každé stvorenie,
lebo sa ozvali ústa Pánove.“
⁶ Čuj ! Ktosi hovorí: „Volaj!“
Ja vravím: „Čo mám volať?“
„Každé telo je ako tráva

7 a všetka jeho krása ako poľný kvet:
Tráva uschne, kvet zvädne
lebo ho ovial Pánov dych.
(Vskutku trávou je ľud.)
8 Tráva zoschne, kvet zvädne,
ale slovo nášho Boha trvá naveky.“

Boh spasí, lebo je dobrý

9 Vystúp na vysoký vrch,
blahozvest' Siona,
pozdvihni mocne svoj hlas,
blahozvest' Jeruzalema!
Pozdvihni, neboj sa,
povedz mestám Júdska:
„Hľa, váš Boh!
10 Hľa, Pán, Jahve prichádza v sile
a rameno má vladárske,
hľa, jeho odmena je s ním
a jeho odplata pred ním!
11 Ako pastier pasie svoje stádo,
do náručia berie,
baránky do lona dvíha,
tie, čo pridávajú, vodi.“

Boh spasí, lebo je veľký a múdry

12 Ktože zmeral svojou hrst'ou vody
a obopäl piad'ou nebesá,
meričkou prach zeme odmeral,
odvážil vrchy na váhe
a pahorky na závaží?
13 Kto usmernil ducha Pánovho
a ktorý poradca ho poučil?
14 U koho sa radil, aby mu vysvetlil
a naučil ho ceste práva,
(aby ho naučil vedomosti)
a cestu múdrosti mu ukázal?
15 Hľa, národy sú ako kvapka z vedra
a pokladá ich za prášok na vážke,
hľa, ostrovy dvíha ako smietku.
16 Libanon nestačí na zápal
a jeho zverina nestačí na žertvu.
17 Všetky národy sú pred ním ako nič,
za márnosť a prázdnotu ich pokladá.

Boh spasí, lebo je mocný

18 Ku komuže prirovnáte Boha,
akúže k nemu postavíte podobu?
19 Modlu uleje umelec,
zlatník však okuje ju zlatom
a strieborné retiazky pozvára.

20 Kto chudobný je na dary,
 vyberie drevo, čo nehnije,
 nájde si múdreho majstra,
 by postavil sochu, čo sa nehne.
 21 Nuž či nevíete? Či nepočujete?
 Či vám nebolo oznámené od začiatku?
 Či nechápete základy zeme?
 22 On tróni nad okruhom zeme,
 - jej obyvatelia sú ako kobyľky -
 on rozťahuje sťa závoj nebesá
 a rozprestiera ich ako obytný stan.
 23 On obracia navnivoč vládcov,
 sudcov zeme mení v ničomnosť.
 24 Sotva zasadení, sotva sú zasiati,
 sotva pustí ich kmeň koreň do zeme,
 už ich aj oveje, takže uschýnajú,
 víchor ich sťa plevu odnáša.
 25 „Komuže ma teda chcete prirovnať?
 Budem mu podobný?“ - vraví Svätý.
 26 Zdvihnite si nahor oči a viďte:
 Ktože ich stvoril?
 Ten, čo vyvádza podľa čísla ich vojsko,
 každú volá po mene,
 pre veľkú silu a nesmiernu moc
 nevystane ani jedna.

V Pána treba dúfať

27 Prečo vravíš, Jakub, a hovoríš, Izrael:
 „Skrytá je moja púť pred Pánom
 a môj súd unikol môjmu Bohu!“?
 28 Či nevieš? Či si nepočul?
 Bohom večnosti je Pán.
 On stvoril končiny zeme,
 neukoná sa, ani neustane,
 jeho múdrosť je nevystihnuteľná.
 29 On dáva silu ukonanému
 a bezmocnému dá veľkú zdatnosť.
 30 Ustáva mládež a omdlieva
 a junač podlomená padá.
 31 Tí však, čo dúfajú v Pána, dostávajú novú silu,
 získavajú krídla ako orly,
 utekať budú a neustanú,
 budú putovať a neomdlejú.

B. Povolanie osloboditeľa hl. 41

Iz41

Víťaz od východu

XLI. ¹ Počúvajte ma, ostrovy,

a národy nech si obnovujú silu,
nech sa priblížia a nech hovoria,
spolu sa dostavíme na súd.
2 Ktože vzbudil od východu toho,
ktorému kráča v päťach spása?
Vydal napospas národy
a podrobil kráľov,
na prach ich obracia jeho meč
a jeho kuša na zmietanú plevu.
3 Stíha ich, kráča nerušený,
nohy sa mu ani netýkajú zeme.
4 Kto to spravil? Kto učinil?
Ten, čo rody volá od počiatku.
Ja, Jahve, prvý
a ten istý som i posledný.
5 Ostrovy vidia a boja sa,
končiny zeme sa trasú,
blížia sa a prichádzajú.
6 Navzájom si pomáhajú,
navzájom si volajú: „Rezko!“
7 Majster posmeľuje zlatníka,
ten, čo kladivom hladí, toho, čo kuje mlatkom,
hovorí o liatine: „Dobrá je“
a upevní ju klinmi, že sa nepohne.

Boží ľud sa nemá čo báť

8 Ty však, Izrael, sluha môj,
Jakub, ktorého som vyvolil,
potomstvo Abraháma, môjho priateľa,
9 teba som chopil od končín zeme,
z jej okrajov som ťa povolal
a riekol som ti: „Ty si môj sluha,
teba som vyvolil a nezavrhol.“
10 Neboj sa, veď som s tebou ja,
neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh,
posilňujem ťa, ba pomáham ti,
držím ťa svojou spásnou pravitou.
11 Hľa, zahanbia sa a vyjdú na posmech
všetci, čo sa zlostia na teba,
budú ako nič a zahynú tí,
čo sa pravotia s tebou.
12 Budeš ich hľadať, no nenájdeš tých,
čo sa s tebou hádajú;
budú ako nič a ako márnosť tí,
čo broja proti tebe.
13 Lebo ja som Pán, tvoj Boh,
čo ťa za pravicu držím,
ktorý ti hovorím:
„Neboj sa, ja ti pomáham.“
14 Nebojže sa, červíček Jakub,

chrobáček Izrael!
Ja ti pomáham - hovorí Pán -,
tvoj vykupiteľ je Svätý Izraela.
15 Hľa, spravím ťa mláčačkou ostrou,
novou, mnohozubou,
rozmlátiš a rozdrvíš vrchy
a pahorky na plevu obrátiš.
16 Viat' ich budeš, uchytí ich vietor
a víchrica ich rozpráši,
ty však budeš plesať v Pánovi,
Svätým Izraela pýšiť sa.

Zázračné zásahy Božie

17 Chudáci a bedári
hľadajú vodu a niet jej,
jazyk im zosychá od smädu.
Ja, Pán, ich vyslyším,
Boh Izraela, neopustím ich.
18 Otvorím v pustinách rieky
a vprostred údolí pramene,
obrátim púšť na vodné studienky
a suchú zem na žriedla vôd.
19 Zasadím do púšte céder,
agát, myrtu a olivový strom,
vsadím do pustiny cyprus,
brest a jedľu pospolu,
20 nech vidia a dozvedia sa,
nech uvážia a razom pochopia,
že to ruka Pánova spravila,
stvoril to Svätý Izraela.

Modly sú neschopné

21 Predneste svoj spor, hovorí Pán,
prineste si dôkazy, vraví kráľ Jakubov.
22 Nech prídu a nech nám zjaví,
čo sa má stať.
Ktoréže veci sú prvé?
Povedzte, nech pochopíme
a zvieme ich výsledky,
alebo nám povedzte, čo príde.
23 Povedzte, čo príde v budúcnosti,
a budeme vedieť, že ste bohmi,
ba urobte či už dobré a či zlé,
nech žasneme a razom vidíme!
24 Hľa, vy nivoč ste len
a dielo vaše je ničomné,
ohavník si vás vyvolí.

Len Boh vedel o svojom víťazovi

25 Vzbudil som ho - od severu prišiel -

od východu slnca toho, čo vzýva moje meno,
rozdlávi kniežatá ako blato
a ako hrnčiar rozšliapava hlinu.
26 Kto to zvestoval od začiatku, aby sme vedeli,
a od pradávna, by sme povedali: „Pravdu má“?
Veď nik nezvestoval, veď nik nehlásal,
veď nik nepočul vašu reč.
27 Prvý (vravím) Sionu: „Hľa, tu sú!“
a Jeruzalemu dám hlásateľa blaha.
28 Ak sa obzerám, niet nikoho,
niet medzi nimi radcov,
čo by odvetili, keď sa ich opýtam.
29 Hľa, tí všetci ničím sú
a ich skutky sú ničotou,
vzduch a prázdnota sú ich liatiny.

C. Prvá pieseň o Pánovom služobníkovi 42,1-7

Iz42

XLII. ¹ „Hľa, môj služobník priviniem si ho,
vyvolený môj, mám v ňom zaľúbenie.
Svojho ducha som vložil na neho,
prinesie právo národom.
2 Nebude kričať ani hlučne volať,
nedá na ulici počuť svoj hlas.
3 Nalomenú trsť nedolomí,
hasnúci knôtik nedohasí,
podľa pravdy bude vynášať právo.
4 Neomdlie a nepodlomí sa,
kým nezaloží na zemi právo,
na jeho náuku čakajú ostrovy.“
5 Tak hovorí Boh, Pán,
ktorý stvoril nebesá a rozostrel ich,
ktorý upevnil zem a jej rastlinstvo,
ktorý na nej dáva dych ľudu
a vzduch tým, čo po nej chodia:
6 „Ja, Jahve, som ťa povolal v spravodlivosti
vzal som ťa za ruku;
utvoril som ťa a zmluvou s ľuďom som ťa urobil, svetlom pohanov,
7 aby si slepým otvoril oči
a väzňov vyviedol zo žalára
a z väznice tých, čo sedia v temnotách.“

D. Povzbudenie a karhanie národa 42,8-25

Zakončenie sporu s modlami

8 „Ja som Jahve, to je moje meno
a svoju slávu inému nedám,

ani svoju chválu modlám.
9 Predošlé veci, hľa, prišli
a ja oznamujem nové,
dám vám ich počuť skôr než vyklíčia.“

Chvála Pánovi

10 Spievajte Pánovi pieseň novú,
jeho chválospev od končín zeme,
vy, čo vystupujete na more a čo ho naplňa,
ostrovy a tí, čo na nich bývajú.
11 Nech jasá púšť a jej osady,
dvory, v ktorých býva Kedar,
nech plesajú obyvatelia Sely,
a z temena vrchov nech volajú!
12 Nech vzdávajú česť Pánovi
a jeho slávu nech hlásajú ostrovom!

Boh splní, čo predpovedal

13 Ako bohatier kráča Pán,
ako bojovník vzbudzuje zápal,
volá, ba kričí bojovne,
vrhá sa na nepriateľov.
14 „Bol som ticho od pradávna,
mlčal som, premáhal som sa.
Ako tá, čo rodí, budem kričať,
dychčať a chrčať zároveň.
15 Spustoším vrchy a kopce,
dám zvädnúť všetkej ich zeleni,
rieky obrátim na ostrovy
a studnice vôd vysuším.
16 A povediem slepých cestou, čo nepoznajú,
po im neznámych chodníkoch ich odprevadím.
Tmu pred nimi obrátim na svetlo
a hrboľaté cesty na rovinu.
Toto sú skutky, ktoré urobím
a neodstúpim od nich.“
17 Ustúpia nazad pokrytí hanbou
tí, čo dúfajú v modly,
tí, čo vravia liatinám:
„Vy ste našimi bohmi.“

Nešťastie národa je trest za hriech

18 Počujte, hluchí,
a slepí, otvorte oči, aby ste videli!
19 Ktože je slepý, ak nie môj sluha?
A hluchý ako môj posol, ktorého vyšlem?
Ktože je slepý ako dôverník
a hluchý ako Pánov sluha?
20 Vidíš mnoho, a nepozoruješ,
máš otvorený sluch, a nečuješ.

21 Pánovi sa pre jeho vernosť zapáčilo
 zvelebiť zákon a osláviť.
 22 Lenže to je ozbíjaný a olúpený ľud,
 v jamách sú zakosílení všetci
 a vo väzniciach sú poschovávaní.
 Plenom sú, nevytrhne ich nik,
 korist'ou, a nik nepovie: „Vráť!“
 21 Kto z vás toto počuje,
 pozoruje a všimne si pre budúcnosť?
 24 Kto vydal na plen Jakuba
 a Izrael lupičom? Či nie Pán?
 Ten, proti ktorému sme zhrešili,
 nechceli kráčať jeho cestami
 a jeho zákon nepočúvali.
 25 Preto naň vylial žeravosť hnevu
 a násilie vojny.
 Zanietil ho vôkol, ale neporozumel,
 zapálil ho, lenže si to nevzal k srdcu.

E. Pozemská a duchovná spása 43, - 44,23

Iz43

Boh neopustí svojich

XLIII. ¹ Teraz však toto hovorí Pán,
 tvoj stvoriteľ, Jakub, tvoj tvorca, Izrael:
 „Neboj sa, veď ťa vykúpim,
 po mene ťa zavolám, ty si môj.
 2 Keď budeš brodiť vodami, budem s tebou,
 a keď riekami, nepotopia ťa,
 keď pôjdeš cez oheň, nepopáliš sa
 a plameň nebude horieť na tebe.
 3 Veď ja som Pán, tvoj Boh,
 Svätý Izraelov, tvoj spasiteľ.
 Egypt dám ako výkupné za teba,
 Kuš a Sábu namiesto teba.
 4 Pretože si drahý mojim očiam,
 vzácny a ja ťa milujem,
 vydám ľudí namiesto teba
 a národy za tvoj život.
 5 Neboj sa, veď som s tebou ja,
 od východu privediem tvoje potomstvo
 a od západu ťa zhromaždím.
 6 Severu poviem: „Vydaj!“ -
 a juhu: „Nezdržiavaj!“ -
 prived' mojich synov zďaleka
 a moje dcéry od končín zeme,
 7 všetkých, čo sa mojím menom zvu
 a ktorých som na svoju slávu stvoril,
 vytvoril a urobil.

Nový súdny spor s pohanmi

8 Vyved' von ľud slepý, hoci majú oči,
a hluchý, hoci majú uši.
9 Nech sa zídu všetci pohania
a zhromaždia sa národy!
Kto z nich toto zvestuje?
Veci predošlé nech nám oznámia,
nech si postaví svedkov a vyhrajú spor,
nech počujú a nech povedia: „Pravda!“
10 Vy ste mi svedkami - hovorí Pán -
a môj sluha, ktorého som si zvolil,
aby ste vedeli a uverili mi
a pochopili, že som to ja,
predo mnou nebol utvorený nijaký Boh
a ani po mne nebude.
11 Ja, ja som Pán
a okrem mňa niet spasiteľa.
12 Ja som predzvestoval, spasil a oznámil
a cudzieho u vás nebolo,
nuž vy ste mi svedkami - hovorí Pán -
ja som však Boh,
13 aj odteraz ním budem
a z mojej ruky nevytrhne nik;
čo urobím, kto to odčiní?“

Dávne zázraky sa spomínajú

14 Toto hovorí Pán,
váš vykupiteľ, Svätý Izraela:
„Pošlem pre vás do Babylonu
a vyžením všetkých ako utečencov,
i Chaldejcov do pyšných lodí.
15 Ja som Jahve, váš Svätý,
Izraelov tvorca, váš kráľ.“
16 Toto hovorí Pán,
ktorý urobil cestu cez more
a cez dravé vody chodník;
17 ktorý vyviedol vozy i kone,
vojsko i vojvodcov...
- ležia spolu, nevstanú,
dotleli, zhasli ako knôt - :
18 „Nespomínajte udalosti dávne,
o veciach predošlých neuvažujte.
19 Hľa, ja robím čosi nové,
teraz to klíči, nebadáte?
Áno, urobím cestu na púšti
a rieky na pustatine.
20 Bude ma chváliť poľná zver,
šakaly a pštrosy,
lebo som dal vodu na púšti,

rieky na pustatine,
aby som napojil svoj ľud, svojho vyvolenca.
21 Ľud, ktorý som si utvoril,
bude ohlasovať moju chválu.

Národ si nezaslúžil dobrotu

22 Nevzýval si ma, Jakub,
netrápil si sa o mňa, Izrael.
23 Neprinášal si mi obetné baránky,
svojimi žertvami si ma neuctieval.
Neobťažoval som ťa darmi
a netrápil som ťa tymianom.
24 Nekúpil si mi vonnej trsti za striebro,
tukom svojich žertiev si ma neopájal,
lež obťažoval si ma svojimi hriechmi,
trápil si ma svojimi neprávosťami.
25 Ja, ja som to,
čo kvôli sebe zotriem tvoje hriechy
a nespomeniem si na tvoje neprávosti.
26 Pripomeň mi, súďme sa spolu,
hovor ty, aby si vyhral spor.
27 Tvoj prvý otec zhrešil,
tvoji tlmočníci ma zradili.
28 Preto som znesvätil sväté kniežatá,
Jakuba som dal do kliatby
a Izrael na potupu.“

Iz44

Boh požehná Potomstvo národa

XLIV. ¹ A tak teraz čuj, Jakub, sluha môj,
Izrael, ktorého som vyvolil.
2 Toto hovorí Pán, ktorý ťa stvoril,
ktorý ťa formoval od materského lona a pomáha ti:
„Neboj sa, sluha môj, Jakub,
miláčik, ktorého som si vyvolil!
3 Veď rozlejem vody na to, čo je smädné,
a riavy na vyschnutú zem,
vylejem svojho ducha na tvoje potomstvo,
svoje požehnanie na tvoje vetvy.
4 I budú rásť uprostred zelene
ako vrbý pri potokoch vôd.
5 Tento hovorí: „Pánov som“
a tamten volá v mene Jakuba,
tento si píše: „Pánov“ na ruku
a menom Izraela sa nazýva.“

Len Jahve je Boh

6 Toto hovorí Jahve, kráľ Izraela,

vykupiteľ jeho, Pán zástupov:

„Ja som prvý a ja som posledný,
okrem mňa nieto Boha.

7 Kto je ako ja, nech stojí a nech volá,
nech to oznámi, nech mi to predloží!

Kto zvestúva oddávna budúcnosť? -

A to, čo má prísť, nech nám oznámia!

8 Nože, nebojte sa a netraste sa!

Či som vám nezvestoval už dávno

a neoznámil som vám? Veď vy ste mi svedkami.

Či je Boh okrem mňa?

Nie, nieto Skaly, nijakého nepoznám.“

Nerozumnosť modlárstva

9 Tvorcovia modiel sú ničomní všetci
a ich miláčikovia neprospejú.

Ich svedkovia nič nevidia

a nič nezvedia, aby sa zahanbili.

10 Kto urobil boha a ulial sochu,
aby mu neprospela?

11 Hľa, všetci jeho stúpenci sú v hanbe
a umelci, tí sú iba z ľudí.

Nech sa zídu všetci, nech sa postavia,
budú sa triasť a hanbiť zároveň.

12 Majster železa ostrí dláto

a pracuje uhlím,

stvárnjuje kladivami,

utvára svojím mocným ramenom.

Ak vyhladne, vysilí sa,

ak nepije vodu, omdlie.

13 Majster dreva rozťahuje mieru

a zakresľuje rydlom,

vypracúva kresačkou

a obkresľuje kružidlom;

i urobí z toho obraz muža,

ako skvost človeka, čo má bývať v dome.

14 Vytne si cédre, vezme haštru a dub,

vyberie si v stromoví hory;

zasadí sosnu, aby vzrastala dažďom.

15 A bude človeku na palivo,

vezme z neho a zohreje sa,

áno, zapáli a napečie chleba,

aj boha z neho spraví a klania sa mu,

urobí modlu a korí sa jej.

16 Polovičku spáli v ohni,

pri polovičke požíva mäso,

pečienku pečie a nasýti sa,

aj sa zohreje a povie: „Ej,

ale som sa zohrial, cítim oheň!“

17 A zvyšok spracuje na boha, modlu,

korí sa mu a poklonkuje,
modlí sa k nemu a vraví:
18 „Vyslobod' ma, veď si mi bohom!“
Nevedia a nechápu,
lebo majú zaslepené oči, že nevidia
a ich srdcia nechápu.
19 Nepremieta si v srdci,
nevie a neuvažuje takto:
„Polovicu z neho som spálil v ohni,
hej, nad jeho uhlím som napiekol chleba,
upiekol som mäso a nasýtil som sa;
a zo zvyšku mám spraviť ohavu?
Polenu dreva sa mám korit’?“
20 Pasie sa na popole,
zblúdilo mu srdce, zvádza ho,
ale on si nezachráni dušu a nepovie:
„Či nemám lož v pravici?“

Boh zachráni Izrael

21 Spomínaj na to, Jakub,
Izrael, veď si mojím slohom,
stvoril som ťa, ty si mojím sluhom,
Izrael, nezabudnem na teba.
22 Zotriem ako oblak tvoje hriechy
a ako mrak tvoje previnenia,
vráť sa ku mne, áno, vykúpim ťa.
23 Plesajte, nebesá, veď Pán to spravil;
jasajte, hlbiny zeme,
plesaním zaznejte, vrchy,
les a všetko stromovie v ňom,
pretože Pán vykúpil Jakuba,
preslavuje sa na Izraelovi.

F. Kýrova úloha 44,24 - 45,8

Boh posiela Kýra

24 Toto hovorí Pán, ktorý ťa vykúpil
a ktorý ťa formoval od materského lona:
„Ja som Pán, čo som všetko stvoril,
nebesá som sám rozťahol,
zem som rozprestrel vlastnou mocou.
25 Ničím znamenia veštcov
a hádačov šialencami spravím,
mudrcov nazad zavraciam
a ich múdrosť mením v nerozum.
26 Uplatňujem slovo svojho sluhu
a plán svojich poslov spĺňam.
Vravím Jeruzalemu: „Buď obývaný!“ -
a mestám Júdska: „Buďte zbudované!“ -

a jeho zrúcaniny postavím.
27 Hlbine hovorím: „Vyschni!“ -
a tvoje rieky vysuším.
28 Kýrovi vravím: „Môj pastier,
splniš každú moju žiadosť.“
On povie Jeruzalemu: „Zbuduj sa!“
a chrámu: „Bud’ založený!“

Iz45

Reč Pána ku Kýrovi

XLV. ¹ Toto hovorí Pán svojmu pomazanému,
Kýrovi, ktorého som vzal za pravú ruku,
aby som pred ním pošliapal národy
a odpásal bedrá kráľov,
aby sa pred ním otvorili vráta
a brány sa nezatvorili:
2 Ja pôjdem pred tebou,
čo je hrboľaté, urovnám,
kovové brány prelomím
a železné závory pozmáham.
3 Dám ti poklady ukryté v tme
a tajnosti skrýš,
aby si vedel, že ja som Pán,
ktorý ťa volám po mene - Boh Izraela.
4 Pre svojho sluhu, Jakuba
a Izrael, svojho vyvolenca,
som ťa zavolať po mene
a dal som ti názvy, hoci si ma nepoznal.
5 Ja som Pán a iného niet,
okrem mňa nieto Boha.
Opásal som ťa, hoci si ma nepoznal,
6 aby vedeli od východu slnka i od západu,
že okrem mňa nieto nikoho,
ja som Pán a iného niet.
7 Formujem svetlo a tvorím tmu,
spôsobujem blaho a utváram nešťastie,
ja som Pán, čo robím toto všetko.
8 Roste, nebesá, zhora,
z oblakov nech prší pravda.
Otvor sa, zem, nech urodí sa spása
a spolu s ňou nech pučí spravodlivosť:
Ja, Pán, som ju stvoril.“

G. Sláva Pánova a bezmocnosť modiel 45, - 46,13

Izrael nemá práva posudzovať Pána

9 Beda tomu, čo sa so svojím tvorcom háda,
jeden črep z črepov zeme.
Či hlina povie tvorcovi: „Čo robíš,
ved' tvoje dielo nemá rúk?“
10 Beda tomu, čo vraví otcovi: „Čo plodíš?“ -
a žene: „Čo sa zvíjaš v kľčoch?“
11 Toto hovorí Pán,
Svätý Izraela, jeho tvorca:
„Pýtate sa ma o budúcnosti mojich synov
a rozkazujete o diele mojich rúk?
12 Ja som učinil zem
a človeka na nej som ja stvoril.
Moje ruky rozťahli nebesá
a rozkázal som všetkému ich vojsku.
13 Ja som ho vzbudil v pravde
a všetky jeho cesty urovnám,
on postaví moje mesto
a mojich zajatcov prepustí,
nie za kúpnu cenu ani za dar,“
hovorí Pán zástupov.
14 Toto hovorí Pán:
„Zisk Egypta a mzda Kušu
a Sabejci, chlapi urastení,
prejdú k tebe a budú tvoji.
Za tebou pôjdu, v okovách prejdú,
pred tebou sa sklonia, teba budú prosit':
„Len u teba je Boh, iného niet,
viac bohov nieto.“
15 Ty si naozaj skrytý Boh,
Boh Izraela, spasiteľ!
16 Zahanbení sú a potupení všetci,
spolu došli pohanenia
tvorcovia modiel.
17 Izraela spasil Pán večnou spásou.
Nebudete zahanbení ani potupení
na veky večné.

Národy sa budú sa klaňať Pánovi

18 Lebo toto hovorí Pán, Boh, stvoriteľ neba,
- on je Boh, ktorý stvoril zem,
učinil ju a upevnil.
Nie prázdnu ju stvoril, obydľím ju urobil - :
„Ja som Pán a iného niet.
19 Nie v úkryte som hovoril,
na tmavom mieste zeme,
nepovedal som Jakubovmu potomstvu:
Nadarmo ma hľadáte!
Ja som Pán, ktorý vravím pravdu,
oznamujem priamosť.
20 Zhromaždite sa, poďte,

zíd'te sa spolu,
 zachránenci z národov!
 Nechápvajú sú, čo nosia
 svoje modly drevené
 a modlia sa k bohu,
 ktorý nespasí.
 21 Oznámte a priblížte sa,
 ba poraďte sa spolu:
 Kto toto hovoril od začiatku,
 predpovedal to oddávna?
 Či nie ja, Jahve?
 A niet už Boha okrem mňa:
 Boha pravého a spásneho
 nieto mimo mňa.
 22 Ku mne sa obráťte, spasené budete
 všetky končiny zeme,
 veď ja som Boh a iného niet.
 23 Na seba som prisahal,
 z mojich úst vyšla pravda,
 slovo, ktoré sa nevráti,
 že mne sa skloní každé koleno,
 prisahať bude každý jazyk:
 24 „Len v Pánovi,“ povedia o mne,
 „je pravda a moc.“
 K nemu prídu, a to zahanbení,
 všetci, čo proti nemu blčali.
 25 V Pánovi sa ospravedlní
 a oslávi všetko Izraelovo potomstvo.

Iz46

Bezmocnosť modiel - pomoc Pánova

XLVI. ¹ Padol Bél, schúlil sa Nébo,
 ich sochy sa dostali
 na zvieratá a hovädá,
 ich bremeno vlečú
 ako ťarchu, ustaté.
 2 Padli, schúlili sa spolu,
 nevládali zachrániť náklad,
 ba sami išli do zajatia.
 3 Počúvajte ma, dom Jakubov
 a všetky zvyšky domu Izraela,
 čo ste chovaní od lona,
 čo ste nosení od života.
 4 Ja až po starobu som ten istý,
 až po šediny ja ponesiem.
 Ja som to urobil a ja budem niest',
 ja ponesiem a vyslobodím.
 5 Komu ma pripodobníte a prirovnáte

6 a primeriate, aby sme si boli rovní?
 Sypú zlato z mešca
 a striebro vážia vážkou,
 najmú zlievača a spraví z toho boha
 a koria, klaňajú sa mu.
 7 Vezmú ho na plece, vlečú ho,
 ak ho položia na miesto, stojí,
 nehne sa zo svojho miesta,
 ak volá kto k nemu, neodpovedá
 a z jeho úzkosti ho nevyslobodí.
 8 Spomeňte si na to a vzmužte sa,
 premýšľajte v srdci, odbojnici!
 9 Spomeňte na veci pradávné,
 lebo ja som Boh a iného niet;
 Boh, a niet mi podobného.
 10 Od začiatku oznamujem budúcnosť
 a odpradávná, čo sa ešte nestalo.
 Vravím: „Moje rozhodnutie platí
 a všetko, čo chcem, urobím.“
 11 Od východu orla zavolám,
 z ďalekej krajiny muža svojich plánov.
 Čo som hovoril, to uskutočním,
 čo som ustanovil, to urobím.
 12 Počúvajte ma vy, tvrdí srdcom,
 čo ste vzdialení od pravdy!
 13 Privediem svoju pravdu, nie je ďaleko,
 a moja spása meškať nebude.
 A dám na Sione spasenie,
 Izraelu svoju velebu.

H. Posmešná pieseň proti Babylonu hl. 47

Iz47

Potupa Babylonu

XLVII. ¹ Zostúp a sadni si do prachu,
 panna, dcéra Bábel,
 sadni si na zem, bez trónu,
 dcéra Chaldejcov,
 lebo ťa viac nebudú volať
 nežnou a zmäkčilou.
 2 Vezmi si mlynček a múku meľ,
 odhaľ si závoj,
 odhrň vlečku, obnaž lýtka,
 prebroď sa cez rieky!
 3 Odhalí sa tvoja hanba, ukáže potupa,
 vezmem si pomstu
 a neodolá mi nik.
 4 Naš vykupiteľ Pánom zástupov sa volá,
 Svätým Izraela.

5 Sed'že ticho a chod' do tmy,
dcéra Chaldejcov,
lebo t'a viac nebudú volať
paňou kráľovstiev.
6 Hneval som sa na svoj ľud,
znesvätil som svoje dedičstvo
a dal som ti ich do rúk;
nemala si k nim ľútosti,
zaťažila si starcov
svojím jarmom veľmi.
7 A riekla si: „Večne budem paňou,“
nevzala si si to k srdcu;
nemyslela si na koniec toho.

Márnosť čarodejstiev

8 Teraz však čuj toto, zmäkčila,
čo tróniš v bezpečí,
čo si v srdci hovoríš:
„Ja a nikto viac!
Nebudem sedieť ako vdova
a bezdetnosť nepoznám.“
9 Nuž prídu na teba obe tieto veci
razom, v jeden deň,
bezdetnosť a vdovstvo
zasiahnu t'a naplno
i pri množstve tvojich čarov,
i pri veľkej sile tvojich bosoráctiev.
10 Bola si bezpečná vo svojej zlobe,
povedala si: „Nik ma nevidí.“
Tvoja múdrosť a tvoja veda -
tá t'a zviedla;
riekla si vo svojom srdci:
„Ja a nikto viac!“
11 Príde na teba nešťastie,
nepoznáš jeho vznik,
zrúti sa na teba skaza,
nevieš ju udobriť,
a dôjde na teba hrôza
tak náhle, že sa ani nenazdáš.
12 Postav sa so svojimi čarami
a množstvom svojich kúzel,
v ktorých si sa namáhala od mladi,
vari sa ti to podarí,
vari odstrašíš!
13 Ustávala si sa množstvom svojich porád:
nechže sa dostavia,
nech t'a vyslobodia, čo delia nebo,
čo pozorujú hviezdy,
oznamujú z novmesiacov,
čo má prísť na teba.

- 14 Hľa, budú ako pleva,
spáli ich oheň,
nevytrhnú si životy
zo šľahov plameňa:
to nie je uhlie, čo hreje,
oheň, pri ktorom sa sedí.
- 15 Tak pochodíš s tými,
o ktorých si dbala,
s ktorými si kupčila od mladi.
Odtackajú sa každý svojou cestou,
niet (toho), kto by ťa zachránil.

CH. Povzbudenie zatvrdnutého ľudu hl. 48

Iz48

Zatvrdnutý národ

- XLVIII.** ¹ Čujte toto, dom Jakubov,
čo voláte sa menom Izrael
a čo ste vyšli z útroby Júdových,
čo prisahajú na Pánovo meno
a honosia sa Bohom Izraela,
nie pravdou a spravodlivosťou.
Ved' sa volajú podľa svätého mesta
a spoliehajú sa na Boha Izraela,
Pán zástupov je jeho meno:
- 3 „Predošlé veci zjavil som oddávna,
z mojich úst vyšli, oznámil som ich,
náhle som učinil, že sa splnili.
- 4 Lebo som vedel, že si tvrdý,
žilou železnou je tvoja šija
a tvoje čelo z kovu;
- 5 zvestoval som ti to oddávna,
skôr, než by sa stalo, som ti oznámil,
by si nepovedal: „Moja modla to spravila,
môj obraz a moja socha to rozkázala.“
- 6 Počul si, hľad' na to všetko! -
A či vy nerozhlásite?
Odteraz ti zvestujem veci nové
a veci skryté, o ktorých nevieš.
- 7 Teraz sú tvorené, nie oddávna,
predo dňom si veru o nich nevedel,
aby si nepovedal: „Hľa, vedel som o tom!“
- 8 Ani si nepočul, ani si nevedel,
ani ucho nemáš dávno otvorené.
Ved' som vedel, celkom neverný si
a od lona matky sa voláš vzbúrencom.
- 9 Pre svoje meno zdržujem svoj hnev
a pre svoju slávu miernim sa k tebe,
že som ťa nezničil.

10 Hľa, vytápal som ťa, nie však ako striebro,
skúšal som ťa v peci biedy.
11 Pre seba, pre seba to spravím,
veď ako by sa znesvätilo moje meno?!
A svoju slávu inému nedám.“

Dobrotivý Boh

12 „Počúvaj mňa, Jakub
a Izrael, môj pozvaný,
to som ja, ja prvý
a ja aj posledný.
13 Veď moja ruka založila zem
a moja pravica rozťahla nebesá:
Ak zavolám na ne,
stoja tu razom.“
14 Zhromaždite sa všetci a čujte
- kto z nich oznámil tieto veci? -
Koho Pán miluje, vyplní jeho vôľu v Bábeli
a jeho rameno na Chaldejcoch.
15 „Ja, ja som hovoril a povolal som ho,
priviedol som ho a cesta sa mu zdará.
16 Podťe ku mne, čujte toto:
Od počiatku som nehovoril skryte,
od času, čo sa to deje, som prítomný.“
Teraz však Pán, Jahve, poslal mňa a svojho Ducha.
17 Toto hovorí Pán,
tvoj vykupiteľ, Svätý Izraela:
„Ja som Pán, tvoj Boh,
čo ťa učím, aby si mal úspech,
čo ťa vediem cestou, ktorou máš ísť.
18 Keby si si bol všímal moje rozkazy,
bol by tvoj pokoj ako rieka
a tvoje blaho ako morské vlny.
19 A bolo by ako piesku tvojho potomstva
a plodov tvojho lona ako jeho zrníka,
nebolo by zničené ani vyhubené
tvoje meno predomnou.“
20 Vyjdite z Bábeli, utečte z Chaldejska,
hlasom jasoty hlásajte, oznamujte to,
poroznášajte to až do končín zeme,
vraťte: Pán vykúpil svojho sluhu, Jakuba.
21 A nežiznili, keď ich viedol pustinou,
vode dal vyvierat' pre nich zo skaly,
rozštiepil skalú a rinuli sa vody.
22 Niet pokoja pre bezbožných, hovorí Pán.

II. diel

Pánov služobník, osloboditeľ hl. 49 - 57

A. Druhá pieseň o Pánovom služobníkovi 49,1-9a

- XLIX.** ¹ Počúvajte ma, ostrovy,
a pozorujte, národy d'aleké:
Pán ma povolal od lona,
od života mojej matky spomínal mi meno.
- ² Ústa mi urobil ako ostrý meč,
v tieni svojej ruky ma skryl
a urobil zo mňa šíp brúsený,
do svojho tulca ma schoval.
- ³ A riekol mi: „Služobníkom si mi,
Izraelom, tebou sa chcem osláviť.“
- ⁴ Ja však som povedal: „Darmo som pracoval,
márne a zbytočne strávil svoju silu.“
Predsa je moje právo u Pána
a moja odmena u môjho Boha.
- ⁵ Teraz však hovorí Pán,
čo si ma od lona služobníkom urobil,
aby som Jakuba priviedol späť k nemu,
aby sa Izrael k nemu zhromaždil.
Som oslávený v očiach Pánových
a môj Boh sa mi stal silou.
- ⁶ Povedal teda:
„Primálo je, keď si mi služobníkom,
aby si zbudoval Jakubove kmene
a priviedol späť zachránených Izraela:
ustanovím ťa za svetlo pohanom,
aby si bol mojou spásou až do končín zeme!“
- ⁷ Toto hovorí Pán,
vykupiteľ Izraela, jeho Svätý,
tomu, ktorého dušou opovrhujú,
ktorým národ pohŕda,
služobníkovi vládcov:
„Králi uvidia a vstanú,
kniežatá sa budú skláňať
kvôli Pánovi, ktorý je verný,
Svätému Izraela, ktorý ťa vyvolil.“
- ⁸ Toto hovorí Pán:
„V čase milostivom ťa vyslyším
a v deň spásy ti pomôžem,
zachovám ťa a zmluvou ľudu ťa spravím,
aby si zbudoval krajinu,
aby si dostal spustnuté dedičstvá
- ⁹ a povedal väzňom: „Vyjdite!“
a tým, čo sú vo tme: „Zjavte sa!“

Pán bude pastierom svojich

Budú sa pásť popri cestách
a na všetkých poliach bude ich pastva.
10 Nebudú lačniť ani žízniť,
nespáli ich úpal ani slnce,
lebo ich bude viesť ten, čo sa zľutoval,
a popri žriedlach vôd ich napojí.
11 Zo všetkých svojich vrchov cesty porobím
a moje chodníky sa vyvýšia.
12 Hľa, títo prichádzajú zďaleka
a tí, hľa, od severu a západu
a tamtí z južnej krajiny.“
13 Plesaj, nebo, a jasaj, zem,
plesaním zaznejte, vrchy,
lebo Pán utešuje svoj ľud
a nad svojimi biednymi sa zľutúva.

Potecha Siona

14 Ale Sion povedal: „Pán ma opustil,
Pán na mňa zabudol.“
Či zabudne žena na svoje nemluvňa
a nemá zľutovania nad plodom svojho lona?
I keby ona zabudla,
ja nezabudnem na teba.
16 Hľa, do dlaní som si ťa vryl,
tvoje múry sú vždy predo mnou.
17 Náhle prišli tvoji stavitelia
a tí, čo ťa búrali a pustošili, odišli od teba.
18 Zdvihni si vôkol oči a pozri:
všetci sa zišli, prišli k tebe.
Tak, ako žijem - hovorí Pán -
všetkých si ich oblečieš s ťa ozdobu,
opášeš sa nimi ako mladucha.
19 Ved' tvoje rumy a tvoje sutiny
a tvoja spustošená krajina
bude teraz tesná pre obyvateľov
a tí, čo ťa pustošili, sa vzdialia.
20 Ešte budú hovoriť - počuješ to -
dietky tvojej neplodnosti:
„Tesné mi je miesto,
odstúp sa mi, aby som mal kde bývať!“
21 A budeš si vravieť v sebe:
„Ktože mi týchto porodil?
Ved' ja som bezdetná a neplodná,
zajatá a vzdialená,
kto teda týchto vychoval?
Hľa, ja som ostala sama,
odkiaľže sú títo?“
22 Toto hovorí Pán, Jahve:
„Hľa, zdvihnem ruku k národom,

ku kmeňom vztýčim svoju zástavu;
i prinesú ti synov v náručí,
dcéry ti na pleciach ponesú.
23 Králi ti budú pestúnmi,
ich kňazné tvojimi dojkami,
tvárou na zem padnú pred tebou
a budú lízať prach tvojich nôh.
Vtedy sa dozvieš, že ja som Pán,
v ktorom sa nesklamú tí, čo v neho dúfajú.“

Nepriateľov Boh porazí

24 Či možno odobrať koristiť obrovi ?
A čo silák zajal, možno vyslobodiť?
25 Áno, takto hovorí Pán:
„Aj čo obor zajal, bude odobraté,
aj koristiť siláka vyslobodená.
S tými, čo sa s tebou pravotia, budem sa ja pravotiť
a tvojich synov ja vyslobodím.
26 Tvojim tyranom dám jesť ich vlastné telo
a sť a muštom opoja sa vlastnou krvou;
tak sa dozvie každé telo,
že ja som Pán, tvoj spasiteľ
a tvoj vykupiteľ, Silný Jakubov.“

Iz50

Neposlušnosť národa

L. ¹ Toto hovorí Pán:
„Kde je priepustný list vašej matky,
ktorým som ju prepustil?
Alebo kto je môj veriteľ,
ktorému som vás predal?
Hľa, pre svoje hriechy ste boli predaní,
pre vaše zločiny bola prepustená vaša matka.
2 Prišiel som, prečože nebolo nikoho,
volal som, a nik neodpovedal?
Či mi je ruka prikrátka spasit’?
A či nemám sily vyslobodiť?
Hľa, svojou hrozbou vysušujem more
a rieky na púšť obraciam,
ich ryby pohnijú v nedostatku vody
a budú zmierať od smädu.
3 Nebesá odejem čierňavou,
vrecovinu im urobím závojom.“

C. Tretia pieseň o Pánovom služobníkovi 50,4-11

Poslušnosť Pánovho služobníka

4 Pán, Jahve, mi dal jazyk učenický,
 aby som vedel slovom posilniť unaveného.
 Každé ráno prebúdza mi ucho,
 aby som počúval ako učeník.
 5 Pán, Jahve, mi otvoril ucho
 a ja som neodporoval,
 nazad som neustúpil.
 6 Svoj chrbát som nastavil tým, čo bili,
 a svoje líca tým, čo trhali,
 tvár som si neskryl
 pred potupou a slinou.
 7 Pán, Jahve, mi pomáha,
 preto nebudem zahanbený.
 Preto som si zatvrdil tvár sťa kremeň
 a viem, že sa nezahanbím.
 8 Blízko je, čo mi dá za pravdu,
 kto sa chce pravotiť so mnou? -
 Postavmeže sa zoči-voči!
 Kto je mojím žalobcom? -
 Nech pristúpi ku mne!
 9 Hľa, Pán, Jahve, mi pomáha,
 kto ma odsúdi?
 Hľa, všetci sa zoderú ako rúcho,
 moľ ich zožerie.
 10 Kto z vás sa bojí Pána,
 kto čuje hlas jeho služobníka,
 kto chodí v tmách a nemá žiary,
 nech dúfa v meno Pánovo
 a spolieha sa na svojho Boha!
 11 Hľa, všetci, čo zažihate oheň
 a opasujete si fakle,
 vstúpte do žiary svojho ohňa
 a do fakiel, čo ste roznieťili.
 Z mojej ruky sa vám to stane,
 budete ležať v bolestiach.

D. Nádej Siona na spásu 51, - 52,12

Iz51

Večná spása nábožných

LI. ¹ Počúvajte ma, čo sledujete pravdu
 a hľadáte Pána:
 Pozrite na skalú, z ktorej ste vytesaní,
 a na hĺbku studne, z ktorej ste vykopaní.
 2 Pozrite na Abraháma, svojho otca,
 a na Sáru, ktorá vás zrodila.
 Ved' som ho osamelého povolal,
 požehnal som ho a zveľadil.
 3 Áno, Pán poľutuje Sion,

poľutuje všetky jeho sutiny,
jeho púšť urobí podobnou Edenu
a jeho pustinu Pánovej záhrade,
zavládne v ňom radosť a rozkoš,
chválospev a hlas piesne.
4 Pozoruj ma, ľud môj,
a počúvaj ma, národ môj,
veď odo mňa vychádza náuka
a svoje právo dám za svetlo národom.
5 Blízko je moje právo,
vychádza moja spása
a moje ramená budú súdiť národy.
Na mňa budú čakať ostrovy
a dúfať budú v moje rameno.
6 Zdvihnite oči k nebesiam
a pozrite dolu na zem.
Veď nebo sa ako dym rozplynie
a zem sa sť'a odev rozpadne.
Jej obyvatelia pomrú podobne,
moje spasenie však potrvá naveky
a moja pravda nezanikne.
7 Počúvajte ma, znalci práva,
ľud, čo má v srdci môj zákon:
Nebojte sa ľudskej potupy
a nestrachujte sa ich pohany.
8 Lebo ich sť'a rúcho moľ zožerie
a ako vlnu ich strávi červ,
ale moje právo potrvá naveky
a moja spása z pokolenia na pokolenie.

Mocné rameno Pánovo spasí

9 Vzbud' sa, zobud' sa a obleč si moc,
rameno Pánovo!
Vzbud' sa ako v dňoch minulých,
v časoch pradávnych.
Či si to nie ty, čos' rozťalo ozrutu
a draka prebodlo?
10 Či si to nie ty, čos' vysušilo more
a vody veľkej priepasti?
Čo si spravilo z morskej hlbiny
cestu na priechod oslobodeným?
11 Pánovi vyslobodení sa vrátia,
prídu s jasotom na Sion
a na ich hlavách bude ustavičná radosť.
Radosť a rozkoš dosiahnu,
zmizne starosť a vzdychanie.
12 Ja, ja som to, čo vás poteším.
Kto si, že sa bojíš človeka, čo zomrie,
a syna ľudského, čo zhynie ako tráva?

13 Zabúdaš na Pána, svojho tvorcu,
čo rozostrel nebo a založil zem,
a stále sa trasieš, celý deň,
pred zlosťou utláčateľa,
keď sa chystá nivočiť.
Kdeže je teraz zlosť utláčateľa?
14 Zhrbený sa náhle oslobodí,
nezomrie v jame
a chlieb mu chýbať nebude.
15 Ja som Pán, tvoj Boh,
čo dráždim more, že búria sa mu vlny,
Pán zástupov je moje meno.
16 Vložím ti do úst svoje slová
a schovám ťa v tieni svojej ruky,
aby som zasadil nebesá a založil zem
a povedal Sionu: „Ty si môj ľud.“

Po treste príde oslobodenie

17 Preber sa, preber sa, vstaň, Jeruzalem,
čo si pil z Pánovej ruky kalich jeho hnevu;
omamný pohár si pil, vyprázdnil.
18 Niet toho, kto by ho viedol
zo všetkých synov, čo splodil;
niet toho, kto by ho držal za ruku
zo všetkých synov, čo vychoval.
19 Tieto dve veci ťa postihli:
- ktože smúti nad tebou? -
skaza a ničenie, hlad a meč,
- ktože ťa poteší?
20 Tvoji synovia odpadli, ležia
na rohoch všetkých ulíc
ako gazela v sieti,
plní Pánovho hnevu,
výčítiek svojho Boha.
21 Preto počuj toto, pokorený
a opojený, nie však vínom:
22 Toto hovorí tvoj Pán, Jahve,
a tvoj Boh, ktorý si bráni svoj ľud:
„Hľa, vezmem ti z ruky
kalich omamný,
pohár svojho hnevu;
nebudeš ho viac piť.
23 A dám ho do rúk tvojich trýzniteľov,
čo ti hovorili:
„Schýľ sa, nech prejdeme!“
A spravil si zo svojho chrbta zem,
sť a ulicu pre chodcov.“

Vykúpenie Jeruzalema

LII. ¹ Vzbud' sa, vzbud' sa,
obleč si, Sion, svoju moc;
obleč si šatu svojej nádhery,
sväté mesto, Jeruzalem,
veď už viac do teba nevstúpi
neobrezaný a nečistý!
² Stras zo seba prach, povstaň,
posad' sa, Jeruzalem,
roztvor putá svojho hrdla,
zajatá dcéra sionská!
³ Bo takto hovorí Pán:
„Zadarmo ste boli predaní
a bez peňazí budete vykúpení.“
⁴ Lebo toto hovorí Pán, Jahve:
„Do Egypta zostúpil kedysi bývať môj ľud
a Asýr ho pre nič utláčal.
⁵ Teraz však, čo tu mám? - hovorí Pán.
Veď bol vzatý môj ľud zadarmo,
jeho nadvládcovia hulákajú - hovorí Pán -
a stále, každý deň, mi potupujú meno.
⁶ Preto môj ľud spozná moje meno,
preto v ten deň (spozná),
že som to ja, čo vraví: Hľa, tu som!“

Radost' z vykúpenia

⁷ Aké milé sú na horách nohy posla blahozvesti,
čo oznamuje pokoj, zvestuje blaho,
oznamuje spasenie,
hovorí Sionu: „Tvoj Boh kraľuje.“
⁸ Čuj, tvoji strážcovia povyšujú hlas
a plesajú zároveň,
lebo zoči-voči hľadia
na Pánov návrat na Sion.
⁹ Plesajte, jasajte spolu,
sutiny Jeruzalema,
veď Pán potešil svoj ľud,
vykúpil Jeruzalem!
¹⁰ Pán si obnažil sväté rameno
pred očami všetkých národov
a všetky končiny zeme uvidia
spásu nášho Boha.
¹¹ Choďte, choďte, vyjdite odtiaľ,
nečistého sa netýkajte,
vyjdite z jeho stredu, očistite sa
vy, čo nosíte Pánove nádoby.
¹² Veď nie v náhlosti vyjdete
a nepôjdete útekou,
lebo pred vami pôjde Pán

a Boh Izraela uzavrie vaše rady.

E. Štvrtá pieseň o Pánovom služobníkovi 52,13 - 53,12

Zástupné utrpenie

- 13 Hľa, úspech bude mať môj služobník,
pozdvihne, vyvýši, zvelebí sa veľmi.
14 Ako sa nad ním zhrozili mnohí,
- veď neľudsky je znetvorený jeho výzor
a jeho obraz je nepodobný človeku -
15 tak ho budú obdivovať mnohé národy,
králi si pred ním zatvoria ústa.
Veď uvidia, o čom sa im nevravelo,
a poznajú, čo neslýchali!

Iz53

- LIII.** ¹ Kto by uveril, čo sme počuli,
a komu sa zjavilo Pánovo rameno?
2 Veď vzišiel pred ním s' a ratoliestka
a ako koreň z vyschnutej zeme.
Nemá podoby ani krásy, aby sme hľadeli na neho,
a nemá výzoru, aby sme po ňom túžili.
3 Opovrhnutý a posledný z ľudí,
muž bolesti, ktorý poznal utrpenie,
pred akým si zakrývajú tvár,
opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili.
4 Vskutku on niesol naše choroby
a našimi bôľmi sa on obťažil,
no my sme ho pokladali za zbitého,
strestaného Bohom a pokoreného.
5 On však bol prebodnutý pre naše hriechy,
strýzený pre naše neprávosti,
na ňom je trest pre naše blaho
a jeho ranami sme uzdravení.
6 Všetci sme blúdili ako ovce,
išli sme každý vlastnou cestou;
a Pán na neho uvalil
nepravosť nás všetkých.
7 Obetoval sa, pretože sám chcel,
a neotvoril ústa;
ako baránka viedli ho na zabitie
a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom,
(a neotvoril ústa).
8 Z úzkosti a súdu ho vyrvali
a kto pomyslí na jeho pokolenie?
Veď bol vyťatý z krajiny živých,
pre hriech svojho ľudu dostal úder smrteľný.

9 So zločincami mu dali hrob,
jednako s boháčom bol v smrti,
lebo nerobil násilie,
ani podvod nemal v ústach.
10 Pánovi sa však páčilo zdrviť ho utrpením...
Ak dá svoj život na obeť za hriech,
uvidí dlhoveké potomstvo
a podarí sa skrze neho vôľa Pánova.
11 Po útrapách sa jeho duša nahládí dosýta.
Môj spravodlivý služobník svojou vedomosťou
ospravedlní mnohých
a on ponesie ich hriechy.
12 Preto mu dám za údel mnohých
a početných dostane za korisť,
lebo vylial svoju dušu na smrť
a pripočítali ho k hriešnikom.
On však niesol hriechy mnohých
a prihováral sa za zločincov.

F. Nová zmluva so Sionom 54,1-17

Iz54

Množstvo dietok Nového Siona

LIV. ¹ Zaplesaj, neplodná, čo si nerodila,
rozzvuč sa plesaním a jasaj, čo si nekvílila,
lebo dietky opustenej sú početnejšie
ako dietky vydatej - hovorí Pán.
2 Rozšír priestor svojho stanu,
kože obydlia si rozťahni, nezužuj,
predlžuj svoje povrazy
a svoje kolíky upevňuj!
3 Ved' doprava i doľava prerazíš,
tvoje potomstvo zvládne národy
a spustnuté mestá obsadí.

Čas milosti

4 Nebojže sa, ved' nebudeš zahanbená,
a nepýr sa, ved' nebudeš potupená!
Áno, zabudneš hanbu mladosti,
na potupu svojho vdovstva si nespomenieš viac.
5 Bo manželom ti bude tvoj stvoriteľ
Pán zástupov je jeho meno,
vykupiteľom Svätý Izraelov,
Bohom celej zeme sa nazýva.
6 Ved' ako opustenú ženu
a duchom skleslú povolal ťa Pán.
Nuž či môže byť zavrhnutá žena mladosti? -
hovorí tvoj Boh.
7 Na krátku chvíľu som ťa opustil

a veľkým zľutovaním si ťa pritiahnem.
8 V návale hnevu som schoval
svoju tvár nakrátko pred tebou,
večným zmilovaním som sa nad tebou zľutoval,
hovorí tvoj vykupiteľ, Pán.
9 Je mi to ako v dňoch Noema:
ako som sa zaprisahal,
že viac nezalejú zem vody Noema,
tak som sa zaprisahal,
že sa nebudem hnevať na teba
a že ťa nebudem karhať.
10 Nech i vrchy odstúpia
a kopce nech sa otrasú:
moja milosť neodstúpi od teba,
zmluva môjho mieru sa neotrasie,
hovorí Pán, tvoj zľutovník.

Pán ochrancom nového Jeruzalema

11 Biedny, zmietaný, bezútešný!
Hľa, ja ti položím z drahokamu základy
a tvoju podstavbu zo zafíru.
12 Tvoju obrubu urobím z rubínu,
tvoje brány z karbunkulu
a tvoje hranice zo vzácných kameňov.
13 Všetky tvoje dietky budú učeníkmi Pána,
vo veľkom pokoji budú tvoje dietky.
14 Budeš upevnený v spravodlivosti,
vzdialený od utláčania - báť sa nebudeš -
aj od hrôzy - veď sa ťa nezmocní.
15 Ak ťa napadnú, to nie je odo mňa,
kto s tebou bojuje, padne proti tebe.
16 Hľa, ja som stvoril majstra,
čo rozdučuje uhlie v ohni
a svojím remeslom vyrába zbrane,
ja som stvoril aj zhubcu, čo ničí.
17 Nijaká zbraň, kovaná na teba, sa nepodarí
a každý jazyk, čo sa proti tebe
zdvihne na súde, usvedčíš.
To je údel sluhov Pánových
a ich spravodlivosť u mňa - hovorí Pán.

G. Dobrá novej zmluvy 55,1-13

Iz55

Hľadajte pravé blaho!

LV. ¹ Oj, všetci smädní, poďte k vodám,
a ktorí nemáte peňazí,
poďte, kupujte a jedzte,
poďte, kupujte bez peňazí,

2 bezplatne víno a mlieko!
Čo vážite striebro za to, čo nie je chlieb,
a svoju robotu za to, čo nesýti?
Počúvajte ma a budete jesť dobroty,
v hojnosti sa bude kochať vaša duša.
3 Nakloňte si ucho a poďte ku mne,
poslúchajte, aby vaša duša žila;
a uzavriem s vami večnú zmluvu,
neklamnú milosť Dávidovu.
4 Hľa, urobím ho svedkom pre národy,
kniežaťom a vládcom kmeňov!
5 Veď privoláš národ, ktorý nepoznáš,
a národy, čo ťa nepoznajú, pribehnú k tebe
kvôli Pánovi, tvojmu Bohu,
Svätému Izraela, lebo ťa oslávil.

Cesty Božie

6 Hľadajte Pána, kým sa dá nájsť,
volajte ho, kým je nablízku!
7 Nech opustí bezbožný svoju cestu,
hriešny človek svoje zmýšľanie
a vráti sa k Pánovi, on sa nad ním zmiluje,
k svojmu Bohu, veď mnoho odpúšťa!
8 Lebo moje myšlienky nie sú vaše myšlienky
a vaše cesty nie sú moje cesty - hovorí Pán.
9 Ako sú nebesá vyvýšené nad zem,
tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest
a moje myšlienky od vašich myšlienok.
10 Lebo ako sprchne
z neba dážď a sneh
a nevráti sa ta,
ale opojí zem,
zúrodní ju, dá jej klíčiť
a dá semä na siatie
a chlieb na jedlo:
11 tak bude moje slovo,
ktoré mi vyjde z úst,
nevráti sa ku mne naprázdno,
ale urobí, čo som si želal,
a vykoná, na čo som ho poslal.
12 Áno, s radosťou vyjdete,
budete vyvedení v pokoji.
Vrchy a kopce
prepuknú v jasot pred vami
a všetky poľné stromy
budú tliekať rukami.
13 Na mieste bodľacia vyrastie cyprus,
na mieste pŕhl'avy vyrastie myrta.
To bude Pánovi na slávu,
na večný pomník, ktorý nezhyne.

H. Všeobecnosť spásy 56,1-8

Iz56

Cudzinci a eunuchovia

LVI. ¹ Toto hovorí Pán:

„Zachovajte právo, konajte spravodlivo,
lebo je blízko moja spása, už príde,
aj moja spravodlivosť, už sa zjaví.“

² Blažený je, muž, čo toto koná,
a syn človeka, čo sa toho drží:
bedlí nad sobotou, aby ju nezniesvätil,
dáva si pozor na ruku, aby nekonala zlo.
³ Cudzinec, čo lipne k Pánovi, nech nevraví:
„Pán ma isto vylúči: zo svojho ľudu“
a eunuch nech nehovorí:

„Hľa, ja som suchý strom!“
⁴ Lebo toto hovorí Pán:
„Eunuchovia, čo zachovávajú moje soboty,
volia si to, v čom mám záľubu,
a pridržiavajú sa mojej zmluvy,
⁵ tým dám vo svojom dome,
medzi svojimi múrmi pomník a meno
lepšie, než sú synovia a dcéry.
Večné meno im dám,
ktoré nezahynie.

⁶ A cudzincov, čo lipnú k Pánovi,
aby mu slúžili,
milovali meno Jahve
a boli mi sluhami,
všetkých, čo bdejú nad sobotou,
by ju nezniesvätili,
a pridržiavajú sa mojej zmluvy,
⁷ zavediem na svoj svätý vrch
a rozradostím ich v svojom dome modlitby;
ich celopaly, ich obety
budú ľubeznými na mojom oltári.
Veď môj dom sa bude volať
domom modlitby pre všetky národy!“

⁸ Hovorí Pán, Jahve,
čo zhromažďuje roztratených Izraela:
„Ďalej budem zhromažďovať k nemu,
k jeho zhromaždeným.“

CH. Výstraha vodcom a ľudu Izraela 56, - 57,21

Nesvedomití pastieri Izraela

⁹ Všetky poľné zvieratá, podťte žrat,

10 aj všetky lesné zvieratá!
 Jeho strážcovia sú všetci slepí,
 nevedia (nič);
 všetci sú nemí psi,
 nevládku brechať:
 blúznia, ležia,
 radi si pospia.
 11 A sú to psi chamtiví,
 nepoznajú sýtosti.
 A to sú pastieri,
 čo nevedia chápať.
 Každý ide svojou cestou,
 každý za svojím ziskom,
 až do posledného.
 12 „Poďte, vezmem víno a napijeme sa opojného nápoja
 a zajtra to bude ako dnes,
 ba ešte veľkolepejšie!“

Iz57

LVII. ¹ Keď hynie spravodlivý,
 nik si to neberie k srdcu,
 (keď) zbožní ľudia umierajú,
 nik nechápe,
 že spravodlivý unikol nešťastiu.
 2 Odchádza na pokoj:
 na svojich lôžkach spočinú tí,
 čo šli svojou priamou cestou.

Modlársky národ

3 Vy však pristúpte sem,
 synovia čarodejnice,
 plemeno cudzoložníka a smilnice!
 4 Na kom ste sa zabávali?
 Proti komu ste otvárali ústa,
 vyplazovali jazyk?
 Azda vy nie ste deťmi hriechu,
 semenom klamstva?
 5 Vy, čo sa rozohňujete pre terebinty
 pod každým zeleným stromom
 a zabíjate dietky pri potôčkoch,
 pod výbežkami skalísk.
 6 Hladké kamienky z potoka sú ti podielom,
 ony sú tvojou čiastkou.
 Aj im si vylievala nápoje,
 prinášala dary.
 (Či s tým mám byť spokojný?)
 7 Na vysokom, vypínavom vrchu
 rozložila si si lôžko;

aj tam si vystúpila
obetovať žertvu.
8 A za dverami, za verajami
postavila si si pomník;
lebo iným okrem mňa sa odkrývaš,
vystupuješ, rozširuješ si lôžko,
spolčuješ sa s nimi,
máš rada ich lôžko.
Dbáš na ich pokyny(?).
9 S olejom chodíš za Molochom,
množíš svoje voňavky
a posielaš svojich poslov ďaleko,
až k podsvetiu sa znižuješ.
10 Mnohými cestami sa ustávaš
a nepovieš: „Je to zúfalé.“
Našla si život pre svoju ruku(?),
preto neochabuješ.
11 Kohože sa bojíš
a strachuješ, že klameš?
Na mňa si nespomenieš,
ani k srdcu si neberieš.
Pravda, ja som mlčal a skrýval sa,
nuž nebojíš sa ma.
12 Ja rozhlásim tvoju spravodlivosť
a tvoje skutky, tie ti však nepomôžu.
13 Až budeš volať, nech ťa tvoje hŕby vytrhnú!
Lež to všetko vietor uchytí, vánok odnesie.
Kto však vo mňa dúfa, zdedí zem,
vládnuť bude mojou svätou horou.“

Boh sa zmiluje

14 Hovorím:
„Chystajte, chystajte, pripravujte cestu,
odstráňte prekážky z chodníka môjho ľudu!“
15 Bo takto hovorí Najvyšší, Velebný,
čo tróni večne a Svätý je jeho meno:
„Na vysokom a svätom mieste prebývam
a so skrúšeným a pokorným v duchu,
aby som oživil ducha pokorných,
aby som oživil srdce skrúšených.
16 Lebo sa nebudem večne pravotiť,
ani sa nebudem ustavične hnevať,
veď by predou mnou omdlel duch
a duše, ktoré som ja stvoril.
17 Pre hriech lakomstva som sa hneval
a bil som. Zakryl som si tvár (a hneval som sa);
on však šiel, odvrátený cestou svojho srdca.
18 Jeho cesty som videl, uzdravím ho,
budem ho viesť a dám mu útechu
19 a jeho trúchliacim dám ovocie perí.

Pokoj, pokoj ďalekému i blízkeu
- hovorí Pán -, ja ho uzdravím.
20 Bezbožní sú však ako rozbúrené more,
ktoré sa nevládze upokojiť
a jeho vody vrhajú bahno a blato.
21 Niet pokoja pre bezbožných - hovorí môj Boh.“

III.diel
Nové kráľovstvo Božie hl. 58 - 66
A. Pravá zbožnosť hl. 58

Iz58

Pôst

LVIII. ¹ Volaj, nestišuj,
ako trúba vyvýš svoj hlas,
zvestuj môjmu ľudu jeho hriech
a Jakubovmu domu jeho vinu!
2 Ved' sa ma deň čo deň dopytujú
a chcú poznať moje cesty
ako ľud, čo spravodlivo koná
a Božieho práva sa nespúšťa.
Žiadajú odo mňa spravodlivé súdy,
túžia po Božej blízkosti:
3 Prečo sa postíme, a nevidíš,
umŕtvujeme sa, a nezbadáš?!“
A v deň svojho pôstu splňate si túžbu
a prenasledujete svojich robotníkov.
4 Hľa, pre škriepky a hádky sa postíte
a hriešne bijete päťou!
Nepostíte sa ako po dnešný deň,
aby na výsosti vyslyšali váš hlas.
5 Či takýto je pôst, ktorý sa mi ľúbi?
Má sa človek umŕtvovať celý deň?
Vykrúcať si dookola hlavu
a vrecovinou i popolom si ustielať?
Či toto nazveš pôstom
a dňom milým Bohu?
6 Či nie to je pôst, ktorý sa mi ľúbi,
keď rozviažete zväzky zločinné
a roztvoríte zvierajúce putá,
prepustíte zlomených na slobodu
a rozlámete každé jarmo?
7 Či nie, keď lámeš chudobným svoj chlieb,
potulných bedárov zavedieš do domu,
ak vidíš nahého, zaodeješ ho
a pred svojím telom sa neskrývaš?
8 Vtedy ako zora vypukne ti svetlo
a uzdravenie ti náhle vyklíči:
bude ťa predchádzať tvoja spravodlivosť

9 a Pánova sláva uzavrie tvoje rady.
Vtedy budeš volať a Pán odpovie,
budeš kričať a riekne: „Hľa, tu som!“
Keď odstrániš sprostred seba jarmo,
kývanie prstami a reči zločinné
10 a ponúkneš hladnému svoj súcit,
ubitú dušu nasýtiš:
vyjde vo tme tvoje svetlo
a tvoja temnosť bude ako poludnie.
11 A Pán ti dá neprestajný spočinok,
jasnosťou naplní tvoju dušu
a tvoje kosti upevní;
budeš ako polievaná záhrada
a ako prameň vôd,
ktorého vody nesklamú.
12 I postavia v tebe dávne sutiny:
zdvihneš základy zašlých pokolení
a volať ťa budú murárom trhlín,
obnoviteľom ciest k bývaniu.

Sobotný deň

13 Ak zdržíš pre sobotu svoju nohu,
aby si v môj svätý deň nerobil, čo sa ti zachce,
a sobotu budeš volať rozkošou,
svätý Pánov (deň) hodným úcty
a uctíš si ho, že nebudeš konať svoje cesty,
vypĺňať svoju vôľu a hovoriť reči:
14 tak sa budeš kochať v Pánovi
a dám ti vznášať sa nad výšinami zeme,
nasýtim ťa dedičstvom tvojho otca Jakuba:
lebo hovorili ústa Pánove.

B. Prečo mešká spása hl. 59

Iz59

Vina Júdovcov

LIX. ¹ Hľa, Pánova ruka nie je prikrátka, žeby nezachránil,
a jeho ucho nie je zaľahnuté, žeby nepočul!
2 Ale vaše hriechy sú priehradou
medzi vami a vaším Bohom
a vaše viny zakryli jeho tvár
pred vami, že nečuje.
3 Vaše ruky sú poškvrnené krvou
a vaše prsty hriechom,
vaše pery hovoria lož,
váš jazyk vraví nepravosť.
4 Niet (toho), kto by predvolával podľa práva,
ani (toho), kto by súdil poctivo;
dúfajú v ničomnosť a hovoria márnosť,

počnú muky a porodia nešťastie.
5 Liahnu hadie vajíčka
a tkajú vlákna pavúka;
kto zje z ich vajíčok, zomrie
a z rozpučeného vylezie zmija.
6 Z ich vláken rúcho nebude
a neodejú sa svojím dielom.
Ich dielo je dielo záhuby
a skutok násilia majú v ruke.
7 Ich nohy bežia do zlého,
náhlia sa prelievať krv nevinnú,
ich myšlienky sú myšlienky skazy,
zhuba a rúcanie je na ich ceste.
8 Neznajú cestu pokoja
a nieta práva v ich šľapajach,
svoje chodníčky si pokrivil
a kto po nich kráča, nemá pokoja.
9 Preto je právo ďaleko od nás
a spravodlivosť nás nedostihne,
čakáme na svetlo, a hľa, tma,
na žiaru, a putujeme v temnosti.
10 Ako slepí ohmatávame múr
a tápeme ako ten, kto nemá oči,
napoludnie sa potkýname ako v tme;
hoci silní, ako mŕtvi sme.
11 Mrmlíme všetci ako medvede
a stále hrkútame ako holuby.
Čakáme na právo, a niet ho,
na spásu, a je od nás ďaleko.
12 Bo mnoho hriechov máme pred tebou
a naše viny svedčia proti nám,
áno, svoje hriechy máme pred sebou
a svoje zločiny poznáme:
13 nevernosť a klamstvo proti Pánovi,
odpad od nasledovania Boha,
reči násilné a odbojné,
myslenie lživých rečí v srdci.
14 Tak je právo zahnané späť
a spravodlivosť stojí obďaleč,
áno, poctivosť padá na ulici
a priamosť vkročiť nevládze.
15 Takto vystala poctivosť
a kto sa stráni zla, býva olúpený.

Pán trestá pohanov, spasí Sion

Pán to videl a nepáčilo sa mu,
že práva nieta.
16 Videl, že niet nikoho,
a užasol, že nikto nezakročí.
Tu pomocníkom mu bolo jeho rameno

a jeho spravodlivosť, tá ho podporila.
 17 Odial sa spravodlivosťou ako pancierom
 a prilbu spásy mal na hlave,
 ako odev obliekol si rúcho pomsty,
 horlivosťou sa ako plášťom zahalil.
 18 Podľa činov im odplatí,
 hnev jeho nepriateľom,
 odplatu protivníkom!
 Ostrovom odplatí činy.
 19 Budú sa báť mena Pánovho od západu
 a jeho slávy od východu slnka,
 lebo príde ako dravá rieka,
 ktorú ženie Pánov dych.
 20 Ale príde ako spasiteľ k Sionu
 a k tým, čo sa z Jakuba vrátia od hriechu -
 hovorí Pán.

21 A čo sa týka mňa, toto je moja zmluva s nimi, hovorí Pán: „Môj duch, ktorý je nad
 tebou a moje slová, ktoré som ti dal do úst, nezmiznú z tvojich úst ani z úst tvojich detí, ani z
 úst detí tvojich detí odteraz až naveky - hovorí Pán.“

C. Nový Jeruzalem hl. 60

Iz60

Žiara Jeruzalema

LX. 1 Vstaň, zasviet', veď prišlo tvoje svetlo
 a sláva Pánova sa zaskvela nad tebou!
 2 Lebo, hľa, tma pokrýva zem
 a temnota národy,
 ale nad tebou sa zaskvel Pán
 a jeho sláva sa zjavila nad tebou.
 3 Národy prichádzajú k tvojmu svetlu
 a králi k žiare, čo ti vzišla.
 4 Zdvihni si vôkol oči a pozri,
 všetci sa zišli, prišli k tebe;
 tvoji synovia prídu zďaleka
 a dcéry ti z kraj sveta povstanú.
 5 Vtedy uvidíš a zažiariš,
 triasť a šíriť sa ti bude srdce,
 veď sa k tebe obráti bohatstvo mora,
 poklady národov prídu k tebe.
 6 Záplava tiav ťa pokryje,
 ťavätá Madiánu a Efy,
 všetci prídu zo Sáby,
 zlato a tymian prinesú
 a zvestujú slávu Pánovu.
 7 Všetky stáda Kedaru sa zhromaždia k tebe,
 baránky z Nabajot ti budú k službám,
 vystúpia na môj oltár ľúbezny,

a tak oslávim svoj slávny dom.
8 Kto sú to, čo letia sťa oblaky,
ako holuby ku svojim holubícom?
9 Áno, na mňa čakajú ostrovy
a lode taršišské napredku,
aby ti priviedli synov zďaleka,
ich striebro a ich zlato s nimi
pre meno Pána, tvojho Boha,
pre Svätého Izraela, lebo ťa ozdobil.

Stavba mesta a chrámu

10 Cudzí synovia postavlia ti múry
a ich králi ti budú slúžiť,
lebo som ťa bil vo svojom hneve,
ale v svojej láske som sa zmiľoval nad tebou.
11 Tvoje brány budú stále otvorené,
nezatvoria sa vo dne v noci,
aby ti priniesli bohatstvo národov
a priviedli ich kráľov.
12 Lebo národ a kráľovstvo,
čo ti neslúži, bude zničené,
národy budú celkom spustošené.
13 Nádhera Libanonu príde k tebe,
cyprus, brest a jedľa pospolu,
nech ozdobia miesto mojej svätyne
a okrášlim mesto svojich nôh.
14 Zhrbení prídu k tebe
synovia tvojich utláčateľov
a k šľapajam tvojich nôh sa sklonia
všetci, čo opovrhli tebou,
a budú ťa volať Mesto Pána,
Sion Svätého Izraela.
15 Zato, že si bol opustený
a nenávidený a nemal si chodcov,
spravím ťa večnou ozdobou,
rozkošou z pokolenia na pokolenie.
16 Budeš sať mlieko národov
a prsia kráľov budeš požívať.
I dozvieš sa, že ja som Pán, tvoj spasiteľ
a tvoj vykupiteľ, Mocný Jakubov.

Blahobyť a svetlo

17 Namiesto medi prinesiem zlato,
namiesto železa prinesiem striebro,
namiesto dreva meď
a miesto kameňov železo.
Darujem pokoj tvojim dozorcom
a tvojim vládcom spravodlivosť.
18 Nebude už počuť o násilí v tvojej krajine
ani o ničení a hubení v tvojich hraniciach,

svoje múry budeš nazývať spásou
a svoje brány chválou.
19 Slnko ti už nebude svetlom vo dne,
ani k žiare ti už nezasvieti mesiac,
ale Pán ti bude večným svetlom
a tvoj Boh tvojou ozdobou.
20 Tvoje slnko už nezapadne
a z tvojho mesiaca neubudne,
lebo ti bude Pán večným svetlom;
ukončia sa dni tvojho zármutku.
21 A tvoj ľud - všetko spravodliví -
budú vládnuť krajinou naveky,
štepý môjho sadu,
dielo mojich rúk, ktorým sa oslávim.
22 Ten najmenší bude kmeňom,
najdrobnejší mocným národom.
Ja, Pán, to v príhodnom čase urýchlím.

D. Mesiáš udeľuje milosti hl. 61

Iz61

Potešenie zarmútených

LXI. ¹ Duch Pána, Jahveho, je na mne,
pretože ma Pán pomazal,
poslal ma hlásať radosť ubitým,
obviazať zlomených srdcom,
zajatcom ohlásiť slobodu
a spútaným oslobodenie.
2 Ohlásiť rok Pánovej milosti
a deň pomsty nášho Boha
na potešenie všetkých zarmútených,
3 aby som dal zarmúteným Siona,
aby som im dal veniec miesto popola,
olej plesania namiesto smútku,
rúcho radosti miesto sklesnutého ducha.
I budú sa volať Duby spravodlivosti,
Štep Pána na ozdobu.

Obnova a odmena

⁴ Vybudujú odveké sutiny,
zrúcaniny predkov postavia,
obnovia spustošené mestá,
trosky od pokolenia do pokolenia.
5 I vstanú cudzinci,
budú pásť vaše stáda,
cudzí synovia vám budú
roľníkmi a vinohradníkmi.
6 Vy však sa budete volať kňazmi Pána,
služobníkmi nášho Boha vás budú nazývať,

bohatstvo národov budete požívať
 a ich nádherou sa budete chváliť.
 7 Pre vašu dvojnásobnú hanbu a potupu
 budú plesat' nad svojím údelom,
 preto budú dvojnásobne vládnuť vo svojej krajine,
 dostane sa im večnej radosti.
 8 Lebo ja, Pán, milujem právo,
 nenávidím zločinnú lúpež;
 dám im verne ich odmenu
 a uzavriem s nimi večnú zmluvu.
 9 Známy bude ich rod v národe
 a ich potomstvo medzi kmeňmi;
 všetci, čo ich uvidia, spoznajú ich,
 že sú pokolením, ktoré požehnal Pán.

Jasot národa

10 S jasotom sa chcem tešiť v Pánovi,
 duša mi zaplesá v mojom Bohu,
 pretože ma zaodial rúchom spásy,
 plášťom spravodlivosti ma zahalil
 ako ženícha, čo chystá veniec,
 ako mladuchu, okrášlenú skvostmi.
 11 Lebo ako zem plodí svoje rastliny
 a ako záhrada dáva vyklíčiť svojmu semenu,
 tak Pán, Jahve, dá vyklíčiť spáse
 a chvále pred všetkými národmi.

E. Spása sa blíži hl. 62

Iz62

Prijatí na milosť

LXII. ¹ Kvôli Sionu neumlknem
 a kvôli Jeruzalemu neutíchnem,
 kým nevyjde ako žiara jeho právo
 a jeho spása nevzbĺči sťa fakľa.
 2 Národy uvidia tvoju spravodlivosť
 a všetci králi tvoju slávu;
 i budeš sa volat' novým menom,
 ktoré ti určia Pánove ústa.
 3 Budeš ozdobnou korunou v Pánovej ruke,
 kráľovským vencom v ruke svojho Boha.
 4 Už ťa nebudú volat' Opustená
 a tvoju krajinu nebudú volat' Spustošená,
 lebo teba budú nazývať Mám v nej záľubu
 a tvoju krajinu Vydatá,
 veď sa zaľúbilo v tebe Pánovi
 a tvoja krajina dostane manžela.
 5 Ako si vezme mladík pannu,
 tak si ťa vezme tvoj staviteľ,

a ako sa teší ženích neveste,
tešiť sa bude tvoj Boh.

Strážcovia upomínajú

- 6 Na tvojich múroch, Jeruzalem,
ustanovil som strážcov:
celý deň a celú noc
nikdy nech nemlčia!
Vy, ktorí upomínate Pána,
nesmiete mať pokoja!
7 Nedajte mu pokoja,
kým nepostaví, kým neurobí
Jeruzalem ozdobou na zemi!
8 Pán prisahal na svoju pravicu
a na svoje mocné rameno:
„Iste nedám viac tvoje obilie
tvojim nepriateľom za pokrm,
ani cudzinci nebudú piť tvoj mušt,
pre ktorý si sa ty namáhal.
9 Len tí, čo zbierali, budú ho jesť
a budú chváliť Pána,
len tí, čo ho oberali, budú ho piť
v nádvoriach mojej svätyne.“

Spása prichádza

- 10 Prejdite, prejdite cez brány,
chystajte cestu pre ľud,
rovnajte, rovnajte chodník,
vyzbierajte skaly,
vztýčte zástavu k národom!
11 Hľa, Pán oznamuje
až do končín zeme:
„Povedzte dcére Siona:
Hľa, prichádza tvoja spása.
Jeho odmena je s ním
a jeho odplata pred ním.
12 A budú ich volať Svätý ľud,
Pánovi vykúpení.
Ty sa však budeš zvať Hľadané,
Mesto neopustené.“

F. Vít'az, Pán, pošliapal národy 63,1-6

Iz63

- LXIII.** ¹ „Kto je to, čo prichádza z Edomu,
z Bozry v odeve červenom,
ten, čo sa skvie vo svojom rúchu,
vykračuje v plnej sile?“
„Ja som, ktorý hlásam pravdu,

2 mocný na spásu.“
3 „Prečo je tvoja šata červená
4 a tvoje rúcho ako šliapača v lise?“
5 „Lis som šliapal sám
6 a z národov nebol nik pri mne.
7 Pošliapal som ich vo svojom hneve,
8 zdrvil som ich vo svojej prchlivosti,
9 nuž striekala ich vlaha na môj šat
10 a celé rúcho som si poškvnil.
11 Lebo som mal deň pomsty na mysli,
12 a prišiel rok môjho vykúpenia.
13 Obzeral som sa, ale pomocníka nebolo,
14 díval som sa, nebolo však toho, kto by ma podporil;
15 vtedy mi bolo pomocníkom moje rameno
16 a podporila ma moja prchivosť,
17 že som šliapal národy vo svojom hneve,
18 opojil som ich svojou prchivosťou
19 a vylial som na zem ich vlahu.“

G. Modlitba proroka 63, - 64,12

Spomienka na minulosť

7 Milosrdenstvo Pánovo chcem hlásať,
8 Pánovu chvályhodnosť,
9 pre všetko, čo nám Pán urobil,
10 pre veľkú dobrotu k domu Izraela,
11 čo im preukázal vo svojom zľutovaní
12 a v množstve svojej milosti.
13 Ved' povedal: „Je to predsa môj ľud,
14 synovia, ktorí nesklamú! -
15 a stal sa im spasiteľom
16 vo všetkom ich súžení.
17 Nie posol ani anjel,
18 ale vyslobodil ich sám.
19 Vo svojej láske a útrpnosti
20 ich sám vykúpil,
21 zdvihol ich a nosil ich
22 po všetky dávne dni.
23 Ale oni sa búrili a zarmucovali
24 jeho ducha svätého;
25 preto sa im zmenil na nepriateľa,
26 a sám bojoval proti nim.
27 Spomenul si však na dávne dni,
28 na Mojžiša a jeho ľud:
29 „Kde je ten, ktorý vyviedol z mora
30 pastiera svojho stáda?
31 Kde je, ktorý vložil doň
32 svojho ducha svätého,
33 čo za pravicu viedol Mojžiša

svojím velebným ramenom,
čo rozdvojil vody pred nimi,
aby si urobil večné meno,
13 čo ich viedol hlbínami
ako koňa púšťou bez potknutia?
14 Ako statok, čo zostupuje dolinou,
tak ho viedol Pánov duch.“
Tak si viedol svoj ľud,
aby si urobil slávnym svoje meno.

Prošba o Božie milosrdenstvo

15 Pozri sa z neba a hľad'
z príbytku svojej svätosti a veleby.
Kde je tvoja horlivosť a tvoja moc?
Hnutie tvojej lásky a tvoje zmilovanie
(sú zdržanlivé ku mne)?
Veď ty si náš otec,
16 lebo Abrahám o nás nevie
a Izrael nás nepozná!
Ty, Pane, si náš otec,
máš meno: vykupiteľ náš pradávny.
17 Prečo nás, Pane, odkláňaš od svojich ciest,
zatvrdzuješ nám srdce na bázeň voči tebe?
Vráť sa kvôli svojim sluhom,
kvôli kmeňom svojho dedičstva.
18 Ako maličkosť zvládli tvoj svätý ľud,
naši nepriatelia ti pošliapali svätyňu.
19 Sme ako tí, nad ktorými dávno nevládneš,
nad ktorými sa nevzýva tvoje meno.

Túžobná prosba

Kiež by si prelomil nebesá a zostúpil,
vrchy by sa triasli pred tvou tvárou.

Iz64

LXIV. ¹ Ako keď oheň páli raždie
a voda vrie od ohňa,
aby si dal modloslužobníkom svoje meno znat',
nech sa trasú pred tvou tvárou (ich) národy.
2 Keď si robil divy, zostúpil si, hoc sme nečakali,
pred tvou tvárou sa triasli vrchy.
3 Od večnosti nepočuli, neslýchali,
oko nevidelo okrem teba Boha,
ktorý by sa zastal tých, čo v neho dúfajú.
4 Ideš v ústrety tomu,
čo s radosťou robí spravodlivo,
teba na tvojich cestách spomína.

Prosba o odpustenie

- Hľa, ty si sa hneval - a my sme hrešili,
boli sme stále v tom. Či budeme spasení?
5 Všetci sme boli ako poškrvnení,
sť'a skrvavená šata bola všetka naša spravodlivosť
a zvädli sme ako listie,
naše hriechy nás uniesli sť'a vietor.
6 Nebolo toho, kto by vzýval tvoje meno,
kto by sa vzbudil a chopil sa teba,
lebo si schoval pred nami svoju tvár,
oddal si nás moci našich hriechov.
7 Teraz však, Pane, ty si náš otec,
my sme len hlina a ty si náš tvorca,
všetci sme dielom tvojich rúk.
8 Nehnevaj sa, Pane, tak veľmi
a nespomínaj na hriech naveky;
hľa, pozri, my všetci sme tvoj ľud.
9 Tvoje sväté mestá ostali púšť'ou,
Sion sa stal púšť'ou,
Jeruzalem sa stal pustatinou.
10 Náš svätý a nádherný chrám,
kde ť'a chválievali naši otcovia,
stal sa korisť'ou ohňa;
všetko, čo nám bolo drahé,
ostalo zboreniskom.
11 Či sa zdržíš po tom všetkom, Pane?
Budeš mlčať a tak veľmi nás pokoriš?

H. Osud dobrých a zlých hl. 65

Iz65

Nie Pán, ale národ sa vzd'al'uje

- LXV.** ¹ „Hľadali ma tí, čo sa nepýtali,
našli ma tí, čo nehľadali.
Vravel som: „Hľa, tu som, tu som!“
národu, čo nevzýval moje meno.
2 Vystieral som ruky celý deň
ku vzdorovitému ľudu,
čo kráčal cestou nedobrou
za svojimi predstavami,
3 k ľuďom, čo ma stále popudzujú
do tváre.
Ktorí obetujú v záhradách
a na tehlách pália kadidlo,
4 čo vysedávajú v hrobkách
a nocujú v jaskyniach,
jedávajú mäso bravčové
a nečisté kúsky sú v ich nádobách.
5 Čo hovoria: „Ostaň tam,

nebliž sa ku mne, lebo som ti svätý.“
Títo sú mi dymom v nose,
ohňom, čo horí celý deň.
6 Hľa, je napísané predom mnou:
Nebudem mlčať, kým som neodplatil.
7 Ale odplatím im do lona ich hriechy
a zároveň hriechy ich otcov, hovorí Pán;
ktorí pálili kadidlo na vrchoch
a zlorečili mi na kopcoch;
nameriam im do lona za ich dávne skutky:“

Odmena dobrých

8 Toto hovorí Pán:
„Ako keď sa nájde mušť na strapci
a povie sa: „Neznič to,
lebo je v ňom požehnanie!“
tak urobím kvôli svojim sluhom,
aby nebolo všetko zničené.
9 Vyvediem z Jakuba potomstvo
a z Júdu vládca svojich vrchov,
budú tam vládnuť moji vyvolení
a moji sluhovia tam budú bývať.
10 Sárón bude košariskom stáda
a dolina Achor ležiskom dobytky
pre môj ľud, ktorý ma hľadal.

Trest hriešnikov

11 Vy však, čo ste opustili Pána,
čo ste zabudli na môj svätý vrch,
čo ste, prestierali stôl pre Gada
a naplňali nápoj Ménimu,
12 určím vás pod meč,
všetci sa zhrbíte na popravu,
lebo som volal, a neodpovedali ste,
hovoril som, a nepočúvali ste,
lež robili ste, čo je v mojich očiach zlé,
a vyvolili ste si, čo som nechcel.“
13 Preto Pán, Jahve, hovorí takto:
„Hľa, moji sluhovia budú jesť
ale vy budete hladovať,
14 hľa, moji sluhovia budú piť,
ale vy budete žízniť,
hľa, moji sluhovia sa budú radovať,
a vy sa budete hanbiť,
hľa, moji sluhovia budú plesať
od blaženosti srdca,
vy však budete volať
od žalosti srdca
a kvíliť budete zlomeným duchom.
15 A zanecháte svoje meno

ako kliatbu mojím vyvoleným:
Pán, Jahve, ťa usmrtí,
ale svojich sluhov nazve iným menom.
16 Kto sa bude žehnať na zemi,
bude sa žehnať verným Bohom
a kto bude prisahať na zemi,
bude prisahať na verného Boha,
lebo budú zabudnuté dávne úzkosti,
áno, budú skryté pred mojím zrakom.

Nové nebo a nová zem

17 Lebo hľa, ja stvorím nové nebo a novú zem
a na predošlé sa nebude spomínať,
ani na myseľ neprídu,
18 ale tešte sa a plesajte večne
nad tým, čo som stvoril,
lebo hľa, ja stvorím Jeruzalem na plesanie
a jeho ľud na radosť!
19 Plesám nad Jeruzalemom,
teším sa svojmu ľudu
a už v ňom nebude počuť
hlas plaču a hlas volania.
20 Nebude tam už párdňové dieťa
ani starec, ktorý nedoplní svoj vek,
ale mladík zomrie storočný
a hriešnik ako storočný bude prekliaty.
21 Budú stavať domy a bývať,
budú sadiť vinice a jesť ich plod.
22 Nepostavia, aby iný býval,
nezasadia, aby iný jedol,
lebo ako vek stromu
bude vek môjho ľudu
a prácu svojich rúk
užijú moji vyvolení.
23 Nebudú sa nadarmo ustávať
a nebudú robiť pre hrôzu,
veď sú požehnaný rod Pána
a s nimi aj ich potomstvo.
24 Prv, než budú volať, ja odpoviem,
ešte len budú vravieť a ja ich vyslyším.
25 Vlk a baránok budú sa pásť ako jeden
a lev s ťa vól bude žrať slamu;
a had? - prach mu bude pokrmom...
Nebudú škodiť a nebudú ničiť
na celom mojom svätom pahorku,“
hovori Pán.

Boh žiada zbožnosť a pokoru

LXVI. ¹ Toto hovorí Pán:

„Nebesá sú mojím trónom
a zem podnožou mojich nôh.
Aký je to dom, čo mi postavíte?
Aké miesto pre môj odpočinok?
² Ved' toto všetko spravila moja ruka
i stalo sa to všetko - hovorí Pán.
A na takéhoto zhliadnem:
na pokorného a zroneného duchom
a ktorý sa trasie pred mojimi slovami.
³ Kto poráža vola - zabije človeka,
kto poráža ovcu - škrtí psa,
kto obetuje pokrm - krv bravčovú,
kto páli tymian - žehná modlu.
Keď si oni volia vlastné chodníky
a v ich ošklivostiach sa im kochá duša,
⁴ nuž aj ja si zvolím ich nešťastie
a privediem na nich ich hrôzy,
pretože som volal, no neodpovedal nik,
hovoril som, ale nepočúvali;
robili, čo je zlé v mojich očiach,
a to, čo som nechcel, si vybrali.“

Sion sa zázračne zaľudní

⁵ Počujte slovo Pánovo,
ktorí sa trasiete pred jeho slovom:
Vaši bratia, čo vás nenávidia,
čo vás odstrkujú pre moje meno, vravia:
„Nechže sa oslávi Pán,
nech vidíme vašu radosť!
Oni však budú zahanbení.
⁶ Čuj! - hrmot z mesta!
Čuj! - hlas Pána z chrámu,
čo spláca odplatu svojim nepriateľom.
⁷ Porodila prv, než kvílila,
prv, než ju obklúčili bôle,
porodila chlapca.
⁸ Kto takéto počul?
Kto podobné videl?
Či sa zem zrodí v jeden deň?
Či sa národ narodí jedným razom?
Že rodil, aj porodil
Sion svojich synov?
⁹ „Či ja otvorím život a rodiť nedám?
Alebo ja, ktorý dám rodiť, uzavriem?“ -
hovorí tvoj Boh.

Osud dobrých a zlých

- 10 Tešte sa s Jeruzalemom
a plesajte nad ním,
všetci jeho milovníci,
radujte sa s ním, radujte sa
všetci, čo ste nad ním trúchlili.
- 11 Aby ste sali a nasýtili sa
z prs jeho útechy,
aby ste sfkali a požívali
z plnosti jeho slávy.
- 12 Lebo toto hovorí Pán:
„Hľa ja prikloním k nemu pokoj ako riek
a slávu národov ako rozvodnený potok.
Budete sať, v lone vás budú varovať
a na kolenách vás budú lákať.
- 13 Ako keď niekoho teší matka,
tak vás budem ja tešiť
a v Jeruzaleme sa potešíte.
- 14 Keď to uvidíte, zaraduje sa vám srdce,
kosti vám vypučia ako zeleň
a Pánova ruka sa dá poznať jeho sluhom,
ale zúriť bude proti nepriateľom.

Súd a spása národov

- 15 Lebo, hľa, Pán príde v ohni
a jeho vozy sú ako búrka,
aby priviedol v zápale svoj hnev
a svoju hrôzu v plameňoch ohňa.
- 16 Lebo ohňom bude súdiť Pán
a svojím mečom každé telo
a bude veľa tých, čo Pán porazí.

¹⁷ Tí, čo sa očisťujú v záhradách za kýmisi v prostriedku, ktorí jedia bravčové mäso a oškľivosť a myši, všetci spolu zahynú - hovorí Pán. ¹⁸ Ja však (poznám) ich skutky a myšlienky. Prídem zhromaždiť všetky národy a všetky reči; prídu a uvidia moju slávu. ¹⁹ Urobím na nich znamenie a pošlem z nich zachránencov k národom Taršišu, Púlu a Lúdu, ktorí naťahujú kušu, k Tubalu, Javanu, k ďalekým ostrovom, ktoré nepočuli chýr o mne a nevideli moju slávu; i budú ohlasovať medzi národmi moju slávu. ²⁰ A privedú všetkých vašich bratov spomedzi všetkých národov ako obeť pre Pána na koňoch, vozoch, nosidlách, muliciach a ťavách na môj svätý vrch do Jeruzalema - hovorí Pán - tak ako prinášajú synovia Izraela obeť v čistej nádobe do Pánovho domu. ²¹ A aj z nich si vezmem za kňazov a levitov - hovorí Pán. ²² Lebo ako budú trvalými predo mnou nové nebesá a nová zem, ktoré stvorím - hovorí Pán - tak bude trvalé vaše potomstvo a vaše meno ²³ a každý mesiac v novmesiaci a každý týždeň v sobotu príde sa každé telo klaňať pred moju tvár - hovorí Pán.

²⁴ I vyjdú a hľadiet budú na mŕtvolu mužov, čo odpadli odo mňa. Áno, ich červík neumiera a ich oheň nevyhasne. A budú hrôzou pre každé telo.“

KNIHA PROROKA JEREMIÁŠA

Úvod hl. 1

Jer1

I. Nadpis knihy. - ¹ Reči Jeremiáša, syna Helkiášovho, spomedzi kňazov, ktorí boli v Anatote, v Benjamínovej krajine. ² Pán hovoril k nemu v dňoch júdskeho kráľa Joziáša, syna Amonovho, v trinástom roku jeho panovania, ³ aj v dňoch júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, až do konca jedenásteho roku júdskeho kráľa Sedekiáša, syna Joziášovho, až po presídlenie Jeruzalema v piatom mesiaci.

Povolanie za proroka. - ⁴ Pán prehovoril ku mne takto:

⁵ „Skôr, než som ťa utvoril v matkinom živote, poznal som ťa, skôr, než si vyšiel z lona, zasvätil som ťa, za proroka pre pohanov som ťa ustanovil.“

⁶ I povedal som: „Ach, Pane, veď neviem hovoriť, mladučký som.“ ⁷ Ale Pán mi riekol:

„Nehovor: „Mladučký som,“
lebo pôjdeš všade, kde ťa pošlem,
a povieš všetko, čo ti prikážem.
⁸ Neboj sa ich, veď ja som s tebou,
aby som ťa vyslobodil! - hovorí Pán.

⁹ Vtedy vystrel Pán ruku a dotkol sa mi úst. A Pán mi riekol:

¹⁰ „Hľa, vložil som svoje slová do tvojich úst!
Pozri, postavil som ťa dnes
nad národy a nad kráľovstvá,
aby si vytrhával a rúcal,
nivočil a pustošil,
aby si budoval a sadiť.“

Prút mandľovníka. - ¹¹ Pán sa ma pýtal toto; „Čo vidíš, Jeremiáš?“ Odpovedal som: „Vidím prút mandľovníka.“ ¹² A Pán mi povedal: „Dobre si videl, pretože budem bedliť na svoje slovo a splním ho.“

Kypiaci hrniec. - ¹³ Pán sa ma pýtal po druhý raz toto: „Čo vidíš?“ Odpovedal som: „Vidím kypiaci hrniec a jeho ústie je od severu.“ ¹⁴ Nato mi Pán povedal:

„Od severu kypí nešťastie
na všetkých obyvateľov krajiny.
¹⁵ Bo hľa, ja zavolám všetky kmene
kráľovstiev severu - hovorí Pán.
Prídu a každý postaví svoj trón
pred vchodom do brán Jeruzalema
proti všetkým jeho múrom vôkol
a proti všetkým júdskeým mestám.
¹⁶ I prerokujem s nimi svoj spor

pre všetku ich zlobu, že ma opustili,
že okiadzali cudzích bohov
a klaňali sa dielu svojich rúk.“

Povzbudenie proroka

- 17 „Ale ty si opáš bedrá,
povstaň a rozpovedz im
všetko, čo som ti prikázal!
Nemaj pred nimi strach,
aby som ťa nimi nenastrašil!
18 A ja, hľa, urobil som ťa dnes
opevneným mestom, železným stĺpom
a kovovým múrom proti celej krajine,
proti kráľom Júdska a jeho kniežatám,
proti jeho kňazom a ľudu krajiny.
19 Budú s tebou zápasit', ale nepremôžu ťa,
lebo s tebou som ja - hovorí Pán,
aby som ťa vyslobodil.“

Proroctvá z čias kráľa Joziáša hl. 2 - 6 Nevernosť Izraela

Jer2

Spubný začiatok

- II.** ¹ Pán prehovoril ku mne takto:
² „Chod' a volaj do uší Jeruzalema:
Toto hovorí Pán:
Spomínam na milotu tvojej mladosti,
na lásku tvojich zásnuh,
keď si ma nasledoval na pustatine,
v nezasiatej krajine.
³ Izrael bol svätým Pánovým,
prvotinami jeho úrody,
tí, čo z neho jedli, odtrpeli si to všetci,
dopadlo na nich nešťastie“ -
hovori Pán.

Vierolomnosť

- ⁴ Čujte slovo Pánovo, dom Jakubov
a všetky rodiny Izraelovho domu!
⁵ Toto hovorí Pán:
„Akú nepravosť našli na mne vaši otcovia,
že sa vzdialili odo mňa,
išli za márnosťou a márnymi sa stali?
⁶ A nehovorili: „Kdeže je Pán,
ktorý nás vyviedol z egyptskej krajiny,
ktorý nás vodil pustatinou,
krajinou pustou a hrboľatou,
krajinou suchou a temnou,

krajinou, ktorou neprejde nikto
a ani človečik v nej nebýva?“
7 A voviedol som vás do krajiny sádov,
aby ste požívali jej plod a jej dobro.
Vy ste však prišli a sprznili moju zem
a moje dedičstvo ste spravili odporným:
8 Kňazi nevraveli: „Kdeže je Pán?“
Tí, čo chápu Zákon, ma nepoznali
a pastieri sa mi spreneverili,
proroci veštili menom Bála
a za bezmocnými bôžikmi chodili.
9 Preto sa ešte budem pravotiť s vami
- hovorí Pán -
i s vašimi detnými deťmi sa budem pravotiť.

Veľkosť viny

10 Len choďte na ostrovy Kitejcov a pozrite,
pošlite do Kedaru a uvážte dôkladne,
pozrite, či sa stalo čosi také!
11 Ak si národ zmenil bohov
- nuž to ani nie sú bohovia!
Môj národ však zamenil svoju slávu
za čosi bezvládne.
12 Zdeste sa nad tým, nebesá,
zhrozte sa veľmi, preveľmi,
hovorí Pán.
13 Veď dvoch ziel sa dopustil môj ľud:
mňa opustili, prameň živých vôd,
aby si vykopali popraskané cisterny,
ktoré vodu udržať nemôžu.

Národ škodil len sebe

14 Či je Izrael otrokom?
Či je sluhom, narodeným v dome?
Prečože sa stal korisťou?
15 Levy nad ním revali,
pozdvihovali svoj hlas,
jeho pôdu obrátili na púšť;
mestá mu vyhoreli, nik nebýva v nich.
16 I synovia Nofu a Tafnesu
t'a vypásli až po temä.
17 Či ti to nezapríčinil
odpad od Pána, tvojho Boha,
keď t'a viedol po ceste?
18 Teraz však, čo chceš na ceste do Egypta,
aby si pil vody Nílu?
A čo chceš na ceste do Asýrska,
aby si pil vody Eufratu?
19 Tvoj zločin t'a stresce,
skárajú t'a tvoje nevernosti.

Nuž vedz a vid', aké je zlé a trpké,
že si opustil Pána, svojho Boha,
že si nemal bázeň predou mnou,
hovori Pán, Jahve zástupov.

Modloslužba

- 20 Ved' od pradávna si zlámaj svoje jarmo,
roztrhal si svoje putá
a povedal si: „Nebudem otročiť!“
A na každom vyvýšenom kopci
a pod každým zeleným stromom
si sa rozvaľoval v smilstve.
- 21 Ja som ťa však zasadil sťa vinič šľachtený,
ako samé pravé semä.
Ako si sa mi zmenil!
Vinič spotvorený, cudzí!
- 22 I keby si sa obmyl sodíkom
a lúhom by si plytval,
škvrnou bude tvoj zločin predou mnou,
hovori Pán, Jahve.
- 23 Ako len vravíš: „Nepošpinil som sa,
za Báloom som sa nevláčil.“
Hľad' na svoju púť v údolí,
poznaj, čo si urobil,
ty, ľahká ťava, čo strečkuje po ceste,
- 24 oslica divá, naučená na púšť,
čo v roztúženosti chmáta vzduch;
ktože jej chlipnosť ukojí?
Kto ju hľadá, neunaví sa,
nájde ju v jej mesiaci.
- 25 Chráň si nohy pred nahotou
a svoj gágor pred smädou!
Lež povedala si: „Darmo je! Nie!
Ved' milujem cudzincov
a budem chodiť za nimi!“

Následky modlárstva

- 26 Ako sa hanbí prichytený zlodej,
tak sa hanbí dom Izraelov,
oni, ich králi a kniežatá,
aj ich kňazi a proroci.
- 27 Drevu hovoria: „Ty si môj otec“
a kameňu: „Ty si ma zrodil.“
Ku mne si obrátili šiju, nie tvár,
ak ich však stihne bieda, volajú:
„Povstaň a zachráň nás!“
- 28 Nuž kde máš bohov, čo si si narobil?
Nech vstanú, či ťa v biede zachránia?
Ved' koľko máš miest,
toľko máš aj bohov, Júda!

29 Prečo sa pravotíte so mnou?
 Spreneverili ste sa mi všetci,
 hovorí Pán.
 30 Nadarmo som bil vašich synov,
 neprijali výstrahu,
 váš meč hltal vašich prorokov
 ako pustošiaci lev.“
 31 Ste vy pokolenie! Pozorujte slovo Pánovo:
 „Či som púšťou Izraelovi?
 Či krajinou temnôt?
 Prečo vravíš, ľud môj: „Vzbúrili sme sa,
 viac nepôjdeme k tebe!“?
 32 Či panna zabudne na svoj skvost,
 nevesta na svoj opasok?
 Môj ľud však na mňa zabudol
 od nespočetných dní.
 33 Ale si len upravuješ cestičky
 na vysliedenie lásky!
 Preto si aj na zločiny
 privykol svoje cesty.
 34 Ešte i na lemoch ti objavili
 krv našich biednych, nevinných:
 nepristihol si ich pri vlámaní
 ale pri terebintách.
 35 A hovoríš: „Veď som nevinný,
 hej, jeho hnev sa odo mňa odvrátil.“
 Hľa, tu som, posúdim ťa,
 pretože vravíš: „Nezhrešil som.“
 36 Čože sa tak veľmi ponáhľaš
 zmeniť si cestu?
 Aj s Egyptom pohoriš
 ako si pohorel s Asýrskom.
 37 Aj odtiaľ budeš vychádzať
 že budeš ruky držať nad hlavou,
 lebo Pán odvrhol tvoje opory,
 úspech s nimi mať nebudeš.

Jer3

Obrátenie ešte možné

III. ¹ (Hovoria:) Keď muž prepustí ženu
 a ona odíde od neho
 a oddá sa inému mužovi,
 či sa ešte vráti k nej?
 Či nie je takáto žena celkom sprznená?
 Nuž ty si smilnil s mnohými priateľmi
 a máš sa vrátiť ku mne? - hovorí Pán.
 2 Pozdvihni oči na hole a pozri,
 kde ťa poškvrnili!

Vysedával si im na cestách
ako Arab na pustatine.
Tak si znesvätil zem
smilstvami a svojimi zločinmi.
3 Preto prestala prška
a nebolo neskorého dažďa.
Lenže ty si mal čelo sť a neviestka,
nehanbil si sa.
4 Všetke, teraz voláš ku mne: „Otče,
si mi priateľom z mladosti!
5 Či sa večne budeš mrziť?
Bez konca budeš prechovávať hnev?“
Tak hovoríš, ale robíš zle,
koľko len vládzeš.“

Hriech Izraela a Júdu. - ⁶ Pán mi povedal v dňoch kráľa Joziáša: „Videl si, čo robila odpadlica Izrael? Chodila na všetky vyššie vrchy a pod každý zelený strom a tam smilnila. ⁷ Myslel som si: Až toto všetko popácha, vráti sa ku mne, ale nevrátila sa. I videla to nevernica, jej sestra, Júda, ⁸ videla, že som odohnal odpadlicu, Izrael, práve preto, že cudzoložila, a dal som jej priepustný list, ale nevernica, Júda, jej sestra, sa nebála, lež išla a smilnila aj ona. ⁹ A mojím kriľavým smilstvom poškvrnila zem, cudzoložila s kameňom a drevom. ¹⁰ Hej, jej sestra nevernica sa ani napriek tomuto všetkému nevrátila ku mne z celého svojho srdca, ale iba zdanlivo, hovorí Pán.

¹¹ Pán mi povedal:

„Spravodlivejšia je odpadlica Izrael
než nevernica Júda.

Obrátenie Izraela

12 Chod'že, volaj tieto slová k severu a vrav:
Vráť sa, odpadlica Izrael, hovorí Pán,
nebude sa mi na vás mračiť tvár,
veď som milosrdný, hovorí Pán. -
Nebudem sa hnevať naveky.
13 Len uznaj svoj hriech,
že si bola nevernou Pánovi, svojmu Bohu,
že si blúdila po cestách za cudzincami
pod každým stromom zeleným,
ale na môj hlas si nepočúvala,
hovorí Pán.

Obrátenie Júdu. Spása mesiášska

14 Vráťte sa, odbojní synovia - hovorí Pán,
veď ja som vašim manželom!
Nuž vezmem vás: jediného z mesta
a dvoch z pokolenia
a zavediem vás na Sion.
15 I dám vám pastierov podľa svojho srdca,
budú vás vodiť dôvtipom a múdrosťou.
16 A keď sa rozmnožíte

- a budete plodní v krajine,
v tých dňoch - hovorí Pán -
nebudú viac hovoriť:
„Archa Pánovej zmluvy,“
ani im na myseľ nepríde,
nebudú na ňu spomínať ani ľutovať,
ani ju nezhotovia viac.
- 17 V tom čase sa Jeruzalem bude volať
trónom Pánovým
a zídu sa k nemu všetky národy,
k Pánovmu menu do Jeruzalema;
a už viac nepôjdu
za hriešnou tvrdosťou svojho srdca.
- 18 V ten deň pôjde Júdov dom
k domu Izraelovmu
a prídu spolu zo severnej krajiny
do krajiny, ktorú som dal vašim otcom.

Nevďak Izraela

- 19 Ja som však povedal:
Akože ťa pripočítam k synom
a dám tí rozkošnú krajinu,
najskvostnejšie dedičstvo medzi národmi?
A povedal som: Budeš ma volať: „Otec môj“
a neodstúpiš odo mňa.
- 20 Ako sa spreneverí žena priateľovi,
tak ste sa mi spreneverili, dom Izraelov,“
hovorí Pán.

Vyznanie viny

- 21 Čuj! Na holiach počuť plač,
nárek synov Izraela,
lebo si pokrivali cesty,
zabudli na Pána, svojho Boha.
- 22 „Vráťte sa, odbojní synovia,
vyliečim vašu spurnosť.“
„Pozri, my prichádzame k tebe,
veď ty si Pán, náš Boh!
- 23 Ozaj klamom sú kopce
i lomozy vrchov.
Len v Pánovi, našom Bohu,
je spása Izraela.
- 24 A „Hanba“ pohltí mozoly našich otcov
(od našej mladosti),
ich ovce a dobytok,
ich synov a dcéry.
- 25 Preto ležíme vo svojej hanbe
a zakrýva nás naša potupa;
veď sme zhrešili proti Pánovi, svojmu Bohu,

my i naši otcovia
od svojej mladosti až po dnešný deň;
nepočúvali sme hlas Pána, svojho Boha.“

Jer4

Omilostenie

- IV.** ¹ Ak sa obrátiš, Izrael, hovorí Pán,
vráť sa ku mne!
A ak odstrániš spredu mňa svoje ohavy,
nebudeš viac blúdiť.
² Vtedy budeš prisahať: „Ako žije Pán!“
poctivo, pravdivo a spravodlivo.“
V ňom sa budú žehnať národy
a v ňom sa budú chváliť.
³ Lebo takto hovorí Pán mužom Júdska a Jeruzalema:
„Preorte si úhor
a nesejte do trnia!
⁴ Obrežte sa Pánovi,
odstráňte predkožku svojho srdca,
mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema,
ináč vyšľahne sť a plameň môj hnev
a bude horieť neuhasiteľne
pre zlobu vašich skutkov.

Pohroma vojny

- ⁵ Oznamte v Júdsku,
rozhláste v Jeruzaleme a povedzte,
zahlahoľte v krajine na trúby,
volajte naplno a hovorte:
„Zrazte sa, pôjdeme do opevnených miest!“
⁶ Hore so zástavou, na Sion,
utekajte a nezastavujte sa!
Lebo od severu privediem nešťastie
a dôkladné zrútenie.

⁷ Vystúpil lev zo svojej húštiny,
vyrazil ničiteľ národov,
vyšiel zo svojho ležiska,
aby z tvojej krajiny urobil púšť.
Vypáli ti mestá,
že v nich neostane ani duše.
⁸ Preto sa odejte vrecovinou,
nariekajte a kvíľte,
lebo blčiaci hnev Pánov
neodstúpi od nás.

⁹ I stane sa v ten deň - hovorí Pán,
zmizne srdnatosť kráľa

- a srdnatosť kniežat,
stárpnu kňazi
a zdesia sa proroci.“
- 10 A budú hovoriť: „Ach, Pane, Jahve,
veru si sklamal tento ľud
a Jeruzalem, keď si vravel:
„Budete mať pokoj;“
a hľa, meč vniká až do duše.“
- 11 V tom čase budú hovoriť o tomto ľude a o Jeruzaleme:
„Horúci vietor hôľ
púšťou (sa rúti) na dcéru môjho ľudu,
nie aby vial a nie aby čistil.
- 12 Zúrivy vietor mi prichádza odtiaľ:
teraz aj ja vyhlásim nad nimi svoj súd.“
- 13 Hľa, dvíha sa ako oblaky,
jeho vozy sú sťa víchrica,
jeho kone sú rýchlejšie od orlov.
Beda nám, sme zničení!
- 14 Očisť si, Jeruzalem, srdce od zloby,
aby si sa zachránil;
dokiaľže budú bývať u teba
tvoje zločinné myšlienky?
- 15 Ved' čuj! Z Danu oznamujú
a hlásia nešťastie z vrchov Efraimu.
Oznamujte národom: „Hľa, tu sú!“
Hláste Jeruzalemu:
„Obliehači prichádzajú z ďalekej krajiny,
dvíhajú svoj hlas proti mestám Júdska.
- 17 Obkľučujú ho sťa poľní hájníci,
pretože mi vzdoroval,“ hovorí Pán.
18 Tvoje cestičky a tvoje skutky
ti to narobili.
Je to pre tvoj hriech, že je to trpké,
že ti to preniká až k srdcu.
- 19 Vnútro moje, vnútro moje, hyniem!
Steny môjho srdca!
Srdce sa mi búri,
nebudem mlčať,
veď duša mi začula hlas trúby,
lomož vojnový.
- 20 Skaza za skazou praská,
veď hynie celá krajina,
v okamihu hynú moje stany,
podchvíľou moje šiatre.
- 21 Dokedy budem vidieť zástavu,
počúvať zvuky trúby?

- 22 „Ved' môj ľud je prihlúpy,
nepoznáva mňa;
sú to sprostí synovia,
pochopenia nemajú;
sú múdri na zločin,
a dobro robiť nevedia.“
- 23 Videl som zem: hľ'a, pustá je a prázdna;
a nebesá: ich svetla nebolo.
- 24 Videl som vrchy: hľ'a, triasli sa
a všetky pahorky sa knísali.
- 25 Videl som, hľ'a, nebolo človeka
a všetky vtáčky nebies uleteli.
- 26 Videl som, hľ'a, sad je púšťou
a všetky jeho mestá sa zrútili pred Pánom,
pred žiarom jeho hnevu.
- 27 Lebo toto hovorí Pán:
„Spustošená bude celá krajina,
ale celkom ju nezničím.
- 28 Pre toto bude žiaľiť zem,
tam hore sčernejú nebesá,
lebo som povedal a rozhodol,
neobanujem a neodstúpim od toho.“
- 29 Pred krikom jazdcov a lukostrelcov
celé mesto uteká,
vnikli do húštin,
vyliezli na bralá.
Každé mesto je opustené,
nebýva v nich ani človečik.
- 30 Čo budeš robiť ty, spustošená?
Keď si purpur obliekaš,
keď sa ozdobuješ skvostmi zlatými,
keď si rozširuješ oči farbičkou:
darmo sa krásliš,
tvoji milovníci opovrhnuť tebou,
budú ti siahať na život.
- 31 Ved' počujem sť'a hlas rodičky,
kvílenie ako prvôstky.
Hlas dcéry Sionu!
Stoná, rozkladá rukami:
„Ach, beda mi!
Duša mi klesá pred vrahmi.“

Trest je zaslúžený

Jer5

Skazenosť Jeruzalema

V⁵. ¹ „Pochod'te ulice Jeruzalema,
 pozerajte, vyzvedajte
 a hľadajte po jeho námestiach,
 či nájdete muža,
 čo koná spravodlivo
 a vyhľadáva pravdu,
 tak mu odpustím.
² A keď hovoria: „Ako žije Pán,“
 isteže prisahajú krivo.“
³ Pane, či tvoje oči nehľadajú pravdu?
 Udrel si ich, ale necítili,
 znivočil si ich, odmietli výstrahu,
 tvár si zatvrdili väčšmi ako kameň,
 nechceli sa obrátiť.
⁴ Ja však som povedal: „Sú to len bedári,
 prihlúpi, že nepoznajú cestu Pánovu,
 spravodlivosť svojho Boha.
⁵ Zájdem si k veľkým, tým budem hovoriť,
 veď tí poznajú cestu Pánovu,
 spravodlivosť svojho Boha.“
 Lenže tí podobne polámali jarmo,
 roztrhali povrazy.

Spustošenie krajiny

⁶ Preto ich zrazí lev z lesa,
 vlk púšte ich znivočí,
 poza ich mestá striehne leopard,
 ktokoľvek z nich vykročí, toho roztrhá,
 pretože sa rozmnožili ich hriechy,
 ich vzbury sú primocné.
⁷ „Ako ti to mám odpustiť?
 Tvoji synovia ma opustili
 a prisahali na nebohov.
 Sýtil som ich, a cudzoložili,
 v dome neviestky sa schádzali.
⁸ Bujnými, prekímenými žrebcami sú,
 každý erdží za ženou blížneho.
⁹ Či toto nemám navštíviť? - hovorí Pán.
 Či na národe, ktorý je takýto,
 nemá sa pomstiť moja duša?

Súd

¹⁰ Vylezte na jeho múry, nivočte,
 ale nespustošte úplne!
 Odstráňte jeho výhonky,
 lebo tie nepatria Pánovi.
¹¹ Veď spáchali proti mne velezradu
 dom Izraelov a dom Júdov,“
 hovorí Pán.
¹² Popreli Pána, hovorili: „Nie on!

Nepríde na nás nešťastie,
neuzrieme meč a hlad.
13 Proroci sú však ako vzduch
a proroctva u nich niet,
nech sa im stane tak!“
14 Nuž takto hovorí Pán, Boh zástupov:
„Pretože hovoria takéto reči,
hl'a, obrátim svoje slová
v твоjich ústach na oheň
a tento ľud na drevo a strávi ich.

Neznámy nepriateľ

15 Hl'a, ja privediem národ zd'aleka
proti vám, dom Izraelov,
hovorí Pán.
Je to národ vytrvalý,
národ pradávny,
národ, ktorého reč nepoznáš
a nerozumieš, čo hovorí.
16 Jeho tulec je s' a otvorený hrob,
hrdinovia sú všetci.
17 Vyje ti žatvu a chlieb,
vyje ti synov a dcéry,
vyje ti ovce a statok,
vyje ti hrozno a figy,
mečom tí zaujme opevnené mestá,
na ktoré si sa ty spoliehal.
18 Ale ani v tie dni (hovorí Pán) vás nezničím úplne.“

19 Akže sa spytujú: „Prečo nám Pán, náš Boh, urobil toto všetko,“ odpovedz im: „Ako ste opustili mňa a slúžili ste cudzím bohom vo svojej krajine, tak budete slúžiť cudzincom v cudzej krajine.“

Nerozumný a lakomý národ

20 Toto ohláste v Jakubovom dome
a u Júdu oznámte:
21 Počujte toto,
národ hlúpy a nechápavý,
ktorí majú oči, a nevidia,
aj uši, a nečujú.
22 Či sa nebojíte mňa? - hovorí Pán.
Či sa netrasiete predomnou,
ktorý som piesok určil moru za breh
s' a hrádzu večnú, ktorú neprekročí?
Hoci sa vzpínajú, nezmôžu nič,
jeho vlny hučia, a predsa ho neprekročia.
23 Lenže tento národ má
srdce odbojné a vzdorovité,
odstúpili, odišli.
24 A nemysleli si v srdci:

„Bojmeže sa Pána, svojho Boha,
ktorý dá pršku, včasný dážď
a dážď neskorý v pravý čas
a týžde určené na žatvu
nám zachová.“
25 Vaše hriechy zmiatli toto,
vaše zločiny oddaľujú od vás blaho.
26 Veď aj v mojom ľude nájdu sa zločinci,
striechnu sť a poľovníci zhrbení,
stavajú osídla na chytanie ľudí.
27 Sť a košina, plná vtáčat,
podvodu plné sú ich domy:
takto zmohutneli a zbohatli,
28 stučneli, stlstli,
hriešne prekročili môj príkaz,
nezastanú sa pravoty siroty,
(jednako prospievajú)
a biednym neprisúdia právo.
29 Či toto nemám navštíviť?
- hovorí Pán.
Či na národe, ktorý je takýto,
nemá sa pomstiť moja duša?

Falošní proroci a kňazi

30 Hrôza a ošklivosť
šíri sa v krajine.
31 Proroci prorokujú klamstvo
a kňazi vládnu na vlastnú päsť;
môj ľud však má toto rád.
Ale čo spravíte, keď tomu bude koniec?

Výstraha Jeruzalemu

Jer6

Nepriateľ sa blíži

VI. ¹ Utečte, synovia Benjamínovi,
z Jeruzalema preč!
V Tekue trúbte na trúbe,
nad Bet-Keremom zdvihnite zástavu!
Lebo od severu hrozí nešťastie
a veľké pustošenie.
² Krásnu a rozmazanú
dcéru Siona zničím.
³ Prídu k nej pastieri so svojím stádom,
postavia vôkol nej stany
a každý vypasie svoj úsek.

⁴ „Chystajte proti nej boj!
Hor' sa, tiahnime cez poludnie!

Beda nám, veď skláňa sa deň
a večerné tiene sa predlžujú!
5 Hor' sa, tiahnime v noci
a spustošme jej paláce!
6 Lebo takto vraví Pán zástupov:
„Vytínajte stromy,
stavajte násyp proti Jeruzalemu.
Je mestom navštívenia:
je v ňom samé násilie.
7 Ako zo studne vyviera voda,
tak z neho vyviera zloba,
násilie a útlak počuť v ňom,
pred tvárou mám stále rany a jazvy.
8 Prijmiže výstrahu, Jeruzalem,
by sa mi od teba neodtrhla duša,
aby som z teba neurobil púšť,
neobývanú krajinu.“

Nekajúcnosť

9 Toto hovorí Pán zástupov:
„Dôkladne pooberajú hrozno,
zvyšky Izraela.
Prilož ruku ako vinohradník
na jeho vinič!“
10 Proti komuže mám hovoriť
a svedčiť, aby počuli?
Ucho, hľa, majú neobrezané,
nemôžu počuť,
Pánovo slovo, hľa, je im na posmech,
nemajú v ňom záľubu.
11 Plný som Pánovho hnevu,
zunovalo sa mi zdržovať ho.
„Vylejem ho na deti na ulici
aj na hlúčok mladíkov.
Áno, i muža chytia so ženou,
starca s tým, čo doplnil vek.
12 Ich domy prejdú na cudzích,
polia a ženy podobne,
pretože vystriem ruku
proti obyvateľom krajiny,“
hovori Pán.
13 Veď od najmenšieho po najväčšieho
všetci sú ziskuchtivci;
od prorokov až po kňazov
všetci páchajú podvod.
14 Liečia ranu dcéry môjho ľudu
ľahkovážne. Vracia:
„Pokoľ, pokoj!“ Ale pokoja niet!
15 Budú zahanbení, veď pášu ohavnosť,

ale hanbiť sa nehanbia,
ani červenat' sa nevedia.
„Preto padnú s tými, čo budú padať,
klesnú, až ich navštívim“ - hovorí Pán.

Zatvrdnutý odboj ľudu

- 16 Toto hovorí Pán:
„Zastaňte na cestách a viďte,
skúmajte dávne chodníky;
a kde je dobrá cesta, choďte po nej,
tak si nájdete odpočinok pre dušu.“
Ale povedali: „Nepôjdeme!“
- 17 Postavil som nad vás strážcov:
„Pozorujte na hlas trúby!“
Ale povedali: „Nebudeme pozorovať.“
- 18 Preto počujte, národy
a ktorí pasiete ich stáda!
- 19 Počuj, zem:
„Hľa ja privediem nešťastie
na tento ľud,
ovocie to ich úmyslov.
Veď na moje slová nepočúvali
a mojím zákonom pohrdli!
- 20 Načo mi je tymian,
ktorý prichádza zo Sábý,
a voňavá trst' z ďalekej krajiny?!
- Vaše celopaly nie sú na záľubu
a vaše obety sa mi nepáčia.“
- 21 Preto takto hovorí Pán:
„Hľa, postavím tomuto ľudu prekážky
a potknú sa na nich
otcovia a synovia naraz,
občan a priateľ zahynú.“

Vpád nepriateľa

- 22 Toto hovorí Pán:
„Hľa, zo severnej krajiny
prichádza ľud,
od končín zeme
dvíha sa veľký národ.
- 23 Držia kušu a kopiju,
ukrutní sú a bez milosti,
ich hlas hučí ako more
a nesú sa na koňoch,
vystrojení ako muž do vojny
proti tebe, dcéra Sionská.“
- 24 „Počuli sme o ňom chýr,
ovisli nám ruky,
úzkosť nás pojala,
bôle ako rodičku.“

25 Nechod'te na pole
a nekráčajte po ceste,
lebo meč nepriateľa,
hrôza je zôkol-vôkol.

26 Dcéra môjho ľudu, opáš sa vrecovinou
a váľaj sa v popole,
sť'a nad jedináčikom drž smútok,
prehorkú žalobu:
Ach, v okamihu prišiel
ničiteľ proti nám!

27 Ustanovil som ť'a
za vyzvedača pre svoj ľud,
aby si vyzvedel a vyskúmal ich cesty.

28 Odbojní vzbúrenci sú všetci,
kráčajú za ohovárkou,
(kov a železo sú),
všetci sú skazení.

29 Mech horí, v ohni mizne olovo,
roztápač roztápa nadarmo:
zločincov nemožno vylúčiť.

30 Striebróm odhodným ich volajú,
pretože Pán ich odhodil.

Reči po nastúpení Joakima na trón hl. 7 - 20

Jer7

VII. Nespoliehať sa na chrám! - ¹ Reč, ktorú povedal Pán Jeremiášovi: ² Staň si do brány Pánovho domu, ohlás tam tieto slová a povedz: Počujte slovo Pánovo, všetci Júdovci, ktorí cez tieto brány prichádzate klaňať sa Pánovi. ³ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Napravte svoje cesty a svoje činy, tak vás nechám bývať na tomto mieste. ⁴ Nespoliehajete sa na takéto klamlivé reči: „Chrám Pánov, chrám Pánov, chrám Pánov je toto!“ ⁵ Ak dôkladne napravíte svoje cesty a svoje činy, ak budete ľudom naozaj prisluhovať právo, ⁶ cudzincov, siroty a vdovy nebudete utláčať, nebudete vylievať nevinnú krv na tomto mieste a na vlastnú záhubu nebudete chodiť za cudzími bohmi: ⁷ nechám vás bývať na tomto mieste v krajine, ktorú som dal vašim otcom od vekov do vekov.

⁸ Hľa, vy sa spoliehate na klamné reči bez akéhokoľvek prospechu. ⁹ Nuž kradnúť, vraždiť, cudzoložiť, krivo prisahať, okiadať Bála a vláčiť sa za cudzími bohmi, ktorých ani nepoznáte? ¹⁰ Potom prídete a postavíte sa pred mňa v tomto dome, ktorý sa volá mojím menom, a hovoríte: „Sme v bezpečí,“ len aby ste mohli páchať všetky tieto ohavnosti? ¹¹ Vari je tento dom, ktorý sa volá mojím menom, lotrovský pelech vo vašich očiach? Ved' aj ja vidím, hovorí Pán. ¹² Chod'te k môjmu príbytku do Šíla, kde som sprvoti ubytoval svoje meno, a pozrite, čo som z neho urobil pre zločinnosť svojho ľudu, Izraela! ¹³ Teraz teda, preto, že robíte tieto rozličné skutky, (hovori Pán), že som hovorieval k vám od svitu stále a nepočúvali ste, že som volal a neodpovedali ste: ¹⁴ urobím s týmto domom, ktorý sa volá mojím menom, na ktorý sa vy spoliehate, a s miestom, ktoré som dal vám a vašim otcom, ako som urobil so Šílom. ¹⁵ A odožením vás spred seba, ako som odohnal všetkých vašich bratov, celé potomstvo Efraimovo.

Modloslužba a nekajúcnosť

Kráľovná nebies. - ¹⁶ A ty sa neprihováraš za tento ľud, nevysielaj za nich prosby a modlitby a nenaliehaj na mňa, pretože ťa nevyslyším. ¹⁷ Či nevidíš, čo títo vystrájakujú po júdskych mestách a po uliciach Jeruzalema? ¹⁸ Deti zbierajú drevo a otcovia zapalujú oheň, ženy však zarábajú kvas na koláče pre kráľovnú nebies. A lejú nápoje cudzím bohom, len aby ma urazili. ¹⁹ Nuž, či títo urazia mňa, (hovori Pán), a nie seba na svoju vlastnú záhubu?

²⁰ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, svoj hnev a svoj zápal rozlejem na toto mesto, na ľudí a dobytok, na stromy poľa a plody zeme, bude horieť a nevyhasne.

Poslušnosť je nad obety. - ²¹ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Celopaly hromadíte na žertvy a - jedzte mäso! ²² Veď som vašim otcom nič nehovoril a nič neprikázal o obetách a žertvách vtedy, keď som ich vyviedol z Egypta. ²³ Iba som im uložil príkaz, ktorý znel: Počúvajte môj hlas a budem vašim Bohom, vy však budete mojím ľudom. Kráčajte tiež každou cestou, ktorú vám ja prikážem, aby sa vám dobre vodilo.

²⁴ Ale nepočúvali a nenaklonili si ucho, išli za svojimi plánmi v podľe zatvrdnutosti svojho srdca, ukázali mi chrbát a nie tvár. ²⁵ Odo dňa čo vaši otcovia vyšli z Egypta, až podnes som deň čo deň posielal k nim rozličných svojich sluhov, prorokov, ²⁶ ale nepočúvali ma a nenaklonili si ucho, stali sa tvrdošíjnými, horšími ako ich otcovia. ²⁷ A ak im všetky tieto veci porozprávaš, nebudú ťa počúvať, ak budeš na nich volať nedajú ti odpoveď. ²⁸ Povedz im teda: Toto je národ, ktorý nepočúva hlas Pána, svojho Boha, a nechce prijať výstrahu. Zahynula pravda, zmizla im z úst.

Zločiny v údolí Ben Hinom

²⁹ Ostrihaj si a odhod' vlasy,
na holiach zaspievaj žalospev,
veď Pán zavrhol, odsotil
rod, na ktorý sa hnevá,

³⁰ pretože synovia Júdu pred mojím zrakom páchali zlo, (hovori Pán), a svoje ohavnosti umiestili v dome, ktorý sa volá mojím menom, aby ho poškvrnili. ³¹ A vybudovali výšiny, Tofet, ktorý je v údolí Ben Hinom, aby tam v ohni upálili svojich synov a svoje dcéry, čo som im ja neprikázal, ani na myseľ mi to neprišlo. ³² Preto hľa, prídu dni, hovorí Pán, že sa nebude viac hovoriť Tofet a údolie Ben Hinom, ale Údolie vraždenia. A pre nedostatok miesta budú pochovávať v Tofete. ³³ Vtedy budú mŕtvolky tohto ľudu pokrmom nebeského vtáctva a poľnej zveriny, nebude, kto by odoháňal. A odstránim z miest Júdu a z ulíc Jeruzalema hlas plesania a hlas radosti, hlas ženicha a hlas nevesty, áno, pustatinou bude krajina.“

Jer8

VIII. ¹ „V tom čase, (hovori Pán), vyvlečú z ich hrobov kosti kráľov Júdu, kosti jeho kniežat, kosti kňazov, kosti prorokov a kosti občanov Jeruzalema ² a porozkladajú ich pred slnko, mesiac a celé vojsko nebies, ktoré milovali, ktorým slúžili, za ktorými chodili, u ktorých sa vyzvedali a ktorým sa klaňali. Nepozbierajú ich, ani nepochovávajú, budú hnojom na roli. ³ A všetkým zvyškom, ktoré z tohto zločinného rodu ostanú, bude smrť vítanejšia ako život, na ktoromkoľvek mieste, kde ich vyženieme, hovorí Pán zástupov.

Národ je nenapraviteľný

⁴ A povieš im: Toto hovorí Pán:
Či, kto padne, nepovstane?
Či, kto sa odvráti, nenavráti sa?

5 Prečo odpadol tento ľud (Jeruzalem)
odpadom trvalým?
Pridŕžajú sa klamu,
odmietajú sa obrátiť.
6 Pozoroval som, počúval:
hovorili, čo nie je pravda,
svoj zločin nik neoľutoval, neoželel;
vraj: „Čože som urobil?“
Vo svojom behu sa neobrátia
ako kôň, čo sa rúti do boja.
7 Ešte i bocian pod nebom
pozná svoje obdobie;
hrdlička, lastovička, žeriav
zadržia čas svojho príchodu,
ale môj ľud nepozná
Pánovo nariadenie.
8 Ako len hovoríte: „Múdri sme
a Pánov zákon máme my!“?
Nuž hej, na lož obrátil
ľživý grifel pisárov.
9 Zahanbení sú mudrci,
potkli sa, zakosílili;
hľa, opovrhli slovom Pánovým,
akúže múdrosť potom majú?
10 Preto oddám ich ženy iným,
ich polia podmaniteľom,
veď od najmenšieho po najväčšieho
sú ziskuchtiví všetci
a od prorokov až po kňazov
všetci pášu podvod.
11 Liečia ranu dcéry môjho ľudu
ľahkovážne. Vravია:
„Pokoj! Pokoj!“, ale pokoj a niet.
12 Zahanbení sú, veď pášu ohavnosť,
ale hanbiť sa nehanbia,
ani červenať sa nevedia.
Preto padnú s tými, čo budú padat',
v čase navštívenia klesnú, hovorí Pán.

Príde nešťastie

13 Ak som chcel oberať - hovorí Pán,
nebolo strapcov na viniči,
na figovníku nebolo fig,
ale listie uvädlo;
ak som ja dával, prestupovali.
14 „Prečože máme sedieť?
Zhromaždíte sa a pod'me
do opevnených miest,
nech tam zhynieme,

pretože nás zničí Pán, náš Boh,
 a napojí nás otrávenou vodou,
 lebo sme zhrešili proti Pánovi.
 15 Čakať na pokoj? Niet nič dobrého!
 Na čas uzdravenia? Nuž hľa, zdesenie!“
 16 Od Danu počuť fučať jeho kone,
 erdžanie jeho tátošov
 otriasa celú zem.
 Prídu a vyžerú krajinu a jej úrodu,
 mesto i jeho obyvateľov.
 17 Lebo hľa, pošlem proti vám
 hady, vretenice,
 ktoré nemožno očarovať,
 i budú vás hrýzť, hovorí Pán.

Žalost' proroka

18 Vari sa teším? Žiaľ sa ma zmocňuje,
 srdce mi je choré.
 19 Počujte! Výkrik dcéry môjho ľudu
 z ďalekej krajiny:
 „Či Pán nie je na Sione,
 či nie je na ňom jeho kráľ?“

 „Prečo ma popudzovali svojimi modlami,
 cudzími ničomnosťami?“
 20 Prešla žatva, leto pominulo,
 a my nie sme zachránení!“

 21 Pre pokorenie dcéry môjho ľudu som zlomený,
 smútim, hrôza sa ma zmocňuje.
 22 Či nieto balzamu v Galaáde?
 Či tam nieto lekára?
 Áno, prečo sa nezacelie
 rana môjho ľudu?
 23(9,1) Kiežby moja hlava bola studňou
 a moje oči prameňmi slz:
 oplakával by som vo dne v noci
 zabitých dcéry môjho ľudu.

Jer9

Prorok sa odvracia od ľudu

IX. ¹⁽²⁾ Kiežby som mal na púšti
 vandrovnícku kolibu,
 opustil by som svoj ľud
 a odišiel by som od nich,
⁽³⁾ veď sú to všetko cudzoložníci, (tlupa odbojníkov).
 2 „Naťahujú si kušu - svoj jazyk,
 klam, a nie spravodlivosť

- zavládli v krajine,
ved' sa vrhajú z hriechu do hriechu,
mňa však nepoznajú, hovorí Pán.
3(4) Chráňte sa každý svojho blížneho,
nedôverujte vlastnému bratovi,
lebo každý brat podvádza
a každý priateľ zháňa ohovárky.
4(5) Všetci sa podvádzajú vzájomne,
pravdu neprehovoria,
jazyk si cvičia v Iživých rečiach,
sú skazení, nechcú sa obrátiť.
5(6) Útlak za útlakom,
podvod za podvodom!
Zdráhali sa poznať ma, hovorí Pán.
6(7) Nuž toto hovorí Pán zástupov:
„Hľa, ja ich roztápam a skúmam;
ved' akože mám konať
pre zločinnosť dcéry môjho ľudu?
7(8) Ich jazyk je smrtiaci šíp,
ich ústa hovoria podvodne.
„Pokoj!“ hovorí priateľovi,
v sebe však zamýšľal lešť.
8 Či ich nemám za to potrestať? -
hovorí Pán.
Či sa nemám pomstiť
na takomto národe?“
9 Na vrchoch spustím plač a kvílenie
a na lúkach púšte žalospev,
ved' sú vyhorené, nik tam neprejde,
ani nepočuť hlasy stád;
nebeské vtáčky a zverina
ušla, utiekla.
10 „A Jeruzalem obrátim na hŕbu skál,
na brloh šakalov,
z júdskych miest urobím púšť
bez obyvateľov.“

Novšie výstrahy

- 11 Kto je taký múdry, že to pochopí?
Komu vraveli ústa Pánove, aby to zvestoval?
Pretože hynie krajina
ako vyhorená púšť, ktorou nik neprejde.

¹² A Pán hovorí: „Pretože opustili môj zákon, ktorý som im predložil, nepočúvali môj hlas, nešli za ním, ¹³ ale išli za svojím zatvrdnutým srdcom a za bálmi, čomu ich priúčali ich otcovia. ¹⁴ Preto takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela:

- „Hľa, ja nakŕmim tento ľud palinou
a napojím ich otrávenou vodou,
15 rozptýlim ich medzi národmi, ktoré nepoznajú ani oni,

ani ich otcovia; a pošlem za nimi meč, kým ich nevyhubím.
16 Toto vraví Pán zástupov:
Pozorujte a zavolajte nariekačky, nech prídu;
po najmúdrejšie pošlite, nech sa dostavia.“
17 Nech sa náhlia a začnú nad nami nárek,
aby naše oči ranili slzy
a spod našich mihalníc vyvierala vlaha.
18 Ved' čuj ! Nárek počuť zo Siona:
„Ako sme znivočení
a zahanbení veľmi!
Ved' opúšťame krajinu,
rozhádzali nám príbytky.“
19 Počujte, ženy, slovo Pánovo,
vaše uši nech načúvajú slová jeho úst;
naučte svoje dcéry nariekať
a družka družku žalospev.
20 Lebo smrť vchádza našimi oknami,
vstupuje do našich palácov,
vybíja deti z ulice
a mladíkov z námestí.
21 Hovor! (Toto hovorí Pán:)
„Mŕtvoly ľudí padajú
ako hnoj na poli,
ako snop za žencom,
a nik ich nezdvihne.“

Nechváliť sa ničomnosťami

22 Toto hovorí Pán:
„Múdry nech sa nechváli múdrosťou,
silák nech sa nehonosí silou,
boháč nech sa nechváli svojím bohatstvom,
23 ale kto sa chváli, nech sa chváli tým,
že je rozumný a pozná mňa,
že ja som Pán, ktorý sa zľutúva,
prisluguje právo a pravdu na zemi,
lebo v týchto mám záľubu, hovorí Pán.

²⁴ Hľa navštívím všetkých obrezaných neobrezancov: ²⁵ Egypt, Júdsko, Edom, synov Amonových, Moab a všetkých, ktorí si holia okraje a bývajú na púšti, pretože všetky národy sú obrezané, ale celý dom Izraelov má neobrezané srdce.“

X. Ničomnosť modiel. - ¹ Počujte slovo, ktoré Pán hovorí k vám, dom Izraelov. ² Toto hovorí Pán:

„Cestám národov sa nepriúčajte
a znamení nebies sa neľakajte,
ako sa ich ľakajú národy.

3 Ved' zákony národov sú nič,
je to drevo zoťaté v hore,
dielo rúk umelca sekerou.
4 Krášlia ich striebrom a zlatom,
upevňujú ich klinmi a kladivom,
aby sa neknísali.
5 Sú ako mátoha na uhorkovisku: nehovoria;
treba ich nosiť, lebo nechodia.
Nebojte sa ich, ved' neublížia,
ale ani dobro konať nevládku.“

6 Nič ti nie je podobné, Pane, ty si veľký
a veľké i mocné je tvoje meno.
7 Kto by sa ťa nebál, kráľ národov?
Áno, tebe to patrí,
ved' medzi všetkými mudrcmi národov
a vo všetkých ich kráľovstvách
nie je ti nič podobné.
8 Hlúpi a sprostí sú dovedna,
ich náuka je ničomná. Drevo je to,
9 striebro kované, donesené z Taršišu,
a zlato z Ofiru;
dielo umelca a rúk zlievača.
Červený a fialový purpur je ich odev,
všetko je to dielo umelcov.
10 Ale Pán je opravdivý Boh,
on je Boh živý a večný kráľ,
od jeho prchkosti trasie sa zem,
národy nevydržia jeho hnev.

¹¹ Takto budete o nich hovoriť: „Bohovia, ktorí nestvorili nebo a zem, tí sa stratia zo zeme a spod neba.“

12 Zem stvoril svojou mocou,
svojou múdrosťou postavil svet
a svojím dôvtipom rozpál nebesá.
13 Keď sa ozve, na nebi zahučia vody,
od končín zeme dvíha oblaky,
k dažďu pripája hromy
a vietor zo svojich skladíšť vypúšťa.
14 Osprostel každý človek, vedomosti nemá,
hanby sa dožil pre modlu každý zlievač,
lebo klamom sú jeho liatiny
a ducha nieta v nich.
15 Ničotou sú, dielom na posmech,
v deň svojho navštívenia zahynú.
16 Jakubov údel nie je takýto,
ním je Stvoriteľ všetkého.
A Izrael je kmeň jemu vlastný,
Pán zástupov je jeho meno.

Výstraha a ponosa

- 17 Pozberaj zo zeme svoj batoh,
občan obliehaného mesta.
18 Lebo toto hovorí Pán:
„Hľa, tento raz vyhodím ďaleko obyvateľov krajiny
a dopustím na nich úzkosť, aby (ma) našli.“
- 19 Beda mi pre moju skazu,
moja rana je bolestná!
Predsa som povedal:
„Áno, to je moja nemoc, unesiem ju.“
20 Môj stan je zvalený,
roztrhané všetky povrázky,
synovia ma nechali, niet ich;
niet, kto by mi znova stan rozťahol
a rozvinul moje plachty.
- 21 Ved' pastieri konali nerozumne
a nehládali Pána;
preto neprosievali,
ich stáda sú rozprášené všetky.
22 Čuj! Ide akýsi chýr:
veľký lomož zo severnej krajiny,
aby z miest Júdska urobil púšť,
príbytok šakalov.

Odovzdanosť

- 23 „Ja viem, Pane,
že človek nemá v moci svoju cestu,
človek nemá v moci svoju púť
ani usmernenie svojich krokov.
24 Karhaj ma, Pane, ale mierne,
nie v svojom hneve, aby si ma nerozdrvil.“
- 25 Vylej svoj hnev na národy, ktoré ťa nepoznajú,
a na pokolenia, ktoré nevzývajú tvoje meno,
veď vyjedli Jakuba, vyjedli ho, zničili
a spustošili jeho nivy.

XI. Zrušená zmluva. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi: ² „Čujte slová tejto zmluvy a oznámte mužom Júdska a obyvateľom Jeruzalema. ³ Povedz im: Toto hovorí Pán, Boh Izraelov: Prekliaty je človek, ktorý nepočúva slová tejto zmluvy, ⁴ ktorú som uložil vašim otcom v deň, v ktorý som ich vyviedol z egyptskej krajiny, zo železnej pece, slovami: Počúvajte môj hlas a robte všetko, ako vám prikážem, a budete mojím ľuďom, ja však budem vašim Bohom, ⁵ aby som splnil prisahu, ktorú som prisahal vašim otcom, že im dám krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom, ako je tomu dnes.“

Odpovedal som slovami: „Tak je, Pane!“

⁶ A Pán mi povedal: „Rozhlás všetky tieto slová v júdskych mestách a po uliciach Jeruzalema; povieš: Počúvajte slová tejto zmluvy a zachovávajúte ich! ⁷ Pretože som zdôrazňoval vašim otcom; v deň, keď som ich vyviedol z egyptskej krajiny, až po dnešný deň ustavične som zdôrazňoval toto: Počúvajte môj hlas! ⁸ Ale nepočúvali a nenaklonili si ucho, lež každý išiel za tvrdosťou svojho podlého srdca. Vtedy som priviedol na nich všetky slová tejto zmluvy, ktorú som im predložil na zachovanie, ktorú však nezachovali.“

⁹ I povedal mi Pán: „Zistilo sa sprisahanie ľudí Júdu a obyvateľov Jeruzalema. ¹⁰ Vrátili sa k hriechom svojich praotcov, ktorí odopreli poslušnosť mojím slovám; aj oni chodili za inými bohmi, aby im slúžili. Dom Izraelov a dom Júdov zrušil zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami.

¹¹ Preto toto hovorí Pán: Hľa, ja privediem na nich nešťastie, ktorému nebudú môcť uniknúť! Vtedy budú volať na mňa, ale ja ich nevyslyším. ¹² Nato pôjdu mestá Júdska a obyvatelia Jeruzalema a budú volať k bohom, ktorých okiadzali, oni ich však nijako nezachránia v čase nešťastia. ¹³ Veď máš, Júda, toľko bohov, koľko miest; a koľko ulíc má Jeruzalem, toľko oltárov ste postavili Hanbe, oltáre na okiadzanie Bála.

¹⁴ A ty sa neprihováraš za tento ľud a nevysielaj za nich prosbu a modlitbu, pretože ich nevyslyším, keď budú vo svojom nešťastí volať ku mne.

¹⁵ Čo chce môj miláčik v mojom dome?

Strojí úklady.

Či sľuby a posvätné mäso

odstráni tvoje nešťastie,

že zasa zaplesáš?“

¹⁶ Rozzelenená oliva,

zdobená krásnym ovocím,

to meno ti dal Pán;

za zvuku veľkej vravy

podpálil pod ňou oheň

i znehodnotili sa jej vetvy.

¹⁷ A Pán zástupov, ktorý ťa zasadil, ustanovil proti tebe nešťastie pre zločinnosť domu Izraelovho a domu Júdovho, ktorú páchali, aby urážali mňa a okiadzali Bála.

Jeremiáša prenasledujú

¹⁸ Pán ma poučil a pochopil som;

vtedy si mi ukázal ich výčiny.

¹⁹ Ja som bol ako krotký baránok,

vedený na zabitie;

ani som nevedel,

že stroja proti mne úklady:

„Zmárnime strom v jeho miazge,

vykoreňme ho zo zeme živých,

nech sa viac ani nespomenie jeho meno!“

²⁰ Ale, Pane zástupov, ty súdiš spravodlivo,

ty skúmaš myseľ a srdce,

uvidím na nich tvoju pomstu,

veď tebe som postúpil svoj spor.

²¹ Preto Pán takto hovorí ľuďom z Anatotu, ktorí mi stroja o život so slovami: „Neprorokuj v mene Pánovom tak nezomrieš našou rukou!“ ²² Takto teda hovorí Pán zástupov:

„Hľa, navštívím ich: mladíci pod mečom, ich synovia a dcéry pomrú od hladu. ²³ Neostane z nich ani zvyšok, lebo privediem na Anatotčanov nešťastie v roku ich navštívenia.

Jer12

Prečo sa darí hriešnikom?

XII. ¹ Pravdu máš ty, Pane,
keď sa súdim s tebou,
jednako chcem s tebou hovoriť o práve:
Prečo sa darí ceste zločincov,
v pokoji si žijú všetci odbojníci?
² Zasadil si ich a zakorenili sa,
rástli a priniesli ovocie;
si blízky ich ústam,
ale ďaleký ich srdcu.
³ Ty ma však, Pane poznáš, vidíš ma,
skúmaš, aké mám voči tebe srdce.
Ved' ich ako ovce na jatku
a zasväť ich pre deň zabíjania!
⁴ Dokedy bude smútiť zem
a vädnúť zeleň všetkých polí
pre zlobu jej obyvateľov?
Hynú zvieratá i vtáctvo,
lebo vravia: „Nevidí našu budúcnosť.“

Pánova odpoveď

⁵ „Ak ustaneš, keď bežíš s pešiakmi,
ako sa budeš pretekať s koňmi?
Keď dôveruješ len bezpečnej krajine,
čo budeš robiť v húštinách Jordánu?
⁶ Ved' i tvoji bratia, dom tvojho otca
aj tí sa odvrátili od teba,
aj oni kričia za tebou naplno;
never im, keď hovoria k tebe láskavo.“

Žalospev Pánov

⁷ „Opustil som svoj dom,
odvrhol svoje dedičstvo,
vydal som miláčika, svoj ľud,
do rúk jeho nepriateľov.
⁸ Moje dedičstvo je ku mne
ako lev v lese:
pozdvihlo proti mne svoj hlas,
preto ho nenávidím.
⁹ Strakatý vták je pre mňa moje dedičstvo,
dravce sú vôkol neho:
Nože, zhromaždite všetku poľnú zver,
poberte sa k pokrmu!
¹⁰ Mnohí pastieri mi spustošili vinohrad,

pošliapali mi dedičstvo,
 obrátili moju nivu rozkošnú
 na znivočenú púšť.
 11 Obrátili ju na púšť,
 smúti spustošená predom mnou;
 celá krajina je zničená,
 ale nik si to k srdcu neberie.“
 12 Na všetky hole na pustatine
 prichádzajú lúpežníci.
 Lebo Pán má meč, ktorý požiera
 od jedného konca zeme po druhý;
 nijaké telo nemá pokoja.
 13 Siali pšenicu, no žali tŕnie,
 namáhali sa bez výsledku,
 utŕžili hanbu so svojou úrodou
 pre Pánov blčiaci hnev.

Proti zlým susedom Júdska. - ¹⁴ Toto hovorí Pán: „Proti všetkým podlým susedom, ktorí siahali na dedičstvo, ktoré som dal svojmu ľudu, Izraelovi: Hľa, vytrhnem ich z ich krajiny a Júdov dom vytrhnem sprostred nich. ¹⁵ A keď ich už vytrhnem, znovu sa zľutujem nad nimi a vrátim každého k jeho dedičstvu, každého do jeho krajiny. ¹⁶ A až sa priučia cestám môjho ľudu a budú prisahať na moje meno: „Ako žije Pán!“ - tak ako oni naučili môj ľud prisahať na Bála -, budú upevnení uprostred môjho ľudu. ¹⁷ Ale ak nebudú počúvať, vykorením ten národ, vykorením a znivočím,“ hovorí Pán.

Jer13

XIII. Podobenstvo o opasku. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: „Choď a kúp si plátenný opasok a opáš si ním bedrá, ale do vody ho nedaj!“ ² Kúpil som si teda podľa Pánovho slova opasok a opásal som si ním bedrá. ³ I prehovoril Pán ku mne po druhý raz takto: ⁴ „Vezmi opasok, ktorý si kúpil, ktorý máš na bedrách, a zober sa, choď k Eufratu a schovaj ho tam, do skalnej pukliny! ⁵ Išiel som teda a schoval som ho pri Eufrate, ako mi prikázal Pán. ⁶ Po uplynutí mnohých dní mi Pán povedal: „Zober sa, choď k Eufratu a zober odtiaľ opasok, ktorý som ti rozkázal schovať tam.“ ⁷ Išiel som teda k Eufratu, hrabal som a vzal som opasok z miesta, kde som ho bol schoval. A hľa, opasok bol skazený, nebol súci na nič!

⁸ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ⁹ „Toto hovorí Pán: Podobne pokazím pýchu Júdu a veľkú pýchu Jeruzalema. ¹⁰ Tento podlý ľud, ktorý sa zdráha počúvať moje slová, ktorý chodí v zatvrdnutosti svojho srdca a vláči sa za cudzími bohmi, aby im slúžil a klaňal sa im, bude ako tento opasok, ktorý nie je na nič. ¹¹ Veď ako sa vinie opasok k bedrám muža, tak som vinul k sebe celý dom Izraela a celý dom Júdu, hovorí Pán, aby boli mojím ľuďom, mojou chýrečnosťou, mojou chválou a mojou ozdobou, ale nepočúvali.

Podobenstvo o krčahoch. - ¹² Prehovor k nim teda tieto slová: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Každý krčah naplní sa vínom. Nato ti povedia: „Či nevieme dobre, že sa každý krčah vínom naplní?“ ¹³ I povieš im: Toto hovorí Pán: Hľa, ja naplním opojením všetkých obyvateľov tejto krajiny, kráľov, ktorí sedia na Dávidovom tróne, i kňazov a prorokov i všetkých obyvateľov Jeruzalema. ¹⁴ A porozbíjam ich druha o druha, otcov i synov spolu - hovorí Pán. Bez ohľadu, bez milosti a bez ľútosti ich zničím.“

Nebyť pyšným

15 Počúvajte, nachýľte si ucho, nevypínajte sa,
pretože Pán hovorí:
16 Vzdajte chválu Pánovi, svojmu Bohu,
kým sa nezotmie
a kým vám nohy nenarazia
na mračné vrchy;
potom budete čakať na svetlo,
obráti ho však na noc,
urobí z neho tmu.
17 Ak toto neuposlúchnete,
v skrytosti mi bude plakať duša,
pre pýchu usedavo nariekať,
oči mi budú roniť slzy,
lebo je Pánovo stádo zajaté.

Zajatie Júdu

18 „Povedz kráľovi a kráľovnej:
Posaďte sa nižšie,
pretože vám spadne z hlavy
vaša skvostná koruna.
19 Mestá juhu sú uzavreté,
nik ich neotvorí.
Odvedú celé Júdsko,
dôkladne odvedú.

Zajatie je trest za hriech

20 Zdvihnite svoje oči a vid'te
tých, čo idú od severu!
Kdeže je stádo, ktoré si dostal,
tvoje krásne ovečky?
21 Čo povieš, keď ťa navštívia?
Veď sám si ich učil proti sebe
ako priateľov - nad hlavu! (?)
Či ťa nezachvátia bolesti ako rodiacu ženu?
22 A ak si v srdci pomyslíš:
„Prečo ma toto postihlo?“
Pre tvoj veľký hriech ti odhalili vlečku,
zmocnili sa tvojej päty.
23 Či aj Etióp zamení kožu
a leopard svoje pásy?
Ako budete môcť konať dobro vy,
privyknutí na podlosť?
24 Rozprášim ich ako plevu
do vetra na pustatinu.
25 Toto je tvoj údel,
časť, čo som ti nameral,
hovorí Pán,
lebo si na mňa zabudol
a na klam si sa spoliehal.
26 Nuž aj ja ti prehodím cez tvár vlečky,

27 nech sa zjaví tvoja hanba.
Tvoje cudzoložstvá, tvoje erdžanie,
tvoje smilstvá hanebné.
Na kopcoch, na poli
som videl tvoje ohavnosti.
Beda, Jeruzalem, neočistíš sa;
ako dlho ešte?“

Jer14

XIV. Suchota. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi pre suchotu:

2 Smúti Júda
a jeho brány vysychajú,
zarmucujú sa po zem,
vypína sa výkrik Jeruzalema.
3 Ich páni poslali sluhov po vodu:
išli k cisternám,
vody nenašli,
vrátili sa s prázdnyimi nádobami.
Sú zahanbení a potupení,
zahaľujú si hlavy.
4 Pretože pôda je dopraskaná,
lebo nebolo dažďa v krajine:
zahanbení sú roľníci,
zahaľujú si hlavu.
5 Ved' aj jelenica na poli
porodí a opustí mláďa,
pretože niet zelene.
6 A divé osly stoja na holiach,
lapajú vzduch sťa šakaly,
oči im omdlievajú,
pretože nieto trávy.

Prosba o odpustenie

7 „Ak naše hriechy svedčia proti nám,
konaj, Pane, kvôli svojmu menu.
Ved' mnoho je našich vzbúr,
zhrešili sme proti tebe.
8 Nádej Izraela,
jeho záchrana v čase úzkosti,
prečo si v krajine ako cudzinec,
ako pútnik, ktorý sa na noc uchýli?
9 Prečo si ako zarazený človek,
ako silák, ktorý nevládze zachrániť?
Predsa, Pane, ty si medzi nami,
podľa tvojho mena sa voláme,
neopúšťaj nás!“
10 Toto hovorí Pán o tomto ľude:

„Radi sa takto kolíšu,
nohy si nešetria,
Pán však nemá v nich záľubu,“
teraz si spomenul na ich hriech
a trestá ich viny.

Proti lži prorokom. - ¹¹ Pán mi povedal: „Neprihovárať sa za blaho tohto ľudu! ¹² Keď sa postia, nevyslyším ich prosbu, keď prinášajú celopal a obeť, nemám v tom záľubu. Ba znivočím ich mečom, hladom a morom.“ ¹³ I povedal som: Ach, Pane, Jahve, hľa proroci im hovoria: Meč neuvidíte, hlad u vás nebude, lebo vám dám pravý pokoj na tomto mieste.“ ¹⁴ A Pán mi odpovedal: „Lož prorokujú proroci v mojom mene. Neposlal som ich, ani som im neprikázal, ani som nehovoril k nim; lživé videnie, ničomné veštenie a výmysly svojho srdca vám prorokujú. ¹⁵ Nuž takto hovorí Pán o prorokoch, ktorí prorokujú v mojom mene, hoci som ich neposlal, a ktorí hovoria: „Meč la hlad nebude v tejto krajine.“ Mečom a hladom skončia títo proroci. ¹⁶ A ľud, ktorému prorokujú, bude vyvrhnutý na uliciach Jeruzalema od hladu a od meča a nebude, kto by ich pochoval; ich a ich ženy, ich synov a ich dcéry. Na nich teda vylejem ich zločinnosť.

Prorokov žiaľ

¹⁷ Povieš im túto reč:
slzy ronja moje oči,
neprestávajú noc a deň,
lebo veľká skaza stihla
pannu, dcéru môjho ľudu,
rana veľmi bolestná.
¹⁸ Ak vyjdem na pole,
hľa, preklatí mečom,
ak vojdem do mesta,
hľa, muky hladu!
Veď i prorok, i kňaz
blúdja krajinou a nechápu!“

Žiaľ ľudu

¹⁹ Azda si celkom zavrhol Júdu
či sa tvojej duši zhnusil Sion?
Prečo si nás udrel,
že niet pre nás uzdravenia?
Čakáme na pokoj - a blaha niet,
na čas uzdravenia - ale, hľa, zdesenie!
²⁰ Poznáme, Pane, svoju zlobu,
vinu našich otcov,
veď sme zhrešili proti tebe.
²¹ Nezavrhni nás pre svoje meno,
neznevažuj trón svojej slávy;
pamätaj a nezruš svoju zmluvu s nami!
²² Či sú medzi ničotami národov tí,
ktorí dajú dážd'?
Alebo či dajú nebesá pršku?
Či si to nie ty, Pane, Bože náš?
A v teba dúfame,

lebo toto všetko si ty stvoril.

Jer15

XV. Neúprosny Boh. - ¹ Pán mi povedal: „Keby Mojžiš a Samuel stáli predou mnou, moja duša nie je pre tento ľud. Pošli ich preč odo mňa, nech odídu! ² A ak sa ťa opýtajú: „Kdeže pôjdeme?“ odpovieš im: Toto hovorí Pán:

Kto je pre smrť, na smrť,
kto je pre meč, pod meč,
kto je pre hlad, na hlad,
kto je pre zajatie, do zajatia.

³ Štyri pokolenia vzbudím proti nim - hovorí Pán: meč, aby zabíjal, psy, aby vláčili, vtáky nebies a zverinu zeme, aby žrali a ničili. ⁴ A urobím ich postrachom všetkých kráľovstiev zeme pre Manassesa, syna Ezechiášovho, kráľa júdskeho, pre to, čo robil v Jeruzaleme.

Boh bude trestať

⁵ Nuž, ktože sa zmiluje nad tebou, Jeruzalem?
A ktože ťa bude ľutovať?
Kto sa u teba ohlási
spýtať sa: „Ako sa máš?“

⁶ Ty si ma odvrhol, hovorí Pán,
chrbát si mi ukázal,
nuž vystrel som proti tebe ruku a zničím ťa,
zunoval som zľutúvať sa.

⁷ Budem ich viať vejačkou
v bránach krajiny,
zbavím detí, znivočím svoj ľud:
nevrátili sa zo svojich ciest.

⁸ Mám u nich viac vdov,
ako je piesku v mori,
proti matkám mladíkov
privediem ničiteľa na pravé poludnie,
znenazdajky na nich uvalím
hrôzu a zdesenie.

⁹ Sedemnásobná rodička uvädla,
vydýchla dušu
ešte za dňa jej zašlo slnko,
zahanbená je a potupená.

Čo zvýši z nich, to vydám meču
pred ich nepriateľmi,“ hovorí Pán.

Žaloby proroka

¹⁰ Beda mi, mat' moja, že si ma zrodila,

muža škriepok a muža hádok pre celú krajinu.
Nepožičiaval som, ani neprijal pôžičku,
jednako ma preklínajú všetci.
11 Nech je tak, Pane, slúžil som ti dobre
a naliehal som na teba
v čase nešťastia a v čase úzkosti
aj za nepriateľa.
12 Či sa zlomí železo, železo zo severu a kov?

¹³ („Tvoj majetok a tvoje poklady dám na lúpež bez náhrady za všetky tvoje hriechy a na celom tvojom území. ¹⁴ A urobím ťa otrokom tvojich nepriateľov v krajine, ktorú nepoznáš, lebo sa rozpálil môj hnev a blčí proti vám.“)

15 Ty to vieš, Pane, pamätaj na mňa, navštív ma,
pomsti sa za mňa na mojich prenasledovateľoch,
pre svoju zhovievavosť nedaj ma uchvátiť,
vedz, že pre teba znášam potupu.
16 Našli sa tvoje slová a zjedol som ich,
tvoje slová sú mi slasťou a radosťou srdca,
veď sa nazývam tvojím menom,
Pane, Bože zástupov.
17 Nevysedávam v krúžku rozosmiatych,
aby som plesal...
Po tvojej ruke sedím osamelý,
lebo si ma naplnil nevôľou.
18 Prečo je moja bolesť bez konca
a moja rana nevyliciteľná,
nechce sa zahojiť?
Azda si mi klamným potokom,
na vodu ktorého sa nemožno spolaťhnúť?
19 Preto takto hovorí Pán:
„Ak sa obrátiš, obrátim ťa,
budeš stáť predomnou;
ale oddelíš vzácne od bezcenného,
budeš akoby mojimi ústami.
Nech sa títo obrátia k tebe,
ale ty sa neobracaj k nim!
20 Urobím ťa pre tento ľud
pevným múrom kovovým;
budú proti tebe bojovať, no nepremôžu ťa,
lebo s tebou som ja, aby som ťa spasil
a oslobodil, hovorí Pán.
21 Vyslobodím ťa z rúk zločincov
a vykúpim z moci násilníkov.“

XVI. Jeremiáš, obraz nešťastného národa. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² Nevezmi si manželku a nemaj synov ani dcéry na tomto mieste! ³ Lebo toto hovorí Pán o synoch a dcérach,

narodených na tomto mieste, a o ich matkách, ktoré ich zrodia, a o ich otcoch, ktorí ich splodia v tejto krajine: ⁴ Zomrú smrťou plnou múk, neoplačú ich, ani nepochovajú, budú na zemi ako hnoj; zahynú mečom a hladom, ich mŕtvolky budú pokrmom vtákov nebies a zvierat zeme.“

⁵ Áno, toto hovorí Pán: „Nevkroč do domu hluku a nechod' nariekať, ani im nevyslov sústrasť, pretože som odňal od toho ľudu svoj pokoj, milosť a zľutovanie - hovorí Pán. ⁶ Veľkí i malí pomrú v tejto krajine, nepochovajú ich, ani ich neoplačú a nik sa neporaní, ani neostrihá pre nich. ⁷ A nebudú lámať smútočný chlieb, aby ich potešili pre mŕtvych, ani im nedajú piť kalich útechy za otcom a za matkou.

⁸ Ani do domu hostiny nevkreč, aby si si posedel s nimi a jedol a pil. ⁹ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja odstránim vo vašich dňoch z tohto miesta viditeľne spred vašich očí hlas plesania a hlas radosti, hlas ženicha a hlas mladuchy.

¹⁰ A keď zvestuješ tomuto ľudu všetky tieto reči a oni sa ťa opýtajú: „Prečo Pán oznamuje proti nám všetko toto nešťastie? Čo je naša vina a čo je náš hriech, ktorým sme sa previnili proti Pánovi, nášmu Bohu?“ ¹¹ ty im odpovieš: Pretože vaši otcovia opustili mňa - hovorí Pán, išli za cudzími bohmi, slúžili im a klaňali sa im mňa však opustili a môj zákon nezachovávali. ¹² Nuž a vy ste robili horšie ako vaši otcovia; hľa, chodíte každý za svojím zatvrdnutým srdcom a nepočúvate mňa. ¹³ Vysotím vás teda z tejto krajiny do krajiny, ktorú nepoznate ani vy, ani vaši otcovia, a budete tam deň a noc slúžiť cudzím bohom, keďže vám neudelím milosť. ¹⁴ Preto hľa, prídu dňa, hovorí Pán, že už nebudú viac hovoriť: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol synov Izraela z egyptskej krajiny,“ ¹⁵ ale len: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol synov Izraela zo severnej krajiny a zo všetkých krajín, do ktorých ich porozhadzoval.“ A ja ich privediem späť do krajiny, ktorú som dal ich otcom.

¹⁶ Hľa, ja pošlem mnohých rybárov - hovorí Pán, a vychytajú ich, potom však pošlem veľa poľovníkov a vylovia ich zo všetkých vrchov a zo všetkých kopcov i zo skalných puklín.

¹⁷ Lebo mám oči na všetkých ich cestách, predomnou sa nesťahujú a ich hriech nie je skrytý pred mojím zrakom. ¹⁸ A odplatím (najprv) dvojnásobne ich hriech a ich vinu, pretože znesvätili moju krajinu mŕtvami svojich ohavností a svojimi ošklivosťami preplnili moje dedičstvo.“

¹⁹ Pane, sila moja a pevnosť moja,
útočisko moje v čase úzkosti!
K tebe pristúpia národy
od končín sveta a povedia:
„Len klam dedili naši otcovia,
ničomnosť a veci neužitočné.“
²⁰ Nuž či si človek urobí bohov?
Veď sú to nie bohovia!
²¹ Preto, hľa, ja ich naučím
tento raz im dám poznať
svoju ruku a silu
a poznajú, že mám meno Jahve.“

Jer17

Vina Júdu

XVII. ¹ Vina Júdova je napísaná
železným rydlom, diamantovým hrotom,
je vyrytá do tabule ich srdca
a na rohy ich oltárov
² takže ich synovia pamätajú na ich oltáre,

3 na ašery, na zelené stromy,
na vysoké pahorky
na vrchoch v poli.

 „Tvoj majetok, všetky tvoje poklady
vydám na lúpež:
tvoje hriešne výšiny
na celom tvojom území.
4 Vypustím z ruky svoje dedičstvo,
ktoré som ti dal;
spravím ťa otrokom tvojich nepriateľov
v krajine, ktorú nepoznáš;
veď ste zapálili oheň môjho hnevu,
blčať bude naveky.“

Múdre poučenie

5 Toto hovorí Pán:
„Zlorečený je muž, ktorý dôveruje v človeka
a telo urobil svojou oporou,
ale od Pána sa mu srdce vzdialilo.

6 Je ako tamariška na púšti,
neuzrie prichádzať blaho,
býva v púšti na vyhoreniskách,
v zemi soľnatej, neobývanej.
7 Požehnaný je muž, ktorý dôveruje v Pána,
Pán bude jeho nádejou.

8 Je ako strom, zasadený pri vode,
čo si vystiera k potoku korene,
nebojí sa, keď prichádza horúčosť,
lístie mu ostáva zelené.
V suchom roku nemá starosti
a neprestáva rodiť ovocie.

9 Srdce je klamlivé nado všetko
a rozjatrené, kto sa v ňom vyzná?
10 Ja, Pán, skúmam myseľ
a skúšam srdce:
odplatím každému podľa jeho ciest,
podľa ovocia jeho skutkov.“

11 Prepelicou, ktorá vyľahne, čo nezniesla,
je ten, kto nespravodlivo zhŕňa bohatstvo
v polovici svojich dní ho opustí
a na konci bude ako hlupák.

12 Vyvýšený trón slávy
je od začiatku miesto našej svätyne.

13 Nádej Izraela, Pane,
všetci, čo teba opustia, budú zahanbení,
čo sa vzbúria, budú zapísaní v zemi,

lebo opustili prameň živých vôd, Pána.

Prorok prosil o pomoc

- 14 Uzdrav ma, Pane, a budem zdravý,
zachráň ma a budem zachránený,
lebo ty si moja chvála.
- 15 Hľa, títo mi vravia:
„Kdeže je Pánovo slovo? Nech príde!“
- 16 Ja som však nebol zahanbený,
keď som išiel za tebou, pastierom,
a po dni človeka som netúžil.
Ty vieš, čo vychádza z mojich úst,
je správne pred tvou tvárou.
- 17 Nebudeš mojou záhubou,
nádejou si mi v deň nešťastia,
- 18 Nech sa zahanbia moji prenasledovatelia,
a nech sa nezahanbím ja!
Nech sa trasú oni, a netrasiem sa ja!
Prived' na nich deň nešťastia,
dvojnásobným úderom ich znič!

Zasvätenie soboty. - ¹⁹ Toto mi povedal Pán: „Chod', zastaň si v „Bráne synov ľudu“, ktorou vchádzajú a vychádzajú júdske kráľi, i vo všetkých bránach Jeruzalema ²⁰ a povieš im: Počujte slovo Pánovo, kráľi júdske, celé Júdsko a všetci obyvatelia Jeruzalema, ktorí vstupujete touto bránou“ ²¹ Toto hovorí Pán: Chráňte si duše a nenoste v deň sobotný bremená a nevnašajte ich cez brány Jeruzalema. ²² A nevnašajte zo svojich domov bremená v deň sobotný a nerobte nijakú robotu, ale zasväťte sobotný deň, ako som prikázal vašim otcom. ²³ Ale oni neposlúchali, ani si nenachýlili ucho, ba vzopreli si šíju, nepočuli a neprijali výstrahu. ²⁴ Ak naozaj budete počúvať - hovorí Pán, a nebudete vnašať bremená cez brány tohto mesta v deň sobotný, ale zasväťte sobotný deň a nebudete cezeň robiť nijakú robotu: ²⁵ tak kráľi (a kniežatá), ktorí sedia na Dávidovom tróne, vojdú cez brány tohto mesta, vezú sa na vozoch a na koňoch, sami aj ich kniežatá, mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, a toto mesto bude večne obývané. ²⁶ I prídu z miest Júdska a z okolia Jeruzalema, z Benjamínovej krajiny, z roviny a z pohoria i z juhu; prinesú celopaly, obety, dary a tymian, prinesú tiež chválu do Pánovho domu. ²⁷ Ale ak neposlúchnete môj príkaz zasvätiť sobotný deň a nenosiť v sobotný deň bremená pri vstupe do brán Jeruzalema, zapálím oheň v jeho bránach, ktorý strávi jeruzalemské paláce a nevyhasne.“

Jer18

XVIII. Podobenstvo o hrnčiarovi. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi: ² Vstaň a chod' do hrnčiarovho domu, tam ti oznámim svoj rozkaz. ³ Zostúpil som teda do hrnčiarovho domu. Ten práve pracoval na hrnčiarskom kruhu. ⁴ Ak sa skazila nádoba, ktorú práve formoval, ako to býva s hlinou v hrnčiarových rukách, urobil z nej zas inú nádobu, akú uznal za dobré urobiť.

⁵ A Pán prehovoril ku mne takto: ⁶ „Či ja nemôžem, dom Izraela, naložiť s vami tak ako hrnčiar? - hovorí Pán. Áno, ako je hlina v hrnčiarových rukách, tak ste vy v mojich rukách, dom Izraela. ⁷ Zrazu ohlasujem niektorému národu a niektorému kráľovstvu, že ho vykynožím, zničím a vyhubím. ⁸ Ak sa však ten národ odvráti od zla, ktoré som mu vytýkal, oľutujem nešťastie, ktoré som zamýšľal naň dopustiť. ⁹ Inokedy zasa ohlásim niektorému národu a

kráľovstvu, že ho zbudujem a vysadím. ¹⁰ Ale ak bude robiť, čo je v mojich očiach zlé, že nebude počúvať na môj hlas, oľutujem dobro, ktoré som mu mienil urobiť.

¹¹ Teraz však povedz mužom Júdska a obyvateľom Jeruzalema toto: Toto hovorí Pán: Hľa, ja chystám na vás nešťastie a pripravujem plán proti vám. Obráťte sa každý zo svojej zlej cesty a napravte svoje cesty a svoje skutky!“ ¹² Ale odpovedali: „Ani myslieť! Áno, my si pôjdeme za svojimi plánmi a budeme konať každý podľa zatvrdnutosti svojho zlého srdca.“

Odpad je nepochopiteľný

¹³ Nuž toto hovorí Pán:
„Spytujteže sa národov,
kto počul čosi podobné?
Čosi hrozného spáchala
panna Izraelova.
¹⁴ Či sa zo skaly stratí prst,
z Libanonu sneh?
Či vyschnú z pohorí vody,
chladné, žblnkotajúce?
¹⁵ Veru, môj ľud na mňa zabudol,
okiadzali ničomnosť
a potkýnali sa po cestách,
po dávnych stopách,
chodili po chodníkoch,
cestách nevysypaných,
¹⁶ aby obrátili zem na púšť,
na výsmech večný;
kto len tadial prejde,
zhrozí sa a pokrúti hlavou.
¹⁷ Ako východný vietor
rozprášim ich pred nepriateľom,
ukážem im chrbát, a nie tvár,
v deň ich nešťastia.“

Prosba proroka proti nepriateľom

¹⁸ I povedali: „Podťe a zosnujme
proti Jeremiášovi plány!
Veď u kňaza nezhylnul zákon
ani u mudrca rada,
ani u proroka reč.
Podťe, porazme ho jazykom
a nedbajme na jeho slová!“
¹⁹ Pozri, Pane, na mňa
a počuj hlas mojich protivníkov!
²⁰ Či sa za dobro platí zlom
- Veď vykopali pre mňa jamu!
Spomeň, že som stál pred tebou,
aby som hovoril k ich dobru
a odvrátil od nich tvoj hnev.
²¹ Preto oddaj ich synov hladu
a vydaj ich do moci meča,
nech sú ich ženy bezdetné a vdovy,

ich mužov nech pobije smrť,
 ich mladíkov nech porazia mečom v boji.
 22 Nech sa z ich domov ozýva krik,
 keď zrazu privedieš na nich lupičov,
 lebo vykopali jamu, aby ma chytili,
 a pod nohy mi skryli osídla.
 23 Ale, ty, Pane, poznáš
 všetky ich smrteľné plány proti mne.
 Neodpusť im ich vinu
 a ich hriech si nezotri spred tváre!
 Nech padajú pred tebou;
 v čase svojho hnevu konaj proti nim!

Jer19

XIX. Rozbitý krčah a Tofet. - ¹ Toto hovorí Pán: „Chod' a kúp hlinený krčah, pojmi niektorých starších z ľudu a starších z kňazov, z choď do údolia Ben-Hinom, ktoré je pri vchode Hrnčiarskej brány, a vyhlás tam slová, ktoré ti budem hovoriť.“ ³ Povieš: Počujte slovo Pánovo, králi Júdu a obyvatelia Jeruzalema! Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, privediem na toto miesto pohromu, že zacvendží v ušiach každému, kto o tom počuje. ⁴ Pretože ma opustili a odcudzili mi toto miesto, okiadzali na ňom cudzích bohov, ktorých nepoznali ani oni, ani ich otcovia, ani júdske kráľi, a naplnili toto miesto nevinnou krvou; ⁵ budovali výšiny Bálovi, aby v ohni spaľovali svoje detky na obeť Bálovi - čo som im neprikazoval a nenariad'oval, ani na myseľ mi to neprišlo. ⁶ Preto, hľa, prídu dni - hovorí Pán, a toto miesto sa už nebude volať Tofetom a údolím Ben-Hinom, ale Údolím vraždenia. ⁷ Zmarím na tomto mieste radu Júdu a Jeruzalema, pozrážam ich pred ich nepriateľom mečom rukou tých, čo im siahajú na život, ale ich mŕtvolu vydám na pokrm vtákom neba a zverine zeme. ⁸ A toto miesto obrátim na hrôzu a výsmech: každý, kto popri ňom prejde, zhrozí sa a bude sa posmievať jeho ranám. ⁹ Budem ich kŕmiť mäsom ich synov a mäsom ich dcér, každý bude jesť mäso svojho blízkeho v obliehaní a úzkosti, keď ich budú zvierat' nepriatelia a tí, čo im siahnu na život.

¹⁰ Potom rozbi krčah pred očami mužov, ktorí išli s tebou. ¹¹ I povieš im: Toto hovorí Pán zástupov: Tak rozbijem tento ľud a toto mesto, ako sa rozbije hlinená nádoba, že sa viac nescelí. A v Tofete budú pochovávať pre nedostatok pohrebišťa. ¹² Takto naložím s týmto miestom a s jeho obyvateľmi - hovorí Pán. Toto mesto urobím podobným Tofetu. ¹³ Domy Jeruzalema a domy júdskeho kráľov budú teda znečistené ako pôda Tofetu: všetky domy, na strechách ktorých okiadzali všetky nebeské vojská a liali nápoje cudzím bohom.“

V chráme. - ¹⁴ Jeremiáš potom prišiel z Tofetu, kam ho poslal prorokovať Pán, zastal na nádvorí Pánovho domu a vrazil celému národu: ¹⁵ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, privediem na toto mesto a na všetky mestá v jeho okolí každú pohromu, ktorou som im pohrozil. Veď vzopreli svoju šiju a nechcú poslúchať moje slová!“

Jer20

XX. ¹ Lenže kňaz Pášur, syn Imerov - bol dozorca, hodnostár v dome Pánovom -, počul, keď Jeremiáš ohlasoval toto proroctvo. ² Vtedy dal Pášur proroka Jeremiáša zbičovať a dal ho vložiť do klady, ktorá bola vedľa Hornej, Benjamínovej brány, pri Pánovom chráme. ³ Nasledujúce ráno však Pášur Jeremiáša z klady vypustil. A Jeremiáš mu povedal: „Pán ťa nebude volať Pášur, ale „Hrôza zôkol-vôkol“. ⁴ Lebo toto hovorí Pán: Veru, urobím ťa hrôzou tebe samému

a všetkým tvojim priateľom. Padnú pod mečom svojich nepriateľov a tvoje oči budú hľadiť na to. Celého Júdu však vydám do rúk babylonského kráľa, presídli ich do Babylonu a pobije ich mečom. ⁵ A vydám všetok majetok tohto mesta, všetok jeho zisk i všetky jeho cennosti; aj všetky poklady júdskeho kráľovstva vydám do rúk ich nepriateľov, vyplienia ich, vezmú a odnesú do Babylonu. ⁶ A ty, Pášur, aj všetci obyvatelia tvojho domu pôjdete do zajatia. Do Bábelu pôjdeš, tam zomrieš a tam ťa pochovajú, teba i všetkých tvojich priateľov, ktorým si falošne prorokoval.“

Trpká ponosa proroka

- ⁷ Zvádzal si ma, Pane, nuž dal som sa zviest',
uchopil si ma a premohol.
Som na posmech celý deň,
každý sa mi posmieva.
- ⁸ Kedykoľvek hovorím, len kričím:
„Násilie a lúpež!“ volám.
Veď Pánovo slovo mi slúži
na hanbu a výsmech celý deň!
- ⁹ I myslel som: „Nespomeniem si naň
a nebudem viac hovoriť v jeho mene,
ale v srdci mi bol sŕa horiaci oheň,
zovretý v mojich kostiach;
namáhal som sa, aby som to vydržal,
no nevládal som.
- ¹⁰ Veď počúvam potupy mnohých
(hrôza zôkol-vôkol):
„Udávajte, nech ho oznámime!“
Aj každý, kto mi bol priateľom,
strieňa na môj pád“
„Hádám sa dá zviest', premôžeme ho
a vypomstíme sa na ňom!“
- ¹¹ Ale Pán je so mnou ako mocný hrdina,
nuž moji prenasledovatelia sa potknú a nič nezmôžu,
zahanbia sa veľmi, že nič nedosiahli,
hanbou večnou, nezabudnuteľnou.
- ¹² Pane zástupov, čo skúmaš spravodlivého,
čo prezrieš myseľ a srdce,
nechže vidím na nich tvoju pomstu,
veď som tebe zveril svoj spor.
- ¹³ Spievajte Pánovi,
oslavujte Pána,
veď život bedára vytrhol
z ruky zločincov!

Prorok zlorečí svojmu osudu

- ¹⁴ Prekliaty deň, v ktorý som sa narodil!
Deň, v ktorý ma porodila matka,

- nech nie je požehnaný!
15 Prekliaty muž, ktorý oznámil môjmu otcovi:
„Diet’a sa ti narodilo, chlapček!“ -
a naplnil ho radosťou.
16 Nech je muž ten ako mestá,
ktoré rozvrátil Pán bez milosti.
Za rána nech počuje krik
a lomož v poludňajšom čase!
17 Pretože ma neusmrtil v lone,
aby mi bola matka hrobom,
jej život večne ťarchavý.
18 Prečože som vyšiel z lona
vidieť bolesť a utrpenie,
aby sa v hanbe mienili moje dni?

Reči a udalosti z neskoršej doby hl. 21 - 36

Jer21

XXI. Odpoveď proroka Sedekiašovi. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi, keď kráľ Sedekiaš poslal k nemu Pášura, syna Makijášovho, a kňaza Sofoniáša, syna Másiášovho, s odkazom: ² „Vypyť sa o nás u Pána, lebo babylonský kráľ Nabuchodonozor zaútočil na nás; azda Pán s nami naloží podľa svojich rozličných skutkov zázračných, aby od nás odtiahol“ ³ Jeremiáš im však odpovedal: „Toto povedzte Sedekiašovi: ⁴ Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Hľa, ja obrátim v ruke vaše vojnové zbrane, ktorými vonku, za múrmi bojujete proti kráľovi Bábelu a proti Chaldejcom, ktorí vás obliehajú, a zhromažďím ich uprostred tohto mesta. ⁵ A sám budem proti vám bojovať vystretou rukou a mocným ramenom, veľkým hnevom, rozpálený prchivosťou. ⁶ A porazím obyvateľov tohto mesta, i ľudí, i zvieratá; pomrú na prudký mor. ⁷ A potom - hovorí Pán - Sedekiaša, júdskeho kráľa, jeho sluhov a ľud a tých, ktorých v meste ušetrí mor, meč a hlad, vydám do rúk babylonského kráľa Nabuchodonozora, do rúk ich nepriateľov a do rúk, čo im striehnú na život. I porazí ich bezohľadne ostrým mečom, bez ľútosti a bez milosti.

⁸ A tomuto ľudu povedz: Toto hovorí Pán: Hľa, predkladám vám cestu života a cestu smrti. ⁹ Kto ostane v tomto meste, zomrie pod mečom, od hladu alebo na mor; kto však vyjde a poddá sa Chaldejcom, ktorí vás obliehajú, ostane žiť, korisťou mu bude vlastný život. ¹⁰ Lebo som si obrátil tvár proti tomuto mestu na nešťastie, nie na blaho - hovorí Pán, dostane sa do rúk babylonského kráľa a on ho spáli ohňom.

Výzva kráľovskému dvoru. - ¹¹ A domu júdskeho kráľa povedz: Počujte slovo Pánovo, ¹² dom Dávidov: Toto hovorí Pán:

Od rána súd’te spravodlivo,
vyslobod’te utláčaného z rúk násilníka,
aby nevypukol s’ť a oheň môj hnev
a neblčal neuhasiteľne
pre zločinnosť vašich skutkov.

Proti mestu

- 13 Hľa proti tebe som, čo bývaš v údolí,
pevnosť roviny! - hovorí Pán.
Vy vravíte: „Ktože k nám vnikne

- 14 a vojde do našich príbytkov?“
Potrestám vás podľa ovocia vašich skutkov
- hovorí Pán,
a zapálím oheň v jeho lese
takže strávi všetko jeho okolie.

Jer22

XXII. Výstraha kráľovskému rodu. - ¹ Toto hovorí Pán: „Zostúp do domu júdskeho kráľa a povedz tam toto slovo: ² Povieš teda: Kráľ júdsky, ktorý sedíš na Dávidovom tróne, počuj slovo Pánovo ty i tvoji sluhovia i tvoj ľud, ktorí vchádzate cez tieto brány. ³ Toto hovorí Pán: Vysluhujte právo a spravodlivosť, vyslobodte utlačeného z rúk násilníka, cudzinca, sirotu a vdovu neprenasledujte a neutláčajte a nevinnú krv nevyliievajte na tomto mieste. Lebo ak budete bedlivo zachovávať tento príkaz, vtedy králi, ktorí sedia na Dávidovom tróne, budú vchádzať cez brány tohto domu, vezúc sa na vozoch a na koňoch, oni, ich sluhovia aj ich ľud. ⁵ Ale ak neposlúchnete tieto príkazy, prisahám na seba - hovorí Pán, že tento dom bude zboreniskom. ⁶ Lebo toto hovorí Pán o dome júdskeho kráľa:

- Galaádom si mi,
temenom Libanonu:
jednako ťa obrátim na púšť,
na mestá neobývané.
7 A zasväťím proti tebe zhubcov,
mužov s výzbrojou.
Vyrúbu tvoje vyberané cédre
a pohádzu na oheň.

⁸ I prejdú mnohé národy popri tomto meste a budú si hovoriť: „Prečo Pán naložil takto s týmto veľkým mestom?“ ⁹ A odpovedia: „Preto, že opustili zmluvu Pána, svojho Boha, klaňali sa iným bohom a slúžili im.“

O Joachazovi (Selumovi)

- 10 Neplačte za zomrelým
a nenariekajte za ním;
plačte radšej za odchádzajúcim,
pretože sa už nevráti
a neuvidí svoj rodný kraj.

¹¹ Lebo toto hovorí Pán o Joziášovom synovi Selumovi, júdskom kráľovi, ktorý panuje namiesto svojho otca Joziáša: „Kto z tohto miesta odišiel, nevráti sa viac sem, ¹² ale zomrie na mieste, kam ho odvedli, a túto krajinu už viac neuvidí.“

Proti Joakimovi

- 13 Beda tomu, kto stavia svoj dom nespravodlivo
a svoje izby neprávom,
bezplatne si zotročuje blížneho
a nedá mu jeho mzdu;
14 kto hovorí: „Postavím si veľký dom
a priestranné izby;“

vylomí si obloky,
pokryje cédom, zafarbí na červeno.
15 Či si kráľom, aby si sa chvastal cédami?
Či tvoj otec nejedol a nepil?
Ale vykonával právo a spravodlivosť,
a preto mu bolo dobre.
16 Rozsúdil spor nízkeho a biedneho:
(vtedy bolo dobre).
„Či to neznamená: poznať mňa?“ -
hovori Pán.
17 No ty nemáš oči ani srdce,
iba pre svoj vlastný zisk,
pre vylievanie nevinnej krvi
a pre páchanie násilia a útlaku.

18 Preto takto hovorí Pán o Joakimovi, Joziášovom synovi, júdskom kráľovi:

„Nebudú za ním nariekať:
„Ach brat! Ach sestra!“
Nebudú za ním nariekať:
„Ach pane, ach veličenstvo!“
19 Pochovajú ho ako osla,
vyvlečú ho a vyhodia
von za brány Jeruzalema.

Proti Jeruzalemu

20 Vystúp na Libanon a krič,
i na Bášane vydaj svoj hlas
a volaj z Abarimu,
veď sú zlomení všetci tvoji priatelia!
21 Hovoril som ti, keď si bol v bezpečí,
povedal si: „Nechcem počuť!“
To je tvoj spôsob od mladosti,
nepočúval si môj hlas.
22 Všetkých tvojich pastierov bude pásť vietor,
tvoji milovníci pôjdu do zajatia;
vtedy sa zahanbíš a zmätieš
pre všetku svoju zlobu.
23 Ty, ktorý bývaš na Libanone,
ktorý máš hniezdo na cédroch,
budeš stenať, až prídu na teba bôle
ako bolesti na rodičku.

Proti Jechoniášovi. - ²⁴ „Ako žijem - hovorí Pán, aj keby júdsky kráľ Choniáš, syn Joakimov, bol pečatným prsteňom na mojej pravici, strhol by som ťa odtiaľ. ²⁵ A vydám ťa do ruky tých, čo ti striehnu na život, do ruky tých, ktorých sa bojíš, do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora a do ruky Chaldejcov. ²⁶ A zahodím teba i matku, ktorá ťa porodila, do cudzej krajiny, v ktorej ste sa nenarodili, a tam zomriete. ²⁷ Do krajiny však, do ktorej sa im duša túži vrátiť, sa nevrátia.“

- 28 Či je nádobou bezcennou, odhodenou
tento muž, Choniáš?
Či je nádobou, ktorú nik nechce?
Prečo sú odvrhnutí, on a jeho semä,
zahodení do krajiny, ktorú nepoznajú?
- 29 Zem, zem, zem, počuj slovo Pánovo:
30 Toto hovorí Pán:
„Zapíšte tohto muža: Bezdetný,
človek, ktorý nemal zdu vo svojich dňoch,
lebo z jeho potomstva sa nepodará nikomu
sedieť na Dávidovom tróne
a znovu panovať v Júdske.“

Jer23

XXIII. Proti zlým pastierom. - ¹ „Beda pastierom, ktorí strácajú a rozháňajú stádo mojej pastviny, hovorí Pán. ² Preto takto hovorí Pán, Boh Izraela, proti pastierom, ktorí pasú môj ľud: Vy ste rozohnali moje ovce a rozplašili ste ich, nedohliadali ste na ne, nuž ja dohliadnem na vás, na zlobu vašich skutkov - hovorí Pán. ³ Ale ja pozbieram zvyšky svojich oviec zo všetkých krajín, do ktorých som ich roztratil, a privediem ich späť na ich nivy; budú plodné a rozmnožia sa. ⁴ A vzbudím im pastierov, ktorí ich budú pásť; viac sa teda nebudú báť ani strachovať a nebude z nich chýbať - hovorí Pán.

Výhonok Pánov - Mesiáš

- 5 Hľa, prídu dni - hovorí Pán,
že vzbudím Dávidovi spravodlivý výhonok
a bude ako kráľ panovať múdro,
v krajine bude prisluhovať
právo a spravodlivosť.
6 Za jeho dní Júda dosiahne spásu,
Izrael bude bývať v bezpečí.
A toto je meno, ktorým ho budú volať:
„Pán je naša spravodlivosť.“

⁷ Preto, hľa, prídu dni - hovorí Pán, že už nebudú vravieť: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol synov Izraela z egyptskej krajiny,“ ⁸ ale: „Ako žije Pán, ktorý vyviedol potomstvo Izraelovho domu zo severnej krajiny a zo všetkých krajín, do ktorých ich rozháňal,“ i vrátia sa do vlastnej krajiny.“

Reči o prorokoch

- 9 Srdce sa zlomilo vo mne,
trasú sa mi všetky kosti,
som ako opitý človek,
ako muž presiaknutý vínom
pred Pánom a pred jeho svätými slovami.
10 Veď cudzoložníkmi je preplnená krajina,
lebo od kľatby smúti zem,
uschýňajú nivy roviny,

- ich úsilím je zloba,
ich silou je nepravosť.
- 11 „Ved' i prorok, i kňaz sú hriešni
a vo svojom dome som našiel ich zločin
- hovorí Pán.
- 12 Preto budú ich cesty sť'a kľzačka,
vo tme sa pošmyknú a padnú na nej,
áno, privediem na nich pohromu
v roku ich navštívenia -
hovorí Pán.
- 13 U prorokov Samárie som videl nerozum,
prorokovali menom Bála
a zavádzali môj ľud, Izrael.
- 14 Na jeruzalemských prorokoch som však videl ohavnosť:
cudzoložstvo a zhon za klamstvom.
Utvrdovali zločincov,
aby sa nik neodvrátil od hriechu;
ku mne boli všetci ako Sodoma,
jeho obyvatelia ako Gomora.“
- 15 Nuž takto vraví Pán zástupov o prorokoch:
„Hľa ja ich nakrímim palinou
a napojím ich otrávenou vodou,
lebo od prorokov Jeruzalema
vyšla hriešnosť na celú zem.
- 16 Toto hovorí Pán zástupov:
Nepočúvajte na slová prorokov,
ktorí vám prorokujú.
Oni vás zavádzajú,
vidinu svojho srdca hovoria,
a nie z Pánových úst.
- 17 Jednostaj hovoria tým,
čo opovrhujú slovom Pánovým:
„Pokoj budete mať!“
A každému, kto kráča
v tvrdosti svojho srdca, vravia:
„Nepríde na vás pohroma.“
- 18 Ved' ktože stál v rade Pánovej,
videl a počul jeho reč?
Kto pozoroval a počúval jeho reč?
- 19 (Hľa, zúri Pánova víchrica, hnev;
a rozvírený víchor
víri nad hlavou bezbožníkov.
- 20 Neodvráti sa Pánov hnev,
kým nesplní a neustáli
plány svojho srdca.
Na konci dní to pochopíte jasne.)
- 21 Neposlal som prorokov,
oni však utekajú,

neprehovoril som k nim,
 oni však prorokujú.
 22 Ak stáli v mojej rade,
 nech oznámia môjmu ľudu moje slová,
 nech ich odvrátia od ich zlej cesty
 a od ich zločinných skutkov!
 23 Či som ja Bohom iba zblízka
 - hovorí Pán,
 a zďaleka nie som Boh?
 24 A keď sa kto čo ako dobre skryje,
 či ho ja nevidím? - hovorí Pán.
 Nuž či nezaplňujem ja nebesá? -
 hovorí Pán.

Sny prorokov. - ²⁵ Počul som, čo hovoria proroci, ktorí v mojom mene prorokujú
 klamstvo. Hovoria: „Mal som sen! Mal som sen!“ ²⁶ Dokedyže budú takto zmýšľať proroci,
 ktorí predpovedajú klamstvo a prorokujú výmysel svojho srdca? ²⁷ Títo svojimi snami, ktoré si
 medzi sebou rozprávajú, chcú dať môjmu ľudu zabudnúť moje meno, ako ich otcovia zabudli
 moje meno pre Bála. ²⁸ Prorok, ktorý má sen, nech rozpráva sen, a ktorý má moje slovo, nech
 pravdivo hovorí moje slovo! Čo má slama so zrnom? - hovorí Pán. ²⁹ Či nie je moje slovo ako
 oheň - hovorí Pán, a ako kladivo, ktoré drví skalú?

³⁰ Nuž preto som ja proti prorokom - hovorí Pán, ktorí si vzájomne kradnú moje slová.
 31 Hľa, som proti prorokom - hovorí Pán, ktorí použijú svoj jazyk, a vravia: „Hovorí Pán.“ ³²
 Hľa, som proti tým, čo prorokujú klamné sny - hovorí Pán, rozprávajú ich a zavádzajú môj ľud
 svojím klamstvom a chvastúnstvom. Ja som ich veru neposlal, ani nepoveril; a nijako neosožia
 tomuto ľudu - hovorí Pán.

Pánovo bremeno. - ³³ Ale ak sa ťa tento ľud alebo kňaz, alebo prorok spýta: „Čo je
 Pánovo bremeno?“, odpovieš im: „Vy ste bremeno, ale vás odhodím“ - hovorí Pán. ³⁴ Keď
 prorok, kňaz alebo niekto z ľudu povie: „Pánovo bremeno,“ vezmem na zodpovednosť toho
 človeka i jeho dom. ³⁵ Takto hovorte medzi sebou a druh druhovi: „Čo odpovedal Pán?“ a: „Čo
 hovoril Pán?“ ³⁶ Ale Pánovo bremeno nespomínajte viac, lebo bremenom bude každému jeho
 slovo. I prevrátili ste slová živého Boha, Pána zástupov, nášho Boha. ³⁷ Toto povieš prorokovi:
 „Čo ti odpovedal Pán?“ a: „Čo hovoril Pán?“ ³⁸ Ale ak budete hovoriť: „Bremeno Pánovo,“ ³⁹
 zodvihnem vás s ťa bremeno a zahodím vás i mesto, ktoré som dal vám i vašim otcom, preč od
 seba. ⁴⁰ A zahrniem vás večnou hanbou a večnou potupou, na ktorú sa nezabudne.“

XXIV. Videnie dvoch košov fig. - ¹ Pán mi dal videnie: Hľa, dva koše fig boli postavené pred
 Pánovým chrámom, keď už babylonský kráľ Nabuchodonozor zajal z Jeruzalema Jechoniáša,
 syna Joakimovho, júdskeho kráľa, a júdske kniežatá, kováčov a zámočníkov a odviedol ich do
 Babylonu. ² V jednom koši boli figy veľmi dobré, ako figy včasné, v druhom koši zasa figy
 veľmi zlé, také zlé, že sa nedali jesť. ³ A Pán sa ma spýtal: „Čo vidíš, Jeremiáš?“ Odpovedal
 som: „Figy. Dobré figy sú veľmi dobré, zlé však sú veľmi zlé, také zlé, že sa nedajú jesť.“ ⁴
 Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ⁵ „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Ako na tieto dobré figy,
 tak dobrotivo zhlíadnem na zajatcov Júdu, ktorých som z tohto miesta poslal do krajiny
 Chaldejcov. ⁶ Môj zrak teda spočinie na nich dobrotivo a prinavrátim ich do tejto krajiny.
 Zveľadím ich a nezrúcam, zasadím ich a nevytrhám. ⁷ Dám im srdce, aby ma poznali, veď ja

som Pán; budú teda mojím ľuďom a ja im budem Bohom, pretože sa vrátia ku mne celým srdcom.

⁸ Ale ako zlé figy, ktoré sú také zlé, že sa nedajú jesť - toto hovorí Pán, takými urobím júdskeho kráľa Sedekiáša i jeho kniežatá, i zvyšky Jeruzalema, ktoré ostali v tejto krajine a ktoré bývajú v Egypte. ⁹ Urobím ich postrachom a nešťastím pre všetky kráľovstvá zeme, hanbou a príslovím, posmechom a kliatbou na každom mieste, kam ich len zaženiem. ¹⁰ Dopustím na nich meč, hlad a mor, kým ich nevyhubím zo zeme, ktorú som dal im a ich otcom.“

Jer25

XXV. Predpoveď o sedemdesiatročnom zajatí. - ¹ Slovo, ktoré dostal Jeremiáš o celom júdskom ľuďu vo štvrtom roku Joakima, syna Joziášovho, kráľa júdskeho - to bol prvý rok babylonského kráľa Nabuchodonozora -, ² a ktoré prorok Jeremiáš oznámil celému júdskeľmu ľudu a všetkým obyvateľom Jeruzalema:

³ „Od trinásteho roku Joziáša, syna Amonovho, kráľa júdskeho, až podnes je to dvadsaťtri rokov, čo Pán hovorí ku mne. I hovoril som k vám bez prestania, no nepočúvali ste. ⁴ Pán k vám jednoducho posielal rozličných svojich sluhov, prorokov, ale nepočúvali ste a ucho ste pozorne nenaklonili. ⁵ Hovoril: „Vráťte sa každý zo svojej zlej cesty a od svojich zlých skutkov, tak ostanete bývať v krajine, ktorú dal Pán vám a vašim otcom od vekov naveky. ⁶ A nechodte za cudzími bohmi, neslúžte im a neklaňajte sa im; nedráždite ma dielom svojich rúk, potom vás nebudem trestať. ⁷ Ale nepočúvali ste na mňa - hovorí Pán -, chceli ste ma hnevať dielom svojich rúk na vlastné nešťastie.“

⁸ Nuž toto hovorí Pán zástupov: Pretože ste nepočúvali moje slová, ⁹ hľa pošlem a zoberiem všetky kmene severu (hovorí Pán - aj Nabuchodonozorovi, kráľovi Bábeli, svojmu sluhovi) a privediem ich proti tejto krajine a proti jej obyvateľom i proti všetkým týmto okolitým národom. Splním na nich kliatbu, obrátim ich na hrôzu a posmech a na večnú púšť. ¹⁰ Odstránim spomedzi nich hlas plesania a hlas radosti, hlas ženicha a hlas nevesty, hlas mlynčekov a svetlo lampy. ¹¹ Celá táto krajina bude vyhnanstvom a hrôzou a tieto národy budú slúžiť sedemdesiat rokov babylonskému kráľovi. ¹² A až uplynie sedemdesiat rokov, potrescem babylonského kráľa i ten ľud -hovorí Pán - pre ich hriech, aj krajinu Chaldejcov a obrátim ju na púšť. ¹³ Privediem na tú krajinu všetky svoje hrozby, ktoré som proti nej vyhlásil, všetko, čo je napísané v tejto knihe, čo Jeremiáš prorokoval proti všetkým národom. ¹⁴ Lebo aj ich samých zotročia mnohé národy a veľkí králi; odplatím im podľa ich skutkov a podľa diela ich rúk.“

Pánov kalich. - ¹⁵ Lebo toto mi povedal Pán, Boh Izraela: „Vezmi z mojej ruky tento vínový kalich hnevu a daj ho piť všetkým národom, ku ktorým ťa pošlem. ¹⁶ Napijú sa a budú sa tacať a šaliať pred mečom, ktorý medzi nich pošlem. ¹⁷ Vzal som teda z Pánovej ruky kalich a napojil som všetky národy, ku ktorým ma Pán poslal. ¹⁸ Jeruzalem, mestá Júdska, jeho kráľov, jeho kniežatá, aby som ich vydal na zborenisko, na hrôzu, na posmech a na kliatbu (ako je tomu dnes); ¹⁹ faraóna, egyptského kráľa, jeho sluhov, jeho kniežatá a celý jeho ľud; ²⁰ celú zmiešaninu národov a všetkých kráľov krajiny Us; všetkých kráľov fílištínskej krajiny: Askalon, Gazu, Akaron a zvyšky Azotu. ²¹ Edom, Moab a synov Amonových, ²² všetkých kráľov Týru, všetkých kráľov Sidonu a kráľov pobrežia, ktoré je za morom. ²³ Dedan, Temu, Buz a všetkých, čo si holia okraj. ²⁴ Všetkých kráľov Arabska (a všetkých kráľov miešaniny), ktorí bývajú v púšti. ²⁵ Všetkých kráľov Zimriho, všetkých kráľov Elamu a všetkých kráľov Médey, ²⁶ všetkých kráľov severu, blízkych i vzdialených od seba, a všetky kráľovstvá sveta, ktoré sú na povrchu zeme. Kráľ Sesak však bude piť po nich. ²⁷ „A povieš im: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Pite a opite sa, dávte a padnite, aby ste nevstali pre meč, ktorý pošlem medzi vás. ²⁸ A ak sa budú zdráhať vziať z tvojej ruky kalich a piť, povieš im: Toto hovorí Pán zástupov: Veruže budete piť! ²⁹ Lebo, hľa, ja začínam nešťastie v meste, ktoré sa volá mojím

menom, a vy by ste boli ušetrení? Nebudete ušetrení, pretože ja zavolám meč na všetkých obyvateľov zeme - hovorí Pán zástupov. ³⁰ Ty im však prorokuj všetky tieto veci a povedz im:

Pán kričí z výsosti,
zo svojho svätého príbytku vydáva hlas,
hlasno kričí nad svojimi nivami,
rozozvučí ujúkanie ako šliapači
proti všetkým obyvateľom zeme.
31 Hrmot preniká až do končín zeme,
pretože Pán má spor s národmi;
on sa súdi s každým človekom,
zlých odovzdá meču
- hovorí Pán.
32 Toto hovorí Pán zástupov:
Hľa pohroma ide z národa na národ,
zo strání zeme dvíha sa veľká búrka!“
33 A Pán ich porazí v ten deň
od jedného konca zeme po druhý;
neoplačú, nezoberú a nepochovajú ich,
budú hnojom na povrchu poľa.
34 Kvíľte, pastieri, a volajte,
zvíjajte sa, vodcovia stád,
je zvrchovaný čas pozrážať (a rozohnať) vás,
popadáte sť a vybrané barany.
35 Zhynulo útočisko pastierov
a útulok vodcov stáda.
36 Čuj, krik pastierov,
kvílenie vodcov stáda!
Veď Pán spustošil ich pastvu!
37 A pre blčiaci Pánov hnev
zmlknu nivy pokojné.
38 Opustil ako lev svoju húštinu,
veď ich krajina ostala púšťou
pre ničiaci meč
a pre blčiaci Pánov hnev.

Jer26

XXVI. Reč o chráme. - ¹ Na začiatku panovania Joakima, syna Joziášovho, kráľa júdskeho, oznámil Pán túto reč: ² „Toto hovorí Pán: Zastaň si v predsieni Pánovho domu a hovor všetkým mestám Júdska, ktoré prichádzajú pokloniť sa v dome Pánovom, všetky slová, ktoré som ti rozkázal povedať im; nevynechaj ani slovíčko! ³ Hľadám počúvnu a vráti sa každý zo svojej zlej cesty a ja oľutujem nešťastie, ktoré pre ich zločinné skutky zamýšľam na nich dopustiť. ⁴ A povieš im: Toto hovorí Pán: Ak ma nepočúvnate a nebudete kráčať podľa zákona, ktorý som vám dal, ⁵ ak nebudete počúvať slová mojich sluhov, prorokov, ktorých ustavične k vám posielam, hoci ich neposlúchate, ⁶ vtedy naložím s týmto domom ako so Šílom a toto mesto dám ako kliatbu všetkým národom zeme.“

⁷ Kňazi, proroci a všetok ľud počuli Jeremiáša hovoriť tieto slová v dome Pánovom. ⁸ A keď Jeremiáš dopovedal všetko, čo mu Pán kázal povedať celému ľudu, chytili ho kňazi,

proroci a všetok ľud s výkrikom: „Musíš zomrieť!“⁹ Prečo si prorokoval v mene Pánovom: „Tento dom bude ako Šílo a toto mesto spustne, nebude obývané.“ A všetok ľud sa zhrnul v Pánovom dome k Jeremiášovi.¹⁰ Keď sa dopočuli o týchto veciach júdske kniežatá, vybrali sa z kráľovho domu hore do Pánovho domu a zasadli si pri vchode Novej brány Pánovho domu.

¹¹ Vtedy kňazi a proroci hovorili kniežatám a všetkému ľudu: „Výrok smrti si zasluhuje tento človek, pretože prorokoval proti tomuto mestu, ako ste počuli na vlastné uši.“

¹² Ale Jeremiáš povedal všetkým kniežatám a všetkému ľudu: „Pán ma poslal prorokovať proti tomuto domu a proti tomuto mestu všetky slová, ktoré ste počuli.“¹³ Napravte teda svoje cesty a svoje činy a počúvajte hlas Pána, svojho Boha, potom Pán oľutuje zlo, ktoré ohlásil proti vám.¹⁴ Ja však, pozrite, som vo vašej moci, urobte so mnou, čo pokladáte za dobré a správne.¹⁵ Ale dobre si uvedomte, že ak ma usmríte, nevinnú krv uvalíte na seba, na toto mesto a na jeho obyvateľov, lebo ma naozaj Pán poslal k vám, aby som vám povedal do uší všetky tieto slová.“

¹⁶ Tu povedali kniežatá a všetok ľud kňazom a prorokom: „Tento človek nezasluhuje smrť, pretože nám hovoril v mene Pána, nášho Boha.“¹⁷ Vstali aj mužovia spomedzi starších krajiny a povedali celému zhromaždenému národu: ¹⁸ „Micheáš z Morešetu bol prorok v dňoch júdskeho kráľa Ezechiáša a povedal celému júdskeму ľudu:

„Toto hovorí Pán zástupov:
Sion zorú ako roľu,
Jeruzalem bude zborenisko
a chrámový vrch lesná výšina.“

¹⁹ Nuž či ho júdsky kráľ Ezechiáš alebo niekto z Júdska usmrtil? Či sa nebál Pána a neprosil ho, takže Pán oľutoval nešťastie, ktoré proti nim ohlásil? A my máme spáchať veľký zločin proti sebe samým?“

Smrť proroka Uriáša. - ²⁰ Ešte prorokoval v mene Pánovom akýsi muž, Uriáš, syn Semeiášov, z Kariatiarimu. A prorokoval proti tomuto mestu a proti tejto krajine všetko to isté, čo Jeremiáš.²¹ I počul jeho slová Joakim, všetci jeho dôstojníci a všetky kniežatá, takže ho kráľ hľadal, aby ho usmrtil. Keď to Uriáš počul, bál sa, utiekol a uchýlil sa do Egypta.²² Kráľ Joakim poslal do Egypta mužov, (Elnatana, syna Achoborovho, a mužov s ním do Egypta).²³ I vyvliekli Uriáša z Egypta a priviedli ho ku kráľovi Joakimovi; ten ho dal zabiť mečom a jeho mŕtvolu dal hodiť do hrobky pospolitých ľudí.²⁴ Ale Achikam, syn Safanov, držal ruku nad Jeremiášom, aby ho nevydali na smrť do rúk ľudu.

XXVII. Nabuchodonozorovo jarmo. - ¹ Na začiatku panovania júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, oznámil Pán Jeremiášovi tieto slová: ² Toto mi hovoril Pán: „Urob si povrazy a jarmo a polož si ich na šiju.“³ A odkáž kráľovi Edomu, kráľovi Moabu, kráľovi Arnonových synov, kráľovi Týru a kráľovi Sidonu prostredníctvom poslov, ktorí prišli do Jeruzalema k júdskeму kráľovi Sedekiášovi,⁴ a daj im tento príkaz pre ich pánov: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Toto povedzte svojim pánom: ⁵ Ja som svojou veľkou mocou a svojím vystretým ramenom urobil zem, človeka i zver, ktorá je na zemi, a dal som ju, komu sa mi páčilo.⁶ Teraz som však dal všetky tieto krajiny do ruky svojho sluhu, babylonského kráľa Nabuchodonozora; dal som mu aj poľnú zver, nech mu slúži!⁷ Všetky národy budú poddané jemu i jeho synovi, i jeho vnukovi, kým nepríde čas aj pre jeho krajinu. Budú mu slúžiť mnohé národy a veľkí králi.⁸ Národ však a kráľovstvo, ktoré jemu, babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi, nebude poddané, a národ, ktorý si nevloží šiju do jarma babylonského kráľa, budem stíhať mečom,

hladom a morom - hovorí Pán, kým ho nevydám do jeho ruky. ⁹ Preto vy nepočúvajte svojich prorokov, veštcov, snárov, hádačov a čarodejov, ktorí vám hovoria: „Nebudete poddaní babylonskému kráľovi!“, ¹⁰ lebo vám prorokujú, klamstvo, aby vás vyhnali z vašej krajiny a aby som vás rozhnal tak, že zahyniete. ¹¹ Národ však, ktorý vloží šiju do jarma babylonského kráľa a bude mu poddaný, nechám v pokoji na jeho zemi - hovorí Pán, bude ju obrábať a na nej bývať.“

¹² Júdskeho kráľovi Sedekiašovi som však povedal podobné slová: „Vložte si šiju do jarma babylonského kráľa a buďte mu i jeho ľudu poddaní, tak ostanete žiť. ¹³ Prečo by ste mali zomrieť ty i tvoj ľud pod mečom, od hladu a na mor, ako hovoril Pán o národe, ktorý sa nepoddá babylonskému kráľovi? ¹⁴ A nepočúvajte reči prorokov, ktorí vám hovoria: „Nepoddajte sa babylonskému kráľovi!“, pretože vám prorokujú klamstvo. ¹⁵ Ja som ich vskutku neposlal - hovorí Pán, takže falošne prorokujú v mojom mene, aby som vás odvrhol a aby ste zahynuli aj vy, aj proroci, ktorí vám prorokujú.“

¹⁶ Kňazom však a všetkému tomuto ľudu som vravel: Toto hovorí Pán: „Nepočúvajte reči prorokov, ktorí vám prorokujú: „Veru, nádoby Pánovho domu sa teraz čoskoro vrátia z Babylonu,“ pretože vám prorokujú klamstvo. ¹⁷ Nepočúvajte ich, poddajte sa babylonskému kráľovi, tak ostanete nažive; prečo by toto mesto malo byť zboreniskom? ¹⁸ Ak sú prorokmi a ak majú slovo Pánovo, nech sa prihovárajú u Pána zástupov, aby nešli do Babylonu nádoby, ktoré zostali v Pánovom dome, v kráľovom dome a v Jeruzaleme. ¹⁹ Lebo toto hovorí Pán zástupov o stĺpoch, mori, o podstavcoch a ostatnom náradí, ktoré zostalo v tomto meste, ²⁰ ktoré nevzal babylonský kráľ Nabuchodonozor, keď odviezol júdskeho kráľa Jechoniáša, syna Joziášovho, a všetkých šľachticov Júdu a Jeruzalema do zajatia z Jeruzalema do Babylonu: ²¹ Áno, toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: „Čo zostalo v dome Pánovom a v dome kráľovom v Jeruzaleme, ²² odnesú do Babylonu a tam ostanú, kým ich nevyhládám - hovorí Pán, a nezoberiem a neprinesiem späť na toto miesto.“

Jer28

XXVIII. Jeremiáš a Hananiáš. - ¹ V tom roku, na začiatku panovania júdskeho kráľa Sedekiaša - v piatom mesiaci štvrtého roku -, mi Hananiáš, syn Azurov, prorok z Gabaonu, povedal v Pánovom dome v prítomnosti kňazov a všetkého ľudu toto: ² „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Zlámam jarmo babylonského kráľa. ³ Ešte dva roky a vrátim na toto miesto všetky nádoby Pánovho domu, ktoré babylonský kráľ Nabuchodonozor vzal z tohto miesta a odniesol do Babylonu. ⁴ A júdskeho kráľa Jechoniáša, syna Joakimovho, a všetkých júdskeho zajatcov, ktorí odišli do Babylonu, privediem späť na toto miesto - hovorí Pán -, pretože zlámam jarmo babylonského kráľa.“

⁵ Prorok Jeremiáš odpovedal prorokovi Hananiášovi v prítomnosti kňazov a v prítomnosti všetkého ľudu, ktorý stál v Pánovom dome. ⁶ Prorok Jeremiáš povedal: „Amen! Nech tak urobí Pán! Nech Pán uskutoční tvoje slová, ktoré si prorokoval, že prinavráti nádoby Pánovho domu a všetkých zajatcov z Babylonu na toto miesto. ⁷ Ale počuj slová, ktoré ti ja poviem do uší a do uší všetkého ľudu. ⁸ Proroci, ktorí boli odpradáva pred mnou a pred tebou, predpovedali mnohým krajinám a veľkým kráľovstvám vojnu, nešťastie a mor. ⁹ Ak prorok predpovedá pokoj, až keď sa splní prorocké slovo, pozná sa, že toho proroka naozaj poslal Pán.“

¹⁰ Vtedy prorok Hananiáš sňal jarmo zo šije proroka Jeremiáša a polámал ho. ¹¹ A Hananiáš povedal v prítomnosti všetkého ľudu: „Toto hovorí Pán: Takto zlámam jarmo babylonského kráľa Nabuchodonozora ešte do dvoch rokov zo šije všetkých národov.“ - Nato prorok Jeremiáš išiel svojou cestou.

¹² Keď už prorok Hananiáš zlámал jarmo zo šije proroka Jeremiáša, prehovoril Pán k Jeremiášovi takto: ¹³ „Choď a povedz Hananiášovi toto: Takto hovorí Pán: Drevené jarmo si

zlámal, nuž urobím miesto neho jarmo železné. ¹⁴ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Železné jarmo položí na šíju všetkých týchto národov, aby slúžili babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi. Budú mu teda slúžiť; dal som mu ešte aj poľnú zver.“ ¹⁵ A prorok Jeremiáš povedal prorokovi Hananiášovi: „Počujže, Hananiáš! Neposlal ťa Pán, ty si falošnou nádejou zavádzal tento ľud. ¹⁶ Preto toto hovorí Pán: Pošlem ťa zo zeme preč, tohto roku zomrieš, pretože si hlásal vzburu proti Pánovi.“

¹⁷ A prorok Hananiáš zomrel v tom roku, v siedmom mesiaci.

Jer29

XXIX. List babylonským zajatcom. - ¹ Toto je znenie listu, čo poslal prorok Jeremiáš (zvyškom) starcov v zajatí, kňazom, prorokom a všetkému ľudu - ktorých odviezol z Jeruzalema do Babylonu Nabuchodonozor, ² keď z Jeruzalema odišiel kráľ Jechoniáš a kráľovná, eunuchovia, júdske a jeruzalemské kniežatá, kováči a zámočníci - ³ prostredníctvom Elasa, syna Safanovho, a Gamariáša, syna Helkiášovho, ktorých júdske kráľ Sedekiáš poslal do Babylonu k babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi: ⁴ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela, všetkým zajatcom, ktorých som poslal do zajatia z Jeruzalema do Babylonu: ⁵ Stavajte domy a bývajte v nich, sadzte záhrady a jedzte ich ovocie, ⁶ berte si manželky a plodte synov a dcéry; i pre svojich synov berte manželky a dcéry vydávajte, nech rodia synov a dcéry, aby ste sa tam rozmnožili a neumenšili. ⁷ Usilujte sa o blaho mesta, kde som vás poslal do zajatia, a modlite sa zaň k Pánovi, pretože v jeho blahu je i vaše blaho.

⁸ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Nech vás nezavedú vaši proroci, ktorí sú medzi vami, ani veštcí; ani nepočúvajte svoje sny, ktoré sa vám prisnajú, ⁹ pretože vám falošne prorokujú v mojom mene; neposlal som ich, hovorí Pán.

¹⁰ Lebo takto hovorí Pán: Až sa sedemdesiat rokov pre Babylon bude chýliť ku koncu, navštívim vás a splním na vás svoje prisľúbenie, že vás privediem späť na toto miesto. ¹¹ Veď ja poznám zámer, ktorý mám s vami - hovorí Pán. Sú to myšlienky pokoja a nie súženia: dám vám budúcnosť a nádej. ¹² Keď budete volať ku mne, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vyslyším vás. ¹³ Budete ma hľadať a nájdete ma; ak ma budete hľadať celým svojím srdcom, ¹⁴ dám sa vám nájsť - hovorí Pán -, vrátim vás zo zajatia a zhromaždím vás zo všetkých národov a zo všetkých miest, kde som vás roztratil - hovorí Pán -, a vrátim vás na miesto, odkiaľ som vás odviezol do zajatia.

¹⁵ Lebo vy hovoríte: „Pán nám vzbudil v Babylone prorokov.“ ¹⁶ Ale toto hovorí Pán kráľovi, ktorý sedí na Dávidovom tróne, a všetkému ľudu, ktorý býva v tomto meste, vašim bratom, ktorí nešli s vami do zajatia: ¹⁷ Toto hovorí Pán zástupov: Áno, pošlem na nich meč, hlad a mor a urobím ich podobnými odporným figám, takým zlým, že ich nemožno jesť. ¹⁸ A budem ich stíhať mečom, hladom a morom. Urobím ich postrachom pre všetky kráľovstvá zeme, kľatbou hrôzou posmechom a potupou medzi všetkými národmi, kde som ich roztratil, ¹⁹ pretože nepočúvali moje slová - hovorí Pán, keď som im opätovne posielal svojich sluhov, prorokov; nepočúvali ste ich, hovorí Pán. ²⁰ Počujte teda slovo Pánovo, všetci zajatci, ktorých som poslal z Jeruzalema do Babylonu:

²¹ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela, o Achabovi, synovi Koliášovom, a Sedekiášovi, synovi Masiášovom, ktorí vám falošne prorokujú v mojom mene: Hľa, vydám ich do rúk babylonského kráľa Nabuchodonozora; pred vašim zrakom ich zabije. ²² A všetci júdske zajatci ktorí sú v Babylone, vezmú si z nich túto kľatbu: „Nech s tebou naloží Pán ako so Sedekiášom a Achabom, ktorých babylonský kráľ piekol na ohni.“ ²³ Pretože spáchali v Izraeli hanebnosť, cudzoložili so ženami svojich blížnych a v mojom mene hovorili falošné reči, ktoré som im neprikázal. Ja to viem a som im toho svedkom, hovorí Pán.“

Jeremiáš a Semeiáš. - ²⁴ A Nechemitovi Semeiášovi povieš: ²⁵ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela, pretože si vlastným menom poslal všetkému ľudu, ktorý je v Jeruzaleme, a kňazovi Sofoniášovi, synovi Másiášovmu, i všetkým kňazom list v znení: ²⁶ „Pán ťa urobil kňazom namiesto kňaza Jojadu, aby si v Pánovom dome dozeral na každého šialenca, ktorý prorokuje, a aby si ho dal do klady a do okov. ²⁷ Nuž prečo si teraz nepokarhal Jeremiáša z Anatotu, ktorý vám prorokuje? ²⁸ Veď nám odkázal do Babylonu toto: Dlhé to bude. Stavajte domy a bývajte v nich, vysádzajte záhrady a jedzte ich ovocie!“ ²⁹ Kňaz Sofoniáš prečítal tento list samému Jeremiášovi. ³⁰ Pán však riekol Jeremiášovi: ³¹ „Odkáž všetkým zajatcom: Toto hovorí Pán o Nechemitovi Semeiášovi: Pretože vám Semeiáš prorokoval, hoci som ho neposlal, a budil vo vás falošné nádeje, ³² preto takto hovorí Pán: Hľa, potrestám Semeiáša a jeho potomstvo. Nebude mať nikoho, kto by býval uprostred tohto ľudu, a neuvidí blaho, ktoré ja dám svojmu ľudu - hovorí Pán -, pretože hlásal odboj proti Pánovi.“

Budúca spása Izraela

Jer30

XXX. Oslobodenie vo veľký deň Pána. - ¹ Slovo, ktoré Pán povedal Jeremiášovi: ² „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Napíš si do knihy všetky slová, ktoré som ti povedal. ³ Lebo, hľa, prídu dni, vraví Pán, keď obrátim osud svojho ľudu, Izraela a Júdu, hovorí Pán, a navrátim ich do krajiny, ktorú som dal ich otcom, i budú ňou vládnuť.“ ⁴ Toto sú slová, ktoré Pán hovoril o Izraeli a o Júdske: ⁵ „Áno, toto hovorí Pán:

Počuli sme strašný hlas;
úzkosť a niet pokoja.
⁶ Spyťujte sa, pozrite,
či porodí muž?
Prečo vidím, že každý muž
má ruky na bedrách sťa rodička
a každá tvár sa zmenila, zbledla.
⁷ Ach, veľký je to deň,
podobného mu niet,
je to čas úzkosti pre Jakuba,
ale vyslobodí sa z toho.

⁸ V ten deň, hovorí Pán zástupov, zlámem jarmo, ktoré má na šiji, a jeho putá roztrhám, že ho nebudú viac zotročovať cudzinci. ⁹ Pánovi, svojmu Bohu, budú slúžiť a svojmu kráľovi Dávidovi, ktorého im ustanovím.

¹⁰ Ty sa však neboj, sluha môj, Jakub,
hovorí Pán,
nestrachuj sa - Izrael,
lebo, hľa, ja ťa zachránim z diaľky
a tvoje potomstvo z krajiny zajatia;
i vráti sa Jakub a odpočinie si,
v bezpečí bude, nezastraší ho nik.
¹¹ Veď som s tebou ja, hovorí Pán,
aby som ťa zachránil.
Áno, zničím všetky národy,
medzi ktoré som ťa roztrúsil,

iba teba nezničím,
ale budem ťa karhať spravodlivo
a bez trestu ťa nenechám.

Národ sa vylieči

- 12 Lebo toto hovorí Pán:
Nezhojitel'ný je tvoj úraz,
nevyliciteľná tvoja rana.
13 Nik sa nechce ujať tvojho vredu,
nemáš lieku na zhojenie.
14 Všetci tvoji milovníci zabudli na teba,
nevyhľadávali ťa;
veď som ťa udrel nepriateľskou ranou,
príkrym karhaním
pre množstvo tvojich hriechov,
silu tvojich zločinov.
15 Čo kričíš pre svoj úraz? -
Tvoja bolesť je nezhojitel'ná;
pre množstvo tvojich hriechov,
silu tvojich zločinov
som ti to urobil.
16 Ale všetci, čo ťa hlcú, budú pohltení,
všetci tvoji nepriatelia pôjdu do zajatia,
všetci, čo ťa koristia, budú korisťou
a všetci, čo ťa plienia, budú plenom.
17 Lebo ti zacelím jazvu
a rany ti vyliečim,
hovori Pán,
veď ťa volajú Odohnaná,
Sion, ktorý nik nehľadá.

Obnova národa

- 18 Toto hovorí Pán:
Hľa, obrátim osud Jakubových stanov,
nad jeho šiatrami sa zľutujem,
mesto sa zbúduje na svojich kopcoch
a palác bude stáť na pravom mieste.
19 Chválospev sa bude z nich ozývať
a hlas veselosti,
rozmnožím ich, neumenšia sa,
oslávim ich, neoslabnú.
20 Jeho synovia budú ako kedysi,
ich obec sa upevní predomnou
a navštívim všetkých, čo ich utláčajú.
21 Vládcu bude mať z vlastných radov
a panovníka si sám zrodí.
Priblížim si ho a príde ku mne,
veď ktože by nasadzoval život
a priblížil by sa mi - hovorí Pán.
22 I budete mojím ľuďom

a ja budem vaším Bohom.

- 23 Hľa, zúri Pánova víchrica, hnev,
víchor sa rúti,
zúri nad hlavou bezbožníkov!
24 Neodvráti sa Pánov hnev
kým nesplní a neustáli
plány svojho srdca,
na konci dní to pochopíte.

Jer31

XXXI. ¹ V tom čase, hovorí Pán,
budem Bohom všetkým rodom Izraela
a oni budú mojím ľuďom.

Božie milosrdenstvo zachráni národ

- 2 Toto hovorí Pán:
Na pustatine našiel milosť
národ, ušetrený mečom,
do svojho odpočinku išiel Izrael.“
3 Zďaleka sa mu zjavil Pán:
„Láskou odvekou som ťa miloval,
preto som ti zachoval priazeň.
4 Ešte ťa zbudujem, vystavia ťa,
panna, Izrael;
ešte sa ozdobíš bubnami,
vykročíš do tanca natešených.
5 Ešte budeš sadiť vinice
na vrchoch Samárie:
čo sadzači zasadia, aj užijú.
6 Lebo príde deň, keď budú kričať
strážnici na vrchoch Efraima:
„Hor’ sa, poďme na Sion
k Pánovi, svojmu Bohu!“

Návrat zo zajatia

- 7 Lebo toto hovorí Pán:
Jasajte pre Jakuba v radosti
a plesajte nad hlavou národov!
Rozhlasujte, oslavujte a hovorte:
„Pán vyslobodil svoj ľud,
zvyšky Izraela.“
8 Hľa, privediem ich zo severnej krajiny
a z končín zeme ich zhromaždím;
medzi nimi i slepých a chromých,
samodruhé i šestonedieľky:
veľký zástup sa vráti sem.
9 Prichádzajú s plačom,

no vediem ich s potechou,
zavediem ich k potokom vôd
po rovnej ceste, kde sa nepotknú,
lebo som Izraelov otec
a Efraim je môj prvorodený.“

Žiaľ sa zmení na radosť

- 10 Národy, čujte slovo Pánovo;
ohlasujte na ďalekých ostrovoch
a vravte: „Ten, čo rozosial Izrael, pozbiera ho
a ustráži ho ako pastier stádo.“
11 Áno, Pán vykúpi Jakuba,
vyslobodí ho z ruky, čo ho premohla.
12 Prídu a zaplesajú na výšine Siona,
budú sa hrnúť k darom Pánovým,
k obiliu, muštu a oleju,
k mláďatám oviec a statku.
Ich duša bude ako zavodnená záhrada,
nebudú viac mrieť túžbou.
13 Vtedy sa bude panna tešiť v tanci,
mladíci a starci pospolu.
„Ich smútok zmením na radosť,
poteším ich, rozveselím po žiali.
14 Opojím dušu kňazov hojnosťou
a môj ľud sa nasýti mojimi darmi“ -
hovori Pán.

Ráchelin žiaľ

- 15 Toto hovorí Pán:
„Čuj, v Ráme počuť vzdychanie,
prehorký plač,
Ráchel narieka nad svojimi deťmi,
nedá sa potešiť
nad deťmi, pretože ich niet.“
16 Toto hovorí Pán:
„Zabráň svojmu hlasu plač
a svojim očiam slzy,
veď tvoja námaha dostane odmenu,
hovori Pán,
vrátia sa z nepriateľskej krajiny.
17 Je nádej pre tvoju budúcnosť
- hovorí Pán,
synovia sa vrátia na svoje územie.
18 Počujem Efraima vzdychať:
„Šľahal si ma, nuž dal som sa šľahať
ako neskrotený junec.
Prived' ma späť a navrátim sa,
veď ty si Pán, môj Boh!

19 Už som oželel svoj odpad,
a keď som uznal, bil som si stehno,
hanbil som sa a červenal,
lebo som niesol hanbu svojej mladosti.“
20 Či mi je Efraim drahým synom?
Či je rozkošným dieťaťom?
Ved' kedykoľvek mu hrozím,
znovu si musím naň spomenúť
a trasie sa mi preň vnútro,
musím sa nad ním zmilovať“
- hovorí Pán.
21 Postav si stĺpy,
zasad' si kamene,
daj pozor na cestu,
na chodník, ktorým si kráčal;
vráť sa späť, panna, Izrael,
vráť sa sem do týchto svojich miest!
22 Dokedyže budeš blúdiť,
dcéra odbojná?
Ved' Pán stvorí čosi nové na zemi:
Žena obklúči muža.

Požehnanie budúcich čias. - ²³ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: „V júdskej krajine a v jej mestách, až obrátim ich osud, budú ešte hovoriť toto slovo:

„Pán nech ťa požehná,
spravodlivá niva, svätý vrch!“
24 A budú tam bývať spolu
Júda a všetky jeho mestá,
roľníci a sprievodcovia stád.
24 Áno, opojím unavenú dušu
a každú roztúženú dušu naplním.“
26 (Preto som sa zobudil a pozeral,
môj sen mi bol sladký.)

²⁷ Hľa, prídu dni - hovorí Pán, keď zasejem dom Izraelov a dom Júdov semenom ľuďi a semenom zvierat. ²⁸ A ako som nad nimi bedlil, keď som mal vytrhávať, rúcať, pustošiť, nivočiť a pôsobiť nešťastie, tak budem bedliť, keď budem mať budovať a sadiť, hovorí Pán. ²⁹ V tých dňoch nebudú viac hovoriť:

„Otcovia jedli plánky
a synom stúpili zuby.“

³⁰ Každý zomrie len pre svoj hriech; zuby stúpnu každému človeku, ktorý je plánky.

Nová zmluva. - ³¹ Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu! ³² Nie ako zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami, keď som ich chytil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Tú moju zmluvu oni zrušili, hoci som im bol

Pánom - hovorí Pán. ³³ Ale toto bude zmluva, ktorú po týchto dňoch uzavriem s domom Izraela - hovorí Pán. Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú mojím ľuďom. ³⁴ Už sa nebudú vzájomne poučovať a brat bratovi nebude hovoriť: „Poznajte Pána!“, pretože ma všetci poznajú od najmenšieho po najväčších - hovorí Pán. Lebo im odpustím vinu a na ich hriech si viac nespomeniem.“

Nový národ

³⁵ Toto hovorí Pán,
ktorý dáva slnko za svetlo dňu,
určuje mesiac a hviezdy za svetlo noci,
pobúri more, že hučia jeho vlny,
Pán zástupov má meno:
³⁶ „Ak sa tieto zákony otrasú predomnou,
hovorí Pán,
aj semä Izraela prestane byť národom
predomnou po všetky dni.“
³⁷ Toto hovorí Pán:
„Ak sa hore dajú zmerať nebesá
a dolu preskúmať základy zeme,
aj ja zavrhnem celé semä Izraela
pre všetko, čo urobili - hovorí Pán.

Nové mesto. - ³⁸ Hľa, prídu dni, hovorí Pán, a mesto sa vybuduje pre Pána od veže Chananel až po Rožnú bránu. ³⁹ Meracia šnúra však pôjde ďalej rovno ku kopcu Gareb a skrúti sa ku Goe. ⁴⁰ Celé Údolie mŕtvol a popola a celé pole až po potok Kedron a po uhol Konskej brány na východ, bude zasvätené Pánovi. Nikdy viac nebude zbúrané ani zrúcané.“

Jer32

XXXII. Kúpa poľa ako obraz obnovy. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi v desiatom roku júdskeho kráľa Sedekiáša - to bol osemnásty rok Nabuchodonozora. ² Vojsko babylonského kráľa vtedy obliehalo Jeruzalem, prorok Jeremiáš bol však uväznený v strážnom nádvorí ktoré bolo v paláci júdskeho kráľa. ³ Uväznil ho júdsy kráľ Sedekiáš s výčitkou: „Prečo prorokuješ: „Toto hovorí Pán: Hľa, ja vydám toto mesto do rúk babylonského kráľa, zaujme ho! ⁴ Sedekiáš júdsy kráľ však neunikne moci Chaldejcov, ba určite sa dostane do rúk babylonského kráľa, bude s ním hovoriť z úst do úst a bude mu hľadiť z očí do očí. ⁵ Odvedie Sedekiáša do Babylonu a tam aj ostane, kým ho nenavštívim, hovorí Pán. Ak budete bojovať proti Chaldejcom, nebudete mať úspech.““

Jeremiáš povedal: „Pán prehovoril ku mne takto: ⁷ Hľa, príde k tebe Hanameel, syn tvojho strýca Seluma, s návrhom: „Kúp si moje pole, ktoré je v Anatote, veď máš na kúpu príbuzenské prednostné právo!“ ⁸ Prišiel teda ku mne Hanameel, syn môjho strýca, ako povedal Pán, do strážneho nádvorja a povedal mi: „Kúp si moje pole, ktoré je v Anatote na území Benjamínovom, veď ty máš prednostné právo nadobudnúť si ho, tebe patrí vymeniť ho, kúp si ho!“ Vedel som, že je to Pánovo slovo. ⁹ Kúpil som teda od Hanameela, syna svojho strýca, pole, ktoré je v Anatote, a odvážil som mu peniaze, sedemnášť šeklov striebra. ¹⁰ Napísal som listinu, zapečatil som ju, pribral som svedkov a na vážkach som odvážil striebro. ¹¹ Vzal som zapečatenú kúpnu zmluvu podľa predpisov a nariadení aj otvorenú zmluvu ¹² a pred očami svojho bratancia Hanameela, pred očami v, kúpnej listine podpísaných svedkov a pred očami všetkých Júdocov, ktorí sa zdržovali v strážnom nádvorí, som ju odovzdal Baruchovi, synovi

Masiášovho syna Nériho. ¹³ A pred ich očami som dal Baruchovi tento príkaz: ¹⁴ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Vezmi tieto listiny, túto zapečatenú kúpnu zmluvu, aj zmluvu otvorenú a ulož ich do hlinenej nádoby, aby sa zachovali na dlhý čas. ¹⁵ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Ešte sa budú v tejto krajine kupovať domy, polia a vinohrady.

¹⁶ Keď som odovzdal kúpnu listinu Baruchovi, synovi Nériho, takto som sa modlil k Pánovi. Ach, Pane, Jahve pozri; ty si svojou veľkou mocou a svojím vystretým ramenom učinil nebo i zem a tebe nie je nemožná nijaká vec. ¹⁸ Tisícim preukazuješ milosrdenstvo, vinu otcov však, keď sa pominú, odplatíš ich synom; Boh veľký a mocný, ktorého meno je Pán zástupov! ¹⁹ Veľký v ustanoveniach a mocný v skutkoch, ktorého oči sú otvorené nad každou cestou ľudských synov, aby si každému dal podľa jeho ciest a podľa ovocia jeho skutkov; ²⁰ ktorý si robil znamenia a divy v egyptskej krajine a podnes (robíš) na Izraeli i na ľudoch a urobil si si meno, aké máš dnes, ²¹ a vyviedol si svoj ľud, Izrael, z egyptskej krajina znameniami a zázrakmi, mocnou rukou a vystretým ramenom i veľkou hrôzou. ²² A dal si im túto krajinu, ktorú si prisahou prisľúbil ich otcom, krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom. ²³ Prišli a zaujali ju, ale nepočúvali tvoj hlas a nekráčali podľa tvojich príkazov, nič, čo si im kázal robiť, nerobili, nuž stíhal si ich všetkým týmto nešťastím. ²⁴ Pozri, násypy postúpili až k mestu, aby ho zaujali, a mesto sa dostáva do ruky Chaldejcov, ktorí naň útočia mečom, hladom a morom. Splňa sa, čo si povedal, a ty to uvidíš. ²⁵ A ty si mi povedal, Pane, Jahve: „Kúp si to pole!“, no mesto sa jednako dostáva do ruky Chaldejcov.“

²⁶ I prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ²⁷ „Hľa, ja som Pán, Boh každého tvora; či je mne nejaká vec nemožná? ²⁸ Preto takto hovorí Pán: Hľa, ja vydám toto mesto do ruky Chaldejcov a do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora; zmocní sa ho! ²⁹ Chaldejci, ktorí na toto mesto útočia, vniknú a podpália toto mesto a spália ho i domy, na strechách ktorých okiadzali Bála a liali nápojové obety cudzím bohom, aby ma dráždili. ³⁰ Veď synovia Izraela a synovia Júdu robia od mladi iba to, čo je v mojich očiach zlé; synovia Izraela ma dielami svojich rúk iba dráždia - hovorí Pán. ³¹ Odkedy ho postavili, až po dnešný deň bolo mi toto mesto iba na hnev a na zlosť, že si ho musím odstrániť spred tváre ³² pre všetku zlobu synov Izraela a synov Júdu, ktorú popáchali sami, ich králi, kniežatá, kňazi a proroci, mužovia Júdu a občania Jeruzalema, aby ma dráždili. ³³ Obrátili ku mne šiju, a nie tvár; jednoducho som ich poučoval, ale nepočúvali, výčitku neprijali. ³⁴ Svoje ohavnosti umiestili v dome, ktorý sa volá mojím menom, aby ho zneuctili. ³⁵ A postavili výšiny v údolí Ben Hinom, aby zasväcovali svojich synov a svoje dcéry Molochovi, hoci som im to nekázal, ani na myseľ mi neprišlo, žeby páchali túto ošklivosť a Júdu priviedli do hriechu.“

³⁶ Teraz teda toto hovorí Pán, Boh Izraela, o tomto meste, o ktorom vy hovoríte, že sa pomocou meča, hladu a moru dostáva do ruky babylonského kráľa: ³⁷ „Hľa, ja ich pozbieram zo všetkých krajín, do ktorých som ich rozhádzal vo svojom hneve, vo svojom zápale a veľkej prchkosti; privediem ich späť na toto miesto a usadím ich v bezpečnosti. ³⁸ Budú mojím ľudom a ja budem ich Bohom. ³⁹ A dám im jedno srdce a jednu cestu, aby sa ma po všetky dni báli pre svoje - a potom aj pre deti svojich detí - blaho. ⁴⁰ Uzavriem s nimi večnú zmluvu, ktorou im neprestanem robiť dobro; vložím im do srdca svoju bázeň, aby sa odo mňa neodklonili. ⁴¹ Radosť z nich budem mať, keď im budem preukazovať dobro; zasadím ich verne v tejto krajine, celým svojím srdcom a celou svojou dušou. ⁴² Lebo toto hovorí Pán: Ako som na tento ľud dopustil všetko toto veľké nešťastie, tak im spôsobím všetko blaho, o ktorom im hovorím. ⁴³ Bude sa teda kupovať pole v tejto krajine o ktorej vy hovoríte: „Spustošená je, bez ľudí a zvierat, dostáva sa do ruky Chaldejcov.“ ⁴⁴ Budú kupovať polia za peniaze, písať listiny, pečatiť a priberať svedkov v krajine Benjamínovej i v okolí Jeruzalema, v mestách Júdska, v horských mestách, v mestách na rovine i v mestách na juhu, až obrátim ich osud“ - hovorí Pán.

XXXIII. Lepšia budúcnosť Júdu a Jeruzalema. - ¹ A Pán znova takto prehovoril k Jeremiášovi, keď bol ešte uväznený v strážnom nádvorí: ² „Toto hovorí Pán, ktorý stvoril zem, utvoril ju a upevnil - Pánom sa volá: ³ Volaj ku mne a vyslyším ťa a oznámim ti veľké, nevystihnuteľné veci, o ktorých nevieš. ⁴ Lebo toto hovorí Pán, Boh Izraela, o domoch tohto mesta, o zrúcaných júdskych domoch na násypy a o meči: ⁵ Idú bojovať proti Chaldejcom a naplniť ich mŕtvolami ľudí, ktorých som porazil vo svojom hneve a svojej prchkosti, pretože som - pre ich veľkú zlobu - zakryl pred týmto ľudom svoju tvár. ⁶ Hľa, ja mu obviažem ranu, vyliečim a uzdravím ich a odhalím im poklady pokoja a pravdy. ⁷ Zmením osud Júdu a osud Izraela a zbudujem ich ako kedysi. ⁸ Očistím ich od všetkých hriechov, ktoré spáchali proti mne, a odpustím im všetky hriechy, ktoré spáchali proti mne, keď sa mi spreneverili. ⁹ A bude mi to na slávu, radosť, chválu a ozdobu pred všetkými národmi zeme, keď počujú všetko dobro, ktoré som im urobil. Budú sa báť a triasť pre všetko dobro a pre všetko blaho, ktoré som im dal.

¹⁰ Toto hovorí Pán: Na tomto mieste, o ktorom vy hovoríte: „Pusté je, bez ľudí a bez zvierat,“ v mestách Júdska a na uliciach Jeruzalema, ktoré sú spustošené, bez ľudí, bez obyvateľov a bez zvierat, ešte zazneje ¹¹ hlas plesania a hlas radosti, hlas ženícha a hlas mladuchy, hlas tých, čo hovoria: „Oslavujte Pána zástupov, pretože Pán je dobrý, pretože jeho milosrdenstvo trvá naveky“ a čo nesú obeť vďaka do Pánovho domu, lebo zmením osud krajiny ako na začiatku, hovorí Pán.

¹² Toto hovorí Pán zástupov: Na tomto pustom mieste bez ľudí a bez dobytku a vo všetkých jeho mestách budú ešte nivy pastierov, kde budú odpočívať s ovcami. ¹³ V horských mestách, v mestách na rovine i v mestách na juhu, v Benjamínovej krajine, v okolí Jeruzalema i v mestách Júdska budú ešte prechádzať ovce rukami počítacza, hovorí Pán.

¹⁴ Hľa, prídu dni - hovorí Pán -, že upevním slovo blaha, ktoré som prisľúbil Izraelovmu domu a domu Júdovmu. ¹⁵ V tých dňoch a v tom čase dám Dávidovi vyklíčiť spravodlivý výhonok, ktorý bude konať v krajine právo a spravodlivosť. ¹⁶ V tých dňoch Júda dosiahne spásu a Jeruzalem bude bývať v bezpečí a budú ho volať: „Pán, naša spravodlivosť“. ¹⁷ Lebo toto hovorí Pán: Dávidovi nebude chýbať muž, ktorý zasadne na jeho trón. ¹⁸ A levitským kňazom nebude predom mnou chýbať muž, ktorý bude obetovať celopaly, spaľovať žertvy a prinášať obety po všetky dni.“

¹⁹ I prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ²⁰ „Toto hovorí Pán: Keď zrušíte moju zmluvu s dňom a moju zmluvu s nocou, že nebude deň a noc vo svojom čase, ²¹ vtedy sa zruší aj moja zmluva s Dávidom, mojím sluhom, takže nebude mať syna, ktorý by kráľoval na jeho tróne, a s levitskými kňazmi, mojimi sluhami. ²² Ako nemožno spočítať vojsko nebies ani zmerať piesok mora, tak rozmnožím semä Dávida, svojho sluhu, a levitov, ktorí mi slúžia.“

²³ A Pán prehovoril k Jeremiášovi toto slovo: ²⁴ „Či si nezbadal, že títo ľudia vravia: „Pán zavrhol dva rody, ktoré si vyvolil“ a opovrhujú mojím ľudom, že pred nimi už ani nie je národom? ²⁵ Toto hovorí Pán: Ak nemám zmluvu s dňom a nocou a ak som nedal svoje zákony nebu a zemi, ²⁶ tak zavrhnem aj potomstvo Jakuba a svojho sluhu Dávida, že pre Abrahámovu, Izákova a Jakubovo potomstvo nevezmem panovníka z jeho rodu. Áno, zmením ich osud a zmilujem sa nad nimi.“

XXXIV. Výstraha Sedekiášovi. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi, keď babylonský kráľ Nabuchodonozor, celé jeho vojsko, všetky kráľovstvá zeme podrobené jeho moci a všetky národy bojovali proti Jeremiášovi a proti všetkým jeho mestám: ² „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Chod' a povedz júdskemu kráľovi Sedekiášovi: Toto hovorí Pán: Hľa ja vydám toto

mesto do ruky babylonského kráľa a on ho spáli ohňom! ³ Ani ty sa z jeho moci nevyslobodíš, určite ťa chytia a odovzdajú do jeho ruky; z očí do očí budeš vidieť babylonského kráľa a z úst do úst bude s tebou hovoriť; potom pôjdeš do Babylonu. ⁴ Jednako počuj slovo Pánovo, júdsy kráľ Sedekiaš! Toto ti hovorí Pán: Nezomrieš pod mečom. ⁵ Zomrieš v pokoji a ako páliť (voňavky) tvojim otcom, prvším kráľom, tvojim predchodcom, tak (ich) budú páliť aj teba a budú za tebou nariekať: „Ach, pane!“ To je slovo, ktoré som povedal ja“ - hovorí Pán.

⁶ Prorok Jeremiáš povedal všetky tieto slová júdskeму kráľovi Sedekiašovi v Jeruzaleme: ⁷ A vojsko babylonského kráľa bojovalo proti Jeruzalemu a proti všetkým júdskeým mestám, ktoré ostali: proti Lachisu a Azeke. Z júdskeých miest ostali tieto opevnené mestá.

Výčitka otrokom. - ⁸ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi keď kráľ Sedekiaš uzavrel so všetkými ľuďmi v Jeruzaleme dohodu, aby vyhlásili prepustenie, ⁹ aby každý prepustil na slobodu svojho hebrejského sluhu a svoju hebrejskú služku, aby nik nezotročoval Judejca, svojho brata. ¹⁰ I poslúchli všetci veľmoži a všetci ľudia, ktorí pristúpili k dohode, že každý prepustí na slobodu svojho sluhu a svoju služku, že ich nebudú viac zotročovať. Poslúchli a poprepúšťali ich. ¹¹ Ale potom priviedli späť sluhov a služky, ktorých prepustili na slobodu, a nútili ich za sluhov a za služby.

¹² Pán teda prehovoril k Jeremiášovi toto slovo: ¹³ „Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Ja som uzavrel zmluvu s vašimi otcami v deň, keď som ich vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva, slovami: ¹⁴ Po siedmich rokoch nech každý prepustí svojho hebrejského brata, ktorý sa mu predal. Šesť rokov nech ti slúži, potom ho prepust' od seba na slobodu! Ale vaši otcovia ma nepočúvali, nenaklonili si ucho. ¹⁵ Vy ste sa teraz obrátili a urobili ste, čo je správne v mojich očiach, keď ste každý svojmu blížnemu ohlásili slobodu a uzavreli ste dohodu predomnou, v dome, ktorý sa volá mojím menom. ¹⁶ Potom ste opäť znesvätili moje meno, keď ste priviedli späť každý svojho sluhu a svoju služku, ktorých ste prepustili celkom na slobodu, a nútili ste ich, aby vám boli sluhami a služkami.

¹⁷ Preto takto hovorí Pán: Vy ste ma nepočúvali, aby ste vyhlásili prepustenie každý svojmu bratovi a každý svojmu blížnemu. Nuž ja vám ohlasujem prepustenie - hovorí Pán - pre meč, pre mor a pre hlad a urobím vás postrachom všetkým kráľovstvám zeme. ¹⁸ Mužov však, ktorí prestúpili moju zmluvu a nesplnili podmienky dohody, ktorú uzavreli predomnou, keď preťali teľa na dvojce a prechádzali pomedzi jeho časti: ¹⁹ Júdske kniežatá a kniežatá jeruzalemské, eunuchov a kňazov i všetkých ľudí krajiny, ktorí prechádzali pomedzi časti teľaťa, ²⁰ vydám do ruky ich nepriateľov a do ruky tých, čo im striehnu na život, takže ich mŕtvoly budú pokrmom nebeských vtákov a zemskej zveri. ²¹ Aj júdskeho kráľa Sedekiaša a jeho kniežatá vydám do rúk ich nepriateľov a do rúk tých, čo im striehnu na život, do rúk vojska babylonského kráľa, ktoré od vás ustúpilo. ²² Hľa vydám rozkaz, hovorí Pán, a vrátim ich k tomuto mestu; budú naň útočiť, zmocnia sa ho a spália ho ohňom; a mestá Júdska obrátim na neobývanú púšť.“

XXXV. Svedomitost' Rechabovcov. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Jeremiášovi v dňoch júdskeho kráľa Joakima, Joziášovho syna: ² „Chod' k rodu Rechabovcov, prehovor s nimi, zaveď ich do Pánovho domu, do niektorej z miestností, a ponúkni ich vínom.“ ³ I vzal som Jezoniáša, syna Jeremiášovho, syna Habsaniášovho, jeho bratov, všetkých jeho synov a celý rod Rechabovcov ⁴ a priviedol som ich do Pánovho domu, do miestnosti synov Hanana, syna Jegedeliáša, Božieho muža, ktorá bola vedľa miestnosti kniežat, nad izbou strážcu prahu Másiáša, syna Selumovho. ⁵ I predložil som pred synov rodu Rechabovcov čaše plné vína a kalichy a vyzval som ich: „Pite víno!“ ⁶ Odpovedali však: „Nepijeme víno, pretože Rechabov syn Jonadab, náš otec, nám prikázal: „Nikdy nepite víno ani vy, ani vaši synovia! Ani domy

nestavajte, nesejte semeno, nesad'te a nevlastnite vinice, ale bývajte celý svoj život v stanoch, aby ste sa dožili dlhého veku na zemi, na ktorej ste pútnikmi.“⁸ I poslúchli sme svojho otca, Rechabovho syna Jonadaba, vo všetkom, čo nám prikázal, takže celý svoj nepijeme víno ani my, ani naše ženy, ani naši synovia, ani naše dcéry.⁹ A pre svoje obydlie nestavíme domy, nemáme viníc ani poľa, ani osiva,¹⁰ ale bývame v stanoch. Poslúchame a robíme všetko podľa toho, ako nám prikázal náš otec Jonadab.¹¹ Keď však vojsko babylonského kráľa Nabuchodonozora napredovalo proti krajine, povedali sme: Pod'ťe, vojdime pred vojskom Chaldejcov a pred vojskom Aramejcov do Jeruzalema! Preto bývame v Jeruzaleme.“

¹² Vtedy takto prehovoril Pán k Jeremiášovi: ¹³ „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Id' a povedz mužom Júdska a obyvateľom Jeruzalema: Nevezmete si poučenie a nebudete poslúchať moje slová? - hovorí Pán. ¹⁴ Zachovávať sa slová Rechabovho syna Jonadaba; ten prikázal svojim synom nepiť víno, nuž nepili až po dnešný deň, pretože poslúchajú rozkaz svojho otca. Ja však neprestajne hovorím k vám, ale nepočúvate ma. ¹⁵ Ustavične k vám posielam rozličných svojich sluhov, prorokov, s odkazom: Odvráťte sa každý od svojej zlej cesty, napravte svoje skutky a nechod'ťe za cudzími bohmi slúžiť im, tak budete bývať v krajine, ktorú som dal vám a vašim otcom, ale nenaklonili ste si sluch a nepočúvali ste ma. ¹⁶ Áno potomci Rechabovho syna Jonadaba zachovali prikaz svojho otca, ktorý im dal, tento ľud však nepočúval mňa. ¹⁷ Preto takto hovorí Pán, Boh zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja dopustím na Júdu a na obyvateľov Jeruzalema všetko nešťastie, ktorým som im hrozil, pretože som hovoril k nim, ale nepočúvali, volal som, ale neodpovedali.“

¹⁸ Rodu Rechabovcov však povedal Jeremiáš: „Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Pretože ste poslúchli prikaz svojho otca Jonadaba, zachovali ste všetky jeho nariadenia a robili ste všetko podľa toho, čo vám prikázal, ¹⁹ preto takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Jonadabovi, synovi Rechabovmu, nebude chýbať muž, ktorý bude stáť pred mojou tvárou.“

Jer36

XXXVI. Joakim spáli Jeremiášovu knihu. - ¹ Vo štvrtom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ² „Vezmi si zvitkovú knihu a napíš do nej všetky slová, ktoré som ti hovoril o Izraeli, o Júdovi a o všetkých národoch odo dňa, čo som k tebe za čias Joziáša hovoril, až po dnešný deň. ³ Hádám si dom Júdov povšímne rozličné nešťastia, ktorými ich zamýšľam postihnúť, takže sa odvráti každý od svojej zlej cesty a odpustím im ich vinu a ich hriech.“

⁴ Jeremiáš teda zavolať Barucha, syna Nériho, a Baruch z Jeremiášových úst napísal do zvitkovej knihy všetky Pánove slová, ktoré mu hovoril. ⁵ I prikázal Jeremiáš Baruchovi: „Ja som hatený, nemôžem ísť do Pánovho domu. ⁶ Choď teda ty a v Pánovom dome v pôstny deň čítaj do uší ľudu Pánove slová zo zvitku, ktorý si napísal z mojich úst; čítaj ich aj do uší všetkých Júdovcov, ktorí prídu zo svojich miest. ⁷ Hádám prenikne ich modlitba k Pánovi a odvráti sa každý od svojej zlej cesty. Lebo veľký je hnev a prchivosť, ktorou Pán hrozil tomuto ľudu.“ ⁸ Baruch, syn Nériho, urobil všetko tak, ako mu rozkázal prorok Jeremiáš a čítal z knihy Pánove slová v Pánovom dome.

⁹ V piatom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho, v deviatom mesiaci vyhlásili pôst pred Pánom všetkému jeruzalemskému ľudu a všetkému ľudu, ktorý z júdskeho miest prichádzal do Jeruzalema. ¹⁰ Vtedy Baruch v Pánovom dome, v izbe Gamariáša, syna pisára Safana, v hornom nádvorí pri vchode Novej brány Pánovho domu čítal z knihy do uší všetkému ľudu Jeremiášove slová. ¹¹ Všetky Pánove slová z knihy však počul Micheáš, syn Gamariáša, syna Safanovho. ¹² Zostúpil teda do kráľovho domu, do pisárovej izby, kde práve zasadali všetky kniežatá: pisár Elisama, Semeiášov syn Dalaiáš, Achoborov syn Elnatán, Safanov syn Gamariáš, Hananiášov syn Sedekiáš a všetky kniežatá. ¹³ Micheáš im oznámil všetky reči, ktoré

počul, keď ich Baruch čítal z knihy pred ľudom. ¹⁴ Vtedy kniežatá poslali k Baruchovi Júdiho, syna Nataniáša, syna Selemiáša, syna Chusiho, s odkazom: „Vezmi si do ruky zvitok, z ktorého si čítal ľudu a príď! A Baruch, syn Nériho, vzal do ruky zvitok a išiel k nim. ¹⁵ I povedali mu: „Nože si sadni a čítaj pred nami! Nato Baruch čítal pred nimi. ¹⁶ Keď však počuli všetky reči, zarazení pozerali na seba a povedali Baruchovi: „Všetky tieto reči musíme oznámiť kráľovi. ¹⁷ A vypytovali sa Barucha: „Povedz nám, ako si napísal z jeho úst všetky tieto slová?“ ¹⁸ Baruch im odpovedal: „Ústne mi hovoril všetky tieto slová a ja som písal atramentom do knihy.“ ¹⁹ Vtedy kniežatá povedali Baruchovi: „Chod' a schovaj sa aj ty, aj Jeremiáš; aby nik nevedel, kde ste.“

²⁰ Potom vošli ku kráľovi do nádvorja, ale zvitok nechali v izbe pisára Elisamu, a všetko oznámili kráľovi. ²¹ Kráľ poslal Júdiho, aby doniesol zvitok. Júdi ho doniesol z izby pisára Elisamu a čítal ho pred kráľom a pred všetkými kniežatami, ktoré stáli vedľa kráľa. ²² Kráľ však sedel v zimnom dome - bol deviaty mesiac - a pred ním bolo rozpálené ohnisko. ²³ Keď Júdi prečítal tri alebo štyri stĺpce, odrezal ich písárskym nožom a hodil na oheň, ktorý bol na ohnisku, kým celý zvitok nezhorel v ohni na ohnisku. ²⁴ Kráľ a všetci jeho služobníci, ktorí počúvali všetky tieto reči, sa teda nebáli a neroztrhli si rúcho. ²⁵ Ba hoci Elnatán, Dalaiáš a Gamariáš naliehali na kráľa, aby zvitok nepálil, neposlúchol ich. ²⁶ A kráľ prikázal Jeremielovi, kráľovmu synovi, Saraiášovi, synovi Ezriela, a Selemiášovi, synovi Abdeela, aby chytili pisára Barucha a proroka Jeremiáša; ale Pán ich skryl.

²⁷ Keď kráľ spálil zvitok so slovami, ktoré z Jeremiášových úst napísal Baruch, prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ²⁸ „Vezmi si zasa iný zvitok a napíš doň všetky predošlé slová z prvého zvitku ktorý spálil júdsy kráľ Joakim. ²⁹ Júdskemu kráľovi Joakimovi však povedz: Toto hovorí Pán: Ty si spálil ten zvitok s výčitkou: „Prečo si napísal doň slová: Určite príde babylonský kráľ, znivočí túto krajinu a odstráni z nej ľudí i zvieratá!“

³⁰ Nuž toto hovorí Pán júdskemu kráľovi Joakimovi: Nebude mať nikoho, kto by zasadol na Dávidov trón a jeho mŕtvolu vyhodia vo dne na horúčavu, v noci na mráz. ³¹ A strescem na ňom, na jeho potomstve i na jeho sluhoch ich hriech a dopustím na nich, na obyvateľov Jeruzalema a na mužov Júdska všetky nešťastia, ktorými som im hrozil, no nepočúvali.“

³² Jeremiáš vzal teda iný zvitok a dal ho pisárovi Baruchovi, synovi Nériho, ktorý doň napísal z úst Jeremiáša všetky slová knihy, ktorú júdsy kráľ Joakim spálil na ohni, a ešte doložil mnohé podobné reči.

Pád Jeruzalema hl. 37 - 44

Jer37

XXXVII. Posolstvo kráľa Jeremiášovi. - ¹ Po Joakimovom synovi Jechoniášovi nastúpil kráľ Sedekiáš; za kráľa v júdskej krajine ho ustanovil babylonský kráľ Nabuchodonozor. ² Ale ani on, ani jeho služobníci, ani ľud krajiny nepočúvali reči Pánove, ktoré hovoril prostredníctvom proroka Jeremiáša.

³ I poslal kráľ Sedekiáš Juchala, syna Selemiášovho, a kňaza Sofoniáša, syna Másiášovho, k prorokovi Jeremiášovi s odkazom: „Modli sa za nás k Pánovi, nášmu Bohu! ⁴ Jeremiáš však chodil sem-tam medzi ľudom; nedali ho totiž do väzenia. ⁵ Vtedy vyrazilo z Egypta faraónovo vojsko. Keď Chaldejci, obliehajúci Jeruzalem, počuli túto zvesť, ustúpili od Jeruzalema.

⁶ A Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi: ⁷ „Toto hovorí pán, Boh Izraela: Toto povedzte júdskemu kráľovi, ktorý vás poslal ku mne vypytovať sa: Veruže sa faraónovo vojsko, ktoré vyrazilo vám na pomoc, vráti do svojej krajiny, do Egypta. ⁸ Chaldejci sa však vrátia, budú útočiť na toto mesto, zaujmú ho a vypália ohňom. ⁹ Toto hovorí Pán: Neklamte samých seba slovami: „Chaldejci od nás nadobro odišli,“ pretože neodšli. ¹⁰ I keby ste porazili celé

vojsko Chaldejcov, ktorí bojovali proti vám, že by neostali u nich iba ranení chlapi: zdvihne sa každý vo svojom stane a spália ohňom toto mesto.“

Uväznenie proroka a jeho rozhovor s kráľom. - ¹¹ Keď vojsko Chaldejcov ustúpilo od Jeruzalema pred faraónovým vojskom, ¹² odchádzal Jeremiáš z Jeruzalema do Benjamínovej krajiny usporiadať tam medzi ľuďom dedičstvo(?). ¹³ Keď bol v Benjamínovej bráne, bol tam strážca menom Jeriáš, syn Selemiáša, syna Hananiášovho. Ten zadržal Jeremiáša s obvinením: „Chceš utiecť k Chaldejcom.“ ¹⁴ Jeremiáš však odpovedal: „Lož! Nejdem k Chaldejcom.“ Ale Jeriáš ani nepočúval naň, zajaľ Jeremiáša a predviedol ho pred kniežatá. ¹⁵ Kniežatá sa rozzlostili na Jeremiáša, dali ho zbiť a uvrhli ho do väzenia v dome pisára Jonatána; z toho totiž urobili väznicu. ¹⁶ Jeremiáš teda išiel do cisternovej miestnosti v sklepení a Jeremiáš tam sedel dlhé dni.

¹⁷ Ale kráľ Sedekiáš ho dal odtiaľ vyvieť a potajomky sa ho vo svojom dome vypytoval: „Či je nejaký výrok od Pána?“ Jeremiáš odpovedal: „Je.“ A doložil: „Dostaneš sa do rúk babylonského kráľa.“ ¹⁸ Nato sa Jeremiáš opýtal kráľa Sedekiáša: „Čím som sa previnil proti tebe, proti tvojim sluhom a proti tvojmu ľudu, že ste ma uvrhli do väzenia? ¹⁹ A kde sú vaši proroci, ktorí vám prorokovali: Babylonský kráľ nepríde proti vám a proti tejto krajine? ²⁰ Nuž teraz počúvaj, môj pane, kráľu; nech nájde u teba vyslyšanie moja prosba: Nevráť ma do domu pisára Jonatána, aby som tam neumrel. ²¹ Kráľ Sedekiáš preto vydal rozkaz a Jeremiáša umiestnili v strážnom nádvorí a z Pekárskej ulice mu dávali denne peceň chleba, kým sa v meste neminul všetok chlieb. A Jeremiáš ostal v strážnom nádvorí.

Jer38

XXXVIII. Jeremiáš v cisterne. - ¹ Safatiáš, syn Mátanov, Gedeliáš, syn Pášurov, Juchal, syn Selemiášov, a Pášur, syn Melchiášov, počuli slová, ktoré Jeremiáš hovoril všetkému ľudu, a to: ² „Toto hovorí Pán: Kto ostane v tomto meste, zomrie pod mečom, od hladu a na mor; kto však prejde k Chaldejcom, ostane žiť, vlastný život bude jeho korisťou a bude žiť.“ ³ Toto hovorí Pán: Určite sa toto mesto dostane do rúk vojska babylonského kráľa, ktorý si ho podmaní. ⁴ Vtedy kniežatá povedali kráľovi: „Nech usmrtia tohto človeka; veď takto len podlamuje odolnosť bojovníkov, ktorí v tomto meste zostali, aj odolnosť všetkého ľudu, keď im hovorí podobné reči. Veď tento človek nehľadá blaho tohto ľudu, ale len nešťastie.“ ⁵ Kráľ Sedekiáš im odpovedal: „Veď ho máte v rukách! A kráľ nemôže nič proti vám.“ ⁶ Vzali teda Jeremiáša a hodili ho do cisterny kráľovho syna Melchiáša, ktorá bola v strážnom nádvorí. Jeremiáša spustili po povrazoch; v cisterne však nebola voda, ale iba blato, nuž Jeremiáš sa ponoril do bahna.

⁷ V kráľovskom dome zamestnaný eunuch, Etiópec Abdemelech, sa dopočul, že Jeremiáša spustili do cisterny. Kráľ práve sedel v Benjamínovej bráne. ⁸ Keď Abdemelech vychádzal z kráľovského domu, oslovil kráľa: ⁹ „Pane môj, kráľu, zlo spáchali tí mužovia všetkým, čo urobili prorokovi Jeremiášovi, keď ho hodili do cisterny, aby tam dolu umrel od hladu, veď v meste už niet chleba!“ ¹⁰ Nato kráľ rozkázal Etiópcovi Abdemelechovi: „Vezmi odtiaľto so sebou tridsať chlapov a vytiahni proroka Jeremiáša z cisterny skôr, ako zomrie.“ ¹¹ Abdemelech vzal teda so sebou chlapov, išiel do kráľovho domu do odevného skladu, vzal odtiaľ handry zo šiat a staré zdrapy a spustil ich po povrazoch Jeremiášovi do cisterny. ¹² Etiópec Abdemelech povedal Jeremiášovi: „Daj si tieto staré handry a zdrapy pod pazuchu pod povrazy!“ Jeremiáš urobil tak ¹³ a Jeremiáša vytiahli povrazmi a vyviedli ho z cisterny. Potom ostal Jeremiáš v strážnom nádvorí.

Posledný rozhovor Jeremiáša s kráľom. - ¹⁴ Kráľ Sedekiáš dal však Jeremiáša priviesť k sebe k tretiemu vchodu Pánovho domu a kráľ povedal Jeremiášovi: „Spýtam sa ťa čosi, nezataj predo mnou nič!“ ¹⁵ Jeremiáš odpovedal Sedekiášovi: „A nedáš ma usmrtiť, ak ti to

poviem? A ak ti dám radu, nepočúvneš ma.“¹⁶ Sedekiáš sa teda tajne zaprisahal Jeremiášovi: „Ako žije Pán, ktorý nám dal tento život, nedám ťa usmrtiť ani ťa nedám do rúk mužov, ktorí ti číhajú na život.“¹⁷ Nato Jeremiáš povedal Sedekiášovi: „Toto hovorí Pán, Boh zástupov, Boh Izraela: Ak sa poddáš vojvodcom babylonského kráľa, zachrániš si život a toto mesto nevypália; budeš žiť ty i tvoj dom.“¹⁸ Ak sa však nepoddáš vojvodcom babylonského kráľa, toto mesto sa dostane do ruky Chaldejcov, vypália ho a ty sa nevyslobodíš z ich ruky.“¹⁹ Kráľ Sedekiáš odpovedal Jeremiášovi: „Mám starosti pre Júdovcov, ktorí prešli k Chaldejcom, aby ma nevydali do ich rúk; oni by ma znevážili.“²⁰ Jeremiáš povedal: „Nevydajú! Počúvni Pánov hlas vo veci, o ktorej ti hovorím, bude sa ti dobre vodiť a ostaneš nažive.“²¹ Ale ak sa budeš zdráhať prejsť, tak mi Pán zjavil toto:²² Hľa, všetky ženy, ktoré ešte zostali v dome júdskeho kráľa, vyvedú k vojvodcom babylonského kráľa a samy budú hovoriť:

„Zaviedli ťa a premohli ťa
tvoji dôverní priatelia.
Keď sa ti nohy zaborili do blata,
ukázali ti chrbát.“

²³ Všetky tvoje ženy a tvojich synov vyvedú k Chaldejcom a ty sa nevyslobodíš z ich rúk, padneš do ruky babylonského kráľa a toto mesto vypália ohňom.“²⁴ Nato Sedekiáš povedal Jeremiášovi: „Nech sa nik nedozvie o týchto veciach, vtedy nezomrieš.“²⁵ Ak sa však kniežatá dozvedia, že som s tebou hovoril, a prídu k tebe a budú sa ťa spytovať: „Povedz nám, čo si vravel kráľovi i čo tebe povedal kráľ, nezataj to pred nami a neusmrtíme ťa“²⁶ - odpovedz im: „Predložil som kráľovi svoju prosbu, aby ma neposlal naspäť do Jonatánovho domu, aby som tam neumrel.“

²⁷ A kniežatá prišli k Jeremiášovi a vypytovali sa ho a on im povedal všetko tak, ako mu rozkázal kráľ. Nechali ho teda na pokoji, vec sa totiž nerozchýrila.²⁸ Jeremiáš však ostal v strážnom nádvorí až do dňa, keď sa zmocnili Jeruzalema.

Keď zaujali Jeruzalem...

Jer39

XXXIX. Súd nad Sedekiášom. - ¹ (V deviatom roku júdskeho kráľa Sedekiáša, v desiatom mesiaci, pritiahol babylonský kráľ Nabuchodonozor a celé jeho vojsko k Jeruzalemu a obliehal ho.² V jedenástom roku Sedekiáša, v štvrtom mesiaci, piaty deň mesiaca, prelomili hradby),³ vošli všetci vojvodcovia babylonského kráľa a usadili sa v strednej bráne: veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, rab-saris Nabušerban, rab-mág Nergalsareser a všetci ostatní vojvodcovia babylonského kráľa.⁴ Keď ich však júdskeho kráľa Sedekiáša a všetci bojovníci uvideli, ušli; v noci vytiahli z mesta cestou cez kráľovskú záhradu, cez bránu medzi dvoma múrmi, a dali sa smerom k Arabe.⁵ Chaldejské vojsko ich prenasledovalo, Sedekiáša dochytili na Jeriškých poliach, zajali ho, zaviedli k babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi do Rebly v krajine Emat a on vyriekol nad ním súd.⁶ Babylonský kráľ dal v Reble pobiť Sedekiášových synov pred jeho očami; aj všetkých jeruzalemských šľachticov dal babylonský kráľ pobiť.⁷ Sedekiášovi oslepil oči a spútal ho okovami, aby ho odviezol do Babylonu.⁸ Kráľov dom a domy ľudí Chaldejci vypálili a múry Jeruzalema zrúcali.⁹ Zvyšok ľudí, ktorí ešte zostali v meste, utečencov, ktorí ušli k nemu, a všetok ostatný ľud odviezol veliteľ telesnej stráže Nabuzardan do Babylonu.¹⁰ Ale najchudobnejších ľudí, ktorí nemali nič, nechal veliteľ telesnej stráže Nabuzardan v júdskej krajine a dal im v ten deň vinice a polia.

Prisľúbenie Abdemelechovi. - ¹¹ Ohľadne Jeremiáša prikázal však babylonský kráľ Nabuchodonozor veliteľovi telesnej stráže Nabuzardanovi toto: ¹² „Zaujmi sa ho, maj na ňom

svoje oči a neurob mu nič zlé, ale zaobchádzaj s ním tak, ako ti on povie.“¹³ A veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, rab-saris Nabušerban, rab-mág Nergalsareser a všetci veľmoži babylonského kráľa¹⁴ dali priviesť Jeremiáša zo strážneho nádvorja a odovzdali ho Godoliášovi, synovi Achikama, syna Safanovho, aby ho prepustil domov. Zostal teda uprostred ľudu.

¹⁵ K Jeremiášovi však, keď bol uväznený v strážnom nádvorí, prehovoril Pán takto:¹⁶ „Chod' a povedz Etiópcovi Abdemelechovi: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja splním svoje slová proti tomuto mestu na jeho nešťastie, nie na blaho; splnia sa pred tebou v tento deň.¹⁷ Ale teba vyslobodím v ten deň - hovorí Pán -, nedostaneš sa do rúk mužov, ktorých sa bojíš.¹⁸ Áno, naisto ťa vyslobodím, nepadneš pod mečom, svoj život budeš mať za korisť, pretože si dôveroval vo mňa“ - hovorí Pán.

Jer40

XL. Jeremiáš u Godoliáša. - ¹ Slovo, ktoré Pán hovoril k Jeremiášovi, keď ho veliteľ telesnej stráže Nabuzardan prepustil z Rámy. - Keď sa ho ujal, bol spútaný reťazami uprostred všetkých jeruzalemských a júdskech zajatcov, ktorých zajímali do Babylonu.² Veliteľ telesnej stráže teda Jeremiáša predviedol a hovoril mu: „Pán, tvoj Boh, vyhlásil nad týmto miestom toto nešťastie.³ Pán splnil a urobil, ako povedal, lebo ste zhrešili proti Pánovi a nepočúvali ste jeho hlas, preto vás postihla táto vec.⁴ A teraz, hľa, dnes ťa oslobodím od reťazí, ktoré máš na rukách. Ak sa ti páči ísť so mnou do Babylonu, poď, budem mať na tebe svoje oči; ak sa ti však nepáči ísť so mnou do Babylonu, ostaň! Pozri, celá krajina je pred tebou, chod', kde uznáš za správne a dobré.⁵ Ak nechceš ísť so mnou, vráť sa ku Godoliášovi, synovi Achikama, syna Safanovho, ktorého babylonský kráľ postavil nad júdske mestá, bývaj s ním uprostred ľudu, alebo chod', kdekoľvek sa ti zapáči ísť. Nato mu veliteľ telesnej stráže dal potraviny a dary a prepustil ho.⁶ A Jeremiáš šiel k Achikamovmu synovi Godoliášovi do Masfy a býval s ním uprostred ľudu, ponechaného v krajine.

⁷ Všetci vojvodcovia oddielov, ktoré sa zdržovali v poli, a ich mužovia sa dopočuli, že babylonský kráľ postavil na čelo krajiny Achikamovho syna Godoliáša a že mu zveril mužov, ženy, deti a chudobných krajiny, ktorých neodviedli do Babylonu.⁸ I prišli do Masfy ku Godoliášovi Izmael, syn Nataniáša, Johanan a Jonatán, synovia Kareho, Sareáš, syn Tanehumeta, synovia Ofiho z Netofy a Jezoniáš, syn Machtiho, sami aj so svojimi chlapmi.⁹ A Godoliáš, syn Achikama, syna Safanovho, sa zaprisahal im a ich chlapom: „Nebojte sa slúžiť Chaldejcom; ostaňte v krajine a slúžte babylonskému kráľovi, a bude vám dobre.¹⁰ Pozrite, ja bývam v Masfe, aby som bol v službách Chaldejcov, ktorí prichádzajú k nám, vy však zoberte víno, ovocie a olej, uložte si to do komôr a ostaňte vo svojich mestách, ktoré obsadíte.¹¹ Ale aj Júdovci, ktorí boli v Moabsku, medzi Amončanmi, v Edomsku a v rozličných krajinách, počuli, že babylonský kráľ nechal zvyšky z Júdu a že im na čelo postavil Godoliáša, syna Achikama, syna Safanovho.¹² Nato sa vrátili všetci Júdovci zo všetkých krajín, sa boli rozprchli, a prišli do júdskej krajiny ku Godoliášovi do Masfy a nazbierali veľmi mnoho vína a ovocia.

¹³ Jochanan, syn Kareho, a všetci vojvodcovia oddielov, ktoré sa zdržovali v poli, prišli ku Godoliášovi do Masfy a povedali mu:¹⁴ „Vieš, že Bális, kráľ Amončanov, poslal Nataniášovho syna Izmaela, aby ťa zabil?“ Ale Godoliáš, syn Achikamov, im neveril.¹⁵ Jochanan, syn Kareho, však povedal v Masfe potajomky Godoliášovi: „Pôjdem a zabijem Izmaela, syna Nataniášovho; nik sa o tom nedozvie. Prečo by mal zabiť on teba? To by sa rozprchli všetci Júdovci, zhromaždení okolo teba, a zahynuli by zvyšky Júdu.“¹⁶ Ale Godoliáš, syn Achikamov, povedal Jochananovi, synovi Kareho: „Nerob to! Veď nehovoriš o Izmaelovi pravdu.“

XLII. Izmaelove výčiny. - ¹ V siedmom mesiaci však išiel Izmael, syn Nataniáša, syna Elisamovho, z rodu kráľovského, a s ním kráľovskí veľmoži a desať chlapov ku Godoliášovi, synovi Achikama, do Masfy a jedli spoločne v Masfe. ² Tu sa Nataniášov syn Izmael zdvihol aj desiati chlapi, ktorí boli s ním, a zabili Godoliáša, syna Achikama, syna Safanovho, mečom. Zabili teda toho, ktorého babylonský kráľ postavil na čelo krajiny. ³ A Izmael pobil aj všetkých Júdovcov, ktorí boli s ním - s Godoliášom - v Masfe, i Chaldejcov, bojovníkov, ktorí sa tam nachádzali.

⁴ Nasledujúci deň po zabití Godoliáša, keď ešte nik nič nevedel, ⁵ prišli zo Sichemu, zo Šíla a zo Samárie mužovia - osemdesiat chlapov - s oholenými bradami, roztrhaným rúchom a so zárezmi; mali v rukách dary a tymian a chceli to zaniest' do Pánovho domu. ⁶ Vtom im vyšiel z Masfy v ústrety Izmael, syn Nataniáša, a ako išiel, plakal. Keď sa s nimi stretol, povedal im: „Poďte ku Godoliášovi, Achikamovmu synovi!“ ⁷ Keď potom prišli do stredu mesta, Izmael, syn Nataniáša, ich pobil a pohádzal do jamy sám s chlapmi, ktorí boli s ním. ⁸ Ale našlo sa medzi nimi desať mužov, ktorí povedali Izmaelovi: „Nezabíjaj nás, lebo máme v poli zásoby pšenice, jačmeňa, oleja a medu. Nechal ich teda a nepobil ich spolu s ich bratmi. ⁹ Cisterna však do ktorej Izmael pohádzal všetky mŕtvolky mužov, čo zabil pre Godoliáša, bola tá, čo dal urobiť kráľ Asa proti izraelskému kráľovi Básovi. Nataniášov syn Izmael ju naplnil mŕtvotami. ¹⁰ Potom Izmael zajal všetky zvyšky ľudu, čo boli v Masfe, kráľove dcéry a všetok ľud, ktorý zostal v Masfe, nad ktorým veliteľ telesnej stráže Nabuzardan postavil Godoliáša, syna Achikamovho. Nataniášov syn Izmael ich zajal, potom vyrazil a chcel prejsť k Amončanom.

¹¹ Keď Jochanan, syn Kareho, a všetci vojvodcovia oddielov, ktoré boli s ním, počuli o všetkých nerestiach, čo popáchal Nataniášov syn Izmael, ¹² vzali všetkých chlapov, išli proti Izmaelovi, synovi Nataniášovmu, do boja a našli ho pri veľkých vodách pri Gabaone. ¹³ A keď všetok ľud, ktorý bol s Izmaelom, zazrel Jochanana, syna Kareho, a všetkých veliteľov oddielov, ktoré boli s ním, zaradoval sa. ¹⁴ A všetok ľud, ktorý Izmael zajal z Masfy, vrátil sa späť a šiel k Jochananovi, synovi Kareho. ¹⁵ Nataniášov syn Izmael sa však s ôsmimi chlapmi zachránil pred Jochananom a odišiel k Amončanom. ¹⁶ Potom Jochanan, syn Kareho, a všetci velitelia oddielov, ktoré boli s ním, zachytil celý zvyšok ľudu, ktorý Izmael, syn Nataniášov, po zabití Achikamovho syna Godoliáša zajal z Masfy: mužov, udatných bojovníkov, ženy, deti a eunuchov, ktorých priviedol späť z Gabaonu, ¹⁷ odišli a zdržali sa v hostinci Chamaám pri Betleheme. Chceli ísť do Egypta ¹⁸ pre Chaldejcov, lebo sa ich báli, pretože Nataniášov syn Izmael zabil Achikamovho syna Godoliáša, ktorého babylonský kráľ postavil na čelo krajiny.

XLII. Boh zakazuje útek do Egypta. - ¹ Tu pristúpili všetci velitelia oddielov, tiež Jochanan, syn Kareho, a Jezoniáš, syn Ozaiášov, a všetok ľud od najväčšieho po najmenších z a povedali prorokovi Jeremiášovi: „Prijmi našu prosbu a modli sa za nás k Pánovi, nášmu Bohu, za celý tento zvyšok, veď nás z množstva ostalo iba máličko, ako nás vidíš na vlastné oči; ³ nech nám Pán, tvoj Boh, označí cestu, ktorou máme ísť, a čo si máme počať.“ ⁴ Prorok Jeremiáš im odpovedal: „Počujem. Hľa, modlím sa k Pánovi, vášmu Bohu, ako si žiadate, a oznámim vám všetko, čo vám Pán odpovie, nič nezatajím pred vami. ⁵ Oni však odpovedali Jeremiášovi: „Nech je Pán proti nám pravdivý a verný svedok, ak nebudeme robiť podľa toho, čo nám Pán, tvoj Boh, od teba odkáže. ⁶ Či v zlom, či v dobrom budeme počúvať hlas Pána, svojho Boha, ku ktorému ťa posielame, aby sa nám dobre viedlo, keď budeme počúvať hlas Pána, svojho Boha.“

⁷ Po desiatich dňoch však prehovoril Pán k Jeremiášovi. ⁸ I zavolať Jochanana, syna Kareho, všetkých veliteľov oddielov, ktoré boli s ním, i všetok ľud od najmenšieho po najväčšieho ⁹ a povedal im: „Toto hovorí Pán, Boh Izraela, ku ktorému ste ma poslali, aby som mu predniesol vašu prosbu. ¹⁰ Ak natrvalo zostanete v tejto krajine, zveľadím vás a nespustoším, zasadím vás a nevytrhám, lebo som oľutoval zlo, čo som vám urobil, ¹¹ Nebojte sa babylonského kráľa, pred ktorým máte strach; nebojte sa ho - hovorí Pán, veď som s vami ja, aby som vás chránil a aby som vás vyslobodil z jeho ruky. ¹² Získam vám milosť, takže sa zľutuje nad vami a ponechá vás na vašej pôde. ¹³ Ale ak povie: „Nebudeme bývať v tejto krajine“ a nebudete počúvať hlas Pána, svojho Boha; ¹⁴ ak povie: „Nie, ale pôjdeme do egyptskej krajiny, kde nebudeme vidieť vojnu, ani nepočujeme hlas trúby a nebudeme mrieť za chlebom; tam budeme bývať“: ¹⁵ nuž potom počujte slovo Pánovo, zvyšky Júdu: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Ak si ozaj k Egyptu obraciate tváre a chcete tam ísť bývať, ¹⁶ tak vás meč, ktorého sa bojíte, zasiahne tam - v egyptskej krajine; a hlad, ktorého sa strachujete; zmocní sa vás tam v Egypte a tam pomriete. ¹⁷ A všetci mužovia, ktorí sú odhodlaní ísť do Egypta a bývať tam, pomrú pod mečom, od hladu a na mor. Nik z nich neunikne a nezachráni sa pred hladom, ktorý ja na nich dopustím. ¹⁸ Lebo toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Ako sa rozpálil môj hnev a moja prchivosť na obyvateľov Jeruzalema, tak sa moja prchivosť rozpáli na vás, ak pôjdete do Egypta; budete na kliatbu, na pustošenie, na zlorečenie a na hanbu a toto miesto viac neuvidíte. ¹⁹ Pán hovoril k vám, zvyšky Júdu: Nechoďte do Egypta! A vedzte, že som vám to dnes dosvedčil. ²⁰ Veď zavádzate sami seba! Lebo vy ste ma poslali k Pánovi, nášmu Bohu, vraviac: „Modli sa za nás k Pánovi, nášmu Bohu, a všetko nám oznám tak, ako povie Pán, náš Boh; urobíme to.“ ²¹ Nuž oznámil som vám to dnes, a nepočúvate hlas Pána, svojho Boha v ničom z toho, pre čo ma k vám poslal. ²² Teraz však, aby ste o tom vedeli, pomriete pod mečom, od hladu a na mor na mieste, kde chcete ísť bývať.“

Jer43

XLIII. Ľud odchádza do Egypta. - ¹ Keď Jeremiáš dohovoril celému ľudu všetky slová Pána, ich Boha, ktoré im Pán, ich Boh, po ňom odkázal - (všetky tie slová) -, ² Azariáš, syn Ozaiášov, Jóchanan, syn Kareho, a všetci odbojní mužovia povedali Jeremiášovi: „Hovoríš lož. Neposlal ťa Pán, náš Boh, s odkazom: „Nechoďte bývať do Egypta ako cudzinci.“ ³ Ale Baruch, syn Nériho, ťa šťve proti nám; chce nás vydať do ruky Chaldejcov, aby nás usmrtili, alebo odviedli do Babylonu.“ ⁴ Jochanan, syn Kareho, veliteľia oddielov a všetok ľud nepočúvali teda na Pánov hlas, aby zostali v júdskej krajine. ⁵ Jochanan, syn Kareho, a všetci veliteľia oddielov pojali zvyšky Júdu, ktoré sa spomedzi rozličných národov, kde sa roztratili, vrátili bývať do júdskej krajiny, ⁶ mužov, ženy, deti, kráľove dcéry a každého, koho veliteľ telesnej stráže Nabuzardan nechal s Godoliášom, synom Achikama, syna Safanovho, s prorokom Jeremiášom a s Nériho synom Baruchom ⁷ a išli do egyptskej krajiny, lebo nepočúvali Pánov hlas. Išli až po Tafnes.

⁸ V Tafnese však prehovoril Pán k Jeremiášovi toto slovo: ⁹ „Vezmi do ruky veľké kamene a schovaj ich do tehlovej malty, ktorá je pri vchode do faraónovho domu v Tafnese tak, aby to júdski mužovia videli. ¹⁰ A povedz im: Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Hľa, ja pošlem a privediem svojho sluhu, babylonského kráľa Nabuchodonozora, a postavím jeho trón nad tieto kamene, ktoré som schoval, a rozťahne nad nimi svoj baldachýn. ¹¹ Príde a porazí egyptskú krajinu. Kto je na smrť - na smrť! Kto je na zajatie - do zajatia! A kto je pod meč - pod meč! ¹² Podloží oheň pod domy egyptských bohov, vypáli ich a odvlčie ich do zajatia; i vyčistí egyptskú krajinu, ako si pastier vyčistí odev; potom v, pokoji odíde odtiaľto. ¹³ Doláme stĺpy domu slnka, ktorý je v Egypte, a domy egyptských božstiev spáli ohňom.“

XLIV. Hriech a trest utečencov. - ¹ Slovo, ktoré Jeremiáš dostal pre všetkých Júdovcov, ktorí bývajú v egyptskej krajine, ktorí bývajú v Magdole, Tafnese, Nófe a v krajine Patros.

² „Vy ste videli všetko nešťastie, ktoré som dopustil na Jeruzalem a na všetky júdske mestá. Pozrite, dnes sú opustené, niet v nich obyvateľov ³ pre zločin, ktorý páchali, aby ma popudzovali, keď chodili okiadať a uctievať cudzích bohov, ktorých nepoznali ani oni, ani vy, ani vaši otcovia. ⁴ I posielal som k vám rozličných svojich sluhov, prorokov; jednostaj som ich posielal s odkazom: Nerobte tú ohavnú vec, ktorú nenávidím! ⁵ Ale nepočúvali a nepriklonili si ucho, aby sa odvrátili od svojho zločinu a aby neokiadali cudzích bohov. ⁶ Preto vzrypela moja zlosť a môj hnev sa rozpálil na júdske mestá a na jeruzalemské ulice, takže zostali zrúcaniskom a púšťou, ako sú dnes. ⁷ Teraz však toto hovorí Pán, Boh zástupov, Boh Izraela: Prečo páchate proti sebe samým taký veľký zločin? Chcete si z Júdu vykynožiť mužov i ženy, deti i dojčence, aby z vás neostal ani zvyšok, ⁸ keď ma popudzujete dielami svojich rúk a okiadate cudzích bohov v egyptskej krajine, do ktorej ste šli bývať? Chcete sa vyhubiť, chcete byť kliatbou a posmechom medzi všetkými národmi zeme? ⁹ Nuž či ste zabudli na zločiny svojich otcov, na zločiny júdskeho kráľa, na zločiny kniežat, na svoje vlastné zločiny a na zločiny svojich žien, ktoré popáchali v júdskej krajine a na uliciach Jeruzalema? ¹⁰ Do tohto dňa sa nepokorujú, ani sa neboja, ani nekráčajú podľa môjho zákona a mojich slov, ktoré som dal im a ich otcom. ¹¹ Preto takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Obrátim svoju tvár proti vám na nešťastie; chcem vyhubiť celého Júdu. ¹² Vezmem zvyšky Júdu, ktoré sa vybrali na cestu do Egypta bývať tam, a vyhynú všetci v egyptskej krajine, padnú pod mečom a od hladu, vymrú od najmenších po najväčších; pod mečom a od hladu pomrú a budú na zlorečenie, na hrôzu, na kliatbu a na potupu. ¹³ I navštívim obyvateľov Egypta, ako som navštívil obyvateľov Jeruzalema mečom, hladom a morom. ¹⁴ A zo zvyškov Júdu, ktoré išli bývať do egyptskej krajiny, nebude oslobodených ani zachránených, čo by sa vrátili do júdskej krajiny, hoci ich túžba tiahne vrátiť sa a bývať tam. No nevrátia sa, iba tí, čo utečú.“

¹⁵ Nato všetci mužovia, ktorí vedeli, že ich ženy okiadajú cudzích bohov, i ženy, ktoré stáli vo veľkom zástupe, a všetok ľud, ktorý býval v egyptskej krajine a v Patrose, odpovedal Jeremiášovi takto: ¹⁶ „Vo veci, ktorú si nám hovoril v mene Pána, ťa neposlúchneme. ¹⁷ Naopak, budeme robiť všetko, čo naše ústa poslušovali: budeme páliť kadidlo kráľovnej neba, budeme jej liať nápojové obety, ako sme to robili my i naši otcovia, naši králi i naše kniežatá v mestách Júdska a po uliciach Jeruzalema. Vtedy sme mali chleba dosýta, boli sme blažení a nepoznali sme nešťastie. ¹⁸ Odkedy sme však prestali páliť kadidlo kráľovnej neba a vylievať jej nápojové obety, všetko nám chýba a nivočí nás meč i hlad. ¹⁹ A keď pálime kadidlo kráľovnej neba a vylievame jej na obetu nápoje, robíme vari bez svojich mužov koláčiky s jej obrazom a lejeme jej nápojové obety?“

²⁰ Vtedy Jeremiáš hovoril celému národu, mužom, ženám a všetkým, čo mu odpovedali: ²¹ „Nuž či to nebolo kadidlo, ktoré ste aj vy, aj vaši otcovia, vaši králi, vaše kniežatá i ľud krajiny pálili v mestách Júdska a po uliciach Jeruzalema, na čo sa Pán rozpamätal a vystúpilo mu to k srdcu? ²² A Pán už nevládal znášať vaše zločinné skutky a vaše ohavnosti, ktoré ste páchali, preto vám ostala krajina púšťou, hrôzou a kliatbou bez obyvateľov, ako je dnes. ²³ Pretože ste pálili kadidlo, že ste hrešili proti Pánovi, nepočúvali ste Pánov hlas a nekráčali ste podľa jeho zákona, jeho príkazov a jeho nariadení: áno, preto vás postihlo všetko toto nešťastie, v ktorom ste dnes.“

²⁴ I vravel Jeremiáš k celému národu a ku všetkým ženám: „Čujte slovo Pánovo, všetci Júdovci, ktorí ste v egyptskej krajine: ²⁵ Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Vy a vaše ženy ste svojimi ústami vyhlásili, čo svojimi rukami konáte: „Veru splníme svoje sľuby, ktoré sme zložili, že budeme páliť kadidlo kráľovnej neba a vylievať jej nápojové obety.“ Plňte len svoje sľuby a zachovávajte svoje sľuby! ²⁶ Čujte teda slovo Pánovo, všetci Júdovci, ktorí bývate v

egyptskej krajine: Hľa, na svoje veľké meno prisahám - hovorí Pán: V celej egyptskej krajine nebude nijaký júdsky človek vzývať moje meno slovami: „Tak, ako žije Pán, Jahve!“²⁷ Hľa, budem bedliť nad nimi na nešťastie, nie na šťastie; a všetci júdski mužovia, ktorí sú v egyptskej krajine, budú hynúť mečom a hladom, kým nevyhynú.²⁸ A tí, čo uniknú meču - niekoľkí mužovia -, vrátia sa z egyptskej krajiny do krajiny júdskej. A všetky zvyšky Júdu, čo išli bývať do egyptskej krajiny, sa dozvedia, či slovo sa splnilo, či moje, či ich.²⁹ A toto vám bude znamením - hovorí Pán -, že vás navštívim na tomto mieste, aby ste vedeli, že sa určite na vás splnia moje slová na vaše nešťastie.³⁰ Toto hovorí Pán: Hľa, ja vydám egyptského kráľa, faraóna Hofru, do ruky jeho nepriateľov a do ruky tých, čo mu striehnú na život, ako som vydal júdskeho kráľa Sedekiáša do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora, nepriateľa, ktorý mu strihol na život.“

Jer45

XLV. Proroctvo o Baruchovi. - ¹ Slovo, ktoré prorok Jeremiáš povedal Nériho synovi Baruchovi, keď z Jeremiášových úst napísal tieto slová do knihy vo štvrtom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho: ² „Toto hovorí Pán, Boh Izraela, tebe, Baruch: ³ Povedal si: „Beda mi, lebo Pán mi pridáva k rane bolesť. Vyčerpaný som od vzdychania a nenachádzam odpočinku.“⁴ (Toto mu povieš:) Takto hovorí Pán: Hľa, čo som zbudoval, zrúcam, a čo som zasadil, vytrhám; (je to celá krajina).⁵ A ty žiadaš veľké veci! Nežiadaj ich! Lebo, hľa, dopustím nešťastie na každého človeka - hovorí Pán -, tebe však dám tvoj život za korisť na každom mieste, kdekoľvek pôjdeš.“

Proroctvá proti pohanom

Jer46

XLVI. ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi proti národom.

Proti Egyptu. - ² O Egypte. Proti vojsku egyptského kráľa, faraóna Nechaa, ktoré bolo pri rieke Eufrat a ktoré porazil babylonský kráľ Nabuchodonozor vo štvrtom roku júdskeho kráľa Joakima, syna Joziášovho.

- ³ „Chystajte pancier a štít
a pochodujte do boja!
⁴ Kantáre na kone!
Sadajte, jazdci, nastúpte v prilbách,
ostrite kopije, oblečte pancier!
- ⁵ Čože to vidím?
Veď zakolísali,
ustupujú nazad.
Ich siláci sú porazení,
utekajú behom
a neobráti sa.
Hrôza zôkol-vôkol! -
hovorí Pán.
- ⁶ Neutečie rýchlobežec,

neunikne silák!
Na severe, pri brehu rieky Eufrat
zaváhali, klesajú.

7 Kto to vystupuje ako Níl,
ako rieky mu hučia vody?

8 Egypt vystupuje ako Níl,
ako rieky hučia jeho vody
a vraví: Vystúpim, zaplavím zem,
zničím mesto i jeho občanov.

9 Hor' sa, paripy!
Rúťte sa, vozy!
Na pochod, bojovníci!
Kuš a Pút, čo nosia štít,
a Lýdovia, čo nosia a nat'ahujú kušu.

10 Nuž ten deň je pre Pána, Jahveho zástupov,
dňom pomsty, aby sa vyvršil na svojich nepriateľoch.

Meč bude hltat' a nasýti sa,
opojí sa ich krvou.
Veď obeť bude mať Pán, Jahve zástupov,
v severnej krajine pri rieke Eufrat.

11 Hor' sa do Galaádu a dones balzam,
panna, dcéra Egypta!
Nadarmo hromadíš lieky,
niet zacelenia pre teba.

12 Národy sa dozvedia tvoju hanbu,
tvojím krikom sa preplní zem,
veď silák sa potkýna o siláka
a padnú naraz obaja.“

¹³ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi o tom, že babylonský kráľ
Nabuchodonozor pôjde poraziť egyptskú krajinu.

14 „Ohláste v Egypte, oznámte v Magdole,
povedzte v Nofe a Tafnese,
povedzte: „Nastupuj, chystaj sa,
veď meč hlce okolo teba!“

15 Prečože je zvrhnutý tvoj silák?
Neobstál, lebo ho zrútil Pán,
zakolísal sa veľmi a padol.
Druh hovorí druhovi:
Hore! Vráťme sa k svojmu národu,
do svojej rodnej krajiny
pred pustošiacim mečom.

17 Nazvite faraóna, egyptského kráľa:

„Zúrenie, ktoré premeškalo čas.“

- 18 Ako žijem - hovorí Kráľ,
ktorý sa volá Pánom zástupov.
Ako Tábor medzi vrchmi
a ako Karmel pri mori, príde!
- 19 Prichystaj si výstroj do zajatia,
obyvateľka, dcéra Egypta,
lebo Nóf bude pustatinou,
vyhorí, nebude mať občanov.
- 20 Nádhernou jalovicou bol Egypt,
prepadol ju ovad zo severu.
- 21 V jeho strede boli aj žoldnieri
ako tučné jalovice,
lež aj ti sa obrátili,
utiekli zaraz, nezastali,
lebo prišiel na nich čas ich biedy,
doba ich navštívenia.
- 22 Čuj, ide ako had;
áno, idú v sile,
sekerami ho prepadajú
ako drevorubači.
- 23 Stínajú jeho les, hovorí Pán,
lebo ním nemožno preniknúť.
Veď ich je viac ako kobyliiek,
nemajú konca-kraja.
- 24 Potupená je dcéra Egypta,
dostala sa do rúk severného národa.“

²⁵ Pán zástupov Boh Izraela, hovorí: „Hľa, navštívím Amona z No aj Faraóna, (aj Egypt, aj jeho bohov, aj jeho kráľov, aj faraóna), i všetkých, čo sa naň spoliehajú. ²⁶ A vydám ich do ruky tých, čo im striehnu na život, do ruky babylonského kráľa Nabuchodonozora a do ruky jeho služobníkov. Potom však bude zasa obývaný ako za dávnych čias, hovorí Pán.

- 27 Ty sa však neboj, sluha môj, Jakub,
nestrachuj sa, Izrael,
lebo, hľa, ja ťa zachránim z diaľky
a tvoje potomstvo z krajiny zajatia;
i vráti sa Jakub a odpočinie si,
v bezpečí bude, nezastraší ho nik.
- 28 Ty sa neboj, sluha môj, Jakub,
hovorí Pán, veď som s tebou ja;
áno, zničím všetky národy,
medzi ktoré som ťa roztratil,
iba teba nezničím,
ale budem ťa karhať spravodlivo
a bez trestu ťa nenechám.“

XLVII. *Proti Filištíncom.* - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi o Filištíncoch skôr, než faraón porazil Gazu. ² Toto hovorí Pán:

„Hľa, vystupujú vody od severu,
stávajú sa rozvodneným potokom,
zaplavujú zem a všetko, čo je na nej,
mesto i jeho obyvateľov.
A ľudia volajú,
kvília všetci obyvatelia zeme
3 od dupotu kopýt jeho žrebcov,
od lomozu vozov, od hrkotu kolies.
Otcovia sa neobrátia k deťom,
lebo im klesajú ruky
4 pre deň, ktorý prišiel
zničiť všetkých Filištíncov
a vyhubiť Týru a Sidonu
posledné zvyšky spojencov.
Áno, Pán zničí Filištíncov,
zvyšky ostrova Kaftor.
5 Na Gazu príde plešivosť,
Askalon je znivočený;
pozostatky Enakovcov,
dokedyže sa budete zraňovať?

6 Ó, Pánov meč,
dokedy nebudeš mať odpočinku?
Vráť sa do svojej pošvy,
oddýchni si a prestaň!
7 Akože si odpočinie,
keď mu Pán dal rozkaz?
Proti Askalonu a brehu mora,
kam ho postavil.“

XLVIII. *Proti Moabčanom.* - ¹ O Moabe. Toto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela:

Beda Nebu, veď je zničené,
potupený a podmanený je Kiriataim,
potupený je hrad a zrúcaný.
2 Slávy Moabu už niet.
V Hesebone mu stroja nešťastie:
Poďme, zničme ho, nech nie je národom.
Aj ty, Madmen, zamĺkneš,
príde za tebou meč.
3 Čuj krik z Horonaimu,

veľké pustošenie a rúcanie.
4 Zlomený je Moab,
kričia, že ich počuť až do Segoru.
5 Áno, hore svahom Luitu
vystupujú v plači.
Áno, na svahu Horonaimu
počuť krik pre skazu.
6 Bežte a zachráňte si život
a buďte ako tamariška na púšti.
7 Pretože si dúfal v svoje diela a poklady,
aj teba podmania!
Kamoš pôjde do zajatia,
jeho kňazi a kniežatá tiež.
8 A ničiteľ vnikne do každého mesta,
ani len jediné mesto sa nezachráni;
zhynie údolie a skazu vezme pláň,
ako riekol Pán.
9 Dajte krídla Moabu,
nech letom unikne!
Jeho mestá obrátia sa na púšť,
že nebude v nich obyvateľov.
10 Zlorečený, kto koná Pánovo dielo nedbalo,
zlorečený, kto si odťahuje meč od krvi!
11 Moab bol nerušený od mladosti,
spočíval na svojich kvasniciach,
neprelieval sa z nádoby do nádoby
a do zajatia nešiel,
preto trvala jeho chuť
a vôňa sa mu nezmenila.

¹² Preto veru prídu dni, hovorí Pán, keď pošlem prelievačov a nachýlia ho, vyprázdnia jeho nádoby a krčahy mu porozbájajú. ¹³ Moab ostane v hanbe pre Kamoša, ako Izraelov dom ostal v hanbe pre Betel, svoju nádej.

14 Čo vravíte: „Hrdinovia sme
a mocní chlapi do boja“?
15 Moab bude zničený, vystupujú do jeho miest
jeho vybraná mláď zostupuje na jatku,
hovorí Kráľ,
volá sa Pán zástupov.
16 Blíži sa skaza Moabu,
jeho nešťastie sa veľmi ponáhľá.
17 Ľutujte ho všetci z jeho okolia
a všetci, čo poznáte jeho meno,
vravte: „Ako sa len zlomila
silná palica, berla okrasná.“
18 Dolu z nádhery, sed' o smäde,
obyvateľka, dcéra Dibonu,
veď ničiteľ Moabu útočí na teba,
zrúca tvoje pevnosti!

19 Postav sa na cestu a vyzerať,
obyvateľka Aroeru,
pýtaj sa bežcov a utečencov.
Povedz: „Čo sa stalo?“
20 V hanbe je Moab, áno, podlomil sa,
kvíľte a volajte,
zvestujte pri Arnone,
že Moab je zničený.

²¹ Príde súd na krajiny roviny, na Helon, na Jasu, na Mefaat, ²² na Dibon, na Nebo, na Bet-Debelaim, ²³ na Kiriataim, na Bet-Gamul, na Bet-Maon, ²⁴ na Kariot, na Bozru a na všetky mestá moabskej krajiny, či sú ďaleko blízko.

25 Odrazený je roh Moabu
a jeho rameno je zlomené,
hovori Pán.
26 Opojte ho, veď sa dvíhal nad Pána,
nech sa Moab váľa v tom, čo vydávil,
nech je aj on na posmech.

27 A či ti Izrael nebol na posmech?
Či ho dochytili medzi zlodejmi,
že si vždy pokyvoval hlavou, keď si s ním hovoril?
28 Opustite mestá a bývajte v bralách,
obyvatelia Moabu,
buďte ako holub,
ktorý hniezdi na okraji dier.

29 Počuli sme o pýche Moabu, veľmi pyšný je,
o jeho namyslenosti, pýche, nadutosti, povýšenosti srdca.
30 Ja poznám - hovorí Pán - jeho prchkosť;
má nezmyselné reči, nezmyselné činy.

31 Preto kvílím pre Moab,
pre celý Moab volám,
pre ľudí z Kir Cheresu vzdychám.
32 Viac ako Jazer oplakávam
vinohrad Sabamy.
Tvoje výhonky prekračovali more,
siahali až k (moru) Jazeru:
do tvojej obaračky a tvojho vinobrania
vpadol ničiteľ.

33 I zmizla radosť a plesanie
zo záhrad a z krajiny moabskej.
Urobím koniec vínu v lisocho,
šliapač nešliape,
ujúkanie nie je ujúkaním.

34 Krik znie od Hesebonu k Eleále,
až k Jase vydávajú hlas.
Od Segoru až k Horonaimu,

k tretiemu Eglatu;
ved' aj vody Nimrimu
sa na púšť obrátia.
35 A urobím v Moabe koniec
- hovorí Pán,
tým, čo vystupujú na výšinu
a okiadzajú bôžikov.
36 Preto moje vnútro vzlyká
pre Moaba ako flauta,
moje srdce pre ľud z Kír Cheresu
ako flauta vzlyká,
lebo stratili svoje zvyšky.
37 Ved' každá hlava je plešivá
a každá brada oholená,
na každej ruke zárezy
a na každých bedrách vrecovina.
38 Na všetkých strechách Moabu
i na jeho uliciach všetko narieka,
lebo som zlomil Moab
ako odpornú nádobu
- hovorí Pán.
39 Ako je zničený! Kvíľte!
Ako Moab obrátil s hanbou šiju!
Moab bude posmechom a hrôzou
všetkým, ktorých má vôkol seba.
40 Lebo toto hovorí Pán:
Pozri, letí ako orol,
rozprestiera krídla nad Moabom.
41 Podmanené sú mestá
a zaujaté pevnosti.
Srdce hrdinov Moabska však ten deň bude
ako srdce ženy, ktorá rodí.
42 Moab bude zničený, nebude národom,
pretože sa vyvyšoval nad Pána.
43 Strach, jama a osídlo
pre teba, obyvateľ Moabu
- hovorí Pán.
44 Kto unikne hrôze, padne do jamy,
a kto vystúpi z jamy, chytí sa do osídla;
áno, toto dopustím na Moab
v roku jeho navštívenia
- hovorí Pán.
45 V tieni Hesebonu zastanú
utečenci bez moci.
Ved' z Hesebonu vyšľahne oheň
a plameň z domu Sehona
i strávi sluchy Moabu

46 a temä zúrivcov.
Beda ti, Moab,
zahynul ľud Kamoša,
veď ti synov odviedli do zajatia
a tvoje dcéry do vyhnanstva.

47 Ale obrátim osud Moabu
na konci dní,“ hovorí Pán.

Potiaľto je súd nad Moabom.

Jer49

XLIX. *Proti Amončanom.* - ¹ O synoch Amona. Toto hovorí Pán:

„Či Izrael nemá synov?
Či nemá dedičov?
Prečo dedí po Gadovi Melchom
a jeho ľud býva v jeho mestách?
2 Preto, hľa, prídu dni, hovorí Pán,
keď vyvolám lomož vojny
proti Rabat Amonu:
premení sa na hŕbu zrúcanín,
jeho dcéry vyhoria ohňom
a Izrael zdedí po svojich dedičoch,
hovorí Pán.

3 Kvíl, Hesebon, lebo zničený je Hai,
volajte, dcéry Raby,
oblečte si vrecovinu, nariekajte,
pobehujte po ohradách,
lebo Melchom pôjde do zajatia,
tiež jeho kňazi a kniežatá.

4 Čo sa pýšiš dolinami,
(Odplávalo ti údolie!)
dcéra odbojná!?
Spoliehaš sa na svoje poklady:
„Ktože príde proti mne?“
5 Hľa, dopustím na teba strach,
hovorí Pán, Jahve zástupov,
zo všetkých strán
a roztratíte sa každý svojím smerom:
utečencov nepozbiera nik.

6 Ale potom obrátim osud synov Amona“ - hovorí Pán.

Proti Edomu. - ⁷ O Edome. Toto hovorí Pán zástupov:

„Či v Temane už niet múdrosti?
Či mudrci ostali bezradní?

8 Či sa ich múdrosť skazila?
Bežte, ujdite, usad'te sa v nížinách,
obyvatelia Dedanu,
veď na Ezaua dopustím nešťastie,
čas jeho navštívenia.
9 Ak prídu k tebe oberači,
nenechajú ani stebielka,
ako zloději v noci
narobia škody, koľko chcú.
10 Lebo ja odhalím Ezaua,
objavím jeho skryšie,
nebude sa môcť schovať,
zahynie jeho rod i bratia,
i jeho susedia a nebude ho viac.
11 Nechaj svoje siroty, ja ich uživím,
a tvoje vdovy nech dúfajú vo mňa!

¹² Lebo toto hovorí Pán: Hľa, tí, ktorým nebolo súdené piť kalich, musia ho piť, a ty, ty by si ostal bez trestu? Bez trestu neostaneš, ale musíš ho piť. ¹³ Na seba som prisahal, - hovorí Pán, pustatinou a potupou, púšťou a kľatbou bude Bozra a všetky jej mestá budú večnými zboreniskami.“

14 Počul som zvesť od Pána
a hlásateľ je vyslaný k národom:
„Zhromaždite sa, choďte proti nemu
a pozdvihnite sa do boja!“
15 „Bo, hľa, malým som ťa urobil medzi národmi,
opovrhnutým medzi ľuďmi.
16 Strach, čo si šíril, ťa sklamal
aj pýcha tvojho srdca,
čo bývaš v trhlínach skál,
obsadzuješ vysoké kopce.
Postav si hniezdo vysoko sťa orol,
zrútim ťa odtiaľ - hovorí Pán.
17 A Edom bude na hrôzu,
každý, kto prejde popri ňom, zhrozí sa
a zapískne nad jeho ranami.
18 Podobne ako v spustošenej Sodome a Gomore
a v susedných mestách, hovorí Pán,
nik tam nebude bývať,
neusadí sa tam človečik.
19 Hľa, vystupuje sťa lev z nádhery Jordána
na nivy trvalé.
V okamihu ich odožením odtiaľ
a ustanovím tam vyvolenca.
Veď ktože je ako ja
a kto ma vezme na zodpovednosť?
A kto je tým pastierom,
čo obstojí predo mnou?

20 Preto čujte rozhodnutie Pána,
ktoré vyniesol proti Edomu,
a jeho úmysly, ktoré uvážil
proti obyvateľom Temanu:
Áno, odvliečú ich sť'a najmenšie z oviec,
áno, ich nivy sa zdesia nad nimi.
21 Hrmotom ich pádu otrasie sa zem,
krik je na Červenom mori
- to počuť ich hlas!
22 Hľa, ako orol sa dvíha, letí,
rozprestiera si krídla nad Bozrou;
a srdce hrdinov Edomu bude v ten deň
ako srdce ženy, ktorá rodí.“

Proti Damasku. - ²³ O Damasku.

„V hanbe je Emat a Arfad,
pretože počuli zlú zvesť,
stonú ako more, desia sa,
uspokojiť sa nemôžu.
24 Skleslý je Damask,
dáva sa na útek,
hrôza sa ho chytá,
úzkosť a bolesti
zmocňujú sa ho sť'a rodičky.
25 Ako by nebolo opustené
oslavované mesto,
obec rozkoše?
26 Preto budú padat' jeho mladíci na uliciach,
v ten deň zahynú všetci bojovníci
- hovorí Pán.
27 Pod múrmi Damasku podpálím oheň,
ktorý strávi Benhadadove paláce.“

Proti Kedaru. - ²⁸ O Kedare a kráľovstvách Chasoru, ktoré porazil babylonský kráľ Nabuchodonozor. Toto hovorí Pán:

„Hor' sa, tiahnite proti Kedaru,
spustošte synov Východu!
29 Ich stany a stáda zoberú,
ich kože a všetko ich náradie,
aj ich ťavy si vezmú
a privolávajú im:
„Hrôza zo všetkých strán!“
30 Bežte, utekajte veľmi,
usad'te sa v nížinách, občania Chasoru,
hovori Pán,
pretože babylonský kráľ Nabuchodonozor
vyniesol proti vám rozhodnutie

- a vymyslel proti vám plán.
31 Hor' sa, tiahnite proti pokojnému národu,
ktorý býva v bezpečí, hovorí Pán,
nemá dverí ani závor,
bývajú osamote.
32 Ich ťavy budú na lúpež,
a množstvo ich stád na korist'
a roztrúsím do všetkých vetrov
tých, čo si strihajú sluchy,
zo všetkých strán im privediem nešťastie,
hovorí Pán.
33 Chasor bude bydliskom šakalov,
pustatinou naveky;
nebude tam bývať nik,
neusadí sa tam človečik.“

Proti Elamu. - ³⁴ Slovo, ktoré Pán prehovoril k prorokovi Jeremiášovi proti Elamu na začiatku panovania júdskeho kráľa Sedekiáša. ³⁵ „Toto hovorí Pán zástupov:

- Veru zlámem kušu Elamu,
jeho hlavnú silu,
36 a privediem na Elam štyri vetry
zo štyroch končín nebies
a rozprášim ich do všetkých týchto vetrov,
takže nebude národa,
ku ktorému by nešli utečenci Elamu.
37 Podesím Elam pred jeho nepriateľmi
a pred tými, čo im striehnu na život.
Privediem na nich nešťastie:
svoj rozpálený hnev - hovorí Pán,
a pošlem za nimi meč,
kým ich nevyhubím.
38 Potom postavím v Elame svoj trón,
odstránim odtiaľ kráľa i kniežatá, hovorí Pán.
39 Ale na konci dní zmením osud Elamu,“ hovorí Pán.

Jer50

L. Proti Bábelu. - ¹ Slovo, ktoré prostredníctvom proroka Jeremiáša povedal Pán proti Babylonu, proti krajine Chaldejcov.

- 2 „Rozhláste medzi národmi, oznámte,
(zdvihnite zástavu, oznámte),
nebojte sa, povedzte: „Podmanený je Bábel,
v hanbe je Bél, zrútil sa Merodach.
V hanbe sú jeho sochy,
zrútili sa jeho modly.“
3 Lebo tiahne proti nemu národ od severu,

- ten obráti na púšť, jeho krajinu,
že v nej nebude obyvateľ a:
ľudia i zvieratá ušli, utiekli.
- 4 V tých dňoch a v tom čase
- hovorí Pán -
pôjdu synovia Izraela,
oni a synovia Júdu spolu,
pôjdu v ustavičnom plači
a budú hľadať Pána, svojho Boha.
- 5 Budú sa vypytovať na cestu k Sionu,
kam budú obrátení:
„Podťte, pripojme sa k Pánovi
zmluvou večnou, nezabudnuteľnou!“
- 6 Strateným stádom bol môj ľud,
ich pastieri sa s nimi tárali:
vodili ich sem-tam po horách,
chodili z vrchu na kopec,
na košiarenie zabudli.
- 7 Hltal ich každý, kto ich našiel,
ich nepriatelia vraveli: „Neprehrešíme sa,
pretože zhrešili proti Pánovi, spravodlivej nive,
proti Pánovi, nádeji svojich otcov.“
- 8 Bežte zo stredu Bábelu,
vyjdite z chaldejskej krajiny
ako barany v čele stáda.
- 9 Lebo, hľa, ja popudím
a privediem proti Bábelu
zhluk veľkých národov zo severnej krajiny,
nastúpia proti nemu, podmania ho;
ich šípy sť a obratný bojovník,
ktorý sa naprázdno nevráti.
- 10 Chaldejisko bude na plen,
nasýtia sa všetci, čo ho plienia,“
hovorí Pán.
- 11 Len sa radujte a jasajte,
vy, čo ste olúpili moje dedičstvo;
len vyskakujte ako teľa na tráve
a erdžite ako žrebce.
- 12 Veľmi sa vaša matka zahanbí,
červenat' sa bude vaša rodička.
Hľa, bude posledný medzi národmi,
púšťou, spáleninou, pustatinou.
- 13 Pre Pánov hnev nebudú v ňom bývať,
bude osamelý celý,
každý, kto prejde popri Bábeli, zhrozí sa
a zapískne nad jeho ranami.
- 14 Nastupujte dookola proti Bábelu,
všetci, čo naťahujete kušu;

- strielajte naň, nešetrite šípmi,
lebo sa prehrešil proti Pánovi.
15 Volajte proti nemu zôkol-vôkol,
dvíha si ruky,
stĺpy mu padajú, rúcajú sa mu múry.
Áno, to je pomsta Pánova,
pomstite sa na ňom,
robte s ním, čo on robil.
16 Vyhubte z Babylonu rozsieváčov
aj tých, čo sa v čase žatvy chytajú kosáka.
Pred mečom ničiacim
každý sa obráti k vlastnému národu
a každý pobeží do vlastnej krajiny.
- 17 Izrael je rozohnané stádo,
rozohnali ho levy:
asýrsky kráľ ho hltal prvý
a babylonský kráľ Nabuchodonozor
mu na konci dolámal kosti.
18 Preto takto hovorí Pán zástupov,
Boh Izraela:
„Veru navštívim babylonského kráľa
i jeho krajinu,
ako som navštívil kráľa asýrskeho.
19 Izrael však vrátim na jeho nivy:
bude vypásat' Karmel a Bášan;
na vrchu Efraim a v Galaáde sa nasýti.
20 V tých dňoch a v tom čase - hovorí Pán -
budú hľadať vinu Izraela, no nebude jej;
a hriechy Júdu, ale ich nenájdu,
lebo odpustím tým, ktorých ponechám.
- 21 Vystúp proti krajine Merataim
a proti obyvateľom Pekodu,
nivoč a pustoš ich, hovorí Pán,
urob všetko, ako som ti rozkázal.“
22 Vojnový lomož je v krajine
a veľká pohroma.
23 Ako sa rozbilo, rozdrúzgalo
kladivo celej zeme!
Ako sa hrôzou stal
Bábel medzi národmi!
24 Postavil som ti osídlo a chytil si sa,
Babylon, ani si to nezbadal,
dolapili ťa a chytili,
lebo si vyzýval Pána.
25 Pán otvoril svoju pokladnicu
a vytiahol nástroje svojho hnevu,
veď Pán, Jahve zástupov,
má robotu v krajine Chaldejcov.

26 Pod'te proti nemu od končín,
otvorte jeho sypárne,
hromad'te ho akoby do kôp
a ničte ho, nech z neho neostane nič!

27 Zabite mu všetky býky,
nech idú na jatku,
beda im, veď prišiel ich deň,
čas ich navštívenia!

28 Čuj, utečenci a zachránenci
z babylonskej krajiny:
majú oznámiť na Sione
pomstu Pána, nášho Boha,
(pomstu za jeho chrám).

29 Zvolajte proti Babylonu množstvo
všetkých, čo napínajú kušu,
táborte okolo neho,
aby z neho neunikol nik;
odplat'te mu podľa jeho skutkov,
robte s ním všetko tak, ako on robil,
pretože bol pyšný voči Pánovi,
voči svätému Izraelovmu.

30 „Preto budú jeho mladíci padat' po uliciach
a všetci jeho bojovníci zahynú v ten deň,
hovorí Pán.

31 Hľa, som proti tebe, ty pýcha,
hovorí Pán, Jahve zástupov,
áno, prišiel tvoj deň,
čas tvojho navštívenia.

32 Potkne sa pyšný, padne
a nezdvihne ho nik,
podložil som oheň pod jeho mestá,
ten strávi všetko jeho okolie.“

33 Toto hovorí Pán zástupov:
„Utláčaní sú synovia Izraela
a synovia Júdu zároveň,
všetci, čo ich zajali, ich zdržujú,
zdráhajú sa ich prepustiť.

34 Ich vykupiteľ je mocný,
volá sa Pán zástupov,
on sám povedie ich spor,
aby získal odpočinok zemi
a podesil obyvateľov Bábelu.

35 Meč na Chaldejcov, hovorí Pán,
a na obyvateľov Babylonu,
na jeho kniežatá i na jeho mudrcov.

36 Meč na tárajov, nech zošalejú,
meč na jeho hrdinov, nech popadajú!

37 Meč na jeho kone i jeho vozy
a na všetku luzu, čo je v ňom,
nech sú ako ženy!
Meč na jeho poklady, nech sú vyplienené!
38 Meč na jeho vody, nech vyschnú!

Lebo je to krajina modiel
a strašidlami sa vychvaľujú.
39 Preto bude bývať zver púšte s hyenami,
pštrosy v ňom budú bývať,
nebude už nikdy obývaný,
ani zaľudnený na večné pokolenia.
40 Ako keď Boh rozvrátil Sodomu
a Gomoru a susedné mestá, hovorí Pán,
nebude tam bývať nik,
neusadí sa tam človečik.

41 Hľa, prichádza od severu ľud,
veľký národ a mnohí králi,
dvíhajú sa zo strání zeme!
42 Chápu sa kuše a oštepá,
sú ukrutní a bez milosti,
ich hlas hučí ako more
a nesú sa na koňoch,
sú vystrojení ako muž do vojny
proti tebe, dcéra Babelu.
43 Babylonský kráľ počul chýr,
ovisli mu ruky,
úzkosť sa ho zmocnila,
bôle ako rodičky.
44 Hľa, vystupuje ako lev z nádhery Jordána
na nivy trvalé!
V okamihu ich odožením odtiaľ
a ustanovím tam vyvolenca.
Veď ktože je ako ja
a kto ma vezme na zodpovednosť?!
Kto je tým pastierom,
čo obstojí predo mnou?!“

45 Preto čujte rozhodnutie Pánovo,
ktoré vyniesol nad Babylonom,
a jeho úmysly, ktoré uvážil
proti krajine Chaldejcov.
Áno, odvlечú ich ako najmenšie z oviec,
ich nivy sa zdesia nad nimi.
46 Od hrmotu: „Podmanený je Babel!“
zem sa otrasie
a krik počujú medzi národmi.

LI. ¹ Toto hovorí Pán:

- „Hľa, vzbudím proti Bábelu
a proti obyvateľom Chaldejska
ducha nivočenia!
2 Pošlem do Babylonu
vejačov a prevejú ho,
vyprázdnia jeho krajinu.
Budú proti nemu zôkol-vôkol
v deň nešťastia.
3 Strelec nech si nenapína kušu,
nech nenastupuje vo svojom pancieri!
Nešetrite jeho mladíkov,
vyhubte celé jeho vojsko!“
4 Nech padajú zabíť na chaldejskú zem
a prebodnutí na jeho ulice!
- 5 Lebo Izrael a Júda neovdovel
po svojom Bohu, Pánovi zástupov.
- Lebo ich krajina je plná hriechu
pred Svätým Izraelovým.
- 6 Bežte zo stredu Bábelu,
každý si chráňte život,
nech nezahyniete jeho vinou,
lebo pre Pána je to deň pomsty,
odpláca mu, čo si zaslúžil.
7 Bábel bol zlatým kalichom
v Pánovej ruke,
ktorý opájal celú zem,
z jeho vína pili národy,
preto sa pomiatli.
8 Odrazu padol Bábel, zlomil sa,
nariekajte nad ním,
doneste balzam na jeho rany,
azda sa uzdraví.
9 „Liečili sme Bábel, no neuzdravil sa,
nechajme ho, poďme každý do svojej vlasti;
jeho pravota siahla až k nebesám,
až k oblakom nesie sa.
10 Pán dokázal našu pravdu,
poďme a hlásajme na Sione
dielo Pána, nášho Boha!“
- 11 Ostrite šípy, naplňujte tulce,
Pán vzbudil ducha médskeho kráľa,

proti Bábelu smeruje jeho plán, chce ho zničiť!
 Áno, to je pomsta Pánova,
 pomsta za jeho chrám.
 12 Zdvihnite zástavu proti múrom Bábelu,
 zosilnite stráž, postavte hliadky,
 zriad'te postriežky,
 lebo Pán zamýšľal aj urobí,
 čo prehlasoval o občanoch Bábela.
 13 Ty, čo bývaš nad veľkými vodami,
 v hojnosti pokladov:
 prišiel tvoj koniec, koniec tvojim ziskom.
 14 Pán zástupov sa zaprisahal sám na seba:
 „Preplním ťa ľuďmi ako kobyolkami,
 prepuknú v jasot nad tebou.“
 15 Zem stvoril svojou mocou,
 svojou múdrosťou svet postavil
 a svojím dôvtipom rozpál nebesá.
 16 Keď sa ozve, na nebi vody zahučia,
 od končín zeme dvíha oblaky,
 k dažďu tvorí blesky,
 zo svojich skladišť vietor vypúšťa.
 17 Osprostel každý človek, vedomosti nemá,
 dožil sa hanby každý zlievač pre modlu,
 lebo je klam jeho liatina,
 nieto ducha v nej.
 18 Ničotou sú, dielom na posmech,
 v deň svojho navštívenia zahynú.
 19 Takýto nie je údel Jakubov,
 ním je Stvoriteľ všetkého,
 Izrael je jeho vlastným kmeňom;
 Pán zástupov je jeho meno.
 20 „Kladivom si mi,
 vojnovým nástrojom,
 tebou rozdrvím národy
 a tebou zničím kráľovstvá.
 21 Tebou rozdrvím koňa i jazdca,
 tebou rozdrvím voz i pohoniča,
 22 tebou rozdrvím muža i ženu,
 tebou rozdrvím starca i chlapca,
 tebou rozdrvím mládenca i pannu,
 23 tebou rozdrvím pastiera i stádo,
 tebou rozdrvím roľníka i záprah,
 tebou rozdrvím vojvodcov i správcov.
 24 Ale odplatím Bábelu
 a všetkým občanom Chaldejska
 všetok ich zločin, čo spáchali na Sione,
 pred vašimi očami - hovorí Pán.
 25 Hej, som proti tebe, vrch nivočenia,

- hovorí Pán,
ktorý nivočíš celú zem,
vystriem proti tebe ruku
a zrútím ťa z brál,
urobím ťa vrchom požiaru.
- 26 Nevezmú z teba kameň do uhla
ani kameň do základov,
ale budeš večným zboreniskom,“
hovorí Pán.
- 27 Zdvihnite zástavu v krajine,
trúbte na trúbe medzi národmi,
zasväcujte národy proti nemu,
zvolajte proti nemu kráľovstvá:
Ararat, Meni a Askenez,
ustanovte proti nemu tafsara,
žeňte kone, naježené sťa kobyľky.
- 28 Zasväcujte proti nemu národy,
kráľa Médey s jeho vojvodcami
a všetkými jeho správcami
a s celou krajinou, nad ktorou vládne.
- 29 Zem sa zatrasie a zachveje,
lebo sa spĺňa Pánov plán proti Bábelu
urobiť babylonskú krajinu
pustou a neobývanou.
- 30 Siláci Bábelu prestali bojovať,
vysedávajú v pevnostiach,
vyschla im sila, stali sa ženami.
Jeho príbytky podpálili,
dolámali jeho závory.
- 31 Bežec beží proti bežcovi
a posol proti poslovi
oznámiť kráľovi Bábelu,
že mu zo všetkých strán zaujali mesto.
- 32 Brody obsadili,
mláky vyhoreli ohňom,
bojovníci sú zdesení.
- 33 Lebo toto hovorí Pán zástupov,
Boh Izraela:
„Dcéra Bábelu je ako humno,
keď šliapu po ňom,
už len máličko
a príde deň jeho žatvy.“
- 34 „Pohltil, strovil ma
Nabuchodonozor, kráľ Bábelu,
a odložil ma sťa prázdnu nádobu,
prehltol ma ako drak,
naplnil si brucho,

35 od mojich dobrôt ma odsotil.“
 „Neprávosť proti mne a moje telo
 nech je na Bábeli,“
 povie obyvateľstvo Siona;
 „a moja krv na obyvateľoch Chaldejiska,“
 povie Jeruzalem.
 36 Preto takto hovorí Pán:
 „Hľa, ja povediem tvoj spor
 a ja vyplním tvoju pomstu,
 vysuším jeho more,
 aj jeho pramene vysuším.
 37 Nuž Babylon bude hrbou skál,
 príbytkom šakalov,
 hrôzou a posmechom,
 bez obyvateľov.
 38 Spoločne budú ručať ako lev,
 revať ako mláďatá levíc.
 39 Keď budú v horúčke, pripravím im hostinu,
 napojím ich, až budú jasať,
 potom zaspia spánkom večným
 a neprebudia sa - hovorí Pán.
 40 Povediem ich ako baránky na jatku,
 ako barany a capy.“

41 Ako bol podmanený Sesak
 a zaujatá sláva celej zeme!
 Ako sa stal hrôzou
 Bábel medzi národmi!
 42 More vystúpilo proti Bábelu,
 pokryl ho nával jeho vln.
 43 Jeho mestá zostali púšťou,
 krajinou vyschnutou, pustou,
 krajinou, v ktorej nik nebýva,
 človek ani po nej neprejde.
 44 „Navštívím Béla v Bábeli
 a vytrhnem mu z úst, čo prehltol,
 nebudú sa viac k nemu hrnúť národy.
 Aj múr Babylonu padne.

45 Ľud môj, ujdí z jeho stredy,
 každý si zachráňte život
 pred blížiacim sa hnevom Pánovým.
 46 Nech sa vám neplaší srdce a nebojte sa
 zvesti, ktorú počuť v krajine,
 keď jeden rok príde chýr
 a nasledujúci rok chýr iný,
 keď bude v krajine násilie,
 vládár proti vládarovi.
 47 Preto, hľa, prídu dni
 a strescem modly Bábelu,

zahanbí sa celá jeho krajina
a jeho zabití padnú v jeho strede.
48 Plesat' bude nad Bábelom nebo a zem
i všetko, čo je na nich,
lebo od severu prídu proti nemu
ničitelia - hovorí Pán.
49 Aj Bábel musí padnúť
pre zabitých Izraela;
aj pre Bábel padali
zabití celej zeme.
50 Vy, čo ste unikli meču, choďte, nezastaňte,
spomeňte si zďiaľky na Pána,
nech vám príde Jeruzalem na myseľ.
51 „Hanbíme sa, čuli sme o potupe,
tvár nám pokrýva pohana,
pretože cudzinci vnikli
do svätých miest Pánovho domu.“

52 Preto, hľa, prídu dni, hovorí Pán,
keď strescem jeho modly
a v celej jeho krajine
budú stenat' ranení.
53 Keby sa Bábel vyvýšil do nebies
a vo výsosti upevňoval svoju moc:
odo mňa prídu jeho ničitelia,“
hovorí Pán.
54 Čuj! Krik z Bábelu
a veľký lomož z krajiny Chaldejcov!
55 Lebo Pán pustoší Babylon,
udúša v ňom veľký krik.
Ich vlny sa valia sť a veľké vody,
hukot vydáva ich hlas.
56 Ved' (proti nemu), proti Bábelu prichádza ničiteľ,
chytia jeho hrdinov, zlámu ich kuše,
ved' Bohom odplaty je Pán,
odpláca s určitosťou.

57 „Opojím jeho kniežatá i mudrcov,
jeho vojvodcov, správcov a hrdinov,
potom zaspia večným spánkom
a neprebudia sa,“ hovorí Kráľ,
ktorý sa volá Pánom zástupov.
58 Toto hovorí Pán zástupov:
„Širočizný múr Bábelu
sa do základov zrúti
a jeho vysokánske brány
ohňom vyhoria,
takže národy pracujú nadarmo
a kmene robia pre oheň.“

Hrozbopis proti Babylonu. - ⁵⁹ Vec, ktorou prorok Jeremiáš poveril Saraiáša, syna Neriášovho, syna Másiášovho, keď s júdskym kráľom Sedekiášom išiel do Babylonu vo štvrtom roku jeho panovania. Saraiáš bol náčelníkom ubytovania. ⁶⁰ Jeremiáš napísal do knihy všetko nešťastie, ktoré malo prísť na Babylon, všetky tieto slová napísané proti Babylonu. ⁶¹ A Jeremiáš povedal Saraiášovi: „Keď prídeš do Babylonu, hľad' prečítať všetky tieto slová. ⁶² A povedz: „Pane, ty si riekol o tomto mieste, že ho zničia, že v ňom nebude obyvateľov - ani ľudí, ani zvierat -, bude večnou púšťou.“ ⁶³ A keď dočítaš túto knihu, priviaž o ňu kameň a hod' ju do prostriedku Eufratu ⁶⁴ a povedz: „Takto sa ponorí Babel a nevstane z nešťastia, ktoré naň ja dopustím, ale zahynie.“

Potiaľto sú Jeremiášove slová.

HISTORICKÝ DODATOK

Jer52

LII. ¹ Sedekiáš mal dvadsaťjeden rokov, keď začal kraľovať, a jedenásť rokov kraľoval v Jeruzaleme. Meno jeho matky bolo Amital, dcéra Jeremiáša z Lobny. ² Robil čo sa Pánovi nepáči, celkom tak, ako robil Joakim. ³ S Jeruzalemom a Júdskom sa toto dialo pre Pánov hnev, kým ich konečne neodvrhol od seba. - Sedekiáš sa vzbúril proti babylonskému kráľovi.

⁴ V deviatom roku jeho kraľovania, v desiatom mesiaci, na desiaty deň mesiaca prišiel babylonský kráľ Nabuchodonozor a celé jeho vojsko proti Jeruzalemu, utáboril sa proti nemu a postavil okolo neho násyp. ⁵ Mesto bolo v stave obliehania až do jedenásteho roku kráľa Sedekiáša. ⁶ Na deviaty deň štvrtého mesiaca sa v meste tak rozmohol hlad, že vidiecky ľud nemal chleba. ⁷ Mesto dostalo trhlínu a všetci bojovníci ušli; v noci vytiahli z mesta cestou cez bránu medzi dvoma múrmi, ktorá bola pri kráľovskej záhrade - hoci Chaldejci obkľučovali mesto -, a dali sa smerom k Arabe. ⁸ Chaldejské oddiely prenasledovali kráľa a dochytili Sedekiáša na Jeriškej rovine. Všetky jeho oddiely sa však rozprchlí od neho. ⁹ I zajali kráľa a zaviedli ho k babylonskému kráľovi do Rebly v krajine Emat a on vyniesol nad ním rozsudok.

¹⁰ Babylonský kráľ zabil Sedekiášových synov pred jeho očami a pozabíjal v Reble aj všetky júdske kniežatá. ¹¹ Sedekiášovi oslepil oči a spútal ho okovami; babylonský kráľ ho odviezol do Babylonu, kde ho vrhol do žalára až do dňa jeho smrti.

¹² V piatom mesiaci, na desiaty deň mesiaca - v jedenástom roku kráľa Nabuchodonozora, babylonského kráľa - prišiel do Jeruzalema veliteľ telesnej stráže Nabuzardan, osobný minister babylonského kráľa. ¹³ I podpálil Pánov chrám aj kráľovský palác a všetky jeruzalemské domy. Všetky veľké domy spálil. ¹⁴ Všetko chaldejské vojsko, ktoré bolo s veliteľom telesnej stráže, zrúcalo všetky múry okolo Jeruzalema. ¹⁵ Veliteľ telesnej stráže Nabuzardan odviezol do zajatia (aj chudobných ľudu) a zvyšok ľudí, ktorí ostali v meste, tiež i prebhlíkov, ktorí prebehli k babylonskému kráľovi, ako aj zvyšok zástupu. ¹⁶ Z chudobných krajiny však nechal veliteľ telesnej stráže Nabuzardan niektorých za vinohradníkov a roľníkov.

¹⁷ Kovové stĺpy, ktoré boli v Pánovom chráme, podstavce a kovové more, ktoré bolo v Pánovom chráme, Chaldejci polámali a všetok kov z nich odniesli do Babylonu. ¹⁸ Vzali aj hrnce, lopatky, nože, kropáče a misky a všetky kovové nádoby, ktorými sa vykonávala služba. ¹⁹ Kotlíky, uhoľníky, kropáče, hrnce, svietniky, misky a čaše, či boli zo zlata, alebo zo striebra, zbral veliteľ telesnej stráže. ²⁰ Dva stĺpy, jedno more a dvanásť býkov, ktoré boli pod podstavcami, ktoré dal spraviť kráľ Šalamún v Pánovom chráme. Kov týchto predmetov nebolo možno odvážiť. ²¹ Čo sa stĺpov týka: výška každého stĺpa bola osemnásť lakťov a obopínala ich dvanásťlakťová stuha. Ich hrúbka bola štyri prsty, boli duté. ²² Mali kovové hlavice, výška jednej hlavice bola päť lakťov. Mriežkovanie a granátové jablká boli na hlavici dookola. Taký bol aj druhý stĺp s granátovými jablkami. ²³ Granátových jablák bolo deväťdesiatšesť, viseli voľne. Vcelku bolo na mrežiach sto granátových jablák.

²⁴ Veliteľ telesnej stráže zajaľ aj veľkňaza Saraiáša a druhého kňaza Sofoniáša a troch strážcov prahu. ²⁵ Z mesta vzal jedného komorníka, ktorý bol veliteľom bojovníkov, sedem mužov z osobnej kráľovej služby, ktorí boli v meste, vojvodcovho pisára, ktorý odvádzal ľud krajiny, a šesťdesiat mužov z vidieckeho ľudu, ktorí boli v meste. ²⁶ Veliteľ telesnej stráže Nabuzardan ich zajaľ a zavedol k babylonskému kráľovi do Rebly. ²⁷ A babylonský kráľ ich dal pobiť; usmrtil ich v Reble v ematskej krajine. Júdu však odvedol z jeho pôdy do zajatia.

²⁸ Toto je ľud, ktorý Nabuchodonozor v siedmom roku odvedol do zajatia: tritisíc dvadsaťtri Júdovcov. ²⁹ V osemnástom roku Nabuchodonozora osemstotridsaťdva duší z Jeruzalema. ³⁰ V dvadsiatom treťom roku Nabuchodonozora zajaľ veliteľ telesnej stráže Nabuzardan z Júdovcov sedemstoštyridsaťpäť duší, vcelku štyritisíc duší.

³¹ V tridsiatom siedmom roku zajatia júdskeho kráľa Joachima, v dvanástom mesiaci, na dvadsiaty piaty deň mesiaca babylonský kráľ Evil Merodach v roku svojho nastúpenia omilostil júdskeho kráľa Joachina a vyviedol ho zo žalára. ³² Hovoril s ním láskavo a jeho trón postavil nad tróny kráľov, ktorí boli s ním v Babylone. ³³ Zamenil mu zajatecký odev a jedol s ním stále, po všetky dni svojho života. ³⁴ Zaopatrenie, a to zaopatrenie trvalé, dostával každodenne od kráľa po všetky dni svojho života.

KNIHA NÁREKY

Nár1

Keď odvedli Izrael do zajatia a Jeruzalem ostal opustený, sedel Jeremiáš v plači a týmito žalospevmi narietal nad Jeruzalemom. Zatrpknutou dušou si vzdychol, zakvílil a prehovoril:

I. *Prvá elégia*

Alef	¹	Ach, ako sedí osamelé mesto (kedysi) plné ľudu, postihol osud vdovy paniu národov, kňazná medzi krajinami ostala poplatnicou.
Bet	²	Prehorko plače v noci, líca má zaslzené, niet, kto by ju potešil zo všetkých jej milencov; priatelia, tí ju opustili, prešli k jej nepriateľom.
Gimel	³	Pod nátlakom sa sťahoval Júda, vo veľkom nevoľníctve; uprostred národov býva, spočinku nenachodí. Dochytili ho stíhači

zbitého útrapami.

Dalet	4	Cesty Siona smútia, že niet pútnikov na sviatky: brány má všetky spustnuté. Žalostia jeho kňazi, jeho panny sú skl'účené a on? - ach, trpko mu je!
He	5	Jeho odporci triumfujú, jeho nepriatelia sú šťastní, pretože Pán ho skl'účil pre množstvo jeho hriechov. Dietky mu ženie do zajatia pred sebou utláčateľ.
Vau	6	Sionskú dcéru opustila všetka jej nádhera, jej kniežatá sú s'ta jelene, čo pastvu nenachodia, čo bezvládne sa vlečú pred tvárou stíhača.
Zain	7	Jeruzalem spomína na dni plaču a biedy, (na všetky svoje skvosty, ktoré mal od dávnych dní); keď mu ľud padal rukou nepriateľa a nemal pomocníka, nepriateľ sa naň díval, smial sa jeho záhube.
Chet	8	Pochybil Jeruzalem veľmi, preto sa stal odporným, opovrhli ním všetci ctitelia, keď uzreli jeho hanbu, on sám však vzdychá, odvracia sa preč.
Tet	9	Škvrný sú na jeho vlečkách, na následky si nespomenul a poklesol úžasne, nemá tešiteľa. „Na moju biedu pozri, Pane, nepriateľ ma, hľa, premohol!“
Jod	10	Jeho nepriateľ vystrel ruku na všetky jeho skvosty; hej, videl, ako do svätyne vniká mu ľud pohanský,

ktorému zakázal si vkročiť
do svojho zhromaždenia.

Kaf	11	Všetok jeho ľud kvíli,
hľadájú chlieb;
svoje skvosty dali za jedlo,
aby sa do nich vrátil život.
„Pozriže, Pane, zhliadni,
aký som znevážení.“
Lamed	12	„Všetci, čo prechádzate cestou,
pozrite a vid'te,
či je bôľ ako môj bôľ,
ktorým som postihnutý,
ktorým ma poranil Pán
v deň pále svojho hnevu!
Mem	13	Z výsosti poslal oheň
do mojich kosti a pokarhal ma,
pred moje nohy rozostrel sieť
a nazad ma odohnal,
spravil ma spustošeným,
nemocným po celý deň.
Nun	14	Spriahnuté je jarmo mojich vín,
sú popletené v jeho ruke,
presahujú mi šiju,
klesá mi sila.
Pán ma vydal do rúk,
nemôžem povstať.
Samech	15	Pán zavrhol všetkých vodcov
v mojom strede,
vyhlásil proti mne sviatok,
aby zlomil moju mlad'.
Pán šliapal v lise
panenskú dcéru Júdovu.
Ajin	16	Pre toto ja plačem,
oko mi roní vlahu,
lebo sa vzdialil ten, čo teší,
čo by mi vrátil život.
Moji synovia zhynuli,
veď nepriateľ zvíťazil!“
Pe	17	Sion rozpína ruky,
potešiteľ'a nemá.
Pán vzbudil proti Jakubovi
jeho susedných nepriateľov,
i stal sa Jeruzalem

medzi nimi odporným.

Sade	18	„On, Pán je spravodlivý, ved' som vzdoroval jeho slovám. Počujže, každý národ, a pozri moju bolesť: panenky moje i junáci odišli do zajatia.
Kof	19	Volal som svojich milých, ale tí ma zradili; kňazi a moji starci zahynuli v meste, pretože si hľadali jedlo, aby si udržali život.
Reš	20	Pozriže, Pane, je mi krušno, búri sa moje vnútro, srdce sa vo mne zvieria, hej, veľmi som sa vzpieral; meč zbíja vonku, vnútri mám tiež smrť.
Šin	21	Počuli, že ja vzdychám, potešiteľ'a nemám, odporci počuli moju skazu, tešili sa, že si ty konal, priviedol si ohlásený deň. Nech ich stihne to, čo mňa!
Tau	22	Nech príde k tebe všetka ich zlosť, potom však urob s nimi, ako si spravil so mnou pre všetky moje hriechy! Množstvo je mojich vzdychov a srdce mi je choré.“

Nár2

II.

Druhá elégia

Alef	1	Ako len zatemnil svojím hnevom Pán dcéru Siona; pohodil z neba na zem okrasu Izraela, podnožia svojho si nevšimol v deň svojho hnevu.
Bet	2	Zničil Pán bez milosti

		<p>všetky nivy Jakuba, v svojom hneve zlámал pevnosti Júdovej dcéry, zneuctil, hodil na zem jej ríšu a kniežatá.</p>
Gimel	3	<p>V žeravom hneve zlámал všetku moc Izraela, svoju pravicu odtiahol späť pred tvárou nepriateľa, zahorel proti Jakubovi ako plameň, čo hlce dookola.</p>
Dalet	4	<p>Kušu si šliapal sťа odporca, vzmužil sa ako nepriateľ; čo oku lahodilo, zabil všetko v šiatrí dcéry sionskej. Ako oheň vylial svoj hnev ...</p>
He	5	<p>Rovný nepriateľovi bol Pán, zahubil Izrael, jeho paláce zničil všetky, zrúcal jeho pevnosti; u júdskej dcéry tak rozmnožil stenanie, stony.</p>
Vau	6	<p>Akoby bol sad, strhol mu plot, zničil jeho zbor, zabudnúť dal Pán na Sione sobotu a zbor, zavrhol v prudkom hneve kráľa i kňaza.</p>
Zain	7	<p>Odvrhol Pán svoj oltár, svätyňu si znesvätil, nepriateľovi vydal do rúk pevnosti jej palácov. Robili krik v dome Pánovom ako v deň zhromaždenia.</p>
Chet	8	<p>Rozváľať zamýšľal Pán hradby dcéry sionskej, roztiahol povraz, neodtiahol si ruky od ničenia; vrhol do žiaľu hradby aj múr, čo hynuli spolu.</p>
Tet	9	<p>Brány mu padli na zem, zničil a zlámал jeho závory,</p>

jeho kráľ aj kniežatá sú medzi národmi.
Zákona nieto,
prorokom tiež sa nedostalo
videnie Pánovo.

Jod	10	Na zemi sedeli a zamĺkli
sionské dcéry i starci.
Na hlavu sypali si popol,
odiali si vrecoviny;
k zemi si ovesili hlavy
panny Jeruzalema.
Kaf	11	„Oči mám zoslabnuté od slz,
vnútro mám rozbúrené,
pečeň sa mi na zem rozteká
pre skazu dcéry môjho ľudu,
že nemluvňa i dojča
hynú na uliciach mesta.“
Lamed	12	Vraveli svojim matkám:
„Kdeže je obilie a víno?“,
keď ako prebodnuté mrelí
na uliciach mesta,
keď si dušu vydýchli
do lona svojich matiek.
Mem	13	K čomu ťa pripodobním? K čomu prirovnám,
dcéra jeruzalemská?
K čomu ťa primeriam? Ako ťa poteším,
sionská dcéra, panna?
Tvoja zlomenosť je veľká ako more,
ktože ju zhojí?
Nun	14	Tvoji proroci videli tvoju
márnosť a hlúposť,
tvoj zločin neodhaľovali,
aby ti obrátili osud,
ale zreli ti zrenia
daromné, klamné.
Samech	15	Tlieskajú nad tebou do dlaní
všetci, čo idú cestou,
kývajú hlavou, vypiskujú
jeruzalemskú dcéru:
„Toto je mesto vrcholnej vraj krásy
a rozkoš celej zeme?“
Pe	16	Ústa si otvárali proti tebe
všetci tvoji odporci,
pískali, škripali zubami,
vraveli: „Pohlťme ho!“

Toto je deň, čo sme čakali,
dočkali, uvideli sme ho.“

- Ajin 17 Spravil Pán, čo si zaumienil,
 splnil svoje slovo,
 ustanovené odpradáva.
 Strhol a neľutoval;
 nad tebou rozradostil nepriateľov,
 vztýčil roh svojich protivníkov.
- Sade 18 Zo srdca volaj k Pánovi,
 sionská dcéra, panna;
 sťa potok nech ti tečú slzy
 vo dne i v noci;
 nedaj si odpočinku,
 nech ti neustáva zrenica!
- Kof 19 Povstaňže, kvíľže v noci
 začiatkom nočných bdení;
 vylej si srdce ako vodu
 pred Pánovou tvárou,
 k nemu si dvíhaj ruky
 za život svojich detí,
 (ktoré hynú od hladu
 na rohoch všetkých ulíc).
- Reš 20 Pohliadni, Pane, pozri,
 s kým si to tak naložil!
 Či majú ženy jeť vlastný plod?
 Dojčence, ktoré varovali?
 V Pánovej svätyni má byť
 zabitý kňaz i prorok?
- Šin 21 Na zemi ležia na uliciach
 chlapček i starec,
 panenky moje, junáci tiež
 pod mečom padli.
 V deň svojho hnevu si zabíjal,
 porážal bez milosti.
- Tau 22 Zvolal si ako v deň sviatočný
 proti mne hrôzy zo všetkých strán.
 V deň Pánovho hnevu neušiel nik,
 ani sa nezachránil.
 Tých, čo som láskal, vychovával,
 zničil môj nepriateľ.

III.

Tretia elégia

Alef	1	Som muž, čo skúsil biedu pod prútom jeho hnevu.
Alef	2	Vohnal a voviedol ma do temnôt, kde svetla niet.
Alef	3	Na mňa len dvíha zase celý deň svoju ruku.
Bet	4	Zosušil na mne telo, kožu, dolámal moje kosti.
Bet	5	Obklopil, obkľúčil ma jedom a útrapami.
Bet	6	V temnotách ma usadil ako večne mŕtvych.
Gimel	7	Ohradil ma, že neuniknem, reťaze mi zaťažil;
Gimel	8	hoc by som volal, kričal, udusí moju prosbu.
Gimel	9	Na cesty mi dal hradby z kvádrov, moje chodníky porozvracal.
Dalet	10	Je mi ako striehnúci medveď, lev, ktorý čaká v skrýši.
Dalet	11	Zviedol ma z cesty, roztrhal ma, zničil ma celkom.
Dalet	12	Natiahol svoju kušu, postavil ma ako cieľ pre šíp.
He	13	Do mojich obličiek vstrelil šípy zo svojho tulca.
He	14	Všetok ľud si robí zo mňa posmech, pesničky celý deň.
He	15	Horkosťou ma nasýtil, opojil ma palinou.
Vau	16	Zuby mi zodral štrkom, nachoval ma popolom.
Vau	17	Z pokoja si mi vyhnal dušu, zabudol som na blaho.
Vau	18	Vravel som: „Zmizla moja hrdosť, tiež moja nádej v Pána.“
Zain	19	Spomeň si na moju biedu, utýranosť, na palinu a otravu.
Zain	20	V spomienke je stále schúlená moja dušička vo mne.
Zain	21	Toto si beriem k srdcu, pre toto budem dúfať.

Chet	22	Láskavosť Pána, že nám nie je koniec,
		veď jeho milosť nepomíňa,
Chet	23	obnovuje sa každým ránom;
		veľká je tvoja vernosť.
Chet	24	„Pán je môj údel, vraví moja duša,
		nuž v neho dúfam.“
Tet	25	Dobrý je Pán k tým, čo dúfajú v neho,
		k duši, ktorá ho hľadá.
Tet	26	Dobre je ticho čakať
		Pánovo spasenie.
Tet	27	Pre muža je dobre, keď nesie
		svoje jarmo od mladi.
Jod	28	Nech sedí mlčky osamelý,
		veď mu ho on položil!
Jod	29	Nech si až po prach skloní ústa,
		ešte je azda nádej.
Jod	30	Ponúknuť má líce, keď ho bije,
		potupou sa nasýtiť.
Kaf	31	Pretože Pán
		nezavrhne naveky...
Kaf	32	Zmilúva sa - hoc i zarmucuje -
		svojou veľkou milosťou.
Kaf	33	Zo srdca nepokoruje,
		nezarmucuje synov ľudských.
Lamed	34	Keď drvia pod nohami
		všetkých zajatcov zeme,
Lamed	35	keď zvrátia právo muža
		pred tvárou Najvyššieho,
Lamed	36	keď potlačia v súde človeka,
		nevidí to Pán?
Mem	37	Na čieže slovo sa čo stalo,
		keď to nerozkázal Pán?
Mem	38	Nevychádza z úst Najvyššieho
		nešťastie aj blaho?
Mem	39	Čože sa ponosuje živý človek,
		muž pre trest za hriech?
Nun	40	Prezrime svoje cesty, preskúmajme
		a vráťme sa k Pánovi;
Nun	41	na dlaniach pozdvihujme srdcia
		do neba k Bohu!
Nun	42	My sme sa prehrešili, búrili sa,
		preto si neodpustil.

Samech	43	Zahalil si sa hnevom, stíhal si nás, stínal si, nezľutoval si sa.
Samech	44	Zahalil si sa do oblaku, aby neprenikla modlitba.
Samech	45	Urobil si nás odvrhlinou, smet'ou uprostred národov.
Pe	46	Proti nám otvárali ústa všetci naši odporci.
Pe	47	Hrôza a jama nás čakala, zánik a skaza.
Pe	48	Potoky vôd mi prúdia z oka pre skazu dcéry môjho ľudu.
Ajin	49	Oko mi slzí, neustáva, spočinku nemá,
Ajin	50	kým nepozrie a nepohliadne z nebies Pán.
Ajin	51	Oko mi trápi dušu pre všetky dcéry môjho mesta.
Sade	52	Ako na vtáka poľovali na mňa odporci bez príčiny.
Sade	53	V jame mi nivočili život, skál nahádzali na mňa.
Sade	54	Vody mi zakrývali hlavu, myslel som: „Je mi koniec.“
Kof	55	Vzýval som, Pane, tvoje meno z priepastnej jamy.
Kof	56	Počul si môj hlas: „Neskrývaj si ucho, keď si uľahčujem výkrikom.“
Kof	57	Keď som ťa volal, bol si blízko, vravel si: „Neboj sa!“
Reš	58	Viedol si, Pane, spory mojej duše, vykúpil si môj život.
Reš	59	Videl si, Pane, moju utýranosť, zastaň sa môjho práva!
Reš	60	Videl si, Pane, celú ich pomstivosť, ako sa na mňa stroja.
Šin	61	Čul si ich hanobenie, Pane, ako sa na mňa stroja,
Šin	62	reči mojich odporcov, plány proti mne celý deň.
Šin	63	Pozoruj ich, či sedia a či stoja, že ja som ich pesničkou.
Tau	64	Odplat' im, Pane, podľa zásluh,

Tau	65	podľa ich činov! Dopuťže na ich srdce tvrdosť, nech ich stihne tvoja kliatba!
Tau	66	Stíhaj ich v hneve a znivoč ich pod svojím nebom, Pane!

Nár4

IV. *Štvrtá elégia*

Alef	1	Ako sa zatemnilo zlato, zmenil sa šľachtený kov! Sväté kamene ležia roztratené po rohoch všetkých ulíc.
Bet	2	Siona synov vzácných, odvažovaných zlatom, pokladali za nádoby z hlíny, dielo hrnčiarových rúk!
Gimel	3	Ešte aj šakal podá prsia, pridojí svoje štence: len dcéra môjho ľudu je ukrutná ako pštros v púšti.
Dalet	4	Dojčat'u prischol jazyk k d'asnám od smädu; deti si prosili chlieb, a nebolo, kto by im ho lámal.
He	5	Čo rozkošnícky jedávali, klesali na uliciach. Tí, čo si hovievali na purpure, objímali hnoj.
Vau	6	Väčší bol zločin dcéry môjho ľudu než hriech Sodomy. Tá bola vyvrátená razom, ruky neustali v nej.
Zain	7	Čistejší než sneh boli jeho nazirejci, beleli sa nad mlieko, ružovší boli nad koraly, postava ich sťa zafír.
Chet	8	Ich výzor stemnel nad čierňavu, po uliciach ich nerozoznať, na kostiach scvrkla sa im koža, bola ako drevo zoschnutá.

Tet	9	Šťastnejší boli tí, ktorých pozrážal meč, než tí, ktorých pozrážal hlad; veď títo schradli, zrazila ich neplodnosť poľa!
Jod	10	Ruky jemnocitných žien piekli si vlastné dietky, ich pokrmom sa stali, keď mrela dcéra môjho ľudu.
Kaf	11	Pán už dovŕšil svoju prechkosť, vyliat svoj hnev žeravý, podpálil na Sione oheň, ktorý mu hltal základy.
Lamed	12	Králi zeme neuverili, občania sveta tiež nie, že by odporca a nepriateľ vkročil do brán Jeruzalema.
Mem	13	Pre hriech jeho prorokov, pre viny jeho kňazov, čo uprostred neho vylievali krv spravodlivých,
Nun	14	blúdili slepo po uliciach, poškvrnili sa krvou, nebolo preto možno dotýkať sa ich rúcha.
Samech	15	Volajú na nich: „Preč! Nečistý! Netýkajte sa! Preč! Preč!“ Ak sa odtackajú, národy im vravia: „Viac ich už nehostíme!“
Pe	16	Tvár Pánova ich roztrúsila, nepozrie sa viac na nich, osoby kňazov si nevážia, pre starcov niet milosti.
Ajin	17	Oči nám stále túžia, márne hľadajú pomoc, na svojej postriežke sme striehli na národ, ktorý nezachráni.
Sade	18	Na naše kroky poľovali, bránili vkročiť na ulice. Prišiel náš koniec, došli nám dni, veru náš koniec prišiel.

Kof	19	Ľahší sú naši stíhatelia než orly nebies, po vrchoch nás hnali, na púšti striehli na nás.
Reš	20	Dych našich nozdier, pomazaný Pánov, chytí sa do ich jám, o ktorom sme vraveli: „V jeho tôni budeme bývať medzi národmi.“
Šin	21	Dcéra edomská, plesaj, teš sa, občianka krajiny Us! I k tebe príde kalich, opiješ, obnažíš sa.
Tau	22	Dcéra sionská, dovŕšil sa tvoj hriech, už ťa viac nedá do zajatia. Stresce tvoju vinu, dcéra Edomu, tvoje hriechy odhalí.

Nár5

V⁵.

Piata elégia

Modlitba proroka Jeremiáša

- 1 Spomeň si, Pane, čo sa s nami stalo,
zhliadni a pozri na našu hanbu.
- 2 Dedičstvo naše prešlo k cudzím,
naše domy k nenašským.
- 3 Nemáme otca, sme siroty,
naše matky sú vdovy.
- 4 Vodu sme pili za peniaze,
drevo sme dostali za plácu.
- 5 Na krku máme stíhateľov,
uštvaní, bez odpočinku sme.
- 6 K Egyptu sme dvíhali ruku a k Asýrsku,
aby sme sa nasýtili chleba.
- 7 Naši otcovia zhrešili a niet ich,
my vlečieme ich vinu.
- 8 Otroci panujú nad nami,
z ich ruky nás nevytrhne nik.
- 9 Životom sme platili za chlieb
pred mečom púšte.
- 10 Ako dopraskaná pec je naša koža
od páľčivosti hladu.
- 11 Zhanobili ženy na Sione

a panny v júdskych mestách.
 12 Ich ruky vešali kniežatá,
 starcov si nevážili.
 13 Mladíci nosia mlynček,
 pod drevom klesajú chlapci.
 14 Pri bránach nieto starcov,
 pri hudbe niet mladíkov.
 15 Prestala radosť nášho srdca,
 tanec sa zmenil na žal'.
 16 Koruna padla z našej hlavy,
 beda nám, zhrešili sme.
 17 Preto je biedne naše srdce,
 preto nám stemneli oči.
 18 Pretože vrch Sion spustol,
 líšky sa vláčia po ňom.
 19 Ty, Pane, trváš večne,
 tvoj trón z pokolenia na pokolenie.
 20 Prečože na nás zabúdaš naveky,
 na dlhé časy nás opúšťaš?
 21 Obráť nás, Pane, k sebe, vrátime sa,
 naše dni obnov ako dávno!
 22 A či si nás celkom zavrhol,
 tak veľmi sa na nás hneváš?

KNIHA PROROKA BARUCHA

Bar1

I. Baruchovo posolstvo. - ¹ Toto je znenie knihy, ktorú písal Baruch, syn Nériho, syna Másiášovho, syna Sedekiášovho, syna Sediho, syna Helkiášovho, v Babylone, ² v piatom roku, siedmy deň mesiaca, v čase, keď Chaldejci zaujali Jeruzalem a spálili ho.

³ Baruch prečítal obsah tejto knihy v prítomnosti júdskeho kráľa, Joakimovho syna Jechoniáša, a v prítomnosti všetkého ľudu, ktorý prišiel kvôli knihe, a tiež v prítomnosti mocnárov a kráľovských synov, v prítomnosti starších a v prítomnosti všetkého ľudu od najmenších po najväčších, všetkých, ktorí bývali v Babylone, pri rieke Sud.

⁵ Oni plakali, postili a modlili sa pred Pánom, ⁶ poskladali peniaze, každý podľa možnosti, ⁷ a poslali ich do Jeruzalema kňazovi Joakimovi, synovi Helkiáša, syna Salomovho, i kňazom, aj všetkému ľudu, ktorý bol s ním v Jeruzaleme. ⁸ A desiateho sivana dostal aj z chrámu ukoristené nádoby Pánovho domu, aby ich vrátil do Jeruzalema. Boli to strieborné nádoby, ktoré dal spraviť júdsky kráľ Sedekiáš, syn Joziáša, ⁹ keď babylonský kráľ Nabuchodonozor zajal a z Jeruzalema do Babylonu odviezol Jechoniáša, kniežatá, zámočníkov, mocnárov a pospolitý ľud.

¹⁰ A odkázali: „Tu vám posielame peniaze. Kúpte za peniaze celopaly, obety za hriech i tymian; zaobstarajte aj dary a obetujte to na oltári Pánovi, nášmu Bohu! ¹¹ A modlite sa za život babylonského kráľa Nabuchodonozora a za život jeho syna Baltazára, aby ich dni trvali ako dni neba nad zemou! ¹² Nech nám dá Pán sily a nech nám osvieti oči, aby sme žili v tieni

babylonského kráľa Nabuchodonozora a v tieni jeho syna Baltazára, aby sme im slúžili dlhé časy a našli u nich milosť. ¹³ Modlite sa k Pánovi, nášmu Bohu, aj za nás, veď sme zhrešili proti Pánovi, svojmu Bohu, a po dnešný deň sa neodvrátila od nás jeho prchkosť a jeho hnev. ¹⁴ Prečítajte túto knihu, ktorú vám posielame, aby ste ju v dome Pánovom čítali vo sviatočný deň a v príhodné dni.

Vyznanie. - ¹⁵ A hovorte: Pán, náš Boh, je spravodlivý. My však, mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, musíme sa dnešný deň hanbiť, ¹⁶ i naši králi, naše kniežatá, naši kňazi, naši proroci i naši otcovia, ¹⁷ pretože sme zhrešili pred Pánom, ¹⁸ neposlúchali sme jeho hlas, aby sme kráčali podľa jeho nariadení, ktoré nám predkladal. ¹⁹ Odo dňa, čo Pán vyviedol našich otcov z egyptskej krajiny, až po dnešný deň boli sme Pánovi, svojmu Bohu, neposlušní a nevšímavo sme sa odvracali, aby sme nepočuli jeho hlas. ²⁰ Preto viseli na nás nešťastia a kliatba, ktorú Boh nariadil svojmu sluhovi Mojžišovi vtedy, keď vyviedol našich otcov z egyptskej krajiny, aby nám dal krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom, ako je tomu dnes. ²¹ Lenže sme nepočúvali hlas Pána, svojho Boha v rečiach prorokov ktorých k nám posielal, ale každý išiel za hriešnou žiadosťou svojho srdca, slúžil iným bohom a páchal, čo je zlé v očiach Pána, nášho Boha.

Bar2

II. ¹ Pán teda potvrdil svoje slovo, ktoré bol vypovedal proti nám i proti sudcom, ktorí súdili Izrael, proti našim kráľom, proti našim kniežatám i proti ľuďom Izraela a Júdu, ² že dopustí na nás veľké nešťastia, ktoré nepreviedol pod celým nebom tak, ako ich previedol v Jeruzaleme podľa toho, čo je napísané v Mojžišovom zákone, ³ že budeme jesť každý mäso svojho syna a každý mäso svojej dcéry. ⁴ A vydal ich do područia všetkým kráľovstvám, ktoré sú okolo nás, na posmech a skazu u všetkých národov na okolí, medzi ktoré ich Pán roztratil. ⁵ Dostali sa do poroby, a nie k nadvláde, pretože sme zhrešili proti Pánovi, svojmu Bohu, keď sme nepočúvali jeho hlas. ⁶ Pán je spravodlivý, nám však a našim otcom sa musí v tento deň červenať tvár. ⁷ Čo Pán vyhlásil proti nám, všetky tie nešťastia na nás dopadli. ⁸ A neudobrovali sme Pánovu tvár, že by sa bol každý odvrátil od hriešnych žiadostí svojho srdca. ⁹ Nuž bedlil Pán nad nešťastím a priviedol ho na nás, veď Pán je spravodlivý vo všetkých svojich činoch, ktoré nám nariadil. ¹⁰ Ale nepočúvali sme jeho hlas a nekráčali sme podľa Pánových príkazov, ktoré pred nás predložil.

Prosha. - ¹¹ Preto teda, Pane, Bože Izraela, ktorý si silnou rukou, znameniami a znakmi, veľkou mocou a zdvihnutým ramenom vyviedol svoj ľud z egyptskej krajiny a urobil si si tak meno až po dnešný deň: ¹² zhrešili sme, páchali sme ohavnosť a nespravodlivosť, Pane, náš Bože, napriek všetkým tvojim spravodlivým skutkom. ¹³ Nech sa od nás odvráti tvoja prchkosť, veď nás máličko ostalo medzi národmi, medzi ktoré si nás roztratil. ¹⁴ Vyslyš, Pane, našu modlitbu a našu prosbu; vyveď nás a získaj nám milosť u tých, čo nás odviedli, ¹⁵ nech vie celá zem, že ty, Pane, si náš Boh, že sa Izrael a jeho rod volal tvojím menom. ¹⁶ Pane, zhliadni zo svojho svätého príbytku na nás; prikloň si ucho a počuj! ¹⁷ Otvor si oči a viď, veď nie mŕtvi v podsveť, ktorým bol z útrobov odňatý duch, budú vzdávať Pánovi chválu a oslavu, ¹⁸ ale duša, ktorá sa priveľmi zarmucuje; to, čo kráča zhrbené a choré, podlomené oči a hladujúca duša bude tebe, Pane, vzdávať chválu a oslavu.

¹⁹ Veď nie pre spravodlivosť svojich otcov alebo svojich kráľov predkladáme prosby pred tvoju tvár, Pane, Bože náš! ²⁰ Veď si vyslal na nás svoju prchivosť a svoj hnev, ako si to oznámil prostredníctvom svojich sluhov, prorokov: ²¹ „Toto hovorí Pán: Skloňte si plece a slúžte babylonskému kráľovi, vtedy ostanete bývať v krajine, ktorú som dal vašim otcom. ²² Ale ak neposlúchnete Pánov hlas, že máte slúžiť babylonskému kráľovi, odstránim z miest Júdu a z ulíc Jeruzalema hlas radosti a hlas plesania, hlas ženícha a hlas nevesty a celá krajina bude

pustatina bez obyvateľov.“²⁴ Lenže sme nepočúvali na tvoj hlas, že máme slúžiť babylonskému kráľovi, preto si splnil svoje slová, ktoré si riekol prostredníctvom svojich sluhov, prorokov, že kosti našich kráľov a kosti našich otcov budú vyhodené z ich miesta.²⁵ A naozaj sú vyhodené na úpal dňa a na mrazy noci. Aj zomierali vo veľkých útrapách: od hladu, pod mečom a na mor.²⁶ A z domu, ktorý sa menoval podľa tvojho mena, pre zločinnosť Izraelovho domu a Júdovho domu si urobil to, čím je dnešný deň.

²⁷ Jednako si, Pane, Bože náš, zaobchádzal s nami podľa svojej dobrotivosti a podľa svojho veľkého milosrdenstva,²⁸ ako si riekol prostredníctvom svojho sluhy Mojžiša vtedy, keď si mu rozkázal napísať a Izraelitom predložiť svoj zákon. Riekol si: ²⁹ „Ak nebudete počúvať môj hlas, veru sa tento veľký a početný zástup premení na hŕstku medzi národmi, medzi ktoré ich roztrátim.“³⁰ Ved' viem, že ma nebudú počúvať, lebo je to tvrdošíjny národ. Ale v krajine, kde budú v zajatí, vstúpia si do srdca³¹ a budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh. A dám im vnímavé srdce a uši,³² takže v krajine, kde budú v zajatí, budú ma chváliť a budú spomínať na moje meno.³³ Vtedy sa odvrátia od svojej tvrdošijnosti a od svojich zlých skutkov, pretože sa rozpamätajú na osud svojich otcov, ktorí zhrešili pred Pánom.³⁴ Potom ich vrátim do ich zeme, ktorú som pod prísahou sľúbil ich otcom, Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi; budú v nej vládnuť a rozmnožím ich, nebudú sa umenšovať.³⁵ A uzavriem s nimi večnú zmluvu, že ja budem ich Bohom a oni budú mojím národom. A viac nepohnem svoj ľud, Izrael, z krajiny, ktorú som im dal.“

Bar3

III. ¹ Všemohúci Pane, Bože Izraela, úzkostlivá duša a zlomený duch volá k tebe. ² Počuj, Pane, a zmiluj sa, i keď sme proti tebe zhrešili. ³ Ved' ty večne tróniš a my máme večne zahynúť? ⁴ Všemohúci Pane, Bože Izraela, počuj modlitbu zomrelých Izraela a synov tých, čo zhrešili proti tebe, čo nepočúvali hlas svojho Boha, a preto visí na nás nešťastie. ⁵ Nespomínaj na zločiny našich otcov, ale spomeň si v tento čas na svoju ruku a na svoje meno, ⁶ ved' ty si Pán, náš Boh, a chceme ťa chváliť! ⁷ Ved' nato si vstúpil do našich srdiec svoju bázeň, aby sme vzývali tvoje meno. Nuž budeme ťa chváliť vo svojom zajatí, pretože sme odvrátili od svojich srdiec všetku nepravosť svojich otcov, ktorí zhrešili proti tebe. ⁸ Hľa, my sme dnes v zajatí, kde si nás roztratil na potupu a kliatbu a pre dlh za všetky nepravosti našich otcov, ktorí odpadli od Pána, svojho Boha.“

O múdrosti

- ⁹ Počuj, Izrael, príkazy života,
zachyť uchom, nauč sa múdrosti!
- ¹⁰ Čo je to, Izrael? Čo, že si v nepriateľskej krajine?
Zostarel si v cudzej krajine,
poškvrnený si mŕtvami,
prirátaný si k tým, čo klesli do podsvetia.
- ¹¹ Opustil si prameň múdrosti.
- ¹² Keby si bol kráčať cestou Boha,
bol by si býval vo večnom pokoji.
- ¹³ Nauč sa, kde je múdrosť, kde je sila, kde je rozumnosť,
tak poznáš zároveň, kde je dlhý život, kde žitie,
kde je svetlo očí a pokoj.
- ¹⁴
- ¹⁵ Ktože našiel jej miesto
a kto vkročil do jej pokladníc?

16 Kdeže sú vládcovia národov,
kde sú tí, čo panujú nad zverinou zeme?
17 Čo sa ihrajú s vtáčkami neba,
18Vg čo zhromažďujú striebro a zlato,
v ktorom ľudia skladajú svoju nádej
a hrabú bez hraníc?
18LXX (Čo spracúvajú striebro a namáhajú sa
a ich dielo nemožno pochopiť?)
19 Stratili sa, zostúpili do podsvetia
a na ich miesto nastúpili iní.
20 Mladší uvideli svetlo a bývali na zemi,
cestu múdrosti však nepoznali,
21 ani nepochopili jej chodníky.
Ich synovia ju tiež nezachytili,
ostala od nich ďaleko.

22 Nepočuli o nej v Kanaáne
a nevideli ju v Temane.
23 Synovia Agar, ktorí hľadajú múdrosť zemskú,
kupci Mery a Temanu,
rozprávkarí a skúmatelia múdrosti
tiež nepoznali cestu múdrosti,
ani na jej chodníky si nespomenuli.

24 Ó, Izrael, aký veľký je dom Boha
a ohromné miesto, ktoré vlastní!
25 Veľké je, nemá hraníc,
vysoké a nezmerateľné.
26 Tam povstali obri, tí oddávna povestní,
veľkí postavou, čo vyznali sa v boji.
27 Nie týchto si vyvolil Boh,
ani cestu múdrosti neobjavili,
ale zahynuli, lebo nemali múdrosti,
28 zahynuli pre svoju nemúdrosť.

29 Ktože vystúpil do neba a vzal si ju
a zniesol ju dole z oblakov?
30 Kto sa preplavil cez more a našiel ju
a doniesol ju za rýdze zlato?
31 Niet (toho), kto by poznal jej cesty,
ani kto by objavil jej chodníky.

32 Ten však, čo všetko vie, pozná ju,
objavil ju svojou rozumnosťou;
ten, čo pripravil pre večné časy zem
a naplnil ju štvornohými zvieratami.
33 Ak vyšle svetlo, ono ide,
ak ho zavolá, poslúchne ho s chvením.
34 A hviezdy svietia na svojich strážach a tešia sa;
ak ich zavolá, odpovedia: „Tu sme!“

a veselo svietia tomu, čo ich učinil.

- 36 Toto je náš Boh
a iného popri ňom uznať nemožno.
37 Objavil každú cestu múdrosti
a dal ju svojmu sluhovi Jakubovi
a svojmu miláčikovi Izraelovi.
38 Potom sa zjavila na zemi
a žila s ľuďmi.

Bar4

- IV. ¹ Ona je knihou Božích príkazov
a zákonom, ktorý trvá naveky:
všetci, čo sa jej chopia, dosiahnu život,
čo ju však opustia, zomrú.
2 Obráť sa, Jakub, a chyt' sa jej,
choď k jej svetlu, v ústrety jej žiare.
3 Neprepust' svoju slávu inému,
ani čo cenného máš cudziemu národu.
4 Blahoslavení sme, Izrael,
lebo nám je známe, čo sa ľúbi Bohu.

Boh splní svoje prisľúbenia

- 5 Bud' pevnej mysle, ľud môj,
pamätihodný Izrael!
6 Boli ste predaní národom
- nie na zahynutie:
pretože ste rozhnevali Boha,
boli ste vydaní nepriateľom.
7 Roztrpčovali ste toho, čo vás stvoril,
obetovali ste démonom, nie Bohu.
8 Zabudli ste na večného Boha, ktorý vás choval,
zabudli ste aj na Jeruzalem, ktorý vás pestoval.
9 Lebo videl prichádzať od Boha
hnev na vás a povedal:

Prívet Jeruzalema k susedným národom

- „Počujte, susedia Siona,
Boh dopustil na mňa veľký smútok.
10 Veď som videl zajatie svojich synov a dcér,
ktoré na nich dopustil Večný.
11 Vychovával som ich s rozkošou,
prepúšťal som ich však s nárekom a žiaľom.
12 Nech sa neraduje nik nado mnou, vdovou,
ktorú opustili mnohí,
osamel som pre hriech svojich detí,
lebo sa odklonili od Božieho zákona
13 a nechceli poznať jeho práva,

ani nekráčali po ceste Božích zákonov
a nešli chodníkmi spravodlivého poriadku.
14 Podťeže, susedia Siona,
spomeňte si na zajatie mojich synov a dcér,
ktoré na nich dopustil Večný.
15 Ved' priviedol proti nim národ zďaleka,
národ nehanebný a cudzojazyčný;
tí sa neštítali starca
a nezľutovali sa nad dieťatkom.
16 Odviedli miláčikov vdovy
a osamelú pozbavili dcér.“

Jeruzalem oslovuje svoje dietky

17 A ja vám ako môžem pomôcť?
18 Len kto dopustil nešťastia,
vyslobodí vás z rúk vašich nepriateľov.
19 Odíd'te, deti, odíd'te,
veď ja som ostal osamelý!
20 Vyzliekol som si rúcho pokoja,
vrecovinu prosebnú som si obliekol,
volať chcem k Večnému, kým žijem.
21 Dôvera, deti, volajte k Bohu
a vytrhne vás z násilia, z ruky nepriateľa.
22 Lebo ja dúfam od Večného vašu spásu;
a došla na mňa radosť od Svätého
pre milosrdenstvo, ktoré už pocítite
od Večného, spasiteľa nášho.
23 Prepúšťal som vás s nárekom a žiaľom,
Boh mi vás vráti s radosťou
a rozkošou naveky.
24 Ako teraz videli susedia Siona vaše zajatie,
tak čoskoro uvidia vašu spásu od Boha,
ktorá vám príde so slávou
a so žiarou Večného.
25 Dietky, znášajte trpezlivo hnev,
ktorý na vás dopadol od Boha:
prenasledoval ťa tvoj nepriateľ,
no zanedlho uvidíš jeho skazu
a budeš šliapať po jeho šiji.
26 Moje krehké išli po tvrdých cestách,
vliekli ich sťa stádo, čo ukoristil nepriateľ.
27 Dôvera, deti! A volajte k Bohu,
ten, čo dopustil, spomenie si na vás.
28 Ako vás naviedla myseľ vzdialiť sa od Boha,
desaťnásobným úsilím ho znova hľadajte.
29 Ved' ten, čo na vás dopustil pohromy,
dopraje vám večnú rozkoš s vašou spásou.

Prorok teší Jeruzalem

30 Dôveruj, Jeruzalem,

31 poteší ťa ten, čo ti dal meno.
 Nešťastníci sú, čo ti škodili
 a radovali sa tvojmu pádu.
 32 Nešťastné sú mestá, čo ti zotročili deti,
 nešťastné je, čo ti synov zajalo.
 33 Ako sa tešilo tvojmu zrúteniu
 a radovalo sa tvojmu pádu,
 tak bude smútiť nad vlastným spustošením.
 34 Odnímam mu jasot nad množstvom ľudu,
 z jeho honosenia bude smútok.
 35 Oheň od Večného naň dopadne na mnohé dni
 a budú v ňom bývať na dlhé časy démoni.
 36 Pohliadni k východu, Jeruzalem,
 a viď radosť, ktorá ti prichádza od Boha!
 37 Pozri, idú ti synovia, ktorých si prepustil;
 prichádzajú zhromaždení od východu až po západ
 na slovo Svätého, tešia sa z Božej slávy.

Bar5

V⁵. ¹ Vyzleč, Jeruzalem, rúcho smútku a nešťastia
 a odej sa ozdobou Božej slávy naveky!
 2 Obleč si plášť spravodlivosti Boha,
 polož si na hlavu mitru slávy Večného!
 3 Lebo Boh všetkému, čo je pod nebom,
 ukáže tvoju žiaru.
 4 Boh ti dá meno na večnosť:
 Pokoj spravodlivosti a Sláva bohabojnosti.
 5 Hor' sa, Jeruzalem, zastaň si vysoko,
 pohliadni k východu,
 pozri si deti od západu slnka až na východ,
 zhromaždené slovom Svätého,
 tešiace sa, že Boh si na ne spomenul!
 6 Odišli od teba peši, vedení nepriateľmi,
 ale Boh ich k tebe privedie nesených
 so slávou sťa kráľovské deti.
 7 Pretože Boh rozkázal
 znížiť každý vysoký vrch a večné kopce
 a vyplniť trhliny na rovnú zem,
 aby Izrael bezpečne kráčal na Božiu slávu.
 8 Aj lesy, aj každý voňavý strom
 zatieňovali na Boží rozkaz Izrael.
 9 Ved' Boh privedie Izrael
 s rozkošou v žiare svojej slávy,
 s milosrdenstvom a spravodlivosťou, ktorú vlastní.

Bar6

VI. Jeremiášov list. - Odpis listu zajatcom, ktorých mal babylonský kráľ Nabuchodonozor odvieť do Babylonu. Poslal ho Jeremiáš, aby im oznámil, čo mu naložil Boh.

¹ Pre hriechy, ktoré ste spáchali proti Bohu, odvedie vás babylonský kráľ Nabuchodonozor ako zajatcov do Babylonu. ² Keď teda prídete do Babylonu, budete tam mnoho rokov a dlhý čas, až sedem pokolení. Potom vás však vyvediem odtiaľ v pokoji. ³ Ale v Babylone uvidíte strieborných, zlatých a drevených bohov, ktorých nosia na pleciah a ktorí pohanom naháňajú strach. ⁴ Chráňte sa, aby ste sa nestali aj vy podobnými pohanom a aby sa strach nezmocnil aj vás. ⁵ Keď budete vidieť pred nimi a za nimi zástup, ktorý sa im klania, povedzte si v duchu: „Tebe sa treba klaňať Pane!“, ⁶ lebo môj anjel je s vami a on bude skúmať vaše duše.

⁷ Ich jazyk vyhladil umelec a sú len postriebrení a pozlátení; sú teda lžou a nevládu hovoriť. ⁸ A vezmú ako pre pannu parádnicu zlato ⁹ a zhotovia koruny na hlavy svojich bohov. Stáva sa však aj, že kňazi vezmú zlato a striebro svojim bohom a použijú ho pre seba. ¹⁰ Dokonca darujú z toho aj smilniciam vo verejných domoch. Ozdobujú ich - strieborných, zlatých a drevených bohov - šatami ako ľudí. ¹¹ Oni sa však nevedia zachrániť od hrdze a črvotoče, hoci sú oblečení do purpurového rúcha. ¹² Utierajú im tvár pre prach, ktorý je v dome a ktorého je na nich plno. ¹³ Aj žezlo má ako človek, krajský sudca, ale nemôže zabiť toho, kto sa proti nemu prehreší. Má aj dýku v pravici a sekeru, ale oslobodiť sa nevie ani od vojny, ani od lúpežníkov. Z toho je zrejmé, že nie sú bohmi, preto sa ich nebojte!

¹⁵ Ako sa rozbitá nádoba stáva človekovi neužitočnou, ¹⁶ takí sú ich bohovia. Keďže sú postavení v domoch, majú oči plné prachu z nôh tých, čo prichádzajú. ¹⁷ A ako sú okolo toho, čo urazil kráľa, pozatvárané dookola dvory, keďže ho majú viesť na smrť, podobne zabezpečujú kňazi ich domy dverami, zámkami a závorami, aby ich neukradli zlodeji. ¹⁸ Zapalujú lampy a viac ako sami pre seba, ale ani jednu z nich vidieť nemôžu. ¹⁹ Sú podobní hociktorej hrade z domu a hovorí sa, že im vnútro rozožiera červač zeme; a keď ich aj s rúchom zožerie, nezbadajú. ²⁰ Tvár im očernie od dymu z domu. ²¹ Na telo a na hlavu im nalietajú netopiere, lastovičky a iné vtáky a podobne (skáču) mačky. ²² Z toho poznáte, že nie sú bohmi, preto sa ich nebojte.

²³ Zlato, ktorým sú pokrytí, je síce na krásu, ale ak niekto nestiera hrdzu, nebudú sa ligotať; necítili ani to, keď ich uliali. ²⁴ Sú kúpení za každú cenu, hoci v nich niet ducha. ²⁵ Keďže sú bez nôh, nosia ich na pleciah, a tak ukazujú ľuďom svoju hanbu. Ale nech sa hanbia aj tí, čo im slúžia. ²⁶ Preto ak padne na zem, sám nevstane; ani sa nebude sám pohybovať, ak ho niekto postaví narovno; ani sa nevzpriami, ak ho niekto položí; zato im však predkladajú dary ako mŕtvym. ²⁷ Ich obety si však predajú a použijú kňazi. Podobne z nich berú aj ženy, ale ani žobrákovi, ani biednemu z toho nedajú. ²⁸ Ich obiet sa dotýkajú nečistí a šestonediel'ky. Keďže podľa týchto vecí viete, že nie sú bohmi, nebojte sa ich!

²⁹ Ako ich teda možno volať bohmi? Veď strieborných, zlatých a drevených bohov obsluhujú ženy, ³⁰ v ich domoch sedia kňazi v roztrhaných tunikách, s oholenými hlavami a bradami a s nezakrytými hlavami; ³¹ vrešia a kričia pred svojimi bohmi ako niektorí na pohrebných karoch. ³² Z ich šiat si berú kňazi a obliekajú svoje ženy a deti. Či zakúsia od niekoho zlo ³³ a či dobro, odplatiť to nevládu. Kráľa nevládu ani ustanoviť, ani zosadiť. ³⁴ Podobne nevládu dať ani bohatstvo, ani meď. Ak im niekto urobí sľub a nesplní, nebudú to vyžadovať. ³⁵ Ani človeka neoslobodia od smrti, ani neochránia, slabšieho od mocnejšieho. ³⁶ Slepému človeku nevrátia zrak, človeka z núdze nevytrhnú. ³⁷ Nad vdovou sa nezľutujú, ani sirote nepreukážu dobro. ³⁸ Drevené, pozlátené a postriebrené (modly) sú podobné kameňom z vrchov a tí, čo im slúžia, budú zahanbení. ³⁹ Ako sa teda možno domnievať a vraviť, že sú bohmi?

⁴⁰ Ved' ešte aj sami Chaldejci ich zneuctujú! Keď vidia nemého, ktorý nevie hovoriť, prinesú Béla a žiadajú, aby (nemý) prehovoril, akoby to ten (Bél) mohol zbadať. ⁴¹ A hoci to vedia, nie sú schopní zanechať tieto veci, pretože nemajú cit. ⁴² A ženy, obviazané stuhami, sedia na cestách a pália otruby. ⁴³ A keď niektorá, odvedená niekým, čo šiel tadiaľ,

vyspala sa s ním, znevažuje si susedu, že nemá tol'kej ceny ako ona a že jej stuha nie je roztrhnutá. ⁴⁴ Všetko, čo sa okolo nich deje, je lož. Ako sa teda možno domnievať a vravieť, že sú bohmi?

⁴⁵ Urobili ich remeselníci a zlatníci. Nebude z nich nič iné, len to, čo chcú mať remeselníci. ⁴⁶ Ani tí, čo ich zhotovili, nežijú dlhý čas, ako by mohlo to, čo zhotovili? ⁴⁷ Svojim potomkom zanechali lož a hanbu. ⁴⁸ Lebo keď ich zastihne vojna alebo nešťastie, kňazi sa radia medzi sebou, kde sa s nimi schovať. ⁴⁹ Ako teda možno nezbadat', že nie sú bohmi, keď nezachránia ani seba od vojny alebo nešťastia? ⁵⁰ Keďže sú drevené, pozlátené a postriebrené, neskoršie sa pozná, že sú klamstvo. Všetkým národom a kráľom bude jasné, že nie sú bohmi, ale dielom ľudských rúk, a nijakého božského činu na nich niet. ⁵¹ Komu je teda neznáme, že nie sú bohmi?

⁵² Krajine veru neustanovia kráľa, ani ľudom dažďa nedajú. ⁵³ Ani sebe neprisúdia právo, ani nezabránia neprávo, veď sú bezvládni. ⁵⁴ ako vrany medzi nebom a zemou. Lebo keď dom drevených, pozlátených a postriebrených bohov zachváti oheň, ich kňazi síce ujdú a zachránia sa, ale oni poprehárajú celkom ako trámy. ⁵⁵ Neodolajú ani kráľovi, ani nepriateľovi. ⁵⁶ Ako možno teda pripustiť a domnievať sa, že sú bohmi?

Drevené, postriebrené a pozlátené božstvá sa nezachránia ani od zlodejov, ani od lupičov. ⁵⁷ Títo sú mocnejší a zoberú si zlato, striebro i rúcho, ktorým sú odiati, a odídu s korisťou, tí však si pomôcť nevedia. ⁵⁸ Takže je lepšie kráľovi, ktorý ukazuje svoju moc, alebo užitočnej nádobe v dome, ktorú majiteľ upotrebí, ako falošným bohom; alebo i dverám na dome, ktoré ochraňujú to, čo v ňom je, než falošným bohom; alebo drevenému stĺpu v kráľovskom paláci ako falošným bohom.

⁵⁹ Slnko, mesiac a hviezdy sa ligocú, a keďže sú poslané na osov, ochotne poslúchajú; ⁶⁰ aj blesk, keď sa zablyсне, lahodí oku, takisto aj vietor veje v každej krajine. ⁶¹ A keď Boh rozkáže oblakom, aby sa rozťahli nad celou zemou, splnia, čo im rozkázal. Aj oheň poslaný zhora stráviť vrchy a lesy urobí, čo je rozkázané. ⁶² Tieto sa im však ani vzhľadom, ani mocou nepodobajú. ⁶³ Preto sa netreba ani domnievať, ani hovoriť že sú bohmi, veď nemajú moci ani súdiť, ani dobre robiť ľudom! ⁶⁴ Keďže teda viete, že nie sú bohmi, nebojte sa ich!

⁶⁵ Veď kráľov nemôžu ani preklínať, ani žehnať im! ⁶⁶ Národom neukážu znamenia na nebi, ani nežiaria ako slnko, ani ako mesiac nesvietia. ⁶⁷ Lepšie je zvieratám ako im, tie si vedia pomôcť, keď zabehnú do zátišia. ⁶⁸ Nijakým spôsobom nám teda nie je zrejmé, že sú bohmi, preto sa ich nebojte!

⁶⁹ Ako strašiak na uhorkovisku neustráži nič, tak sú aj ich drevení, pozlátení a postriebrení bohovia. ⁷⁰ Takým istým spôsobom sú ich drevení, pozlátení a postriebrení bohovia podobní aj šípu v záhrade, na ktorý si sadá každé vtáča, a takisto aj mŕtvoľe, hodenej do tmy. ⁷¹ Podľa purpuru a bysu, ktorý na nich spráchnivie, poznať, že nie sú bohmi. Na konci budú aj sami rozožraní a budú potupou pre krajinu.

⁷² Lepšie je teda spravodlivému človekovi, ktorý nemá modiel; ten bude ďaleko od potupy.

KNIHA PROROKA EZECHIELA

Povolanie Ezechiela za proroka hl. 1 - 3

Videnie nebeského zjavu hl. 1

I. Čas videnia. - ¹ Stalo sa v tridsiatom roku, štvrtý (mesiac), piaty deň mesiaca, keď som bol medzi zajatcami pri rieke Chobar, otvorili sa nebesia a videl som nebeské videnie. ² Piaty deň mesiaca - bol to piaty rok od zajatia kráľa Joachima - ³ prehovoril Pán ku kňazovi Ezechielovi, synovi Buziho, v chaldejskej krajine pri, rieke Chobar; tam sa vzniesla nad neho Pánova ruka.

Štyri bytosti. - ⁴ Videl som teda: Hľa, od severu prichádzal búrlivý vietor, veľký oblak a blčiaci oheň, okolo ktorého bola žiara, a z jeho stredu - zo stredu ohňa - čosi ako výzor lesklého kovu. ⁵ Zo stredu tohto však podoba štyroch bytostí. Toto bol ich výzor: Mali podobu človeka, ⁶ každá mala štyri tváre a každá štyri krídla. ⁷ Ich nohy boli rovné, chodidlo ich nôh ako chodidlo nohy teľaťa, a leskli sa ako výzor lešteného kovu. ⁸ Pod krídlami mali zo štyroch strán ľudské ruky a všetky štyri z nich mali tváre a krídla. ⁹ Krídla sa im vzájomne dotýkali, pri chôdzi sa neobracali, každá kráčala pred svojou tvárou.

¹⁰ Výzor ich tvárí však bol tvár človeka, potom tvár leva po pravej strane tých štyroch, ďalej tvár býka po ľavej strane tých štyroch a tvár orla ¹¹ boli ich tváre. Ich krídla sa rozprestierali nahor, dve krídla každého sa vzájomne dotýkali a dve im zakrývali telá. ¹² A každá kráčala pred svojou tvárou; kde sa usiloval ísť duch, ta išli, pri chôdzi sa však neobracali. ¹³ A podoba bytostí: ich zjav bol ako žeravé uhlie ohňa ako čosi, čo sa podobalo fakliam, a toto prechádzalo pomedzi bytostí, oheň však mal žiaru a z ohňa vychádzal blesk. ¹⁴ Bytosti chodili sem i tam, podobne žiariacemu blesku.

Kolesá. - ¹⁵ Pozeral som sa na bytosti a hľa, na zemi pri bytostiach - pri všetkých štyroch - bolo po jednom kolese. ¹⁶ Výzor kolies a ich sústava bola ako výzor chryzolitú; všetky štyri mali rovnakú podobu, vyzerali a boli zostrojené tak, akoby bolo koleso uprostred kolesa. ¹⁷ Keď išli, išli na svoje štyri strany, pri pohybovaní sa neobracali. ¹⁸ (Ich bahry mali výšku a vzhľad!) Ich bahry, na všetkých štyroch, boli dookola plné očí. ¹⁹ Keď bytosti išli, hýbali sa kolesá popri nich, keď sa bytosti zdvihli zo zeme, kolesá sa zdvihli. ²⁰ Kadiaľ chcel ísť duch, tadiaľ išli. Ak duch chcel ísť, zdvihli sa podobne aj kolesá, pretože v kolesách bol duch bytostí. ²¹ Keď išli tie, išli aj ony, keď tie zastali, zastavili sa aj ony, keď sa zdvihli zo zeme, zdvihli sa podobne aj kolesá, pretože v kolesách bol duch bytostí.

Pán na tróne. - ²² Nad hlavami bytostí bolo čosi ako obloha, vyzeralo to ako hrozný kryštál, rozťahnutý odhora nad ich hlavami. ²³ Pod oblohou však boli proti sebe rozprestreté ich krídla. Dve zakrývali každej telo z jednej i z druhej strany. ²⁴ I počul som trepot ich krídel ako hukot veľkých vôd, ako hlas Všemohúceho. Keď išli, bol veľký šľahot ako hučanie tábora; keď postáli, mali krídla uvoľnené. ²⁵ A sponad oblohy, ktorá bola nad ich hlavami, zaznieval hlas. (Keď postáli, mali krídla uvoľnené.) ²⁶ Nad oblohou, ktorá bola nad ich hlavami, bolo čosi ako zafirový kameň, podobalo sa to trónu, na tom však, čo bolo podobné trónu - na ňom odhora -, bola postava, ktorá vyzerala ako človek. ²⁷ Odhora toho, čo vyzeralo ako jeho pás, videl som čosi ako lesklý kov, vyzeralo to ako oheň, ktorý má dookola dvor; a oddola toho, čo vyzeralo ako jeho pás, videl som čosi ako oheň, ktorý mal dookola žiaru. ²⁸ Ako vyzerá dúha, ktorá je v oblaku v daždivý deň, tak vyzerala žiara dookola.

Keď som to uvidel, padol som na tvár a počul som hlas, ktorý hovoril.

Povolanie proroka 2, - 3,3

Ez2

II. Prorokova úloha. - ¹ I riekol mi: „Syn človeka, postav sa na nohy, chcem s tebou hovoriť. ² A kým ku mne hovoril, vstúpil do mňa duch, postavil ma na nohy a počul som toho, čo ku mne hovoril. ³ I riekol mi: „Syn človeka, posielam ťa k synom Izraela, k vzbúreneckým pohanom, ktorí sa mi vzopreli. Hrešili proti mne oni aj ich otcovia až po dnešný deň. ⁴ Synovia majú stfprnutú tvár a zatvrdnuté srdce; posielam ťa k nim, povedz im: „Toto hovorí Pán, Jahve.“

⁵ A oni, či počúvnu a či si nepovšimnú - ved' sú odbojný dom -, dozvedia sa, že bol medzi nimi prorok. ⁶ Ty sa ich však, syn človeka, neboj ani ich reči sa neboj, hoci budú pri tebe ako tŕnie a bodľač a budeš bývať medzi škorpiónmi. Ich reči sa neboj a ich samých sa nestrachuj, ved' sú odbojný dom! ⁷ A budeš k nim hovoriť moje reči, či počúvnu a či si nepovšimnú, ved' sú odbojní!

Zvitok knihy. - s Ty teda počuvaj, čo ti hovorím: Nebuď odbojný ako ten odbojný dom, otvor si ústa a zjedz, čo ti ja dám.“ ⁹ Dával som sa a hľa, oproti mne vystretá ruka a v nej zvitok knihy. ¹⁰ Nato ju roztvoril predou mnou a bola popísaná na prednej i zadnej strane. Boli v nej napísané žalospevy a vzdychanie a beda.

Ez3

III. ¹ I riekol mi: „Syn človeka, zjedz, čo máš poruke, zjedz tento zvitok, potom choď a hovor k domu Izraela! ² A keď som otvoril ústa, dal mi zjesť ten zvitok. ³ I riekol mi: „Syn človeka, nakŕm si vnútro a naplň si útroby týmto zvitkom, ktorý ti ja dávam.“ Zjedol som ho teda a bol mi v ústach sladký ako med.

Poslanie 3,4-27

⁴ I riekol mi: „Syn človeka, hor' sa, choď k Izraelovmu domu a hovor k nim mojimi slovami! ⁵ Ved' nie si poslaný k národu nezrozumiteľných perí a zajakavého jazyka, ale k Izraelovmu domu; ⁶ nie k mnohým národom nezrozumiteľných perí a zajakavého jazyka, ktorých reči by si nerozumel. Keby som ťa k tým poslal, ony by ťa počúvali. ⁷ Dom Izraelov ťa však nebude chcieť počúvať, pretože nechcú počúvať mňa, ved' celý Izraelov dom má tvrdé čelo a zatvrdnuté srdce! ⁸ Pozri, tvár ti urobím tvrdou, ako je ich tvár a tvoje čelo tvrdým ako ich čelo. ⁹ Ako diamant, tvrdším než kremeň urobím tvoje čelo, neboj sa ich a nestrachuj sa pred nimi, pretože sú domom odbojným.

¹⁰ I riekol mi: „Syn človeka, všetky reči, ktoré budem k tebe hovoriť, prijmi do srdca a svojím sluchom ich počúvaj! ¹¹ A zober sa, choď medzi zajatcov, k synom svojho ľudu, hovor k nim a prav im: „Toto hovorí Pán,“ či počúvnu a či si nepovšimnú.“

¹² Vtom ma duch zdvihol i počul som za sebou zvuk veľkého hluku: „Požehnaná Pánova sláva zo svojho miesta“ ¹³ a šesť krídel živých bytostí, vzájomne dotýkali, a zároveň hrkot kolies a zvuk veľkého hluku. ¹⁴ A duch ma vyzdvihol a vzniesol a šiel som roztrpčený zápalom svojho ducha. Pánova ruka však bola pevne nado mnou. ¹⁵ Šiel som do Tel Abibu medzi zajatcov, ktorí bývali pri rieke Chobar, usadil som sa tam, kde bývali oni, a zostal som tam medzi nimi stŕpnutý sedem dní.

¹⁶ Po uplynutí siedmich dní prehovoril ku mne Pán takto: ¹⁷ „Syn človeka, postavil som ťa ako hliadku domu Izraela. Keď počuješ z mojich úst slovo, varuj ich predou mnou! ¹⁸ Keď poviem zločincovi: „Určite zomrieš,“ ty ho však neupozorníš a nebudeš hovoriť, aby si zločinca na záchranu jeho života odradil od zlej cesty, ten zločinec zomrie vo svojej vine, no jeho krv budem požadovať z tvojich rúk. ¹⁹ Ale ak si ty varoval zločinca, a on sa neodvrátil od svojej neprávosti a od svojej zločinnej cesty, on zomrie vo svojej vine, ty si si však zachránil dušu. ²⁰ A ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, keď ho postavím pred pokušenie, pretože si ho nevaroval, zomrel vo svojom hriechu, jeho spravodlivé skutky, ktoré konal, nezostanú na pamäti a jeho krv budem požadovať z tvojich rúk. ²¹ Ale ak ty upozorníš spravodlivého aby nehrešil, a on nezhreší, určite bude žiť, lebo prijal napomenutie, a ty si si zachránil dušu.

Proroctvá proti Izraelitom 3,22 - 24,27

Mlčanie proroka 3,22-27

²² I vzniesla sa tam nado mňa Pánova ruka a riekol mi: „Vstaň, vyjdi do údolia, tam budem k tebe hovoriť.“ ²³ Vstal som teda a išiel som do údolia a hľa, bola tam Pánova sláva ako sláva, ktorú som videl pri rieke Chobar. Vtom som padol na tvár. ²⁴ Tu vstúpil do mňa duch, postavil ma na nohy, hovoril so mnou a povedal mi: „Chod', zavri sa do svojho domu!“ ²⁵ A hľa, syn človeka, budú na teba vrhnuté povrazy a budeš nimi poviazaný, že nebudeš môcť vyjsť medzi nich. ²⁶ I prilepím ti jazyk k d'asnám, že budeš nemý a nebudeš im mravokárcom, pretože sú odbojný dom. ²⁷ Ale keď budem s tebou hovoriť, otvorím ti ústa a budeš im vraviť: „Toto hovorí Pán, Jahve.“ Kto počúvne, počúvne, kto si nepovšímne, nepovšímne si, pretože sú odbojný dom.

Symbolické úkony o pohrome Izraela hl. 4 - 5

Ez4

IV. Obliehanie Jeruzalema. - ¹ Ty však, syn človeka, vezmi si tehlu, polož si ju pred seba a vyry do nej mesto Jeruzalem. ² Postav proti nemu obľahnutie, vymuruj proti nemu val, nahromad' proti nemu násyp, postav proti nemu tábory a umiestni proti nemu dookola barany. ³ A ty si vezmi železnú misu a polož ju ako železný múr medzi seba a medzi mesto, tvár si upevni proti nemu, nech je v obliehaní. Obliehaj ho, to je znamenie pre dom Izraela.

Doba zajatia. - ⁴ Potom si ľahni na ľavý bok a polož naň hriechy Izraelovho domu, nes ich hriech podľa počtu dní, cez ktoré budeš na ňom ležať. ⁵ A ja ti určím roky ich hriechov podľa počtu dní, tristodevät'desiat dní, cez ktoré budeš niesť hriech Izraelovho domu. ⁶ A keď to ukončíš, ľahni si druhý raz, na pravý bok, a nes štyridsať dní hriech Júdovho domu; za každý rok som ti určil deň. ⁷ Upriam svoju tvár proti obliehanému Jeruzalemu a s obnaženým ramenom prorokuj proti nemu. ⁸ A hľa, ja hodím na teba povrazy, že sa neobrátíš z boka na bok, kým nedoplníš dni svojho obliehania.

Hlad a smäd. - ⁹ Ty si vezmi pšenicu, jačmeň, bôb, šošovicu, proso a rascu, daj to všetko do jednej nádoby a priprav si z toho chlieb. Toľko dní, koľko budeš ležať na svojom boku - tristodevät'desiat dní -, budeš z neho jesť. ¹⁰ Tvoj pokrm, ktorý máš jesť, nech je podľa váhy, dvadsať šeklov na deň; z času na čas ho máš jesť. ¹¹ A vodu máš piť podľa miery, šestinu hinu; z času na čas ju budeš piť. ¹² Budeš ho jesť ako jačmenný osúch a budeš ho piecť pred ich očami na ľudskom výkale.“

¹³ I riekol Pán: „Podobne budú jesť synovia Izraela svoj znečistený chlieb medzi národmi, medzi ktoré ich roztrátim.“ ¹⁴ Vtedy som povedal: „Ach Pane, Jahve, veď moja duša nebola nikdy znečistená, zdochlinu a čo roztrhala zver, som nejedol od svojej mladosti až doteraz a skazené mäso mi nevošlo do úst.“ ¹⁵ I riekol mi: „Pozri, určujem ti hovädzí trus miesto ľudského výkalu, na ňom si pripravíš pokrm.“ ¹⁶ I riekol mi: „Syn človeka, hľa ja zlomím v Jeruzaleme oporu chleba, takže chlieb budú jesť podľa váhy s úzkosťou a vodu budú piť podľa miery a s hrôzou; ¹⁷ aby boli žiadostiví chleba i vody, budú rad radom hynúť a pre svoj hriech sa budú scvrkávať.“

Ez5

V⁵. Vlasy. Národ zahynie. - ¹ Ty však, syn človeka, vezmi si ostrý meč, vezmi ho ako holičskú britvu a pretiahni si ho po hlave a po brade! Potom si vezmi váhu a rozdeľ ich! ² Tretinu spál' na ohni uprostred mesta, keď sa naplnia dni obliehania; tretinu vezmeš a budeš ťať okolo nej mečom, tretinu však roztras do vetra a vytasím meč za nimi. ³ Ale vezmi odtiaľ trochu

a zaviaž ich do okraja svojho rúcha! ⁴ A ešte aj z nich vezmi, hod' ich doprostred ohňa a spál' ich v ohni; odtiaľ vyjde oheň na celý Izraelov dom.

⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: To je Jeruzalem. Do stredu národov som ho položil a okolo neho sú krajiny. ⁶ Ale vzbúril sa proti mojim právam, horší chcel byť od pohanov a proti mojim zákonom viac než krajiny, ktoré sú okolo neho. Áno, pohrdli mojimi právami a mojimi zákonmi, nechodia podľa nich. ⁷ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože ste sa búrili viac ako národy, ktoré sú okolo vás, podľa mojich príkazov ste nechodili a moje práva ste nespĺňali, ani len podľa práv národov, ktoré sú okolo vás, ste nekonali, ⁸ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, aj ja som proti tebe a budem prevádzať práva uprostred teba pred očami národov. ⁹ A pre tvoje ohavnosti urobím s tebou, čo som neurobil a čomu podobné viac neurobím. ¹⁰ Preto budú otcovia u teba. Jeť synov a synovia si budú jeť otcov. Prevediem u teba súdy a všetky tvoje zvyšky roztrúsím do všetkých vetrov. ¹¹ Preto ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, pretože si rozličnými svojimi ošklivosťami a rozličnými svojimi ohavnosťami poškvrnil moju svätýňu, budem rezať ja, oko sa mi nezľutuje a nebudem ani ja šetriť. ¹² Tretina z teba umrie na mor a od hladu budú hynúť uprostred teba, tretina bude padať okolo teba pod mečom a tretinu roztrúsím do všetkých vetrov a vytasím za nimi meč. ¹³ Vyvrší sa môj hnev a zápal si na nich utíšim, vypomstím sa tak, že budú vedieť, keď na nich vyplním svoj zápal, že ja, Pán som hovoril. ¹⁴ A pred očami všetkých, ktorí prechádzajú, obrátim ťa na púšť a na potupu medzi národmi, ktoré sú okolo teba. ¹⁵ Budeš p potupou a výsmechom, výstrahou a hrôzou pre národy, ktoré sú okolo teba, keď prevediem proti tebe súdy v hneve a zápale a zápalistom karhaní. Ja, Pán, som hovoril. ¹⁶ Keď vyšlem proti nim zlé strely hladu, ktoré budú na záhubu a ktoré vyšlem, aby som vás vyhubil, sústredím proti vám hlad a zlomím vám oporu chleba. ¹⁷ Pošlem proti vám hlad a záškodnú zver a vyľudnia ťa: mor a krv prejde cez teba a privediem proti tebe meč. Ja, Pán, som hovoril.“

Proti vrchom Izraela hl. 6

Ez6

VI. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti vrchom Izraela a prorokuj proti nim. ³ A povedz: Vrchy Izraela, čujte slovo Pána, Jahveho! Toto hovorí Pán, Jahve, vrchom a kopcom, riečištiam a údoliam: Hľa, ja privediem na vás meč a znivočím vaše výšiny! ⁴ Vaše oltáre spustnú, vaše chamány sa dolámu a vašich pozabíjaných pohádzem pred vaše modly. ⁵ Mŕtvolý synov Izraela položím pred vaše modly, vaše kosti roztrúsím okolo vašich oltárov. ⁶ Vo všetkých vašich sídliskách sa vám porúčajú mestá a spustnú výšiny. Aby spustli a zahynuli vaše oltáre, dolámu sa a zhynú vaše modly, porozbíjané budú vaše chamány a zotreté vaše diela. ⁷ Zabíjaní budú padať vo vašom strede a budete vedieť, že ja som Pán.

⁸ A keď budete mať medzi národmi takých, čo unikli meču, keď vás roztratím do krajín, ⁹ spomenú si vaši uniknutí na mňa medzi národmi, kde sú zajatí, lebo zlomím ich smilné srdce, ktoré odpadlo odo mňa, aj ich oči, ktoré smilnili s modlami. Sami sebe sa budú hnúť pre zločiny, ktoré popáchali, pre všetky svoje ohavnosti. ¹⁰ I budú vedieť, že ja som Pán a nie nadarmo som povedal, že dopustím na nich toto nešťastie.“

¹¹ Toto hovorí Pán, Jahve: „Tlieskaj rukami, dupkaj nohami a vrav: „Ach!“ pre všetky zločinné ohavnosti Izraelovho domu, ktorý padne pod mečom, od hladu a na mor. ¹² Kto je ďaleko, zomrie na mor, kto je blízko, pod mečom a kto zostane a bude obliehaný, zomrie od hladu. Vyplním na nich svoj hnev. ¹³ I budete vedieť, že ja som Pán, keď budú vaši zabíjajúci medzi vašimi modlami okolo vašich oltárov na každom vysokom kopci a na všetkých hrebeňoch vrchov, pod každým zeleným stromom a pod každou hustolistou terebintou, na mieste, kde svojim modlám poskytovali ľubeznú vôňu. ¹⁴ Vystriem proti nim svoju ruku, krajinu obrátim

na pustatinu a púšť od stepi po Deblatu po všetkých ich bydliskách. Budú teda vedieť, že ja som Pán.“

Príde koniec hl. 7

Ez7

VII. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Ty, syn človeka, (hovor): Toto vraví Pán, Jahve, Izraelovej krajine: Koniec prichádza, prichádza koniec na štyri končiny krajiny. ³ Teraz prichádza koniec na teba, nuž vyšlem proti tebe svoj hnev, posúdim ťa podľa tvojich ciest a uvalím na teba všetky tvoje ohavnosti. ⁴ Oko sa mi nezmiľuje nad tebou a nebudem šetriť, ale uvalím na teba tvoje cesty a tvoje ohavnosti budú uprostred teba i dozviete sa, že ja som Pán.

⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: Nešťastie, pozri, jediné nešťastie prichádza. ⁶ Koniec prichádza, prichádza koniec, prebudil sa proti tebe, hľa prichádza! ⁷ Dovršuje sa tvoja skaza, obyvateľ krajiny, prichádza čas, blízko je deň lomozu, a nie jasaní na vrchoch. ⁸ Teraz zblízka vylejem na teba svoj zápal a vyplním na tebe svoj hnev, posúdim ťa podľa tvojich ciest a uvalím na teba všetky tvoje ohavnosti. ⁹ Moje oko sa nezmiľuje a nebudem šetriť, ale uvalím na teba tvoje cesty a tvoje ohavnosti budú uprostred teba. Vtedy budete vedieť, že ja som Pán, ktorý bije.

¹⁰ Hľa, deň! Hľa, prichádza! Vychádza osud(?), kvitne prút, kľíči namyslenosť! ¹¹ Násilie vzrástlo na prút zločinu. Nič nie je z nich ani z ich majetku, ani z ich lomozu. Nič skvelého na nich niet. ¹² Prichádza čas, blíži sa deň; kto kupuje, nech sa neteší, a kto predáva, nech nežiali, lebo hnev je nad celým jeho zástupom. ¹³ Ved' ten, čo predal, nevráti sa k predanej veci, i keď ešte bude nažive, lebo prorocstvo proti celému jeho zástupu neodstúpi. Zločinom si nik neposilní život.

¹⁴ Trúpte na trúbu a zbajte všetko, jednako niet, kto by šiel do boja, pretože môj hnev je nad celým jeho zástupom. ¹⁵ Meč je vonku, mor vo vnútri. Kto je v poli, zomrie pod mečom, a kto je v meste, pohltí ho hlad a mor. ¹⁶ Ak uniknú z nich zachránenci, budú na vrchoch ako hrkútajúce holuby, pomrú všetci, každý pre svoj hriech. ¹⁷ Všetky ruky ovisnú a všetky kolená sa roztečú ako voda. ¹⁸ Opášu sa vrecovinami a pokryje ich hrôza; na každej tvári bude hanba a na každej hlave plešina. ¹⁹ Svoje striebro vyhodia na ulicu, ich zlato sa obráti na nečistotu. Ich striebro a zlato nevládze ich zachrániť, v deň Pánovho hnevu si (ním) nezasýtia dušu a nenaplnia vnútornosti. Lebo im bolo osídlo na hriech, ²⁰ jeho ozdobný skvost obrátili na pýchu, robili z neho svoje ohavné obrazy a svoje oškľivosti, preto im ho obrátim na nečistotu. ²¹ A vydám ho za korisť do ruky cudzincov a zločincov zeme ako plen, aby ho znesvätili. ²² Odvrátim si od nich tvár a znesväťím môj skvost. Lúpežníci vniknú doň a znesvätia ho. ²³ Urob reťaz! Ved' zem je preplnená vinou krvi a mesto je plné násilia! ²⁴ Privediem najhoršie z národov a zaujmú im domy. Urobím koniec pýche mocných a ich svätyne budú zneuctené. ²⁵ Príde úzkosť. Budú hľadať pokoj, ale nebude ho. ²⁶ Príde nešťastie za nešťastím a chýr za chýrom. Budú hľadať videnie u proroka, kňaz stratí zákon a starec radu. ²⁷ Kráľ bude smútiť, knieža sa oblečie do hrôzy a ruky pospolitého ľudu sa budú triasť. Naložím s nimi podľa ich ciest a podľa ich pokračovania ich budem súdiť, i dozvedia sa, že ja som Pán.“

Vina a trest Jeruzalema hl. 8 - 11

Ez8

VIII. Modlárstvo v hlavnom meste. - ¹ Stalo sa v šiestom roku, v šiestom mesiaci, piaty deň mesiaca, keď som sedel vo svojom dome a júdski starci sedeli predomnou, že sa tam vzniesla nado mňa ruka Pána, Jahveho. ² I videl som, hľa, podoba, ktorá vyzerala ako človek. Oddola

toho, čo vyzeralo ako jeho pás, bol oheň a od jeho pása nahor vyzeralo ako žiara, ako vzhľad lesklého kovu. ³ A vystrel čosi ako ruku a uchopil ma za šticu hlavy, nato ma duch zdvihol medzi nebo a zem a zaviedol ma v Božích videniach do Jeruzalema, ku vchodu vnútornej brány, ktorá hľadá na sever, kde bola postavená socha žiarlivosti, (ktorá vzbudzuje žiarlivosť). ⁴ A hľa, bola tam sláva Izraelovho Boha, podobne ako som videl v údolí. ⁵ I riekol mi: „Syn človeka, zdvihniže si oči smerom na sever! Zdvihol som oči smerom na sever a hľa, severne od oltárnej brány, vo vchode bola spomenutá socha žiarlivosti. ⁶ I riekol mi: „Syn človeka, či vidíš, čo oni vystrájajú? Veľké ohavnosti sú to, čo tu vystrája Izraelov dom, takže sa vzdialim od svojej svätyne. Ale ešte ďalej uvidíš veľké ohavnosti.“

⁷ I zaviedol ma ku vchodu nádvoría a zazrel som v múre akúsi dieru. ⁸ Vtom mi riekol: „Vlom sa cez múr!“ Nato som sa vlámal cez múr a hľa, bol tam akýsi vchod! ⁹ Vtedy mi riekol: „Vojdi a pozri zločinné ohavnosti, ktoré tam robia! ¹⁰ Vošiel som teda, poobzeral som sa a hľa, rozličné zobrazenia plazov a zvierat - oškľivosti - a rozličné modly domu Izraela boli zôkol-vôkol vyryté do múru. ¹¹ Pred nimi stálo sedemdesiat starcov Izraelovho domu, prostred ktorých bol Jezoniáš, syn Safanov. Každý mal v ruke kadidelnicu i vznášala sa vôňa kotúča z kadidla. ¹² I riekol mi: „Či vidíš, syn človeka, čo robia starci Izraelovho domu v tme, každý vo svojej obrazovej izbe? Ved' hovoria: „Pán nás nevidí. Pán opustil krajinu.“

¹³ I riekol mi: „A ešte ďalej uvidíš veľké ohavnosti, ktoré títo vystrájajú.“ ¹⁴ I zaviedol ma ku vchodu brány Pánovho chrámu, ktorá ležala na sever, a hľa, sedeli tam ženy, ktoré oplakávali Tamúza. ¹⁵ Vtedy mi riekol: „Či vidíš, syn človeka? Ešte uvidíš od týchto väčšie ohavnosti. ¹⁶ Nato ma zaviedol do vnútorného nádvoría Pánovho chrámu a hľa, pri vchode do Pánovho chrámu, medzi predsieňou a oltárom bolo zo dvadsaťpäť mužov chrptom k Pánovmu chrámu a tvárou na východ. A títo sa smerom na východ klaňali slnku. ¹⁷ „Či vidíš, syn človeka? Či je Júdovmu domu primálo robiť ohavnosti, ktoré tu robia, že (ešte aj) zem zaplňujú násilensťvom a opätovne ma popudzujú? Pozri, i konár si dávajú k nosu! ¹⁸ Nuž aj ja budem konať v hneve, nezmiluje sa mi oko a nebudem šetriť a hoci mi budú veľkým hlasom volať do uší, nevyslyším ich.“

Ez9

IX. *Usmrtenie obyvateľov mesta.* - ¹ Vtedy mi veľkým hlasom takto volal do uší: „Priblížil sa čas navštívenia mesta (a každý má v ruke nástroj ničenia).“ ² A hľa, prichádzalo šesť mužov cestou od Hornej brány, ktorá hľadá na sever, a každý mal v ruke hubiaci nástroj ! Medzi nimi bol však muž oblečený do plátna a za pásom mal písárske náčinie. Prišli a postavili sa pri kovovom oltári. ³ Sláva Pána Izraela sa zdvihla sponad cherubov, kde bola, k prahu domu. Vtom zavolať mužovi, oblečenému do plátna, ktorý mal za pásom písárske náčinie. ⁴ A Pán mu povedal: „Prejdi cez mesto, cez Jeruzalem, a urob značku Tau na čelá mužov, ktorí vzdychajú a jaskajú nad rozličnými ohavnosťami, ktoré sa uprostred neho dejú.“ ⁵ Tamtým však riekol tak, že som to počul: „Prejdite za ním po meste a zabíjajte! Nech sa vám oko nezmiluje a nešetríte. ⁶ Starca, mladíka, pannu, dieťa a ženy zabíjajte až po vyničenie! Ale nedotknite sa nikoho, kto má na sebe Tau! Začnite pri mojej svätyni! Začali teda mužmi, starcami, ktorí boli pred domom. ⁷ I riekol im: „Poškvrňte dom a naplňte nádvorie zabitými! Choďte! Išli teda a zabíjali v meste. ⁸ Keď oni zabíjali a (iba) ja som ostal, padol som na tvár, volal som a vravel: „Ach Pane, Jahve, či vyničíš všetok zvyšok Izraela, keď vylievaš svoj hnev na Jeruzalem?“ ⁹ Nato mi riekol: „„Hrieš Izraela a Júdu je nadmieru veľký, krajina je presiaknutá krvou a mesto je plné neprávosti. Ved' hovoria: „Pán opustil krajinu“ a: „Pán nevidí.“ ¹⁰ Nuž ani moje oko sa nezľutuje a nebudem šetriť, ich počínanie im uvalím na hlavu. ¹¹ Vtom hľa, človek odiaty plátnom, ktorý mal pero za pásom, podal hlásenie: „Urobil som, ako si mi rozkázal.“

X. Vypálenie mesta. - ¹ Potom som zazrel, že na oblohe, ktorá bola nad hlavou cherubov, ukázalo sa nad nimi čosi ako kameň zafír, čo sa na výzor podobalo trónu. ² I riekol mužovi, oblečenému do plátna: „Chod' medzi kolesá pod cherubínmi a vezmi spomedzi cherubínov plné priehrštie žeravého uhlia a rozsyp to na mesto!“ Odišiel teda pred mojimi očami. ³ Cherubíni však stáli napravo od domu, keď ten muž vstúpil, a oblak zaplňoval vnútorné nádvorie. ⁴ Vtom sa Pánova sláva zdvihla sponad cherubínov na prah domu, dom sa zaplnil oblakom a nádvorie bolo plné lesku Pánovej slávy. ⁵ A šesť krídel cherubov bolo počuť až na vonkajšie nádvorie podobne hlasu všemohúceho Boha, keď .hovori. ⁶ A keď rozkázal človekovi oblečenému do plátna: „Vezmi oheň spomedzi krútnavy, spomedzi cherubínov!“, on išiel a zastal pri kolese. ⁷ Vtedy cherub vystrel ruku spomedzi cherubov k ohňu, ktorý bol medzi cherubmi, nabral a dal do priehrštia tomu, čo bol oblečený do plátna. On vzal a odišiel. ⁸ A na cheruboch pod ich krídlami sa zjavila podoba ľudskej ruky. ⁹ Pozeral som a hľa, pri cheruboch boli štyri kolesá, po jednom kolese pri každom cherubovi, výzor kolies však bol ako lesk drahokamu tarzis. ¹⁰ Čo do výzoru mali všetky štyri rovnakú podobu, akoby bolo koleso v kolese. ¹¹ Keď išli, išli na štyri strany, pri pohybe sa neobracali, ale ktorým smerom sa obrátilo predné, išli za ním, neobrátili sa pri pohybe. ¹² A celé ich telo, ich chrbty, krídla aj kolesá boli dookola plné očí (pri svojich štyroch kolesách). ¹³ Kolesá však boli pred mojimi ušami nazvané Krútnava. ¹⁴ Každý mal štyri tváre: prvá tvár, tvár cheruba, druhá tvár, tvár človeka, tretia tvár leva a štvrtá tvár orla. ¹⁵ Vtom sa cherubi zdvihli: bola to tá živá bytosť, ktorú som videl pri rieke Chobar. ¹⁶ Keď cherubi išli, išli popri nich aj kolesá, a keď si cherubi zdvihli krídla, aby sa vzniesli zo zeme, kolesá sa neobrátili od ich boku. ¹⁷ Keď tí zastali, zastali, keď sa vzniesli, vzniesli sa s nimi, pretože v nich bol duch živej bytosti. ¹⁸ Tu Pánova sláva opustila prah domu a zastala nad cherubmi. ¹⁹ Nato si cherubi zdvihli krídla a pred mojimi očami sa pri odchode vzniesli zo zeme, podobne s nimi aj kolesá, a zastali pri vchode východnej brány Pánovho domu a odhoda nad nimi bola sláva Izraelovho Boha. ²⁰ To bola živá bytosť, ktorú som videl pod Izraelovým Bohom pri rieke Chobar a dozvedel som sa, že sú to cherubi. ²¹ Po štyri tváre mal každý a každý štyri krídla, pod krídlami však mali čosi ako ľudské ruky. ²² A čo do podoby ich tvárí, boli to tváre, ktoré som videl pri rieke Chobar (ich tváre aj ich samých). Každý šiel smerom svojej tváre.

XI. Trest vodcov Júdu. - ¹ Potom ma duch zdvihol a zaviedol k východnej bráne Pánovho domu, ktorá hľadá na východ, a hľa, pri vchode do brány bolo dvadsaťpäť mužov. Medzi nimi som videl Jezoniáša, syna Azurovho, a Feltiáša, syna Banaiášovho, kniežatá ľudu. ² I riekol mi: „Syn človeka, toto sú mužovia, ktorí zamýšľajú zlo a dávajú zlé rady v tomto meste. ³ Oni hovoria: „Či domy neboli postavené nedávno? Ono je hrniec a my sme mäso.“ ⁴ Preto prorokuj proti nim, prorokuj, syn človeka!“ ⁵ Vtom dopadol na mňa Pánov duch a povedal mi: „Hovor: Toto hovorí Pán: Takto hovoríte, dom Izraelov, ale ja poznám, čo vám vystupuje do ducha. ⁶ Mnohých ste povraždili v tomto meste a jeho ulice ste zaplnili zabitými. ⁷ Nuž takto hovorí Pán, Jahve: Vami pozabíjaní, ktorých ste v ňom naukladali, sú to mäso a ono je hrniec, vás však z neho vyvediem. ⁸ Bojíte sa meča, nuž privediem na vás meč, hovorí Pán, Jahve. ⁹ I vyvediem vás z jeho stredu, dám vás do ruky cudzincov a podrobím vás súdu. ¹⁰ Pod mečom padnete, na hranici Izraela vás budem súdiť i dozviete sa, že ja som Pán. ¹¹ Ono vám nebude hrncom a vy nebudete v ňom mäsom na hranici Izraela vás budem súdiť. ¹² I budete vedieť, že ja som Pán

podľa ktorého zákonov ste nechodili a moje právo ste nezachováva, ba konali ste podľa práva národov, ktoré sú okolo vás.“

¹³ A kým som prorokoval, stalo sa, že Feltiáš, syn Banaiášov, zomrel. Vtedy som padol na tvár, volal som veľkým hlasom a povedal som: Ach Pane, robíš koniec zvyškom Izraela?“

Milost' pre zvyšky. - ¹⁴ Potom prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁵ „Syn človeka, tvoji bratia, (tvoji bratia), mužovia z tvojho príbuzenstva a celý Izraelov dom spolu sú tí, o ktorých hovoria obyvatelia Jeruzalema: „Ďaleko sú od Pána, nám sa dostala krajina do vlastníctva.“ ¹⁶ Preto povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Áno, vzdialil som ich medzi národy, áno roztratil som ich po krajinách a máličko som im bol svätyňou v krajinách, do ktorých išli. ¹⁷ Preto povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Pozbieram vás spomedzi národov, zhromaždím vás z krajín, po ktorých ste roztratení a dám vám izraelskú zem. ¹⁸ Vojdú ta a odstránia z nej všetku jej ošklivosť a všetku jej ohavnosť. ¹⁹ Vtedy im dám jednotné srdce a jednotného ducha vložím do ich vnútra. Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa, ²⁰ aby kráčali podľa mojich príkazov, zachovávali moje práva a konali podľa nich. Aby boli mojím národom a ja aby som bol Bohom.

²¹ Ale tým, ktorých srdce ide za ošklivosťami a ohavnosťami, uvalím na hlavu ich konanie,“ hovorí Pán, Jahve.

Koniec videnia. - ²² Nato si cherubíni zdvihli krídla a kolesá zároveň, Pánova sláva však bola na nich odhora. ²³ Potom sa Pánova sláva vzniesla sponad stredu mesta a zastala nad vrchom, ktorý je východne od mesta. ²⁴ Vtedy ma uchopil duch a zaviedol ma vo videní, v Pánovom duchu, do Chaldejska k zajatcom. Potom sa videnie, ktoré som videl, vzdialilo odo mňa. ²⁵ I rozpovedal som zajatcom všetky Pánove slová, ktoré mi zjavil.

Dva nové úkony 12,1-20

Ez12

A. Odchod do zajatia

XII. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, bývaš uprostred odbojného domu, ktorí majú oči na videnie, no nevidia, uši na počúvanie, no nepočujú, pretože sú odbojný dom. ³ Ty však, syn človeka, zhotuj si zajatecký výstroj a sťahuj sa vo dne pred ich očami. Prestáhuješ sa pred ich očami zo svojho miesta na miesto iné, azda uvidia, hoci sú odbojný dom. ⁴ Svoj výstroj, výstroj zajatca, vynesieš vo dne pred ich očami, sám však vyjdeš pred ich očami večer, ako odchádza zajatec. ⁵ Pred ich očami si prebor múr a vyjdi tadiaľ. ⁶ Pred ich očami nes na pleci, vyjdi za tmy, tvár si zakry a nesmieš vidieť zem, lebo som ťa urobil znamením Izraelovho domu.“ ⁷ Urobil som teda podľa rozkazu, vyniesol som vo dne svoj výstroj, podobný zajateckému výstroju a večer som si rukou preboril múr; za tmy som vyšiel a niesol som to pred ich očami.

⁸ Potom ráno prehovoril Pán ku mne takto: ⁹ „Syn človeka, či ti dom Izraela, dom odbojný, nehovoril: „Čože ty robíš?“ ¹⁰ Povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Kniežaťu v Jeruzaleme patrí tento výrok a celému Izraelovmu domu, ktorý je uprostred neho. ¹¹ Povedz: Ja som vašim znamením. Ako som robil ja, tak sa naloží s nimi; do vyhnanstva, do zajatia pôjdu. ¹² A knieža, ktorý je medzi nimi, pôjde s naloženými plecami, vyjde za tmy a prelomí múr, aby tadiaľ vyšiel, zakryje si tvár, aby okom nevidel zem. ¹³ Ale roztrahnem proti nemu svoju sieť, chyti sa do môjho osídla. Zavediem ho do Babylonu, do chaldejskej krajiny, vidieť ju však nebude a tam zomrie. ¹⁴ Všetkých však, ktorí sú okolo neho, jeho pomocníkov a všetky jeho oddiely rozsejem na všetky vetry a vytasím za nimi meč. ¹⁵ I budú vedieť, že ja som Pán, keď ich roztrátim medzi národy a rozsejem po krajinách. ¹⁶ A ponechám z nich niekoľko mužov za

mečom, po hlade a po more, aby porozprávali všetky svoje ohavnosti národom, medzi ktoré pôjdu, nech sa dozvedia, že ja som Pán.“

B. Obliehanie

¹⁷ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, jedz svoj chlieb s trasením, s chvením a s úzkosťou pi svoju vodu! ¹⁹ A povedz ľudu krajiny: Toto vraví Pán, Jahve, o obyvateľoch Jeruzalema v izraelskej krajine: Svoj chlieb budú jesť s úzkosťou a svoju vodu piť s hrôzou, aby zem spustla, stratila svoju hojnosť pre zločin všetkých jej obyvateľov. ²⁰ Obývané mestá sa vyprázdnia a zem bude pustá. Dozviete sa teda, že ja som Pán.“

O prorokoch a proroctvách 12,21 - 14,11

Pravé proroctvá sa splnia. - ²¹ Pán prehovoril ku mne takto: ²² „Syn človeka, čože to máte v izraelskej krajine za porekadlo? Vraj: „Dni sa preťahujú a hynie každé videnie.“ ²³ Preto povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Urobím koniec tomuto porekadlu, nebudú ho viac užívať v Izraeli. Ba povedz im: Blížia sa dni aj slovo každého videnia. ²⁴ Lebo uprostred Izraelovho domu nebude viac daromného videnia ani pochlebnického veštenia. ²⁵ Lebo ja, Pán, budem hovoriť. Aké slovo budem hovoriť, to sa splní, nebude sa viac odkladať; lebo, odbojný dom, vo vašich dňoch budem hovoriť slovo a splním ho,“ hovorí Pán, Jahve.

²⁶ Pán prehovoril ku mne takto: ²⁷ „Syn človeka, pozri, Izraelov dom hovorí: „Videnie, ktoré tento vidí, je na dlhé dni, on prorokuje na ďaleké časy.“ ²⁸ Preto im povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: „Nebude sa už oddaľovať nijaké moje slovo. Slovo, ktoré budem hovoriť, sa splní, hovorí Pán, Jahve.“

Ez13

XIII. Proti falošným prorokom. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, prorokuj proti prorokom Izraela, ktorí prorokujú, a povedz tým, čo prorokujú zo svojho srdca: Čujte slovo Pánovo! ³ Toto hovorí Pán, Jahve: Beda nerozumným prorokom, ktorí idú za vlastným duchom a za tým, čo nevidia! ⁴ Ako líšky v zručaninách sú tvoji proroci, Izrael. ⁵ Nevystúpili ste do trhlín a nevymurovali ste múr okolo Izraelovho domu, aby v Pánov deň obstál v boji. ⁶ Videli márnosť a lživú veštbu; vravia: „Toto hovorí Pán,“ Pán ich však neposlal. Predsa očakávali, že potvrdí slovo. ⁷ Či ste nevideli daromné videnia a nehovorili ste lživé veštby, keď ste vraveli: „Toto hovorí Pán,“ hoci som ja nehovoril? ⁸ Nuž toto hovorí Pán Jahve: Pretože ste hovorili márnosť a videli lož, preto som, hľa, proti vám, hovorí Pán, Jahve. ⁹ Moja ruka doľahne na prorokov, ktorí vidia márnosť a veštia lož. Nebudú v spoločnosti môjho ľudu a nebudú zapísaní do knihy Izraelovho domu, ani do krajiny Izraela nevojdú. I budete vidieť, že ja som Pán. ¹⁰ Preto, hej preto, že zaviedli môj ľud; vravia: „Pokoje!“, hoci niet pokoja. A keď on postaví múr, oni ho zatrú vakovkou. ¹¹ Povedz tým, čo zatierali vakovkou, že opadá. Bude prudký lejak, dopustím, aby padali kamenné krúpy a strhne sa búrlivý vietor; ¹² a hľa, múr padne. Či vám nebudú vraviť: Kdeže je vakovka, ktorú ste natierali? ¹³ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Vo svojej rozpálenosti rozprúdím búrlivý vietor, od môjho hnevu bude prudký lejak a od rozpálenosti kamenné krúpy na ničenie. ¹⁴ I strhnem múr, ktorý ste natreli vakovkou, a zrútim ho až po zem, že sa mu obnažia základy. Padne a vy zahyniete pod ním a budete vedieť, že ja som Pán. ¹⁵ Vyplním svoj hnev na múre a na tých, čo ho zatierali vakovkou, a poviem vám: Niet múru a niet ani tých, čo ho zatierali, ¹⁶ prorokov, ktorí prorokovali o Jeruzaleme a videli mu videnia o pokoji, hoci pokoja nebolo, hovorí Pán, Jahve.“

Proti vešticiam a čarodejniciam. - ¹⁷ A ty, syn človeka, namier si tvár proti dcéram svojho ľudu, ktoré prorokujú zo svojho srdca, a prorokuj proti nim! ¹⁸ Povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Beda tým, čo šijú na kĺb každej ruky obväzy a hotujú závoje na hlavu pre každý vzrast, aby ulovili duše. Lovíte duše môjho ľudu a oživujete duše pre seba? ¹⁹ Znesväcujete ma u môjho ľudu za priehrštie jačmeňa a za kúsok chleba, keď zabíjate duše, ktoré nemajú zomrieť, a oživujete duše, ktoré nemajú žiť, keď luháte môjmu ľudu, ktorý počúva lož. ²⁰ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti vašim obväzom, ktorými lovíte duše ako vtáky, a postrhávam ich z vašich ramien; a duše, ktoré ste ulovili, (duše) oslobodím ako vtáky. ²¹ Roztrhám vaše závoje a vyslobodím svoj ľud z vašej ruky, že nebude viac korisťou vo vašej ruke. I dozviete sa, že ja som Pán. ²² Pretože ste klamstvom zronili srdce spravodlivého, ktoré som ja nezronil, a upevňovali ste ruky zlosyna, aby sa nevrátil ²³ zo svojej cesty a neudržal sa nažive, ²⁴ preto nebudete vidieť daromnosť ani veštby viac nebudete veštiť. I vyslobodím svoj ľud z vašej ruky a dozviete sa, že ja som Pán.“

Ez14

XIV. Modloslužobníci u proroka. - ¹ Prišli ku mne mužovia zo starších Izraela a sadli si pred oltár. ² Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ³ „Syn človeka, títo mužovia prijali do srdca svoje modly a postavili pred seba sídlo k hriechom. Nuž mám sa im dať naozaj vypytovať?“ ⁴ Preto hovor s nimi a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Keď ktokoľvek z Izraelovho domu, kto prijal do srdca svoje modly a postavil pred seba osídlo k hriechu, príde k prorokovi, ja, Pán, mu odpoviem podľa množstva jeho modiel, ⁵ aby som za srdce chytil Izraelov dom, ktorý sa mi pre svoje modly celý odcudzil. ⁶ Preto povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Obráťte sa, odvráťte sa od svojich modiel a odvráťte si tvár od všetkých svojich ohavností! ⁷ Lebo keď sa mi ktokoľvek z Izraelovho domu a z cudzincov, ktorí sa zdržujú v Izraeli, odcudzí, pripustí si do srdca svoje modly a postaví pred seba osídlo k hriechu, a potom príde k prorokovi vypytovať sa ma o sebe, ja, Pán, osobne mu dám odpoveď. ⁸ Proti takémuto mužovi namierim svoju tvár, urobím ho znamením a porekadlom a vyhubím ho sprostred svojho ľudu. I dozviete sa, že ja som Pán. ⁹ A ak sa prorok dá zviest' a povie niečo, ja, Pán, som zviadol toho proroka; vystriem proti nemu svoju ruku a vyhubím ho sprostred svojho ľudu. ¹⁰ Ponesú svoju vinu; aká je vina toho, čo sa pýta, taká bude aj vina proroka, ¹¹ aby sa dom Izraela už viac nezatúlal odo mňa a nepoškvrňoval sa viac rozličnými svojimi hriechmi, ale aby boli mojím ľuďom a ja aby som bol ich Bohom, hovorí, Pán, Jahve.

Záhuba Jeruzalema. - ¹² Potom prehovoril Pán ku mne takto: ¹³ „Syn človeka, ak sa krajina prehreší proti mne a spácha spreneveru, vystriem proti nej svoju ruku a dolámem jej oporu chleba, pošlem na ňu hlad a vyhubím z nej ľudí i zvieratá. ¹⁴ Ak v nej budú títo traja mužovia: Noe, Daniel a Jób, oni si spravodlivosťou zachránia životy, hovorí Pán, Jahve. ¹⁵ Ak privediem do krajiny divú zver a vyľudním ju, že bude pustatinou, cez ktorú pre zver neprejde nik, ¹⁶ títo traja mužovia - ako žijem, hovorí Pán, Jahve - nezachránia si synov ani dcéry, iba sami sa zachránia, krajina však bude púšťou. ¹⁷ Alebo ak privediem na tú krajinu meč a poviem: Nech cez krajinu ťahne meč; a vyhubím z nej ľudí i zvieratá ¹⁸ a budú v nej títo traja mužovia - ako žijem, hovorí Pán, Jahve -, nezachránia si synov ani dcéry, iba sami sa zachránia. ¹⁹ Alebo ak pošlem na tú krajinu mor a s krvou vylejem na ňu svoj hnev, aby som z nej vyhubil ľudí i zvieratá, budú v nej Noe, Daniel a Jób - ako žijem, hovorí Pán, Jahve -, nezachránia si syna ani dcéru, len sami si zachránia život svojou spravodlivosťou.

²¹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: I keď pošlem štyri svoje súdy, meč, hlad, divú zver a mor na Jeruzalem, aby som z neho vyhubil ľudí i zvieratá, ²² nechám v ňom zachránených, ktorí vyvedú synov a dcéry. Hľa, vytiahnu k vám; až uvidíte ich cestičky a ich činy, potešíte sa pre nešťastie, ktoré som priviedol na Jeruzalem; pre všetko, čo som naň priviedol. ²³ Potešia vás,

až uvidíte ich cestičky a ich činy a dozviete sa, že nie bez príčiny som s ním naložil tak, ako som naložil,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez15

XV. Neužitočná viniča. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, akú prednosť má drevo viniča medzi všetkými stromami, vetvička, ktorá je medzi stromami lesa? ³ Či vezmú z neho drevo, aby ho spracovali na náradie? Či vezmú z neho klin, aby naň navešali rozličné nádoby? ⁴ Veru ho dajú ohňu za pokrm; jeho dva konce strávil oheň a prostriedok mu je popálený; či je súci na zužitkovanie? ⁵ Veď ho nezužitovali, ani keď bolo neporušené, o koľko menej ho môžu zužitkovať, keď ho strávil oheň a je popálené?

⁶ Nuž toto hovorí Pán zástupov: Čo som medzi stromami lesa urobil drevu viniča, že som ho dal ohňu za pokrm, to som urobil obyvateľom Jeruzalema. ⁷ Namieril som proti nim svoju tvár; z ohňa vyšli a oheň ich strávil. I budete vedieť, že ja som Pán, až obrátim proti nim svoju tvár. ⁸ A z krajiny urobím púšť, pretože sa spreneverili, hovorí Pán, Jahve.

Ez16

XVI. Jeruzalem, žena neverná. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, oznám Jeruzalemu jeho ohavnosti ³ a povedz: Toto hovorí Pán, Jahve, Jeruzalemu: Tvoj pôvod a tvoj rod je z kanaánskej krajiny; otcom ti je Amorejčan, matkou Hetejka. ⁴ A tvoje narodenie? V deň, keď si sa narodila, neprerezali ti pupočnú šnúru; na očistenie ťa neumyli vodou, neposolili ťa soľou a nepovili povojníkom. ⁵ Oko sa nad tebou nezľutovalo, žeby ti bolo urobilo jedinkú z týchto vecí, ale preto, že si sa hnusila, v deň tvojho narodenia ťa vyhodili na šíre pole. ⁶ Vtedy som prešiel popri tebe, videl som ťa váľať sa vo vlastnej krvi i riekol som ti, zakrvavenej: Ostaň žiť! Áno, riekol som ti, zakrvavenej: Ostaň žiť! ⁷ Zveľaďuj sa! Urobil som ťa podobnou výhonku na poli, preto si rástla, zveľaďovala si sa, dospela si do veku zrelosti, vyvinuli sa ti prsia, narástli ti vlásy, bola si však nahá a holá. ⁸ Prešiel som popri tebe a hľa, bola si práve v čase lásky. Vtedy som rozostrel na teba okraj svojho plášt'a a zakryl som tvoju hanbu. Prisahal som ti, uzavrel som s tebou zmluvu - hovorí Pán, Jahve - a stala si sa mojou. ⁹ Potom som ťa obmyl vodou, splákol som z teba tvoju krv a pomazal som ťa olejom. ¹⁰ Obliekol som ťa do pestrej látky, obul som ťa do tulenej kože, odial som ťa damaskom a zaokryl hodvábom. ¹¹ Ozdobil som ťa skvostmi, dal som ti na ruky náramnice a na hrdlo reťaz. ¹² Dal som ti obrúčku na nos, náušnice na uši a na hlavu nádhernú korunu. ¹³ Bola si ozdobená zlatom a striebrom, tvoj odev bol z damasku, hodvábu a pestrej látky; jedla si jemnú múku, med a olej, stala si sa nadmieru peknou a bola si schopná na kráľovstvo. ¹⁴ Pre tvoju krásu rozniesol sa medzi národmi tvoj chýr, veď si bola dokonalá v mojej ozdobe, ktorú som na teba vynaložil, hovorí Pán, Jahve.

¹⁵ Ale spoliehala si sa na svoju krásu, smilnila si pre svoj chýr, svojou smilnosťou si zasypávala každého, kto šiel okolo, (oddala sa mu). ¹⁶ I vzala si zo svojich šiat a urobila si si strakaté výšiny, na ktorých si smilnila, (ako nebolo, ani nebude). ¹⁷ Potom si vzala svoje ozdobné predmety z môjho zlata a môjho striebra, ktoré som ti dal, urobila si si mužské obrazy a smilnila si s nimi. ¹⁸ Vzala si svoje pestré rúcho a zaodela si ich; môj olej a môj tymian si kládla pred ne. ¹⁹ I môj chlieb, ktorý som ti dal, jemnú múku, olej a med, ktorými som ťa krmil, kládla si pred ne ako ľúbezňú vôňu - hovorí Pán, Jahve.

²⁰ I vzala si svojich synov a svoje dcéry, ktorých si mne zrodila, a obetovala si ich im za pokrm. Azda ti bolo málo smilstva, ²¹ že si mojich synov obetovala a dala si ich im, keď si ich nechala prechádzať? ²² Pri všetkých svojich ohavnostiach a smilstvách nespomenula si si na dni svojej mladosti, keď si bola nahá a holá a váľala si sa vo vlastnej krvi. ²³ A po všetkej svojej

zlobe (- beda, beda ti, hovorí Pán, Jahve -) ²⁴ postavila si si kopce a urobila si si výšinu na každej ulici. ²⁵ Na rohu každej ulice si si postavila výšinu a zohavila si svoju krásu, núkala si sa každému, kto šiel okolo, a hromadila si svoje smilstvo.

²⁶ Smilnila si so synmi Egypta, svojimi telnatými susedmi, kopila si svoje smilstvo, aby si ma popudzovala. ²⁷ Vtedy som si veru vystrel proti tebe ruku, obstrihal som ti práva a vydal som ťa chůťkam fílištínskych dcér, ktoré ťa nenávideli a ktoré sa hanbia za tvoje podlé cestičky. ²⁸ A smilnila si aj so synmi Asýrov, pretože si bola nenásytná; smilnila si s nimi, no ani tak si sa nenasýtila. ²⁹ Hromadila si svoje smilstvo s kupeckou krajinou Chaldejcov, ale ani tým si sa nenasýtila. ³⁰ Ako ti len bujnelo srdce - hovorí Pán, Jahve -, keď si robila toto všetko, skutky smilnej, nehanebnej ženy; ³¹ keď si stavala na rohu každej cesty kopce a na každej ulici výšinu. A nebola si ako smilnica, žeby si bola zhrabovala mzdy, ³² ale ako cudzoložná žena, ktorá si miesto manžela berie cudzích. ³³ Každéj neviestke dávajú mzdu, ty však si dávala svoje dary všetkým svojim milencom, vo svojej bujnosti si ich obdarúvala, aby prichádzali k tebe zo všetkých strán. ³⁴ Pre tvoju bujnosť to bolo u teba opačne ako u žien; po tebe nepachtili, a keďže si ty dávala mzdu, nedávali mzdu tebe, stala si sa opakom.

³⁵ Preto, neviestka, čuj slovo Pánovo! ³⁶ Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože si rozsýpala svoj kov a vo svojej bujnosti si odhaľovala svoju hanbu svojim milencom a pre všetky tvoje ohavné modly a krv tvojich synov, ktorých si im dala, ³⁷ preto určite zhromaždím všetkých tvojich milencov, s ktorými si sa zapodievala, a všetkých, ktorých si milovala, i so všetkými, čo si nenávidela; zhromaždím ich proti tebe dookola a odhalím im tvoju nahotu, takže uvidia všetku tvoju hanbu. ³⁸ I budem ťa súdiť, ako sa súdia cudzoložnice a tie, čo prelievajú krv, a urobím z teba krv hnevu a žiarlivosti. ³⁹ Vydám ťa do ich ruky, zrucajú tvoj pahorok a zvalajú tvoje výšiny, zveľú z teba šaty, zoberú ti ozdobné predmety a nechajú ťa holú a nahú. ⁴⁰ Privedú proti tebe zástup, ukameňujú ťa a zotnú svojimi mečmi. ⁴¹ Domy ti vypália ohňom a zavedú proti tebe súd pred očami mnohých žien. Postarám sa, že nebudeš neviestkou, ani dary viac dávať nebudeš. ⁴² Tak utíšim na tebe svoj hnev; potom odstúpi od teba moja žiarlivosť, upokojím sa a nebudem sa viac hnevať. ⁴³ Preto, že si nepamätala na dni svojej mladosti a všetkým týmto si ma popudzovala, preto - uvidíš -, aj ja ti zvrátim na hlavu tvoje cestičky, hovorí Pán, Jahve. Či si nepáchala zločiny pri všetkých svojich ohavnostiach?

⁴⁴ Pozri, každý kto hovorí v porekadlách bude sa ti posmievať a povie: „Aká matka, taká dcéra.“ ⁴⁵ Si dcérou svojej matky, ktorá si odstrčila muža i synov a si sestrou svojich sestier, ktoré si odstrčili mužov i synov. Vaša mať je Hetejka a váš otec Amorejčan. ⁴⁶ Tvoja staršia sestra, ktorá ti býva po ľavici, je Samária a jej dcéry; tvoja mladšia sestra, ktorá ti býva po pravici, je Sodoma a jej dcéry. ⁴⁷ Ale po ich cestách si nechodila ani si nechodila podľa ich ohavností, to bolo málo. Ty si sa na rozličných svojich cestách stala horšou než ony. ⁴⁸ Ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, tvoja sestra Sodoma a jej dcéry nerobili to, čo si vystrájala ty a tvoje dcéry. ⁴⁹ Hľa, toto bola vina tvojej sestry Sodomy: Pýcha a presýtenosť chlebom. Aj ona, aj jej dcéry boli v bezstarostnej spokojnosti, ale nepodali ruku bedárovi a žobrákovi, ⁵⁰ ba vyvyšovali sa a páchali pred mnou ohavnosť, preto som ich odstránil, keď som to videl.

⁵¹ A Samária nespáchala ani polovicu tvojich hriechov, prevýšila si ju svojimi ohavnosťami, takže si rozličnými ošklivosťami, ktoré si popáchala, ospravedlnila svoju sestru. ⁵² Preto nes aj ty svoju hanbu, ktorú si prisúdila svojim sestrám. Pre tvoje hriechy, v ktorých si bola ohavnejšia než ony, sú spravodlivejšie ako ty. Nuž hanbi sa aj ty a nes svoju potupu za to, že si ospravedlnila svoje sestry. ⁵³ Obrátim ich osud; osud Sodomy a jej dcér aj osud Samárie a jej dcér; aj tvoj osud obrátim uprostred nich, ⁵⁴ aby si niesla svoju potupu a hanbila sa za všetko, čo si popáchala, keď si ich potešovala. ⁵⁵ Tvoje sestry: Sodoma a jej dcéry sa vrátia k svojmu dávnuému stavu; i Samária a jej dcéry sa vrátia k svojmu dávnuému stavu, aj ty a tvoje dcéry vrátite sa k svojmu dávnuému stavu. ⁵⁶ Tvoja sestra Sodoma nemala v tvojich ústach dobrý chýr v dňoch tvojej pýchy, ⁵⁷ kým nebola odhalená tvoja nahota - ako je tomu dnes - na hanbu pred

dcérami Aramu a všetkých, čo sú okolo teba; pred dcérami Filištíncov, ktoré sa ti vysmievajú zôkol-vôkol. ⁵⁸ Svoje zločiny a svoje ohavnosti ponesieš sama,“ hovorí Pán, Jahve.

⁵⁹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: „Keď aj urobím s tebou, ako si robila ty, keď si opovrhla prísahou a zrušila zmluvu: ⁶⁰ potom sa rozepamätám na svoju zmluvu s tebou v dňoch tvojej mladosti a uzavriem s tebou večnú zmluvu. ⁶¹ Vtedy si spomenieš na, svoje cesty a budeš sa hanbiť, keď dostaneš svoje sestry, ktoré sú staršie od teba, i tie, čo sú od teba mladšie. Dám ti ich za dcéry, no nie pre tvoju zmluvu. ⁶² Veď ja chcem s tebou uzavrieť svoju zmluvu, i budeš vedieť, že ja som Pán, ⁶³ aby si sa spamätala a hanbila, aby si od hanby neotvorila viac ústa, keď ti odpustím všetko, čo si popáchala,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez17

XVII. Vierolomnosť Sedekiášova. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, predlož hádanku a povedz porekadlo Izraelovmu domu! ³ A hovor: Toto hovorí Pán, Jahve: Veľký orol s veľkými krídlami, dlhými brkami, pokrytý strakatým perím, prišiel na Libanon a vzal vrcholec cédra. ⁴ Obkmásal konce jeho výhonkov a zanesol to do kupeckej krajiny, položil to do obchodníckeho mesta. ⁵ Potom vzal zo semena krajiny a zasial ho do osevného poľa, uložil ho pri hojných vodách, dal ho na povrch, ⁶ aby vyklíčilo ako rozťahnutý vinič nízkeho vzrastu, ktorého konáre sa mali obracať k nemu a jeho korene mali byť pod ním. Vyrástol teda z neho vinič a z neho vyrástli konáre, vyhnali z neho vetvy.

⁷ Ale bol iný orol, mohutný, s veľkými krídlami a hustým perím. A hľa, vinič z hriadok, kde bol zasadený, vystieral korene a vytŕčal konáre k nemu, aby ich zvlažoval. ⁸ Do dobrej pôdy pri hojných vodách bol zasadený, aby vyháňal konáre a rodil ovocie, aby sa stal nádherným viničom. ⁹ Povedz: Toto sa pýta Pán, Jahve: Vydará sa? Či mu nevytrhá korene, neobtrhá jeho ovocie, že mu vyschne všetko vypučané listie? Vyschne. Môže ho vytrhať z koreňov, a to ani nie s mocným ramenom alebo početným ľudom. ¹⁰ Áno, bol zasadený; či sa vydará, či nevyschne úplne, keď sa ho dotkne východný vietor? Vyschne na hriadkach, kde vyklíčil.“

¹¹ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ¹² „Povedzže odbojnému domu: Neviete, čo to znamená? Povedz: Babylonský kráľ prišiel do Jeruzalema, zajaľ jeho kráľa a jeho kniežatá a odviezol ich k sebe do Babylonu. ¹³ Potom vzal kohosi z kráľovského semena, uzavrel s ním zmluvu, sprisahal si ho, ale vznešených krajiny zajaľ, ¹⁴ aby bolo podlým kráľovstvom a nemohlo sa vyvyšovať, aby zachovalo jeho zmluvu a ostalo v platnosti. ¹⁵ Ale vzbúril sa proti nemu a poslal svojich poslov do Egypta, aby mu dali kone a množstvo ľudí. Či sa to vydará? Či sa zachráni ten, čo to robí? Veď zrušil zmluvu, či môže uniknúť? ¹⁶ Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, zomrie prostred Babylonu, v mieste kráľa, ktorý ho urobil kráľom, ktorému zlomil danú prísahu a zrušil zmluvu s ním. ¹⁷ Faraón mu však nebude vo vojne pomáhať veľkým vojskom ani množstvom ľudu, keď nakopia násyp a postavia val, aby zničili množstvo životov. ¹⁸ Áno, zlomil prísahu, zrušil zmluvu; dal svoju ruku, a urobil to všetko; nezachráni sa! ¹⁹ Nuž toto hovorí Pán, Jahve: Na svoj život, že mu zvrátim na hlavu prísahu, ktorú mi zlomil, a zmluvu, ktorú mi zrušil. ²⁰ A vystriem proti nemu svoju sieť, chytí sa do môjho osídla; potom ho odvediem do Babylonu, tam ho budem súdiť pre vierolomnosť, ktorú proti mne spáchal. ²¹ Výber z celého jeho vojska padne pod mečom a tí, čo zostanú, roztratia sa na všetky vetry, potom budete vedieť, že ja, Pán, som hovoril.“

²² Toto hovorí Pán: „Ja vezmem z vrcholca vysokého cédra a zasadím; odlomím útlý konárik z jeho výhonkov a zasadím na vysokej a povznesenej hore. ²³ Na vysokej hore Izraela ho zasadím, vyženie vetvy, urodí ovocie a bude veľký strom, takže bude pod zasadím bývať všetko vtáctvo rozličných druhov; v tieni jeho vetiev budú bývať. ²⁴ Vtedy poznajú všetky stromy poľa, že ja, Pán, som ponížil vysoký strom a vyvýšil som ponížený strom, vysušil som zelený strom a do kvetu som doniesol suchý strom. Ja, Pán, som to povedal a splnil.“

XVIII. Spravodlivé súdy Pánove. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Odkiaľ je to, že si v Izraelovej krajine hovoríte medzi sebou príslovie: „Otcovia jedli trpké hrozno a zuby synov stŕpli?“ ³ Ako žijem, hovorí Pán, Boh, nebude vám toto príslovie viac príslovím v Izraeli. ⁴ Ved' všetky duše sú moje, ako duša otca, tak duša syna je moja. Duša, ktorá zhreší, tá zomrie. ⁵ Ak bude niekto spravodlivý, bude konať spravodlivo a podľa práva: ⁶ na vrchoch nebude jesť a oči si nepozdvihne k modlám Izraelovho domu, manželku svojho blízkeho nepoškvrní a k nečistej žene sa nepriblíži, ⁷ nikoho nezarmucuje, dlžníkovi vráti záloh, cudzí majetok si neprisvojí, zo svojho chleba dá hladnému a nahého zaodeje rúchom, ⁸ nepožičiava na úžeru a neberie viac, od zločinu si odťahuje ruku a spravodlivo rozsudzuje medzi stránkami, ⁹ chodí podľa mojich, prikázaní a zachováva moje rozsudky, takže koná správne: ten je spravodlivý, žiť, áno žiť bude, hovorí Pán, Boh.

¹⁰ Ale ak splodí syna násilníka, ktorý vylieva krv a hoci spácha len jednu z týchto vecí, ¹¹ i keď ich nespácha všetky: je na vrchoch, poškvŕňuje manželku blízkeho, ¹² utláča chudáka a bedára, prisvojí si cudzí majetok, záloh nevráti a k modlám si dvíha oči, pácha ohavnosť, ¹³ dáva na úžeru a vyberá viac: či bude žiť? Nebude žiť, spáchal všetky tieto ohavnosti, určite musí byť usmrtený: všetka jeho krv bude na ňom.

¹⁴ Ak splodí syna, ktorý uvidí všetky hriechy svojho otca, čo popáchal, ale bojí sa a nerobí podobne, ¹⁵ na vrchoch nejedáva, oči si nedvíha k modlám domu Izraela, manželku svojho blízkeho nepoškvrní, ¹⁶ nikoho neutláča, neberie záloh a lúpež nepácha; zo svojho chleba dá hladnému, nahého zaodeje rúchom, ¹⁷ od zločinu si odťahuje ruku, úžeru a nadplatky nevyberá; koná podľa mojich rozsudkov a kráča podľa mojich prikázaní, ten nezomrie pre zločin svojho otca, určite bude žiť. ¹⁸ Jeho otec, pretože páchal násilie, páchal na bratovi lúpež a uprostred svojho ľudu robil, čo nie je dobré: veru zomrel pre vlastný zločin. ¹⁹ Pýtate sa: Prečo syn neniesol zločin svojho otca? Syn konal podľa spravodlivosti a práva, zachovával všetky moje príkazy a konal podľa nich, určite bude žiť. ²⁰ Ten zomrie, kto zhreší. Syn neponesie vinu otca a otec neponesie vinu syna. Spravodlivosť spravodlivého bude na ňom a bezbožnosť bezbožného bude na ňom.

²¹ Ak sa však hriešnik odvráti od všetkých hriechov, ktoré popáchal, zachová všetky moje príkazy a bude konať podľa práva a spravodlivosti, bude žiť, nezomrie. ²² Na jeho hriechy, ktoré popáchal, si nespomeniem, pre spravodlivosť, ktorú konal, bude žiť. ²³ Či môžem mať záľubu v smrti hriešnika? - hovorí Pán, Boh - a či nie v tom, aby sa odvrátil od svojich ciest a žil?

²⁴ Ak sa však spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin podobný ohavnostiam, ktoré spáchal hriešnik, či bude žiť? Jeho spravodlivé skutky, ktoré robil, vôbec sa nepripomenú; pre svoj odpad, ktorým sa odtrhol, a pre svoj hriech, ktorý spáchal, pre ten zomrie. ²⁵ Poviete azda: Pánovo pokračovanie nie je spravodlivé! Počujteže, dom Izraelov: Nuž moje pokračovanie je nesprávne? Či nie je skôr vaše pokračovanie nesprávne? ²⁶ Keď sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, zomrie preň; pre svoj zločin, ktorý spácha, zomrie. ²⁷ A keď sa hriešnik odvráti od svojej neprávosti, ktorú páchal, a koná podľa spravodlivosti a práva, ten si zachráni dušu pre život. ²⁸ Keď spozoruje a odvráti sa od všetkých svojich zločinov, ktoré popáchal, určite bude žiť, nezomrie.

²⁹ Dom Izraela však hovorí: „Pánovo pokračovanie nie je správne!“ Nuž moje pokračovanie je nesprávne, dom Izraelov? Či nie je skôr vaše počínanie nesprávne?

³⁰ Preto vás budem, dom Izraelov, súdiť, každého podľa jeho ciest, hovorí Pán, Jahve; obráťte sa a odvráťte sa od všetkých svojich hriechov a zločin vám nebude na záhubu. ³¹ Odvrhnite od seba všetky svoje hriechy, ktoré ste spáchali, a utvorte si nové srdce a nového

ducha; prečo by ste mali zomrieť, dom Izraela? ³² Ved' nemám záľubu v smrti zomierajúceho, hovorí Pán, Jahve, preto sa obráťte a budete žiť.“

Ez19

XIX. *Žalospev nad kniežatami Júdu.* - ¹ Ty však začni žalospev nad kniežatami Izraela ² a povedz:

- Čo to za levica bola tvoja mať,
odpočívala medzi levmi,
svoju mlad' prostred levov chovala,
3 jedno vyviedla zo svojich levíčat,
vyrástlo v leva,
naučilo sa koristiť korisť;
ľudí zožierať.
4 O ňom sa dostala zvesť národom
a chytili ho do svojej jamy,
tak ho za krúžky nosné zaviedli
do egyptskej krajiny.
5 Ona videla, že sa stratila
nádej, zhynula;
vzala jedno zo svojich levíčat,
levom ho spravila,
6 vykračoval si medzi levmi,
vzrástol na leva
a naučil sa korisť koristiť,
ľudí zožierať.
7 Korisť zanášal do svojej skryše,
mestá nivočil;
krajina a čo bolo v nej, típla od jeho revu.
8 Zišli sa proti nemu národy
z okolitých krajov,
vystreli proti nemu svoju sieť
a do svojej jamy ho chytili,
9 dali ho do kletky za nosné krúžky,
ku kráľovi Bábelu ho vzali,
dali do tvrdze,
by viac nebolo počuť jeho hlas
ponad Izraelove površia.
10 Mať ti je ako vinič v tvojej krvi
pri vode sadený,
bol úrodný a aj listnatý
od hojnej vody.
11 Potom z neho vyrástla mocná ratolesť,
berla kráľovská,
jeho vzrast sa vznášal ponad húšťavu,
bolo ho vidieť pre jeho výšavu,
pre mnohé vetvy.

- 12 V rozhorčenosti ho však vytrhli,
hodili na zem;
východný vietor mu vysušil
poobkmášaný plod
a jeho prepevná ratolesť vyschla,
zhltol ju oheň.
- 13 Presadený je teraz do púšte,
do pôdy suchej a žíznivej.
- 14 Potom vyšľahol oheň z konára,
zhltol jeho vetvy, tiež aj ovocie.
Nuž viac nemal pevnú ratolesť,
kráľovskú berlu.

To je žalospev, áno, žalospevom sa stal.

Ez20

XX. Hriechy otcov. - ¹ I stalo sa v siedmom roku, desiateho v piatom mesiaci, že prišli niektorí spomedzi starcov Izraela vypytovať sa Pána a posadili sa pred mnou. ² Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ³ „Syn človeka, prehovor k starcom Izraela a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Prišli ste sa ma vypytovať? Ako žijem, nedovolím, aby ste sa ma vypytovali - hovorí, Pán, Jahve. ⁴ Chceš ich súdiť? Chceš súdiť, syn človeka? Oznám im ohavnosti ich otcov ⁵ a povedz im: Toto hovorí Pán: Vtedy, keď som si vyvolil Izrael, semenu Jakubovho domu som zdvihol svoju ruku, dal som sa im poznať v egyptskej krajine a zdvihol som kvôli nim svoju ruku so slovami: Ja som Pán, váš Boh. ⁶ Vtedy som kvôli nim zdvihol svoju ruku, že ich vyvediem z egyptskej krajiny do krajiny, ktorú som im vyhľadal, ktorá oplýva mliekom a medom. Ona je skvostom všetkých krajín.

⁷ I riekol som: Odhodte každý ohavnosti svojich očí a nepoškrvňujte sa egyptskými modlami, ja som Pán, váš Boh. ⁸ Ale vzbúrili sa proti mne a nechceli ma počúvať, vôbec nepoodhadzovali ohavnosť svojich očí a neopustili egyptské modly. Vtedy som si zaumienil, že vylejem na nich svoju rozhorčenosť a ukojím na nich v egyptskej krajine svoj hnev. ⁹ Konal som však pre svoje meno, aby sa neznesvätilo v očiach národov, medzi ktorými boli, pred očami ktorých som sa im dal poznať, že ich vyvediem z egyptskej krajiny.

¹⁰ Vyviedol som ich teda z egyptskej krajiny a zaviedol som ich na púšť. ¹¹ Potom som im dal svoje príkazy, oboznámil som ich so svojimi právami, ktoré má človek zachovávať a podľa nich žiť. ¹² Dal som im svoje soboty, aby boli znamením medzi mnou a medzi nimi; nech vedia, že ja, Pán, som to, ktorý ich posväčujem. ¹³ Ale Izraelov dom sa vzbúril proti mne na púšti, nekráčali podľa mojich príkazov a opovrhli mojimi právami, ktoré má človek zachovávať a podľa nich žiť. I moje soboty veľmi znesvätili. Vtedy som si zaumienil, že na púšti vylejem na nich svoju rozhorčenosť a vyničím ich. ¹⁴ Konal som však pre svoje meno, aby sa neznesvätilo v očiach národov, pred očami ktorých som ich vyviedol. ¹⁵ Zdvihol som teda kvôli nim na pustatine svoju ruku, že ich nevediem do krajiny, ktorú som im dal, ktorá oplýva mliekom a medom a je skvostom všetkých krajín. ¹⁶ Pretože opovrhli mojimi právami, nekráčali podľa mojich príkazov a znesvätili moje soboty, veď srdce im išlo za ich modlami. ¹⁷ Ale oko sa mi zľutovalo nad nimi, nevyhubil som ich a nevyničil som ich na púšti.

¹⁸ I riekol som ich synom na púšti: Nechoďte za zvykmi svojich otcov a ich obyčaje nezachovávajú, nepoškrvňujte sa ich modlami! ¹⁹ Ja som Pán, váš Boh, podľa mojich príkazov kráčajte a moje práva zachovávajú a konajte podľa nich! ²⁰ Zasväcujte moje soboty, nech sú znamením medzi mnou a medzi vami, aby ste vedeli, že ja som Pán, váš Boh. ²¹ Ale synovia sa

vzbúrili proti mne, nekráčali podľa mojich príkazov, nezachovávali moje práva a nekonali podľa nich, hoci má človek podľa nich robiť a podľa nich žiť, a moje soboty znesväcovali. Vtedy som si zaumienil, že vylejem na nich svoju rozhorčenosť a vyplním na nich svoj hnev na púšti.²² Jednako som si odvrátil ruku a konal som pre svoje meno, aby sa nezniesvätilo v očiach národov, pred ktorými som ich vyviedol.²³ Opäť som si zdvihol kvôli nim ruku na púšti, že ich rozhádzem medzi národy a rozsejem po krajinách,²⁴ pretože nekonali podľa mojich práv, opovrhli mojimi príkazmi, znesväcovali moje soboty a očami lipli na modlách svojich otcov.²⁵ Nuž aj ja som im dal nedobré príkazy a práva, ktoré im neslúžili k životu.²⁶ Poškvrňoval som ich ich darmi, tým, že nechali prechádzať (cez oheň) všetko, čo otvára lono, aby som ich naplnil hrôzou, aby vedeli, že ja som Pán.

²⁷ Preto syn človeka, hovor k Izraelovmu domu a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Aj tým sa mi rúhali vaši otcovia, že boli ku mne vierolomní.²⁸ Voviedol som ich do krajiny, pre ktorú som zdvihol svoju ruku, že im ju dám, no kde len uvideli vyvýšený kopec alebo košatý strom, už tam prinášali svoje obety, dávali tam svoje popudzujúce dary, kládli tam svoje voňavé žertvy a vylievali tam svoje nápoje.²⁹ (I spýtal som sa ich: Čo je to za výšina, na ktorú chodíte? Nuž nazvali ju až po tento deň Výšinou.)

³⁰ Preto povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Poškvrňujete sa cestičkami svojich otcov a smilníte s ich ohavnosťami.³¹ Aj keď prinášate svoje dary, keď preháňate svojich synov cez oheň: poškvŕňujete sa pre všetky svoje modly až podnes. A ja sa vám mám dať vypytovať, dom Izraelov? Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nedám sa vám vypytovať.

³² A určite sa nestane to, čo vám prichádza na myseľ, keď vravíte: Budeme ako národy, ako kmene krajín, budeme slúžiť drevu a kameňu.³³ Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, budem nad vami kľať pevnou rukou, vystretým ramenom a kypiacim hnevom.³⁴ Pevnou rukou, vystretým ramenom a kypiacim hnevom vás vyvediem spomedzi národov, pozbieram vás z krajín, v ktorých ste rozhádzaní.³⁵ Potom vás zavediem na púšť národov a budem sa tam s vami súdiť z tváre do tváre.³⁶ Ako som sa súdil s vašimi otcami na púšti egyptskej krajiny, tak sa budem súdiť s vami, hovorí Pán, Jahve.³⁷ Vtedy vás preženiem pod palicou a privediem vás do záväzkov zmluvy.³⁸ Oddelím od vás vzbúrencov a odvrátených odo mňa, vyvediem ich z krajiny, kde bývali, ale na izraelskú pôdu nev kročia. Tak sa dozviете, že ja som Pán.

³⁹ Vy však, dom Izraelov - toto hovorí Pán, Jahve -, choďte všetci za svojimi modlami a slúžte im. Ale potom ma budete počúvať a nezniesvätíte viac moje sväté meno svojimi darmi a svojimi modlami.⁴⁰ Na svojej svätej hore, na vysokom vrchu Izraela - hovorí Pán, Jahve -, tam mi bude slúžiť celý Izraelov dom, všetci v krajine; tam budem v nich mať zaľúbenie a tam budem požadovať vaše obety a prvotiny vašich darov zo všetkého, čo zasvätíte.⁴¹ Prijmem vás blahosklonne ako ľúbeznú vôňu, keď vás vyvediem spomedzi národov a pozbieram vás z krajín, do ktorých ste rozhádzaní, a pred očami národov ukážem, že som medzi vami svätý.⁴² Vtedy budete vedieť, že ja som Pán, keď vás zavediem na izraelskú pôdu, do krajiny, pre ktorú som zdvihol svoju ruku, že ju dám vašim otcom.⁴³ A tam sa rozpamätáte na svoje cesty a na svoje výčiny, ktorými ste sa poškvŕnili, a sami sebe sa budete hnusiť pre rozličné zločiny, ktoré ste popáchali.⁴⁴ Vtedy budete vedieť, že ja som Pán, keď pre svoje meno budem s vami nakladať nie podľa vašich zlých ciest ani podľa vašich hriešnych výčinov, dom Izraela,“ hovorí Pán, Jahve.

XXI. Lesný požiar. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár smerom na juh a káž proti juhu, prorokuj proti lesu južného poľa ³ a povedz južnému lesu: Čuj slovo Pána; toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, zapálím v tebe oheň a pohltí v tebe každý zelený strom a každý suchý strom; blčiaci plameň nevyhasne a zhorí v ňom každá tvár od juhu na sever. ⁴ Vtedy uvidí

každé telo, že ja, Pán, som ho zapálil, i nevyhasne.“⁵ Nato som povedal: „Ach, Pane, Jahve, títo vravia o mne: Či tento nehovorí v hádankách?“

Meč Pánov. - ⁶⁽¹⁾ Pán prehovoril ku mne takto: ⁷ „Syn človeka, obráť si tvár proti Jeruzalemu, káž proti svätyni a prorokuj proti krajine Izraela. ⁸ Povedz krajine Izraela: Toto hovorí Pán: Pozri, som proti tebe, vytiahnem z pošvy svoj meč a vyhubím z teba spravodlivých i hriešnych. ⁹ Pretože chcem z teba vyhubiť spravodlivých i hriešnych, preto vyjde môj meč zo svojej pošvy proti každému telu od juhu až na sever. ¹⁰ A každé telo bude vedieť, že ja, Pán, som vytiahol svoj meč z pošvy a už sa nevráti.!

¹¹ Ty však, syn človeka, vzdychaj, až ti budú boky prašťať; s horkosťou vzdychaj pred ich očami! ¹² A ak sa ťa spýtajú: Prečo ty vzdycháš? Odpovedz im: Pre zvesť, ktorá príde. Vtedy ochabne každé srdce, sklesnú všetky ruky a omdlie každý duch a každé koleno sa roztečie ako voda. Áno, príde, splní sa, hovorí Pán, Jahve.

¹³ Potom prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁴ „Syn človeka, prorokuj a povedz: Toto hovorí Pán:

Meč, meč, ostrý a brúsený!
Naostrený je, by žertvy zabíjal,
nabrúsený je, by blýskal bleskami.
(Bohatstvo zahynie, žezlom pohrdnú,) každú silu znevážia.
¹⁶ Dal som ho vybrúsiť, nech ho chytia do päste,
je to ostrený meč a je brúsený,
aby ho dali do rúk vrahovi.
¹⁷ Volaj, krič, syn človeka,
lebo to sa stane s mojím národom
a so všetkými kniežatami Izraela;
meču sú vydaní s mojím národom,
udieraj si preto na stehno!
¹⁸ Áno, je to skúška; a čo,
keď už ani opovrhnutého žezla nebude?
- hovorí Pán, Jahve.
¹⁹ Ale ty, syn človeka, prorokuj,
tlieskaj si rukou o ruku,
nech sa zdvojnásobí, strojnásobí meč,
veď je to meč vražedný;
veľký vražedný meč, čo ich obchádza,
²⁰ aby plašil srdce, množil záhubu.
Proti všetkým jeho bránam dám brúsený meč,
robený, ach, na blýskanie, brúsený na zabíjanie!
²¹ Obráť sa nazad, vpravo, napred, naľavo,
kde len budú tvoje ostria určené!
²² Ja tiež budem tlieskať ruku o ruku
a utíšim svoj hnev; ja, Pán, som to riekol.“

²³ Potom Pán prehovoril ku mne takto: ²⁴ „Ty však, syn človeka, predlož si dve cesty, ktorými príde meč babylonského kráľa. Nech obe vychádzajú z jednej krajiny. Na začiatku cesty urob smerový stĺp, urob ho k mestu! ²⁵ Urob cestu, aby meč prišiel do Raby Amonových synov a do Júdska, do opevneného Jeruzalema. ²⁶ Lebo babylonský kráľ stojí na rázcestí, na križovatke oboch ciest, chce dostať veštby: natriasa šípy, vypytuje sa bôžikov, pozerá pečeň. ²⁷ V pravici má žreb: „Jeruzalem;“ chce postaviť barany, otvoriť ústa na krik, povýšiť hlas na

volanie, postaviť barany proti bránam, nakopit' násyp, postaviť val. ²⁸ Im sa to však vidí klamná veštbá. Hroznou prísahou sa zaviazali, on im však pripomenie ich hriech, chce sa ich zmocniť.

²⁹ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože ste pripomenuli svoju vinu, keď sa odhalil váš zločin a objavil váš hriech: pre všetky vaše výčiny - keďže ste ich pripomenuli - chytia vás do päste. ³⁰ Ty však, rúhač, zločinec, knieža Izraela, ktorého deň prichádza v čase, keď bude koniec hriechu, ³¹ toto hovorí Pán, Jahve: Odstráň tiaru, odlož korunu! To už nie je to. Nízke sa povýši a vysoké sa zníži. ³² Trosky, trosky, trosky z neho urobím. A nebude ho, kým nepríde ten, ktorému patrí právo, jemu (ho) dám.

³³ A ty, syn človeka, prorokuj a povedz: Toto hovorí Pán, Jahve, proti Amonovým synom a proti ich nadutosti. Povedz:

Meč, meč vytasený zabíjať,
vybrúsený ničiť, blyští sa!
³⁴ Videli ti márnosť, veštili ti klam,
aby ho dali na krk zločinným rúhačom,
ktorým prišiel deň
v čase, keď bude koniec zločinu.
³⁵ Späť do pošvy! V mieste, kde ťa stvorili,
v mieste, kde máš pôvod, budem ťa súdiť.
³⁶ Vylejem na teba svoj hnev,
vo svojom prudkom ohni dýchnem na teba,
potom ťa dám do rúk zbesilých ľudí,
ktorí kujú záhubu.
³⁷ Ohňu budeš pokrmom,
tvoja krv potečie po zemi,
nebudú na teba spomínať,
lebo ja, Pán, som to povedal.“

Ez22

XXII. Vina a trest Jeruzalema. - Pán prehovoril ku mne takto: ² „Ty, syn človeka, chceš súdiť (chceš súdiť) krvavé mesto? Nuž oznám mu všetky jeho zločiny! ³ A povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Mesto vylieva vo svojom omyle krv, aby prišiel jeho čas; a robí si modly, aby sa poškrvrnilo. ⁴ Krvou, ktorú si vylievalo, si sa previnilo; a modlami, ktoré si urobilo, si sa poškrvrnilo. Tak si približuješ svoje dni a prichádzaš ku svojim rokom, preto ťa urobím potupou národov, posmechom všetkých krajín. ⁵ Blízke i od teba vzdialené budú sa ti posmievať, máš poškrvrnené meno, máš veľa nepokoja.

⁶ Pozri, z kniežat Izraela sa každý spolieha na svoje rameno, chcú vylievať krv. ⁷ Otca a matku znevažujú v tebe, cudzincov znásilňujú uprostred teba, siroty a vdovy utláčajú v tebe. ⁸ Mne zasvätenými vecami si pohrdlo, soboty si znesvätilo. ⁹ Ľudia ohovárační sú v tebe, chcú vylievať krv; na vrchoch jedia v tebe, pášu zločin v tvojom strede. ¹⁰ V tebe odkrývajú otcovu hanbu, v tebe znásilňujú znečistenú krvou. ¹¹ V tebe každý páše ohavnosť s manželkou svojho blížneho, každý zločinne poškrvňuje svoju nevestu a v tebe si každý znásilňuje sestru, dcéru svojho otca. ¹² Dary prijímajú v tebe, aby vylievali krv, prijímalo si úroky a nadplatky, násilne si vykorisťovalo blížneho, na mňa si však zabudlo, hovorí Pán, Jahve. ¹³ Ale ja tlesnem dlaňami nad твоjou lúpežou, ktorú si páchalo, a nad krviprelieváním, ktoré je uprostred teba. ¹⁴ Či ti srdce vydrží, či ti ruky ostanú pevné v dňoch, ktoré ti ja chystám? Ja, Pán, som to riekol a splním. ¹⁵ Rozhádzem ťa medzi národy, rozprášim ťa po krajinách a vyhubím z teba твоju nečistotu. ¹⁶ A získam si ťa pred očami národov; vtedy budeš vedieť, že ja som Pán.“

¹⁷ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, Izrael mi ostal troskou. Všetci sú kov, cín, železo a olovo vo vyhni, ostali troskou zo striebra. ¹⁹ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože ste všetci ostali troskou, hľa, ja vás zhromažďím do Jeruzalema. ²⁰ Ako sa zhromažďuje striebro, kov, železo, olovo a cín do vyhne, aby naň pre vytopenie dúchali oheň: tak vás ja zhromažďím, poskladám a vytopím vo svojom hneve a rozhorčenosti. ²¹ Hej zhromažďím vás a rozdúcham na vás oheň svojho hnevu, že sa v ňom roztopíte. ²² Ako sa vo vyhni roztápa striebro, tak sa roztopíte v ňom a budete vedieť, že ja, Pán, som vylial na vás svoj hnev.“

²³ Pán prehovoril ku mne takto: ²⁴ „Syn človeka, povedz jej: Ty si krajina nezvlažená dažďom a nepokropená v deň hnevu. ²⁵ Jej kniežatá sú v nej ako revúci lev, ktorý trhá korisť. Zožierajú životy, berú poklady a cennosti a rozmnožujú v nej vdovy. ²⁶ Jej kňazi znásilňujú môj zákon, znesväcujú mne zasvätené veci, nerobia rozdiel medzi svätým a nesvätým a neučia rozdielu medzi poškvrneným a čistým. Pred mojimi sobotami si zakrývajú oči, takže som znesvätený medzi nimi. ²⁷ Jej úradníci sú v jej strede ako vlky, ktoré kmášu korisť, chcú vylievať krv, ničiť životy, aby sa mohli zmocniť koristi. ²⁸ Jej proroci im to však zatierajú vakovkou, pretože vidia márnosť, veštia im luhaniny, vravia: „Toto hovoril Pán, Jahve,“ hoci Pán nehovoril. ²⁹ Pospolitý ľud páše násilie, dopúšťa sa lúpeže, utláča bedárov a žobrakov a bezprávne znásilňuje cudzincov. ³⁰ Keď som však hľadal medzi nimi niekoho, kto by vymuroval múr, postavil sa proti mne do trhliny za krajinu, aby som ju nezničil, nenašiel som. ³¹ Vylial som teda na ňu svoj hnev, ohňom svojej roztrpčenosti som ich zničil, ich cesty som im zvrátil na hlavu,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez23

XXIII. Dve sestry: Samária a Jeruzalem. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, boli dve ženy, dcéry jednej matky. ³ Smilnili v Egypte, vo svojej mladosti smilnili. Tam im ohmatávali prsia, tam im stláčali panenské prsníky. ⁴ A ich mená: staršia Oola a jej sestra Ooliba. Patrili mne a porodili synov a dcéry. Ich mená však boli Samária Oola a Jeruzalem Ooliba.

⁵ Oola sa mi spreneverila, zahorela k svojim milovníkom Asýrom, ktorí sa k nej blížili ⁶ poobliekaní do purpuru; k miestodržiteľom a vojvodcom, samým to žiadúcim mladíkom, k jazdcom, čo sa nosia na koňoch. ⁷ Tiahlo ju k nim jej smilstvo, ku všetkým tým vybraným synom Asýrov, a poškvrnila sa všetkými, ku ktorým zahorela, i všetkými ich modlami. ⁸ Ale ani svoje egyptské necudnosti neopustila, veď oni s ňou súložili v jej mladosti, oni stláčali jej panenské prsia a zahrňovali ju svojím smilstvom. ⁹ Preto som ju vydal do ruky asýrskych synov, ku ktorým zahorela. ¹⁰ Oni odhalili jej hanbu, jej synov a dcéry zajali a ju zabili mečom, takže sa stala povestnou pred ženami. Takto na nej splnili súdy.

¹¹ Jej sestra Ooliba to videla a zahorela ešte horšie než tamtá, jej smilstvo bolo horšie ako sestrino. ¹² Zahorela k synom Asýrov, k miestodržiteľom a vojvodcom, ktorí sa k nej blížili poobliekaní do purpuru; k jazdcom, čo sa nosia na koňoch, k samým to žiadúcim mladíkom. ¹³ Vtedy som videl, že sa poškvrnila, jednou cestou kráčali obe. ¹⁴ Ona však stupňovala svoju necudnosť. Uvidela mužov maľovaných na múre, obrazy Chaldejcov, maľovaných na červeno, ¹⁵ opásaných okolo bedier pásom, s otočeným turbanom na hlavách, že každý vyzeral ako veliteľ; obrazy synov Bábelu, Chaldejsko je ich rodnou krajinou. ¹⁶ Len čo ich jej oči zazreli, zahorela k nim a poslala k nim do Chaldejska svojich poslov. ¹⁷ Synovia Bábelu teda prišli k nej užívať lásku a poškvrnili ju svojou necudnosťou; poškvrnila sa s nimi, potom sa im však odcudzila jej duša. ¹⁸ Odhalila svoje smilstvo, odhalila svoju hanbu; vtedy sa mi odcudzila jej duša, ako sa mi odcudzila duša jej sestry. ¹⁹ Rozmnožovala svoju necudnosť, lebo sa rozpomätala na dni svojej mladosti, keď smilnila v egyptskej krajine. ²⁰ Zahorela k ich

rozkošníkom, ktorých telo je ako telo oslov a ich výron je ako výron žrebcov. ²¹ Vyhľadala si zločin svojej mladosti, keď ti Egyptania chytali prsia, stláčali tvoje mladistvé prsníky.

²² Preto Ooliba, toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja popudím proti tebe tvojich milovníkov, ktorým sa ti odcudzila duša, privediem ich proti tebe zo všetkých strán. ²³ Synov Babylonu a všetkých Chaldejcov, príslušníkov Pekodu, Soy a Koy, všetkých asýrskych synov s nimi, všetko to žiadúcich mladíkov, miestodržiteľov a vojvodcov, veliteľov a vznešených, ktorí všetci jazdia na koňoch. ²⁴ A prídu vyzbrojení proti tebe; s vozmi, kolesami a zástupmi ľudí; štít, brnenie a prilbu namieria vôkol proti tebe, im oddám súd a budú ťa súdiť podľa svojich práv. ²⁵ Namierim proti tebe svoju žiarlivosť že budú zlostne zaobchádzať s tebou, odrežú ti nos a uši a tvoj dorast padne pod mečom. Oni ti zajmú synov a dcéry a tvoj dorast spáli oheň. ²⁶ Povyzliekajú ťa zo šiat a zoberú ti ozdobné predmety. ²⁷ Takto vyhubím z teba tvoje výčiny a tvoje smilstvo od egyptskej krajiny; už si k nim nepozdvihneš oči a viac si nespomenieš na Egypt. ²⁸ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, vydám ťa do ruky, ktorú nenávidíš, do ruky, ktorej sa ti odcudzila duša! ²⁹ Nenávistne budú s tebou nakladať, zoberú všetok tvoj zisk, nechajú ťa nahú a holú a zjaví sa hanba tvojej necudnosti, tvoje výčiny a tvoje smilstvá. ³⁰ Toto ti urobili, lebo si pachtila po národoch, poškvnila si sa ich modlami. ³¹ Kráčala si cestou svojej sestry, preto ti dám do ruky jej kalich. ³² Toto hovorí Pán, Jahve:

Kalich svojej sestry budeš piť,
hlboký a široký,
na hanbu a na posmech ti bude,
mnoho vojde do neho.
³³ Opojením, žalosťou sa preplníš.
Je to kalich hrôzy, zdesenia,
kalich tvojej sestry Samárie.
³⁴ Piť ho budeš až do dna,
jeho črepy budeš hrýzť,
svoje prsia roztrháš;
lebo som hovoril ja;
výrok Pána, Jahveho.

³⁵ Preto takto hovorí Pán, Jahve: „Pretože si ma zabudla a zahodila si si ma za chrbát, nes aj ty svoju vinu a svoje necudnosti!“

³⁶ Pán mi povedal: „Syn človeka, chceš súdiť Oolu a Oolibu? Rozpovedz im ich ohavnosti: ³⁷ že cudzoložili a krv majú na rukách. Cudzoložili so svojimi modlami a aj synov, ktorých porodili mne, zahánali im na pokrm. ³⁸ I toto spáchali proti mne: poškvnil v ten deň moju svätyňu a znesvätili moje soboty. ³⁹ Lebo keď zabili svojich synov pre svoje modly, v ten istý deň prišli do mojej svätyne poškvniť ju. Áno, toto robili v mojom dome. ⁴⁰ Dokonca posielali po chlapov, ktorí prichádzali zďaleka, prichádzali vtedy, keď poslali po nich posla. Kvôli nim si sa kúpala, maľovala si si oči a kráslila si sa skvostmi. ⁴¹ Sedela si na nádhernom lôžku, pred tebou bol prikrytý stôl a položila si naň moje kadidlo a môj olej. ⁴² Pri nej a pri chlapoch sa ozývalo hulákanie, viac ako keď sa z púšte privedie množstvo ožranov, a dávali im na ruky náramnice a na hlavy ozdobné koruny. ⁴³ Vtedy som riekol: Či necudzoložili takto? Páchali výčiny necudnej ženy. ⁴⁴ Vchádzajú k nej ako k žene neviestke. Tak vchádzali k hriешnym ženám Oole a Oolibe. ⁴⁵ Ale spravodliví mužovia ich budú súdiť podľa práva cudzoložníc a podľa práva krviprelievateľov, lebo cudzoložnicami sú a krv majú na rukách. ⁴⁶ Vskutku toto hovorí Pán, Jahve: Priviesť proti nim zástup a vydať ich týranu a lúpeži! ⁴⁷ Zástup nech ich ukameňuje a nech ich postína mečom: ich synov a dcéry nech pozabíjajú a ich domy nech spália ohňom. ⁴⁸ Takto odstránim z krajiny zločin, všetky ženy budú mať výstrahu a

nebudú hrešiť ako vy. ⁴⁹ Vaše zločiny naložia na vás, poniesiete svoje hriechy s modlami a budete vedieť, že ja som Pán, Jahve.“

Ez24

XXIV. Zánik Jeruzalema. Podobenstvo o hrdzavom hrnci. - ¹ V deviatom roku, v desiatom mesiaci, desiaty deň mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, napíš si meno dňa, totiž tohto dňa; babylonský kráľ sa práve tento deň vzoprie proti Jeruzalemu. ³ Potom prednes odbojnému domu podobenstvo a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Postav hrniec; postav, a nalej doň vody! ⁴ Pozbieraj doň jeho kúsky, rozličné dobré kúsky zo stehna a lopatky, naplň ho vyberanými kosťami! ⁵ Vezmi vyberané barančatá, naklad' podeň hrbu dreva, nechaj vriieť jeho kúsky, i kosti nech sa v ňom uvaria!

⁶ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Beda krvavému mestu, hrncu, na ktorom je hrdza a z ktorého hrdza nezide. Kus za kusom ho vyprázdni, nemusí naň padnúť žreb. ⁷ Veď je v ňom krv, na holý kameň ju položilo, nevylialo ju na zem, aby ju zakrylo zemou. ⁸ Aby som priviedol hnev, aby som sa ukrutne pomstil, dal som jeho krv na holý kameň, aby sa nezakryla.

⁹ Preto takt o hovorí Pán Jahve: Beda krvavému mestu; aj ja urobím veľkú vatru. Naklad' dreva, zapál' oheň, dovar mäso, uvar miešatinu, kosti však nech zhoria! ¹¹ Potom ho polož prázdny na jeho uhlie, nech sa rozohreje a jeho kov nech sa rozpáli, aby sa mu vnútri pustila nečistota a stratila sa jeho hrdza.

¹² Veľmi som sa ustával, no nakopená hrdza nezišla z neho v ohni. ¹³ V tvojej nečistote je zločin. Pretože som ťa čistil, no neočistil si sa od svojej špiny, ani sa už neočistíš, kým neukojím na tebe svoj hnev. ¹⁴ Ja, Pán, som hovoril; príde a urobím. Nepopustím, nebudem šetriť a nezľutujem sa: Podľa tvojich ciest a podľa tvojich výčinov ťa budem súdiť,“ hovorí Pán, Jahve.

Zajatci sa zhrozia nad pádom Jeruzalema. - ¹⁵ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁶ „Syn človeka, pozri, ja ti odnímam, čo je milé tvojim očiam, ale nenariekaj a neplač; slzy nech ti netečú! ¹⁷ Vzdychaj tíško, nárek za mŕtvymi neusporiadaj, uviaž si turban, obuj si obuv na nohy, pery si nezahal'uj a nejedz smútočný chlieb!“

¹⁸ Hovoril som teda k ľudu za rána. Večer potom mi zomrela žena a ráno som robil, ako mi bolo rozkázané. ¹⁹ Ľud mi povedal: „Nepovieš nám, čo to pre nás znamená, že takto robíš?“ ²⁰ Odpovedal som im: „Pán ku mne prehovoril takto: ²¹ Povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Veruže znesvätím svoju svätyňu, pýchu vášho mocnárstva, žiadosť vašich očí a túžbu vašej duše! A vaši synovia a dcéry, ktorých ste zanechali, padnú pod mečom. ²² Vtedy budete robiť, ako robím ja, pery si nebudete zahal'ovať a nebudete jesť smútočný chlieb. ²³ Svoje turbany budete mať na hlavách a obuv na nohách, nebudete plakať ani nariekať, ale budete hynúť pre svoje hriechy a druh k druhovi vzdychať. ²⁴ Ezechiel vám však bude znamením, robte všetko, ako robí on, keď to príde. A budete vedieť, že ja som Pán, Jahve.

²⁵ Ty však, syn človeka, v ten deň, keď im odnímam ich pevnosť, ich okrasnú radosť, žiadosť ich očí a túžbu ich duše, ich synov a ich dcéry; ²⁶ v ten deň, keď príde utečenec, aby ti to oznámil, ²⁷ v ten deň sa ti otvoria ústa v prítomnosti utečenca. Budeš hovoriť a viac neonemíš a budeš im znamením. Tak sa dozvedia, že ja som Pán.“

Proroctvá proti pohanom hl. 25 - 32

Ez25

XXV. Proti Amončanom. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti synom Amona a prorokuj proti nim. ³ Povedz synom Amona: Čujte slovo Pána, Jahveho: Toto

hovorí Pán, Jahve: Pretože si hovoril: „Haha“ na moju svätyňu, keď ju znesvätili, a na krajinu Izraela, keď ju spustošili, a na dom Júdu, keď išiel do zajatia: ⁴ preto ťa dám do vlastníctva synom Východu, zriadia v tebe svoje táboriská a postavia v tebe svoje obydlia: oni budú jesť tvoje ovocie a oni budú piť tvoje mlieko. ⁵ Z Raby urobím pastvu tiav a synov Amona košariskom oviec. Vtedy sa dozviete, že ja som Pán. ⁶ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Pretože si tlieskal rukami a dupotal nohami a s celou náruživosťou z duše si sa tešil nad krajinou Izraela: ⁷ preto, hľa, ja vystriem proti tebe svoju ruku, odovzdám ťa národom za korisť, vyhubím ťa spomedzi národov, vyničím ťa spomedzi krajín. Zničím ťa a budeš vedieť, že ja som Pán.“

Proti Moabu. - ⁸ Toto hovorí Pán, Jahve: „Pretože Moab a Seir povedal: „Hľa, dom Júdu je ako všetky národy!“, ⁹ preto otvorím svah Moabu, že nebude mať miest, nebude mať svojich miest, nebude mať hraníc. Ozdobu krajiny, Betiesimot, Belmeon a Kariataim ¹⁰ pridám k Amončanom do vlastníctva synom Východu, aby medzi národmi nebolo viac o ňom (o Amončanoch) spomienky. ¹¹ V Moabsku však zavediem súdy a budú vedieť, že ja som Pán.“

Proti Edomu. - ¹² Toto hovorí Pán, Jahve: „Pretože Edom konal veľmi pomstivo proti Júdovmu domu a ťažko sa previnil, keď sa mu pomstil, ¹³ preto hovorí Pán, Jahve: Vystriem ruku proti Edomu, vyhubím z neho ľudí i zvieratá a urobím ho púšťou. Od Teman po Dedan padnú pod mečom. ¹⁴ Svoju pomstu na Edome vložím do rúk svojho ľudu, Izraela, a urobia s Edomskom podľa môjho hnevu a podľa mojej rozhorčenosti, že zakúsia moju pomstu, hovorí Pán, Jahve.

Proti Filištíncom. - ¹⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: „Pretože Filištínci konali pomstivo a hrozne sa pomstili, náruživo, z duše, chceli pustošiť večným nepriateľstvom, ¹⁶ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja vystriem svoju ruku proti Filištíncom, vyhubím Kréťanov a vyničím zvyšky morského pobrežia ¹⁷ a v hneve si vezmem na nich dôkladnú pomstu; i budú vedieť, že ja som Pán, keď na nich uvalím svoju pomstu.“

Ez26

XXVI. Proti Týru. - ¹ V jedenástom roku, prvý deň mesiaca, prehovoril ku mne Pán takto: ² „Syn človeka, pretože Týrus hovorí proti Jeruzalemu:

„Haha, dolámala sa
brána národov,
obrátila sa ku mne;
preplnená - spustla“ -

³ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som proti tebe, Týrus, a privediem proti tebe mnohé národy, ako more privaluje svoje vlny. ⁴ Zrúcajú múry Týru a pováľajú jeho veže. Potom z neho povymetám jeho prach a premením ho na holú skalú. ⁵ Sušiarňou pre siete bude uprostred mora, lebo som hovoril ja, hovorí Pán, Jahve. Bude za korisť národom. ⁶ A jeho dcéry, ktoré sú na pevnine, budú pozabíjané mečom a budú vedieť, že ja som Pán.

⁷ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja privediem proti Týru Nabuchodonozora, babylonského kráľa, od severu, kráľa kráľov s koňmi, vozmi, jazdcami a zástupom početných národov. ⁸ Tvoje dcéry na pevnine pozabíja mečom, proti tebe však postaví val, nakopí proti tebe násyp a zhotoví proti tebe štít. ⁹ Údermi svojich baranov sa pustí do tvojich múrov a svojimi zbraňami zrúca tvoje veže. ¹⁰ Pre nával jeho koní pokryje ťa prach, od lomozu jazdcov, kolies a vozov zatrasú sa ti múry, keď vtiahne do tvojich brán, ako sa tiahne do dobytého mesta. ¹¹ Kopytami svojich koní rozšliape všetky tvoje ulice, tvoj ľud pozabíja mečom a tvoje mocné stĺpy sa zrúti na zem. ¹² Vykoristia tvoje bohatstvo a vylúpia tvoj tovar, zrúcajú tvoje múry a tvoje skvostné domy zvalia; kamene, drevá a prach z teba pohádzu doprostred vody. ¹³ Urobím

koniec zvuku tvojich piesní a viac nebude zniet' hlas tvojich hárf. ¹⁴ Obrátim ťa na holú skalú, na sušiareň pre siete; nepostavia ťa viac, pretože ja, Pán, som hovoril, hovorí Pán, Jahve.

¹⁵ Toto hovorí Pán, Jahve, Týru: „Či sa nebudú triasť od lomozu, tvojho pádu ostrovy, keď budú stonať ranení, keď bude v tvojom strede zabíjať meč? ¹⁶ A zostúpia zo svojich trónov všetky kniežatá mora, zložia svoje plášte, vyzlečú svoje pestré rúcha, oblečú sa do smútku, budú sedieť na zemi, podchvíľou sa budú triasť a budú zdesení pre teba. ¹⁷ Začnú o tebe žalospev a povedia ti:

Akože si len zhynula,
obyvateľka morí,
mesto vychvaľované,
v mori mocným čos' bolo
spolu s obyvateľmi,
ktorí zastrášovali
všetkých jeho občanov.
¹⁸ Včul' sa chvejú pobrežia,
keď je deň tvojho pádu,
a trasú sa ostrovy
mora, takto keď mizneš.

¹⁹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Keď urobím z teba spustošené mesto, podobné mestám neobývaným, keď zavalím nad tebou priepasť a pokryje ťa množstvo vôd, ²⁰ vtedy ťa zvrhnem s tými, čo zostupujú do jamy k dávnnemu ľudu, dám ti bydlisko v krajine podsvetia, v pradávnych spustiskách s tými, čo zostupujú do jamy, aby si nebolo obývané, aby si neostalo v krajine živých. ²¹ Odovzdám ťa hrôzam, nebude ťa; budú ťa hľadať, no nikdy viac ťa nenájdu, hovorí Pán, Jahve.

Ez27

XXVII. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Ty teda, syn človeka začni žalospev nad Týrom! ³ A povedz Týru, ktorý býva pri vstupe na, more a na mnohých ostrovoch kupčí s národmi: Toto hovorí Pán, Jahve:

Týrus, ty vravíš:
„Som vrchol krásy.“
⁴ V srdci mora tvoje hranice,
budovatelia ťa krásnym spravili.
⁵ Zo sanírskych cyprusov postavili
všetky tvoje poschodia,
z Libanonu dovezli céder,
by na teba sťažen vztýčili,
⁶ veslá z dubov Bášanu
urobili pre teba.
Dali ti slonovinovú palubu
vykladanú drevom jedľovým
z ostrovov kitejských.
⁷ Vyšívány bysus z Egypta
boli tvoje plachetky,
slúžili ti za zástavu.

Purpur modrý, červený
z elisajských ostrovov
boli tvojím pokrovom.
8 Ľudia zo Sidonu, Aradu
boli ti za veslárov,
Týrus, tvoji mudrci
boli kormidelníkmi.
9 Gebalskí starci a mudrci
zaprávali v tebe trhliny.

Všetky lode mora a ich námorníci boli u teba, aby prevážali tvoj tovar.

¹⁰ Peržania, Lúd a Pút boli v tvojom vojsku, boli tvojimi bojovníkmi, u teba si vešali štít a prilbu, oni ti dodávali lesku. ¹¹ Synovia Aradu a tvoje vojsko boli na tvojich múroch dookola a boli strážcami v tvojich vežiach; tulce si vešali dookola na tvojich múroch, oni ti zdokonaľovali krásu. ¹² Taršiš bol tvojím kupcom pre množstvo rôzneho bohatstva; dodávali tvoj tovar za striebro, železo, cín a olovo. ¹³ Javan, Tubal a Mešek boli tvojimi kupcami; ľudské duše a kovové náradie dovážali na tvoj trh. ¹⁴ Z Togormovho domu dávali na výmenu kone, tátoše a mulice. ¹⁵ Synovia Dedanu boli tvojimi obchodníkmi, početné ostrovy ti boli príručnými kupcami, ako platbu ti donášali slonovinu a ebenové drevo. ¹⁶ Aram bol kupcom pre množstvo tvojich výrobkov; karbunkul, purpur, výšivky, bysus, koraly a rubíny ti dávali na výmenu. ¹⁷ Júda a Izraelov dom boli tvojimi kupcami, obilie z Minitu, voňavky, med, olej a balzam ti dávali na výmenu. ¹⁸ Damask bol tvojím kupcom pre množstvo tvojich výrobkov, pre množstvo rozličného bohatstva, chelbonského vína a krásnofarebnej vlny. ¹⁹ Dan, Javan, Uzal ti dávali na výmenu kované železo, škoricu a trst'. Bolo ti to miesto platby. ²⁰ Dedan kupčil s tebou s vlnenými prikrývkami pre jazdu. ²¹ Arabi a všetky kniežatá Kedaru boli tvojimi príručnými kupcami, kupčili s tebou barančatami, baranmi a capmi. ²² Kupci zo Sáby a Rémy, to boli tvoji kupci, rozličné prvotriedne voňavky, rôzne drahokamy a zlato ti dávali na výmenu. ²³ Haran, Chene a Eden, kupci zo Sáby, Asýr a Chelmad boli tvojimi kupcami. ²⁴ Oni kupčili s tebou na tvojich tržiskách so vzácnymi látkami, plášťmi z modrého purpuru, výšivkami a pestrými prikrývkami, pletenými a trvácimi povrazmi. ²⁵ Taršišské lode ti dovážali výmenný tovar.

Plný si bol veľmi a naložený
uprostred mora,
26 zaviedli ťa na veľkú vodu
tvoji veslári:
východný vietor ťa dolámal
uprostred mora.

²⁷ Tvoj majetok, články tovaru, námorníci, kormidelníci, tí, čo zaprávali na tebe trhliny a prevážali tvoj tovar, všetci tvoji bojovníci, čo ich len bolo na tebe, a celý zástup, ktorý bol na tebe, padne doprostred mora v deň tvojho stroskotania.

28 Hlasom kriku tvojich kormidelníkov
zachvejú sa pobrežia;
29 zo svojich lodí vystúpia
tí, čo sa chápu vesla,
námorníci a kormidelníci mora
na zem vykročia;
30 hlasno budú volať nad tebou,

kričať budú prehorko,
 prach si budú sypať na hlavy
 a váľať sa budú v popole.
 31 Plešinu si budú robiť pre teba,
 opášu sa vrecovinou,
 dušou zhorknutou budú plakať nad tebou
 trpkým nárekom.
 32 Žalospev si budú (v svojom žiali) spievať nad tebou,
 budú žialiť za tebou:
 Kto bol ako Týrus, čo zhynul
 uprostred mora?
 33 Keď tvoj tovar z mora prichádzal,
 sýtil si mnohé národy,
 množstvom svojho bohatstva a tovaru
 obohacoval si kráľov zeme.
 34 Teraz, stroskotaný, z mora zmizol si
 do priepasti vôd;
 tvoj tovar a tvoje zástupy
 sa ponorili s tebou.
 35 Tí, čo obývajú ostrovy,
 zdesili sa nad tebou,
 ich králi sa strašne zhrozili,
 chveje sa im tvár.
 36 Kupci kmeňov si pískajú nad tebou,
 veď si ostal postrachom,
 nikdy viac ťa už nebude.“

Ez28

XXVIII. Pýcha a záhuba týrskeho kráľa. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, povedz týrskeму kniežaťu: Toto hovorí Pán, Jahve:

Pre pýchu tvojho srdca
 a že si vravel: „Boh som,
 bývam v božskom obydľí,
 uprostred mora,“
 hoc si len človek, nie Boh,
 za Boha sa predsa v srdci máš.
 3 Múdrejší si ako Daniel,
 nič tajné nie je skryté pred tebou.
 4 Múdroťou, svojou rozumnosťou
 si si získal bohatstvo,
 zlato a striebro si ukladal
 vo svojich pokladniciach.
 5 Veľkou múdroťou pri kupectve
 zveľadil si svoje bohatstvo,
 potom však pre bohatstvo
 spyšnelo tvoje srdce.
 6 Preto takto hovorí Pán, Jahve:

Pretože nosíš srdce,
 aké patrí len Bohu,
 7 privediem proti tebe
 cudzie násilné národy,
 vytasia svoje šable
 na krásu, múdrosťou ti danú,
 znesvätia ti nádheru.
 8 Do jamy ťa vrhnú, zomrieš
 ako tí, čo sú prebodnutí,
 uprostred mora.
 9 Či budeš vravieť: „Bohom som ja“
 do očí svojich vrahov?
 Ved' si ty len človek, a nie Boh,
 v rukách tých, ktorí ťa prebodnú.
 10 Smrťou neobrezancov zomrieš,
 cudzincom v rukách;
 pretože som to riekol ja,
 hovorí Pán, Jahve.

¹¹ Pán prehovoril ku mne takto: ¹² „Syn človeka, začni žalospev o kráľovi Týru a povedz mu: Toto hovorí Pán, Jahve: Bol si vzornou pečatou, plný múdrosti a vrcholnej krásy. ¹³ Bol si v Edene, Božej záhrade, pokrývali ťa rozličné drahokamy: karneol, topás a jaspis, chryzolit, beryl a ónyx, zaфіr, karbunkul a smaragd, rukou umelca do zlata zapravené a obložené boli na tebe v deň, keď si bol stvorený. ¹⁴ Bol si cherubom, pomazaným ochrancom; dal som ťa na svätý Boží vrch, prechádzal si sa pomedzi ohnivé kamene. ¹⁵ Bezchybný si bol na svojich cestách odo dňa, čo si bol stvorený, až kým sa nenašla na tebe vina. ¹⁶ Pri tvojom rozsiahlom kupčení naplnilo sa ti vnútro zločinom a zhrešil si, vtedy som ťa zvrhol z Božieho vrchu, odstránil som ťa, ochranný cherub, spomedzi ohnivých kameňov. ¹⁷ Srdce ti spyšnelo pre nádheru; pre krásu si si pohubil múdrosť. Na zem som ťa hodil, vystavil som ťa pohľadom kráľov, aby sa dívali na teba. ¹⁸ Množstvom svojich zločinov, nepoctivosťou svojho kupčenia znesvätil si svoje svätyne; vtedy som z tvojho vnútra vyvolal oheň, ktorý ťa strávil. Urobil som z teba popol na zemi pred očami všetkých, čo ťa videli. ¹⁹ Všetci, ktorí ťa poznali medzi národmi, zhrozili sa nad tebou, postrachom si sa stal a už ťa viac niet.“

Trest Sidona. - ²⁰ Pán prehovoril ku mne takto: ²¹ „Syn človeka, obráť si tvár proti Sidonu a prorokuj proti nemu, ²² povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som proti tebe, Sidon, oslávim sa uprostred teba. Vtedy budú vedieť, že ja som Pán, keď v ňom zavediem súdy a ukážem na ňom, že som svätý. ²³ Pošlem naň mor a na jeho ulice krv; prebodnutí budú v jeho strede padať pod mečom, ktorý bude proti nemu zo všetkých strán. Vtedy budú vedieť, že ja som Pán, Jahve.

²⁴ A už viac nebudú domu Izraela pichľavým trňom a raniacim bodliakom všetci tí, čo sú okolo neho, čo ním opovrhujú, a budú vedieť, že ja som Pán. ²⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: Keď zhromaždím synov Izraela spomedzi národov, kde sú roztratení, ukážem na nich pred očami národov, že som svätý. I budú bývať vo svojej krajine, ktorú som dal svojmu sluhovi Jakubovi. ²⁶ Budú v nej bývať bezpečne, budú stavať domy a vysádzať vinice. Budú bývať v bezpečí, keď zavediem súdy proti všetkým, čo nimi opovrhujú zo všetkých strán, i budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh.“

XXIX. Proti Egyptu. - ¹ V desiatom roku, jedenásty deň desiateho mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti faraónovi, kráľovi Egypta, a prorokuj proti nemu a proti celému Egyptu. ³ Hovor a povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som pri tebe, faraón kráľ Egypta, ty veľký krokodíl, ktorý sa vyvaľuješ v prostriedku jeho tokov a ktorý hovoríš: „Mne patrí môj Níl a ja som ho urobil.“ ⁴ Nuž vtiahnem ti krúžky do čelustia a všetky ryby tvojich tokov ti popriliepam na šupiny; i vyzdvihnem ťa z prostriedku tvojich riek, pričom ti budú všetky ryby tvojich tokov visieť na šupinách. ⁵ Potom ťa zahodím na pustatinu, teba i všetky ryby tvojich tokov; padneš na otvorené pole, nezdvihnú ťa a nepozbierajú, zverine zeme a vtákom neba ťa dám za pokrm. ⁶ A všetci obyvatelia Egypta budú vedieť, že ja som Pán, pretože boli Izraelovmu domu trstenou palicou. ⁷ Keď ťa chytia do ruky, zlomíš sa a pretrhneš im celé plece, a keď sa oprú o teba, prelomíš sa a rozhegáš im celý pás - ⁸ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja privediem proti tebe meč a vyhubím z teba ľud i zvieratá. ⁹ Vtedy bude egyptská krajina samotou a púšťou a budú vedieť, že ja som Pán; pretože povedal: „Níl je môj, ja som ho urobil.“ ¹⁰ Preto som proti tebe a proti tvojim tokom a egyptskú krajinu obrátim na púšť, znivočenú mečom od Magdoly po Syene, ba až po hranice Etiópska. ¹¹ Ľudská noha ňou neprejde, ani noha zvierat a neprejde cez ňu a bude neobývaná štyridsať rokov. ¹² Egyptskú krajinu urobím pustou medzi pustými krajinami, jej mestá budú opustené medzi opustenými mestami štyridsať rokov. Egyptanov však rozhádzem medzi národy a rozosejem ich po krajinách.

¹³ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Po uplynutí štyridsiatich rokov pozbieram Egyptanov z národov, kde sú roztratení. ¹⁴ Obrátim osud Egypta a zavediem ich späť do krajiny Patros, do krajiny ich pôvodu, a budú tam podlým kráľovstvom. Podlejším než (ostatné) kráľovstvá a viac sa nepovznesú nad národy. Umenším ich, aby nepanovali nad národmi. ¹⁶ A viac nebude Izraelovmu domu oporou, pripomienkou viny, že sa obracal k nim; a budú vedieť, že ja som Pán, Jahve.“

Nabuchodonozor proti Egyptu. - ¹⁷ V dvadsiatom siedmom roku, prvý deň prvého mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, babylonský kráľ Nabuchodonozor dal svojmu vojsku konať ťažkú službu proti Týru; každá hlava je plešivá, každé plece odreté, ale od Týru sa jemu a jeho vojsku nedostalo mzdy za službu, ktorú konal. ¹⁹ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi dám Egypt! Nech odnesie jeho bohatstvo, nech ho dôkladne vydrancuje a vyplieni, to bude mzda pre jeho vojsko. ²⁰ Ako odmenu, za ktorú slúžil, dám mu egyptskú krajinu, pretože pracovali za mňa, hovorí Pán, Jahve. ²¹ V ten deň spôsobím, aby Izraelovmu domu vyklíčil roh, tebe však dám, aby si si mohol uprostred nich otvoriť ústa; a budú vedieť, že ja som Pán.“

XXX. Spustošenie Egypta. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, prorokuj a povedz: Toto hovorí Pán:

- ³ Kvíľte! Ach, ach, to je deň!
Ved' je blízko deň,
áno, blízko je deň Pána,
deň to oblačný,
bude to čas národov.
- ⁴ Príde meč na Egypt,
v Etiópsku bude strach,
keď budú v Egypte padať ranení,
keď odnesú jeho bohatstvo,

keď podvrátia jeho základy.
5 Kuš, Pút, Lúd a celá tá zberba,
Chub a synovia spojeneckej krajiny
spolu popadajú pod mečom.
6 Toto hovorí Pán:
Padnú, čo sa opierajú o Egypt,
klesne totiž jeho pyšná moc,
od Magdoly až po Syene
zrútia sa v ňom pod mečom
- hovorí Pán, Jahve.

⁷ Spustnutí budú uprostred spustnutých krajín a jeho mestá budú opustené uprostred opustených miest. ⁸ I budú vedieť, že ja som Pán keď v Egypte podložím oheň a zlomia sa všetci jeho pomocníci. ⁹ V ten deň vyjdú odo mňa posli na člnoch, aby podesili bezpečnosť Etiópie; a bude u nich zdesenie ako v deň Egypta, lebo veru to príde.

¹⁰ Toto hovorí Pán, Jahve: Prostredníctvom babylonského kráľa Nabuchodonozora urobím koniec zástupu Egypta. ¹¹ On a jeho ľud s ním - najväčší násilníci národov - budú privedení znivočiť krajinu, vytasia svoje meče proti Egyptu a naplnia krajinu ranenými. ¹² Vtedy z riek urobím suchú zem; krajinu vydám do ruky zločincov a prostredníctvom cudzincov znivočím krajinu a všetko, čo je v nej; ja, Pán, som hovoril.

¹³ Toto hovorí Pán, Jahve, vyhubím sochy a vyničím modly z Memfisu, nebude viac kniežaťa z egyptskej krajiny, v egyptskej krajine rozšírim strach. ¹⁴ Spustoším Patros, v Tanise podložím oheň a v Tébach zavediem súdy. ¹⁵ Vylejem svoj hnev na Pelusium, pevnosť Egypta, a vyhubím zástup Téb. ¹⁶ V Egypte podložím oheň, v kľčoch sa bude zvíjať Pelusium, Téby budú rozbité a v Memfise bude úzkosť deň čo deň. ¹⁷ Mladíci Heliopolisu a Bubastisu padnú pod mečom a pôjdu do zajatia. ¹⁸ V Tafnese sa zatmie deň, keď tam polámem berly Egypta a bude koniec jeho pyšnej moci; pokryje ho oblak a jeho dcéry pôjdu do zajatia. ¹⁹ V Egypte prevediem súdy a budú vedieť, že ja som Pán.“

Zláme sa rameno faraónovo. - ²⁰ V jedenástom roku, siedmy deň prvého mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ²¹ „Syn človeka, zlomil som rameno faraóna, egyptského kráľa, a veru ho neobviažu, aby sa vyhojilo, nedajú obväz na zavinutie, aby zmocnelo a mohlo chytiť meč. ²² Preto takto hovorí Pán, Jahve: Veru som proti faraónovi, egyptskému kráľovi, zlámam jeho rameno, to zdravé i to zlomené, a vyrazím mu meč z ruky. ²³ A Egypt rozhádzem medzi národy a rozosejem po krajinách. ²⁴ Upevním rameno babylonského kráľa a svoj meč vložím do jeho ruky, faraónove ramená však dolámem, že bude pred ním stenáť, ako stenú ranení. ²⁵ Ramená babylonského kráľa upevním, ale faraónove ramená klesnú. I budú vedieť, že ja som Pán, keď dám svoj meč do ruky babylonského kráľa, ktorý ho vystrie na egyptskú krajinu. ²⁶ A Egypt rozhádzem medzi národy a rozosejem ich po krajinách, vtedy budú vedieť, že ja som Pán.“

Ez31

XXXI. Pyšný céder sa vyvalí. - ¹ V jedenástom roku, prvý deň tretieho mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, povedz faraónovi, kráľovi Egypta, a jeho zástupu: „Komu sa podobáš svojou veľkosťou?“

³ Pozri, cédrom na Libanone je
krásnovetvým, korunu má tienistú,
vzrast má vysoký,

- vrcholec mu čneje z húšťavy.
4 Od vôd vzrastá, výšku mu dala priepasť,
ktorá mu pôdu obklúčila prúdmi
a svoje toky vyliala na všetky stromy poľa.
5 Preto vzrastom prevýšil
všetky stromy na poli,
vetvy sa mu rozrástli,
konáre sa rozťahli
od hojnej vody.
6 Na konároch, keď ich rozťahol,
hniezdili všetky vtáky neba,
pod jeho vetvami rodili
všetky poľné zvieratá,
v jeho tóni bývali
rôzne početné kmene.
7 Prekrásny bol svojou veľkosťou,
ratolesti keď si rozťahol,
veď mal korene
v hojnej vode.
8 Cédre v Božej záhrade
sa mu nevyrovnali,
cyprusy sa nepodobali jeho konárom,
platan nemal vetvy ako on,
nijaký strom v Božej záhrade
mu nebol krásou podobný.
9 Krásnym som ho urobil,
bohatým na konáre,
že mu závideli všetky stromy Edenu,
čo sú v Božej záhrade.

¹⁰ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože je na vzrast vysoký, svojím vrcholcom sa vzpína až medzi oblaky a pre výšku sa mu vzdúva srdce: ¹¹ dal som ho do ruky mocnému národu, nech s nim nakladá; pre jeho zločin som ho odohnal. ¹² Vyt'ali ho cudzinci, najsilnejšie národy, a pohodili ho. Na vrchy a do všetkých dolín padali jeho konáre, dolámali sa mu vetvy do všetkých riečisť zeme, z jeho tieňa odišli všetky národy, odvrhnú ho. ¹³ Na jeho vývrate bývali všetky vtáky neba a na jeho vetvách boli všetky zvieratá poľa, ¹⁴ aby sa nijaký strom pri vode nevyvyšoval pre svoj vzrast a aby sa svojím vrcholcom nevypínal medzi oblaky. Pre svoju výšku nech sa nespolieha na seba nič, čo pije vodu, pretože všetci budú vydaní na smrť, do podzemia, medzi ľudských synov, k tým, čo zostupujú do jamy.

- 15 Toto hovorí Pán, Jahve:
V deň, keď do podsvetia zostúpil,
smútok som nariadil,
more som do neho zahalil
a jeho toky som zahatil,
že množstvo vody tiecť prestalo.
Libanon som odial do čierne
a stromy na poli vyschli preň.

¹⁶ Rachotom jeho pádu som podesil národy, keď som ich strčil do podsvetia k tým, čo zostupujú do jamy. A v podsvetí sa potešili všetky stromy Edenu, vyberané a najlepšie z Libanonu, všetky, čo pijú vodu. ¹⁷ Lebo ja tie zostúpili s ním do podsvetia k tým, čo ich prebodol meč, aj jeho pomocníci, ktorí spočívali v jeho tôni medzi národmi. ¹⁸ Tak, komuže si sa podobal vznešenosťou a veľkosťou medzi stromami Edenu? Zrútil si sa so stromami Edenu do podsvetia. Medzi neobrezancami ležíš s tými, čo ich prebodol meč. To je faraón a celý jeho zástup, hovorí Pán, Jahve.

Ez32

XXXII. Žalospev o faraónovi. - ¹ V dvanástom roku, dvanásty mesiac, prvý deň mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, začni žalospev o faraónovi, kráľovi Egypta, a povedz mu:

Levíča národov, zhynul si.
Býval si ako morský krokodíl,
brázdil si svoje rieky,
nohami si vodu mútieval,
brodil si v ich riekach.
³ Toto hovorí Pán, Jahve:
Rozostriem na teba svoju sieť
v zástupe početných národov
a svojou sieťou ťa vytiahnem,
⁴ na zem ťa vyhodím,
šmarím ťa na pole,
nebeským vtáčatám dám bývať na tebe
a tebou nasýtim zver celého sveta.
⁵ Telo ti na vrch pohodím
a tvojou mŕtvolou zaplním doliny.
⁶ Zem napojím tvojím výtokom
- tvojou krvou - až po vrchy,
riečišťa sa z teba zaplnia.
⁷ Keď zhasneš, zahalím nebesá,
ich hviezdy zatemním,
slnko zahalím oblakmi
a mesiac nevydá svetlo.
⁸ A všetky svietidlá na nebi
zatemním pre teba,
na tvoju zem však dopustím tmu
- hovorí Pán, Jahve.

⁹ I popudím srdce mnohých národov, keď zavediem tvojich zajatcov medzi národy, do krajín, ktoré nepoznáš. ¹⁰ A podesím pre teba mnohé národy, ich králi sa strašne zhrozia pre teba, keď budem mihať svojím mečom pred ich tvármi; v deň tvojho pádu sa bude každý razom chvieť o svoj život.

¹¹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Meč babylonského kráľa príde na teba. ¹² Mečmi silákov porazím tvoj zástup; sú to všetko najsilnejšie národy, nuž znivočia pýchu Egypta a vyhynie celý jeho zástup. ¹³ Aj všetky jeho zvieratá vyhubím z početných vôd, takže ich ľudská noha viac nepomúti, ani paprčky zvierat ich nerozbúria. ¹⁴ Vtedy dám ich vodám ustáť sa a ich riekam

dám tiecť ako oleju, hovorí Pán, Jahve. ¹⁵ Keď urobím egyptskú krajinu pustou a zem bude prázdna, bez svojej náplne, keď porazím všetkých, čo v nej bývajú, vtedy budú vedieť, že ja som Pán. ¹⁶ Toto je žalospev, nech ho spievajú; dcéry národov ho majú spievať; nad Egyptom a nad celým jeho zástupom ho majú spievať,“ hovorí Pán, Jahve.

Faraón v podsvetí. - ¹⁷ V dvanástom roku, v prvom mesiaci, pätnásty deň mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, kvíľ nad zástupom Egypta a strhni ho - jeho a dcéry mocných národov - do podzemia s tými, čo zostúpili do jamy. ¹⁹ Od koho si krajší? Zostúp a daj sa uložiť s neobrezanými! ²⁰ Padnú medzi tých, ktorých prebodol meč. Meč je pripravený. Pritiahni ho i celý jeho zástup. ²¹ Najmocnejší z hrdinov i s jeho pomocníkmi budú k nemu hovoriť zo stredy podsvetia. Zostúpili, ležia neobrezaní, prebodnutí mečom.

²² Tam je Asýr a celé jeho zhromaždenie, jeho hroby sú vôkol neho. To všetko sú prebodnutí, padli pod mečom, ²³ a dali im hrob na dne jamy; jeho zástup je však okolo jeho hrobu. Prebodnutí sú, padli pod mečom všetci, ktorí v krajine živých širili strach.

²⁴ Tam je Elam a celý jeho zástup je okolo jeho hrobu. Prebodnutí sú, padli pod mečom všetci, čo zostúpili do podsvetia neobrezaní, čo v krajine živých širili strach. Nuž nesú svoju potupu s tými, čo zostúpili do jamy. ²⁵ Uprostred prebodnutých mu dali lôžko s celým jeho zástupom, jeho hroby sú vôkol neho, všetci sú neobrezaní, prebodnutí mečom, pretože sa z nich širil strach v krajine živých; nesú teda svoju potupu s tými, čo zostúpili do jamy, sú položení uprostred prebodnutých.

²⁶ Tam je Mosoch a Tubal a celý jeho zástup, jeho hroby sú vôkol neho, všetci sú neobrezaní, prebodnutí mečom, pretože širili strach v krajine živých. ²⁷ A neležia s hrdinami, ktorí padli odpradáva, ktorí zostúpili do podsvetia s celým svojím vojenským výstrojom a ktorí si meče položili pod hlavy. Ale ich zločin je na ich kostiach, pretože boli postrachom hrdinov v krajine živých. ²⁸ Nuž aj ty budeš zdrvený medzi neobrezanými a budeš ležať s tými, ktorých prebodol meč.

²⁹ Tam je Edom, jeho králi a všetky jeho kniežatá, ktorých s ich hrdinstvom dali dovedna s prebodnutými mečom; ležia s neobrezanými a s tými, čo zostúpili do jamy.

³⁰ Tam sú všetci vládovia severu a všetci Sidonci, ktorí zahanbení zostúpili s prebodnutými i napriek strachu z ich hrdinstva. I ležia neobrezaní s tými, ktorých prebodol meč, a nesú svoju potupu s tými, čo zostúpili do jamy.

³¹ Týchto uvidí faraón a poteší sa i celé jeho vojsko; faraóna a celý jeho zástup prebodnú mečom - hovorí Pán, Jahve. ³² Pretože širil strach v krajine živých, položia ho - faraóna a celý jeho zástup - uprostred neobrezaných s tými, ktorých prebodol meč.“

Budúca spása hl. 33 - 48 **Nová zmluva a vzkriesenie národa hl. 33 - 39**

Ez33

XXXIII. Prorok strážca. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: „Syn človeka, hovor k synom svojho ľudu a povedz im: ² Keď na krajinu privediem meč, vtedy si ľud krajiny vyberie zo svojho lona nejakého muža a ustanoví ho za strážcu. ³ Keď uzrie prichádzať meč proti krajine, zatrúbi na trúbu a bude varovať ľud. ⁴ Ak ktokoľvek, kto počuje zvuk trúby, neprijme výstrahu, takže príde meč a zasiahne ho, jeho krv bude na jeho hlave. ⁵ Počul zvuk trúby, no neprijal výstrahu, jeho krv bude na ňom. Keby bol prijal výstrahu, bol by si zachránil život. ⁶ Ale keď strážca uvidí prichádzať meč, a nezatrúbi na trúbu, takže ľud nedostane výstrahu, a potom príde meč a zasiahne niekoho spomedzi nich; i ten bol zasiahnutý pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať zo strážcovej ruky.

⁷ Nuž, syn človeka, teba som dal za strážcu Izraelovho domu. Keď počuješ slovo z mojich úst, varuj ich z mojej strany! ⁸ Ak vtedy, keď poviem bezbožnému: „Bezbožník, určite

zomrieš!“ , nebudeš hovoriť , aby si bezbožníka vystríhal pred jeho cestou, ten bezbožník zomrie pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať z tvojej ruky. ⁹ Ale ak si ho ty upozornil pred jeho cestou, aby sa z nej vrátil, a nevrátil sa zo svojej cesty, on zomrie, no ty si si zachránil dušu.

Boh odpustí. - ¹⁰ A ty, syn človeka, povedz Izraelovmu domu: Takto ste hovorili: „Naše zločiny a naše hriechy sú na nás a my v nich hynieme, ako teda môžeme žiť?“ ¹¹ Povedz im: Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nemám záľubu v tom, aby zomrel bezbožný, ale aby sa bezbožný vrátil zo svojej cesty a žil. Vráťte, vráťte sa zo svojich zlých ciest, prečože by ste mali zomrieť, Izraelov dom?! ¹² A ty, syn človeka, povedz domu svojho ľudu: Spravodlivosť spravodlivca ho nezachráni v deň, keď zhreší, bezbožný sa však nezrúti pre svoju bezbožnosť v deň, keď sa odvráti od svojej bezbožnosti; spravodlivec však nebude môcť žiť zo svojej spravodlivosti v deň, keď zhreší. ¹³ Keď poviem spravodlivému: Určite budeš žiť a on sa bude spoliehať na svoju spravodlivosť a spácha zločin, jeho spravodlivosť vôbec nezostane v pamäti; pre svoj zločin, ktorý spáchal, pre ten zomrie. ¹⁴ A keď poviem bezbožnému: „Určite zomrieš“ a odvráti sa od svojho hriechu a bude konať právne a spravodlivo, ¹⁵ vráti záloh, nahradí korisť, bude kráčať podľa príkazov života, aby nespáchal zločin, istotne bude žiť, nezomrie. ¹⁶ Jeho hriechy, ktoré popáchal, nebudú sa mu vôbec pripomínať; konal podľa práva a spravodlivo, istotne bude žiť.

¹⁷ Ale synovia tvojho ľudu povedali: „Pánovo počínanie nie je správne,“ hoci ich počínanie je nesprávne. ¹⁸ Ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, tak preto zomrie. ¹⁹ A ak sa bezbožník odvráti od svojej bezbožnosti a bude konať podľa práva a spravodlivosti, ten preto bude žiť. ²⁰ A vy ste povedali: „Pánovo počínanie nie je správne.“ Každého z vás, Izraelov dom, budem súdiť podľa jeho ciest.“

Výstraha tým, čo ostali v Palestíne. - ²¹ V dvanástom roku, piaty deň desiateho mesiaca nášho zajatia, prišiel ku mne utečenec z Jeruzalema so zvesťou: „Mesto padlo!“ ²² Večer pred príchodom utečenca sa však vzniesla nado mňa Pánova ruka a otvoril mi ústa prv, než ráno prišiel ku mne; otvoril mi ústa, takže som už nebol nemý. ²³ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ²⁴ „Syn človeka, obyvatelia tých zrúcanín v krajine Izraela hovoria takto: „Abrahám bol len jeden a dostal krajinu, nás je však mnoho, nám sa dostala krajina do vlastníctva.“ ²⁵ Preto im povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Jedávate, s krvou, oči dvíhate k svojim modlám, vyliievate krv, a chcete vládnuť krajinou? ²⁶ Spoliehate sa na svoje meče, páchate ohavnosť, každý z vás poškvŕňuje manželku svojho blízkeho, a chcete vládnuť krajinou?

²⁷ Takto im povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Ako žijem, tí, čo sú v zrúcaninách, padnú pod mečom; toho, čo je na poli, dám za pokrm zverine; a tí, čo sú na hradiskách a v jaskyniach, pomrú na mor. ²⁸ A krajinu urobím pustou, pominie sa jej hrdá moc a vrchy Izraela budú opustené, pretože nik po nich neprejde. ²⁹ Budú teda vedieť, že ja som Pán, keď urobím krajinu pustou a opustenou pre všelijaké ich ohavnosti, ktoré popáchali.

³⁰ Ty však, syn človeka: Synovia tvojho ľudu si hovoria o tebe popri múroch a vo dverách domov; druh druhovi a muž mužovi vraví: „Podťeže, čujme, čo to za slovo, ktoré vyšlo od Pána.“ ³¹ I prichádzajú k tebe, ako prichádza ľud; môj ľud sa posadí pred teba a počúva tvoje slová, ale nekonajú podľa nich, pretože v ústach majú lož, podľa nej konajú, srdce im ide za ziskom. ³² Ty si im však ako ľubostný spevák, ktorý má pekný hlas a dobre vyhráva, počúvajú tvoje slová, ale nekonajú podľa nich. ³³ Až keď sa to splní - veruže sa, splní -, budú vedieť, že bol prorok medzi nimi.“

XXXIV. Zlí pastieri. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, prorokuj proti pastierom Izraela; prorokuj a povedz im, pastierom: Toto hovorí Pán, Jahve: Beda pastierom Izraela, ktorí

pásli seba! Či nie stádo pásavajú pastieri? Mlieko ste pojedli, vlnou ste sa obliekli, vykŕmené ste pozabíjali, no ovce ste nepásli. ⁴ Slabé ste neposilňovali, choré ste neliečili, ranené ste neobviazali, rozprchnuté ste nezavrátili, ani stratené ste nehľadali, ale násilím a hrôzou ste panovali nad nimi. ⁵ A rozprchli sa, pretože nebolo pastiera, stali sa pokrmom rozličnej poľnej zveri, áno, rozprchli sa. ⁶ Moje ovce blúdili po všetkých vrchoch a po všetkých vyvýšených kopcoch; rozohnané sú moje ovce po celom povrchu zeme a niet toho, kto by ich hľadal, niet toho, kto by šiel za nimi. ⁷ Preto, pastieri, čujte slovo Pánovo: ⁸ Ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, pretože sa moje stádo stalo korisťou a moje ovce sa stali pokrmom všelijakej poľnej zveri, lebo nebolo pastiera; moji pastieri nehľadali moje ovce, pastieri pásli seba, nie však moje stádo: ⁹ preto, pastieri, počujte slovo Pánovo: ¹⁰ Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, prídem na pastierov, budem požadovať svoje ovce z ich ruky, urobím koniec ich pastierovaniu a pastieri nebudú viac pásť seba: vytrhnem svoje ovce z ich úst, nebudú im viac pokrmom.

¹¹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja sám budem hľadať svoje ovce a navštívim ich. ¹² Ako si pastier navštíví stádo, keď je uprostred svojich roztratených oviec, tak navštívim svoje ovce a vyslobodím ich z každého miesta, na ktoré boli zahnané v oblačný a hmľistý deň. ¹³ Vyvediem ich spomedzi národov, pozbieram ich z krajín, privediem ich na vlastnú pôdu a budem ich pásť po vrchoch Izraela, pri potôčkoch a všetkých bydliskách krajiny. ¹⁴ Po najhornejších pastvách ich budem pásť, na vrchoch izraelského pohoria budú ich nivy, tam budú košiarit' na výbornom trávniku. Budú sa pásť na záživnej paši, po vrchoch Izraela. ¹⁵ Sám budem pásť svoje ovce a sám ich dám do košiara, hovorí Pán, Boh. ¹⁶ Stratené vyhl'adám, odohnané zavrátim, poranené obviažem, nemocné posilním, vykŕmené a nemocné ochránim a budem ich pásť svedomito.

¹⁷ Vy však, ovečky moje! Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja súdim medzi ovcou a ovcou, medzi baranmi a capmi. ¹⁸ Málo vám je, že ste vypásli najlepšiu pašu a zvyšok svojej paše šliapete nohami? Že ste pili čistučkú vodu a ostatok mútite nohami? ¹⁹ Takže moje ovce mali spásať, čo ste pošliapali nohami, a mali piť, čo ste zamútili nohami? ²⁰ Preto k vám takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja sám súdim medzi ovcou tučnou a ovcou chudou. ²¹ Pretože ste všetky slabé bokmi a plecami odtískali a klali rohami, až kým ste ich nevyhnali von, ²² nuž ochránim svoje ovce, že nebudú viac napospas a rozsúdim medzi ovcou a ovcou.

Dobrý pastier. - ²³ I postavím nad ne jedného pastiera, ktorý ich bude pásť: svojho sluhu, Dávida; on ich bude pásť, on im bude pastierom. ²⁴ Ja, Pán im budem Bohom a môj sluha Dávid bude medzi nimi kniežaťom; ja, Pán to hovorím. ²⁵ Uzavriem s nimi zmluvu pokoja a odstránim zo zeme divú zver, takže budú v bezpečí bývať na púšti, i v horách môžu spávať. ²⁶ Urobím ich a okolie svojho pahorku požehnaním, v príhodnom čase spustím dážď, bude to požehnaný lejak. ²⁷ Poľné stromy budú rodiť svoje ovocie a zem vydá svoju úrodu; na svojej pôde budú v bezpečí. A zvedia, že ja som Pán, keď dolámem ihlice ich jarma a vyslobodím ich z rúk tých, čo ich zotročovali. ²⁸ Nebudú už viac korisťou národov ani ich nebude žrať zver zeme, budú bývať v bezpečí, nik ich neodstraší. ²⁹ Vzbudím im slávnú sadenicu a nebude v krajine nik, koho by sužoval hlad, a nebudú znášať potupovanie národov. ³⁰ Budú vedieť, že ja, Pán, ich Boh som s nimi, oni však, Izraelov dom, sú mojím ľuďom, hovorí Pán, Jahve. ³¹ Vy však, moje stádo, ovce mojej paše, ste ľudia a ja som váš Boh,“ hovorí Pán, Jahve.

XXXV. Proti vrchu Seir. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti vrchu Seir a prorokuj proti nemu. ³ Povedz mu: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som proti tebe, vrch Seir, vystriem proti tebe svoju ruku a urobím ťa pustým a opusteným. ⁴ Z tvojich miest urobím zborenisko, ty však budeš spustnutý a budeš vedieť, že ja som Pán. ⁵ Pretože si prechovával večné nepriateľstvo a synov Izraela si vydal do moci meča v čase ich nešťastia, v

čase krajnej viny, ⁶ preto, ako žijem -hovori Pán, Jahve -, obrátim ťa na krv a krv ťa bude stíhať. Preto, že si nenávidel krv, krv ťa bude stíhať. ⁷ Vrch Seir obrátim na púšť a vyhubím z neho, čo odchádza i prichádza. ⁸ Jeho vrchy naplním prebodnutými: na tvojich kopcoch, v tvojich údoliach i vo všetkých tvojich riečiskách budú padať prebodnutí mečom. ⁹ Večnou pustatinou ťa urobím a tvoje mestá nebudú obývané; i budete vedieť, že ja, som Pán. ¹⁰ Pretože si povedal: „Oba národy a obe krajiny budú moje, opanujem ich,“ hoci tam bol Pán, ¹¹ preto, ako žijem, hovorí Pán, Jahve, urobím podľa tvojho hnevu a podľa tvojej žiarlivosti, akou si vo svojej nenávisti nakladal s nimi, a dám sa im poznať, keď ťa budem súdiť. ¹² Budeš teda vedieť, že ja som Pán. Počul som všetky tvoje rúhania, ktoré si vyriekol proti vrchom Izraela: „Pusté sú, nám sa dostali za pokrm.“ ¹³ A svojimi ústami ste sa vyvyšovali nado mňa, kopili ste proti mne svoje reči, ja som to počul. ¹⁴ Toto hovorí Pán, Jahve: Keď sa bude radovať celá zem, teba urobím pustatinou. ¹⁵ Ako si sa radoval nad dedičstvom Izraelovho domu, lebo bol pustý, tak naložím s tebou; budeš pustý, vrch Seir a celý Edom; i budú vedieť, že ja som Pán.

Ez36

XXXVI. Požehnanie vrchov Izraela. - ¹ A ty, syn človeka, prorokuj o vrchoch Izraela a povedz: Vrchy Izraela, čujte slovo Pánovo. ² Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože nepriateľ hovoril proti vám: „Ha, večné výšiny sa stali naším majetkom,“ ³ preto prorokuj a hovor: Toto hovorí Pán, Jahve: Preto, len preto, že okolití túžia a dychtia po vás, aby ste boli majetkom ostatných národov a dostali ste sa na hrot jazyka a do rečičiek ľudí, ⁴ preto, vrchy Izraela, čujte slovo Pána, Jahveho: Toto hovorí Pán, Jahve, vrchom a kopcom, riečiskám a údoliam, pustým zboreniskám a osamelým mestám, ktoré sa stali korisťou a posmechom ostatným okolitým národom. ⁵ Nuž toto hovorí Pán, Jahve: Veru v zápale svojej horlivosti hovoril som proti ostatným národom a proti celému Edomu, lebo si s celou radosťou srdca a pohrdaním duše urobil moju krajinu svojím majetkom, aby ňou vládli a vykoristili ju. ⁶ Preto prorokuj o krajine Izraela a povedz vrchom a kopcom, riečiskám a údoliam: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, hovoril som vo svojej horlivosti a prchlivosti, lebo ste znášali opovrhnutia národov. ⁷ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Ja som zdvihol svoju ruku: veruže národy, ktoré sú okolo vás, samy ponesú svoju hanbu.

⁸ Vy však, vrchy Izraela, vyžente svoje ratolesti a prineste svoje ovocie pre môj ľud, Izrael, lebo je blízky ich príchod. ⁹ Lebo, hľa, ja som pri vás a obrátim sa k vám; obrobia vás a zasejú vás. ¹⁰ I rozmnožím na vás ľudí, úplný dom Izraela. Vtedy budú mestá obývané a zboreniská sa vybudujú. ¹¹ Rozmnožím na vás ľudí i zvieratá, zveľadia sa a budú rodiť, zaľudním vás ako za pradávna, dám vám viac dobrôt ako v začiatkoch a budete vedieť, že ja som Pán. ¹² Privediem na vás ľudí, svoj ľud, Izrael, budú tebou vládnuť a budeš im dedičstvom a viac ich už nepozbavíš detí. ¹³ Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože vám hovoria: „Ľudojedom si, vlastný národ robíš bezdetným:“ ¹⁴ preto nebudeš viac jesť ľudí a nebudeš robiť svoj národ bezdetným, hovorí Pán, Jahve. ¹⁵ A nedám ti viac počuť opovrhovanie národov; ani posmech kmeňov nebudeš viac znášať a svoj národ nebudeš viac robiť bezdetným,“ hovorí Pán, Jahve.

Budúca spása. - ¹⁶ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁷ „Syn človeka, Izraelov dom býval na svojej pôde, ale poškrvnil ju svojimi cestami a svojimi činmi. Ako mesačná nečistota boli predom mnou ich cesty. ¹⁸ Vtedy som vylial na nich svoj hnev pre krv, ktorú vylievali v krajine a poškrvnili ju svojimi modlami. ¹⁹ I rozhádzal som ich medzi národy, rozosiali sa po krajinách; podľa ich ciest a podľa ich skutkov som ich súdil. ²⁰ Tak sa dostali k národom. Kde prišli, znesväcovali moje meno, lebo sa o nich hovorilo: „To je Pánov ľud, ale vytiahli z jeho krajiny.“ ²¹ I zľutoval som sa pre svoje sväté meno, ktoré synovia Izraela znesväcovali u národov, ku ktorým prišli. ²² Preto povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Nie kvôli vám budem konať, dom Izraela, ale pre svoje sväté meno, ktoré ste znesväcovali u národov, ku ktorým ste

prišli. ²³ Posväťím svoje veľké meno, znesväcované u národov, ktoré ste znesväcovali uprostred nich; i budú národy vedieť, že ja som Pán - hovorí Pán, Jahve -, keď na vás pred ich očami ukážem, že som svätý. ²⁴ I vezmem vás z národov a pozbieram vás zo všetkých krajín a zavediem vás na vlastnú pôdu. ²⁵ Potom budem na vás kropiť čistou vodou, že sa očistíte; od všetkých vašich škvrn a od všetkých vašich modiel vás očistím. ²⁶ A dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás; odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa. ²⁷ Svojho ducha vložím do vášho vnútra a spôsobím, že budete kráčať podľa mojich nariadení, zachovávať moje výroky a plniť ich. ²⁸ Budete bývať v krajine, ktorú som dal vašim otcom, a budete mojim ľuďom a ja budem vašim Bohom. ²⁹ Vyslobodím vás zo všetkých vašich nečistôt. I privolám obilie a rozmnožím ho a nedopustím na vás hlad. ³⁰ Rozmnožím ovocie stromov a úrodu poľa, aby ste už neznášali hanbu hladu medzi národmi. ³¹ Vtedy si spomeniete na svoje zlé cesty a na svoje skutky, ktoré neboli dobré; a vám samým sa budú hnúť vaše hriechy a vaše ohavnosti. ³² Nie kvôli vám budem konať - hovorí Pán, Jahve vezmite to na vedomie! Hanbite a červenajte sa pre svoje cesty, dom Izraelov!

³³ Toto hovorí Pán, Jahve: Vtedy, keď vás očistím od všetkých vašich hriechov, zaľudním mestá, zboreniská sa zbudujú ³⁴ a obrobia spustnutú zem, ktorá bola púšťou v očiach každého, kto prechádzal. ³⁵ I budú hovoriť: Táto zem; ktorá bola pustá, je ako záhrada Eden a mestá, ktoré boli zborené, spustnuté a zrúcané, sú zbudované, obývané. ³⁶ A národy, ktoré vstanú okolo, budú vedieť, že ja, Pán, som zbudoval, čo bolo zrúcané a vysadil som, čo bolo spustnuté; ja, Pán, som povedal a splnil.

³⁷ Toto hovorí Pán, Jahve: Ešte sa dám domu Izraela uprosiť, aby som im urobil toto: rozmnožím ich ľuďmi ako stádo. ³⁸ Ako sväté stádo, ako stádo Jeruzalema na jeho sviatky, tak budú zborené mestá preplnené stádom ľudí a budú vedieť, že ja som Pán.“

Ez37

XXXVII. Videnie kostí. - ¹ Vzniesla sa nado mňa ruka Pána, vyviedol ma v Pánovom duchu a postavil ma uprostred údolia, ktoré bolo plné kostí. ² I viedol ma zôkol-vôkol popri nich, bolo ich na povrchu údolia veľmi mnoho a boli celkom zoschnuté. ³ A riekol mi: „Syn človeka, ožijú tieto kosti?“ Odpovedal som: „Pane, Bože, to ty vieš. ⁴ Povedal mi: „Prorokuj o týchto kostiach a povedz im: Suché kosti, počujte slovo Pánovo: ⁵ Toto hovorí Pán, Boh, týmto kostiam: Hľa, ja vložím do vás ducha, že ožijete! ⁶ Pokladiam na vás žily, poobkladám vás mäsom, obtiahnem vás kožou, vložím do vás ducha, že ožijete a dozviete sa, že ja som Pán.“

⁷ Prorokoval som teda, ako som dostal rozkaz. A kým som prorokoval, zaznel hlas a strhol sa lomoz: kosti sa zbližovali, každá kosť k svojmu stavcu. ⁸ Videl som, ako sa na ne uložili žily a mäso a na povrchu sa im natiahla koža, ale ducha v nich nebolo! ⁹ I prehovoril ku mne: „Prorokuj o duchu, prorokuj, syn človeka; prehovor k duchu: Toto hovorí Pán, Boh: Duchu, príď od štyroch vetrov aovej týchto pozabíjaných, nech ožijú!“ ¹⁰ Prorokoval som teda, ako mi rozkázal; vtom vstúpil do nich duch a ožili. I postavili sa na nohy, vojsko nadmieru veľké.

¹¹ Nato mi povedal: „Syn človeka, tieto kosti, to je celý Izraelov dom. Oni hovoria: „Zoschli nám kosti, nádej nám odumrela, sme vykynožení.“ ¹² Preto prorokuj a povedz im: Toto hovorí Pán, Boh: Hľa, ja pootváram hroby, vyvediem vás z hrobov, ľud môj a vovediem vás do izraelskej krajiny. ¹³ I budete vedieť, že ja som Pán, keď vám pootváram hroby a povyvádzam vás z hrobov, ľud môj. ¹⁴ Vložím do vás svojho ducha, že ožijete, a dám vám odpočinúť na vlastnej pôde. A budete vedieť, že ja, Pán som to riekol a splnil,“ hovorí Pán.

Zjednotenie dvoch krajín národa. - ¹⁵ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁶ „A ty, syn človeka, vezmi si drevo a napíš naň: „Júdovo a jeho spojencov, synov Izraela.“ A vezmi druhé drevo a napíš naň: „Jozefovo - drevo Efraima - a jeho spojencov, celého domu Izraela.“ ¹⁷ A

spoj ich vzájomne v jedno drevo, aby boli jedným v tvojej ruke. ¹⁸ A keď sa ťa synovia tvojho ľudu budú vypytovať: „Neoznámiš nám, čo tým chceš?“, ¹⁹ povedz im: Toto vraví Pán, Jahve: Hľa, ja vezmem Jozefovo drevo, ktoré je v Efraimovej ruke, a s ním spojené kmene Izraela, zložím ich spolu s drevom Júdovým a urobím z nich jedno drevo; jedným sa stanú v mojej ruke. ²⁰ Drevá, na ktoré píšeš, nech sú v твоjich rukách pred ich očami. ²¹ A hovor im: toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja vezmem Izraelových synov spomedzi národov, medzi ktoré išli, pozbieram ich zo všetkých strán a privediem ich na ich zem. ²² A urobím ich jedným národom v krajine, na vrchoch Izraela; všetci budú mať jedného kráľa za panovníka, už nebudú viac dvoma národmi, ani viac nebudú rozdelení na dve kráľovstvá. ²³ Ani sa viac nebudú poškvŕňovať svojimi modlami, svojimi ohavnosťami a všelijakými svojimi hriechmi, vyslobodím ich zo všetkých sídiel, v ktorých sa prehrešili, očistím ich a budú mojim ľuďom, ja však budem ich Bohom. ²⁴ Môj sluha Dávid bude nad nimi kráľom a všetci budú mať jedného pastiera; budú kráčať podľa mojich výrokov, budú zachovávať moje nariadenia a budú ich prevádzať. ²⁵ Budú bývať v krajine, ktorú som dal ich sluhovi Jakubovi, v ktorej bývali vaši otcovia. V nej budú bývať oni, ich deti a ich detné deti naveky a môj sluha Dávid im bude kniežaťom naveky. ²⁶ Potom s nimi uzavriem zmluvu pokoja; bude to s nimi zmluva večná, dám sa im rozmnožiť a svoju svätyňu umiestim uprostred nich. ²⁷ Môj príbytok bude nad nimi a budem ich Bohom, oni však budú mojim ľuďom. ²⁸ Vtedy budú vedieť, národy, že ja som Pán, ktorý posväcuje Izrael, keď bude moja svätyňa uprostred nich naveky.“

Proroctvá proti Gogovi

Ez38

XXXVIII. Prvé proroctvo. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti Gogovi v krajine Magog, veľkniežaťu Mosocha a Tubala, a prorokuj proti nemu. ³ Povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti tebe, Gog, veľknieža Mosocha a Tubala. ⁴ Zavrátim ťa a dám ti krúžky do čeluste, tak vyvediem teba i celé tvoje vojsko, kone i jazdcov, všetkých v plnom výstroji, veľký zástup so štítmí a pavézami, všetkých, čo sa chápu meča. ⁵ Peržania, Etiópci a Pút sú s nimi, všetci so štítom a prilbou. ⁶ Gomer a všetky jeho tlupy, dom Togormu, končiny severu i všetky jeho tlupy; mnohé národy sú s tebou. ⁷ Chystaj sa a zbroj ty i celý tvoj zástup, ktorý sa zhromaždil k tebe, a budeš im veliteľom. ⁸ Po mnohých dňoch dostaneš rozkaz, na konci rokov prídeš do krajiny vrátenej od meča, zhromaždenej z mnohých národov na vrchoch Izraela, ktoré boli ustavične spustnuté; z národov bola vyvedená, všetci bývajú v bezpečí. ⁹ Potom vystúpiš, prídeš ako víchrica, budeš ako oblak, aby si pokryl zem, ty i všetky tvoje tlupy a mnohé národy s tebou.

¹⁰ Toto hovorí Pán, Jahve: V ten deň ti prídu na myseľ veci, vyhútaš si zlý plán ¹¹ a povieš: „Pôjdem proti krajine bez ohrád pôjdem proti pokojným, ktorí bývajú v bezpečí, všetci bývajú na miestach bez múrov a nemajú závory ani dvere, ¹² aby si koristil korisť a plienil plen, aby si vystrel ruku proti zaľudneným zboreniskám a proti ľudu zhromaždenému z národov, ktorý získal imanie a majetok a bývajú v prostriedku zeme. ¹³ Sába, a kupci Taršišu a všetci jeho levi ti budú vravieť: „Prichádzaš koristiť korisť? Zhromaždil si zástup, aby si plienil plen? Aby si odniesol striebro a zlato? Aby si zobral imanie a majetok?“ ¹⁴ Preto prorokuj, syn človeka a povedz Gogovi: Toto hovorí Pán, Jahve: Vari sa nezdvihneš v ten deň, keď bude môj ľud, Izrael, bývať v bezpečí? ¹⁵ Prídeš zo svojho sídla, z končín severu, ty a s tebou mnohé národy, všetko jazdci na koňoch, veľký zástup a početné vojsko. ¹⁶ A vystúpiš proti môjmu ľudu, Izraelu, ako oblak, aby si zakryl zem. Bude to na konci dní, vtedy ťa privediem proti svojej krajine, aby ma poznali národy, keď pred ich očami na tebe, Gog, ukážem, že som svätý.

¹⁷ Toto hovorí Pán, Jahve: Si to ty, o kom som hovoril v dávnych dňoch prostredníctvom svojich sluhov, prorokov Izraela, ktorí v tých dňoch roky prorokovali, že ťa privediem proti

nim? ¹⁸ V ten deň však, v deň príchodu Goga na izraelskú pôdu - hovorí Pán, Jahve -, vzbĺči mi tvár hnevom. ¹⁹ A vo svojej žiarlivosti, v ohni svojej prchlivosti hovorím: Veruže v ten deň bude v krajine Izraela veľké zemetrasenie. ²⁰ Vtedy sa budú predom mnou triasť ryby mora a vtáci nebies, zverina poľa a všetky plazy, ktoré sa plazia po zemi, i všetci ľudia, čo sú na zemi; zrúcajú sa vrchy, popadajú bralá a každý múr sa zvalí na zem. ²¹ I zavolám na celom svojom pohorí proti nemu meč - hovorí Pán, Jahve -, muž proti mužovi obráti meč. ²² Budem sa s ním pravotiť pomocou moru a krvi; záplave dažďa, kameňom krupobitia, ohňu a síre dám padať naň, na jeho tlupy a na mnohé národy, ktoré sú s ním. ²³ Zvelebím, posvätim a oslávim sa pred očami mnohých národov a budú vedieť, že ja som Pán.

Ez39

XXXIX. Druhé proroctvo proti Gogovi. - ¹ A ty, syn človeka, prorokuj proti Gogovi a vrav: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti tebe, Gog, veľknieža Mosocha a Tubala! ² Zavrátim ťa a budem ťa viesť. Vyvediem ťa z končín severu a zavediem ťa na vrchy Izraela. ³ Z ľavej ruky ti vyrazím luk a z pravej ruky ti vypichnem šípy. ⁴ Na vrchoch Izraela padneš ty i početné národy; ktoré sú s tebou. Dravým vtákom, rozličným okrídlencom a zverom poľa ťa dám za pokrm. ⁵ Padneš na otvorenom poli, pretože ja som prehovoril, hovorí Pán, Jahve.

⁶ Vtedy pošlem oheň na Magoga a na tých, čo bývajú v bezpečí na pobrežiach, i budú vedieť, že ja som Pán. ⁷ Svoje sväté meno zjavím uprostred svojho ľudu Izraela a nedám viac znesväcovať svoje sväté meno; i budú vedieť, že ja som Pán, Svätý v Izraeli. ⁸ Hľa, príde a stane sa to, hovorí Pán, Jahve. To je deň, o ktorom som hovoril. ⁹ Vtedy vyrazia obyvatelia izraelských miest, zažnú a spália výstroj, štíty, pavézy, kuše, šípy, ručné kyje a kopije; sedem rokov budú nimi zakladať oheň. ¹⁰ Nebudú nosiť drevo z poľa ani nebudú vyťínať v horách, pretože budú klásť oheň výstrojom. Vtedy vykoristia tých, čo ich vykoristili, a vyplenia tých, čo ich plienili, hovorí Pán, Jahve.

¹¹ V ten deň dám Gogovi významné miesto na hrob v Izraeli, Údolie priechodu východne od mora. Zhrozia sa tam cestujúci; pochovajú tam Goga i celý jeho zástup a nazvú ho údolie Gogovho zástupu. ¹² Pochová ich Izraelov dom, aby za sedem mesiacov očistili krajinu. ¹³ Pochová ich všetok ľud krajiny a bude im to na chválu v deň, keď sa oslávim, hovorí Pán, Jahve.

¹⁴ Vyberú stálych mužov, ktorí poprechodia krajinu a budú pochovávať pútnikov a tých, čo ostali na povrchu zeme, aby ju očistili. ¹⁵ Oni budú prechádzať krajinou, a keď uvidia ľudskú kosť, vytýčia pri nej znak, kým ju hrobári nepochovajú v Údolí Gogovho zástupu. ¹⁶ Aj meno mesta je Amon. Zem však bude očistená.

¹⁷ Ty však, syn človeka! Toto hovorí Pán, Jahve: Povedz vtákom rôznych druhov a rozličným zverom poľa: Zhromaždite sa a podťe; zídťe sa zo všetkých strán na obetu, ktorú vám ja pripravím; na veľkú obetu na vrchoch Izraela. Budete jesť mäso a piť krv. ¹⁸ Mäso hrdinov budete jesť a krv kniežat zeme budete piť; sú to všetko barani, baránkovia, capi a tuční býci Bášanu. ¹⁹ Najete sa tuku dosýta a napijete sa krvi do opojenia z obety, ktorú vám pripravím. ²⁰ A nasýtite sa pri mojom stole z koní a jazdcov, z hrdinov a rozličných bojovníkov; hovorí Pán, Jahve.

²¹ Zanesiem svoju slávu medzi národy a uvidia všetky národy môj súd, ktorý prevediem, a moju ruku, ktorú na nich položím. ²² A dom Izraela bude vedieť, že ja som Pán, ich Boh od toho času i naďalej.

²³ Národy budú vedieť, že Izraelov dom bol zajatý pre svoje hriechy, pretože sa mi spreneverili; skryl som si pred nimi tvár a vydal som ich do ruky ich nepriateľa, takže všetci padli pod mečom. ²⁴ Naložil som s nimi podľa ich nečistoty a ich hriechov a skryl som si pred nimi tvár.

²⁵ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Teraz obrátim osud Jakuba a zmilujem sa nad celým domom Izraela a horliť budem za svoje meno. ²⁶ A ponesú svoju hanbu a svoju spreneveru, ktorou sa mi spreneverili, keď budú v bezpečí bývať na svojej pôde a nik ich nevydesí, ²⁷ keď ich privediem späť od národov a pozbieram ich z krajín ich nepriateľov a pred očami početných národov ukážem na nich, že som svätý. ²⁸ Vtedy budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh, pretože som ich dal do zajatia medzi národy, ale pozbieral som ich do krajiny a nikoho z nich som tam nenechal. ²⁹ A už nikdy neskryjem pred nimi svoju tvár, pretože vylejem svojho ducha na Izraelov dom,“ hovorí Pán, Jahve.

Nové Božie kráľovstvo hl. 40 - 48

Ez40

XL. Zjavenie. - ¹ V dvadsiatom piatom roku nášho zajatia, na začiatku roka, desiaty deň mesiaca v štrnástom roku po páde mesta, práve v ten deň vzniesla sa na mňa Pánova ruka a zaviedla ma ta. ² V božských videniach ma zaviedol do izraelskej krajiny a postavil ma na veľmi vysoký vrch, na ktorom od juhu bola akoby stavba mesta. ³ Priviedol ma ta a hľa, bol tam muž, ktorého výzor bol ako výzor kovu; v ruke mal plátennú šnúru a meračskú palicu. Stál v bráne. ⁴ Ten muž mi hovoril: „Syn človeka, svojimi očami pozeraj a ušami počúvaj, svoju myseľ však upri na všetko, čo ti ja ukážem, lebo si bol sem privedený, aby sa ti to ukázalo. Všetko, čo uvidíš, oznám Izraelovmu domu!“

Nový chrám. Vonkajšie nádvorie. - ⁵ A hľa, zvonku vôkol domu bol múr. Muž mal v ruke meračskú palicu, šesť lakt'ov - po lakti a dlani. Premeral hrúbku múru: siaha; i výšku: jedna siaha. ⁶ Potom išiel k bráne, ktorá bola obrátená smerom na východ, a vystúpil po jej schodoch, premeral prah brány: jedna siaha šírky. (Prvý prah šírky na jednu siahu.) ⁷ Izbička mala jednu siahu dĺžky a jednu siahu šírky a medzi izbičkami päť lakt'ov. Prah brány pri bránovej predsieni zvnútra: jedna siaha. ⁸ (Potom premeral bránovú predsieň zvnútra: jedna siaha.) ⁹ A premeral predsieň brány: osem lakt'ov. Predsieň brány však bola zvnútra. ¹⁰ V bráne, smerujúcej na východ, boli tri izbičky na jednej a tri na druhej strane. Všetky tri boli rovnakej miery a rovnakej miery boli aj piliere z jednej i z druhej strany. ¹¹ Nato premeral šírku bránového otvoru: desať lakt'ov. Dĺžka brány trinásť lakt'ov. ¹² A okraj pred izbičkami: jeden lakeť z jednej i druhej strany; izbičky však mali šesť lakt'ov z jednej a šesť lakt'ov z druhej strany. ¹³ Premeral bránu od strechy jednej po strechu druhej izbičky: šírka dvadsaťpäť lakt'ov. Dvere boli proti dverám: ¹⁴ Piliere urobili na šesťdesiat lakt'ov. Pri pilieroch bolo dookola nádvorie brány. ¹⁵ Od vchodu brány až po vnútornú bránovú predsieň: päťdesiat lakt'ov. ¹⁶ Zvnútra brány dookola boli šikmé okná k izbičkám a ich pilierom, takisto boli okná dookola na predsieni. Na pilieroch boli palmy.

¹⁷ Potom ma zaviedol do vonkajšieho nádvorja a hľa, tam boli cely a kamenná dlažba, urobená vôkol po nádvorí. Na dlažbe bolo tridsať ciel. ¹⁸ Dlažba bola bokom od brán po celej ich dĺžke; to bola spodná dlažba. ¹⁹ Premeral šírku od priečelia dolnej brány až po prednú časť vnútorného nádvorja zvonku: sto lakt'ov od východu a severu. ²⁰ I bránu, ktorá bola obrátená na sever k vonkajšiemu nádvorju, premeral po dĺžke i šírke. ²¹ Jej izbičky - po tri z jednej i druhej strany -, jej piliere i jej predsieň mali tie isté rozmery ako v prvej bráne; jej dĺžka bola päťdesiat lakt'ov a jej šírka dvadsaťpäť lakt'ov. Jej okná, jej predsieň a jej palmy boli podľa miery brány, obrátenej smerom na východ. Vystupovalo sa k nej po siedmich stupňoch, predsieň mala zvnútra. ²³ Oproti severnej a východnej bráne bola aj brána do vnútorného nádvorja. A od brány po bránu nameral sto lakt'ov.

²⁴ Potom ma viedol smerom na juh a hľa, smerom na juh bola brána. I premeral jej piliere i jej predsieň, podľa tých istých rozmerov. ²⁵ Sama, i jej predsieň mala dookola okná podobné spomenutým oknám; päťdesiat lakt'ov bola jej dĺžka a dvadsaťpäť lakt'ov jej šírka. ²⁶ Sedem

stupňov tvorilo výstup k nej, zvnútra mala predsieň a na pilieroch mala z jednej i druhej strany po jednej palme.²⁷ Smerom na juh bola i brána do vnútorného nádvorja; smerom na juh od brány po bránu nameral sto lakt'ov.

Vnútorné nádvorie. -²⁸ Nato ma cez južnú bránu zaviedol do vnútorného nádvorja a premeral južnú bránu podľa tých istých rozmerov.²⁹ Jej izbičky, jej piliere i jej predsieň mali tie isté rozmery. Mala tiež ako aj je predsieň, dookola okná. Bola päťdesiat lakt'ov dlhá a dvadsaťpäť lakt'ov široká.³⁰ (Dookola boli predsieni dvadsaťpäť lakt'ov dlhé a päť lakt'ov široké.)³¹ Predsieň mala do vonkajšieho nádvorja, na jej pilieroch boli palmy a výstup k nej tvorilo osem schodov.

³² Potom ma zaviedol do vnútorného nádvorja smerom na východ a premeral bránu podľa tých istých rozmerov.³³ Jej izbičky, jej piliere a jej predsieň mali tie isté rozmery. Mala ako aj jej predsieň dookola okná. Bola päťdesiat lakt'ov dlhá a dvadsaťpäť lakt'ov široká.³⁴ Jej predsieň bola do vonkajšieho nádvorja; na jej pilieroch boli z jednej i druhej strany palmy a pre výstup k nej bolo osem schodov.

³⁵ Nato ma zaviedol k severnej bráne a odmeral podľa tých istých rozmerov³⁶ jej izbičky, jej piliere i jej predsieň. Dookola mala okná. Dĺžka bola päťdesiat a šírka dvadsaťpäť lakt'ov.³⁷ Jej predsieň bola do vonkajšieho nádvorja; na jej pilieroch boli z jednej i druhej strany palmy a pre výstup k nej bolo osem schodov.

³⁸ Bola tam cela, ktorej vchod bol pri pilieroch; tam oplakujú celopal.³⁹ V predsieni brány boli dva stoly z jednej a dva stoly z druhej strany, na ktorých zabíjali celopaly, obety za hriech a za previnenie.⁴⁰ Aj na vonkajšej strane, severne od toho, kto vystupoval ku vchodu brány, boli dva stoly a na druhej strane predsieni brány tiež dva stoly.⁴¹ Štyri stoly pri tejto a štyri stoly pri tamtej stene brány - osem stolov, na ktorých zabíjali.⁴² A štyri stoly z kvádrových kameňov pre celopaly, poldruha lakt'a dlhé, poldruha lakt'a široké a lakeť vysoké; na ne kládli nástroje, ktorými zabíjali celopaly a žertvy. Zvnútra dookola boli okraje na jednu dlaň (široké). Na stoloch bolo obetné mäso.

⁴⁴ Na vonkajšej strane vnútornej brány boli dve cely vo vnútornom nádvorí; jedna pri stene severnej brány, hľadela na juh; druhá, pri stene južnej brány, hľadela na sever.⁴⁵ I vravel mi: „Táto cela, obrátená na juh, je pre kňazov, ktorí konajú v chráme strážnu službu.“⁴⁶ Cela obrátená na sever je pre kňazov, ktorí konajú službu pri oltári. Sú to Sadokovi synovia; oni sa spomedzi synov Léviho približujú k Pánovi, aby mu slúžili.“⁴⁷ Nato premeral nádvorie: dĺžku sto lakt'ov a šírku päťdesiat lakt'ov do štvorca. Oltár bol pred chrámom.

Chrám. -⁴⁸ Potom ma zaviedol k predsieni chrámu, premeral rámy brány predsieni: päť lakt'ov z jednej a päť lakt'ov z druhej strany. Šírka brány bola štrnásť lakt'ov a postranné múry brány tri lakte z jednej a tri lakte z druhej strany.⁴⁹ Dĺžka predsieni bola dvadsať lakt'ov a šírka dvanásť lakt'ov; vystupovalo sa k nej po desiatich schodoch. Na pilieroch boli stĺpy, jeden z jednej a jeden z druhej strany.

XLI. ¹ Potom ma zaviedol do chrámu a odmeral rámy dverí: šesť lakt'ov hrúbky z jednej a šesť lakt'ov hrúbky z druhej strany bola hrúbka rámu.² Šírka vchodu desať lakt'ov, múry vchodu však päť lakt'ov z jednej a päť lakt'ov z druhej strany. Potom premeral jeho dĺžku štyridsať lakt'ov a šírku dvadsať lakt'ov.³ Vstúpil dovnútra a premeral rám vchodu dva lakte a vchod šesť lakt'ov, šírku múrov sedem lakt'ov na jednej a sedem lakt'ov na druhej strane.⁴ Premeral jeho dĺžku dvadsať lakt'ov a šírku dvadsať lakt'ov. I povedal mi: „Toto je veľ'svätyňa.“⁵ Nato odmeral múr domu šesť lakt'ov a šírku postrannej stavby štyri lakte okolo celého múru.⁶ Bočné miestnosti: tri miestnosti boli nad sebou, a to tridsať ráz. Dookola boli na múre chrámu výstupky pre bočné miestnosti, aby boli upevnené, a pritom neboli zapustené do múrov chrámu.⁷ Šírka

bočných miestností sa dookola nahor stále zväčšovala, podľa toho, ako sa nahor zužoval múr okolo celého domu. Preto sa zvnútra rozširovali nahor, z dolnej sa vychádzalo do hornej cez prostrednú.⁸ Pri chráme som videl dookola vyvýšeninu. Základy postranných stavieb boli plná siaha, to jest šesť lakt'ov.⁹ Hrúbka vonkajšieho múru prístavby bola päť lakt'ov. Voľný priestor bol medzi postrannými miestnosťami¹⁰ a medzi celami vôkol dvadsať lakt'ov široký okolo celého domu.¹¹ Dvere prístavby viedli na voľný priestor; jedny dvere smerom na sever, druhé dvere smerom na juh. Šírka priestoru bola dookola päť lakt'ov.

Budova, ktorá bola za ohradeným priestorom na západ, bola sedemdesiat lakt'ov široká; múr budovy bol päť lakt'ov hrubý dookola; jej dĺžka bola deväťdesiat lakt'ov.¹³ I premeral dom sto lakt'ov dĺžky; ohradený priestor a budova i jej múr sto lakt'ov dĺžky.¹⁴ Šírka prednej strany domu a ohradeného miesta na východ sto lakt'ov.¹⁵ Potom premeral dĺžku budovy pred ohradeným miestom, ktoré bolo za ňou, i jej múry z jednej i druhej strany sto lakt'ov. A vnútorný chrám ako i predsieň¹⁶ mali prahy, šikmé okná, stĺporadia okolo troch priestorov; pred prahom bola drevená dlažba dookola. A od zeme až po okná ..., okná však boli zamrežované.¹⁷ Ponad dvere až k vnútornému priestoru, i navonok po celom múre dookola zvnútra i zvonku boli polia.¹⁸ A boli porobené cherubi a palmy: palma bola medzi cherubom a cherubom, cherubi však mali po dve tváre.¹⁹ Tvár človeka bola oproti palme z jednej a tvár leva oproti palme z druhej strany. Bolo to vyhotovené dookola po celom dome.²⁰ Od podlahy až nad dvere boli na múre chrámu vyhotovené cherubi a palmy.²¹ Krídla chrámových dverí mali podobu štvorca.

Pred svätyňou bolo čosi, čo malo výzor²² dreveného oltára; tri lakte bola jeho výška a dva lakte jeho dĺžka. Mal svoje rohy a svoj podstavec; jeho steny boli z dreva. I vravel mi: „Toto je stôl, ktorý stojí pred Pánom.“²³ Chrám a svätyňa mali dvoje dverí.²⁴ Každé dvere mali po dve krídla, po dve otáčavé krídla; dve mali jedny dvere a dve mali druhé dvere.²⁵ A na nich, na dverách chrámu, boli urobené cherubi a palmy, ako boli vyhotovené na múroch, preto boli zvonku na predsieni hrubšie drevá.²⁶ Šikmé obloky a palmy boli z jednej i druhej strany na bočných múroch predsieni, na prístavbách chrámu a na hradách.

XLII. Stavby v nádvoríach. - ¹ Potom ma zaviedol do vonkajšieho nádvoría po ceste smerom na sever a viedol ma k cele, ktorá bola pred ohradeným priestorom a pred zadnou budovou na sever.² Na pozdĺžnej strane, na strane severnej, sto lakt'ov a šírka päťdesiat lakt'ov.³ Pri dvadsiatich lakt'och vnútorného nádvoría a pri kamennej dlažbe nádvoría vonkajšieho bola galéria oproti galérii na tri poschodia.⁴ Pred celami viedla dovnútra desať lakt'ov široká chodba; chodník sto lakt'ov dlhý, ktorého dvere boli na sever.⁵ Horné cely boli skrátene, pretože im galérie uberali viac než dolným a stredným budovám.⁶ Lebo boli trojposchodové, a nemali stĺpy, podobné stĺpom v nádvorí, preto uberali spodným a stredným od podlahy.⁷ Bol tam i múr, ktorý tiahol vonku povedľa ciel smerom k vonkajšiemu nádvoríu popred cely; jeho dĺžka bola päťdesiat lakt'ov.⁸ Lebo cely, ktoré ležali pri vonkajšom nádvorí, boli päťdesiat lakt'ov dlhé, tie však, čo boli oproti chrámu, sto lakt'ov.⁹ Pod týmito celami bol vchod, keď sa k nim prichádzalo od východu z vonkajšieho nádvoría,¹⁰ na strane šírky múru nádvoría. Smerom na juh oproti ohradenému priestoru boli cely.¹¹ Pred nimi bola cesta podobne ako pri celách, ktoré boli smerom na sever i čo do dĺžky i čo do šírky, i čo do východov, zariadení a dverí;¹² také boli aj dvere ciel, ktoré ležali smerom na juh; dvere boli na začiatku cesty, tej cesty, čo bola pred múrom smerom na východ, keď, sa ta prichádzalo.

¹³ I povedal mi: „Cely severné a cely južné, ktoré sú pri ohradenom priestore, sú cely sväté; tam kňazi, ktorí sa približujú k Pánovi jedia svätosväté jedlá; tam sa ukladajú svätosväté veci: pokrmové obety, obety za hriech a za previnenie, lebo to miesto je sväté.“¹⁴ Keď ta kňazi

vkročia, nemajú vychádzať zo svätyne na vonkajšie nádvorie, ale tam nech zložia rúcha, v ktorých vykonávali službu, lebo sú sväté; nech si oblečú iné rúcho, a tak nech idú ta, kde je ľud.“

Chrámový obvod. - ¹⁵ Keď dokončil vymeriavanie vnútorného domu, vyviedol ma cez bránu, ktorá bola obrátená na východ, a premeriaval dookola. ¹⁶ Meral meračskou siahou východnú stranu: päťsto siah podľa meračskej siahy. Potom sa obrátil ¹⁷ a meral severnú stranu: päťsto siah podľa meračskej siahy. Obrátil sa ¹⁸ a premeral južnú stranu: päťsto siah podľa meračskej siahy. ¹⁹ Obrátil sa na západnú stranu a meral: päťsto siah podľa meračskej siahy. ²⁰ Premeral ho na štyri strany. Dookola mal múr, dlhý päťsto a široký päťsto, aby oddeľoval sväté od obyčajného.

Ez43

XLIII. Posviacka chrámu. - ¹ Potom ma zaviedol k bráne. K bráne, ktorá bola obrátená smerom na východ. ² A hľa, velebnosť Izraelovho Boha prichádzala smerom od východu, jej hukot bol ako hukot veľkých vôd a zem sa jagala od jeho velebnosti. ³ Výzor zjavu, ktorý som videl, bol ako videnie, ktoré som mal, keď prichádzal spustošiť mesto; a podoby ako pri videní, ktoré som mal pri rieke Chobar. I padol som na tvár.

⁴ Pánova velebnosť vtiahla do domu cez bránu, ktorá bola obrátená smerom na východ. ⁵ Vtedy ma duch zdvihol a zanesol ma do vnútorného nádvorja; a hľa, dom bol naplnený Pánovou velebnosťou! ⁶ Vtedy som počul, že ktosi hovorí ku mne z domu - no muž stál pri mne. ⁷ I riekol mi: „Syn človeka, to je to miesto pre môj trón a miesto pre stopy mojich nôh; tu chcem bývať naveky uprostred Izraelových synov. Izraelov dom nech viac nepoškvrní moje sväté meno - ani oni, ani ich králi - svojimi smilstvami a mŕtvolyami svojich kráľov, svojimi výšinami. ⁸ Keď stavali svoje prahy k môjmu prahu a svoje dvere vedľa mojich dverí tak, že len múr bol medzi mnou a medzi nimi, poškvrnili moje sväté meno svojimi ohavnosťami, ktoré páchali. Preto som ich strávil vo svojom hneve. ⁹ Teraz nech odstránia svoje smilstvá a mŕtvy svojich kráľov odo mňa, potom budem bývať uprostred nich naveky.

¹⁰ Ty však, syn človeka, opíš Izraelovmu domu chrám - nech sa zahanbia pre svoje viny -, jeho rozmery i jeho vzorec! ¹¹ A keď sa zahanbia pre všetko, čo popáchali, oznám im a opíš pred očami podobu domu, jeho zariadenie, jeho východy i vchody a celú jeho podobu, všetky jeho predpisy (celú jeho podobu) a celý jeho poriadok; nech zachovávajú celý jeho poriadok a všetky jeho predpisy a nech ich prevádzajú! ¹² Toto je zákon chrámu: Na temene vrchu má byť svätosväťou celá jeho oblasť; hľa, toto je zákon chrámu!“

¹³ A toto sú rozmery oltára v lakťoch - lakeť obsahuje lakeť a dlaň: jeho podstavec bol jeden lakeť (vysoký) a jeden lakeť široký; ohrádka na jeho okraji dookola bola na jednu piadľ. A toto je výška oltára: ¹⁴ od podstavca na zemi až po spodnú ohradu dva lakte a šírka jeden lakeť; a od malej ohrady až po veľkú ohradu štyri lakte a šírka lakeť. ¹⁵ Ohnisko štyri lakte a od ohniska nahor boli štyri rohy. ¹⁶ Ohnisko malo dvanásť lakťov dĺžky pri dvanástich lakťoch šírky; jeho štyri strany tvorili štvorec. ¹⁷ Ohrada bola štrnásť lakťov dlhá a štrnásť lakťov široká na všetkých štyroch stranách. Okraj okolo neho bol pol lakťa a jeho podstavec dookola jeden lakeť. Jeho schody boli obrátené na východ.

¹⁸ I riekol mi: „Syn človeka; toto hovorí Pán, Jahve: Toto sú predpisy oltára: Až ho zhotovia, aby na ňom obetovali celopaly a kropili naň krv, ¹⁹ dáš levitským kňazom, tým, čo sú zo Sadokovho potomstva, čo sa približujú ku mne - hovorí Pán, Jahve -, aby mi slúžili, mladého býčka na obetu za hriechy. ²⁰ I vezmeš z jeho krvi a dáš na štyri rohy oltára a na štyri uhly ohrady i na okraj dookola; tak ho očistíš, a uzmieriš. ²¹ Potom vezmeš býčka za hriech a spália ho na oddelenom mieste domu mimo svätyne. ²² Na druhý deň prinesú ako obetu za hriech

bezchybného capa; nech očistia oltár, ako ho očistili býčkom. ²³ A keď dokončia očisťovanie, nech obetujú bezchybného mladého býčka a bezchybného barana zo stáda!

²⁴ Prived' ich pred Pána, kňazi nech ich posypú soľou a obetujú ich Pánovi ako celopaly.

²⁵ Sedem dní majú denne pripraviť capa za hriech; i mladého býčka a barana zo stáda - bezchybné ich majú pripraviť - ²⁶ po sedem dní a majú uzmierovať oltár, očisťovať ho a zasväcovať. ²⁷ A keď sa doplnia dni; na ôsmy deň a naďalej nech obetujú kňazi na oltári vaše celopaly a vaše pokojné obety a ja vás prijmem, hovorí Pán, Jahve.

Ez44

XLIV. Sluhovia svätyne. - ¹ Potom ma viedol naspäť cez vonkajšiu bránu svätyne, bola však zatvorená. ² A Pán mi riekol: „Táto brána bude zatvorená; neotvorí sa a nik cez ňu neprejde, lebo cez ňu vtiahol Pán, Boh Izraela; preto bude zatvorená. ³ Čo sa kniežaťa týka, pretože je knieža, môže sa v nej zdržovať, aby tam jedol chlieb pred Pánom. Nech prichádza smerom od predsiene brány a tou istou cestou nech odchádza!“

⁴ Potom ma viedol smerom k severnej bráne pred priečelie chrámu a videl som, že Pánova velebnosť naplnila Pánov chrám! I padol som na tvár. ⁵ Pán mi povedal: „Syn človeka, pozoruj a svojimi očami vid' a ušami počúvaj všetko, čo ti budem hovoriť o rozličných predpisoch chrámu a o jeho ustanoveniach a dávaj pozor, ako sa vchádza do chrámu cez všetky jeho východy. ⁶ A povedz vzbúrencom, Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Nech je už dosť rozličných vašich ohavností, dom Izraelov: ⁷ keď privádzate cudzincov s neobrezaným srdcom a neobrezaným telom, aby boli v mojej svätyni a ju, ktorá je mojím domom, znesvätili, keď obetujete môj pokrm, tuk a krv; všetkými svojimi ohavnosťami rušíte moju zmluvu. ⁸ A nezachovali ste službu mojej svätyne, ale na moju službu v mojej svätyni ste postavili strážcov.

⁹ Toto hovorí Pán, Jahve: Cudzinec s neobrezaným srdcom a neobrezaným telom nech vôbec nev kročí do mojej svätyne, nik z cudzincov, ktorí bývajú uprostred synov Izraela; ¹⁰ ale leviti, ktorí sa odo mňa vzdialili vtedy, keď Izrael blúdil, ktorí zabľúdili odo mňa za svojimi modlami, tí musia niesť svoju vinu ¹¹ a musia v mojej svätyni slúžiť ako strážcovia pri bránach domu a ako obsluhovači domu. Oni budú zabíjať celopaly a žertvy za ľudí a budú pri nich stáť, aby ich obslúžili. ¹² Pretože im posluhovali pri ich modlách a boli synom Izraela osídлом na hriech, preto som si zdvihol proti nim ruku - hovorí Pán, Jahve - a ponesú svoju vinu. ¹³ Nesmú sa mi priblížiť, aby mi slúžili ako kňazi, a nepriblížia sa k ničomu, čo je mne sväté, k svätosvätým veciam, ale ponesú svoju hanbu a svoje ohavnosti, ktoré popáchali. ¹⁴ Urobím teda z nich sluhov na službu chrámu, pre všetky jeho práce a pre všetko, čo sa v ňom má robiť.

¹⁵ Levitskí kňazi však, Sadokovi synovia, ktorí zachovali službu v mojej svätyni, keď synovia Izraela zabľúdili odo mňa, tí sa mi budú približovať, aby mi slúžili, a nech stoja pred mnou, aby mi obetovali tuk a krv, hovorí Pán, Jahve. ¹⁶ Oni vstúpia do mojej svätyne a pristúpia k môjmu stolu, aby mi slúžili, a budú pri mne vykonávať službu. ¹⁷ Keď však vkročia cez brány vnútorného nádvorja, oblečú si plátenné rúcha; vlna sa nesmie na nich dostať, keď budú vykonávať službu v bráne vnútorného nádvorja a v dome. ¹⁸ Plátenné turbany budú mať na hlavách a plátenné nohavičky budú mať okolo bedier; prepotenými sa nesmú opásť. ¹⁹ Keď však vystúpia do vonkajšieho nádvorja, vyzlečú si šaty, v ktorých konali službu, vložia ich do ciel svätyne a oblečú si iné šaty, aby svojím odevom neposvätili ľud. ²⁰ Hlavu si nesmú oholiť, ale ani dlhé vlasy pustiť; musia si hlavu slušne obstrihávať. ²¹ Keď kňaz vkročí do vnútorného nádvorja, vôbec nesmie piť víno. ²² Vdovu ani prepustenú si nesmú vziať za manželku, ale iba panny z potomstva Izraelovho domu alebo vdovu, ktorá zostala vdovou po kňazovi. ²³ Môj ľud majú učiť o rozdiel medzi svätým a obyčajným a ukázať im rozdiel medzi čistým a poškvrneným. ²⁴ Pri spore budú oni rozhodovať; majú ho rozsúdiť podľa mojich práv. Musia zachovávať moje príkazy a nariadenia pri všetkých mojich sviatkoch a zasväcovať moje soboty.

²⁵ K mŕtvemu človeku nesmú pristúpiť, poškvrnili by sa; smú sa poškvorniť iba pri otcovi, matke, synovi, dcére, bratovi a nevydatej sestre. ²⁶ Po očisťovaní mu musia počítať sedem dní ²⁷ a keď vstúpi do vnútorného nádvorja, aby konal službu vo svätyni, nech prinesie svoju obeť za hriech, hovorí Pán, Jahve. ²⁸ Budú mať dedičstvo, ale ich dedičstvom budem ja. Majetok im v Izraeli nedajte, ja budem ich majetkom. ²⁹ Oni budú jesť pokrmové obety, obety za hriech a za previnenie a všetko, čo je v Izraeli zarieknuté, bude ich. ³⁰ Výber všetkých prvotín zo všetkého a všetky venované dary zo všetkého, zo všetkých vašich venovaní, budú patriť kňazom; a prvotinu svojej tľče dajte kňazovi, aby privolať na tvoj dom požehnanie. ³¹ Zdochlinu a čo roztrhali vtáky alebo zver, kňazi nesmú jesť vôbec.

Ez45

XLV. Majetky. - ¹ Keď budete rozdeľovať žrebom krajinu ako dedičstvo, darujte Pánovi dar, svätú čiastku zeme, dvadsaťpäťtisíc dlhú a dvadsaťtisíc širokú; tá bude vo svojom celom rozsahu dookola svätá. ² Z toho bude päťstokrát päťsto, štvorec zo všetkých strán, na svätyňu a okolo nej nech je obvod päťdesiat laktov! ³ Z tohto priestoru odmeriaš dĺžku dvadsaťpäťtisíc a šírku desaťtisíc. Tam bude stáť svätyňa i veľsvätyňa. ⁴ To je zasvätený diel krajiny; bude patriť kňazom, ktorí obsluhujú svätyňu a pristupujú k Pánovej službe. Bude im na domy a na svätý priestor pre svätyňu. ⁵ Dvadsaťpäťtisíc dĺžky a desaťtisíc šírky bude patriť levitom, ktorí obsluhujú chrám; bude to ich majetok na obytné mestá. ⁶ Do majetku mesta dáte päťtisíc šírky a dvadsaťpäťtisíc dĺžky, primerane posvätnému daru; to bude patriť celému Izraelovmu domu. ⁷ A pre knieža z jednej i druhej strany posvätného daru a mestského majetku, pozdĺž posvätného daru a pozdĺž mestského majetku od západného okraja na západ a od východného okraja na východ v dĺžke zodpovedajúcej jednému podielu, od západnej hranice až po východnú hranicu ⁸ krajiny. To bude jeho majetok v Izraeli, pre moje kniežatá nebudú viac utláčať môj ľud, ale krajinu prepustia Izraelovmu domu podľa jeho kmeňov.“

⁹ Toto hovorí Pán, Jahve: „Dost' už, kniežatá Izraela, odstráňte násilie a útlak; konajte podľa práva a spravodlivosti, odstráňte svoje vydieranie môjho ľudu, hovorí Pán, Jahve. ¹⁰ Užívajte spravodlivú váhu, spravodlivú efu a spravodlivý bat. ¹¹ Efa a bat majú mať rovnakú mieru, aby bat činil desatinu chomeru a efa desatinu chomeru. Miera sa má riadiť podľa chomeru. ¹² Šekel má činiť dvadsať gér. Budete mať dvadsať šeklov, dvadsaťpäť šeklov, pätnásť šeklov a mínu.

¹³ Toto bude posvätný dar, ktorý odovzdáte: šestinu efy od chomera pšenice a šestinu efy od chomeru jačmeňa. ¹⁴ Náležitost' z oleja (z batu oleja): desatinu batu od kóru (desať batov je chomer), pretože desať batov je kór. ¹⁵ A jednu ovcu zo stáda za každých dvesto ako posvätný dar zo zavlázaných pastvín Izraela na pokrmové obety, celopaly a na pokojné obety, aby sa nimi uzmierili, hovorí Pán, Jahve. ¹⁶ Týmito dávkami kniežaťu Izraela je zaviazaný všetok ľud krajiny. ¹⁷ Knieža však budú zaťažovať celopaly, pokrmové a nápojové obety na sviatky, novmesiace, soboty a na všetky slávnosti Izraelovho domu. On bude konať obeť za hriech, pokrmovú obeť, celopaly a pokojné obety, aby uzmieril Izraelov dom.“

Sviatky a obety. - ¹⁸ Toto hovorí Pán, Jahve: „V prvom mesiaci, prvý deň mesiaca, vezmeš bezchybného mladého býčka a očistiš svätyňu. ¹⁹ Kňaz vezme z krvi obety za hriech a pomaze dvere domu, štyri rohy oltárneho okraja a krídla brány vnútorného nádvorja. ²⁰ Podobne máte konať siedmy mesiac za ľudí, ktorí chybili z omylu alebo nevedomosti, tak uzmierite chrám.

²¹ V prvom mesiaci, štrnásty deň mesiaca, budete mať Veľkú noc, sedemdnňový sviatok; budete jesť nekvasené chleby. ²² Tento deň prinesie knieža za seba i za všetok ľud krajiny býčka ako obeť za hriech. ²³ Za sedem dní sviatkov prinesie ako celopal Pánovi denne sedem býčkov

a sedem bezchybných baranov; ako obeť za hriech za sedem dní denne capa. ²⁴ A ako pokrmovú obeť prinesie efu k býčkovi a efu k baranovi a k efe hin oleja.

²⁵ Siedmy mesiac, pätnásty deň mesiaca, na sviatok, má konať takisto patričné obety za hriech, celopal, pokrmovú obeť i olej.“

Ez46

XLVI. ¹ Toto hovorí Pán, Jahve: „Brána vnútorného nádvorja, obrátená na východ, bude šesť pracovných dní zatvorená, ale v sobotný deň sa musí otvoriť a musí sa otvoriť aj v deň novmesiaca. ² Knieža vstúpi cez predsieň brány zvonku a zastane pri krídlach brány. Kňazi obetujú jeho celopal a jeho pokojné obety, potom sa pokloní pri prahu brány a odíde. Brána sa však nezatvorí až do večera. ³ Aj ľud krajiny sa bude klaňať pri tej bráne po sobotách a na novmesiace.

⁴ Celopal, ktorý knieža prinesie Pánovi v sobotný deň, bude šesť bezchybných baránkov a bezchybný baran. ⁵ Pokrmová obeť: efa k baranovi, k baránkom však, koľko mu ruka chce dať. A oleja: hin k efe. ⁶ V deň novmesiaca to však bude bezchybný býček, šesť baránkov a bezchybný baran. ⁷ A prinesie pokrmovú obeť: k býčkovi efu a k baranovi efu, k baránkom však, koľko mu zachytí ruka. A oleja: hin k efe.

⁸ Keď vstupuje knieža, nech vkročí cez predsieň brány a tou istou cestou nech odchádza! ⁹ A keď na sviatky ľud krajiny prichádza k Pánovi, kto sa príde klaňať cez severnú bránu, nech odíde cez bránu južnú, a kto príde cez južnú bránu, nech odchádza cez severnú bránu; nech sa nevracia cez bránu, cez ktorú prišiel, ale nech odchádza cez tú, ktorá je naproti! ¹⁰ Knieža však má byť uprostred nich; keď oni prídu, vstúpi, keď odchádzajú, odíde.

¹¹ Na sviatky a slávnosti má byť pokrmová obeť: efa k býčkovi a efa k baranovi, k baránkom však, koľko mu zachytí ruka. A oleja: hin k efe. ¹² Keď však knieža prináša dobrovoľnú obeť, celopal alebo pokrmovú obeť dobrovoľne Pánovi, otvoria mu bránu, obrátenú na východ: prinesie svoj celopal a svoju pokojnú obeť, ako robieva v sobotný deň, potom odíde a po jeho odchode zatvoria bránu. ¹³ Denne prinesie Pánovi ako celopal bezchybného ročného baránka; obetuje ho každé ráno ¹⁴ a na pokrmovú obeť pridá k nemu každé ráno šestinú efy a tretinu hinu oleja na pokropenie múky ako pokrmovú obeť Pánovi podľa večného, trvalého pravidla. ¹⁵ Každé ráno teda obetujú baránka, pokrmovú obeť a olej ako ustavičný celopal.“

Majetok kniežaťa. - ¹⁶ Toto hovorí Pán, Jahve: „Keď knieža venuje dar niektorému zo svojich synov, bude to jeho dedičstvo, bude patriť jeho synom, bude to ich dedičný majetok. ¹⁷ Keď však dá zo svojho dedičstva dar niektorému zo svojich sluhov, bude mu to patriť až po rok odpustenia, potom sa vráti kniežaťu; jeho dedičstvo je jeho synov, im bude patriť. ¹⁸ A knieža nesmie vziať z dedičstva ľudí, žeby ich vytisol z ich majetku; z vlastného majetku dá dedičstvo svojim synom, aby z môjho ľudu nikoho neodohnali z jeho majetku.“

Chrámové kuchyne. - ¹⁹ Potom ma viedol cez vchod, ktorý bol vedľa brány, k posvätným celám pre kňazov, obráteným na sever, a hľa, tam, v úzadí na západ bolo akési miesto. ²⁰ I riekol mi: „Toto je miesto, kde budú kňazi variť obety za previnenie a za hriech a kde budú piecť pokrmové obety, aby nemuseli vychádzať do vonkajšieho nádvorja a neposvätili ľud.“ ²¹ Potom ma viedol do vonkajšieho nádvorja, zaviedol ma do štyroch rohov nádvorja a tu, v každom rohu nádvorja, bol dvorček. ²² V štyroch rohoch nádvorja boli uzavreté dvorce, štyridsať dlhé a tridsať široké; všetky štyri mali rovnaké rozmery. ²³ Okolo nich, okolo všetkých štyroch bol múr a vôkol, pozdĺž múru boli porobené variče. ²⁴ I riekol mi: „Toto je dom kuchýň, kde budú chrámoví sluhovia vyvárať obety ľudu.“

XLVII. Nový Kanaán. Prameň vody života. - ¹ Potom ma viedol späť ku bráne domu a hľa, spod prahu domu na východ vyvierala voda; dom totiž bol obrátený na východ a voda prúdila spod pravej strany chrámu, južne od oltára. ² I zaviedol ma smerom k severnej bráne a obrátil ma po ceste von ku vonkajšej bráne, obrátenej na východ, a hľa, voda prúdila z pravej strany. ³ Keď muž s meradlom v ruke prechádzal na východ, odmeral tisíc lakt'ov a previedol ma cez vodu; voda bola po členky. ⁴ Opäť odmeral tisíc a previedol ma cez vodu; voda siahala po kolená. Zasa odmeral tisíc a previedol ma, voda bola po pás. ⁵ Potom odmeral tisíc: rieka, cez ktorú som nemohol prejsť, lebo voda vzrástla, že bolo treba po nej plávať. Bola to rieka, ktorá sa neprebrodí.

⁶ I riekol mi: „Videl si, syn človeka?“ Potom ma znovu zaviedol na breh rieky. ⁷ Keď som sa obrátil, hľa, bolo na brehu rieky z jednej i druhej strany veľké množstvo stromov! ⁸ Povedal mi: „Táto voda prúdi do východného kraja a steká na púšť, ústi do mora, a keď sa vleje do mora, voda sa uzdraví. ⁹ A každý živočích, ktorý sa hýbe, bude žiť tam, kde táto rieka príde; bude veľké množstvo rýb, keď tam táto voda príde; uzdraví sa a bude žiť všetko, k čomu táto rieka dôjde. ¹⁰ Budú nad ňou stáť rybári; od Engadu po Engalim budú miesta na rozostieranie sietí; budú v nej tie druhy rýb, čo vo Veľkom mori, v množstve veľmi veľkom. ¹¹ Jej kaluže a močariská sa však neuzdravia, budú prenechané soli. ¹² A pri rieke, na jej brehu, z jednej i druhej strany budú rásť rozličné ovocné stromy, ich lístie neuvädne a ich ovocie nepominie. Každý mesiac budú mať prvotiny, lebo ich vody vyvierajú zo svätyne. Preto ich ovocie bude na pokrm a ich lístie na liek.“

Hranice krajiny. - ¹³ Toto hovorí Pán, Jahve: „Toto sú hranice, v ktorých si podelíte krajinu podľa dvanástich kmeňov Izraela - Jozefovi dvojdiel. ¹⁴ Dostanete z nej dedičstvo jeden ako druhý, lebo som zdvihol svoju ruku, že ju dám vašim otcem; teda táto krajina pripadne vám za dedičstvo. ¹⁵ Toto je hranica krajiny od severu: od Veľkého mora smerom na Hetalon, kadiaľ sa ide do Sedadu, ¹⁶ Emat, Berota, Sabarim, ktorý leží medzi územím Damasku a územím Ematu; stredný Haser, ktorý leží na hranici Hauranu. ¹⁷ Hranica teda pôjde od mora až po Haser Enon; územie Damasku ostane na sever, aj územie Ematu. To je severný okraj. ¹⁸ Východný okraj však medzi Hauranom, medzi Damaskom, medzi Galaádom a medzi krajinou Izraela bude Jordán, ponad Východné more až po Tamar. To je východný okraj. ¹⁹ Okraj južný, na juh: od Tamaru až po Vody protirečenia Kádeša, popri potoku až po Veľké more. To je južný okraj, na juh. ²⁰ A západný okraj: Veľké more od hranice až potiaľ, kde sa ide do Ematu. To je západný okraj.

²¹ Túto krajinu si rozdelíte podľa kmeňov Izraela. Rozdelíte ju žrebom za dedičstvo sebe i cudzincom, ktorí bývajú medzi vami, ktorí uprostred vás splodili synov. Ich pokladajte medzi synmi Izraela za rovných s domorodcami a budú si žrebovať dedičstvo medzi kmeňmi Izraela.

²² Dedičstvo mu dáte v tom kmeni, s ktorým cudzinec je,“ hovorí Pán, Jahve.

XLVIII. Rozdelenie krajiny. - ¹ A toto sú mená kmeňov: od severných končín pozdĺž cesty do Hetalonu, kadiaľ sa ide do Ematu, až po Haser Enon - územie Damasku na sever - vedľa Ematu, takže bude vlastníť od východného okraja až po západný: Dan jeden. ² Pri hranici Danu od východného okraja až po západný okraj: Aser jeden. ³ Pri hranici Asera od východného okraja až po západný okraj: Neftali jeden. ⁴ Pri hranici Neftaliho východného okraja až po západný okraj: Manasses jeden. ⁵ Pri hranici Manassesu od východného okraja až po západný okraj: Efraim jeden. ⁶ Pri hranici Efraima od východného okraja až po západný okraj: Ruben jeden. ⁷ Pri hranici Rubena od východného okraja až po západný okraj: Júda jeden.

⁸ Pri hranici Júdu od východného okraja až po západný okraj bude dar, ktorý venujete, dvadsaťpäťtisíc široký a dlhý ako niektorý údel, od východného okraja až po západný okraj. Svätyňa bude uprostred neho. ⁹ Dar, ktorý venujete Pánovi, bude dvadsaťpäťtisíc dlhý a dvadsaťtisíc široký. ¹⁰ Posvätný dar bude patriť týmto: Kňazom, na sever dvadsaťpäťtisíc, na západ šírka desaťtisíc, na východ šírka desaťtisíc a na juh dĺžka dvadsaťpäťtisíc; Pánova svätyňa bude uprostred neho. ¹¹ Vysväteným kňazom zo Sadokových synov, ktorí zachovávali moje ustanovenia, a keď synovia Izraela blúdili, nezblúdili tak, ako zblúdili leviti. ¹² Im bude patriť venovanie z posvätného daru krajiny ako vec svätosvätá vedľa územia levitov. ¹³ A levitom povedľa územia kňazov dvadsaťpäťtisíc a šírka dvadsaťtisíc. ¹⁴ Nepredajú z neho ani nezamenia ani neprepustia prvotiny zeme, pretože sú zasvätené Pánovi. Zvyšujúcich päťtisíc však, v šírke dvadsaťpäťtisíc, je nesväté, pre mesto na obydlie a na obvod; mesto nech je uprostred neho! ¹⁶ Toto sú jeho rozmery: severný okraj štyritisícpäťsto, južný okraj štyritisícpäťsto, východný okraj štyritisícpäťsto a západný okraj štyritisícpäťsto. ¹⁷ Obvod mesta však bude na sever dvestopäťdesiat, na juh dvestopäťdesiat, na východ dvestopäťdesiat a na západ dvestopäťdesiat. ¹⁸ A čo zvyšuje z dĺžky popri posvätnom dare, desaťtisíc na východ a desaťtisíc na západ pozdĺž posvätného daru, dôchodok z toho bude na výživu zamestnancov mesta. ¹⁹ Čo sa však zamestnancov mesta týka, majú v ňom zamestnávať ľudí zo všetkých kmeňov Izraela. ²⁰ Celý dar, dvadsaťpäťtisíckrát dvadsaťpäťtisíc do štvorca, sa venuje ako posvätný dar a ako majetok mesta. ²¹ Ostatok patrí kniežat'u z jednej i druhej strany posvätného daru a mestského majetku, povedľa dvadsaťpäťtisícového daru až po východné hranice a na západ povedľa dvadsaťpäťtisícového daru až po západnú hranicu, popri údele; bude to patriť kniežat'u; posvätný dar a svätyňa chrámu bude však uprostred neho. ²² Počnúc od majetku levitov a majetku mesta, ktorý leží uprostred toho, čo patrí kniežat'u, to, čo leží medzi hranicami Júdu a medzi hranicami Benjamína, bude patriť kniežat'u.

²³ A ostatné kmene: od východného okraja až po západný okraj: Benjamín jeden. ²⁴ Pri hranici Benjamína od východného okraja až po západný okraj: Simeon jeden. ²⁵ Pri hranici Simeona od východného okraja až po západný okraj: Isachar jeden. ²⁶ Pri hranici Isachara od východného okraja až po západný okraj: Zabulon jeden. ²⁷ Pri hranici Zabulona od východného okraja až na západný okraj: Gad jeden. ²⁸ A pri hranici Gada k južnému okraju, na juh pôjde hranica od Tamaru po Vody protirečenia Kádeša, popri potoku až po Veľké more. ²⁹ Toto je krajina, ktorú rozdelíte žrebom ako dedičstvo medzi izraelské kmene, a toto sú ich údely,“ hovorí Pán, Jahve.

Mestské brány. - ³⁰ A toto sú východy mesta: na severnej strane rozmery štyritisícpäťsto. ³¹ Brány mesta budú podľa mien izraelských kmeňov. Tri brány na sever: jedna brána Rubenova, jedna brána Júdova, jedna brána Léviho. ³² Na východnej strane štyritisícpäťsto a tri brány: jedna brána Jozefova, jedna brána Benjamínova, jedna brána Danova. ³³ Na južnej strane rozmery štyritisícpäťsto a tri brány: jedna brána Simeonova, jedna brána Isacharova, jedna brána Zabulonova. ³⁴ Na západnej strane štyritisícpäťsto a tri brány: jedna brána Gadova, jedna brána Aserova, jedna brána Neftaliho. ³⁵ Dookola osemnásťtisíc a meno mesta je: Pán je tam.

KNIHA PROROKA DANIELA

Historická časť hl. 1 - 6

Dan1

I. Daniel na kráľovskom dvore. - ¹ V treťom roku panovania júdskeho kráľa Joakima prišiel babylonský kráľ Nabuchodonozor k Jeruzalemu a obliehal ho. ² Pán mu vydal do ruky júdskeho kráľa Joakima a čiastku náradia Božieho domu, odniesol ich do krajiny Senaár, do domu svojho boha; nádoby zanesol do klenotnice svojho boha. ³ Vtedy povedal kráľ Asfenezovi, svojmu veliteľovi eunuchov, aby zo synov Izraela, z kráľovského potomstva a spomedzi vznešených, priviedol ⁴ mladíkov, na ktorých niet nijakej chyby, pekného zovňajšku, vnímavých pre každú múdrosť, vystrojených znalosťami a chápavých na vedomosti, ktorí by boli schopní stáť v kráľovskom paláci; a aby ich naučil chaldejskému písmu a reči. ⁵ Kráľ im na každý deň prideliť z kráľovského pokrmu a z vína, ktoré jemu slúžili za nápoj, aby ich tri roky vychovávali a po ich uplynutí mali stáť pred kráľovou tvárou. ⁶ Spomedzi Júdových synov boli medzi nimi Daniel, Ananiáš, Mízael a Azariáš. ⁷ Veliteľ eunuchov im dal mená: Danielovi Baltazár, Ananiášovi Sidrach, Mízaelovi Misach a Azariášovi Abdenago.

⁸ Daniel si však zaumienil v srdci, že sa nepoškvrní kráľovým pokrmom ani vínom, ktoré píjal; prosil teda veliteľa eunuchov, aby sa nemusel poškvrniť. ⁹ A Boh spôsobil, že Daniel našiel milosť a priazeň u veliteľa eunuchov. ¹⁰ Ale veliteľ eunuchov povedal Danielovi: „Bojím sa, že môj pán, kráľ, ktorý vám vydeliť váš pokrm a nápoj, uvidí, že ste v tvári chudší ako iní chlapci, vaši vrstovníci, a uvalíte mi pred kráľom vinu na hlavu.“ ¹¹ Vtedy Daniel povedal Malasarovi, ktorého veliteľ eunuchov postavil nad Daniela, Ananiáša, Mízela a Azariáša: ¹² „Skús to so svojimi sluhami desať dní. Nech nám dajú na jedlo lúšteniny a na pitie vodu; ¹³ nech sa potom ukážu pred tebou naše tváre a tváre chlapcov, ktoríedia z kráľovho pokrmu, a potom nalož so svojimi sluhami, ako sa ti bude vidieť.“ ¹⁴ Privolil im teda v tejto veci a skúšal ich desať dní. ¹⁵ Po desiatich dňoch sa ukázalo, že ich tváre sú krajšie a telá tučnejšie ako všetkých chlapcov, ktorí jedli z kráľovho pokrmu. ¹⁶ MaIasar im teda odňal pokrm a vína, ktoré mali piť, a dával im lúšteniny.

¹⁷ Týmto štyrom mladíkom dal však Boh znalosť a pochop v každom písme a múdrosti. Daniel zas porozumel každé videnie a sen. ¹⁸ A po uplynutí dní, ktoré do ich predstavenia určil kráľ predviedol ich veliteľ eunuchov pred Nabuchodonozora. ¹⁹ Kráľ sa s nimi rozprával a medzi všetkými nenašiel takých ako Daniel, Ananiáš, Mízael a Azariáš. Obsluhovali teda kráľa. ²⁰ A vo všetkých veciach, (kde bolo treba) múdreho dôvtipu, na ktoré sa ich kráľ vypytoval, zistil, že sú desať ráz vyššie než všetci čarodeji a veštcí, ktorí boli v celom jeho kráľovstve.

²¹ Daniel sa dožil až do prvého roku kráľa Kýra.

Dan2

II. Nabuchodonozorov sen a jeho výklad. - ¹ V druhom roku Nabuchodonozorovho panovania prisnil sa Nabuchodonozorovi sen. Vtom sa mu duch strhol a jeho sen bol preč. ² Vtedy kráľ rozkázal zavolať čarodejov, veštcov, snárov a Chaldejcov, aby vyložili kráľovi jeho sny. I dostavili sa pred kráľa. ³ Kráľ im povedal: „Prisnil sa mi sen a duch sa mi trápi túžbou poznať ho.“ ⁴ Nato Chaldejci odpovedali kráľovi aramejsky: „Kráľ ži naveky. Povedz svojim sluhom svoj sen, potom ti oznámime jeho význam.“ ⁵ Kráľ odpovedal Chaldejcom: „Už som sa rozhodol: Ak mi nepoviete sen i jeho význam, rozsekám vás na kusy a vaše domy obrátim na sutiny. ⁶ Ale ak mi poviete sen i jeho význam, dostanete odo mňa dary, odmeny a veľké počty. Preto mi oznámte sen i jeho výklad!“ ⁷ Odpovedali druhý raz: „Nech kráľ rozpovie svojim sluhom sen, my potom oznámime jeho význam.“ ⁸ Kráľ odpovedal: „Určite viem, že chcete získať čas, lebo vidíte, že som sa rozhodol.“ ⁹ Ak mi neoznámite sen, je o vás len jeden výrok: že ste sa uzhovorili vravieť predomnou lživo a falošne, kým sa nezmení čas. Oznámte mi teda sen a budem vedieť, že mi poviete aj jeho význam.“ ¹⁰ Chaldejci odpovedali kráľovi: „Niet na zemi človeka, ktorý by vedel oznámiť kráľovu vec. Preto nijaký veľký a mocný kráľ nežiada od nijakého čarodeja, vešťača a Chaldejca podobnú vec.“ ¹¹ Vec ktorú žiada kráľ, je ťažká a niet

toho, kto by ju oznámil kráľovi, iba ak bohovia, ale tí nebývajú medzi ľuďmi. ¹² Kráľ sa pre to nahneval, veľmi sa rozzlostil a rozkázal vyhubiť všetkých mudrcov Babylonu. ¹³ Vyšiel teda rozkaz, aby pozabíjali mudrcov. Hľadali aj Daniela a jeho spoločníkov, aby ich zabili. ¹⁴ Vtedy Daniel múdro a rozumne hovoril s veliteľom kráľovej telesnej stráže Ariochom, ktorý sa vybral pozabíjať mudrcov Babylonu. ¹⁵ Oslovil ho a hovoril kráľovmu zmocnencovi Ariochovi: „Prečo vyšiel od kráľa taký prísny rozkaz?“ Nato Arioch rozpovedal Danielovi vec ¹⁶ a Daniel išiel a žiadal kráľa, aby mu určil čas, že oznámi kráľovi riešenie. ¹⁷ Potom išiel Daniel do svojho domu a rozpovedal vec svojim spoločníkom, Ananiášovi, Mízaelovi a Azariášovi, ¹⁸ aby vyprosili od Boha nebies milosrdenstvo pre toto tajomstvo, aby Daniela a jeho spoločníkov neodpravili s ostatnými mudrcmi Babylonu. ¹⁹ Nato bolo Danielovi v nočnom videní odhalené tajomstvo; a Daniel dobrorečil Bohu nebies.

²⁰ Daniel hovoril: „Nech je zvelebené Božie meno od vekov do vekov, lebo jeho je múdrosť i sila. ²¹ On mení časy i veky, zosadzuje a ustanovuje kráľov, dáva múdrosť múdrym a poznanie tým, čo chápu. ²² On odhaľuje hlboké a skryté veci, vie, čo je vo tme, a svetlo s ním býva. ²³ Teba, Bože mojich otcov, chválím a oslavujem, pretože si mi dal múdrosť a silu a teraz si mi dal vedieť, o čo sme ťa prosili, lebo si nám oznámil kráľovu vec.“

²⁴ preto Daniel išiel za Ariochom; ktorého kráľ poveril vyhubením mudrcov Babylonu. Išiel a povedal mu: „Nevyhub mudrcov Babylonu; zaved' ma ku kráľovi, oznámim mu rozriešenie. ²⁵ Nato Arioch urýchlene zaviedol Daniela ku kráľovi a vravel mu: „Našiel som medzi júdskymi zajatcami muža, ktorý oznámi kráľovi rozriešenie. ²⁶ Kráľ vravel Danielovi, ktorého meno bolo Baltazár: „Si schopný oznámiť mi sen, ktorý som mal, i jeho význam?“ ²⁷ Daniel odpovedal kráľovi: „Tajomstvo, na ktoré sa kráľ spytuje, nemôžu kráľovi oznámiť mudrci, veštcí, čarodejníci a hádači. ²⁸ Ale je Boh na nebi, ktorý odhaľuje tajomstvá a dá kráľovi Nabuchodonozorovi vedieť, čo bude v posledných dňoch. Tvoj sen a videnie, ktoré na tvojom lôžku prešlo tvou hlavou, je toto:

²⁹ Tebe, kráľu, prichádzali na lôžku myšlienky, čo bude za týmto; a ten, ktorý odhaľuje tajomstvá, dal ti vedieť, čo bude. ³⁰ A mne nebolo toto tajomstvo odhalené pre múdrosť, ktorá je vo mne nad všetky živé tvory, ale preto, aby sa riešenie oznámilo kráľovi, aby si poznal myšlienky svojho srdca.

³¹ Ty, kráľu, díval si sa a hľa, akási mohutná socha! Táto socha bola veľká a jej lesk silný; stála pred tebou a jej výzor bol hrozný. ³² Hlava tejto sochy bola z jemného zlata, jej prsia a ramená zo striebra, jej brucho a boky z kovu, ³³ jej stehná zo železa, jej nohy čiastočne zo železa, čiastočne z hliny. ³⁴ Takto si sa díval, až sa bez zásahu rúk odlúpil kameň, zasiahol sochu do železných a hlinených nôh a rozdrúžgal ich. ³⁵ Nato sa odrazu rozdrúžgali železo, hlina, kov, striebro i zlato a boli ako pleva z letnej holohumnice, uchytil ich vietor a nenašlo sa po nich stopy. Kameň však, ktorý zasiahol sochu stal sa veľkým vrchom a zaplnil celú zem.

³⁶ Toto je sen; i jeho význam oznámime kráľovi. ³⁷ Ty kráľu, kráľ kráľov, ktorému Boh nebies dal kráľovstvo, silu, moc a slávu ³⁸ a do rúk ktorého dal všetko, kde bývajú ľudskí synovia, poľné zvieratá i nebeské vtáctvo, a ktorého ustanovil za vládcu nad nimi všetkými: ty si hlava zo zlata. ³⁹ Po tebe povstane iné kráľovstvo, menšie než ty, a ďalšie, tretie kráľovstvo z kovu, ktoré bude vládnuť nad celou zemou. ⁴⁰ A štvrté kráľovstvo bude mocné ako železo, pretože železo drúžga všetko. A ako železo rozbíja všetky veci, bude rozbíjať a drúžgať. ⁴¹ A že si nohy a prsty videl čiastočne z hrnčiarskej hliny a čiastočne zo železa: kráľovstvo bude rozdelené, bude v ňom z pevnosti železa tak, ako si videl železo pomiešané s blatistou hlinou. A prsty nôh čiastočne zo železa a čiastočne z hliny: kráľovstvo bude sčiasťky mocné, sčiasťky krehké. ⁴³ A že si videl železo, pomiešané s blatistou hlinou, znamená, že sa budú miešať ľudským semenom, ale spolu držať nebudú, tak ako sa nedá železo pomiešať s hlinou. ⁴⁴ V dňoch týchto kráľov vzbudí však Boh nebies kráľovstvo, ktoré sa nikdy nerozpadne a kráľovstvo sa inému ľudu nedostane; rozdrúžga a zruší všetky tie kráľovstvá, ono však bude trvať naveky ⁴⁵ tak, ako si videl, že sa z vrchu bez zásahu rúk odlúpil kameň a rozdrúžgal železo,

kov, hlinu, striebro a zlato. - Veľký Boh dal vedieť kráľovi, čo bude za týmto. Sen je pravdivý a jeho výklad spoľahlivý.

⁴⁶ Vtedy kráľ Nabuchodonozor padol na tvár, klaňal sa Danielovi a rozkázal, aby mu priniesli obeť a kadidlo. ⁴⁷ Kráľ sa ozval a vřavel Danielovi: „Váš Boh je naozaj Boh bohov a Pán kráľov, ktorý odhaľuje tajomstvá, keď si dokázal odhaliť toto tajomstvo. ⁴⁸ Potom kráľ Daniela povýšil, dal mu mnoho veľkých darov a ustanovil ho za vládcu nad celou babylonskou provinciou a za hlavného náčelníka všetkých babylonských mudrcov. ⁴⁹ Ale Daniel uprosil kráľa a spravovaním babylonskej provincie poveril Sidracha, Misacha a Abdenaga. Daniel však ostal na kráľovskom dvore.

Dan3

III. Traja mládenci v ohnivej peci. - ¹ Kráľ Nabuchodonozor urobil zlatú sochu. Jej výška bola šesťdesiat laktov; jej šírka šesť laktov. Postavil ju na rovine Dura v babylonskej provincii. ² Nato dal Nabuchodonozor zvolať námestníkov, úradníkov a sudcov, vojvodcov, predstavených a prefektov a všetky kniežatá krajín, aby sa zišli na posviacku sochy, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. ³ A zišli sa všetci námestníci, úradníci, sudcovia, vojvodcovia, predstavení a vznešení, ktorým bola zverená moc, i všetky kniežatá krajín na posviacku sochy, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. Stáli pred sochou, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. ⁴ A hlásateľ hlasno oznamoval: „Oznamuje sa vám, národy, kmene a nárečia: ⁵ V tú hodinu, keď začujete zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padnite a klaňajte sa zlate soche, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. ⁶ Kto by však nepadol a neklaňal by sa, v tú hodinu ho hodia do rozpálenej pece. ⁷ Preto potom len čo rôzne národy počuli zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padali všetky národy, kmene a nárečia a klaňali sa zlatej soche, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor.

⁸ A hneď v tú hodinu prišli chaldejskí mužovia a udali Židov. ⁹ Vřaveli kráľovi Nabuchodonozorovi: „Kráľ, ži naveky! ¹⁰ Ty, kráľu, vydal si nariadenie, aby každý človek, ktorý začuje zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padol a klaňal sa soche. ¹¹ Kto by však nepadol a neklaňal by sa, hodia ho do rozpálenej pece. ¹² Sú tu však júdski mužovia, ktorých si postavil nad roboty babylonskej provincie, Sidrach, Misach a Abdenago, a títo mužovia, kráľu, opovrhli tvojím nariadením, tvojich bohov si nectia a zlatej soche, ktorú si postavil, sa neklaňajú. ¹³ Nato rozhnevaný a nazlostený Nabuchodonozor rozkázal priviesť Sidracha, Misacha a Abdenaga a hneď ich aj priviedli pred kráľa. ¹⁴ Kráľ Nabuchodonozor im povedal: „Je to pravda Sidrach, Misach a Abdenago, že si nectíte mojich bohov a neklaniate sa zlatej soche, ktorú som postavil? ¹⁵ Nuž ste teraz ochotní, v tú hodinu, keď počujete zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padnúť a klaňať sa soche, ktorú som urobil? Ak sa nebudete klaňať, v tú hodinu vás hodia do rozpálenej pece a ktorý je to boh, čo vás vytrhne z mojej ruky?“

¹⁶ Sidrach, Misach a Abdenago odpovedali kráľovi Nabuchodonozorovi: „Na toto ti nemusíme nič odpovedať. ¹⁷ Či nás náš Boh, ktorého si ctíme, môže vytrhnúť z rozpálenej pece a z tvojich rúk, kráľu, oslobodiť nás, ¹⁸ a či nie, vedz, kráľu, že tvojich bohov si nectíme a zlatej soche, ktorú si postavil, sa neklaniame!“ ¹⁹ Vtedy Nabuchodonozor skypel zlosťou, tvár sa mu znetvorila pre Sidracha, Misacha a Abdenaga a rozkázal, aby pec rozpálili sedem ráz viac, než ju obyčajne rozpaľovali. A mocným chlapom zo svojho vojska rozkázal, aby Sidracha, Misacha a Abdenaga poviažali a hodili do rozpálenej pece. ²¹ Tých mužov teda naskutku poviažali a v plášťoch, s turbanmi, v obuvi a v šatách hodili do rozpálenej pece. ²² Pretože kráľov príkaz súril a pec bola príliš rozpálená, plameň ohňa zabil chlapov, ktorí (do nej) hádzali Sidracha, Misacha

a Abdenaga. ²³ Títo traja mužovia však, Sidrach, Misach a Abdenago, padli poviazaní do rozpálenej pece.

Modlitba Azariášova. - ²⁴ Prechádzali sa uprostred plameňov, chválili Boha a dobrorečili Pánovi. ²⁵ Azariáš však stál a modlil sa. Otvoril uprostred ohňa ústa a hovoril:

26 „Zvelebený si, Pane, Bože našich otcov, a chváľitebný
a tvoje meno je slávne naveky.
27 Pretože si spravodlivý vo všetkom, čo si urobil,
všetky tvoje diela sú pravdivé,
tvoje cesty sú priame
a všetky tvoje rozsudky spravodlivé.
28 Vykonal si pravdivé súdy
vo všetkom, čo si priviedol na nás
a na Jeruzalem, sväté mesto našich otcov,
veď si to previedol v pravde
a spravodlivosti pre naše hriechy.
29 Lebo sme zhrešili a prestúpili zákon,
keď sme odpadli od teba a hrešili vo všetkom;
30 nepočúvali a nezachovávali sme tvoje príkazy,
ani sme nerobili, ako si nám prikázal,
aby sa nám dobre vodilo.
31 Všetko, čo si na nás priviedol,
všetko, čo si nám urobil,
urobil si spravodlivým rozsudkom:
32 vydal si nás do rúk zlostných nepriateľov
a najpodlejších hriešnikov,
nespravodlivému a na celej zemi najhoršiemu kráľovi.
33 Teraz však nemôžeme otvoriť ústa:
sme na hanbu a potupu
tvojim sluhom a tým, čo ťa ctia.
34 Pre svoje meno nevydávaj nás na večnosť
a nezrušuj svoju zmluvu!
35 A neodnímaj od nás svoje milosrdenstvo
pre Abraháma, svojho miláčika,
pre Izáka, svojho sluhu,
a pre Izraela, svojho svätca,
36 ktorým si prisľúbil, že rozmnožíš ich semä
sť a hviezdy na nebi a piesok, čo je na brehu mora.
37 Pretože sme ostali menší, Pane, ako všetky národy
a sme dnes uponížení pre svoje hriechy na celej zemi.
38 Nateraz niet kniežaťa ani proroka, ani vodcu,
ani celopalú, ani obety, ani darov, ani kadidla,
ani miesta pre prvotiny pred tebou,
aby sme našli milosť.
39 Ale so skrúsenou dušou a poníženým duchom
nech dosiahneme prijatie!
40 Ako pri obetách baranov a býkov
a desaťtisícov tučných baránkov,
takou nech je dnes pred tebou naša obeta,
nech je milá tebe, veď nedôjdu hanby tí, ktorí dúfajú v teba!

41 Teraz ťa však nasledujeme celým srdcom,
bojíme sa ťa a hľadáme tvoju tvár.
42 Nezahanbuj nás, ale nalož s nami podľa svojej krotkosti
a podľa množstva svojho milosrdenstva!
43 A vyslobod' nás svojimi zázrakmi,
získaj, Pane, slávu svojmu menu!
44 Nech sa hanbia všetci,
čo preukazujú zlo tvojim sluhom,
nech ich zahanbí všetka tvoja moc
a ich sila nech je pošliapaná!
45 Nech vedia, že ty, Pane, si jediný Boh
a si slávny po celom zemskom okruhu.“

Chválospev troch mládencov v ohnivej peci. - ⁴⁶ Kráľovi sluhovia, ktorí ich hodili, neprestajne rozpaľovali pec naftou, smolou, pazderím a raždím, ⁴⁷ takže plameň vyšľahoval z pece na štyridsaťdeväť lakt'ov, ⁴⁸ vyrážal a spálil Chaldejcov, ktorých zastihol pri peci. ⁴⁹ Spolu s Azariášom však a jeho druhmi zostúpil do pece Pánov anjel a vyrážal plameň ohňa z pece, ⁵⁰ stred pece však urobil, akoby tam vial vietor s rosou, takže oheň sa ich vôbec nedotýkal, ani ich nezarmucoval, ani im nebol na ťarchu.

⁵¹ Vtedy tí traja akoby jednými ústami chválili a oslavovali Pána, dobrorečili mu v peci a vraveli:

52 „Zvelebený si, Pane, Bože našich otcov,
chváľtebný, slávny a vyvýšený naveky.
Zvelebené je tvoje slávne sväté meno,
chváľtebné a vyvýšené naveky.
53 Zvelebený si v chráme svojej svätej slávy,
chváľtebný a preslávený naveky.
54 Zvelebený si na tróne svojho kráľovstva,
chváľtebný a vyvýšený naveky.
55 Zvelebený si, čo hľadiš do priepasti a tróniš nad cherubmi,
chváľtebný a vyvýšený naveky.
56 Zvelebený si na nebeskej oblohe
a chváľtebný a slávny naveky.

57 Dobrorečte Pánovi, všetky diela Pánove,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
58 Dobrorečte Pánovi, anjeli Pánovi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
59 Dobrorečte Pánovi, nebesá,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
60 Dobrorečte Pánovi, všetky vody, ktoré sú nad nebom,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
61 Dobrorečte Pánovi, všetky mocnosti Pánove,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
62 Dobrorečte Pánovi, slnko a mesiac,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
63 Dobrorečte Pánovi, hviezdy na nebi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
64 Dobrorečte Pánovi, všetok dážď a rosa,

chváľte a vyvyšujte ho naveky!
65 Dobrorečte Pánovi, všetky vetry,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
66 Dobrorečte Pánovi, oheň a horúcosť,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
67 Dobrorečte Pánovi, zima a horúcosť,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
68 Dobrorečte Pánovi, rosa a mráz,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
69 Dobrorečte Pánovi, mráz a zima,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
70 Dobrorečte Pánovi, ľad a sneh,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
71 Dobrorečte Pánovi, noci a dni,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
72 Dobrorečte Pánovi, svetlo a tma,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
73 Dobrorečte Pánovi, blesky a oblaky,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!

74 Dobroreč Pánovi, zem,
chváľ a vyvyšuj ho naveky!
75 Dobrorečte Pánovi, vrchy a kopce,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
76 Dobrorečte Pánovi, všetky plody zeme,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
77 Dobrorečte Pánovi, pramene,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
78 Dobrorečte Pánovi, moria a rieky,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
79 Dobrorečte Pánovi, veľryby a všetko, čo sa hmýri vo vode,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
80 Dobrorečte Pánovi, všetky vtáčky neba,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
81 Dobrorečte Pánovi, všetka divina a zvieratá,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!

82 Dobrorečte Pánovi, synovia človeka,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
83 Dobroreč Pánovi, Izrael,
chváľ a vyvyšuj ho naveky.
84 Dobrorečte Pánovi, kňazi Pánovi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
85 Dobrorečte Pánovi, služobníci Pánovi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
86 Dobrorečte Pánovi, duchovia a duše spravodlivých,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
87 Dobrorečte Pánovi, svätí a pokorní srdcom,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
88 Dobrorečte Pánovi, Ananiáš, Azariáš, Mízael,

chváľte a vyvyšujte ho naveky,
 pretože nás vytrhol z podsvetia,
 vyslobodil nás z ruky smrti,
 vymanil nás zo stredu horiaceho plameňa
 a sprostred ohňa nás vytrhol.
 89 Oslavujte Pána, pretože je dobrý,
 že večne trvá jeho milosrdenstvo.
 90 Dobrorečte Pánovi, Bohu bohov, všetci nábožní,
 chváľte a oslavujte ho,
 pretože na všetky veky trvá jeho milosrdenstvo.“

Nabuchodonozor obdivuje Pánovu moc. - ⁹¹ Vtedy kráľ Nabuchodonozor užasol, náhle vstal a povedal svojim dvoranom: „Nehodili sme doprostred ohňa troch poviazaných mužov?“ Odpovedali kráľovi: „Skutočne, kráľ!“ ⁹² Povedal: „Ja vidím štyroch rozpútaných mužov prechádzať sa uprostred ohňa a niet na nich nijakého úrazu, výzor štvrtého je však podobný synovi bohov.“ ⁹³ Nato pristúpil Nabuchodonozor k otvoru rozpálenej pece a povedal: „Sidrach, Misach a Abdenago, služobníci najvyššieho Boha, vyjdite a poďte! Vtedy Sidrach, Misach a Abdenago vystúpili z rozpálenej pece.“ ⁹⁴ Zhromaždení satrapovia, úradníci, kniežatá a ministri kráľov hľadeli na mužov, nad telami ktorých oheň nemal moci a ani vlások na hlave im nezhorel, ani ich odev sa nezmenil, ani zápach ohňa ich neprenikol. ⁹⁵ Tu Nabuchodonozor povedal: „Nech je zvelebený Boh Sidracha, Misacha a Abdenaga, ktorý poslal svojho anjela a vyslobodil svojich sluhov, ktorí sa spoliehali naň, pozmenili kráľov príkaz a obetovali svoje telá, aby nemuseli preukazovať úctu a klaňať sa akémukoľvek bohu okrem svojho Boha.“ ⁹⁶ Preto vydávam nariadenie, že ak sa ktokoľvek z ktoréhokoľvek národa, kmeňa alebo nárečia prehreší proti Bohu Sidracha, Misacha a Abdenaga, nech ho roztrhajú na kusy a jeho dom nech obrátia na hnojisko, lebo niet iného Boha, ktorý by takto vedel zachraňovať.“ ⁹⁷ Kráľ potom Sidracha, Misacha a Abdenaga povýšil v babylonskej provincii.

Sen a šialenstvo Nabuchodonozora. - ⁹⁸ „Kráľ Nabuchodonozor všetkým národom, kmeňom a nárečiam, ktoré bývajú po celej zemi! Nech sa zveľadí vaše blaho.“ ⁹⁹ Zapáčilo sa mi rozhlasovať znamenia a zázraky, ktoré na mne urobil najvyšší Boh.

100 Aké veľké sú jeho znamenia
 a aké mocné jeho zázraky!
 Jeho kráľovstvo je kráľovstvo večné
 a jeho vláda z pokolenia na pokolenie.

Dan4

IV. ¹ Ja, Nabuchodonozor, bol som bezstarostný vo svojom dome, prekvital som vo svojom paláci. ² Mal som sen, ktorý ma predesil, predstavy na mojom lôžku a videnia, ktoré mi prešli hlavou, ma poľakali. ³ Vtedy som vydal nariadenie, aby mi priviedli všetkých mudrcov Babylonu, nech mi oznámia význam sna. ⁴ Nato vstúpili čarodeji, veštcí, Chaldejci a hádači, ja som im rozpovedal sen, ale jeho význam mi nevyložili. ⁵ Napokon predstúpil pred mňa Daniel, ktorého meno je Baltazár, podľa mena môjho boha, a na ktorom je duch svätých bohov; i rozpovedal som sen jemu: ⁶ Baltazár, náčelník veštcov, viem, že je na tebe duch svätých bohov a že ti nijaké tajomstvo nerobí ťažkosti, vylož mi videnie, ktoré som videl vo sne, i jeho význam. ⁷ Videnie, ktoré mi na mojom lôžku prešlo hlavou: Hľadel som a strom bol uprostred zeme, jeho výška bola veľká. ⁸ Strom vzrastal mohutnel, jeho výška siahala do neba a bolo ho vidieť až na koniec celej zeme. ⁹ Jeho lístie bolo krásne a jeho ovocie hojné - bol na ňom pokrm

pre všetkých -, pod ním hľadala chladok poľná zverina a na jeho vetvách bývali nebeské vtáky; z neho sa sýtilo každé telo. ¹⁰ Videl som vo videní, ktoré mi na mojom lôžku prešlo mysl'ou, hľa, strážca a svätec zostúpil z neba ¹¹ a hlasno volal:

„Vytnite strom,
okliesnite mu vetvy,
straste mu lístie,
rozhádzte mu ovocie!
Nech beží spod neho zverina
a vtáctvo z jeho konárov!

¹² Ale prút z jeho koreňov nechajte v zemi, v železných a kovových putách v zeleni poľa; nech ho kropí nebeská rosa a nech má so zvieratami čiastku na zelinách zeme. ¹³ Jeho ľudské srdce nech mu premenia, nech mu dajú zvieracie srdce a nech nad ním prejde sedem časov! ¹⁴ Na rozhodnutí strážcov sa zakladá rozkaz a slovo svätých je nariadenie, aby živí vedeli, že Najvyšší je mocnárom nad ľudským kráľovstvom a dá ho komu chce, i najpodlejšieho človeka môže nadeň postaviť.“

¹⁵ Tento sen som videl ja, kráľ Nabuchodonozor, ty však, Baltazár, vylož mi jeho význam, lebo nik zo všetkých mudrcov mojej ríše mi nevedel oznámiť jeho rozlúštenie. Ty to však môžeš, lebo na tebe je duch svätých bohov. ¹⁶ Vtedy Daniel, ktorého meno je Baltazár, ustrnul za istý čas a jeho myšlienky ho podesili. Kráľ sa ozval a hovoril: „Baltazár, nech ťa sen a jeho význam nedesi!“ Baltazár odpovedal: „Pane môj, sen tým, čo ťa nenávidia, a jeho výklad tvojim nepriateľom!“ ¹⁷ Strom, ktorý si videl, ten veľký a mocný, ktorého výška siahala do neba a bolo ho vidieť po celej zemi, ¹⁸ ktorého lístie bolo krásne a ovocie hojné a na ktorom bol pokrm pre všetkých, pod ktorým sa zdržovala poľná zver a na konároch ktorého bývali nebeské vtáky, ¹⁹ to si ty, kráľ, ktorý si sa stal veľkým a mocným; tvoja veľkosť narástla a dosiahla nebo a tvoja vláda končiny zeme. ²⁰ A že kráľ videl zostúpiť z neba strážcu a svätca, ktorý hovoril: „Vytnite strom a zničte ho, ale prút z jeho koreňa nechajte v zemi v železných a kovových putách v poľnej zeleni, nech ho skrúpa nebeská rosa a nech má podiel s poľnou zverinou, kým nad ním neuplynie sedem časov,“ ²¹ význam toho je, kráľu - a je to rozhodnutie Najvyššieho, ktoré vychádza proti môjmu kráľovskému pánovi: ²² Vyženú ťa spomedzi ľudí a s poľnou zverinou sa budeš zdržovať, trávu ti dajú jesť ako dobytku a nechajú ťa skrúpať nebeskou rosou, sedem časov uplynie nad tebou, kým sa dozvieš, že Najvyšší je vládcom nad ľudským kráľovstvom a dá ho tomu, komu chce. ²³ A že rozkázali ponechať prút z koreňov stromu, tvoje kráľovstvo ostane tebe, len čo sa dozvieš, že nebesá sú mocné. ²⁴ Preto, kráľu, nech sa ti zapáči moja rada, odčín svoje hriechy spravodlivosťou a svoje viny milosrdenstvom k bedárom; azda sa predĺži tvoja bezpečnosť.“

²⁵ Všetko to prišlo na kráľa Nabuchodonozora. ²⁶ Po uplynutí dvanástich mesiacov prechádzal sa nad kráľovským palácom v Babylone ²⁷ a kráľ hovoril: „Či to nie je veľký Babylon, ktorý som ja svojím ohromným bohatstvom vybudoval na kráľovský dom a na ozdobu svojej slávy?“ ²⁸ Ešte bolo slovo v kráľových ústach, keď padol z neba hlas: „Tebe sa hovorí, kráľ Nabuchodonozor: Kráľovstvo odíde od teba ²⁹ a vyženú ťa spomedzi ľudí, a poľnou zverinou sa budeš zdržovať, trávu ti dajú jesť ako dobytku a sedem časov uplynie nad tebou, kým uznáš, že Najvyšší je vládcom nad ľudským kráľovstvom a dá ho tomu, komu chce. ³⁰ V tú hodinu sa splnilo slovo na Nabuchodonozorovi; vyhnali ho spomedzi ľudí, jedol trávu ako dobytok a telo mu skrúpala nebeská rosa, kým mu nenarástli vlasy ako orlom páperie a nechty ako vtákom.

³¹ Po uplynutí dní som ja, Nabuchodonozor, zdvihol oči k nebu a vrátil sa mi môj rozum. I dobrorečil som Najvyššiemu, chválil a oslavoval som Večne živého, ktorého vladárstvo je večné a jeho kráľovstvo je z pokolenia na pokolenie. ³² Všetci obyvatelia zeme sú pred ním ako

nič a podľa svojej ľubovôle nakladá s vojskom nebies i s obyvateľmi zeme a niet nikoho kto by mu zachytil ruku a kto by mu povedal: „Čo robíš?“³³ V tom istom čase sa mi vrátil rozum a na slávu môjho kráľovstva sa mi vrátila veleba a lesk. Moji poradcovia ma vyhľadali a moji veľmoži ma opäť dosadili do môjho kráľovstva a dostalo sa mi ešte väčšej moci.³⁴ Teraz ja, Nabuchodonozor, chválím, vyvyšujem a oslavujem Kráľa nebies, ktorého všetky činy sú pravda a jeho cesty sú právo a ktorý môže pokoriť tých, čo kráčajú v pýche.“

Dan5

V⁵. Baltazárova hostina. - ¹ Kráľ Baltazár usporiadal hostinu pre svojich tisíc veľmožov a pred tisícmi pil víno. ² Pri pití vína rozkázal Baltazár priniesť zlaté a strieborné nádoby, ktoré jeho otec Nabuchodonozor dal odniesť z jeruzalemského chrámu, aby z nich pili kráľ, jeho veľmoži, jeho manželky i jeho vedľajšie ženy. ³ I doniesli zlaté nádoby, ktoré odviekli z jeruzalemského domu Božieho, a pili z nich kráľ, jeho veľmoži, jeho manželky i jeho vedľajšie ženy. ⁴ Pili víno a oslavovali zlatých, strieborných, kovových, železných, drevených a kamenných bohov. ⁵ V tú chvíľu sa zjavili prsty ľudskej ruky a písali oproti svietniku na vápno múru kráľovského paláca. A kráľ videl prsty ruky, ktorá písala. ⁶ Vtom sa zmenila kráľova farba a jeho myšlienky ho podesili, bederné kĺby sa mu uvoľnili a kolená sa mu trepotali o seba.

⁷ Kráľ silno zakričal, aby priviedli veštcov, Chaldejcov a hádačov; a kráľ povedal mudrcom Babylonu: „Ktokoľvek prečíta toto písmo a vyloží mi jeho význam, bude sa obliekať do purpuru, zlatú reťaz bude mať na hrdle a ako tretí bude vládnuť v mojom kráľovstve.“⁸ Vtedy prišli všetci kráľovi mudrci, no nevedeli písmo prečítať ani vyložiť jeho význam kráľovi. ⁹ Nato sa kráľ Baltazár veľmi naľakal, farba sa na ňom premenila a jeho veľmoži boli rozrušení. Na reči kráľ a jeho veľmožov vstúpila do hodovného domu kráľovná a povedala: „Kráľu, ži naveky! Nech ťa tvoje myšlienky nedesia a farba nech sa ti nemení!“¹¹ Je v tvojom kráľovstve muž, na ktorom je duch svätých bohov. V dňoch tvojho otca bola uňho zistená rozumnosť, dôvtip a múdrosť ako múdrosť bohov a tvoj otec, kráľ Nabuchodonozor, ho ustanovil za náčelníka čarodejov, veštcov, Chaldejcov a hádačov; tvoj otec, kráľ. ¹² Pretože u Daniela, ktorému kráľ dal meno Baltazár, sa zistil vyšší duch, vedomosť, rozumnosť, vykladanie snov, rozlúšťovanie záhad a riešenie ťažkostí. Nech teraz zavolajú Daniela a povie výklad!“

¹³ Nato priviedli Daniela pred kráľa a kráľ povedal Danielovi: „Ty si Daniel spomedzi júdskeho zajatcov, ktorých môj otec, kráľ priviedol z Júdska?“¹⁴ Počul som o tebe, že je na tebe duch bohov a že sa ukázalo že dôvtipný, rozumný a veľmi múdry. ¹⁵ Teraz priviedli pred mňa mudrcov a veštcov, aby prečítali toto písmo a oznámili mi jeho význam, no nevedeli mi povedať význam vecí. ¹⁶ Počul som však o tebe že vieš vyložiť nejasné a rozuzľovať ťažkosti. Ak mi teda vieš prečítať toto písmo a podať jeho výklad do purpuru sa budeš obliekať, zlatú reťaz budeš mať na hrdle a ako tretí budeš vládnuť v kráľovstve.“

¹⁷ Nato Daniel odpovedal kráľovi: „Svoje dary si nechaj a svoje odmeny daj inému! Písmo však prečítam kráľovi a jeho význam mu vyložím.“¹⁸ Kráľu, najvyšší Boh dal tvojmu otcovi Nabuchodonozorovi kráľovstvo, moc vznešenosť a slávu. ¹⁹ Pre veľkosť, ktorú mu dal, triasli sa pred ním všetky národy, kmene a nárečia; koho chcel, toho zabil, a koho chcel, nechal nažive; koho chcel, toho povýšil, a koho chcel, toho pokoril. ²⁰ Keď sa mu však srdce povýšilo a duch mu zmocnel v pýche, bol zhodený z trónu svojho kráľovstva a jeho sláva mu bola odňatá. ²¹ I vyhnali ho spomedzi ľudí, jeho srdce sa podobalo zvieraciemu, s divými oslami sa zdržoval, trávu mu dali jesť ako dobytku a telo mu skrápala nebeská rosa, kým nepoznal, že vládcom nad ľudským kráľovstvom je najvyšší Boh a koho chce, toho nadeň postaví. ²² A ty, jeho syn Baltazár, neponížil si si srdce, hoci si vedel toto všetko²³ ale vyvyšoval si sa nad Pána nebies. Doniesli pred teba nádoby jeho domu a ty, tvoji veľmoži, tvoje manželky a tvoje vedľajšie ženy pili ste z nich víno. Vychvaloval si strieborných, zlatých, kovových, železných, drevených a

kamenných bohov ktorí nevidia, nepočujú a nechápu, ale Boha, v ktorého ruke e tvoj dych a všetky tvoje cesty, si neoslavoval. ²⁴ Preto on poslal tieto prsty a napísal toto pismo. ²⁵ Toto je teda pismo, ktoré je napísané: Mene, Tekel, Ufarsin. ²⁶ A toto je význam slov: Mene: Boh spočítal tvoje kráľovstvo a urobil mu koniec. ²⁷ Tekel: Odvážili ťa na váhe a našli ťa príľahkým. ²⁸ Peres: Rozdelené je tvoje kráľovstvo a odovzdané Médom a Peržanom.“

²⁹ Vtedy Baltazár rozkázal a Daniela obliekli do purpuru, na hrdlo mu dali zlatú reťaz a vyhlásili o ňom, že má ako tretí vládnuť v kráľovstve. ³⁰ V tú noc babylonského kráľa Baltazára zabili.

Dan6

VI. ¹ Kráľovstvo však dostal Dárius Médsky vo veku šesťdesiatich dvoch rokov.

Daniel v jame levov. - ²⁽¹⁾ Dáriovi sa zapáčilo ustanoviť nad kráľovstvom stodvadsať satrapov, aby boli po celom kráľovstve. ³⁽²⁾ A nad nimi troch náčelníkov - z ktorých jeden bol Daniel -, aby im satrapovia vydávali počet a aby kráľ neutrpel škodu. ⁴⁽³⁾ Daniel však prevýšil náčelníkov a satrapov, pretože mal vynikajúceho ducha, takže kráľ zamýšľal postaviť ho nad celé kráľovstvo. ⁵⁽⁴⁾ Preto náčelníci a satrapovia hľadali proti Danielovi zádrapku vo veci kráľovstva, no nevedeli nájsť nijakú zádrapku ani chybu, pretože bol verný a nijakej viny ani zádrapky na ňom nebolo. ⁶⁽⁵⁾ Vtedy tí mužovia povedali: „Nenájedme na tomto Danielovi nijakú zádrapku, ak ju nenájedme na ňom pre zákon jeho Boha.“ ⁷⁽⁶⁾ Preto sa náčelníci a satrapovia zišli ku kráľovi a hovorili. mu: „Kráľ Dárius, ži naveky! ⁸⁽⁷⁾ Všetci náčelníci tvojho kráľovstva, kniežatá, satrapovia, radcovia a námestníci sa uzniesli, aby vyšlo kráľovské nariadenie a prísny príkaz, že každého, kto by za tridsať dní prosil niečo od akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľu, hodia do levovej jamy. ⁹⁽⁸⁾ Preto, kráľu, vydaj rozkaz a podpíš pismo, ktoré podľa zákona Médov a Peržanov, ktorý je nezmeniteľný, nebude možno pozmeniť.“ ¹⁰⁽⁹⁾ A tak kráľ Dárius podpísal pismo so zákazom.

¹¹⁽¹⁰⁾ Keď sa Daniel dozvedel, že spis je podpísaný, išiel domov - obloky hornej izby mal otvorené smerom k Jeruzalemu - a tri razy denne padal na kolenná, modlil sa a oslavoval svojho Boha tak, ako to robieval aj predtým. ¹²⁽¹¹⁾ Vtom vtrhli tí mužovia a našli Daniela, ako sa modlí a prosí svojho Boha. ¹³⁽¹²⁾ Potom išli ku kráľovi a hovorili o kráľovskom zákaze: „Kráľu, nepodpísal si nariadenie, že každého, kto by za tridsať dní prosil akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľu, hodia do levovej jamy?“ Kráľ odpovedal: „To je isté slovo podľa zákona Médov a Peržanov, ktorý je nezmeniteľný.“ ¹⁴⁽¹³⁾ Nato hovorili kráľovi: „Daniel spomedzi júdskeho zajatcov nedbá na teba, kráľu, ani na zákaz, ktorý si podpísal, a tri razy denne sa modlí svoju modlitbu.“ ¹⁵⁽¹⁴⁾ Keď kráľ počul túto reč, veľmi sa zarmútil a zaumienil si, že Daniela zachráni. Až do západu slnka sa usiloval o jeho záchranu. ¹⁶⁽¹⁵⁾ Vtedy tí mužovia naliehali na kráľa a vraveli mu: „Vedz, kráľu, že u Médov a Peržanov je zákonom, že sa nesmie zmeniť nijaký zákaz alebo nariadenie, ktoré vydal kráľ! ¹⁷⁽¹⁶⁾ Nato kráľ vydal rozkaz, priviedli Daniela a hodili ho do levovej jamy. Kráľ povedal Danielovi: „Nech ťa vyslobodí tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš!“ ¹⁸⁽¹⁷⁾ I priniesli kameň a položili ho na otvor jamy; kráľ zapečatil svojím prsteňom a prsteňmi svojich veľmožov, aby sa Danielovo položenie nezmenilo.

¹⁹⁽¹⁸⁾ Potom kráľ odišiel do svojho paláca, noc strávil o hlade, pokrmu mu nedoniesli a spánok ho obchádzal. ²⁰⁽¹⁹⁾ Preto kráľ za svitania, keď sa rozvidnievalo, vstal a náhlivo šiel k levovej jame. ²¹⁽²⁰⁾ Ako sa blížil k jame, volal žalostným hlasom Daniela a vravel Danielovi: „Daniel, služobník živého Boha, vládla ťa tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš, zachrániť od levov?“ ²²⁽²¹⁾ Daniel odpovedal kráľovi: „Kráľ, ži naveky! ²³⁽²²⁾ Môj Boh poslal svojho anjela a zavrel pysky levom, takže mi neublížili, lebo sa u neho zistila moja nevina; ale ani proti tebe, kráľu, som nespáchal nič zlé.“ ²⁴⁽²³⁾ Vtedy sa mu kráľ veľmi zaradoval a rozkázal Daniela vytiahnuť z jamy. Vytiahli teda Daniela z jamy a nenašli na ňom nijaký úraz, lebo dôveroval svojmu

Bohu. Na kráľov rozkaz však priviedli mužov čo ohovárali Daniela, a hodili do levovej jamy ich, ich deti a ich ženy a nedopadli ani na dno jamy, keď sa ich levy zmocnili a rozdrúzgali im kosti.

²⁶⁽²⁵⁾ Potom kráľ Dárius napísal všetkým národom, kmeňom a nárečiam, ktoré bývali po celej zemi: ²⁷⁽²⁶⁾ „Váš, pokoj nech vzrastá! Odo mňa vychádza rozkaz: Nech sa po celom vladárstve môjho kráľovstva trasú a boja pred Danielovým Bohom, lebo je to Boh živý a trvá naveky, jeho kráľovstvo nezahynie, jeho vladárstvo trvá do konca. ²⁸⁽²⁷⁾ On zachraňuje a vyslobodzuje, robí znamenania a zázrak na nebi i na zemi. On zachránil Daniela od levov.“

²⁹⁽²⁸⁾ Danielovi sa však darilo aj za kralovania Dária, aj za kralovania Peržana Kýra.

Danielove videnia hl. 7 - 12

A. Zvieratá a Syn človeka hl. 7

Dan7

VII. ¹ V prvom roku babylonského kráľa Baltazára mal Daniel sen, videnie, ktoré mu prešlo hlavou. Potom sen napísal. (Začiatok správy. Hovoril:)

² Daniel povedal: „Videl som vo svojom nočnom videní a hľa, štyri vetry nebies rozbúrili veľké more ³ a z mora vystúpili štyri veľké zvieratá; boli od seba odlišné. ⁴ Prvé bolo ako lev a malo orlie krídla. Díval som sa, kým mu vytrhali krídla, postavili ho na dve nohy ako človeka a dali mu ľudské srdce. ⁵ A hľa, iné zviera, druhé, podobné medveďovi, bolo postavené na jednom boku a malo tri rebrá v pysku. A hovorili mu: „Hore sa, žer veľa mäsa!“ ⁶ Potom som videl iné, ako leopard; toto malo na chrbte štyri vtáčie krídla; zviera malo štyri hlavy a dostalo sa mu vladárstva. ⁷ Potom som videl v nočných videniach štvrté zviera, hrozné, strašné a nadmieru mocné; malo veľké železné zuby, žralo a drúzgalo, ostatok však pošliapalo nohami. Bolo rozdielne od všetkých prvých zvierat a malo desať rohov. ⁸ Pozoroval som rohy a hľa, iný roh, malý sa dvíhal medzi nimi. Nato boli tri z prvých rohov pred ním vytrhnuté; a hľa, na tomto rohu boli oči ako ľudské oči a ústa, ktoré hovorili veľké veci.

⁹ Pozeral som sa kým postavili tróny a zasadol Starec dní; jeho rúcho bolo biele ako sneh a vlasy na jeho hlave boli ako čistička vlna; jeho trón bol plameň ohňa a jeho kolesá blčiaci oheň. ¹⁰ Ohnivá rieka prúdila a vychádzala od neho; tisíce tisícov mu slúžili a desaťtisíce desaťtisícov stáli pred ním: započal súd a otvorili sa knihy. ¹¹ Pozeral som sa pri zvuku veľkých rečí, ktoré hovoril roh; pozeral som sa kým bolo zviera zabité, jeho telo zničené a hodené do blčiaceho ohňa. ¹² Aj ostatným zvieratám bola odňatá moc a bola im určená dĺžka života na istý čas.

¹³ Videl som v nočnom videní a hľa, v oblakoch neba prichádzal ktosi ako Syn človeka; prišiel až k Starcovi dní, priviedli ho pred neho. ¹⁴ A jemu bola odovzdaná vláda a kráľovstva, takže jemu slúžili všetky národy, kmene a nárečia; jeho vláda je vláda večná, ktorá nezaniká, a jeho kráľovstvo, ktoré nezahynie. ¹⁵ Môj - Danielov - duch ustrnul v schránke a videnia, ktoré mi prešli hlavou, ma podesili. ¹⁶ Priblížil som sa k jednému z tých, čo tam stáli, a pýtal som sa ho na istotu o tomto všetkom. I povedal mi a vyložil mi význam vecí: ¹⁷ „Tieto štyri veľké zvieratá sú štyria králi, ktorí povstanú zo zeme. ¹⁸ Ale kráľovstvo dostanú svätí Najvyššieho a kráľovstvo si udržia naveky a na veky vekov.“ ¹⁹ Potom som chcel istotu o štvrtom zvierati, ktoré bolo odlišné od všetkých, nadmieru hrozné, zuby malo zo železa a pazúry z kovu; žralo a drúzgalo, ostatok však šliapalo nohami. ²⁰ A o desiatich rohoch, ktoré malo na hlave, a o tom zvláštnom, ktorý vyrástol a pred ktorým tri klesli; na tomto rohu boli oči a ústa ktoré hovorili veľké veci, a podľa výzoru bol väčší než ostatné. ²¹ Díval som sa a tento roh viedol vojnu so svätými a prevládal ich, ²² kým neprišiel Starec dní a dal právo svätým Najvyššieho. A prišiel čas, keď kráľovstvo dostali svätí.

²³ Povedal toto: „Štvrté zviera bude štvrté kráľovstvo na zemi, ktoré bude rozdielne od všetkých kráľovstiev, bude zožierať, mlátiť a šliapať celú zem. ²⁴ A desať rohov: z toho kráľovstva povstane desať kráľov, po nich však povstane iný, ten bude rozdielny od prvších a troch kráľov zosadí. ²⁵ Bude hovoriť reči proti Najvyššiemu a bude nivočiť svätých Najvyššieho, bude chcieť zmeniť časy a zákon a budú odovzdaní do jeho ruky na časy a pol času. ²⁶ Ale bude zasadať súd a odníme mu moc, aby ju zničil a zahubil až do konca. Kráľovstvo však, vláda a moc nad kráľovstvami pod celým nebom bude odovzdaná ľudu svätých Najvyššieho; jeho kráľovstvo je večné kráľovstvo a jemu slúžia a poslúchajú ho všetky mocnárstva.“

²⁸ (Potiaľto je koniec veci.)

Mňa, Daniela, veľmi predesili moje myšlienky, tvár sa mi zmenila, ale vec som zachoval vo svojom srdci.“

B. Videnie capa a barana hl. 8

Dan8

VIII. ¹ V treťom roku kraľovania kráľa Baltazára zjavilo sa mne, Danielovi, videnie po tom, ktoré sa mi zjavilo na začiatku. ² Mal som videnie a vo videní som bol v pevnosti Súzy, ktorá je v provincii Elam. Vo videní som videl, že som pri rieke Ulai. ³ Keď som zdvihol oči, videl som barana stáť pri rieke, mal dva rohy; rohy boli vysoké, jeden však bol vyšší ako druhý, ten vyšší vyrástol neskôr. ⁴ Díval som sa, ako baran klal proti západu, proti severu a proti juhu, neobstálo pred ním nijaké zviera a nik ich nevyslobodil z jeho moci; robil, ako sa mu páčilo, a mohutnel. ⁵ Ako som to pozoroval, hľa, cap prichádzal od západu nad celým povrchom zeme, ale zeme sa nedotýkal. Cap mal nápadný roh medzi očami. ⁶ I priblížil sa k dvojrohému baranovi; ktorého som videl stáť pri rieke, a bežal k nemu v návale svojej sily. ⁷ Videl som ho, ako došiel k baranovi, rozzúrili sa naň, preklal barana a dolámal mu oba rohy, a baran nemal sily sprotiviť sa mu. Zhodil ho teda na zem, pošliapal ho a nebolo toho, kto by bol barana vyslobodil z jeho moci. ⁸ Cap však veľmi vzrástol, a keď zmohutnel, veľký roh sa zlomil a miesto neho vyrástli štyri značné na štyri vetry neba. ⁹ Potom z jedného z nich vyrástol jeden malý roh a nadmieru zmohutnel proti juhu, proti východu a proti nádhre. ¹⁰ I narástol až po nebeské vojsko, zhodil na zem z vojska, z hviezd a pošliapal ich. ¹¹ Narástol až po Knieža vojska, odňal mu ustavičnú obeť a zvrhol miesto jeho svätyne. ¹² Hriešnym spôsobom (?) postavil vojsko proti ustavičnej obete a zvrhol pravdu na zem; urobil to a darilo sa mu. ¹³ Tu som počul hovoriť svätého. Ktorýsi svätý totiž vrazil komusi, kto sa pýtal: „Dokedy bude videnie o ustavičnej obete a o hriechu, ktorý pošliapaním zničí svätyňu a vojsko?“ ¹⁴ Odpovedal mu: „Do dvetisícristo večerov - rán, potom sa oslobodí svätyňa.“

¹⁵ Keď som potom ja, Daniel, mal videnie, usiloval som sa porozumieť. Vtom zastal predom mnou ktosi, vyzeral ako muž. ¹⁶ I počul som nad Ulaiom ľudský hlas, volal a hovoril: „Gabriel, vysvetli tamtomu videnie!“ ¹⁷ Nato prišiel k miestu, kde som stál, a ako prichádzal, naľakal som sa a padol som na tvár. On mi však vrazil: „Rozumej, syn človeka, lebo videnie sa vzťahuje na konečný čas. ¹⁸ A kým so mnou hovoril, omdlený som ležal tvárou na zemi. Potom sa ma dotkol, postavil ma na moje miesto ¹⁹ a vrazil: „Hľa, ja ti oznámim, čo sa stane na konci hnevu, lebo sa vzťahuje na konečný čas. ²⁰ Dvojrohý baran, ktorého si videl, sú králi: médsky a perzský. ²¹ Cap je grécky kráľ a veľký roh, ktorý bol medzi očami, to je prvý kráľ. ²² A že sa zlomil a miesto neho vyrástli štyri: štyri kráľovstvá povstanú z národa, nie však v jeho sile. ²³ Na konci ich kraľovania, keď hriešnici doplnia mieru, povstane kráľ s bezočivou tvárou ktorý sa vyzná v úkladoch. ²⁴ Vzrastie jeho moc, nie však z vlastnej sily, neuveriteľne bude pustošiť, bude sa mu dariť a urobí to: bude ničiť mocnárov i svätý ľud. ²⁵ Pre jeho rozum budú

mať úspech úklady v jeho ruke; vo svojom srdci sa bude vyvyšovať, bezstarostne bude nivočiť mnohých, povstane proti kniežat'u kniežat, bude však zlomený bez (prispenia) ruky.

²⁶ Videnie o večeroch a ránach, o ktorom je reč, je pravda. A ty uzavri videnie, lebo sa vzťahuje na mnohé dni.“

²⁷ Ja, Daniel, som však omdlieval a dni som chorľavel. Keď som vstal, konal som službu kráľovi a bol som rozrušený pre videnie, ale nebolo, kto by ho bol vyložil.

C. Proroctvo o sedemdesiatich týždňoch hl. 9

Dan9

IX. ¹ V prvom roku Asuerovho syna Dária z potomstva Médov, ktorý sa stal kráľom nad kráľovstvami Chaldecov, ² v prvom roku jeho panovania som ja, Daniel, pochopil z kníh počet rokov, o ktorých hovoril Pán prorokovi Jeremiášovi, že sa totiž má naplniť sedemdesiat rokov, kým bude Jeruzalem v zrucaninách. ³ I obrátil som tvár k svojmu Pánovi, k Bohu, aby som ho hľadal modlitbou a prosbami s pôstom, vrecovinou a popolom. ⁴ Modlil som sa teda k Pánovi, svojmu Bohu, a vyznával som sa. I hovoril som: „Prosím, Pane, Bože veľký a hrozný, ktorý zachovávaš zmluvu a milosrdenstvo k tým, čo ťa milujú a zachovávajú tvoje príkazy! ⁵ Zhrešili sme, konali sme zlo a páchali nepravosť; vzbúrili sme sa a odklonili sme sa od tvojich príkazov a od tvojho práva. ⁶ Nepočúvali sme na tvojich sluhov, prorokov, ktorí v tvojom mene hovorili našim kráľom, našim kniežatám, našim otcom a celému ľudu krajiny: ⁷ Tebe, Pane, náleží spravodlivosť, nám však zahanbená tvár, akú ju majú dnes mužovia Júdska, obyvatelia Jeruzalema a všetci Izraeliti, blízki i vzdialení v rozličných krajinách, kde si ich zahnal pre ich nevernosť, ktorou sa proti tebe prehrešili. ⁸ Nám, Pane, našim kráľom, našim kniežatám a našim otcom, ktorí zhrešili proti tebe, patrí zahanbená tvár. ⁹ Pánovi, nášmu Bohu, svedčí milosrdenstvo a zľutovanie, pretože sme sa vzbúrili proti nemu ¹⁰ a nepočúvali sme hlas Pána, svojho Boha, aby sme kráčali podľa jeho zákonov, ktoré položil pred nás prostredníctvom svojich sluhov prorokov. ¹¹ Celý Izrael prestúpil tvoj zákon a odvrátil sa, aby nepočul tvoj hlas. Nuž padla na nás kľatba a prísaha, napísaná v zákone Božieho sluhu Mojžiša, pretože sme zhrešili proti nemu. ¹² Splnil na nás a na našich sudcoch, ktorí súdili, slovo, ktoré hovoril: že dopustí na nás veľké nešťastie; veď sa pod celým nebom neprihodilo niečo také, ako sa prihodilo v Jeruzaleme. ¹³ Ako je napísané v Mojžišovom zákone, zastihlo nás všetko nešťastie a neuprosovali sme tvár Pána, svojho Boha, aby sme sa odvrátili od svojich zločinov a pochopili tvoju vernosť. ¹⁴ Pán bedlil nad nešťastím a priviedol ho na nás, pretože Pán, náš Boh, je spravodlivý vo všetkých svojich činoch, ktoré učinil; veď sme nepočúvali jeho hlas.

¹⁵ Teraz však, Pane, Bože náš, ktorý si vyviedol svoj ľud pevnou rukou z Egypta a po dnešný deň si si urobil meno: zhrešili sme, spáchali sme zlo. ¹⁶ Prosím, Pane, nech sa podľa celej tvojej spravodlivosti odvráti tvoj hnev a tvoja prchkosť od tvojho mesta Jeruzalema, od tvojej svätej hory, veď pre naše hriechy a pre zločiny našich otcov je Jeruzalem a tvoj ľud na potupu všetkým, ktorí sú okolo nás. ¹⁷ Teraz však, Bože náš, vyslyš modlitbu svojho sluhu a jeho prosby a kvôli sebe samému rozsvieť svoju tvár nad svojou spustošenou svätynou. ¹⁸ Nakloň, Bože, svoje ucho a počuj; otvor svoje oči a pozri na našu opustenosť a na mesto, nad ktorým sa vzýva tvoje meno; veď nie pre svoju spravodlivosť predostierame svoje prosby pred tvoju tvár, ale pre tvoje veľké milosrdenstvo! ¹⁹ Vyslyš, Pane, zľutuj sa, Pane, pozoruj a urob, nemeškaj kvôli sebe samému, Bože môj, veď sa vzýva tvoje meno nad tvojím mestom a nad tvojím ľudom!“

²⁰ Ešte som hovoril a modlil som sa a vyznával som svoj hriech a hriech svojho ľudu, Izraela, a predkladal som Pánovi, svojmu Bohu, svoje prosby za svoju svätú horu, ešte som hovoril v modlitbe, keď rýchle priletel muž, Gabriel, ktorého som videl predtým vo videní, a dotkol sa ma v čase večernej obety. ²² Počúval ma, zhováral sa so mnou a riekol: „Daniel, teraz

som prišiel, aby som ťa zrozumiteľne poučil. ²³ Na začiatku tvojich prosieb vyšla reč a ja som prišiel vyložiť ti ju, pretože si miláčik. Pozoruj teda reč a porozumej videnia! ²⁴ Sedemdesiat týždňov je určených pre tvoj ľud a pre tvoje sväté mesto, aby sa ukončil zločin a aby prestal hriech, aby sa uzmierila vina a priviedla sa večná spravodlivosť, spečatilo sa videnie a proroctvo a bol pomazaný Svätý svätých. ²⁵ Vezd teda a pochop: Od vyjdenia rozkazu, aby sa Jeruzalem znova postavil, až po pomazané knieža bude sedem týždňov a šesťdesiatdva týždňov; znovu sa postaví ulica i múry v úzkosti časov. ²⁶ Po šesťdesiatich dvoch týždňoch zabijú pomazaného bez toho, že by mal (vinu). A ľud s kniežaťom, ktorý má prísť, zničí mesto a svätyňu; koniec toho bude pustošenie a po vojne bude predurčené ničenie.

²⁷ V jednom týždni však potvrdí zmluvu s mnohými a v polovici týždňa prestane obeta a žertva, v chráme však bude ohavné spustošenie a až do dovŕšenia a do konca potrvá spustošenie.“

D. Videnie o tretom kráľovstve hl. 10 - 12

Dan10

X. Zjavenie sa anjela. - ¹ V treťom roku perzského kráľa Kýra bolo Danielovi, ktorý sa volá Baltazár, zjavené slovo. Slovo o veľkom utrpení je pravdivé. Pozoroval to slovo a vo videní dostal vysvetlenie. ² V tých dňoch som bol ja, Daniel, v smútku za celé tri týždne. ³ Chutný chlieb som nezjedol, mäso a víno mi nevošlo do úst a vôbec som sa nepomazal, kým neprešli celé tri týždne. ⁴ Na dvadsiaty štvrtý deň prvého mesiaca som však bol pri brehu veľkej rieky, (je to Tigris). ⁵ Zdvihol som oči, díval som sa a hľa, človek odiaty do plátna a driek mal prepásaný ofazským zlatom. ⁶ Jeho telo bolo ako chryzolit, jeho tvár ako zjav blesku, jeho oči ako ohnivé fakle, jeho ramená a nohy ako svit ligotavého kovu a zvuk jeho reči ako hukot zástupu. ⁷ Videnie som videl ja, Daniel, sám, mužovia však, ktorí boli so mnou, videnie nevideli, iba sa ich zmocnil veľký strach a utekali sa schovať. ⁸ Ostal som teda sám a videl som toto veľké videnie. Nezvýšilo mi sily, ale aj môj výzor sa hrozne zmenil a neudržal som si silu. ⁹ Vtom som počul zvuk jeho slov. A len čo som počul zvuk jeho slov, padol som omdletý na tvár a ležal som tvárou k zemi. ¹⁰ Tu sa ma dotkla ruka a zdvihla ma na kolená a na dlane rúk ¹¹ a povedal mi: Daniel, miláčik, sleduj slová, ktoré ti ja hovorím, a postav sa na svoje miesto, lebo teraz som poslaný k tebe.“ Kým mi hovoril tieto slová, vstal som s chvením. ¹² I riekol mi: „Neboj sa, Daniel! Od prvého dňa, čo si si upriamil srdce, aby si pochopil a pokoroval sa pred svojím Bohom, sú vyslyšané tvoje slová a ja som prišiel pre tvoje slová. ¹³ Ale knieža Perzského kráľovstva stálo proti mne dvadsaťjeden dní a hľa Michal, jedno z prvých kniežat, prišlo mi na pomoc a nechal som ho tam pri kniežati perzského kráľa. ¹⁴ Prišiel som teda vyložiť, čo postihne na konci dní tvoj ľud, lebo o tých dňoch bude ešte videnie.“

¹⁵ Kým mi hovoril tieto slová, sklonil som si tvár k zemi a mlčal som. ¹⁶ A hľa, ľudským spôsobom sa mi dotkol perí. Nato som otvoril ústa a povedal som tomu, čo stál proti mne: „Pane môj, pri videní som sa zviňal od bolesti a neostalo vo mne sily. ¹⁷ Ako by teda mohol sluha môjho pána hovoriť tu s mojím pánom? Veď vo mne odteraz niet sily, ani dych nezostal vo mne! ¹⁸ Vtom sa ma znova dotkol ten čo vyzeral ako človek a posilňoval ma. ¹⁹ I povedal mi: A kým „Neboj sa, miláčik, pokoj s tebou, posilni, posilni sa!“ A kým hovoril so mnou, nadobudol som silu a vravel som „Hovor, môj pane, veď si ma posilnil!“ ^{20a} Hovoril teda: „Či vieš, prečo som prišiel k tebe? ^{21a} Ale oznámim ti, čo je napísané v spoľahlivom písme. ^{20b} A teraz sa vrátim bojovať s perzským kniežaťom. Len čo vytiahnem, už prichádza knieža grécke; ^{21b} a niet jediného, kto by mi proti nim pomáhal, okrem Michala, vášho kniežaťa.“

Dan11

XI. ¹ A ja som v prvom roku Dária Médskeho stál na jeho posilnenie a pomoc.

Videnie o egyptsko-sýrskej vojne. - ² Teraz ti však zvestujem pravdu. Ešte traja králi povstanú v Perzii a štvrtý získa väčšie bohatstvo než všetci. Keď bude mocný, pomocou svojho bohatstva zbúrcuje všetko proti kráľovstvu Grékov. ³ I povstane hrdinský kráľ, bude mať veľké mocnárstvo a bude konať podľa svojej ľubovôle. ⁴ Len čo však povstane, jeho kráľovstvo sa zrúti a rozdelí sa na štyri vetvy nebies, ale nie medzi jeho potomstvo, ani to nebude vláda, akou on vládol, lebo jeho kráľovstvo sa rozbiť v prospech iných, nie tamých.

⁵ Kráľ juhu zosilnie a jedno z jeho kniežat bude silnejšie ako on a bude vládnuť; jeho vláda bude mocná. ⁶ Po rokoch sa však spoja a dcéra kráľa juhu pôjde ku kráľovi severu urobiť vyrovnanie. Ale neudrží si vládu ramena, neobstojí ani on, ani jeho rameno, ale bude vydaná ona a tí, čo ju priviedli, i ten, čo ju splodil, aj ten, čo jej bol svojho času na pomoci. ⁷ Potom povstane výhonok z jej koreňov, chopí sa moci a dôjde k pevnostiam kráľa severu, vystúpi proti nim a zmocní sa (ich). ⁸ Aj ich bohov spolu s liatinami a skvostnými striebornými a zlatými nádobami odnesie do zajatia do Egypta; tam bude stáť roky nad kráľom severu. ⁹ Potom pôjde do kráľovstva kráľa juhu, ale vráti sa do svojej krajiny.

¹⁰ Jeho synovia sa však vzbúria, zhromaždia veľký zástup vojska, budú tiahnuť, zaplavia a prerazia, potom sa vrátia a budú zúriť proti pevnostiam. ¹¹ Nato sa roztrpčí kráľ juhu a bude proti nemu, proti kráľovi severu, bojovať, postaví veľké množstvo a dostane množstvo do svojej ruky. ¹² Zajme množstvo, až sa mu bude vyvyšovať srdce, porazí desaťtisíce, ale nebude dosť silný. ¹³ Kráľ severu totiž znovu postaví armádu, väčšiu než prv, a po čase, po rokoch bude tiahnuť s veľkým vojskom a značným bohatstvom. ¹⁴ V tých časoch mnohí povstanú proti kráľovi juhu a synovia násilníkov z tvojho ľudu sa zdvihnú, aby naplnili videnie, ale padnú. ¹⁵ Príde kráľ severu, nakopí násyp a zaujme mesto s pevnosťami; ramená juhu neobstoja a jeho vybraný ľud nemá sily obstať. ¹⁶ Ten, čo príde proti nemu, bude robiť, ako sa mu zachce, nik neobstojí pred ním. Zastaví sa v nádhernej zemi a nivočenie bude v jeho ruke. ¹⁷ Bude hľadiť, aby sa do jeho moci dostalo celé jeho kráľovstvo, vyrovná sa s ním a dá mu dcéru žien, aby ho zničil, no nestane sa to, nebude tak. ¹⁸ Potom obráti tvár ostrovom a mnohé zaujme; istý veľmož mu však zarazí úsmešky, ba odplatí mu posmech. ¹⁹ Potom obráti tvár k pevnostiam svojej krajiny, no padne a nebude ho. ²⁰ Miesto neho povstane taký, čo pošle vyberača do nádherného kráľovstva, ale za niekoľko dní sa zlomí, nie však pomocou hnevu ani vojny.

Kráľ prenasledovateľ. - ²¹ Miesto neho povstane opovrhovaný, ktorému nedajú kráľovskú poctu; no príde potichučky a úkladmi sa zmocní kráľovstva. ²² Valiace sa vojská budú spred neho zmetené a zlomené, aj knieža zmluvy. ²³ Len čo sa kto s ním spojí, bude strojiť úklady, bude postupovať nie pomocou malého ľudu. ²⁴ Bezpečne vnikne do najtučnejších krajín a bude robiť, čo nerobili jeho otcovia ani otcovia jeho otcov; korisť, plen a majetok im rozhádže a bude mať plány proti ich pevnostiam, no len dočasu. ²⁵ Potom si zbúrcuje silu a srdce s veľkým vojskom proti kráľovi juhu. Kráľ juhu sa však vyberie do vojny s veľkým a neobyčajne mocným vojskom, lenže neobstojí, pretože bude snovať proti nemu úklady. ²⁶ Veď ho zlomia tí, čo jedia jeho pokrm, jeho vojsko odpláva a padnú mnohí prebodnutí. ²⁷ Srdce oboch kráľov sa obráti na zlo a pri jednom stole budú hovoriť lož, ale nepodari sa im to, lebo koniec je ešte na čas odložený.

²⁸ Potom sa vráti s veľkým bohatstvom do svojej krajiny, srdce si obráti proti svätej zmluve, bude konať proti nej a vráti sa do svojej krajiny. ²⁹ V určitom čase pôjde znovu na juh, ale posledný prípad nebude ako predošlý. ³⁰ Pôjdu proti nemu kitijské lode, ochabne a vráti sa, i bude sa zlosť na svätú zmluvu a bude konať (proti nej), potom sa vráti a obráti svoju pozornosť na tých, čo opustili svätú zmluvu. ³¹ Povstanú z neho ramená a znesvätia pevnú svätyňu, odstránia ustavičnú obeť a postavia ohavnosť spustošenia. ³² Tých, čo hrešia proti zmluve pochlebovaním, privedie k odpadu, ale ľud tých, čo poznajú svojho Boha, ostane pevný

a bude konať. Rozumní z ľudu privedú mnohých k chápaniu, ale začas budú padať pod mečom, v plameňoch, v zajatí a pri plienení. ³⁴ Keď však budú padať, dostane sa im malej pomoci a mnohí sa k nim pokrytecky pridajú. ³⁵ Niektorí z rozumných klesnú, aby sa zbavili trosky, očistili a obielili do konečného času, lebo do istého času ešte trvá.

³⁶ Kráľ bude konať podľa svojej ľubovôle a bude sa vyvyšovať a nadúvať nad každého boha; aj proti Bohu bohov bude hovoriť zvláštne veci a bude sa mu dariť, kým sa neukončí hnev, lebo čo je určené, sa splní. ³⁷ Ani bohov svojich otcov si nebude všímať, ani miláčika žien, ani nijakého Boha si nevšímne, lebo sa bude nadúvať nad všetko. ³⁸ Namiesto toho bude uctievať boha pevností a boha, ktorého nepoznali jeho otcovia, bude uctievať zlatom, striebrom, drahokamami a klenotmi. ³⁹ Posilnenie pevností vykoná s cudzím bohom; kto ho uzná, tomu preukáže veľkú česť, tých ustanoví za vládcov nad mnohými a za poplatok im rozdelí krajinu.

⁴⁰ V poslednom čase bude s ním bojovať kráľ juhu; a kráľ severu sa vyrúti naňho s vozmi, jazdcami a mnohými loďami; príde do krajín, zaplaví a prejde. ⁴¹ Potom vnikne do nádhernej krajiny a mnohé (krajiny) padnú. Ale títo sa vyslobodia z jeho ruky: Edom, Moab a hlavná časť Amončanov. ⁴² Vystrie ruku proti krajinám a egyptská krajina neunikne. ⁴³ Zmocní sa pokladov zlata a striebra a všetkých cenností Egypta; Líbyjci však a Etiópci budú v jeho sprievode. ⁴⁴ Ale poplašia ho chýry z východu a severu, preto s veľkou zlosťou odíde aby znivočil a spustošil mnohých. ⁴⁵ Svoje palácové stany rozostaví medzi morami a nádhernou svätou horou. Dôjde však ku svojmu koncu a nepomôže mu nik.

Dan12

XII. Oslobodenie národa. - ¹ V tom čase povstane Michal, veľké knieža, čo stojí nad synmi tvojho národa:

Bude to čas úzkosti, aký nebol, odkedy povstal národ až po ten čas. V tom čase bude tvoj ľud oslobodený, každý, koho nájdú zapísaného v knihe. ² A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu. ³ Rozumní sa budú skvieť ako lesk oblohy a tí, čo mnohých priviedli k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky.

⁴ Ty však, Daniel, uzavri slová a zapečat' knihu na posledný čas; mnohí ju preskúmajú a rozšíri sa poznanie.

⁵ Ja, Daniel som videl, hľa, dvaja iní stáli jeden na jednom brehu rieky, druhý na druhom brehu rieky. ⁶ I spýtal som sa muža, ktorý bol oblečený do plátna a stál nad vodou rieky: „Kedy bude koniec týchto zázračných vecí?“ ⁷ Tu som počul muža, ktorý bol oblečený do plátna a stál nad vodami rieky. Zdvihol pravicu i ľavicu k nebu a prisahal na toho, čo večne žije: „Áno, na čas, časy a polovicu, a keď sa dovíši zlomenie moci svätého ľudu, skončí sa toto všetko.“ ⁸ Ja som počul, ale nerozumel som: Preto som povedal: „Pane, čo bude koniec týchto vecí?“ ⁹ I riekol: „Chod', Daniel, lebo slová sú uzavreté a zapečatené do posledného času. ¹⁰ Mnohí sa očistia, obielia a zbavia sa trosky; bezbožní budú konať bezbožne, ani jeden bezbožník nepochopí, ale rozumní pochopia. ¹¹ A od času, čo odstránia ustavičnú obeť a postavia ohavnosť spustošenia, uplynie tisícdeväťdesiat dní. ¹² Šťastný, kto bude čakať a dosiahne tisíctridsaťpäť dní.

¹³ Ty však chod' ku koncu a odpočívaj! No potom vstaň k svojmu údelu na konci dní!“

Historické dodatky hl. 13 - 14

Dan13

XIII. Príbeh Zuzany. - ¹ V Babylone býval istý muž, menom Joakim. ² Vzal si za manželku Helkiášovu dcéru Zuzanu, ktorá bola veľmi pekná a bohabojná. ³ Keďže jej rodičia boli spravodliví, vychovávali svoju dcéru podľa Mojžišovho zákona. ⁴ Joakim bol veľmi bohatý a v susedstve domu mal ovocnú záhradu; a pretože bol váženejší ako ostatní, schádzali sa k nemu Židia. ⁵ V tom roku ustanovili z ľudu za sudcov dvoch starcov, ktorí zdanlivo spravovali ľud. ⁶ Oni sa zdržiavali v Joakimovom dome a všetci, ktorí mali spory, prichádzali k nim. ⁷ Keď potom ľud cez poľudnie odchádzal, vošla Zuzana prechádzať sa do záhrady svojho muža. ⁸ Starci ju každý deň videli vchádzať a prechádzať sa, i zahoreli žiadostivosťou k nej. ⁹ Rozvrátili si myseľ, odvrátili si oči, že nevideli nebo, a nepripomenuli si spravodlivé rozsudky. ¹⁰ Oboch teda zranila láska k nej, ale svoj bôľ si vzájomne nepreznali, ¹¹ lebo sa hanbili prezradiť svoju žiadosť, že sa chcú s ňou stretnúť, ¹² iba zo dňa na deň žiadostivejšie sa usilovali vidieť ju. I hovorili si: ¹³ „Podme domov, je čas obeda! A keď vyšli, vzdialili sa od seba. ¹⁴ Keďže sa však vrátili, stretli sa, a keď sa vzájomne dopytovali na dôvod, priznali sa k svojej žiadostivosti a spoločne si ustálili čas kedy ju môžu nájsť samu. ¹⁸ Ako striehli na príhodný deň, vošla raz - ako včera i predvčerom - len s dvoma slúžkami a chcela sa v záhrade kúpať; bola totiž horúčosť. ¹⁶ A nebolo tam nikoho okrem dvoch starcov ktorí sa schovali a pozorovali ju. ¹⁷ I povedala slúžkam: „Doneste mi olej a masti, ale dvere zatvorte, okúpem sa.“ ¹⁸ Urobili podľa rozkazu, zatvorili dvere záhrady a zadnými dvierkami odišli doniesť, čo rozkázala; nevedeli, že sú dnu schovaní starci. ¹⁹ Keď však slúžky odišli, dvaja starci vstali, pribehli k nej a vraveli: ²⁰ „Pozri, dvere záhrady sú zatvorené, nik nás nevidí a my sme žiadostiví po tebe, nuž pristaň a oddaj sa nám! ²¹ Ak by si nechcela, budeme proti tebe svedčiť, že bol s tebou nejaký mladík a preto si poslala slúžky preč.“

²² Zuzana zakvílila a povedala: „Úzkosť ma zvierá z každej strany: veď ak to urobím, bude mi to smrťou, ak však neurobím, neuniknem vašim rukám! ²³ Ale je pre mňa lepšie bez činu upadnúť do vašich rúk než zhrešiť pred Pánovou tvárou.“ ²⁴ Vtom Zuzana zvolala veľkým hlasom, ale zvolali proti nej aj starci. A jeden bežal k dverám záhrady a otvoril. ²⁶ Keď sluhovia domu počuli zo záhrady krik, vbehli cez zadné dvierka pozrieť, čo sa deje. ²⁷ Keď im starci rozpovedali svoje reči, sluhovia sa veľmi hanbili, veď o Zuzane sa nehovorilo nikdy nič podobné.

²⁸ Keď na druhý deň prišiel ľud k jej manželovi, prišli aj dvaja starci, plní zločinného úmyslu proti Zuzane, aby ju mohli zabiť. ²⁹ Hovorili pred ľuďom: „Pošlite po Helkiášovu dcéru Zuzanu, Joakimovu manželku!“ Hneď aj poslali. ³⁰ I prišla s rodičmi, dietkami a všetkými svojimi príbuznými. Zuzana však bola veľmi nežná a pekného výzoru. ³² Nehanebníci rozkázali, aby sa odhalila - bola totiž zahalená -, aby sa aspoň takto nasýtili jej krásou. ³³ Jej príbuzní i všetci, čo ju poznali, plakali.

³⁴ Vtedy uprostred ľudu povstali dvaja starci a položili ruky na jej hlavu. ³⁵ Ona s plačom pozdvihla oči k nebu, veď jej srdce bolo plné dôvery k Pánovi! ³⁶ Starci však vraveli: „Keď sme sa my prechádzali po záhrade, vošla táto s dvoma slúžkami, zatvorila dvere záhrady a poslala slúžky preč. ³⁷ Vtom k nej prišiel mladík, ktorý bol ukrytý, a zhrešil s ňou. ³⁸ My sme boli v rohu záhrady, a keď sme videli zločin, pribehli sme k nim a videli sme ich spolu hrešiť. ³⁹ Jeho sme nemohli chytiť, pretože bol mocnejší ako my, otvoril dvere a vyskočil von. ⁴⁰ Keď sme dolapili túto, spytovali sme sa jej, kto je ten mladík, ale nechcela prezradiť. Toto dosvedčujeme!“

⁴¹ Zástup im ako starcom a sudcom uveril a odsúdil ju na smrť.

⁴² Zuzana však zvolala veľkým hlasom: „Bože večný, ktorý poznáš skryté veci, ktorý vieš všetko skôr, ako sa stane, ⁴³ ty vieš, že svedčili proti mne falošne; pozri, umieram, hoci som neurobila nič z toho, čo títo zločinne svedčia proti mne.“

⁴⁴ A Pán vyslyšal jej hlas. ⁴⁵ Keď ju viedli na smrť, vzbudil Pán svätého ducha v istom mladom chlapcovi, ktorý sa volal Daniel, ⁴⁶ i zvolal veľkým hlasom: „Ja som čistý od krvi tejto (ženy). ⁴⁷ Všetok ľud sa obrátil k nemu so slovami: „Čo je to za reč, čo hovoríš?“ ⁴⁸ On si stal

doprostred nich a povedal: „Takí hlúpi ste, synovia Izraela? Bez súdu, bez stopovania pravdy ste odsúdili dcéru Izraela! ⁴⁹ Obnovte súd, pretože falošne svedčili proti nej! ⁵⁰ Ľud sa v náhlosti vrátil a starší mu povedali: „Pod', sadni si medzi nás, pretože ti Boh dal vážnosť starca! ⁵¹ Nato im Daniel povedal: „Oddel'te ich ďaleko od seba, ja ich rozsúdim! ⁵² Keď ich teda od seba oddelili, zavolať jedného z nich a povedal mu: „Ty, čo si zostareš v zločinných dňoch, teraz došli tvoje hriechy, ktoré si predtým páchal, ⁵³ keď si vynášal nespravodlivé rozsudky, utláčal nevinných a prepúšťal vinných, hoci Pán riekol: „Nevinného a spravodlivého nezabiješ!“ ⁵⁴ Nuž teraz, ak si ju videl, povedz, pod akým stromom si ich videl zhovárať sa?“ Ten odpovedal: „Pod lentyškom. ⁵⁵ Nato Daniel povedal: „Krásne si luhal proti vlastnej hlave; hľa, Boží anjel dostal od Boha výrok a rozsekne ťa na dve. ⁵⁶ Keď ho odvedli, rozkázal, aby prišiel druhý; i povedal mu: „Semä kanaánske, a nie júdske, krása ťa zviedla a žiadostivosť ti rozvrátila srdce. ⁵⁷ Takto ste robievali dcéram Izraela a ony sa zo strachu dali s vami do reči; Júdova dcéra však nestrpela vašu nepravosť. ⁵⁸ Teraz mi teda povedz; pod akým stromom si ich dochytil zhovárať sa?“ On povedal: „Pod dubom. ⁵⁹ Daniel mu však odpovedal: „Krásne si luhal aj ty proti vlastnej hlave. Boží anjel totiž čaká s mečom, aby ťa preťal napoly a usmrtil vás.“

⁶⁰ Nato celý zástup zvolal veľkým hlasom a dobrorečil Pánovi, ktorý zachraňuje tých, čo v neho dúfajú. ⁶¹ I pozdvihli sa proti dvom starcom, lebo ich Daniel z vlastných úst usvedčil, že vydali falošné svedectvo a naložili s nimi, ako oni zločinne nakladali so svojím blížnym; ⁶² aby sa všetko konalo podľa Mojžišovho zákona, usmrtili ich a nevinná krv sa v ten deň zachránila. ⁶³ Helkiáš však a jeho žena chválili Boha za svoju dcéru Zuzanu spolu s jej mužom Joakimom a všetkými príbuznými, pretože sa na nej nenašlo nič podlého.

⁶⁴ A od toho dňa i naďalej ostal Daniel veľký v očiach ľudu.

Bél a drak. - ⁶⁵ Kráľ Aštyaga uložili k jeho otcom a jeho kráľovstvo prevzal Peržan Kýros.

Dan14

XIV. ¹ Daniel bol kráľovým hosťom a váženejším než ostatní jeho priatelia.

² Babylonci mali modlu, ktorá so volala Bél; každý deň jej venovali dvanásť meríc múky, štyridsať oviec a šesť krčahov vína. ³ Aj kráľ si ju uctieval a chodil sa jej každý deň klaňať. Ale Daniel sa klaňal svojmu Bohu. Kráľ sa ho pýtal: „Prečo sa neklaniaš Bélovi?“ ⁴ On mu odpovedal: „Preto, že si nectím rukou robené modly, ale živého Boha, ktorý stvoril nebo a zem a má vládu nad každým telom. ⁵ Kráľ mu povedal: „Nezdá sa ti, že Bél je živý boh? Či nevidíš, koľko zje a vypije každý deň?“ ⁶ Daniel odpovedal so smiechom: „Nemýľ sa, kráľu; ten je zdruka blatom zvonku kovom a ešte nikdy nejedol.“ ⁷ Kráľ s hnevom zavolať jeho kňazov, a povedal: „Ak mi nepoviete, kto tie hostiny poje, ⁸ zomriete, ale ak dokázate, že to poje Bél, zomrie Daniel, pretože sa rúhal Bélovi. Daniel vravel kráľovi: „Nech sa stane podľa tvojho slova!“ ⁹ Bélových kňazov bolo sedemdesiat, okrem žien a detí.

Potom prišiel kráľ s Danielom do chrámu ¹⁰ a Bélovi kňazi povedali: „Pozri, my vyjdeme von, ty však, kráľu, predlož pokrmu, namiešaj a polož vína, zamkni dvere a zapečat' ich svojím prsteňom. ¹¹ A keď ráno prídeš a nezistíš, že Bél všetko pojedol, nech podstúpime smrť; alebo Daniel, ktorý na nás luhal. ¹² Nerobili si starosti, pretože pod stolom urobili tajný vchod, pravidelne cezeň vchádzali a veci poodnášali. ¹³ Keď však oni odišli a kráľ predložil Bélovi pokrmu, Daniel dal svojim sluhom rozkaz, priniesli popol a posypali celý chrám pred samým kráľom. Potom vyšli, zamkli dvere, zapečatili kráľovým prsteňom a odišli.

¹⁴ V noci však, ako obyčajne, prišli kňazi aj ich ženy a deti a všetko pojedli a popili. ¹⁵ Kráľ vstal za svitania a Daniel s ním. ¹⁶ I pýtal sa: „Sú pečate porušené, Daniel?“ On odpovedal: „Neporušené, kráľu! ¹⁷ A keď potom kráľ otvoril dvere a pozrel na stôl, veľkým hlasom zvolal: „Veľký si Bél a niet u teba nijakého podvodu! ¹⁸ Ale Daniel sa smial, zachytil kráľa, nevkrčil

dnu, a povedal: „Pozri si podlahu a všimni si, čie sú to stopy.“¹⁹ Kráľ vravel: „Vidím stopy mužov, žien a detí. Nato dal rozhnevaný kráľ²⁰ pochytať kňazov aj ich ženy a deti; i ukázali mu tajné dvere, ktorými vchádzali a stovili veci, ktoré boli na stole.“²¹ Kráľ ich pozabíjal a Béla vydal Danielovi na ľubovôľu. A on ho zrútil spolu i s chrámom.

²² Bol však veľký drak, ktorého Babylonci ctili,²³ a kráľ povedal Danielovi: „Aj o tomto povieš, že je z kovu? Pozri žije, je a pije; klaňaj sa mu teda!“²⁴ Ale Daniel odpovedal: „Pánovi, svojmu Bohu, sa budem klaňať, on je živý Boh.“²⁵ Ty však, kráľ, zmocni ma a draka zabijem bez meča a bez palice. Na čo kráľ povedal: „Zmocňujem ťa!“

²⁶ Daniel vzal smolu, loj a vlasy, uvaril to spolu, narobil bochníkov a dal ich drakovi do pysku. Keď to drak zožral, roztrhlo ho. I povedal: „Pozrite, čo ste uctievali!“

²⁷ Keď to Babylonci počuli, veľmi sa rozhnevali, zhromaždili sa ku kráľovi a hovorili: Kráľ sa stal Židom, zrútil Béla, zabil draka a povraždil kňazov.“²⁸ Keď došli ku kráľovi; vraveli: „Vydaj nám Daniela, ináč zabijeme teba aj tvoj dom!“²⁹ Keď kráľ videl, že naňho mocne doliehajú, pod nátlakom im Daniela vydal. A oni ho hodili do levovej jamy, kde ostal šesť dní. V jame bolo sedem levov, ktorým dávali každý deň dve telá a dve ovce; ale v ten deň im ich nedali, aby zožrali Daniela.

³² V Júdsku bol prorok Habakuk, ktorý navaril jedlo, nadrobil do vahančeka chleba a išiel na pole, aby to zanesol žencom.³³ Vtom riekol Habakukovi Pánov anjel: „Zanes obed, ktorý máš, do Babylonu Danielovi ktorý je v levovej jame!“³⁴ Habakuk odpovedal: „Pane, Babylon som nevidel a jamu nepoznám.“³⁵ Nato ho Pánov anjel chytil za temä, niesol ho za vlasy a položil ho rýchlosťou svojho dychu nad levovú jamu.³⁶ A Habakuk volal: „Daniel, služobník Boží, vezmi si obed, ktorý ti poslal Boh!“³⁷ Daniel hovoril: „Spomenul si si na mňa, Bože, a neopustil si tých čo teba milujú.“³⁸ A Daniel vstal a jedol. Anjel však zaraz zanesol Habakuka naspäť na jeho miesto.

³⁹ Na siedmy deň prišiel kráľ nariekať za Danielom. Priblížil sa k jame, pozrel dnu a hľa, Daniel sedel uprostred levov!⁴⁰ Vtedy kráľ zvolal veľkým hlasom: „Veľký si, Pane, Bože Danielov!“ A vytiahol ho z levovej jamy.⁴¹ Tých však, čo chceli jeho záhuby, hodil do jamy a čoskoro ich pred ním zožrali.

⁴² Vtedy kráľ povedal: „Nech sa trasú pred Danielovým Bohom všetci obyvatelia zeme, pretože on je záchranca, ktorý robí znamenia a zázraky na zemi; veď vyslobodil Daniela z levovej jamy!“

KNIHA PROROKA OZEÁŠA

Manželstvo Ozeášovo hl. 1 - 3

Oz1

I. ¹ Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k Ozeášovi, synovi Bériho, v dňoch júdskeho kráľa Oziáša, Joatama, Achaza a Ezechiáša a v dňoch izraelského kráľa Jeroboama, syna Joasovho.

² Začiatok Pánovej reči k Ozeášovi. Pán riekol Ozeášovi:

„Vezmi si smilnú ženu a deti zo smilstva,
lebo smilstvom sa odvracia krajina od Pána.“

³ Išiel teda a vzal si Gomeru, dcéru Debelaima: Ona počala a porodila mu syna.⁴ Vtedy mu Pán hovoril:

„Daj mu meno Jezrael,
lebo ešte chvíľočku
a strescem krvnú vinu Jezraela
na Jehuovom dome
a zruším kráľovstvo domu Izraela.
5 V ten deň dolámem kušu Izraela
v jezraelskom údolí.“

⁶ I počala znovu a porodila dcéru. Vtedy mu riekol:

„Daj jej meno Neomilostená,
lebo už viac neomilostím
dom Izraela,
7 žeby som im celkom odpustil.
Dom Júdov však omilostím
a zachránim ich ako Pán, ich Boh,
ale nezachránim ich kušou, mečom, zbrojou vojenskou,
ani koňmi, ani jazdcami.“

⁸ I oddojčila Neomilostenú; potom počala a porodila syna. ⁹ Vtedy hovoril:

„Daj mu meno Nie môj ľud,
lebo vy nie ste môj ľud
a ja nebudem váš.

Oz2

II. ¹⁽¹⁰⁾ I bude počet synov Izraela
ako piesku morského,
ktorý nemožno odvážiť ani zrátať.
Vtedy miesto toho, že by im vraveli:
„Vy ste Nie môj ľud,“
budú im hovoriť:
„Synovia živého Boha.“
²⁽¹¹⁾ I zhromaždia sa synovia Júdu
a synovia Izraela pospolu,
ustanovia si jednu hlavu,
a vystúpia z krajiny,
lebo veľký bude deň Jezraela.
^{3(2,1)} Povedzte svojim bratom: „Môj ľud“
a svojim sestrám: „Omilostená!“
⁴⁽²⁾ Žalujte si matku, žalujte,
lebo nie je mojou manželkou
a ja nie som jej manželom.
Nech si odstráni z tváre znaky smilstva
a spomedzi pŕs znaky cudzoložstva!
⁵⁽³⁾ Ináč ju vyzlečiem do naha

- a predstavím ju sťa v deň jej narodenia,
urobím ju takou ako púšť,
takou, aká je suchá zem, ju spravím
a usmrťm ju smädom.
- 6(4) Nad jej synmi sa nezľutujem,
lebo sú to deti zo smilstva.
- 7(5) Bo ich mať smilnila,
ich rodička sa dopúšťala nehanebnosti;
ved' vravela:
„Pôjdem za svojimi milencami,
ktorí mi dávajú chlieb a vodu,
vlnu, plátno, olej, nápoje.“
- 8(6) Hľa, preto tvoju cestu trnám ohradím
a múrom ju zahatím,
že si nenájde chodníčky.
- 9(7) Pôjde si za svojimi milencami,
ale nedochytí ich,
bude ich hľadať, ale nenájde.
Vtedy povie: „Pôjdem ja
a vrátim sa k prvému manželovi,
lebo vtedy mi lepšie bolo než teraz.“
- 10(8) Lenže ona nevie,
že ja som jej dával
obilie a mušt a olej;
striebrá som jej dal hojnosť
a zo zlata Bála spravili.
- 11(9) Nuž vezmem si zasa späť
v príhodný čas svoje obilie
a mušt, keď bude jeho čas;
svoju vlnu a svoj ľan si zoberiem,
ktorým zakrývala svoju nahotu.
- 12(10) Teraz odhalím jej nahotu
pred zrakom jej milencov
a nevytrhne ju nik z mojej ruky.
- 13(11) Urobím koniec všetkým jej rozkošiam,
jej sviatkom, novmesiacom,
jej sobotám a všetkým slávnostiam.
- 14(12) Spustoším jej vinič a figy,
o ktorých si vravela:
„Toto mi je odmena,
čo mi dali moji milenci.“
Urobím z nich les
a bude ich žrať poľná zverina.
- 15(13) Potrescem ju za dni bálov,
keď im prinášala kadidlo,
zdobila sa prsteňmi a skvostmi,
za svojimi milencami šla,
a na mňa zabudla - hovorí Pán.
- 16(14) Preto ju ja vyvábim,

- zavediem ju na púšť
a prehovorím k jej srdcu.
17(15) Potom jej tam dám jej vinice
a údolie Achor za bránu nádeje;
tam poslúchne ako za dní svojej mladosti,
ako keď vystupovala z Egypta.
18(16) V ten deň - hovorí Pán -
bude ma volať: „Môj manžel!“
a nebude ma viac volať: „Môj Bál!“
19(17) Odstránim mená bálov z jej úst,
nepamenujú viac ich meno.
20(18) V ten deň zmluvu uzavriem
s poľnou zverou, s nebies vtáčkami
a so zemeplazmi;
kušu, meč a vojnu zlomím v krajine;
potom budú bývať v bezpečí.
21(19) Vtedy si ťa navždy zasnúbim,
za pravdu a právo si ťa zasnúbim,
za lásku a zľutovanie,
22(20) zasnúbim si ťa za vernosť,
takže poznáš Pána.
23(21) V ten deň
vyslyším - hovorí Pán -
vyslyším nebesá
a tie zasa vyslyšia zem;
24(22) zem potom vyslyší
obilie, mušt a olej
a tie vyslyšia Jezraela.
25(23) A zasejem si ho v krajine,
Neomilostenú omilostím,
tomu, čo je Nie môj ľud,
poviem: „Ty si môj ľud“
a on mi povie: „Môj Boh.“

- III.** ¹ Pán mi znova riekol:
„Chod' a miluj ženu,
ktorá má milenca a cudzoloží,
ako Pán miluje synov Izraela,
hoci sa oni obracajú k iným bohom
a majú radi hroznové koláče.“
² Tak som si ju kúpil za pätnásť strieborných,
za chomer a letiek jačmeňa.
³ A riekol som jej:
„Dlhé dni mi budeš sedieť,
nebudeš smilniť, a muža mať nebudeš,
ja tiež nebudem mať nič s tebou.“
⁴ Lebo synovia Izraela budú sedieť dlhé dni

bez kráľa a bez kniežat'a,
bez obety a pomníka,
bez efódu a terafimov.
5 Potom sa synovia Izraela obrátia
a hľadať budú Pána, svojho Boha,
i Dávida, svojho kráľa.
Privinú sa k Pánovi a jeho darom
na konci dní.

Oz4

IV. ¹ Čujte slovo Pánovo, synovia Izraela,
lebo Pán sa má súdiť s občanmi krajiny;
veď niet vernosti, niet milosrdenstva,
ani poznania Boha niet v krajine!
2 „Krivá prisaha, lož, vražda, krádež
a cudzoložstvo vnikli
a krv stíha krv.
3 Preto smúti krajina
a vädne všetko, čo v nej býva,
či poľná zverina, či vtáčky nebeské,
ešte aj morské ryby hynú.
4 Nech nik nežaluje, nech nik nevyčítuje,
tvoj ľud je ako (ten), kto protirečí kňazovi.
5 Lebo klesneš dnes
a s tebou klesne i prorok v noci,
i tvoju matku znivočím.
6 Môj ľud hynie, lebo nemá poznania.
Pretože si odmietol poznanie,
odmietnem ťa, nebudeš mi slúžiť ako kňaz.
Zákon svojho Boha si zabudol,
aj ja zabudnem na tvojich synov.
7 O čo je ich viac, o to väčšmi hrešia proti mne,
ich slávu zmením na hanbu.
8 Hriechom môjho ľudu krmia sa
a po jeho vine túžbou mrú.
9 Ako ľudu, tak bude aj kňazovi,
jeho cesty na ňom potrescem,
a jeho skutky mu odplatím.
10 Jest' budú, no nenasýtia sa,
smilniť budú, no nerozmnožia sa,
lebo nechceli dbať o Pána.

Zanechať modloslužbu!

11 Smilstvo, víno a mušt rozum odberá.
12 Môj ľud sa svojho dreva spytuje
a učí ho jeho palica,
lebo ich zaviedol smilný duch
a smilne sa odvrátili od Boha.

- 13 Na hrebeňoch vrchov prinášajú obety
a na pahorkoch prinášajú kadidlo,
pod dubom, topoľom a terebintou,
lebo chládok ich dobrý je.
Preto smilnia ich dcéry
a cudzoložia ich nevesty.
- 14 Nie ich dcéry budem trestať pre smilstvo
a pre cudzoložstvo ich nevesty,
veď sami sa uchylujú k smilniciam,
obetujú s neviestkami svätýň,
a tak padá nechápavý ľud.
- 15 Ak smilníš ty, Izrael,
nechže Júda nehreší!
Do Galgaly nechodíte,
k Betavenu nevystupujte
a neprisahajte sa: „Ako žije Pán!“
- 16 Ako krava, ktorá strečkuje,
tak strečkuje Izrael.
Teraz ho Pán má pást'
ako baránka na rozsiahlej pastve?
- 17 Spoločníkom modiel je Efraim, nechaj ho!
- 18 Hostina je oddelená,
ustavične smilnia,
jeho ochrancovia radi prinášajú hanbu.
- 19 Víchor ich do svojich krídel zahalí
a ponesú hanbu pre svoje obety.

Oz5

Karhanie vodcov národa

- V⁵.** ¹ Počujte toto, kňazi,
a dom Izraela, pozoruj,
nakloňže si ucho, kráľov dom,
pretože vám patrí tento súd;
stali ste sa v Masfe osídлом,
na Táboře sieťou rozostretou.
- ² Obety vrhli do priepasti,
ja ich karhám všetkých.
- ³ Ja poznám Efraim
a Izrael mi skrytý nie je;
lebo si smilnil, Efraim,
poškvrnil sa Izrael.
- ⁴ Ich skutky im nedovoľujú
vrátiť sa k svojmu Bohu,
lebo je v nich smilný duch
takže nepoznajú Pána.
- ⁵ Pýcha usvedčuje Izrael do očí,
Izrael a Efraim pre svoju vinu padajú
a Júda padá s nimi tiež.

6 Idú so svojimi ovcami a dobytkom
hľadať Pána ale ho nenájdu,
odtiahol od nich preč.

Pán bude trestať

7 Sprenoverili sa Pánovi,
áno, cudzích synov splodili;
mesiac ich strávi s ich poľami.
8 Trúbte pozaunou v Gabae,
v Ráme na trúbu,
v Betavene robte krik,
za tebou, Benjamín!
9 V deň karhania spustne Efraim,
proti kmeňom Izraela pravdu oznámim.
10 Kniežatá Izraela sú podobné
tým, čo prekladajú medzníky:
svoj hnev na nich ako vodu vylejem.
11 Efraim je utláčaný,
porušuje sa právo,
lebo zachcelo sa mu
bežať za nečistotou.
12 Ale ja som Efraimovi sť'a mol'
a sť'a črvoč Júdovi.
13 Keď Efraim zbadal svoju chorobu
a Júda svoju ranu,
do Asýrska išiel Efraim,
poslal k veľkému kráľovi;
on vás však nemôže uzdraviť
ani váš vred odstrániť.
14 Lebo Efraimovi som ako lev,
domu Júdovmu ako leviča.
Ja, ja roztrhám a odídem,
uchytím a neoslobodí nik.

Po treste príde spása

15 Idem, na svoje miesto sa navrátim,
kým sa na pokánie nedajú,
potom budú hľadať moju tvár.
(6,1) Vo svojej úzkosti ma budú zrána hľadať:

VI. ¹⁽²⁾ „Podťe, vráťme sa k Pánovi
lebo on nás poranil a on nás uzdraví,
udrel nás, ale ošetrí.
²⁽³⁾ Oživí nás po dvoch dňoch,
na tretí deň nás vzkriesi
a žiť budeme pred jeho tvárou.
3 Poznajme, usilujme sa poznať Pána:

jeho východ je pripravený sť'a zora
a príde nám ako včasný dážď
i ako dážď neskorý na zem.“

Národ sa nenapravil

- 4 Čo si s tebou počať, Efraim?
Čo si s tebou počať, Júda?
Vaša láska je ako ranný oblak
a ako rosa, ktorá pominie za rána.
5 Preto som ich okresával skrze prorokov,
zabíjal slovami svojich úst,
aby tvoja spravodlivosť vyšla ako svetlo.
6 Lebo milosrdenstvo chcem, a nie obeť
a poznanie Boha viac ako celopaly.
7 Oni však zrušili zmluvu ako Adam,
tam mi zostali neverní.
8 Galaád je mesto zločincov,
plný krvavých šľapají.
9 Ako hrdlo zločincov je zástup kňazov,
zabíjali na ceste do Sichemu,
áno, zločin páchali.
10 V dome Izraela videl som ohavnosť,
je tam smilstvo Efraima,
poškvrnil sa Izrael.
11 Aj ty si, Júda, chystaj žatvu,
až obrátim osud svojho ľudu.

Oz7

Skazenosť národa

- VII.** ¹ Keď som chcel Izrael uzdraviť,
vtedy sa odhalil zločin Efraima
a nerest' Samárie,
lebo páchali podvod,
zlodeji sa vlámali,
na ulici plienili lupiči.
2 Pritom si neuvážia v srdci,
že si všetky ich zločiny pamätám.
Teraz ich obkľúčujú ich hriechy,
pred svojou tvárou ich mám.
3 Svojou zlobou rozveseľujú kráľa
a svojou falošnosťou kniežatá.
4 Všetci páchajú cudzoložstvo,
sú ako pec, rozpálená pekárom;
prestáva kúriť po miesení,
až pokým cesto neskysne.
5 „Dni nášho kráľa!“,
kniežatá začína rozpaľovať víno;
so vzbúrencami si ruku podáva.

6 Prinášajú svoje srdce ako pec,
vo svojej lesti spal ich pekár celú noc;
ráno horí ako oheň plamenný.
7 Všetci pália ako pec,
takže pohlcujú svojich sudcov.
Ich králi všetci padajú,
nik z nich ku mne nevolá.

U cudzích darmo hľadajú pomoc

8 Efraim je medzi národmi,
on sa zamieša;
Efraim je sť'a koláč,
ktorý neobracajú.
9 Jeho silu strávia cudzinci,
ale on to nebadá,
je aj šedinami posiaty,
ale on si to nevšíma.
10 Pýcha usvedčuje Izrael do očí,
ale k Pánovi, svojmu Bohu, neobrátia sa,
ani ho nehľadajú napriek všetkému.
11 Efraim je sť'a holub,
prostý, bez umu:
Egypt privolávajú,
kráčajú do Asýrska.
12 Ako idú, vystriem svoju sieť nad nimi,
zrazím ich ako vtáky nebeské,
skarhám ich, ako je ohlásené
ich zhromaždeniu.

Len Pán by mohol zachrániť

13 Jaj, beda im, veď sa vzdialili odo mňa,
skaza im, veď sa mi spreneverili!
No ja som ich vykúpil,
lenže oni proti mne lož hovoria.
14 Nevolajú ku mne zo srdca,
na svojich lôžkach len jajkajú;
pre zbožie a mušt sú v úzkostiach,
sú proti mne odbojní.
15 Ja som učil, posilňoval ich ramená:
zločin zamýšľali proti mne,
16 odvrátili sa: „Jarmo preč!“
Sú sť'a kuša klamlivá,
ich kniežatá padnú pod mečom
pre zlosť svojho jazyka.
To bude ich výsmech v egyptskej krajine.

VIII. ¹ K ústam pozaunu!

Ako orol nad Pánovým domom,
pretože prestúpili moju zmluvu,
zhrešili tiež proti môjmu zákonu.
² Vzývajú ma:
„Bože môj!“ Poznáme ťa, Izrael!
³ Izrael odmietol dobro,
bude ho stíhať nepriateľ.
⁴ Kráľa ustanovili, lež bezo mňa,
dosadili kniežatá, a ja som to nevedel.
Zo striebra i zlata si modly spravili,
aby vyšli navnivoč.
⁵ Samária, tvoje teľa je zvrhnuté,
môj hnev blčí proti nim,
ako dlho nedosiahli čistotu!
⁶ Ved' je z Izraela, majster ho robil,
a nie je to Boh.
Áno, teľa Samárie bude na kúsky.
⁷ Lebo vietor sejú a budú žať víchricu;
nemá stebľa, neurodí múku výhonok,
a ak urodí, zjedia ju cudzinci.
⁸ Izrael je zničený,
teraz je medzi národmi
ako odporná nádoba,
⁹ lebo do Asýrska vystúpili
- osamelý divý osol! -,
Efraim dával dary ľúbostné.
¹⁰ Hoci aj najímajú národy,
teraz ich pozbieram,
odpočinú si čochvíľa
od ťarchy kráľa kniežat.
¹¹ Lebo si Efraim rozmnožil na hriech oltára,
oltára mu na hriech boli.
¹² Napísal som mu množstvo svojich zákonov,
pokladajú ich za cudzie.
¹³ Z mojich darov prinášajú obety,
jedľa mäso: Pán nemá zaľúbenie.
Teraz si spomenie na ich hriech,
potrestá ich zločiny:
vrátia sa do Egypta.
¹⁴ Izrael zabudol na svojho tvorca
a staval chrámy.
Júda rozmnožoval opevnené mestá,
ale vrhnem na jeho mestá oheň
a strávi jeho paláce.

IX. ¹ Netešže sa, Izrael,
 neplesaj ako národy,
 lebo si odpadol smilne od Pána,
 miluješ ľúbostné dary
 na všetkých humnách obilných.
² Humno a lis ich pásť nebude
 a mušť, ten ich oklame.
³ Nebudú bývať v Pánovej krajine,
 Efraim sa vráti do Egypta,
 v Asýrsku budú jesť nečisté.
⁴ Nebudú vylievať víno Pánovi,
 ich obety mu milé nebudú,
 ich chlieb bude ako smútočný,
 všetci, čo ho jedia, sa poškvria.
 Ich chlieb je len pre nich,
 do Pánovho domu nepríde.
⁵ Čo budete robiť v deň slávnostný
 a v deň sviatku Pánovho?
⁶ Lebo, hľa, ujdú od pustošenia,
 Egypt ich zhromaždí,
 Memfis ich pochová.
 Ich milého striebra bodľač zmocní sa,
 v stanoch budú mať trnie.
⁷ Prídu dni navštívenia,
 prídu dni odplaty
 - Izrael, vedz:
 bláznom je prorok,
 šialencom muž ducha -
 pre veľkosť tvojej viny
 a pre veľkosť šialenstva.
⁸ Efraim mal strážcov u môjho Boha:
 prorok bol zhubným osidlom
 na všetkých jeho cestách,
 šialenstvo je v dome jeho Boha.
⁹ Klesli hlboko
 ako v dňoch Gabay;
 spomenie si na ich vinu,
 potrestá ich zločiny.

Pre modlárstvo vyhynú

¹⁰ Izrael som si pokladal
 za vinič na púšti,
 na ich otcov som hľadel
 ako na ranú figu na figovníku
 v jej prvom čase.
 Išli do Belfegoru,
 zasvätili sa Hanbe,
 boli ohavnosťou
 ako ich miláčik.
¹¹ Efraim je ako vták, ulietla mu sláva:

- niet pôrodu, niet ťarchavosti a niet počatia.
- 12 I keď si vychovajú synov,
urobím ich bezdetnými, bez ľudí;
ba aj im samým bude beda,
keď sa od nich vzdialim.
- 13 Efraim - tak som sa postaral -
bol Týrus zasadený na poli.
Efraim si vyvedie synov na zabitie.
- 14 Daj im, Pane! - Čože im dáš? -
Daj im bezdetné lono
a vyschnuté prsia!
- 15 Celá ich zločinnosť bola v Galgale,
áno, tam som ich znenávidel,
pre zlobu ich skutkov
vyženiem ich zo svojho domu;
viac ich nebudem milovať,
všetky ich kniežatá sú vzbúrenci.
- 16 Zrazený je Efraim,
vyschol im koreň,
neprinesú ovocie;
i keď porodí,
usmrťím miláčikov ich lona.“
- 17 Odvrhne ich môj Boh,
lebo nepočúvali naň
i budú blúdiť medzi národmi.

Hriešny kult

- X.** ¹ Bujným viničom je Izrael,
rodí dostatok ovocia;
čím viac ovocia mal,
tým mal viac oltárov,
čím lepšie sa viedlo jeho krajine,
tým lepšie mal pomníky.
- 2 Rozhárané srdce majú,
teraz si to odnesú:
On im dodrúžga oltáre,
porozbíja pomníky.
- 3 Lebo teraz povedia: „Nemáme kráľa,
lebo Pána sa nebojíme,
a kráľ, čože nám pomôže?“
- 4 Hovoria reči, prisahajú krivo,
uzavierajú zmluvy,
a súd rastie ako jedovatá byľ
po brázdach na poli.
- 5 O teľa Betavenu
sa občania Samárie trasú,
veď smúti preň jeho ľud

a jeho kňazi nad ním kvília,
pre jeho slávu, ktorá ho opustila.
6 Aj to prevlečú do Asýrska
ako dar veľkému kráľovi;
Efraim utŕži hanbu,
7 zahanbí sa pre svoju myseľ Izrael.
Zničená bude Samária,
jej kráľ je ako trieska
na povrchu vody.
8 Spustošené budú hriešne výšiny,
zločin Izraela,
tŕnie a bodľacie vyrastie
na ich oltároch.
Vtedy povedia vrchom: „Prikryte nás!“
a kopcom: „Padnite na nás!“

Preorte úhor!

9 Odo dní Gabay hrešíš, Izrael!
Tam zastali! Nestihne ich vojna v Gabae
proti synom zločinným?
10 „Podľa svojej túžby som ich karhal,
i zhromaždia sa proti nim národy,
keď ich pripútam k ich dvom hriechom.
11 Efraim je krava cvičená,
ktorá rada mláti,
no ja som prešiel cez jej krásnu šiju,
zapriahnem Efraim, bude orať (Júda),
Jakub si bude brániť.
12 Sejte si podľa spravodlivosti,
žnite podľa lásky,
preorte si úhor,
je čas hľadať Pána,
kým príde a naučí vás spravodlivosti.
13 Zaorávali ste zločin,
žali ste nepravosť,
jedli ste ovocie lži.
Lebo si sa na svoje cesty spoliehal,
na množstvo svojich silákov.
14 Strhol sa lomož v tvojom ľude,
všetky tvoje pevnosti spustošia,
tak ako spustošil Šalman
Bet-Arbelu v deň vojny.
Matku roztrieskali spolu s deťmi.
15 Takto naložím, Betel, s vami
pre zlobu vašich zločinov.
(11,1) Ako svitanie bude rýchlo zničený
kráľ Izraela.

Opovrhli láskou Pánovou

- XI.** ¹ Keď bol Izrael mladý, miloval som ho
a z Egypta som povolal svojho syna.
² Volali ich, lenže odchádzali od nich,
obetovali bálom
a modlám pálili kadidlo.
³ A ja som vodil Efraima,
vzal som si ich na ramená,
no nezbadali, že ich opatrujem.
⁴ Povrazmi ľudskosti som ich tiahol,
lanami lásky;
bol som, ako kto dvíha
jarmo ponad ich líca,
a skláňal som sa k nemu chovať ho.
⁵ Nevráti sa do egyptskej krajiny,
lež Asýr bude jeho kráľom,
lebo sa nechceli obrátiť.
⁶ Meč sa rozbehne po jeho mestách,
vynivočí jeho vybraných
a pre ich zámery ich strávi.
⁷ Môj ľud je naklonený odpadnúť odo mňa;
volajú ho na výšinu,
no pritom ho nedvíhajú.

Pán znovu zhromaždí svojich

- ⁸ Ako ťa vydám Efraim,
odovzdám ťa, Izrael,
ako ťa vydám sťa Adamu,
urobím ťa podobným Seboimu?
Srdce sa vo mne obracia,
budí sa moje zľutovanie.
⁹ Nevylejem svoj rozpálený hnev,
neznivočím zase Efraim,
veď som ja Boh, a nie človek,
Svätý uprostred teba;
a nevojdem do mesta.
¹⁰ Nech idú za Pánom;
bude volať ako lev;
až on bude volať,
s triaškou pribehnú synovia od západu.
¹¹ Pribehnú ako vták z Egypta
a ako holub z asýrskej krajiny
a ubytujem ich v ich domoch -
hovori Pán.

XII. ¹ Klamstvom ma obklúčil Efraim,
 leš'ou dom Izraela a Júdu,
 Pán sa jednako pridal k nim,
 budú sa volať svätým ľuďom Božím.“

²⁽¹⁾ Efraim pasie za vetrom,
 za východným vetrom ženie sa celý deň,
 množí lož a pustošenie.
 S Asýrskom uzatvárajú zmluvu
 a vlečú olej do Egypta.

³⁽²⁾ Pán má spor s Júdom,
 chce stretať Jakuba podľa jeho ciest,
 podľa jeho skutkov mu odplatí.

⁴⁽³⁾ V lone podchytil svojho brata
 a vo svojej sile s Bohom zápasil.

⁵⁽⁴⁾ Zápasil s anjelom a zvíťazil,
 plakal a uprosoval ho;
 v Beteli ho našiel,
 tam s ním hovoril.

⁶⁽⁵⁾ Pán je Boh zástupov,
 Jahve je jeho meno.

⁷⁽⁶⁾ Ty sa však vráť k svojmu Bohu,
 zachovaj lásku a spravodlivosť
 a ustavične vo svojho Boha dôveruj.

⁸⁽⁷⁾ V ruke Kanaánu je falošná váha,
 rád utláča.

⁹⁽⁸⁾ I hovorí Efraim: „Veru som zbohatol,
 nahonobil som si majetok.“
 Všetky jeho zisky nevystačia mu
 pre hriech, ktorého sa dopustil.

¹⁰⁽⁹⁾ „Ale ja som Pán, tvoj Boh,
 až od egyptskej krajiny;
 zasa ťa ubytujem v stanoch
 ako za dní slávnosti.

¹¹⁽¹⁰⁾ A hovoril som k prorokom,
 dal som mnohé videnia
 a prostredníctvom prorokov
 som v podobenstvách hovoril.“

¹²⁽¹¹⁾ V hriešnom Galaáde boli ničomní,
 v Galgale obetovali býkom,
 aj ich oltáre budú
 ako hromady v brázdach na poli.

¹³⁽¹²⁾ Jakub utiekol na polia Aramu,
 Izrael slúžil za ženu,
 za ženu strážil (stáda).

¹⁴⁽¹³⁾ Ale prostredníctvom proroka
 vyviedol Pán Izrael z Egypta
 a prorok ho strážil.

¹⁵⁽¹⁴⁾ Efraim ma trpko popudzoval;
 no uvrhne naň jeho krvilačnosť
 a vráti mu hanbu jeho Pán.

Karhanie pre modly

- XIII.** ¹ Keď Efraim hovoril, bola hrôza,
 bol vyvýšený v Izraeli,
 ale zhrešil s Báloom a zomrel.
- ² Teraz však pokračujú v hriechu,
 robia si liatiny zo svojho striebra,
 spodobňujú modly.
 To všetko je dielo majstrov;
 hovoria: „Týmto obetujte!“
 Človek teľce bozkáva!
- ³ Preto budú ako ranný oblak
 a ako rosa, ktorá mizne zavčasu,
 ako pleva, ktorá letí z humna,
 a ako dym z otvoru.
- ⁴ „Ja však som Pán, tvoj Boh,
 od egyptskej krajiny;
 Boha okrem mňa nepoznáš
 a iného záchrancu niet.
- ⁵ Ja som ťa pásol na púšti
 v kraji vyschnutom.
- ⁶ Ako sa pásli, nasýtili sa,
 nasýtili a spyšnelo im srdce,
 preto zabudli na mňa.
- ⁷ Aj ja im budem ako lev,
 ako leopard na ceste asýrskej,
- ⁸ napadnem ich ako medveď
 pozbavený mláďat
 a roztrhám obal ich srdca,
 pohltím ich tam ako levica,
 poľná zver ich roztrhá.
- ⁹ Zničím ťa, Izrael;
 kto je tvoj pomocník?
- ¹⁰ Nuž kdeže je tvoj kráľ,
 aby ťa zachránil vo všetkých твоjich mestách,
 a tvoji sudcovia, o ktorých si vravel:
 „Daj mi kráľa a kniežatá!“?
- ¹¹ Dal som ti vo svojom hneve kráľa
 a vo svojej rozhorčenosti ho odnímam.
- ¹² Zaviazaná je vina Efraima,
 uschovaný je jeho hriech.
- ¹³ Bolesti rodičky prídu naň;
 je to syn nemúdry,
 nedostavil sa načas
 do otvoru detí.
- ¹⁴ Vyslobodím ich z moci podsvetia,
 od smrti ich vykúpim.

Kde je tvoj mor, smrť,
kde tvoja nákaza, podsvetie?
Súcit sa schová pred mojím zrakom.“

V tiesni treba prosiť Pána

- 15 Aj keď bude rásť uprostred bratov,
prichádza Pánov vietor východný,
dvíha sa z púšte,
vyveje jeho pramene,
vysuší jeho žriedla.
On vylúpi poklad
všetkých drahocenných vecí.

Oz14

- XIV.** ¹ Zhynie Samária,
pretože sa vzpierala svojmu Bohu;
pod mečom budú padať,
nemluvňatá im rozdrví,
rozpárajú im ťarchavé.
- ² Obráť sa, Izrael, k Pánovi, svojmu Bohu
veď pre svoju vinu si upadol!
- ³ Vezmite so sebou slová
a obráťte sa k Pánovi;
povedzte mu: „Odpusť každú vinu
a láskavo nás prijmi,
zaplatíme plodom svojich perí.
- ⁴ Asýrsko nás nezachráni,
už nebudeme jazdiť na koňoch
a nebudeme viac hovoriť: „Naši bohovia!“
dielam svojich rúk,
lebo u teba nájde milosť sirota.“
- ⁵ „Vyhojím ich poranenia,
milovať ich budem vďačne,
lebo môj hnev sa od nich odvráti.
- ⁶ Budem Izraelu ako rosa,
prekvitať bude ako ľalia
a zapustí korene sťa Libanon;
- ⁷ konáre sa mu rozrastú,
nádherný bude ako oliva
a voňať bude ako Libanon.
- ⁸ Obrátia sa, čo sedia v jeho tóni,
žiť budú z obilia
a rozkvitnú ako vinič,
ktorý má chýr ako víno z Libanonu.
- ⁹ Efraim, čo chceš ešte s modlami?
Ja vyslyším a vzpriamim ho
ako jedľu zelenú.
Že máš ovocie, to je odo mňa.“

- 10 Kto je múdry, aby tieto veci pochopil
a rozumný, aby ich porozumel?
Lebo Pánove cesty sú priame
a spravodliví po nich kráčajú,
ale vzbúrenci na nich klesnú.

KNIHA PROROKA JOELA

Pohroma kobyliiek hl. 1 - 2

Joel1

I. Opis navštívenia Izraela. - ¹ Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k Joelovi, synovi Fatuela.

- 2 Čujte toto, starci,
nakloňte si ucho,
všetci obyvatelia zeme!
Či sa stalo takéto za vašich dní
alebo za dní vašich otcov?
- 3 Rozprávajte o tom svojim deťom
a vaše deti svojim deťom
a ich deti ďalším pokoleniam!
- 4 Zvyšok po rezáčovi zožrala kobyľka,
zvyšok po kobyľke zožral skokan,
zvyšok po skokanovi zožral ničiteľ.
- 5 Vzbud'ťe sa, opilci, plačte
a kvíľte, všetci pijani vína,
pre mušt, lebo vám ho spred úst zničili.
- 6 Lebo do mojej krajiny vystúpil
mocný a nespočetný národ;
jeho zuby sú zuby leva,
hryzáky má ako levica.
- 7 Moju vinicu obrátil na púšť
a moje figovníky obhrýzol,
úplne ich olúpал a zahodil,
obeľeli ich konáre.
- 8 Kvíľ ako panna odiata vrecovinou
pre muža svojej mladosti!
- 9 Pokrmové a nápojové obety
zmizli z domu Pánovho,
smútia kňazi, služobníci Pánovi.
- 10 Spustošené je pole, smúti roľa,
veď je znivočené obilie,
vyschol mušt, olej uvädol.
- 11 Roľníci sa hanbia, jajkajú vinári
pre pšenicu a jačmeň,
lebo žatva je preč z poľa.

12 Vinič vyschol, figovníky uvädli,
granátniky i palmy a jablone,
všetky stromy poľa vyschli,
áno, zmizla radosť u ľudí.

Výzva k pokániu

13 Opášte sa a nariekajte, kňazi,
kvíľte, služobníci oltára,
podťte, bedlite vo vrecovinách,
sluhovia môjho Boha,
lebo domu Pánovmu sú upreté
obety pokrmu a nápoja.
14 Zasväťte pôst, zvolajte zbor,
zhromaždite starcov, všetkých občanov krajiny
do domu Pána, svojho Boha, a volajte k Pánovi:
15 „Beda tomuto dňu, veď blízko je Pánov deň,
príde ako pohroma od Hromovládcu!
16 Či nie pred naším zrakom hynie pokrm,
z domu nášho Boha radosť a plesanie?“
17 Hnijú semená pod svojimi hrudami,
pusté sú sýpky, rúcajú sa sklady,
lebo obilie vyšlo na hanbu.
18 Ako bučí dobytok! Blúdia čriedy statku,
lebo nemajú pastvy; aj stáda oviec hynú.

Modlitba

19 K tebe, Pane, volám,
lebo oheň strávil stepné lúky
a plameň spálil všetky stromy poľa.
20 I zverina poľa túži po tebe,
lebo vyschli vodné toky
a oheň strávil stepné lúky.

Joel2

Deň Pánov príde

II. ¹ Zvučte trúbou na Sione,
volajte na mojom svätom vrchu,
nech sa trasú všetci obyvatelia zeme,
lebo prichádza Pánov deň, áno, blízko je.
2 Deň tmy a mrákavy,
deň oblakov a víchrice.
Ako zora sa rozprestiera na vrchoch
národ početný a mocný,
jemu podobný nebol od prapočiatku
a za ním už po roky rodov a rodov nebude.
3 Pred ním oheň zožiera
a za ním vypaľuje plameň;
sť a záhrada Eden je pred ním zem,

za ním však znivočená púšť
a nieto pred ním nijakej záchrany.
4 Ich výzor je ako výzor koní
a ako jazdci, tak bežia.
5 Akoby hrmot vozov
poskakujú na temene vrchov
a ako šľahot plamenného ohňa,
ktorý plevu zožiera;
ako mocný národ zriadený do boja.
6 Pred ním sa chvejú národy,
zo všetkých tvárí sa červeň sťahuje.
7 Bežia ako bohatieri
a ako bojovníci lezú na múry;
každý ide svojou cestou,
neodchýli sa zo svojho chodníka.
8 Jeden nevráža do druhého,
každý kráča svojou koľajou,
i cez strely sa neprestajne rútia.
9 Vpadnú do mesta, bežia po múroch,
vylezú na domy,
vojdú ako zlodej cez okná.
10 Pred ním sa trasie zem, chveje sa nebo,
slnko a mesiac sa zatemnia
a hviezdy stiahnu svoj jas.
11 Pán vydá hlas pred svojím vojskom,
veď jeho tábor je veľmi veľký,
veď je mocný a vykonáva jeho rozkaz.
Áno, veľký je Pánov deň
a veľmi hrozný, ktože ho vydrží?

Čiňte pokánie!

12 „Teraz však - hovorí Pán -
obráťte sa ku mne celým svojím srdcom,
pôstom i plačom a nárekom,
13 roztrhnite si srdcia, a nie rúcho,
obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu,
veď je dobrotivý a milosrdný,
trpezlivý a veľmi ľútostivý
a môže odvrátiť nešťastie.“
14 Možno, že sa zmení a odpustí
a zanechá po sebe požehnanie
na obetu a nápoj Pánovi, vášmu Bohu.
15 Zvučte trúbou na Sione,
zasväcujte pôst, zvolajte zhromaždenie,
16 zvolajte ľud, zasväťte zástup,
zjednoťte starcov, zhromaždite maličkých
aj tých, čo sajú prsia;
ženích nech vyjde zo svojej izby
a nevesta zo svojej chyže.
17 Medzi predsieňou a oltárom

nech plačú kňazi, Pánovi sluhovia,
a nech hovoria: „Ušetri, Pane, svoj ľud
a nevydávaj svoje dedičstvo na hanbu,
aby nad nimi panovali národy;“
prečo by mali vraviť medzi národmi:
„Kdeže je ich Boh?“

Pán sa zmiľuje

- 18 Pán sa rozhorlil za svoju krajinu
a ušetril svoj ľud.
- 19 Pán odpovedal svojmu ľudu:
„Hľa, ja vám pošlem obilie,
víno a olej: nasýtite sa nimi
a viac vás nedám na potupu národom.
- 20 A toho, čo je zo severu, oddialím od vás,
odožením ho na suchú a pustú zem,
jeho predvoj k Východnému moru
a jeho zadný voj k Západnému moru.
Jeho zápach sa bude roznášať
a jeho smrad bude vystupovať,
pretože urobil priveľa.
- 21 Neboj sa, zem, plesaj a raduj sa,
pretože Pán konal veľkolepo.
- 22 Neboj sa, poľná zverina,
lebo sa rozzelenajú nivy púšte,
lebo strom prinesie svoje ovocie,
figovník a vinič vydajú svoju silu.
- 23 Synovia Siona, plesajte
a radujte sa v Pánovi, svojom Bohu,
pretože vám dá učiteľa spravodlivosti
a zošle vám dážď ranný a neskorý ako kedysi,
- 24 takže sa humná naplnia obilím
a lisy budú pretekať vínom a olejom.
- 25 Vynahradím vám roky,
ktoré vyžrala kobylka, skokan, ničiteľ a rezáč,
moje veľké vojsko, ktoré som na vás poslal.
- 26 Budete hojne jesť a nasýtite sa
a budete chváliť meno Pána, svojho Boha,
ktorý zaobchádzal s vami zázračne,
a môj ľud sa už nikdy nezahanbí.
- 27 Budete vedieť, že uprostred Izraela som ja,
ja som Pán, váš Boh, a nik iný,
a môj ľud sa už nikdy nezahanbí!“

III. Zoslanie Ducha Svätého. - ¹⁽²⁸⁾ Potom vylejem svojho ducha na každé telo a budú prorokovať vaši synovia i vaše dcéry; vaši starci budú mávať sny a vaši mládenci budú mať videnia. ²⁽²⁹⁾ Aj na služobníkov a služobnice vylejem v tých dňoch svojho ducha.

Veľký deň Pána.

Znamenia. - ³⁽³⁰⁾ Dám znamenia na nebi i na zemi krv, oheň a kúrňavu s dymom. ⁴⁽³¹⁾ Slnko sa zmení na tmú a mesiac na krv, skôr než príde veľký a hrozný Pánov deň. ⁵⁽³²⁾ A každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude zachránený, lebo na vrchu Sion a v Jeruzaleme bude záchrana, ako riekol Pán, a medzi pozostalými bude, koho volá Pán.

Joel4

Trest na nepriateľov Pána

IV. ^{1(3,1)} Lebo, hľa, tých dňoch a v tom čase,
keď obrátim osud Júdu a Jeruzalema,
² zhromaždím všetky národy,
zavediem ich do Jozafatského údolia
a budem sa tam s nimi pravotiť
pre môj ľud a moje dedičstvo, Izrael,
ktorý rozhádzali medzi národy,
rozkúskovali moju krajinu,
³ o môj ľud hádzali žreb
chlapca dali za pobehticu
a dievča predali za víno, čo vypili.

⁴ A čo ste aj vy pre mňa, Týrus a Sidon a celý obvod Filištíncov? Idete sa mi pomstiť? Ak sa mi chcete pomstiť, veľmi rýchlo obrátim vašu pomstu na vašu hlavu. Ved' ste zobrali moje striebro a zlato a moje najkrajšie skvosty zanesli do svojich chrámov. ⁶ Synov Júdu a synov Jeruzalema ste predali Grékom, aby ste ich odstránili z ich vlasti. ⁷ Hľa, ja ich vzbudím z miesta, kde ste ich predali, a váš čin zvrátim na vašu hlavu. ⁸ Vašich synov a vaše dcéry predám prostredníctvom Júdovcov; oni ich predajú Sabejcom, ďalekému to národu, lebo hovoril Pán.

⁹ Volajte toto medzi národmi,
vyhláste vojnu, vzbud'te všetkých hrdinov,
nech prídu, nech vystúpia všetci bojovníci!
¹⁰ Prekujte si pluhy na meče
a viničné nože na kopije,
slaboch nech povie: „Som hrdina!“
¹¹ Ponáhľajte sa a poďte,
všetky národy z okolia, a zhromaždite sa!
Prived' ta, Pane, svojich hrdinov!
¹² Nech sa vzbudia a nech vystúpia národy
do Jozafatského údolia,
lebo tam si zasadnem súdiť
všetky okolité národy.
¹³ Priložte kosák, lebo žatva je zrelá,
poďte, šliapte, lebo lis je plný,

14 kade prekypujú, lebo ich zločin je veľký.“
Zástup za zástupom v Údolí rozsudku,
15 lebo blízko je Pánov deň v Údolí rozsudku.
Slnko a mesiac očernejú
a hviezdy stiahnu svoj lesk.
16 A Pán bude volať zo Siona
a z Jeruzalema vydá svoj hlas;
a otrasú sa nebesá i zem.

Pán na Sione spasí

Pán je však útočiskom svojho ľudu
a pevnosťou synov Izraela.
17 I poznáte, že ja som Pán, váš Boh,
čo bývam na svojom svätom vrchu, na Sione.
Jeruzalem bude svätý
a cudzinci viac cezeň neprejdú.
18 V ten deň
budú vrchy kvapkať mušt,
z kopcov bude vytekať mlieko,
zo všetkých žriediel Júdu bude vyvierat' voda
a z Pánovho domu bude prúdiť prameň
a zavražďovať bude Dolinu agátov.
19 Egypt bude pustatinou
a Edom bude pustou stepou
pre násilie proti synom Júdu,
ktorí vylievali nevinnú krv v ich krajine.
20 Júda bude trvať naveky
a Jeruzalem z pokolenia na pokolenie.
21 Pomstím ich nepomstenú krv.
Pán býva na Sione.

KNIHA PROROKA AMOSA

Am1

I. ¹ Slová Amosa jedného z pastierov v Tekue, ktoré videl proti Izraelu v dňoch júdskeho kráľa Oziáša a v dňoch izraelského kráľa Jeroboama, syna Joasovho, dva roky pred zemetrasením.

² I povedal:
„Pán volá zo Siona,
z Jeruzalema vydáva svoj hlas.
Smútia nivy pastierov
a zoschýna vrchol Karmelu.“

Výhražné reči
Zahynú pohanské národy, ale aj Júda a Izrael

Damask

3 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Damasku,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože mláťáčkou železnou
mlátili Galaád
4 vrhnem oheň na Hazaelov dom
a strávi Benadadove paláce.
5 Zlámem závory Damasku
vykynožím obyvateľov z údolia hriechu
a z Bet Edenu toho, čo drží žezlo,
ľud Aramu však pôjde do Kíru“ -
hovori Pán.

Filištínci

6 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Gazy,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože odviekli všetkých do zajatia,
aby ich vydali Edomu,
7 vrhnem oheň na múry Gazy
a strávi jej paláce.
8 Vykynožím obyvateľov Azotu
a z Askalonu toho, čo drží žezlo;
vystriem ruku proti Akaronu,
takže zhynú zvyšky Filištíncov“ -
hovori Pán, Jahve.

Týrus

9 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Týru,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože vydali všetkých zajatcov Edomu
a nepamätali na bratskú zmluvu,
10 vrhnem oheň na múry Týru
a strávi jeho paláce.“

Edom

11 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Edomu,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože mečom stíhal svojho brata,
zničil lásku k nemu,
jednostaj držal svoj hnev
a svoju zlosť prechovával večne,
12 vrhnem oheň na Teman
a strávi paláce Bozry.“

Amončania

- 13 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Amonových synov,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože rozparovali ťarchavé Galaádu,
aby rozšírili svoje hranice,
14 zapálím oheň na múroch Raby,
takže strávi jej paláce
za lomozu v deň vojny,
za búrky v deň víchrice.
15 Jej kráľ pôjde do zajatia,
on a s ním jeho kniežatá“ -
hovori Pán.

Am2

Moab

- II. ¹ Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Moabu,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože spálili
kosti kráľa Edomu na vápno,
2 vrhnem oheň na Moabsko
a strávi paláce Kariotu
a Moab zomrie v lomoze,
v hluku a za zvuku trúby.
3 Vyhubím z jeho stredy sudcov
a všetky jeho kniežatá zabijem s ním“ -
hovori Pán.

Júda

- 4 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Júdu,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože zavrhlí Pánov zákon
a nezachovali jeho predpisy
- zvedli ich do bludu ich lži,
za ktorými chodili ich otcovia -,
5 vrhnem oheň na Júdu
a strávi paláce Jeruzalema.“

Izrael

- 6 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Izraela,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože poctivca predali za peniaz
a bedára za pár topánok.
7 V prachu zeme šliapu po hlave maličkých

a krivia cestu utlačených;
 otec so synom ide k dievčaťu,
 8 aby znesvätili moje sväté meno.
 Na založených plášťoch sa váľajú
 pri každom oltári
 a pijú víno pokutovaných
 v dome svojho Boha.
 9 A ja som vyničil
 spred nich Amorejčanov,
 vysokých ako výška cédra
 a silných ako duby;
 zničil som ich ovocie zhora
 a ich korene zdola.
 10 Ja som vás vyviedol z egyptskej krajiny
 a viedol som vás štyridsať rokov po púšti,
 aby ste zaujali krajinu Amorejčanov.
 11 Z vašich synov som ustanovil prorokov
 a z vašich mladíkov nazirejcov;
 či je to nie tak, synovia Izraela? -
 hovorí Pán.
 12 Lenže nazirejcom ste dali piť víno
 a prorokom ste rozkazovali: „Neprorokujte!“
 13 Hľa, bude škripať pod vami
 ako škripe voz plný snopov.
 14 Vtedy ľahký stratí beh,
 mocný si nezocelí silu
 a hrdina si nezachráni život.
 15 Kušostrelec neobstojí,
 ľahkonohý neutečie,
 jazdec si nezachráni život na koni.
 16 Najsrdnatejší z hrdinov
 bude nahý bežať v ten deň“ -
 hovorí Pán.

Súd nad Izraelom hl. 3 - 6

Am3

Prorok oznamuje súd

III. ¹ Čujte túto reč,
 ktorú Pán hovorí o vás, synovia Izraela,
 o celom pokolení,
 ktoré som vyviedol z egyptskej krajiny:
 2 „Iba vás som poznal
 zo všetkých národov zeme,
 preto strescem na vás
 všetky vaše hriechy.
 3 Či pôjdu dvaja spolu,
 ak sa nedohovorili?
 4 Či lev reve v lese, ak nemá korisť? -

5 Či sa ozve levíča z brlohu, ak nič nechtylo?
 Či padne vták do siete na zemi, ak niet osídla? -
 Či sa strhne sieť zo zeme, ak nič nechtyla?
 6 Či zazneje v meste pozauna a ľud by sa nestrhol? -
 Či sa stane v meste nešťastie, ak ho neurobil Pán?
 7 Veď Pán, Jahve, neurobí nič,
 ak nezjaví svoj plán svojim sluhom, prorokom.
 8 Lev reve, kto by sa nebál?
 Pán, Jahve, hovorí, kto by neprorokoval?

Tresty

9 Oznamte v palácoch Asýrska
 aj v palácoch egyptskej krajiny
 a vravte: „Zhromaždite sa na vrchoch Samárie“
 a všimnite si v nej veľký zhon
 a utláčanie v jej strede!
 10 Nevedia konať priamo, hovorí Pán,
 hromadia násilie a lúpež vo svojich palácoch.“
 11 Preto takto hovorí Pán, Jahve:
 „Nepriateľ obklúči krajinu
 a pozbaví ňu sily,
 budú vyplienené tvoje paláce.“
 12 Toto hovorí Pán:
 „Ako pastier vytrhne z pysku leva
 dve nôžky alebo kúsok ucha,
 tak sa vyslobodia synovia Izraela,
 ktorí sedia v Samárii
 v rohu na pohovke a na damaškovom lôžku.
 13 Čujte a dosvedčte v Jakubovom dome,
 hovorí Pán, Jahve, Boh zástupov.
 14 Lebo v deň, keď navštívim hriechy Izraela
 a budem trestať pre oltár v Beteli,
 budú zrazené rohy oltára
 a padnú na zem.
 15 Zrútim aj zimný dom spolu s domom letným;
 vtedy zaniknú domy zo slonoviny
 a bude koniec mnohým domom“ -
 hovorí Pán.

Am4

Výstraha ženám Samárie

IV. ¹ Čujte toto slovo, kravy bášanské,
 čo ste na vrchu Samárie,
 utláčate maličkých, ubíjate biednych
 a vravíte svojim pánom: „Daj, chceme piť!“
 2 Pán sa na svoju svätosť zaprisahal:
 „Hľa prídu na vás dni,
 keď vás odvedú za hákmi

3 a zvyšky z vás za rybárskymi udicami.
Cez trhliny prejdete, každá rovnou cestou,
a vyhodia vás na Hermon“ - hovorí Pán.

Hriešny kult Izraela

4 „Podťe do Betelu a hrešte,
do Galgaly a hrešte viac,
prinášajte ráno svoje obety
a každé tri dni svoje desiatky!
5 Pálťe z kvasu ďakovnú obetu,
volajte, oznamujte dobrovoľné obety,
keď to tak ľúbite, synovia Izraela“ -
hovorí Pán, Jahve.
6 „Preto ja som vám dal
prázdne zuby vo všetkých vašich mestách
a nedostatok chleba na všetkých vašich miestach,
ale neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
7 „Ja som vám odoprel dážď,
keď boli ešte tri mesiace do žatvy;
i dal som pršať nad jedným mestom
a nad iným mestom som pršať nedal;
jeden ostredok dážď zvlažil,
kým ostredok, na ktorý nepadal dážď, vyschol.
8 Dve-tri mestá sa tackali k jednému mestu,
aby sa napili vody, ale nezahasili smäd,
a predsa ste sa neobrátili ku mne“ - hovorí Pán.
9 „Bil som vás úpalom a sneťou;
množstvo vašich záhrad a vinogradov,
vašich figovníkov a olív zožrali kobyľky;
no neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
10 „Poslal som na vás mor ako v Egypte,
porazil som mečom vašich mladíkov
spolu s vašimi krásnymi koňmi
a nechal som, nech vám vnika do nosov
zápach vašich táborov;
no neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
11 „A vyvrátil som vás,
ako vyvrátil Boh Sodomu a Gomoru,
že ste boli ako hlaveň vytrhnutá z vatry;
no neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
12 „Preto takto naložím s tebou, Izrael;
keďže takto naložím s tebou,
chystaj sa pred svojho Boha, Izrael.
13 Lebo, hľa, utvára kopce a tvorí vietor
a oznamuje človeku, čo je jeho úmysel,
tvorí svitanie a tmu
a kráča po výšinách zeme:
Jahve, Boh zástupov, je jeho meno.“

Nárek nad Izraelom:

- V⁵.** ¹ Čujte túto reč!
 Vznášam nad vami žalospev,
 dom Izraela:
- ² Padla, nevstane viac
 panna Izrael,
 zrútila sa na svoju zem,
 nemá ju kto zdvihnúť.
- ³ Lebo toto hovorí Pán:
 „Mestu, ktoré vytiahlo s tisícim,
 ostane sto,
 a ktoré vytiahlo so stom,
 ostane desať pre dom Izraela.“
- ⁴ Lebo toto hovorí Pán domu Izraela:
 „Hľadajte ma a budete žiť!
 Nehľadajte Betel,
 do Galgaly nechod'te
 a do Bersabe neputujte,
 lebo Galgala pôjde do zajatia
 a Betel bude ničím.“
- ⁶ Hľadajte Pána a budete žiť,
 ináč dopadne na Jozefov dom
 ako oheň, ktorý stravuje,
 a niet (toho), kto by zahasil Betel.
- ⁷ Obracajú právo na palinu
 a spravodlivosť hádžu na zem.
- ⁸ On stvoril Plejády a Orión,
 temnosť na ráno obracia
 a deň zatemňuje na noc;
 on privoláva vody mora
 a vylieva ich na povrch zeme,
 Jahve je jeho meno.
- ⁹ On zablysne skazu nad mocným
 a záhuba príde na pevnosť.
- ¹⁰ Nenávidia toho, kto karhá v bráne,
 odporný im je, kto hovorí pravdu.
- ¹¹ Pretože šliapete po maličkom
 a beriete od neho dávky obilia:
 postavili ste domy z kresaného kameňa,
 ale bývať v nich nebudete,
 vysadili ste rozkošné vinice,
 ale víno z nich piť nebudete.
- ¹² Veď viem, že mnoho je vašich hriechov
 a ťažké sú vaše zločiny,
 ubíjate spravodlivého, beriete výkupné
 a chudáka utláčate pri bráne.
- ¹³ Preto múdry v tomto čase mlčí,
 lebo je to zlý čas.

14 Hľadajte dobro, a nie zlo, aby ste žili,
aby tak bol s vami Pán, Boh zástupov,
ako ste vraveli.
15 Nenávidíte zlo a milujete dobro
a uplatňujete právo v bráne,
azda sa zmiluje Pán, Boh zástupov,
nad zvyškami Jozefa.
16 Preto takto hovorí Jahve,
Boh zástupov, Pán:
„Na všetkých námestiach je nárek
a na všetkých uliciach vravia: „Jaj! Jaj!“
Roľníka vyzývajú na smútok
a znalca žalospevu na nárek.
17 Aj vo všetkých viniciach bude nárek,
keď prejdem cez teba,“ hovorí Pán.

Neklamat' sa

18 Beda vám, čo žiadate deň Pána!
Načože je vám Pánov deň? -
On je tma, a nie svetlo.
19 Ako keď niekto uteká pred levom
a narazí na medveďa;
ide domov, oprie sa rukou o múr
a vtom ho uhryzne had:
20 Či nie je Pánov deň tma, a nie svetlo,
temnota, ktorá nemá žiary?
21 „Nenávidím, zavrhujem vaše sviatky
a nevoňajú mi vaše zhromaždenia.
22 Keď mi prinášate celopaly
a svoje pokrmové obety, nemám v nich záľubu
a na tučné pokojné obety sa nepozriem.
23 Odstráň odo mňa hluk svojich piesní,
nechcem počuť ani zvuk tvojich hárf.
24 Radšej nech prúdi právo ako voda
a spravodlivosť ako stály potok.
25 Či ste mi prinášali obety a žertvy
štyridsať rokov na púšti, dom Izraela?
26 Lež nosili ste stan svojho Molocha
a Kaivana, svoje modly,
hviezdu svojich bohov,
ktoré ste si spravili.
27 Nuž odvediem vás do zajatia za Damask,“
hovorí Pán; Boh zástupov je jeho meno.

Am6

Beda národu!

VI. ¹ Beda bezstarostným na Sione
a bezpečným na vrchu Samárie,

váženým prvého národa,
ku ktorým prichádza Izraelov dom.
2 Prejdite do Kalana a vid'te,
chod'te odtiaľ do veľkého Ematu,
potom zostúpte do filištínskeho Getu,
či im je lepšie ako týmto kráľovstvám
a či majú väčšie územie, než je vaše?
3 Oddiaľujete zlý deň,
ale trón násilia približujete.
4 Sedíte na pohovkách zo slonoviny,
vyvaľujete sa na lôžkach,
jete baránky zo stáda
a telce z prostriedku čriedy.
5 Vyspevujú si pri zvuku harfy,
vymýšľajú si hudobné nástroje ako Dávid.
6 Pijú víno z krčahov,
natierajú sa najlepším olejom,
ale pre podlomenie Jozefa sa netrápia.
7 Preto pôjdu teraz do zajatia na čele zajatcov,
prestane hulákanie tých, sa vyvaľujú.
8 Pán, Jahve, sa zaprisahal na svoj život,
hovori Pán, Boh zástupov:
„Odporná je mi Jakubova pýcha,
nenávidím jeho paláce,
a preto vydám mesto aj čo je v ňom.“
9 Ak vtedy ostane v jednom dome
desať mužov, zomrú.
10 A keď niektorého vynesie jeho pokrvný,
ten, čo ho spáli,
aby odstránil z domu kosti,
a spýta sa toho, čo je v kúte domu:
„Je ešte niekto s tebou?“ -
on odpovie: „Nie!“ a dodá:
„Ticho! Len nie spomenúť Pánovo meno!“
11 Lebo hľa, Pán dáva rozkaz
a rozbije veľký dom na sutiny
a malý dom na kúsky.
12 Či po skalách bežia kone
a orú more na voloch?
Ved' ste na jed obrátili právo
a ovocie spravodlivosti na palinu.
13 Čo sa tešíte pre ničomnosť? -
Čo vravíte: „A nezaujali sme
vlastnou silou Kamaim?“
14 „Lebo, hľa, ja vzbudím proti vám, dom Izraela,
hovori Pán, Boh zástupov -
národ a bude vás utláčať
od priechodu do Ematu až po Potok púšte.“

A. Kobyľky

VII. ¹ Toto mi zjavil Pán, Jahve:
 on stvoril kobyľky,
 keď začala rásť mláďa!
 Hľa, bola to tráva po kráľovskej kosbe!
² A keď už vyžrali zeleň krajiny,
 povedal som: „Pane, Bože, prestaň, prosím!
 Akože obstojí Jakub, keď je maličký?“
⁶ Pán to oľutoval.
 „Nestane sa!“, povedal Pán.

B. Oheň

⁴ Toto mi zjavil Pán, Jahve:
 hľa, Pán, Jahve, volá na súd ohňom!
 Strávil ohromnú priepasť
 a strávil aj podiel.
⁵ I povedal som: „Pane, Bože, prestaň, prosím!
 Akože obstojí Jakub, keď je maličký?“
⁶ Pán to oľutoval.
 „Ani to sa nestane!“, riekol Pán.

C. Olovnica

⁷ Toto mi zjavil:
 hľa, Pán stál na olovenom múre
 a v ruke mal olovniciu.
⁸ A Pán mi povedal:
 „Čo vidíš, Amos?“
 Odpovedal som: „Olovniciu.“
 Nato riekol Pán:
 „Hľa položím olovniciu
 do stredu môjho ľudu Izraela,
 neprejdem viac popri ňom.
⁹ Vtedy budú spustošené Izákove výšiny
 a zrúcané Izraelove svätyne;
 i povstanem proti Jeroboamovmu domu s mečom.“

¹⁰ Vtedy Amasiáš, kňaz Betelu, poslal izraelskému kráľovi Jeroboamovi odkaz: „Amos sa sprisahal proti tebe uprostred Izraelovho domu. Krajina nevládze vydržať všetky jeho reči:

¹¹ Lebo takto hovorí Amos: „Jeroboam padne pod mečom a Izrael pôjde zo svojej domoviny do zajatia.“ ¹² Amasiáš povedal Amosovi: „Chod', jasnovidec, ujdí do júdskej krajiny, tam jedz chlieb a tam prorokuj! V Beteli už viac neprorokuj, lebo to je kráľovská svätyňa a je chrámom kráľovstva.“ ¹⁴ Amos odpovedal Amasiášovi: „Nie som prorok, ani nie som syn proroka, ale som pastier a narezávač poľných fíg.“ ¹⁵ Ale Pán ma vzal spoza stáda a Pán mi riekol: „Chod', prorokuj proti môjmu ľudu, Izraelu!“ ¹⁶ Teraz teda počuj slovo Pánovo: Ty hovoríš:

„Neprorokuj proti Izraelu
 a netrať reči proti Izákovmu domu!“

- 17 Preto takto hovorí Pán:
„Tvoja žena bude smilniť v meste,
tvoji synovia a dcéry padnú pod mečom,
tvoje dedičstvo rozdelia povrázkami,
sám však zomrieš na poškvrnenej pôde
a Izrael pôjde do zajatia zo svojej krajiny.“

Am8

D. Kôš s ovocím

- VIII.** ¹ Toto mi zjavil Pán, Jahve:
hl'a, kôš ovocia!
- ² I riekol: „Čo vidíš, Amos?“
Odpovedal som: „Kôš ovocia.“
Pán mi povedal:
„Príde koniec na môj ľud, Izrael,
neprejdem viac popri ňom.
- ³ Kvíliť budú piesne paláca v ten deň -
hovori Pán, Jahve.
Bude veľa mŕtvov
a hocikde ich pohádzu. Ticho!
- ⁴ Čujte toto, vy, čo šliapete po chudákoch
a nivočíte bedárov krajiny.
- ⁵ Hovoríte: „Kedy prejde novmesiac,
aby sme mohli predávať obilie;
a sobota, aby sme otvorili sýpky,
aby sme zmenšili efu, zväčšili cenu
a klamali na falošnej váhe?
- ⁶ Chceme kúpiť za peniaz maličkých
a chudobných za pár topánok
a smeti predat' ako obilie.“
- ⁷ Pán sa zaprisahal na Jakubovu pýchu:
„Nikdy nezabudnem na ich skutky.
- ⁸ Či sa nemá pre toto triasť zem,
a smútiť každý jej obyvateľ?
Nemá sa dvíhať celá ako Níl,
nadúvať sa a padať ako rieka Egypta?
- ⁹ V ten deň, hovorí Pán,
dám slnku zapadnúť napoludnie
a zem zatemním v jasný deň.
- ¹⁰ Sviatky vám obrátim na smútok,
všetky vaše piesne na žalospevy,
na každé bedrá dám vrecovinu
a na každú hlavu plešinu.
Urobím to ako smútok za jedináčikom
a koniec toho ako trpký deň.
- ¹¹ Hl'a, prídu dni - hovorí Pán, Jahve -

i pošlem na zem hlad;
nie hlad po chlebe a nie smäd po vode,
ale po počúvaní Pánovho slova.“
12 A budú sa tackať od mora k moru
a od severu na východ sa budú túlať,
čo budú hľadať Pánovo slovo, ale nenájdu.
13 V ten deň budú omdlievať
krásne panny a mládenci od smädu.
14 Tí, čo prisahajú na hriech Samárie
a vravia: „Ako žije tvoj boh, Dan,
a ako žije púť do Bersabe!“
Preto padnú a viac nevstanú.

Am9

E. Trest na oltár v Beteli

IX. ¹ Videl som Pána stáť pri oltári.
I riekol: „Prašti hlavicu tak,
aby sa zatriasli trámy;
dolám im ich všetkým na hlavách
a ostatok z nich mečom pobijem;
zbeh od nich neutečie
a kto ostane, nezachráni sa.
2 Ak vniknú do podsvetia,
moja ruka ich odtiaľ donesie,
a ak vystúpia do neba,
aj odtiaľ ich stiahnem.
3 Ak sa schovajú na vrcholci Karmelu,
vyslédim ich a donesiem odtiaľ
a ak sa mi schovajú pred očami naorské dno,
tak rozkážem hadovi a uhryzne ich.
4 Ak pôjdu do zajatia pred svojimi nepriateľmi,
tam rozkážem meču a zabije ich,
upriem na nich svoje oči
na nešťastie, a nie na blaho.“
5 Pán, Jahve zástupov,
sa dotkne zeme a tá sa zatrasie
a žialit' budú všetci, čo na nej bývajú,
bude vystupovať celá ako Níl
a upadať ako rieka Egypta.
6 On stavia v nebesiach svoju hornú sieň,
jej klenbu zasadil do zeme;
on privoláva vody mora
a rozlieva ich po povrchu zeme,
Jahve je jeho meno.
„Synovia Izraela, nie ste vy pre mňa
ako synovia Etiópie? - hovorí Pán.
7 Či som nevyviedol Izrael z egyptskej krajiny,

Filištíncov z Kaftoru a Aramejčanov z Kíru?

- 8 Hľa, oči Pána, Jahveho,
spočívajú na hriešnom kráľovstve:
Ja ho zmetiem z povrchu zeme,
lenže nezmetiem úplne
dom Jakubov - hovorí Pán.
9 Hľa, ja dám príkaz a rozosejem
synov Izraela medzi všetky národy,
ako sa osieva na riečici,
že kamienok nepadne na zem.
10 Mečom zomrú
všetci hriešnici môjho ľudu,
ktorí hovoria: „Nedostihne
a nepredbehne nás nešťastie.“

Mesiášska obnova

- 11 V ten deň vyzdvihnem
padnutú Dávidovu chalupu,
zamorujem jej trhliny,
postavím jej sutiny
a vybudujem ju ako kedysi.
12 Aby ovládli zvyšky Edomu
a všetky národy,
nad ktorými sa vzýva moje meno,
hovori Pán, ktorý to urobí.
13 Hľa, prídu dni - hovorí Pán,
keď sa oráč ženca bude dotýkať
a šliapač hrozna toho, čo seje semeno;
vrchy budú pretekať muštom
a všetky kopce sa budú roztekať.
14 Vtedy obrátim osud svojho ľudu, Izraela,
budú stavať a obývať spustošené mestá,
budú sadiť vinice a piť ich víno,
narobia si záhrady a budú jesť ich ovocie.
15 Vtedy ich zasadím do ich pôdy
a viac ich nevytrhnú z ich pôdy,
ktorú som im dal“ -
hovori Pán, tvoj Boh.

KNIHA PROROKA ABDIÁŠA

Abd1

Výzva proti Edomu

- 1 Videnie Abdiáša.

Toto hovorí Pán, Jahve, o Edome:
Zvest' som počul od Pána
a posol bol poslaný k národom:
„Vstaňte, pozdvihnime sa
proti nemu do boja!“

Záhuba Edomu

- 2 Hľa, umenším ťa medzi národmi,
budeš veľmi opovrhnutý!
3 Nadutosť tvojho srdca ťa oklame,
obyvateľ skalných trhlín!
Sídli vysoko a hovorí si v srdci:
„Ktože ma zrúti na zem?“
4 Čo sa vyvýšiš ako orol
a čo si aj medzi hviezdy hniezdo postavíš,
zrútim ťa odtiaľ,“ hovorí Pán.
5 Ak prídu k tebe zlodeji,
ak noční lupiči - (a spustošia ťa!) -
či si neukradnú, len koľko im stačí?
Ak prídu k tebe oberači,
či nenechajú paberky?
6 Ako poprehľadávali Ezaua,
poprekutávali jeho skrýše!
7 Až k hraniciam ťa poženú
všetci mužovia tvojej zmluvy,
oklamú, premôžu ťa
tvoji chleboví priatelia,
osídlo postavia pod teba,
ty nechápavý!
8 „Či v ten deň - hovorí Pán -
nevyničím mudrcov z Edomu
a rozumnosť z Ezauovho vrchu?
9 Vtedy ochabnú tvoji hrdinovia, Teman,
aby z Ezauovho vrchu
každý vraždou vyhynul.

Vina Edomu

- 10 Pre násilie na tvojom bratovi Jakubovi
pokryje ťa hanba a zahynieš naveky.
11 V deň, keď si stál oproti,
v deň, keď barbari zajali jeho vojsko
a cudzinci vnikli do jeho brán
a o Jeruzalem hádzali žreb,
i ty si bol ako jeden z nich.“
12 Ale nehľad' na deň svojho brata,
na deň jeho nešťastia,
neteš sa nad Júdovými synmi
v deň ich skazy
a neroztváraj si ústa
v deň úzkosti.

- 13 Nevnikaj do brány môjho ľudu
v deň jeho pohromy,
nepas si aj ty oči na jeho nešťastí
v deň jeho pohromy
a nehrab sa za jeho majetkom
v deň jeho pohromy!
- 14 Ani nestoj pri trhlinách,
aby si hubil jeho ubehlíkov,
a nechytaj jeho utečencov
v deň úzkosti!

Deň Pána príde

- 15 Lebo je blízko Pánov deň
proti všetkým národom.
Ako si nakladal ty,
tak naloží s tebou,
tvoje činy ti zvráti na hlavu.
- 16 Lebo ako ste pili na mojom svätom vrchu,
tak budú piť ustavične všetky národy,
budú piť a srkať a budú, akoby neboli.

Spása na Sione

- 17 Na vrchu Sion bude však záchrana
a bude svätý;
Jakubov dom sa zmocní svojho majetku.
- 18 Jakubov dom bude ohňom
a Jozefov dom plameňom,
dom Ezauov však plevou,
ktorú zapália a strávia,
a z Ezauovho domu sa nezachráni nik,
lebo Pán (tak) hovorí.
- 19 Zmocnia sa juhu, Ezauovho vrchu
a roviny Filištíncov.
Zmocnia sa Efraimových polí
a polí Samárie
a Benjamín Galaádu.
- 20 Zajatí tohto vojska, synov Izraela,
sa zmocnia Kanaánu až po Sareptu
a zajatí Jeruzalema, ktorí sú v Sardoch,
zmocnia sa miest juhu.
- 21 Záchranci vystúpia na vrch Sion,
aby súdili Ezauov vrch
a kráľovstvo bude patriť Pánovi.

I. Jonášov útek. - ¹ Pán prehovoril k Jonášovi, synovi Amatiho, takto: ² „Vstaň, chod' do veľkého mesta Ninive a zvestuj mu, že ich zloba vystúpila pred oči mňa.“ ³ Ale Jonáš vstal a chcel utiecť spred Pána do Taršišu; išiel do Joppe, kde našiel loď, ktorá išla do Taršišu, dal jej svoje plavná a nastúpil do nej, aby šiel s nimi do Taršišu spred Pána. ⁴ Ale Pán zoslal na more veľký vietor, takže sa na mori strhla veľká búrka a lodi hrozilo stroskotanie. ⁵ Námorníci sa báli a každý volal k svojmu bohu; náradie, ktoré bolo na lodi, pohádzali do mora, aby ju od neho odbremenili. Jonáš však zišiel do vnútra lode ľahol si a spal.

⁶ Tu pristúpil k nemu veliteľ lode a povedal mu: „Čože, ty spíš? Vstaň, volaj k svojmu Bohu, azda si Boh spomenie na nás a nezahynieme.“ ⁷ I vraveli si druh druhovi: „Nože, hod' me žreb a dozvieme sa, pre koho nás stihlo toto nešťastie. Hodili teda žreb a žreb padol na Jonáša.

⁸ I spytovali sa ho: „Povedzže nám, prečo nás stihlo toto nešťastie? Čo máš za poslanie a odkiaľ ideš? Ktorá je tvoja vlasť a z ktorého si národa?“ ⁹ Odpovedal im: „Hebrej som a som ctiteľ Pána, Boha nebies, ktorý učinil more a suchú zem.“ ¹⁰ Mužov pojal veľký strach a hovorili mu: „Čo si to urobil?“ Chlapi totiž vedeli, že uteká spred Pána lebo im to povedal. ¹¹ Pýtali sa ho: „Čo máme s tebou urobiť, aby sa more pod nami utišilo?“ More sa totiž búrilo čoraz väčšími. ¹² Povedal im: „Chyťte ma a hod'te do mora, potom sa more pod vami utíši. Veď ja viem, že vás pre mňa zastihla táto veľká búrka.“ ¹³ Ale mužovia veslovali, aby sa priplavili naspäť k suchej zemi, no nemohli pretože sa more pod nimi čoraz viac búrilo. ¹⁴ Preto volali k Pánovi: „Ach, Pane, nech nezahynieme pre život tohto človeka a neuval' na nás nevinnú krv! Veď ty si Pán a urobil si, ako sa ti páčilo.“ ¹⁵ I chytili Jonáša a hodili ho do mora, načo more prestalo zúriť. ¹⁶ Tu pojal mužov veľký strach pred Pánom a obetovali Pánovi obeť a zaviazali sa sľubmi.

II. Jonáš vo vnútri ryby. - ¹ Pán priviedol veľkú rybu, aby pohltila Jonáša; a Jonáš bol vo vnútri ryby tri dni a tri noci. ² Jonáš sa modlil z vnútra ryby k Pánovi, svojmu Bohu, ³ a hovoril:

„Volal som zo svojej úzkosti k Pánovi
a vyslyšal ma,
z lona podsvetia som kričal,
počul si môj hlas.
⁴ Hodil si ma do priepasti,
do hĺbín mora
a obkľúčil ma príval.
Tvoje vlnobitia a tvoje vlny
valili sa ponad mňa.
⁵ A povedal som:
Odvrhnutý som spred tvojich očí,
ale ešte uzriem tvoj svätý chrám.
⁶ Vody ma obklopili až po hrdlo,
priepasť ma objala,
trst' mi obopäla hlavu.
⁷ Až k úpätiám vrchov som zostúpil
a závory zeme boli navždy za mnou,
lež vyzdvihol si z hĺbky môj život,
Pane, Bože môj.

- 8 Keď vo mne klesla moja duša,
rozpamätal som sa na Pána
a moja modlitba došla k tebe
do tvojho svätého chrámu.
- 9 Tí, čo si ctia lživé tiene,
opúšťajú svoje milosrdenstvo.
- 10 Ja ti však budem s hlasnou vďakou obetovať
a splním, čo som sľúbil;
u Pána je spása.“
- 11 I prikázal Pán rybe a vydala Jonáša na suchú zem.

Jon3

III. *Jonáš káže v Ninive.* - ¹ Pán druhý raz prehovoril k Jonášovi takto: ² „Vstaň, chod' do veľkého mesta Ninive a zvestuj mu zvest', ktorú ti ja poviem!“ ³ Jonáš vstal a šiel podľa Pánovho rozkazu do Ninive. Ninive bolo veľké mesto pred Bohom, bolo treba tri dni, aby sa prešlo cezeň.

⁴ Jonáš začal vstupovať do mesta - prvý deň cesty - a volal: „Ešte štyridsať dní a Ninive bude rozvrátené!“ ⁵ Mužovia z Ninive uverili Bohu, vyhlásili pôst a obliekli sa do vrecovín od najväčších po najmenších. ⁶ Vec došla až k ninivskému kráľovi; i vstal zo svojho trónu, zhodil zo seba plášť, obliekol si vrecovinu a posadil sa do popola. ⁷ A takto volal v Ninive: „Nariadenie kráľa a jeho veľmožov je toto: Ľudia a zvieratá, statok a ovce nech nič neokúsia; nech sa nepasú a vodu nech nepijú! ⁸ Ľudia i zvieratá nech sa poobliekajú do vrecovín, nech hlasno volajú k Bohu a nech sa každý odvráti od svojej zlej cesty a od násilia, ktoré má v rukách. ⁹ Ktovie, azda sa Boh odvráti a zmiluje sa; odvráti sa od svojho hnevu a nezahynieme.“

¹⁰ Boh videl ich skutky, že sa odvrátili od svojich zlých ciest, a Boh sa zmiloval a nepostihol ich nešťastím, ktorým ich zamýšľal postihnúť.

Jon4

IV. *Boh poučí Jonáša.* - ¹ Jonášovi sa to veľmi nepáčilo a nahneval sa. ² I modlil sa k Pánovi: „Ach, Pane, či som to nepovedal, kým som bol vo svojej krajine? Preto som chcel najprv utiecť do Taršišu, veď som vedel, že si láskavý a milosrdný Boh, trpezlivý a veľký v zľutovaní a zmilúvaš sa nad nešťastím. Teraz však, Pane, odním odo mňa moju dušu lebo mi je lepšie zomrieť, než žiť.“ ⁴ Pán povedal: „Azda sa právom hneváš?“

⁵ Nato vyšiel Jonáš z mesta a býval východne od mesta; urobil si tam striešku a sedel pod ňou v tône, chcel vidieť, čo sa stane v meste. ⁶ Vtedy Pán, Boh, rozkázal ricínovému kru, ktorý vyrástol nad Jonášom a robil mu nad hlavou tieň, aby ho oslobodil od neprijemnosti. Jonáš sa ricínovému kru veľmi zaradoval. ⁷ Keď na druhý deň vychádzala ranná zora, rozkázal Boh červíku a on zranil ricínus, takže vyschol. ⁸ A keď vyšlo slnko, rozkázal Boh horúcemu východnému vetru a slnce pražilo Jonášovi na hlavu, že omdlieval a duša si mu žiadala umrieť. I povedal: „Lepšie mi je zomrieť ako žiť.“ ⁹ Vtedy povedal Boh Jonášovi: „Azda sa právom hneváš na ricínus?“ Odpovedal: „Právom sa hnevám až na smrť.“ ¹⁰ Pán povedal: „Ta ľutuješ ricínus, na ktorom si nerobil a nevypestoval si ho; ktorý za noc vznikol a za noc zanikol. A ja sa nemám zľutovať nad veľkým mestom Ninive, v ktorom je viac než sto dvadsaťtisíc ľudí, ktorí nevedia rozlišovať medzi pravcou a ľavicou? K tomu množstvo zvierat.“

KNIHA PROROKA MICHEÁŠA

A. Hrozba Izraelu a Júdovi

Michl

I. Úvod. - ¹ Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k Micheášovi z Morasti v dňoch júdskych kráľov Joatama Achaza a Ezechiáša, ktoré dostal vo videní o Samárii a Jeruzaleme.

² Počujte, všetky národy,
pozoruj, zem a čo ju naplňa,
nech je Pán svedkom proti vám,
Pán zo svojho svätého chrámu.
³ Lebo, hľa, Pán vychádza zo svojho miesta,
zostupuje a kráča po výšinách zeme.
⁴ I roztekajú sa pod ním vrchy
a údolia sa roztvárajú
ako vosk pred ohňom,
ako voda vyliata na svah.
⁵ Pre Jakubov hriech je to všetko,
pre zločin Izraelovho domu.
Čo je Jakubov hriech?
Či nie Samária?
A čo sú výšiny Júdu?
Či nie Jeruzalem?

Pohroma Izraela

⁶ Zo Samárie urobím hrbu na poli
a pozemok pre vinicu;
jej kamene pohádzem do doliny
a jej základy odhalím.
⁷ Všetky jej modly rozbijú,
všetky jej dary spália ohňom,
všetky jej obrazy spustoším,
ved' sú nazbierané zo mzdy pobehtice
a budú zasa mzdou pobehtice.
⁸ Preto budem nariekať a kvíliť,
budem chodiť bosý a nahý,
budem nariekať ako šakaly
a smútiť ako pštrozy.
⁹ Lebo jej rana je nezahojiteľná,
lebo došla k Júdovi,
došla až k bráne môjho ľudu,
k Jeruzalemu.

Pohroma Júdu

¹⁰ V Gete neohlasujte,

- v Aku neplačte.
V Bet Afre
sa v prachu váľajte!
11 Prejdiže si, obyvateľka Šafiru
potupená nahotou!
Nevyjde obyvateľka Sánanu.
Nárek v Bet Haeseli
odňal od vás podporu.
12 Čaká na šťastie
obyvateľka Marotu,
hoci nešťastie zostúpilo od Pána
k bráne Jeruzalema.
13 Zapriahni do voza tátoše,
obyvateľka Lachisu.
Začiatok hriechu pre dcéru Siona bol,
že sa u teba našli zločiny Izraela.
14 Preto dajú odbytné
Morešet Gatu;
domy Akzibu budú sklamaním
pre kráľov Izraela.
15 Ešte ti privediem dediča,
obyvateľka Maresy;
až k Odolamu pôjde
sláva Izraela.
16 Ohoľ sa a ostrihaj
pre svojich rozkošných synov,
rozšír si plešinu ako sup,
lebo sa odsťahujú od teba.

Mich2

Pre nespravodlivosť hrozí zánik

- II. ¹ Beda tým, čo vymýšľajú zlo
a pášu zločin na svojich lôžkach;
keď svitne ráno, prevedú ho,
lebo majú moc v rukách.
² Ak sa im zažiada pole, ulúpia ho,
ak domy, zoberú ich;
spáchajú násilie na mužovi i jeho dome,
na človeku i jeho dedičstve.
³ Preto takto hovorí Pán:
„Hľa, ja vymyslím proti tomuto rodu zlo,
z ktorého si nevytiahnete hrdlo,
ani nebudete vykračovať vzpriamení,
lebo je to zlý čas.
⁴ V ten deň vyrieknu o vás porekadlo
a žialiť budú žalospevom. Povedia:
„Úplne sme spustošení,
dedičstvo môjho ľudu zamenil

- ako mi ho berie! -

Tým, čo nás odvedú, rozdelili naše pole.“

5 Preto nebudeš mať nikoho,
kto by hodil povrázok pri žrebovaní
v zhromaždení Pánovom.“

Prorokovi protivníci

6 „Nerečni!“ rečnia, „netreba týmto rečniť,
nepríde potupa!“
7 Takáto reč, dom Jakubov!
Či je Pán netrpezlivý?
Či je toto jeho dielo?
Či nie sú moje slová dobré voči tomu,
kto kráča spravodlivo?
8 Už dávno sa môj ľud
stavia ako nepriateľ.
Sťahuje plášť z tuniky
tým, čo chodia spokojne,
čo sa odvracajú od vojny.
9 Ženy môjho ľudu odháňate
z domu im drahého,
ich dietkam odnímate
navždy moju slávu.
10 „Vstaňte a choďte, tu niet odpočinku.“
Pre nečistotu, čo nivočí hrozným nivočením.
11 Keby bol muž, čo ide za vetrom a klamstvom,
a luhal by: „Budem rečniť o víne a o pálenke,“
to by bol rečník pre tento ľud.

Obnova ľudu

12 Áno, pozbieram ťa, Jakub, celého,
áno, zhromaždím zvyšok Izraela,
dám ich dokopy ako ovce v ovčinci,
ako stádo uprostred paše;
budú sa ozývať pre (množstvo) ľudí.
13 Pred nimi pôjde drvič,
prelomia bránu, prejdú ňou a vyjdú.
I pôjde pred nimi ich kráľ
a Pán v ich čele.

Mich3

Hriechy kniežat

III. ¹ Povedal som:

„Čujte, pohlavári Jakuba
a kniežatá Izraelovho domu,
či nie vy máte poznať právo?“

2 Nenávidíte dobro a milujete zlo,
sťahujete z nich kožu

a mäso z ich kostí.
3 Jedia mäso môjho ľudu;
sťahujú z nich kožu,
lámu im kosti
a kúskujú ako do hrnca,
ako mäso do kotla.
4 Potom budú kričať k Pánovi,
ale nevyslyší ich,
zakryje si v tom čase pred nimi tvár,
lebo hrešili svojimi skutkami.

Proti falošným prorokom

5 Toto hovorí Pán proti prorokom,
ktorí zavádzajú svoj ľud,
ktorí, ak majú zubami čo hrýzť,
volajú: „Pokoj!“ -
proti tomu však, čo im nedá nič do úst,
ohlasujú vojnu.
6 Preto budete mať noc bez videnia,
budete mať temnotu bez veštby,
nad prorokmi slnko zapadne
a zatemnie sa deň nad nimi.
7 I budú sa hanbiť jasnovidci,
červenat' sa budú veštcí
a všetci si zahalia bradu,
pretože niet Božej odpovede.
8 Ale ja som naplnený silou,
duchom Pána, právom a chrabrosťou,
aby som oznámil Jakubovi jeho hriech
a Izraelu jeho zločin.

Záhuba Siona

9 Čujte toto, pohlavári Jakubovho domu
a kniežatá domu Izraelovho,
ktorým sa hnusí právo
a všetko rovné krivia,
10 ktorí krvou budujú Sion
a Jeruzalem hriechom.
11 Ich pohlavári súdia za úplatok,
ich kňazi učia za plácu,
ich proroci veštia za peniaze,
pritom sa opierajú o Pána a vravia:
„Či nie je Pán medzi nami?
Nepríde na nás nešťastie!“
12 Preto pre vás
zorú Sion ako pole,
Jeruzalem bude zboreniskom
a chrámový pahorok bude zalesnenou výšinou.

B. Mesiášske proroctvá

Mich4

Sláva Siona

- IV. ¹ Na konci dní:
bude upevnený vrch Pánovho domu
na temene vrchov
a vyčnievať bude nad pahorky
i budú sa naň hrnúť ľudia.
- ² Prídu mnohé národy a povedia:
„Hor’ sa, vystúpme na vrch Pánov,
do domu Jakubovho Boha,
nech nás poučí o svojich cestách
a budeme kráčať jeho chodníkmi.“
Lebo zo Siona vyjde náuka
a Pánovo slovo z Jeruzalema,
- ³ Rozsudzovať bude medzi početnými kmeňmi
a naďaleko naprávať mocné národy,
takže si z mečov ukujú radlá,
zo svojich kopijí viničné nože.
Národ proti národu nezdvihne meč
a nebudú sa viac priúčať boju.
- ⁴ Každý bude sedieť pod svojím viničom
a nerušene pod svojím figovníkom,
lebo prehovorili ústa Pána zástupov.
- ⁵ Lebo všetky národy putujú,
každý v mene svojho boha,
my však putujeme v mene Pána,
nášho Boha, na večné veky.

Záchrana

- ⁶ „V ten deň, hovorí Pán,
zhromaždím kuľhavých
a pozbieram roztratených
a tých, ktorých som trestal.
- ⁷ Z kuľhavých urobím zvyšky
a z ustatých mocný národ“
a Pán bude nad nimi panovať
na vrchu Sion odteraz až naveky.

Utrpením k spáse

- ⁸ A ty, veža stáda, pahorok dcéry Siona,
k tebe príde, vkročí
predošlé vladárstvo,
kráľovstvo dcéry Jeruzalema.
- ⁹ Teraz však, prečo tak kričíš?
Či nie je v tebe kráľ?
Či zahynul tvoj poradca,
že sa ťa zmocňujú bôle sť a rodičky?
- ¹⁰ Zvíjaj sa a namáhaj,

- dcéra Siona, ako rodička,
 lebo teraz vyjdeš z mesta
 a budeš bývať na poli.
 Pôjdeš do Babelu,
 tam ťa vyslobodí,
 tam ťa vykúpi Pán
 z ruky tvojich nepriateľov.
- 11 Teraz sa však zhromaždia proti tebe
 mnohé národy.
 Budú vraviť: „Znesvätiť ho!
 Nech sa nám oko nadíva na Sion!“
- 12 Lenže oni nepoznajú Pánove myšlienky
 a nechápu jeho rozhodnutie,
 že ich zhromaždil ako snopy na humno.
- 13 Hor' sa a mláť, dcéra Siona,
 lebo tvoj roh spravím železným
 a kopytá ti kovovými urobím,
 že rozdrvíš mnohé národy
 a zasvätiš Pánovi ich koristiť
 a ich bohatstvo vládcovi celej zeme.
- 14(5,1) Narob si množstvo zárezov:
 hradbu postavili proti nám,
 palicou udierali
 sudcu Izraela po tvári.

Mich5

Vladár z Betlehema

- V⁵.** ¹⁽²⁾ A ty, Betlehem, Efrata
 primalý si medzi tisícami Júdu;
 z teba mi vyjde ten,
 čo má vládnuť v Izraeli
 a jeho pôvod je odpradávná,
 odo dní večnosti.
- 2(3) Preto ich vydá až do času
 keď rodička porodí,
 a zvyšok jeho bratov
 sa vráti k synom Izraela.
- 3(4) Vstane a bude pást' silou Pánovou
 a velebou mena Pána, svojho Boha;
 budú si bývať, lebo teraz sa zvelebí
 až do končín zeme.
- 4(5) On bude pokoj
 Keď príde Asýr do našej krajiny
 a vkročí do našich palácov,
 postavíme proti nemu sedem pastierov
 a osem vedúcich ľudí.
- 5(6) Budú pást' mečom krajinu Asýrov
 a čepel'ou krajinu Nimróda.

On vyslobodí od Asýra, keď príde do našej krajiny
a keď vkročí na naše územie.

Zvyšky Jakuba

- 6(7) Zvyšok Jakuba bude
uprostred mnohých národov
ako rosa od Pána,
ako kvapky dažďa na tráve,
ktoré nečakajú na človeka
a nedúfajú v syna človeka.
7 Zvyšok Jakuba bude (medzi národmi)
uprostred mnohých národov
ako lev medzi zvieratami lesa
a ako levíča v stádach oviec,
ktoré, keď vkročí, šliape a trhá,
že niet toho, kto by vyslobodil.
8 Vyvýši sa ti ruka nad tvojich protivníkov
a všetci tvoji nepriatelia zahynú.

Bez výbroje a bez modlárstva

- 9 „A v ten deň - hovorí Pán:
vyhubím tvoje kone z tvojho streda,
vynivočím tvoje vozy,
10 vyhubím mestá tvojej krajiny,
zrúcam všetky tvoje pevnosti.
11 Vyhubím ti čarodejstvá z ruky
a viac nebudeš mať veštcov.
12 Vyhubím tvoje obrazy
i tvoje pomníky z tvojho streda,
že sa viac nebudeš klaňať
dielu svojich rúk.
13 Odbúram ašery z tvojho streda
a vynivočím tvoje mestá.
14 V hneve a zápale sa vypomstím
na národoch, ktoré neposlúchajú.“

C. Výčitky nevďačnému národu

Mich6

Spor Pána s Izraelom

- VI.** ¹ Počujte, čo hovorí Pán:
„Vstaň, súd sa pred vrchmi
a kopce nech počujú tvoj hlas!“
2 Čujte, vrchy, Pánov spor,
i pevné základy zeme,
lebo Pán má spor so svojím ľudom,
s Izraelom sa bude pravotiť.
3 „Ľud môj, čo som ti urobil?
A čím som ti bol na ťarchu? Odpovedz mi!

4 Ved' som ťa vyviedol z egyptskej krajiny,
z domu otroctva som ťa vykúpil
a postavil som ti na čelo
Mojžiša, Árona a Máriu.
5 Ľud môj, spomeňže si,
čo zamýšľal moabský kráľ Balak
a čo mu odpovedal Balám, Beorov syn,
od Setimu až po Galgalu,
aby si poznal láskavé skutky Pánove.“

Pravá nábožnosť

6 „S čím mám predstúpiť pred Pána,
skloniť sa pred Bohom výsosti?
Mám prísť pred neho s celopalmi?
S jednoročnými teliatkami?
7 Či má Pán záľubu v tisícoch baranov,
v desaťtisícoch potokov oleja?
Či mám dať svojho prvorodeného za svoj hriech,
plod svojho lona za zločin svojej duše?“
8 Oznámili ti, človeče, čo je dobré
a čo žiada Pán od teba:
iba zachovávať právo, milovať milosrdenstvo
a pokorne chodiť so svojím Bohom.

Súd nad Jeruzalemom

9 Čuj ! Pán volá k mestu -
a spása tým, čo sa boja tvojho mena!
„Počúvajte prút a toho, čo ho ustanovil.
10 Ešte je oheň v dome zločinca:
zločinné poklady a mizerná zmenšená efa.
11 Či ospravedlním, keď je váha bezbožná
a vo vrecku sú falošné závažia?
12 Jeho boháči sú plní násilia,
jeho občania hovoria klamstvo
a jazyk v ich ústach je lešť.
13 Nuž aj ja ťa začnem udierať,
nivočiť pre tvoje hriechy.
14 Budeš jest' a nenasýtiš sa,
vnútro ti ostane prázdne.
Čo uchytíš, nezachrániš,
a čo zachrániš, odovzdám meču.
15 Budeš siať, ale žat' nebudeš,
budeš šliapať olivy,
no nepomažeš sa olejom,
i mušt, no víno piť nebudeš.
16 Zachovával si predpisy Omriho
a všetky skutky Achabovho domu,
kráčať si podľa jeho rád,
aby som z teba púšť urobil
a z tvojich obyvateľov výsmech;

budeš niešť posmech národov.“

Mich7

Všeobecná skazenosť

- VII.** ¹ Beda mi, lebo som ako oberač ovocia,
ako keď sa paberkuje vinica:
niet strapca na zjedenie,
ranej figy, ktorú by mi duša žiadala.
- ² Nábožný vymizol z krajiny
a priameho niet medzi ľuďmi,
všetci sledia po krvi,
druh na druhu sieťou poľuje.
- ³ Na zlo majú znamenité ruky:
knieža - požaduje,
sudca - za odmenu
a mocnár vyslovuje túžbu svojej duše,
ktorá je zhubná.
- ⁴ Najlepší z nich je ako trň,
priamy ako bodliak.
Deň tvojich strážcov,
tvoje navštívenie prichádza,
teraz príde ich zrútenie.
- ⁵ Neverte blížnemu,
nedôverujte priateľovi
pred tou, ktorá odpočíva v tvojom lone,
stráž závoru svojich úst.
- ⁶ Lebo syn opovrhne otcom,
dcéra sa postaví proti matke,
nevesta proti svokre,
každému sú nepriateľmi jeho domáci.
- ⁷ Ja však budem hľadiet' na Pána,
dôverovať budem v Boha svojej spásy;
môj Boh ma vyslyší.

Povýšenie Siona

- ⁸ Neteš sa zo mňa, nepriateľka moja,
ak som padol, vstanem,
ak sedím vo tme,
Pán je mojím svetlom.
- ⁹ Znesiem Pánov hnev,
lebo som zhrešil proti nemu,
kým sa ujme môjho sporu
a prisúdi mi právo,
vyvedie ma na svetlo,
uvidím jeho spravodlivosť.
- ¹⁰ Uvidí to moja nepriateľka
a pokryje ju hanba;
tú, ktorá mi hovorila:

„Kde je Pán, tvoj Boh?“
Moje oči budú na ňu hľadiet,
vtedy ju pošliapem ako blato ulice.

Pohania prídu k Sionu

- 11 Prichádza deň, keď budú stavať tvoje múry;
v ten deň sa rozšíri hranica.
12 V ten deň prídu k tebe
od Asýrska, od miest Egypta,
od Týru až po Rieku
a od mora k moru, od vrchu k vrchu.
13 Zem však bude spustošená
pre jej obyvateľov,
pre ovocie ich skutkov.

Prosba Siona k Pánovi

- 14 Pas svoj ľud svojou berlou,
svoje dedičné stádo,
ktoré býva osamelé v hore
uprostred Karmelu;
nech spasú Bášan a Galaád
ako za dávnych dní!
15 Ako v dňoch, keď si vychádzal
z egyptskej krajiny,
ukážem mu zázraky.
16 Národy uvidia a zahanbia sa
napriek všetkej svojej sile,
položia si ruku na ústa,
uši im ohluchnú.
17 Budú lízať prach ako hady,
ako zemeplazy;
so strachom prídu zo svojich skrýš
k Pánovi, nášmu Bohu;
budú sa triasť a obávať sa teba.

Duchovná obnova

- 18 Kto je Boh ako ty, ktorý odpúšťaš hriechy
prejdeš ponad vinu zvyškov svojho dedičstva?
Jeho hnev netrvá večne,
lebo má záľubu v zľutovaní.
19 Zase sa zmiluje nad nami,
zmyje naše hriechy
a do morských hlbín zahodí
všetky naše viny.
20 Preukáž vernosť Jakubovi,
milosrdenstvo Abrahámovi;
ako si sa zaprisahal našim otcom
od pradávnych dní.

KNIHA PROROKA NAHUMA

Nah1

I. *Pánova moc.* - ¹ Výrok nad Ninive. Kniha videnia Nahuma z Elkoša.

- ² Pán je žiarlivý a pomstivý Boh,
Pán je pomstivý a plný hnevu,
Pán sa pomstí na svojich protivníkoch
a chová hnev proti svojim nepriateľom.
³ Pán je trpezlivý, no veľmi mocný,
Pán nenechá nič bez trestu.
Vo víchre a búrke je jeho cesta
a oblak je prachom jeho nôh.
⁴ Keď zahriakne more, urobí ho súšou
a všetky rieky vysuší.
Uvádá Bášan a Karmel
a kvet Libanonu vädne.
⁵ Vrchy sa trasú pred ním
a kopce sa rozutekajú;
zem sa dvíha pred jeho tvárou,
i svet a všetci jeho obyvatelia.
⁶ Kto obstoí pred jeho hnevom
a kto sa zdvihne pred jeho zápalom?
Jeho hnev sa rozteká ako oheň
a skaly pred ním praskajú.
⁷ Dobrym útočišťom je v deň úzkosti
a pozná tých, čo v neho dúfajú.
⁸ V prekypujúcej záplave
skoncuje so svojimi protivníkmi,
jeho nepriateľov stíha tma.

Hrozba mestu Ninive

- ⁹ Čo zamýšľate proti Pánovi?
On urobí koniec,
úzkosť sa nezdvihne po druhý, raz.
¹⁰ Ved' sú pospľietaní ako tnie
a sú ako vínom spití;
úplne budú pohltení
ako suchá pleva.
¹¹ Z teba vyšiel, čo zamýšľal
zlo proti Pánovi,
čo plánoval ničomnosť.
¹² Toto hovorí Pán:
„Čo sú aj bezpeční a hocako početní,
aj tak ich skosia a zahynú.
Pokoril som ťa, viac ťa nepokorím.

- 13 Teraz však zlomím jeho jarmo nad tebou
a tvoje okovy roztrhám.“
14 Pán dal rozkaz o tebe:
„Z tvojho mena nebude viac semena,
z domu tvojho boha
vynivočím sochy a liatiny,
pripravím ti hrob, lebo si bezcenný.

Nah2

Pád Ninive

- II. ¹⁽¹⁵⁾ Hľa, na vrchoch nohy posla blahozvesti,
ktorý oznamuje pokoj!
Zasväcuj, Júda, svoje sviatky,
splňaj svoje sľuby,
lebo viac neprejde cez teba ničomník,
ten celkom zahynie.
^{2(2,1)} Vystupuje pred tebou ničiteľ:
stráž hradbu,
dozeraj na cestu,
upevňuj si bedrá,
pozbieraj všetky sily!
³⁽²⁾ Lebo Pán vráti Jakubovu hrdosť
ako hrdosť Izraelovu,
lebo ju zničili ničitelia
a spustošili jej vetvy.
⁴⁽³⁾ Štít jeho hrdinov sa červenie,
bojovníci sú v šarláte,
vozy sú z ohnivej ocele
v deň, keď sa vyzbrojuje,
a jazdci sa vzpínajú.
⁵⁽⁴⁾ Po uliciach sa ženú vozy,
letia po námestiach,
výzor majú ako fakle,
blikajú ako blesky.
⁶⁽⁵⁾ Spomenie si na svojich hrdinov,
rútia sa svojou cestou,
ponáhľajú sa k múru
a postaví sa záštita.
⁷⁽⁶⁾ Brány riek sa otvoria
a palác sa rozpadá.
⁸⁽⁷⁾ Panovnicu (?) odvedú do zajatia,
jej slúžky nariekajú,
ako keď hrkútajú holuby,
a udierajú si prsia.

⁹⁽⁸⁾ Ninive je ako rybník
už oddávna. Oni bežia!
„Zastaňte! Stojte!“ -

- no nik sa neobrátí.
- 10(9) „Rabujte striebro, rabujte zlato,“
ved' nemá konca výbava,
bohatstvo najskvostnejších nádob.
- 11(10) Púšť a pustota a spustošenie!
Srdce sa rozteká, kolená sa chvejú,
triaška je na každých bedrách,
zo všetkých tvári
sa sťahuje červeň.
- 12(11) Kde je brloh levov,
tá pastva levíčat?
Ta chodieval lev, levica,
tam bývali levíčatá.
A nikto ich neodstrašil.
- 13(12) Lev trhal pre svoje mlád'atá
a hrdúsil pre svoje levice,
korisťou si naplnil brlohy
a svoje jamy lúpežou.
- 14(13) „Hľa, som proti tebe,
hovori Pán zástupov,
spálím tvoje vozy na dym,
tvoje levíčatá meč pohltí,
odstránim tvoju korisť z krajiny,
nezazneje viac hlas tvojich poslov.“

Nah3

Posmešný žalospev

- III.** ¹ Beda krvavému mestu!
Je samé klamstvo,
je plné násilia,
neprestáva plieniť.
- ² Pleskot biča, hlučný rachot kolies,
kone cválajú, vozy sa rútia,
- ³ jazdci vysedajú,
plameň meča, blesk oštepa,
množstvo prebodnutých
a sila mŕtvych tiel.
Niet konca mŕtvolám,
potkávajú sa o telá.
- ⁴ Pre množstvo smilstva smilnice
očarujúcej krásy, znalejš čarov,
ktorá za svoje, smilstvo predávala národy
a pokolenia za svoje čary.
- ⁵ „Hľa, som proti tebe,
hovori Pán zástupov,
vyhrniem ti vlečky na tvár,

- ukážem národom tvoju nahotu
a kráľovstvám tvoju hanbu.
- 6 Vrhnem na teba špinu,
potupím ťa a divadlom ťa spravím.
- 7 Potom každý, kto ťa uvidí,
ujde od teba a povie:
“Spustošené je Ninive!
Kto by ho ľutoval?
Kde by som mal hľadať
tešiteľov pre teba?”
- 8 Si lepšie než No-Amon,
ktoré ležalo medzi Nílmi?
Obkľučovali ho vody,
hradbou mu bolo more,
z vody malo múr.
- 9 Etiópia bola jeho silou
a Egypt - bez počtu -
Pút a Líbyjci boli
medzi jeho pomocníkmi.
- 10 Aj ono šlo do zajatia,
do vyhnanstva,
aj jeho nemluvňatá rozbíjali
na rohoch všetkých ulíc.
O jeho vznešených hádzali žreb
a jeho veľikášov okovali do želez.
- 11 Aj ty budeš opojené,
budeš omdleté,
aj ty budeš hľadať
útočisko pred nepriateľom.
- 12 Všetky tvoje pevnosti
sú figovníky s ranými figami,
ak ich potrasú,
padnú do úst žrúta.
- 13 Hľa, tvoj ľud: to ženy vprostred teba,
otvoria tvojim nepriateľom dokorán
brány tvojej krajiny;
oheň pohltí tvoje závory.
- 14 Načieraj si vodu pre obliehanie,
opevni svoje hradby,
vstúp do blata, šliap hlinu,
vezmi formu na tehly.
- 15 Tam ťa oheň pohltí,
vykántri ťa meč,
zožerie ťa ako koníky,
hoci ťa bolo množstvo ako koníkov,
hoci ťa bolo množstvo ako kobyliiek.
- 16 Kupcov si mal viac, než je hviezd na nebi!
Koník vyplienil a odletel.
- 17 Tvoje kniežatá sú ako kobyľky,

tvoji úradníci ako húf koníkov,
ktoré čupia na múroch v deň studený,
keď vyjde slnko, odletia
a neznáme je ich miesto, kde sú.
18 Tvoji pastieri driemu, kráľ asýrsky,
tvoji hrdinovia spia;
tvoj ľud je roztratený po vrchoch
a nepozbiera ho nik.
19 Niet úľavy na tvoj úder,
tvoja rana je smrteľná.
Všetci, čo počujú chýr o tebe,
budú tlieskať nad tebou rukami,
veď komuže neprichádzalo
ustavične nešťastie od teba?“

KNIHA PROROKA HABAKUKA

Hab1

Žaloba na hriešnikov

I. ¹ Výrok, ktorý dostal vo videní prorok Habakuk.

² Dokedy mám volať, Pane, a nevyslyšíš?
Kričím k tebe: „Násilie!“, a nezachraňuješ?
³ Prečo mi dáš vidieť hriech
a pozeráš na nešťastie?
Útlak a násilie je predomnou,
rodí sa spor a vzniká zvada.
⁴ Preto sa ochromuje zákon
a nikdy neprerazí právo,
lebo bezbožník obchádza spravodlivého;
preto vychádza pokrivené právo.

Trestajúci nepriateľ

⁵ „Pozrite medzi národy a vidíte
a zhrozíte sa úžasne,
lebo vo vašich dňoch vykonám čin,
že neuveríte, keď vám ho rozpovedia.
⁶ Lebo, hľa, ja vzbudím Chaldejcov,
hrozný a obratný národ,
ktorý sa rozíde po širšej zemi,
aby dobyl obydľia, ktoré nie sú jeho.
⁷ Úžasný je a strašný,
jeho právo a pýcha vychádza od neho.
⁸ Ľahšie než leopardy sú jeho kone,
rýchlejšie ako vlky za večera;

jeho jazdci sa ženú,
jeho jazdci prichádzajú zďaleka,
letia sť'a orol, keď sa vrhá na korist'.
9 Každý kráča za násilím,
všetky ich tváre sú východný vietor,
nakopia zajatcov ako piesku.
10 Posmech si robí z kráľov
kniežatá sú mu na výsmech,
vysmieva sa každej pevnosti
nakopí piesku a zaujme ju.
11 Nato mu nadmieru ožije duch,
prehreší sa, svoju silu pokladá za boha.“

Prorokova horlivosť

12 Či nie si ty, Pane, od pradávna?
Môj Bože, môj Svätý, nezomrieme!
Pane, pre súd si ho ustanovil;
Skala, pre karhanie si ho postavil.
13 Máš čisté oči, nechceš vidieť zlo
a nemôžeš hľadiť na nešťastie.
Prečo hľadiš mlčky na protivníkov,
keď zločinci hlcú lepších od seba?
14 Ľudí robíš podobnými rybám v mori,
plazom, ktoré nemajú vládca.
15 Všetkých vylovil svojou udicou,
povyťahoval svojou sieťou
a pozbieral ich do svojho čereňa,
preto sa raduje a plesá.
16 Za to obetuje svojej sieti,
prináša kadidlo svojmu čereňu,
veď ich pomocou má tučný podiel
a mastný pokrm.
17 Či má preto vyprázdňovať svoju sieť
a ustavične bez milosti zabíjať národy?

Hab2

Pánova odpoveď na žaloby

II. ¹ Postavím sa na svoju stráž,
umiestim sa na hradbe
a budem slediť, aby som zbadal,
čo bude ku mne hovoriť,
a čo odpovie na moju ponosu.
2 Pán mi odpovedal:
„Napíš videnie,
a to jasne na tabuľu,
aby sa dalo plynne čítať.
3 Lebo videnie je ešte na určený čas,

- no náhli sa ku koncu a nesklame;
ak sa oddiali, čakaj naň,
veď určite príde a nezmešká.
- 4 Hľa, nadúva sa, v kom nie je duša priama,
spravodlivý však bude žiť pre svoju vernosť.“
- 5 A ako je víno klamlivé,
nebude mať slávu muž nadutý,
ktorý si otvára hrtan ako podsvetie,
je ako smrť, nezasýti sa,
zhrabal k sebe všetky národy
a zhromaždil k sebe všetky kmene.
- 6 Či títo všetci nespravia porekadlo o ňom,
posmešnú hádanku, a nepovedia:
„Beda tomu, kto hromadí, čo nie je jeho. Dokedy ešte?
A hromadí proti sebe mračno hlíny.“?
- 7 Či nepovstanú náhle, čo zahryznú do teba,
a nezobudia sa, čo tebou otrasú?
Potom im budeš korisťou.
- 8 Preto, že si vyplienil mnohé národy,
vyplienia ťa všetky ostatné kmene,
pre ľudskú krv, pre násilnosť na zemi,
na meste a všetkých jeho občanoch.
- 9 Beda tomu, kto hromadí korisť
na nešťastie svojho domu,
chce si položiť hniezdo do výšav,
aby unikol ruke nešťastia.
- 10 Odhodlal si sa, na hanbu svojho domu,
povyťinať mnohé národy
a tvoja duša hreší.
- 11 Veď kameň z múru bude kričať
a hrada z väzby mu odpovie:
- 12 Beda tomu, kto krvou stavia mesto
a upevňuje osadu zločinom!
- 13 Hľa, či to nie je od Pána zástupov,
že kmene robia pre oheň
a národy sa ustávajú pre nič?
- 14 Lebo zem bude plná
poznania Pánovej slávy
ako vody, ktoré pokrývajú more.
- 15 Beda tomu, kto napája svojho blížneho,
primiešava mu svoju zlosť a opíja ho,
aby videl jeho nahotu.
- 16 Sýtil si sa viac hanbou než cťou,
nuž pi aj ty a ukáž svoju neobrezanosť:
obráti sa k tebe kalich Pánovej pravice
a potupa k tvojej cti.

- 17 Lebo násilie Libanonu ťa pokryje
a trápenie zvierat ťa podesí
pre ľudskú krv, pre násilie na zemi,
na meste a všetkých jeho obyvateľoch.
- 18 Čo pomôže socha, že ju urobil rezbár,
liatina a lživý učiteľ,
že jej dôveroval tvorca, čo ju spravil,
keď robil nemých bôžikov?
- 19 Beda tomu, kto vraví drevu: „Zobud' sa!“,
„Vstaň!“ nemému kameňu;
či to on počuje?
Hľa, je obtiahnutý zlatom a striebrom,
ale života nijakého v ňom niet.
- 20 Pán však je vo svojom svätom chráme,
nech pred ním zamlkne celá zem!

Hab3

Modlitba

III. ¹ Modlitba proroka Habakuka. Na spôsob žalospevu.

- 2 Pane počul som tvoju správu, bál som sa,
oživ, Pane, svoje dielo uprostred rokov,
uprostred rokov daj vedieť;
v hneve si pripomeň milosrdenstvo!
- 3 Boh prichádza z Temanu
a Svätý z vrchu Faran; -
jeho veleba zakrýva nebesá
a zem je plná jeho chvály.
- 4 A žiari ako svetlo,
lúče mu vyraňajú z rúk,
tam je schránka jeho sily.
- 5 Pred jeho tvárou kráča mor
a vzápätí mu tiahne plameň.
- 6 Zastane a premeria zem,
pozrie a zatrasie národmi;
i rozpoltia sa večné vrchy
a sklonia sa kopce odveké;
má večné chodníky.
- 7 V trápení som videl stany Kušanu,
trasú sa šiatre madiánskej krajiny.
- 8 Či sa Pán hnevá na rieky?
Či proti riekam nesie sa tvoj hnev?
Či proti moru je tvoj zápal,
že jazdíš na svojich paripách?
Tvoje vozy znamenajú spásu.

9 Tvoja kuša je pripravená
podľa prísahy, ktorú si dal kmeňom.
Riekami si poprerýval zem,
10 zazreli ťa, zvíjali sa vrchy,
prevalila sa záplava vôd,
prieepasť vydala svoj hukot,
vysoko dvíhala ruky.
11 Slnko a mesiac ostali doma
pred svetlom tvojich šíпов ušli,
pred žiarou tvojho bleskového oštepú.

12 V zápale pošliapeš zem,
v hneve rozmlátiš národy.
13 Vytiahol si zachrániť svoj ľud,
zachrániť svojho pomazaného;
rozdrvil si hlavu bezbožníkovho domu,
obnažil si mu základy až dospodu.
14 Ich vlastnou berlou si prevrátil
hlavu jeho vojvodcov,
keď sa rútili rozprášiť ma;
ich jasanie znelo,
akoby šli zhltnúť v skrýši bedára.
15 Na svojich koňoch cválaš po mori,
cez bahno veľkých vôd.

16 Počul som a chvelo sa mi vnútro
pri hrmote triasli sa mi pery,
rozklad mi vnikal do kostí
a nohy sa mi chveli.

Spokojný budem v deň úzkosti,
až príde národ, ktorý na nás útočí.
17 Figovník síce nerodí
a niet ovocia na viničoch,
sklamala úroda olív
a pole nedodalo pokrm;
stratili sa ovce z košiara
a v maštaliach ničo dobytká.
18 Ja však budem plesať v Pánovi,
jasat' budem v Bohu svojej spásy.
19 Jahve, Pán, je moja sila,
dal mi nohy ako jeleniciam
a dá mi vykračovať po mojich výšinách.

Zbormajstrovi. Na strunový nástroj.

KNIHA PROROKA SOFONIÁŠA

Sof1

I. Oznámenie Božieho súdu. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Sofoniášovi, synovi Chusiho, syna Godoliáša; syna Amariáša, syna Ezechiáša, v dňoch júdskeho kráľa, Amonovho syna Joziáša.

² „Dočista zmetiem všetko z povrchu zeme, hovorí Pán. ³ Zmetiem ľudí i zvieratá, zmetiem vtáky neba a ryby mora. Skaza zločincom! - a vykántrim ľudí z povrchu zeme, hovorí Pán. ⁴ Vystriem ruku proti Júdovi a proti obyvateľom Jeruzalema a vyhubím z tohto miesta zvyšky bálav i mená žrecov a kňazov; ⁵ i tých, čo sa na strechách klaňajú nebeskému vojsku; i tých, čo sa klaňajú a prisahajú na Pána, ale prisahajú aj na Melkoma; ⁶ i tých, čo sa vzdialili od Pána, nehľadajú Pána a nejdú za ním.“

⁷ Ticho pred tvárou Pána, Jahveho! Veď blízko je Pánov deň; áno, Pán usporiadal obeť, zasvätil svojich povolaných. ⁸ „V deň Pánovej obety navštívim kniežatá a kráľovičov i všetkých, čo sa obliekajú do rúch cudzincov. ⁹ A navštívim tých, čo preskakujú v ten deň cez prah, čo naplňujú dom svojho Pána klamstvom a lešťou. ¹⁰ V ten deň, hovorí Pán, bude hlasný krik od Rybnej brány, jajkanie od druhej a veľká záhuba od kopcov. ¹¹ Jajkajte, obyvatelia Možiara, veď zahynie celý kanaánsky ľud, vyničia všetkých, čo vážia striebro. ¹² V ten deň prekutám Jeruzalem lampami a navštívim chlapov, ktorí tučnejú na svojich kvasniciach a hovoria si: „Pán neurobí ani dobré, ani zlé.“ ¹³ Ich bohatstvo prepadne lúpeži a ich domy spustnutiu; budú stavať domy, no bývať (v nich) nebudú, budú vysadzovať vinohrady, ale víno z nich piť nebudú.“

- ¹⁴ Blízko je Pánov deň
blízko a je veľmi rýchly.
Čuj, Pánov deň,
trpko tam kričí silák.
- ¹⁵ Ten deň je deň hnevu,
deň úzkosti a zvierania,
deň víchra a víchrice,
deň tmy a temnoty,
deň oblakov a mrákavy.
- ¹⁶ Deň pozauny a lomozu
proti opevneným mestám
a proti vysokým baštám.
- ¹⁷ Do úzkosti vžením ľudí,
že budú chodiť ako slepí,
lebo zhrešili proti Pánovi;
ich krv sa bude vylievať ako prach
a ich telá ako hnoj.
- ¹⁸ Ani ich striebro, ani ich zlato
ich nevládze zachrániť
v deň Pánovho hnevu.
Oheň jeho žiarlivosti
pohltil celú zem,
lebo skoncuje, a to hrozne,
so všetkými obyvateľmi zeme.

Výstraha Júdsku a Jeruzalemu

- II. ¹ Zhromaždite a pozbierajte sa,
 vy, nehanebný národ,
² skôr než porodí rozhodnutie
 a odletí deň ako pleva.
 Skôr než príde na vás
 blčiaci Pánov hnev,
 skôr než príde na vás
 deň Pánovho hnevu.
³ Hľadajte Pána,
 všetci pokorní zeme,
 ktorí konáte podľa jeho práva,
 hľadajte spravodlivosť,
 hľadajte pokoru,
 možno, že sa schováte
 v deň Pánovho hnevu.

Výstraha pohanom

- ⁴ Lebo Gaza bude opustená
 a Askalon pustatinou,
 Azot rozoženú za bieleho dňa
 a Akaron vyhubia.
⁵ Beda obyvateľom pomorského pásu,
 národu Kréťanov!
 Pánovo slovo je proti vám,
 Kanaán, krajina Filištíncov:
 „Vyhubím ťa, že nebudeš mať občanov.“
⁶ Pomorský pás bude nivou,
 stepou pre pastierov
 a košiarom pre stáda.
⁷ A pomorský pás bude patriť,
 zvyškom Júdovým, tam sa budú pásť,
 v domoch Askalona budú za večera košiarit',
 lebo ich navštívi Pán, ich Boh,
 a obráti ich osud.
⁸ „Počul som hanobenie Moabu
 a rúhanie synov Amona,
 keď znevažovali môj ľud
 a roztáhovali sa na jeho území.
⁹ Preto ako žijem
 - hovorí Pán zástupov,
 Boh Izraelov -
 Moab bude ako Sodoma
 a Amončania ako Gomora,
 poľom tŕnia, soľnou baňou
 a pustatinou naveky.

Zvyšky môjho ľudu ich vyplienia
 a ostatok môjho národa sa ich zmocní.“
 10 Toto ich zastihne pre ich pýchu,
 pretože hanobili a vyvyšovali sa
 nad národ Pána zástupov.
 11 Pán bude hrozný proti nim,
 veď vykántri všetkých bohov zeme
 a jemu sa bude klaňať každý zo svojej vlasti,
 všetky ostrovy národov.
 12 „Aj vy, Etiópci...
 Tí sú prebodnutí mojím mečom!“
 13 Vystrie ruku proti severu
 a znivočí Asýrsko,
 Ninive urobí opusteným,
 vyschnutým ako pustatina.
 14 Uprostred neho budú ležať stáda,
 húfy rozličných zvierat;
 i pelikán a jež
 budú nocovať medzi jeho stĺpmi.
 Počúvaj! Vresk v oblokoch,
 havran na prahu,
 lebo cédrové trámy sú vytrhnuté.
 15 Toto je mesta, ktoré plesalo,
 bývalo bezstarostne
 a hovorilo si v srdci:
 „Ja som a nikto viac!“
 Ako sa stalo pustatinou,
 ležiskom zveriny?
 Každý, kto popri ňom prejde,
 hvízda a máva rukou.

Sof3

Súd nad Jeruzalemom

III. ¹ Beda, neposlušnému, poškvvrnenému
 a násilníkemu mestu.
 2 Nepočúvalo na hlas,
 neprijalo výstrahu,
 nedôverovalo v Pána,
 nevinulo sa k svojmu Bohu.
 3 Jeho kniežatá uprostred neho
 sú ručiacce levy;
 jeho sudcovia vlci večerní,
 ktorí ráno neobhrýzali.
 4 Jeho proroci sú nespoľahliví,
 podvodní mužovia;
 jeho kňazi znesvätili sväté,
 znásilnili zákon.

5 Pán v jeho strede je svätý,
nerobí neprávosť;
ráno čo ráno dáva svoje právo
svetlom, ktoré neubúda;
ale zločinec nepozná hanby.
6 „Vykántril som národy,
spustli ich bašty,
vynivočil som ich ulice,
takže niet chodcov,
vyhubené sú ich mestá,
bez mužov, bez občanov.
7 Riekol som: Azda sa ma budeš báť,
prijmeš výstrahu.
Nezmizne mu pred oči
všetko, čím som ho navštívil.
Lenže hneď zrána bolo podlé
všetko ich konanie.
8 Preto čakajte na mňa
- hovorí Pán -,
na deň, keď povstanem ako svedok.
Lebo je mojím právom
zhromaždiť národy,
pozbierať kráľovstvá,
aby som na ne vylial svoju prchkosť,
celý svoj blčiaci hnev,
veď oheň mojej žiarlivosti
pohlť celú zem.

Čas spásy

9 Lebo vtedy dám národom čisté pery,
aby všetky vzývali meno Pánovo
a slúžili mu spojenými silami.
10 Až spoza riek Etiópie
budú moji ctitelia,
potomci mojich roztratených,
prinášať svoje obety.
11 V ten deň sa nebudeš hanbiť
pre rozličné skutky,
ktoré si proti mne spáchal,
lebo vtedy odstránim sprostred teba
tvojich nadutých chvastúňov
a viac sa nebudeš vyvyšovať
na mojom svätom vrchu.
12 Nechám však v tvojom strede
ľud chudobný a biedny.“
Oni budú dôverovať v Pánovo meno.
13 Zvyšky Izraela
nebudú páchať neprávosť
a nebudú hovoriť lož;
v ich ústach sa nenájde

podvodný jazyk.
Oni sa budú pást' a košiarit',
že ich neodstraší nik.

- 14 Plesaj, dcéra Siona, jasaj Izrael,
teš a raduj sa z celého srdca,
dcéra Jeruzalema!
- 15 Pán zrušil tvoje pokuty,
odvrátil nepriateľa;
kráľom Izraela uprostred teba je Pán,
nešťastia sa viac neobávajú!
- 16 V ten deň povedia Jeruzalemu:
„Neboj sa, Sion, nech ti neovisnú ruky!
- 17 Uprostred teba je Pán, tvoj Boh,
spásonosný hrdina;
zajasá nad tebou od radosti,
obnoví svoju lásku,
výskat' bude od plesania.“
- 18 „Zronených pre sviatky
odstránim z teba,
sú ti ťarchou hanebnou.
- 19 Hľa, v tom čase skončujem
s tými, čo ťa utláčali,
zachránim kulhavého
a pozbieram roztratených,
urobím ich slávnymi a chýrnymi
v celej krajine ich hanby.
- 20 V tom čase vás privediem,
v tom čase vás pozbieram,
lebo vás urobím slávnymi a chýrnymi
medzi všetkými národmi zeme,
až vám navidomoči
obrátim váš osud“ - hovorí Pán.

KNIHA PROROKA AGGEA

Ag1

I. Výzva na stavbu chrámu. - ¹ V druhom roku kráľa Dária, v šiestom mesiaci, v prvý deň mesiaca, prehovoril Pán prostredníctvom proroka Aggea k júdskeму námestníkovi Zorobábelovi, synovi Salatiela, a k veľkňazovi Jozuemu, synovi Josedeka: „Toto hovorí Pán zástupov: Tento ľud vraví: „Ešte neprišiel čas stavať Pánov dom.“ ³ Pán však prehovoril prostredníctvom proroka Aggea takto: ⁴ „Pre vás je už čas bývať vo vykladaných domoch, kým tento dom je pustý? ⁵ Nuž, teraz toto hovorí Pán zástupov: „Všimnite si, ako sa vám vodí! ⁶ Siali ste veľa, málo ste zvažali; keď ste jedli, nenasýtili ste sa; keď ste pili, nenapojili ste sa; obliekaním ste sa nezohriali a kto robil za mzdu, dával mzdu do deravého vrečka.“

⁷ Toto hovorí Pán zástupov: „Všimnite si, ako sa vám vodí! ⁸ Chod'te do hory, dovezte, drevo a stavajte dom! Budem v ňom mať záľubu a oslávim sa, hovorí Pán. ⁹ Hľadel si za množstvom, a bolo z toho málo; doviezli ste to domov, odúkol som to. Prečo? - hovorí Pán zástupov. Pre môj dom, ktorý je pustý, kým každý z vás beží do svojho domu. ¹⁰ Preto sa nad vami zavrelo nebo, že niet rosy a zem nevydala svoju úrodu. ¹¹ Privolať som suchotu na zem, na vrchy, na obilie, na mušt, na olej a na všetko, čo zem vydáva; na ľudí, na zvieratá a na všetku prácu rúk.“

¹² Salatielov syn Zorobábel a veľkňaz, Josedekov syn Jozue, a celý zvyšok ľudu poslúchol hlas Pána, svojho Boha, a slová proroka Aggea, lebo ho poslal Pán, ich Boh. A ľud sa bál Pána. Aggeus, Pánov osol povedal ľudu podľa Pánovho posolstva. „Ja som s vami, hovorí Pán.“ ¹⁴ I povzbudil Pán ducha júdskeho námestníka, Salatielovho syna Zorobábelu, i ducha veľkňazu, Josedekovho syna Jozueho, ako aj ducha celého zvyšku ľudu a dali sa do roboty na dome Pána zástupov, svojho Boha; ¹⁵ dvadsiateho štvrtého dňa šiesteho mesiaca v druhom roku kráľa Dária.

Ag2

II. Sláva nového chrámu. - ¹ V siedmom (mesiaci), dvadsiateho prvého (dňa) mesiaca, prehovoril Pán prostredníctvom proroka Aggea takto: ² Povedz júdskeму námestníkovi, Salatielovmu synovi Zorobábelovi, a veľkňazovi, Josedekovmu synovi Jozuemu, a zvyšku ľudu toto: ³ Kto je ešte medzi vami taký, čo videl tento dom v jeho predošlej sláve? A za čo ho pokladáte teraz? Či sa nezdá vašim očiam ako nič? ⁴ Teraz sa však vzmuž, Zorobábel, hovorí Pán, a vzmuž sa, veľkňaz Josedekov syn Jozue, vzmuž sa tiež všetok ľud krajiny, hovorí Pán, a pracujte, lebo ja som s vami, hovorí Pán zástupov. ⁵ Slovo, ktoré som s vami uzavrel, keď ste vychádzali z Egypta, a môj duch ostane medzi vami nebojte sa!

⁶ Lebo toto hovorí Pán zástupov: Ešte raz - bude to o chvíľku - a ja otrasiem nebesami i zemou, morom i suchou zemou. ⁷ Otrasiem všetkými kmeňmi i prídu skvosty všetkých národov. Vtedy naplním tento dom slávou, hovorí Pán zástupov. ⁸ Moje je striebro a moje je zlato, hovorí Pán zástupov. ⁹ Väčšia bude sláva tohto posledného domu ako prvého, hovorí Pán zástupov, a na tomto mieste budem dávať pokoj, hovorí Pán zástupov.“

Božie požehnanie. - ¹⁰ Dvadsiateho štvrtého (dňa) deviateho (mesiaca), v druhom roku Dária, prehovoril Pán k prorokovi Aggeovi takto: ¹¹ „Toto hovorí Pán zástupov: Žiadajte od kňazov poučenie v tomto: ¹² Keby niekto niesol v okraji svojho odevu posvätné mäso a týmto okrajom by sa dotkol chleba alebo jedla, alebo vína, alebo oleja, alebo akéhokoľvek pokrmu, posväti sa to?“ Kňazi odpovedali: „Nie! ¹³ Aggeus povedal: „Keby sa ktorekoľvek z týchto vecí dotkol niekto poškrvnený mŕtvou, poškvrní sa to?“ Kňazi odpovedali: „Poškvrní!“ ¹⁴ Aggeus povedal: „Takto je tento ľud a takto je tento národ predo mnou, hovorí Pán; a takto sú všetky diela rúk: čokoľvek tam obetujú, je poškvrené.“

¹⁵ Teraz si však všimajte, počnúc týmto dňom! Kým sa nepoložil kameň na kameň v Pánovom chráme, ¹⁶ išli ste k hŕbe o dvadsiatich (mericiach) a bolo toho desať; išli ste k lisu načerpať päťdesiat mier a bolo toho dvadsať. ¹⁷ Bil som vás úpalom, snežou a krupobitím pri všetkých prácach vašich rúk, ale neprišli ste ku mne hovorí Pán. ¹⁸ Všimajte si - počnúc dvadsiatym štvrtým dňom deviateho (mesiaca) -, odo dňa, čo bol založený Pánov chrám, si všimajte! ¹⁹ Je semä ešte v sýpke a vinič, figovník, granátová jablň a oliva ešte nerodí? Od tohto dňa budem žehnať.“

Prisľúbenie Zorobábelovi. - ²⁰ A pán dvadsiateho štvrtého (dňa) deviateho mesiaca prehovoril druhý raz k Aggeovi takto: ²¹ „Toto povedz júdskeму námestníkovi, Zorobábelovi: Ja otrasiem nebesami a zemou, ²² prevrátim kráľovský trón a zničím silu kráľovstiev národov; prevrhnem vozy i tých, čo sa na nich vezú, a kone i s jazdcami sa vrúti každý do meča svojho

blížneho. ²³ V ten deň, hovorí Pán zástupov, vezmem ťa, Zorobábel, Salatielov syn, môj sluha, hovorí Pán, a urobím ťa pečat'ou, lebo teba som si vyvolil, hovorí Pán zástupov.

KNIHA PROROKA ZACHARIÁŠA

A. Videnie Zachariášovo hl. 1 - 6

Zach1

I. Úvod. - ¹ V ôsmom mesiaci druhého roku Dária prehovoril Pán k prorokovi Zachariášovi, synovi Barachiáša, Adovho syna takto: ² „Pán sa veľmi hnevá na vašich otcov. ³ Povedz im teda: Toto hovorí Pán zástupov: Obráťte sa ku mne, hovorí Pán zástupov, a obrátim sa k vám, hovorí Pán zástupov. ⁴ Nebuďte ako vaši otcovia, ku ktorým volali predošli proroci: Toto hovorí Pán zástupov: Odvráťte sa od svojich zlých ciest a od svojich zlých skutkov; ale nepočúvali a nedbali na mňa, hovorí Pán. ⁵ Vaši otcovia - kdeže tí sú? A proroci? Či večne žijú? ⁶ Azda moje slová a moje príkazy, ktoré som uložil svojim sluhom prorokom, nezasiahli vašich otcov? Vtedy sa obrátili a vraveli: „Ako sa Pán zástupov rozhodol, že bude s nami nakladať podľa našich ciest a podľa našich skutkov tak s nami nakladal.“

Symbolické videnia

Jazdci. - ⁷ Dvadsiaty štvrtý deň jedenásteho mesiaca - to je mesiac šebat, v druhom roku Dária, prehovoril Pán k prorokovi Zachariášovi, synovi Barachiáša, Adovho syna, takto: ⁸ Videl som v noci: Hľa, akýsi muž jazdil na hedom koni. Stál medzi myrtovými kríkmi v priehlbine a za ním boli hnedé, strakaté a biele kone. ⁹ I spýtal som sa: „Kto sú títo, Pane?“ Odpovedal mi anjel, ktorý vo mne hovoril: „Ja ti ukážem, kto sú títo.“

¹⁰ Vtom sa ozval muž, ktorý stál medzi myrtovými kríkmi, a povedal: „To sú tí, ktorých Pán poslal poprechodiť zem. ¹¹ Oni povedali Pánovmu anjelovi, ktorý stál medzi myrtovými kríkmi: „Poprechodili sme zem a hľa, celá zem býva v spokojnosti. ¹² Pánov anjel odvetil: „Pane zástupov, dokedyže sa nezmiluješ nad Jeruzalemom a nad mestami Júdska, na ktoré sa hneváš už sedemdesiat rokov?“ ¹³ Pán odpovedal anjelovi, ktorý vo mne hovoril, dobrotivé slová, útešné slová. ¹⁴ Tu mi povedal anjel, ktorý vo mne hovoril: „Takto volaj: Toto hovorí Pán zástupov: „Horlím za Jeruzalem a za Sion veľkou horlivosťou. ¹⁵ A veľmi sa hnevám na bezstarostné národy, ktoré, keď som sa málo hneval, napomáhali zlo.“ ¹⁶ Preto takto hovorí Pán: Obrátim sa k Jeruzalemu milosrdne, bude v ňom postavený môj dom, hovorí Pán zástupov, a nad Jeruzalemom sa rozťahne meradlo. ¹⁷ Ďalej volaj: Toto hovorí Pán zástupov: Ešte budú moje mestá oplývať šťastím, ešte Pán poteší Sion a vyvolí si Jeruzalem.“

Zach2

II. Štyri rohy a štyria remeselníci. - ¹ Potom som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľa, štyri rohy! ² I spýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: „Čo je to?“ Odpovedal mi: „To sú rohy, ktoré rozhádzali Júdsko, Izrael a Jeruzalem.“ ³ Nato mi Pán ukázal štyroch remeselníkov. ⁴ I spýtal som sa: „Čo idú títo robiť?“ Odpovedal mi: „To sú rohy, ktoré rozhádzali Júdsko tak, že nik nezdvihol hlavu; títo ich však prišli postrašiť a zvrhnúť rohy národov, ktoré zdvihli roh proti Júdsku, aby ho rozhádzali.“

Muž s meradlom. - ⁵ Zdvihol som oči, pozrel som sa a, hľa, muž, ktorý mal v ruke merací povraz. ⁶ I spýtal som sa: „Ty kde ideš?“ Odpovedal mi: „Premerať Jeruzalem, chcem vidieť, aký je široký a aký je dlhý.“ ⁷ Vtom vychádzal anjel, ktorý vo mne hovoril; oproti nemu vychádzal iný anjel ⁸ a povedal mu: „Bež a povedz tomu mladíkovi: Jeruzalem bude obývaný ako otvorené mesto pre množstvo ľudí a zvierat, ktoré sú v ňom. ⁹ A ja, hovorí Pán, budem mu ohnivým múrom dookola a budem slávou uprostred neho.

¹⁰ Nože! No! Utekajte zo severnej krajiny - hovorí Pán -, lebo som vás roztriasol do štyroch strán neba - hovorí Pán. ¹¹ Hor' sa! Zachráň sa na Sione ty, čo bývaš u dcéry Bábelu! ¹² Lebo toto hovorí Pán zástupov: Za slávou ma poslal k národom, ktoré vás vyplienili. Lebo kto sa vás dotkne, dotýka sa zreničky môjho oka. ¹³ Lebo, hľa, zažením sa na nich rukou a budú korisťou svojich sluhov; vtedy poznáte, že ma poslal Pán zástupov. ¹⁴ Plesaj a raduj sa, dcéra Siona, lebo, hľa, ja prídem a budem bývať uprostred teba - hovorí Pán. ¹⁵ V ten deň sa pripoja k Pánovi mnohé národy a budú mojim ľuďom, budem teda bývať uprostred teba a budeš vedieť, že ma poslal Pán zástupov k tebe. ¹⁶ Vtedy sa zmocní Pán svojho dedičstva, Júdu, a posvätnéj zeme a zase si vyvolí Jeruzalem. ¹⁷ Nech zatíchne každé telo pred Pánom, keď sa zdvihne zo svojho trvalého príbytku!“

Zach3

III. Veľkňaz Jozue. - ¹ Potom mi ukázal veľkňaza Jozueho, ako stojí pred Pánovým anjelom; po jeho pravici stál satan, ktorý chcel naňho žalovať. ² Pán povedal satanovi: „Nech ťa, satan, zavráti Pán, nech ťa zavráti Pán, ktorý si vyvolil Jeruzalem! Či nie je on hlaveň, vytrhnutá z ohňa?“ ³ Jozue bol oblečený v špinavom odeve a stál pred anjelom. ⁴ Tu sa ozval (anjel) a riekol tým, čo stáli pred ním: „Odnímte mu špinavý odev! A jemu riekol: „Hľa, odnímam tvoju vinu a oblečiem ťa do skvostného rúcha! ⁵ Potom povedal: „Dajte mu na hlavu čistý turban! Dali mu teda na hlavu čistý turban a obliekli ho do šiat; Pánov anjel však stál.

⁶ Potom Pánov anjel dosvedčoval Jozuemu: ⁷ „Toto hovorí Pán zástupov: Ak budeš kráčať po mojich cestách a budeš zachovávať moje nariadenia, ty budeš spravovať aj môj dom a budeš strážiť moje nádvorie a dám ti sprievodcov spomedzi týchto, čo tu stoja. ⁸ Čuj teda, veľkňaz Jozue, ty aj tvoji spoločníci, ktorí sedia pred tebou, lebo sú to muži znamenia. Veď ja privediem svojho sluhu, Výhonok. ⁹ Lebo, hľa, kameň, ktorý som položil pred Jozueho: na jednom kameni spočíva sedem očí. Ja vyryjem doň ozdobu - hovorí Pán zástupov - a odstránim vinu tejto krajiny v jeden deň. ¹⁰ V ten deň - hovorí Pán zástupov - budete sa vzájomne povolávať pod vinič a pod figovník.

Zach4

IV. Zlatý svietnik. - ¹ Potom ma anjel, ktorý vo mne hovoril, zasa zobudil ako človeka, ktorého zobudia zo sna. ² I spýtal sa ma: „Čo vidíš?“ Odpovedal som: „Vidím svietnik celý zo zlata; na hlavici má nádrž; je na ňom sedem lúčov a lampy, ktoré sú na hlavici, majú sedem lievikov. ³ Pri ňom sú dve olivy, jedna napravo od nádrže a druhá naľavo. ⁴ Ozval som sa a povedal som anjelovi, ktorý vo mne hovoril: „Čo je toto, môj pane?“ ⁵ Anjel, ktorý vo mne hovoril, odpovedal mi: „Nevieš, čo je to?“ Povedal som: „Nie, môj pane.“ ⁶ Odvetil mi: „To je Pánovo slovo Zorobábelovi: Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! - hovorí Pán zástupov.

⁷ Kto si ty, veľký vrch?
Pred Zorobábelom (si) rovina!
A vyvedie záhlavný kameň

s výkrikmi: „Sláva, sláva mu!“

⁸ A Pán prehovoril ku mne takto: ⁹ Zorobábelove ruky založili tento dom a jeho ruky ho dokončia, i budeš vedieť, že ma k vám poslal Pá zástupov. Lebo tí, čo opovrhujú dňom malých vecí, budú sa radovať, keď uvidia v Zorobábelovej ruke kameň a olovnicu. - Tých sedem, to sú Pánove oči, ktoré obchádzajú celú zem.“ ¹¹ Ozval som sa a riekol som mu: „Čo sú tie dve olivy napravo a naľavo od svietnika?“ ¹² Opäť som sa ozval a spýtal som sa ho: „Čo sú dve olivové ratolesti, ktoré dvoma zlatými rúrkami vyprázdňujú zo seba zlato?“ Odvetil mi toto: „Nevieš, čo je to?“ Riekol som: „Nie, môj pane.“ ¹³ I riekol: „To sú dvaja synovia oleja, ktorí stoja pred Pánom celej zeme.“

Zach5

V⁵. Zvitok. - ¹ A znovu som zdvihol oči, pozrel som sa a hľa, letel zvitok. ² I spýtal sa ma: „Čo vidíš?“ Odpovedal som: „Vidím letieť zvitok; jeho dĺžka je dvadsať lakt'ov, šírka desať lakt'ov.“ ³ A riekol mi: „Toto je kliatba, ktorá vychádza na celú zem. Lebo každý zlodej, ako je to na ňom na jednej strane, bude odstránený; a každý, kto prisahá, ako je to na ňom na druhej strane, bude odstránený.“ ⁴ Vyvediem ju - hovorí Pán zástupov -, pôjde do domu zlodeja a do domu toho, čo krivo prisahá v mojom mene, usadí sa v jeho dome a zničí ho, i jeho trámy a jeho kamene.“

Efa. - ⁵ Tu predstúpil anjel, ktorý vo mne hovoril a riekol mi: „Zdvihni oči a pozri, čo je to, čo vystupuje!“ ⁶ I spýtal som sa: „Čo je to?“ Odpovedal: „To je efa, ktorá vystupuje;“ a dodal: „Toto je ich výzor v celej krajine.“ ⁷ Vtom, hľa, zdvihla sa olovená pokrývka a prostred efy sedela akási žena. ⁸ I povedal: „Toto je bezbožnosť.“ Sotil ju doprostred efy a na jej otvor položil olovenú pokrývku. ⁹ Potom som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľa, predstupovali dve ženy, krídla im nadúval vietor - mali totiž krídla podobné krídlam bociana - a zdvihli efu medzi zem a nebo. ¹⁰ I spýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: „Kde tieto nesú efu?“ ¹¹ Odpovedal mi: „Chcú jej postaviť dom v krajine Senaár. Keď ho dostavajú položia ju tam na jej podstavec.“

Zach6

VI. Štyri vozy. - ¹ Znovu som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľa, štyri vozy vystupovali spomedzi dvoch vrchov; vrchy boli kovové. ² V prvom voze boli hnedé kone, v druhom voze čierne kone, ³ v treťom voze biele kone, vo štvrtom voze kone strakaté, mocné. ⁴ Ozval som sa a pýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: „Čo je to, môj pane?“ ⁵ Anjel mi odvetil: „To sú štyri vetry neba, ktoré vystupujú; predtým stáli pred Pánom celej zeme. ⁶ V ktorom sú čierne kone, ten ide do severnej krajiny a biele idú za ním; strakaté idú do južnej krajiny. ⁷ Mocné vyšli a usilovali sa prejsť po zemi.“ I riekol: „Choďte, prejdite zemou!“ Nato prešli zemou. ⁸ Potom na mňa zavolať a vravel mi: „Pozri tie čo idú do severnej krajiny, utíšia mi ducha v severnej krajine.“

Symbolický úkon.

Korunovanie veľkňaza. - ⁹ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁰ „Vezmi od zajatcov, od Holdaja, Tobiáša a Idaja, ktorí prišli z Babylonu, a choď v ten istý deň do domu Joziáša, syna Sofoniášovho; choď, ¹¹ vezmi striebro a zlato, urob korunu a polož ju na hlavu veľkňaza, Josedekovho syna Jozueho. ¹² A povedz mu: „Toto hovorí Pán zástupov: Pozri, muž, ktorého

meno je Výhonok; vyženie na svojom mieste a vybuduje Pánov chrám. ¹³ On postaví Pánov chrám, on dostane slávu a bude sedieť a panovať na svojom tróne; i kňaz bude na svojom tróne a medzi nimi dvoma bude mierová dohoda.“ ¹⁴ Koruna bude pre Helema, Tobiáša, Idaja a Sofoniášovho syna Hena pamätníkom v Pánovom chráme. ¹⁵ Aj takí, čo sú ďaleko, budú prichádzať a budú stavať Pánov chrám i poznáte, že ma k vám poslal Pán zástupov. Stane sa to, ak budete ochotne počúvať hlas Pána, svojho Boha.“

B. O pôste hl. 7 - 8

Zach7

VII. ¹ Vo štvrtom roku kráľa Dária prehovoril Pán k Zachariášovi, štvrtý deň deviateho mesiaca, kisleva. ² Vtedy poslal Betel Sarasara, Regemelecha a jeho mužov udobriť Pánovu tvár ³ a spýtať sa kňazov, ktorí sú v dome Pána zástupov, a prorokov: „Mám plakať a postiť sa v piatom mesiaci, ako som to robil už toľko rokov?“

⁴ Vtedy prehovoril ku mne Pán zástupov: ⁵ „Povedz všetkému ľudu krajiny i kňazom: Keď sa postíte a nariekate v piatom a siedmom mesiaci - a je to už sedemdesiat rokov! -, či sa to mne postíte? ⁶ A keď jete a pijete, či ste to nie vy, ktorí jete, a vy, ktorí pijete? ⁷ Či sú to nie príkazy, ktoré Pán vyhlásil prostredníctvom predošlých prorokov, keď bol Jeruzalem obývaný a bezpečný a jeho mestá dookola i Juh, i Rovina boli obývané?“

⁸ Potom Pán prehovoril k Zachariášovi takto: ⁹ „Toto hovorí Pán zástupov: Spravodlivo prisudzujte právo a preukazujte si vzájomne milosrdenstvo a láskavosť! ¹⁰ Vdovy, siroty, cudzincov a chudobných neutláčajte a vo svojich srdciach nezamýšľajte druh druhovi zlo! ¹¹ Ale odopreli pozornosť, ukázali odbojné plece a zaťažili si uši, aby nepočuli. ¹² Zo srdca si urobili diamant, aby nepočuli zákon a slová, ktoré svojim duchom poslal Pán zástupov prostredníctvom predošlých prorokov... Preto prišiel veľký hnev od Pána zástupov. ¹³ Ako volal a nepočuli, tak budú volať a nebudem počuť, hovorí Pán zástupov. ¹⁴ A rozprášim ich medzi rozličné národy, ktoré nepoznali, a krajina po nich spustne, že nik nebude chodiť sem-tam. Takto urobili rozkošnú zem pustatinou.“

Zach8

VIII. ¹ Pán prehovoril (k Zachariášovi) takto: ² “Toto hovorí Pán zástupov: Horlím za Sion veľkou horlivosťou a veľkým hnevom zaň horlím.

³ Toto hovorí Pá (zástupov) vrátim sa na Sion a budem bývať uprostred Jeruzalema. Vtedy sa Jeruzalem bude volať Verné mesto a vrch Pána zástupov Svätý vrch.

⁴ Toto hovorí Pán zástupov: Ešte budú po uliciach Jeruzalema sedieť starci a starenky a ľudia; ktorí majú pre vysoký vek v ruke palicu. ⁵ A ulice mesta budú plné chlapcov a dievčat, ktorí sa budú hrať na jeho uliciach.

⁶ Toto hovorí Pán zástupov: Aj keď to bude zázračné v očiach zvyškov tohto ľudu, bude to vari zázračné aj v mojich očiach? - hovorí Pán zástupov.

⁷ Toto hovorí Pán zástupov: Hľa, ja zachránim svoj ľud z krajiny východu a z krajiny západu slnka sa privediem ich, takže budú bývať v Jeruzaleme; budú mojim ľuďom a ja budem ich Bohom v pravde a spravodlivosti.

⁹ Toto hovorí Pán zástupov: Majte pevné ruky, ktorí v týchto dňoch počúvate tieto slová z úst prorokov, čo boli v deň, keď sa založil dom Pána zástupov, chrám, aby sa postavil. ¹⁰ Lebo pred tými dňami nebolo pre človeka mzdy a nebolo mzdy pre zviera; kto odchádzal alebo prichádzal nemal pokoja od nepriateľov: poslal som všetkých ľudí navzájom proti sebe. ¹¹ Teraz však nebudem k zvyškom tohto ľudu ako za predošlých dní - hovorí Pán zástupov. ¹² Jeho sietie

bude šťastné, vinič dá svoje ovocie, zem vydá svoju úrodu a nebesá dajú svoju rosu a toto všetko dám do imania zvyškom tohto ľudu. ¹³ A ako ste boli kliatbou medzi národmi, dom Júdov a dom Izraelov, tak vás vyslobodím a budete požehnaním; nebojte sa, majte pevné ruky!

¹⁴ Lebo toto hovorí Pán zástupov: Ako som zamýšľal robiť vám zlo, keď ma vaši otcovia hnevali - hovorí Pán zástupov -, a neľutoval som sa, ¹⁵ tak budem v tých dňoch zasa zamýšľat' robiť dobre Jeruzalemu a Júdovmu domu; nebojte sa! ¹⁶ Ale toto sú príkazy; ktoré máte zachovávať: Hovorte každý pravdu svojmu blížnemu, majte naozaj spravodlivé súdy vo svojich bránach; ¹⁷ nech nik nezamýšľá vo svojom srdci zlo proti svojmu blížnemu a nemilujte krivú prisahu, lebo toto všetko sú veci, ktoré nenávidím“ - hovorí Pán.

¹⁸ A Pán zástupov prehovoril ku mne takto: ¹⁹ „Toto hovorí Pán zástupov: Pôst štvrtého, pôst piateho, pôst siedmeho a pôst desiateho (mesiaca) bude pre Júdov dom plesaním, radosťou a veselou slávnosťou. Milujte však pravdu a pokoj! ²⁰ Toto hovorí Pán zástupov: Ešte prídu národy a obyvatelia veľkých miest ²¹ a pôjdu obyvatelia jedného (mesta) do druhého a povedia: „Zoberme sa, poďme udobriť Pánovu tvár a hľadať Pána zástupov; pôjdem aj ja!“ ²² Pôjdu teda veľké kmene a mocné národy hľadať Pána zástupov do Jeruzalema a udobriť Pánovu tvár.

²³ Toto hovorí Pán zástupov: V tých dňoch sa chopí desať mužov z národov všetkých jazykov, chopia sa okraja odevu júdskeho muža a povedia: „Pôjdeme s vami, lebo sme počuli, že s vami je Boh.“

C. Zachariášove prorocké hl. 9 - 14

Zach9

Podrobenie národov

- IX.** ¹ „Výrok. Pánovo slovo proti krajine Hadrak
a Damasku, jeho príbytku,
lebo Pánovi patrí oko človeka
a všetkých izraelských kmeňov.
² Aj Emat s ním hraničí,
aj Týrus a Sidon, nech je aký múdry.
³ Týrus si postavil hradby,
nakopil striebra sťa prachu
a zlata ako uličného blata.

⁴ Hľa, Pán sa ho zmocní,
zrazí jeho bohatstvo do mora
a mesto pohltí oheň.
⁵ Askalon uvidí a bude sa báť,
Gaza sa bude hrozne zvíjať,
aj Akaron, lebo jeho nádej v hanbe ostala;
z Gazy zmizne kráľ
a Askalon nebude obývaný.
⁶ V Azote budú bývať miešanci
a vyhubím pýchu Filištíncov.
⁷ Od úst im odstránim krv,
spomedzi zubov ich ohavnosti.
Aj on ostane pre nášho Boha
a bude ako júdske knieža
a Akaron ako Jebuzejčania.

Mesiáš knieža pokoja

8 Postavím tábor pred svoj dom
proti vojsku, proti tým, čo tiahnu sem i tam,
a neprejde viac cez nich pohonič,
áno, teraz hľadím svojimi očami.

9 Plesaj hlasno, dcéra Siona,
jasaj, dcéra Jeruzalema,
hľa, tvoj kráľ ti prichádza,
spravodlivý je a prináša spásu,
ponížený je a nesie sa na oslovi,
na osliatku, mlád'ati oslice.

10 Vyhubí vozy z Efraima
a kone z Jeruzalema,
vymiznú bojové kuše;
o pokoji bude rokovať s národmi
a jeho vladárstvo je od mora k moru
a od Rieky až do končín zeme.

11 I tebe pre tvoju krvnú zmluvu
vypustím zajatcov z cisterny,
v ktorej nie je vody.

12 Vráťte sa do pevnosti,
zajatci nádeje;
dnes oznamujem:
Dvojnásobne ti vynahradím.

13 Lebo natiahnem Júdu ako luk
a nabijem Efraimom;
povzbudím tvojich synov, Júda,
proti tvojim synom, Javan;
spravím ťa podobným meču bojovníka.

14 Pán sa zjaví nad nimi,
jeho šíp vypáli sť a blesk,
Pán, Jahve, zatrúbi na trúbu,
kráčať bude v južnej víchrici.

15 Pán, Jahve, bude štítom nad nimi,
budú ničiť a šliapať kamene z praku,
budú piť a hučať ako od vína,
budú plní ako kropáč, ako rohy oltára.

16 I zachráni ich Pán, ich Boh,
v ten deň ako stádo svojho ľudu,
keď sa posvätné kamene,
budú vznášať nad jeho zemou.

17 Čo je jeho vzácnosť a čo je jeho krása?
Obilie oživí mladíkov a mladé víno panny.

- X. ¹ Proste od Pána dažď
v čase neskorej pršky!
Pán tvorí oblaky
a dá vám lejak dažďa
trávu na poli každému.
- ² Lebo bôžikovia hovorili naprázdno
a všetci videli klamstvo,
vykladajú márne sny,
potešujú daromne.
Preto odtiahli ako stádo,
sú pokorení, lebo niet pastiera.
- ³ Proti pastierom vzblčal môj hnev
a capy navštívím.
Lebo Pán zástupov navštívil
svoje stádo, Júdov dom;
urobil ich podobnými
svojim nádherným paripám vo vojne.
- ⁴ Z neho je uhol, z neho je kolík,
z neho je bojová kuša,
z neho pochádza zároveň
každý pohonič.
- ⁵ I budú ako hrdinovia,
ktorí šliapu vo vojne blato po uliciach,
budú bojovať, lebo Pán je s nimi,
jazdci na koňoch ostanú v hanbe.
- ⁶ Mocným urobím Júdov dom
a dom Jozefov zachránim,
privediem ich späť,
veď som ich omilostil,
budú, akoby som ich nebol zavrhol,
lebo ja, Pán, som ich Boh
a vyslyším ich.
- ⁷ Efraimci budú ako hrdinovia,
srdce sa im bude tešiť ako od vína,
ich synovia to uvidia a budú sa tešiť,
srdce im bude plesieť v Pánovi.
- ⁸ Zahvizdnem im a pozbieram ich,
lebo som ich vykúpil,
bude ich tak veľa, ako ich bolo.
- ⁹ Rozosejem ich medzi národy
a v diaľavách budú na mňa spomínať,
budú žiť so svojimi synmi a vrátia sa.
- ¹⁰ Privediem ich späť z egyptskej krajiny
a z Asýrska ich pozbieram,
privediem ich do krajiny Galaád a na Libanon,
no nebude im to stačiť.
- ¹¹ Preto prejdú cez more úzkosti

a zrazia vlny do mora,
v hanbe ostanú všetky ramená Nílu,
upadne sláva Asýrska
a berla z Egypta sa stratí.
12 Urobím ich mocnými v Pánovi
a budú kráčať v jeho mene“ -
hovori Pán.

Zach11

Podobenstvo o pastieroch

XI. ¹ Otvor, Libanon, svoje brány,
nech oheň hlce tvoje cédre!
² Jajkaj, cyprus, veď padol céder:
čo boli mocní, spustli;
jajkajte, duby Bášanu,
lebo vyt'ali neprístupný les.
³ Čujže! Jajkajú pastieri,
lebo spustla ich nádhera;
čuj, levíčatá revú,
lebo spustla pýcha Jordána.

⁴ Toto hovorí Pán, môj Boh: „Stráž stádo určené na porážku, ⁵ ktoré majitelia nemilosrdne porážajú. Jeho kupci hovoria: „Nech je zvelebený Pán, zbohatol som;“ jeho pastieri nemajú nad ním zľutovania. ⁶ Ani ja už nebudem mať zľutovania nad obyvateľmi krajiny“ - hovorí Pán, ale sám vydám ľudí, každého do ruky jeho blízneho a do ruky jeho kráľa; spustošia krajinu, ale ja ich nevytrhnem z ich ruky.“

⁷ Preto, chudobní stáda, pásol som stádo na porážku. I vzal som dve palice, jednu som nazval Vľúdnosť, druhú som nazval Puto. Pásol som teda stádo. ⁸ Za mesiac som odstránil troch pastierov. Potom mi duša bola netrpezlivá s nimi, ale aj ja som sa odcudzil ich duši. ⁹ I povedal som: „Nebudem vás pásť. Čo má zomrieť, nech zomrie; čo má zhynúť, nech zhynie; a ktoré ostanú, nech si vzájomne žerú mäso. ¹⁰ Vzal som svoju palicu Vľúdnosť a zlomil som ju; tým som zrušil zmluvu, ktorú som uzavrel so všetkými národmi. ¹¹ I stratila v ten deň platnosť. Vtedy zvedeli chudobní stáda, ktorí ma pozorovali, že je to Pánovo slovo.

¹² Povedal som im: „Ak uznáte za dobré, dajte mi moju mzdu, ak nie, nechajte!“ Odvážili mi teda mzdu, tridsať strieborných. ¹³ Pán mi povedal: „Hod' ju tvorcovi, tú nádhernú mzdu, na akú ma ocenili. Vzal som teda tridsať strieborných a hodil som ich v Pánovom dome tvorcovi. ¹⁴ Potom som zlomil svoju druhú palicu Puto; tým som zrušil bratstvo medzi Júdom a Izraelom.

¹⁵ I riekol mi Pán: „Ešte raz si vezmi výstroj, a to hlúpeho pastiera! ¹⁶ Lebo, hľa, ja vzbudím v krajine pastiera: čo hynie, o to sa neobzrie, čo sa stratilo, hľadať nebude, čo je zlomené, hojiť nebude, čo ešte stojí, kŕmiť nebude; z tučných bude jesť mäso a pozráža im paprčky.

¹⁷ Beda hlúpemu pastierovi,
ktorý opúšťa stádo;
meč proti jeho ramenu
a proti jeho oku pravému;
jeho rameno úplne vyschne,

jeho pravé oko celkom vyhasne.“

Zach12

XII. Úzkosť Jeruzalema. - ¹ Výrok. Pánovo slovo proti Izraelu. Hovorí Pán, ktorý rozostrel nebesá a založil zem, ktorý utvoril ducha v človeku: ² „Hľa, ja urobím Jeruzalem opojnou čašou pre všetky okolité národy; ale bude to aj proti Júdsku, keď bude obliehať Jeruzalem. ³ V ten deň urobím Jeruzalem priťažkým kameňom pre všetky národy; všetci, čo ho budú dvíhať, celkom sa dodriapu, hoci sa zhromaždia k nemu všetky národy zeme. ⁴ V ten deň, hovorí Pán, postihnem každého koňa strachom a každého jazdca šialenstvom. Ale nad Júdovým domom otvorím si oči a všetky kone národov raním slepotou. ⁵ Vtedy si kniežatá Júdu budú v sebe hovoriť: „Nože mi posilni obyvateľov Jeruzalema v Pánovi zástupov, ich Bohu.“ ⁶ V ten deň urobím kniežatá Júdu podobnými nádobe s ohňom medzi drevom a horiacej ohnivej fakli medzi snopmi; budú hľtať napravo i naľavo všetky okolité národy a Jeruzalem ostane ďalej na svojom mieste, v Jeruzaleme. ⁷ Ale Pán zachráni predovšetkým stany Júdove, aby sláva Dávidovho domu a sláva obyvateľov Jeruzalema nebola popri Júdovi priveľká. ⁸ V ten deň bude Pán štítom nad obyvateľmi Jeruzalema; kolísavý medzi nimi bude v ten deň ako Dávid, Dávidov dom však bude v ich čele ako Boh, ako Pánov anjel.

Nárek nad Mesiášom. - ⁹ V ten deň sa budem usilovať poraziť všetky národy, ktoré pôjdu proti Jeruzalemu. ¹⁰ Na Dávidov dom však a na obyvateľov Jeruzalema vylejem ducha milosrdenstva a pokorných prosieb; potom budú hľadiť na mňa, ktorého prebodli, a budú nad ním nariekať, ako sa narieka nad jedináčikom, a horekovať, ako sa horekuje nad prvorodeným. ¹¹ V ten deň sa rozmôže nárek v Jeruzaleme ako nárek Adadremonu v údolí Magedo. ¹² Nariekať bude krajina, každý rod osobitne. Dávidov rod osobitne a ich ženy osobitne; Nátanov rod osobitne a ich ženy osobitne; ¹³ Léviho rod osobitne a ich ženy osobitne; Semejov rod osobitne a ich ženy osobitne. ¹⁴ Všetky ostatné rody: každý osobitne a ich ženy osobitne.

Zach13

XIII. Očistenie od hriechov. - ¹ V ten deň bude Dávidovmu domu a obyvateľom Jeruzalema otvorený prameň proti hriechu a poškvrne. ² A v ten deň - hovorí Pán zástupov, vyhubím z krajiny meno modiel a nebudú viac na ne spomínať. Aj prorokov a ducha nečistoty odstránim z krajiny. ³ A ak bude ešte niekto prorokovať, jeho otec a matka, jeho rodičia, mu povedia: „Neostaneš žiť, pretože si v mene Pána hovoril lož;“ a prebodnú ho otec a matka, jeho rodičia, pretože prorokoval. ⁴ Aj keď budú v ten deň prorokovať, ostanú proroci v hanbe, každý so svojím videním. A aby oklamali, neoblečú si srstený plášť. Každý povie: „Nie som prorok; ja som človek, ktorý obrába zem, lebo si ma od mladi kúpil istý človek.“ ⁶ A keď sa ho spýtajú: „Čo sú to za rany medzi tvojimi rukami?“ - odpovie: „Tie mi zasadili v dome mojich milých.“

Súd nad národom

- ⁷ Meč, vzbud' sa proti môjmu pastierovi
a proti blízkeho mužovi -
hovorí Pán zástupov.
Udri pastiera, nech sa stádo rozpráchni,
potom obrátiť ruku proti maličkým.
- ⁸ V celej krajine - hovorí Pán -
dve tretiny z neho zomrú, zahynú,
a tretina z neho ostane.

9 Tú tretinu zavediem do ohňa
a vytopím ich, ako sa vytápa striebro,
a vyskúšam ich, ako sa skúša zlato.
On bude vzývať moje meno
a ja ho vyslyším,
poviem: To je môj ľud,
a on povie: „Pán je môj Boh.“

Zach14

XIV. Posledná úzkosť a spása. - ¹ Hľa príde deň pre Pána, vtedy podelia tvoju korisť uprostred teba. ² Zhromaždím všetky národy k Jeruzalemu do boja, zaujmú mesto, vyplienia domy, znásilnia ženy, polovica mesta pôjde do zajatia, ale ostatok ľudu z mesta nevykántria. ³ Potom Pán vytiahne a bude bojovať proti tým národom ako keď bojoval v deň vojny. ⁴ Nohami v ten deň zastane na Olivovej hore, ktorá leží pri Jeruzaleme na východ, a Olivová hora sa rozštípe na polovice smerom východo-západným na veľmi veľkú dolinu. Polovica hory sa posunie na sever a polovica na juh. ⁵ Vtedy budete utekať do údolia mojich vrchov, lebo údolie medzi vrchmi bude siahať až k Asalu. Budete bežať, ako ste bežali pred zemetrasením v dňoch júdskeho kráľa Oziáša. Vtedy príde Pán, môj Boh, a všetci jeho svätí s ním.

⁶ V ten deň nebude svetlo, ale zima a ľad. ⁷ Bude to jeden deň, známy Pánovi, nie deň a noc. Ale vo večernom čase bude svetlo. ⁸ V ten deň budú z Jeruzalema vytekať živé vody, polovica do východného mora a polovica do Západného mora; tak to bude v lete i v zime. ⁹ Pán bude kráľom nad celou zemou. V ten deň bude jedine Pán a jedine jeho meno. ¹⁰ Celá krajina sa obráti akoby na rovinu od Gabay po Remon južne od Jeruzalema. Ten bude vyčnievať a bude obývaný na svojom mieste od Benjamínovej brány až po miesto prvej brány, po Rožnú bránu, od veže Hananeel až po Kráľovské lisy. ¹¹ Budú v ňom bývať, kliatby viac nebude a Jeruzalem bude bývať v bezpečí.

¹² A toto bude rana, ktorou Pán udrie všetky národy, ktoré bojovali proti Jeruzalemu: zhnije im mäso, hoci ešte stoja na nohách, oči im vyhnijú vo svojich jamkách a jazyk im zhnije v ústach. ¹³ A v ten deň povstane medzi nimi veľký zmätok od Pána; budú sa vzájomne chytáť za ruky a budú dvíhať ruky vzájomne proti sebe. ¹⁴ Ale aj Júda bude bojovať v Jeruzaleme. Nahromadí sa bohatstvo všetkých okolitých národov: zlato, striebro a šatstvo v ohromnom množstve. ¹⁵ A ako táto rana bude aj rana na koňoch, muliciach, ťavách, osloch a všetkých zvieratách, ktoré budú v týchto táboroch.

¹⁶ Všetci však, čo ostanú z rozličných národov, ktoré išli proti Jeruzalemu, pôjdu sa rok čo rok klaňať kráľovi, Pánovi zástupov, a svätiť sviatok Stánkov. ¹⁷ Ak niektoré z týchto rodov neprídu do Jeruzalema klaňať sa kráľovi; Pánovi zástupov, nebude nad nimi pršať. ¹⁸ Ak nevystúpi a nepríde ani rod Egyptanov, nebude ani nad nimi (pršať); zastihne ich rana, ktorou Pán udrie národy, čo neprídu svätiť sviatok Stánkov. ¹⁹ Toto bude trest Egypta a trest všetkých národov, ktoré nepôjdu svätiť sviatok Stánkov.

²⁰ V ten deň bude na hrkálkach koní: „Sväté Pánovi.“ A hrnce v Pánovom dome budú ako čaše pred oltárom. ²¹ Každý hrniec v Jeruzaleme a v Júdsku bude svätý Pánovi zástupov a všetci obetujúci prídu a vezmú si z nich a v nich budú variť, takže v ten deň už nebude Kanaánčanov v dome Pána zástupov.

KNIHA PROROKA MALACHIAŠA

Mal1

I. *Láska Pánova k Izraelu.* - ¹ Výrok. Pánovo slovo Izraelu prostredníctvom Malachiáša: ² „Miloval som vás, hovorí Pán, vy sa však pýtate: „Čímže si nám preukazoval lásku?“ - Či Ezau nebol Jakubovi bratom? - hovorí Pán: Miloval som však Jakuba ³ a Ezaua som nenávidel. Jeho vrchy som obrátil na púšť a jeho dedičstvo som dal šakalom na púšti. ⁴ Ak povieš, Edom: „Sme spustošení, ale zas postavíme rozvaliny,“ toto hovorí Pán zástupov: Oni postavia, ja však zrúcam a budú ich volať „Územie bezbožnosti“ a „Ľud, na ktorý sa Pán večne hnevá“. ⁵ Keď to vaše oči uvidia, poviete: „Pán je veľký až za hranice Izraela.“

Výčitky kňazom. - ⁶ Syn si má ctíť otca a sluha svojho pána. Ak som ja otec, kde je úcta ku mne? Ak som Pán, kde je bázeň voči mne? - hovorí Pán zástupov vám, kňazi, ktorí opovrhujete mojím menom. Ale vy sa pýtate: „Akože opovrhujeme tvojím menom?“ ⁷ Tak, že prinášate na môj oltár poškvrnený chlieb. A spytujete sa: „Čím sme sa poškvrnili?“ Keď hovoríte: „Pánov stôl možno podceňiť.“ ⁸ Keď prinášate slepé na obetu, to nie je zlo? A keď prinášate chromé a choré, to nie je zlo? Nože daruj to svojmu predstavenému, či mu budeš milý, alebo či bude blahosklonný k tebe! - hovorí Pán zástupov. ⁹ Ale teraz udobrite tvár Boha, aby sa nad vami zľutoval. Toto robili vaše ruky! Či bude blahosklonný k vám? - hovorí Pán zástupov.

Novozákonná čistá obeta. - ¹⁰ Keby bol niekto z vás, kto by zavrel bránu, aby ste nezapaľovali môj oltár nadarmo! Nemám vo vás zaľúbenie - hovorí Pán zástupov, a neprijmem obetu z vašich rúk. ¹¹ Lebo od východu slnka až po západ je veľké moje meno medzi národmi a na každom mieste budú obetovať, budú prinášať môjmu menu čistú obetu, lebo je veľké moje meno medzi národmi, hovorí Pán zástupov.

¹² Ale vy ho znesväcujete, keď hovoríte: „Pánov stôl môže byť poškvrnený a jeho pokrmom môže byť bezcenný plod.“ ¹³ Hovoríte: „To je námaha!“ a opovrhujete ňou, hovorí Pán zástupov; a prinášate ulúpené, chromé a choré; prinášate to ako obetu, a to mám prijať z vašich rúk? - hovorí Pán. ¹⁴ Zlorečený je podvodník, ktorý má v stáde samčeka; urobí svojmu Pánovi sľub, obetuje však chybné. Veď ja som veľký Kráľ - hovorí Pán zástupov, a moje meno je obávané medzi národmi.

Mal2

II. *Trest kňazov.* - ¹ Teraz však, kňazi, vám platí toto rozhodnutie. ² Ak neposlúchnete, ak nebudete dbať o to a nevezmete si k srdcu, že máte vzdať česť môjmu menu - hovorí Pán zástupov, zošlem na vás kliatbu a prekľajem vaše žehnanie. A už som ho preklial, lebo ste si to nevzali k srdcu. ³ Hľa, odtнем vám rameno, vrhnem vám do tváre hnoj - hnoj vašich sviatkov - a ten vás strhne k sebe. ⁴ Vtedy budete vedieť, že som k vám poslal toto rozhodnutie, pretože mám zmluvu s Lévim - hovorí Pán zástupov. ⁵ Moja zmluva s ním bola život a pokoj; dal som mu ich teda i bázeň, a on sa ma bál a chvel sa pred mojím menom. ⁶ Zákon pravdy bol v jeho ústach a na jeho perách sa nenašla nepravosť, pokojne a priamo kráčať so mnou a mnohých odvrátil od hriechu. ⁷ Lebo pery kňaza majú zachovávať poznanie a z jeho úst sa vyhladáva zákon, lebo je poslom Pána zástupov. ⁸ Vy však ste sa odchyľili od cesty a mnohých ste urobili kolísavými v zákone; skazili ste zmluvu s Lévim, hovorí Pán zástupov. ⁹ Nuž aj ja vás urobím opovrhnutými a podlými pred všetkým ľudom, pretože ste nezachovávali moje cesty a robili ste v zákone výnimky.

Výčitky pre miešané manželstvá. - ¹⁰ Či nemáme všetci jedného otca? Či nás nestvoril jeden Boh? Prečo ste si navzájom neverní, že znesväcujete zmluvu vašich otcov? ¹¹ Spreneveril sa Júda, ohavnosť sa stala v Izraeli a Jeruzaleme, lebo Júda znesvätil Pánovu svätýňu, ktorú miloval, a vzal si dcéru cudzieho boha. ¹² Nech vyhubí Pán svedka a ručiteľa z Jakubových stánkov mužovi, ktorý to urobil a (potom) prináša obeť Pánovi zástupov.

Prepúšťanie manželiek. - ¹³ I túto druhú vec robíte: Pokrývate Pánov oltár slzami, plačom a vzdychaním, takže sa viac neobracia k obete a neprijíma zavďačenie z vašich rúk. ¹⁴ A spytujete sa: „Prečo?“ - Preto, že Pán je svedkom medzi tebou a medzi manželkou tvojej mladosti, ktorej si sa spreneveril, hoci je ona tvoja spoločnica a zmluvná manželka. ¹⁵ Či ich neutvoril jeden, keď mu zvýšilo ducha? A čo chce ten jeden? Božie semeno! Nuž chráňte si ducha a nespreneveruj sa manželke svojej mladosti! ¹⁶ Ak niekto prepúšťa z nenávisti, hovorí Pán, Boh Izraela, pokrýva si násilensvom rúcho - hovorí Pán zástupov. Chráňte si teda ducha a nespreneverujte sa!

Boží súd. - ¹⁷ Obťažujete Pána svojimi rečami a spytujete sa: „Čímže obťažujeme?“ Keď hovoríte: „Každý, aj kto pácha zlo, je príjemný v očiach Pánových a v takých má on záľubu.“ Alebo: „Kdeže je Boh, ktorý súdi?“

Mal3

III. ¹ Hľa, ja pošlem svojho anjela a pripraví predou mnou cestu. I zaraz príde do svojho chrámu Panovník, ktorého vy hľadáte, a anjel zmluvy, ktorého si žiadate. Hľa, príde, hovorí Pán zástupov - ² a ktože vydrží deň jeho príchodu, kto obstojí, keď sa zjaví? Ved' je on ako roztápajúci oheň a ako zelina práčov. ³ I sadne si a bude vytápať a čistiť striebro; a vyčistí synov Léviho. Prečistí ich ako zlato a striebro, takže budú prinášať Pánovi obety v spravodlivosti. ⁴ Vtedy sa Pánovi zapáči obeta Júdu a Jeruzalema ako v dňoch dávnych, ako v rokoch predošlých.

⁵ Priblížim sa k vám na súd a budem rýchlym svedkom proti čarodejom, cudzoložníkom, krivoprišažníkom a tým, čo znásilňujú nádenníkov, vdovy a siroty, pokorujú cudzinca a neboja sa ma - hovorí Pán zástupov. ⁶ Lebo ja, Pán, som sa nezmenil a vy, synovia Jakubovi, ste nezahynuli. ⁷ Odo dní svojich otcov ste sa odklňali od mojich zákonov a nezachovávali ste (ich); obráťte sa ku mne a obrátim sa k vám, hovorí Pán zástupov. Spytujete sa: „V čom sa máme obrátiť?“ ⁸ Môže človek ukracovať Boha? Lebo vy ma ukracujete. Spytujete sa však: „V čomže ťa ukracujeme?“ V desiatku a poplatkoch. ⁹ Kliatba vás zasiahla, lebo ma ukracujete vy, celý národ. ¹⁰ Prineste celý desiatok do zásobárne, aby bol pokrm v mojom dome a týmto ma vyskúšajte - hovorí Pán zástupov, či vám neotvorím okná neba a nevylejem na vás požehnanie viac ako dosť. ¹¹ A pohrozím kvôli vám žráčovi, že vám nepokazí plody zeme a vinič na poli vám nebude neplodný - hovorí Pán zástupov. ¹² I budú vás blahoslaviť všetky národy, lebo vy budete bohumilá krajina - hovorí Pán zástupov.

¹³ Silné sú vaše slová proti mne; hovorí Pán, a pýtate sa: „Čo sme hovorili proti tebe?“ ¹⁴ Vraveli ste: „Darmo je slúžiť Pánovi. Aký osôh máme z toho, že zachováame, čo prikázal, a že v smútku chodíme pred Pánom zástupov? ¹⁵ Teraz však blahoslavíme namyslencov; prospievajú tí, čo páchajú zlo, pokúšajú Boha, a predsa sa zachránia.“

¹⁶ Vtedy hovorili bohobojní medzi sebou a Pán pozoroval a vyslyšal. A napísala sa pamätná kniha pred ním pre tých, čo sa boja Pána a vážia si jeho meno. ¹⁷ Budú mi - hovorí Pán zástupov, vlastníctvom v deň, keď budem konať, a budem mať zľutovanie nad nimi, ako má zľutovanie otec nad synom, ktorý mu slúži. ¹⁸ Vráťte sa a budete vidieť rozdiel medzi spravodlivým a nespravodlivým, medzi tým, čo slúži Bohu, a tým, čo mu neslúži. ¹⁹ Lebo, hľa, deň prichádza, blčí ako pec a všetci namyslenci a všetci, čo páchajú bezprávie, budú plevou. Deň, ktorý prichádza, ich spáli - hovorí Pán zástupov, a nenechá z nich ani koreň, ani konár. ²⁰ Vám však, ktorí sa bojíte môjho mena, vyjde slnko spravodlivosti, ktoré má na krídlach

uzdravenie. Vtedy vyjdete a budete poskakovať ako teliatka z maštale! ²¹ A pošliapete hriešnikov, lebo budú popolom pod vašimi nohami v deň, keď budem ja konať - hovorí Pán zástupov.

Príchod Eliáša. - ²² Spomeňte si, na zákon môjho sluhy Mojžiša, ktorý som mu uložil na Horebe pre celý Izrael, na príkazy a nariadenia. ²³ Hľa, ja vám pošlem proroka Eliáša, skôr než príde Pánov deň, veľký a hrozný. ²⁴ A obráti srdce otcov k synom a srdce synov k ich otcom, aby som neprišiel a neudrel zem kľatbou.“

PRVÁ KNIHA MACHABEJCŮV

Časť prvá

Počiatky židovského povstania 1, - 2,70

I. Protižidovská vláda Antiocha Epifanesa 1,1-67

1Mach1

I. Alexander Veľký a jeho nástupcovia. - ¹ Keď vytiahol Alexander, syn Filipa Macedónskeho, z krajiny Chitim a porazil Dária, kráľa (ríše) Peržanov a Médov, stal sa ako prvý z Grékov jeho nástupcom vo svetovláde. ² Zviedol mnoho bojov, zaujal početné pevnosti a pobil kráľov zeme. ³ Prenikol až na kraj sveta a nabral koristi u mnohých národov. Zem pred ním umĺkla. Spyšnel a jeho myseľ sa pozdvihla. ⁴ Zhromaždil veľmi silné vojsko, ⁵ zmocnil sa krajín, národov a kniežat a stali sa mu poplatnými.

⁶ Potom ľahol do postele, a keď badal, že zomrie, ⁷ zavolať si popredných veľmožov, ktorí boli s ním vychovaní od mladí, a rozdelil im ešte zaživa svoje kráľovstvo. ⁸ Alexander panoval dvanásť rokov, keď ho zastihla smrť.

⁹ Jeho veľmoži sa ujali vlády, každý na svojom mieste. ¹⁰ Po jeho smrti si nasadili všetci koruny a po nich aj ich synovia - na mnoho rokov. Šírili však po zemi všelijakú biedu.

Moc Antiocha Epifanesa v Judei a Egypte. - ¹¹ Z nich vyšiel nešťachetný výhonok, Antiochus Epifanes, syn kráľa Antiocha a niekdajší rukojemník v Ríme. Kráľom sa stal v stotridsiatom siedmom roku gréckej vlády. ¹² V tých dňoch povstalo niekoľko izraelských zlosynov a prehovorili mnohých takýmito rečami: „Podme a zbratajme sa s (pohanskými) národmi, ktoré sú okolo nás! Veď odkedy sme sa od nich odlučovali, postihlo nás všelijaké nešťastie! ¹³ Tento návrh sa im pozdával ¹⁴ a niektorí z ľudu boli aj ochotní ísť ku kráľovi. Tak dostali plnú moc zavádzať pohanské mravy. ¹⁵ V Jeruzaleme postavili telocvičňu podľa pohanských zvyklostí, ¹⁶ nahrádzali si predkožky a odpadli od svätej zmluvy. Spriahli sa s pohanmi a zapredali sa za otrokov vierolomníkom.

¹⁷ Keď si Antiochus upevnil kráľovstvo, zatúžil rozprestrieť svoju moc aj nad Egypt, aby panoval nad obidvoma ríšami. ¹⁸ I tiahol na Egypt s ohromným vojskom, s vozmi a slonmi, s jazdcami a s veľkým loďstvom; ¹⁹ a viedol vojnu proti egyptskému kráľovi Ptolemeovi. Ptolemeus sa dal pred ním na ústup a utiekol. Aj mnoho zranených padlo. ²⁰ Dobyl tiež opevnené egyptské mestá a odniesol si z Egypta koristi.

Antiochova lúpež v Jeruzalemskom chráme. - ²¹ Po porážke Egypta sa Antiochus roku stoštyridsiateho tretieho vrátil a tiahol proti Izraelu ²² a proti Jeruzalemu s ohromným vojskom. ²³ Vošiel namyslene do svätyne a vzal zlatý oltár, svietnik so všetkým príslušenstvom, stôl predkladných chlebov, džbány, misy a zlaté misky, oponu, vence a zlatú ozdobu na priečelí chrámu a vôbec poodlupoval všetko. ²⁴ Vzal striebro, zlato a vzácne náradia ako aj ukryté

poklady, ktoré našiel. Keď všetko pobral, odtiahol do svojej krajiny. ²⁵ Na jeho rozkaz sa dialo vraždenie a z jeho reči vyznievala bezočivá namyslenosť.

Žalospev

- 26 V Izraeli nastal veľký nárek,
všade, kde niekto býval.
- 27 Nariekali kniežatá a starší,
chradli device a mládenci,
vädla spanilosť žien.
- 28 Každý mladoženích začal horekovať,
nevesta sa zachádzala žiaľom v spálni.
- 29 Zem sa pohla nad tými, čo na nej bývali,
celý dom Jakubov sa obliekol do pohanenia.

Nové drancovanie Jeruzalema. - ³⁰ Po dvoch rokoch poslal kráľ do júdskeho mesta najvyššieho daňového vyberača. I prišiel do Jeruzalema s mocným vojskom. ³¹ Hovoril im ľstivo o pokojamilovných zámeroch a uverili mu. ³² Náhle však napadol mesto, spôsobil mu veľkú ranu a pobil mnoho ľudu z Izraela. ³³ Keď mesto vyplienil, podpálil ho a pobúral jeho domy i múry dookola. ³⁴ Ženy a deti odvieďli do zajatia a dobytok zhabali.

³⁵ Dávidovo mesto si vybudovali na pevnosť s vysokým a silným múrom a s mocnými vežami. ³⁶ Osadili sa tam nešťachetní ľudia a zlosynovi a opevnili sa v ňom. Dopravili tam zbrane a potraviny a z Jeruzalema poznášali korisť ³⁷ a uložili tam. Tak sa stal (hrad) veľkým osídlením.

Žalospev nad Jeruzalemom

- 38 Stal sa pascou pre svätyňu,
pre Izrael bol ustavične zlým nepriateľom.
- 39 Vylievali nevinnú krv vôkol chrámu
a znesväcovali sväté miesto.
- 40 Jeruzalemčania sa pre nich rozutekali,
stal sa sídlom cudzozemcov;
svojim potomkom sa stal cudzinou,
jeho deti ho poopúšťali.
- 41 Jeho svätyňa je pustá ako pustatina,
jeho sviatky sa popremieňali na žiaľ,
jeho soboty sa stali na potupu,
jeho česť sa premenila na opovrhnutie.
- 42 Aká bola voľakedy jeho sláva,
taká veľká je teraz jeho hanba,
jeho vznešenosť sa premenila v žiaľ.

Dekrét na odstránenie židovského náboženstva. - ⁴³ Kráľ Antiochus vydal rozkaz pre celé kráľovstvo, že všetci majú splynúť v jeden národ a každý má opustiť svojrázne zvyky. ⁴⁴ Tak sa všetky národy podrobili kráľovmu rozkazu. ⁴⁵ A tak sa aj mnohým Izraelitom zaľúbila jeho bohopocta, obetovali modlám a znesväcovali sobotu.

⁴⁶ Do Jeruzalema a do júdskeho mesta poslal kráľ poslov s písomnými rozkazmi, aby sa (ich obyvatelia) spravovali zvykmi, ktoré boli dosiaľ v krajine cudzie, ⁴⁷ aby sa zrušili v chráme

celostné žertvy a zápalné i mokré obety. ⁴⁸ Soboty a sviatky majú znesvätiť, ⁴⁹ svätyňu a Bohu zasvätený ľud treba pohanit'. ⁵⁰ Ba majú nastaviť oltáre, háje a modly a obetovať svine a iné nečisté zvieratá. ⁵¹ Svojich synov majú nechať bez obriezky, svoje duše poškvŕňovať čímkoľvek nečistým a ohavným, aby tak zabudli na zákon a odstránili všetky ustanovenia. ⁵² Kto by sa nesprával podľa kráľovho rozkazu, mal zomrieť.

⁵³ Všetky tieto nariadenia dal (kráľ) písomne rozšíriť po celom svojom kráľovstve a ustanovil dozorcov nad všetkým ľudom. ⁵⁴ Nariadil, aby obetovali všetky júdske mestá, od prvého až do posledného.

⁵⁵ Aj mnohí z ľudu sa k nim pridali, (vôbec) všetci, čo odpadli od zákona. Páchali zlo v krajine ⁵⁶ a vyhánali Izraelitov, ktorí sa potom museli skrývať po všelijakých skrýšach.

⁵⁷ Pätnásteho kisleva roku stoštyridsiateho piateho postavili na oltár ohavnosť spustošenia. Aj po júdskych mestách nastavali oltáre ⁵⁸ a pred dvermi domov a po uliciach prinášali kadidlové obety. ⁵⁹ Knihy zákona, ak niektoré našli, pálili a trhali. ⁶⁰ Ak sa u niekoho našla Kniha zmluvy alebo ak sa niekto spravoval podľa zákona, bol potrestaný smrťou podľa kráľovského nariadenia.

⁶¹ Takto zneužívali svoju moc proti Izraelu z mesiaca na mesiac, proti každému, koho po mestách pri niečom pristihli. ⁶² Dvadsiateho piateho dňa toho mesiaca obetovali na oltári, ktorý slúžil za oltár (zápalných obetí).

⁶³ Ženy, ktoré dávali obrezávať svoje deti, usmrcovali podľa rozkazu, ⁶⁴ nemluvňatá im vešali na krk, ich domy plienili a zabíjali aj tých, ktorí ich obrezali.

⁶⁵ Ale mnohí v Izraeli sa zocelili a urobili si pevné predsavzatie, že nebudú jesť nič nečisté. Radšej volili smrť, než by sa poškvŕnili pokrmami ⁶⁶ a zrušili svätú zmluvu. Tak aj zomreli. ⁶⁷ Veľmi veľký hnev doľahol teda na Izrael.

II. Vypuknutie povstania 2,1-70

1Mach2

II. Matatíášova rodina. - ¹ V tých dňoch vystúpil Matatíáš, syn Jána, vnuk Simeona, kňaz z rodu jeruzalemských Joaribovcov, býval však v Modeine. ² Mal päť synov: Jána, zvaného Gadis, ³ Šimona, zvaného Tasi, ⁴ Júdu, ktorý sa nazýval Machabejec, ⁵ Eleazara, zvaného Hauran, a Jonatána, zvaného Apfus.

Žalospev nad Jeruzalemom. - ⁶ Keď videl hanebnosti, ktoré sa diali v Judei a v Jeruzaleme, ⁷ prehovoril:

„Beda mi!
Prečo som sa narodil, aby som videl
rozdrvenie svojho ľudu,
skazu mesta svätého
a tu sedel, keď sa dostáva do rúk nepriateľov,
svätyňa do rúk cudzozemcov?
⁸ Jeho chrám je ako zhanobený človek,
⁹ jeho veľkolepý riad bol odnesený ako korisť,
po uliciach boli zabíjané jeho deti,
jeho mládenci (zas padli) nepriateľským mečom...
¹⁰ Ktorý národ nepanuje nad ním,
neberie si z neho korisť?
¹¹ Odňali mu všetku jeho krásu,
voľakedy slobodné sa stalo rabom.
¹² Naša svätyňa, ty naša nádhera, ty naša sláva,

aká si len spustošená!
Znesvätili ťa pohanía.
Načo mám ešte žiť?“

¹⁴ Matatíáš a jeho synovia si roztrhli odev, obliekli sa do vrecoviny a veľmi žiaľili.

Statočný čin Matatíášov. - ¹⁵ Tu prišli do mesta. Modein kráľovskí poslovia, ktorí mali nútiť k odpadu s tým, aby (jeho obyvatelia) obetovali. ¹⁶ A mnohí z Izraela k nim pristúpili. Keď sa zhromaždili Matatíáš a jeho synovia, ¹⁷ kráľovskí poslovia sa ujali slova a vraveli Matatíášovi: „Si vážený a významný hodnostár tohto mesta a podporujú ťa synovia i bratia. ¹⁸ Preto pristúp najprv ty a splň kráľovský rozkaz, ako ho splnili všetky národy aj Júdovci a tí, čo zostali v Jeruzaleme! Potom budeš patriť aj so svojimi synmi medzi kráľových priateľov a budete poctení, ty i tvoji synovia, zlatom, striebrom a mnohými darmi.“ ¹⁹ Matatíáš odpovedal a zvýšeným hlasom zvolal: „Hoc aj všetky národy kráľovej ríše poslúchajú kráľa, odpadávajú od náboženstva svojich otcov a podrobujú sa jeho nariadeniam, ²⁰ ja, moji synovia a moji bratia budeme kráčať podľa zmluvy našich otcov. ²¹ Nech je od nás ďaleko, aby sme opustili zákon a nariadenia! ²² Kráľove rozkazy poslúchať nebudeme a od nášho náboženstva sa neodchýlime ani napravo, ani naľavo.“

²³ Len čo dohovoril tieto slová, pristúpil pred očami všetkých akýsi Žid, aby obetoval na oltári v Modeine podľa kráľovho rozkazu. ²⁴ Keď to Matatíáš videl, v rozhorčení sa mu zachvelo vnútro. Vzplanul hnevom, ako kázal zákon, priskočil k nemu a zabil ho pri oltári. ²⁵ Zároveň zabil aj kráľovho posla, ktorý nútil obetovať, a oltár rozvážal. ²⁶ Horlil za zákon ako kedysi Finés proti Zambrimu, Salomovmu synovi.

²⁷ Potom Matatíáš zvolal silným hlasom v meste: „Nech ide za mnou každý, kto horlí za zákon a chce zostať verný zmluve!“ ²⁸ A utiekol so svojimi synmi do hôr. Všetko, čo mali, zanechali v meste.

Matatíáš vyzýva do boja za slobodu. - ²⁹ Vtedy mnohí, ktorí túžili po spravodlivosti a práve, odišli na púšť ³⁰ a usadili sa tam so svojimi deťmi, ženami a s dobytkom, lebo na nich doliehalo čoraz väčšie zlo.

³¹ Keď oznámili kráľovským úradníkom a vojenským oddielom, ktoré boli v Jeruzaleme, v Dávidovom meste, že niektorí z opovrhovateľov kráľovho rozkazu sa utiahli do skrýš na púšti a že mnohí odišli za nimi, ³² vytiahli proti nim. Keď ich dostihli, rozostavili sa proti nim a chystali sa bojovať s nimi v sobotný deň. ³³ Volali na nich: „Už toho bolo dosť! Vyjdite! Podrobte sa kráľovmu rozkazu a zostanete nažive!“ ³⁴ Ale oni odpovedali: „Nevyjdeme a neurobíme podľa kráľovho rozkazu, aby sme znesvätili sobotný deň!“ ³⁵ Nato hneď aj začali proti nim bojovať. ³⁶ Ale oni im ničím neodvetili. Ani len kameňom nehodili po nich, ani skrýše si nezatarasili. ³⁷ Povedali: „Zomrieme všetci s čistým svedomím. Nebo a zem sú nám svedkami, že nás nespravodlivo zabíjate!“ ³⁸ Tak teda začali proti nim boj v sobotu; i zomreli spolu so svojimi ženami, deťmi a stádami, na tisíc ľudských životov.

³⁹ Keď sa to dozvedeli Matatíáš a jeho priatelia, veľmi za nimi žiaľili. ⁴⁰ Povedali si: „Ak urobíme všetci tak, ako urobili naši bratia, ak nebudeme bojovať proti pohanom za svoje životy a za svoje zákony, veľmi rýchlo nás vykynožia zo zeme.“ ⁴¹ A toho dňa sa uzniesli: „Nech na nás ktokoľvek zaútočí v sobotný deň, budeme proti nemu bojovať, aby sme nepomreli všetci, ako zomreli naši bratia v skrýšach!“

⁴² Vtedy sa k nim pridala skupina Asidejcov; boli to udatní izraelskí mužovia a všetci zo srdca oddaní zákonu. ⁴³ Ďalej sa k nim pripojili všetci, ktorí chceli utiecť pred útrapami. Bola to pre nich dobrá posila. ⁴⁴ Zostavili teda vojsko a

porazili hriešnych v svojom hneve,
vierolomníkov vo svojom rozhorčení.

Ostatní utiekli k pohanom, aby sa zachránili.

⁴⁵ Matatíáš a jeho prívrženci robili obchôdzky a rúcali oltáre; ⁴⁶ a obrezávali, hoc aj násilne, neobrezané deti, ak také našli na izraelskom území. ⁴⁷ Vyháňali namyslencov a darilo sa dielu ich rúk. ⁴⁸ Ujali sa zákona proti prechmatom pohanov a kráľov a nedopustili, aby sa hriešnici dostali do prevahy.

Požehnanie zomierajúceho Matatíáša. - ⁴⁹ Keď sa Matatíášove dni chýlili ku koncu, riekol svojim synom:

„Dnes je pri moci pýcha a tyranstvo,
čas rozvratu a rozhorčeného hnevu.
50 Teraz sa teda, synovia, borte za zákon,
dajte svoje životy za zmluvu svojich otcov!
51 Bud'te pamätliví skutkov svojich otcov,
ktoré vykonali za svojich čias!
Potom bude veľká sláva a večné meno vaším údelom.
52 Či sa neukázalo, že Abrahám bol v pokušení verný,
a nepripočítalo sa mu to za zásluhný čin?
53 Jozef zachovával zákon, keď bol v súžení,
a tak sa stal pánom Egypta.
54 Finés, náš otec, za prejavenie vzácnnej horlivosti
dostal prisľúbenie večného kňazstva.
55 Jezus splnil príkaz
a stal sa sudcom v Izraeli.
56 Kaleb sa osvedčil pred všetkými ľuďmi,
preto dostal dedičný údel v (našej) krajine.
57 Dávid, pretože bol nábožný,
dostal kráľovský trón na večité veky.
58 Eliáš, čo veľmi horlil za zákon,
bol vzatý do neba.
59 Ananiáš, Azariáš, Mízael verili,
a preto boli zachránení z blčiaceho ohňa.
60 Daniel bol pre svoju nevinnosť
vyslobodený z pažeráka levov.
61 Tak vás pokolenie za pokolením poučuje,
že nezhylnul nik, kto dúfal v neho.
62 Hrozí zločinca sa nestrachujte,
lebo jeho sláva bude kalom pre črviaky.
63 Dnes sa povyšuje, a zajtra ho už nebude;
obráti sa zasa na svoj prach,
nebude z jeho plánov nič.
64 Nuž vy, synovia, vzmužte sa a buďte silní v Zákone,
lebo len ním dosiahnete slávu!

⁶⁵ Viem, že váš brat Šimon je muž rozvážny. Poslúchajte ho vždy; on vám bude otcom.
⁶⁶ Júda Machabejec, ktorý bol udatným hrdinom od svojej mladosti, nech je vašim vojvodom
a nech vedie boj proti pohanom! ⁶⁷ Zhromažďte okolo seba všetkých, čo plnia zákon, a
vykonajte pomstu za svoj národ! ⁶⁸ Prísne odplaťte pohanom a pridržievajte sa všetkého, čo
predpisuje zákon.“

⁶⁹ Potom im dal požehnanie a bol priradený k svojim otcom. ⁷⁰ Zomrel roku stoštyridsiateho šiesteho a jeho synovia ho pochovali v otcovskej hrobke v Modeine. A celý Izrael ho oplakával veľkým plačom.

Časť druhá

Boje Júdu Machabejca 3, - 9,22

I. Víťazné boje Júdove až po vyčistenie chrámu 3, - 4,61

1Mach3

III. Chválospev na Júdu. - ¹ Miesto neho nastúpil jeho syn Júda, zvaný Machabejec. ² Podporovali ho všetci jeho bratia a tiež všetci, ktorí sa pridali k jeho otcovi, a s rozradosťou mysľou bojovali za Izrael.

- ³ Naširoko-d'aleko preslávil svoj národ,
ako obor obliekol si pancier,
opásal si zbroj vojenskú,
do bojov šiel,
hájl tábor mečom.
- ⁴ Levovi sa podobal svojimi činmi,
levíčaťu, revúcemu po koristi.
- ⁵ Sledil po vierolomníkoch a vyhánal ich,
pálil utláčateľov svojho ľudu.
- ⁶ Strach pred ním zachvacoval zradcov,
všetci zločinci sa strachovali,
takže jeho pričinením darila sa spása.
- ⁷ Roztrpčoval mnohých kráľov,
Jakuba však potešoval svojimi činmi.
Jeho pamiatka bude navždy požehnaná.
- ⁸ Prešiel júdske mestá,
vyhubil z nich bezbožníkov.
Odvrátil hnev od Izraela.
- ⁹ Preslávil sa na kraj sveta...
A on zhromaždil všetkých, čo boli roztratení.

Víťazstvo nad Apoloniom a Seronom. - ¹⁰ Apolonius zhromaždil pohanov a veľké vojsko zo Samárie do boja proti Izraelu. ¹¹ Keď sa o tom Júda dozvedel, vytiahol proti nemu, porazil ho a zabil. Aj mnoho ranených padlo, ostatní utiekli. ¹² Zmocnili sa však ich koristi. Júda si vzal Apoloniiov meč a nosieval ho do boja po všetky dni.

¹³ Keď sa dopyčul Seron, veliteľ sýrskeho vojska, že Júda zhromaždil mužov, zástup verných, ktorí sú pripravení tiahnuť s ním do boja, ¹⁴ povedal: „Urobím si meno a preslávim sa v kráľovstve ak budem bojovať proti Júdovi a jeho prívržencom, ktorí pohrdli kráľovým rozkazom. ¹⁵ Odhodlal sa teda na útok. Tiahlo s ním aj silné vojsko bezbožníkov, aby mu pomohli pomstiť sa na Izraelitoch. Keď sa priblížili k Bethoronskému priesmyku, Júda im vytiahol s hŕstkou naproti. ¹⁷ Ale keď zbadali vojsko, ktoré sa valilo proti nim, povedali Júdovi: „Ako sa budeme môcť pustiť do boja my, hŕstka, proti toľkej presile? A okrem toho sme dnes nevládni; veď sme ešte nič nejedli!“ ¹⁸ Júda odvetil: „Aj niekoľkí môžu ľahko obkľúčiť mnohých, lebo Bohu nebies je celkom jedno, či vyslobodzuje mnohými alebo iba niekoľkými. ¹⁹ Víťazstvo v boji nezávisí na množstve vojska, lebo z neba prichádza sila. ²⁰ Oni idú proti nám plní hlavatosti a pýchy, aby znivočili nás, naše manželky a naše deti a aby nás olúpili. ²¹

My však bojujeme za svoje životy a zákony. ²² On sám ich rozdrví pred našimi očami. Vy sa ich teda nebojte!“

²³ Len čo dohovoril, náhle na nich udel a Seron bol zničený aj so svojím vojskom. ²⁴ Prenasledovali ho od Bethoronského priesmyku až na rovinu. A padlo z nich na osemsto mužov. Ostatní utiekli na filištínske územie. ²⁵ I začali sa obávať Júdu a jeho bratov a úzkosť doľahla na okolité národy. ²⁶ Jeho meno sa dostalo až ku kráľovi a o Júdových bojoch rozprával celý svet.

Lyziáš pripravuje vojnu proti Židom. - ²⁷ Keď kráľ Antiochus dostal správu o týchto udalostiach, vzplanul hnevom. Poslal a pozbieral všetky bojové sily svojho kráľovstva, (zhromaždil) veľmi silné vojsko. ²⁸ Otvoril svoju pokladnicu dal na celý rok žold svojim oddielom a prikázal im, aby boli pripravení na každú službu. Tu spozoroval, že mu zlata z pokladníc ubudlo a že dôchodky z krajiny sú malé pre odboj a biedu, ktorú spôsobil v krajine tým, že potláčal odveké zvyky. ³⁰ Preto sa obával, že nebude mať dosť, ako už neraz, na výlohy a dary, ktoré rozdával štedrou rukou a hojnejšie než predošli králi. ³¹ V tejto veľkej bezradnosti si zaumienil, že vyťahne do Perzie, pričom bude po provinciách vyberať dane a tak si znovu nahromadí množstvo peňazí.

³² Zanechal Lyziáša, jedného z najváženejších šľachticov ako správcu kráľovských záležitostí (na území) od rieky Eufrat až po egyptské hranice ³³ a poveril ho výchovou svojho syna Antiocha, kým sa nevráti. ³⁴ Odovzdal mu polovicu vojska aj slonov a dal mu plnú moc, aby konal všetko, čo si zaumienil. Pokiaľ ide o júdske a jeruzalemské obyvateľstvo, prikázal mu, ³⁵ aby vyslal proti nim vojsko, žeby bola moc Izraela úplne zlomená, zvyšok Jeruzalema zničený a ich pamiatka z toho mesta vykorenená. ³⁶ Po celom ich území mal osadiť cudzincov a lósom im rozdeliť krajinu.

³⁷ Kráľ vzal druhú polovicu vojska a roku stoštyridsiateho siedmeho vyťiahol zo svojho hlavného mesta Antiochie, prekročil rieku Eufrat a tiahol náhornými krajinami.

³⁸ Lyziáš vybral Ptolemea, syna Dorymenesovho, Nikarona a Gorgiáša, udatných to mužov z kráľových dôverníkov, ³⁹ a poslal s nimi štyridsaťtisíc pešiakov a sedemtisíc jazdcov, aby vtiahli do Júdska a zničili ho podľa kráľovho rozkazu. ⁴⁰ Vyrazili teda so všetkou brannou mocou, a keď ta došli, utáborili sa na rovine pri (osade) Emauz. ⁴¹ Keď sa o nich dopočuli kupci tej krajiny, vzali si veľmi mnoho striebra a zlata aj sluhov a šli do tábora kupovať Izraelitov za otrokov. Pripojilo sa k nim aj sýrske a filištínske vojsko.

Židia sa pripravujú na obranu. - ⁴² Keď Júda a jeho bratia videli, že nebezpečenstvo pohromy je stále väčšie a že vojská sa už utáborujú blízko ich územia, a keď sa dozvedeli o kráľovom rozkaze, ktorým nariadil úplnú skazu ľudu, ⁴³ povedali si navzájom: „Postavme sa proti zničeniu svojho ľudu; bojujme za svoj národ a svätyňu!“ ⁴⁴ Zišli sa dovedna, aby boli pripravení do boja a tiež aby sa modlili a vyprosili si milosrdenstvo a zľutovanie.

⁴⁵ Jeruzalem bol neobývaný ako pustatina.
Nikto z jeho detí nevchádzal ani nevychádzal:
Pošliapaná bola svätyňa...
Cudzozemci bývali na hrade...
Útulkom bol pre pohanov...
Odňatá bola radosť Jakubovi,
píšťala a citara sa odmlčali.

⁴⁶ Zhromaždili sa teda a prišli do Masfy oproti Jeruzalemu, lebo Masfa bývala kedysi miestom modlitby pre Izrael. ⁴⁷ Postili sa ten deň, obliekli sa do vrecovín, sypali si popol na hlavy a roztrhli si odev. ⁴⁸ I otvorili Knihu zákona podobne ako keď sa pohanovia vypytujú svojich modiel. ⁴⁹ Priniesli tam kňazské rúcha, prvotiny a desiatky a povolali nazirejcov, ktorým vypršala lehota. ⁵⁰ Potom hlasne volali k (Bohu) v nebi: „Čo máme robiť s týmito? Kam ich

zaviest’? ⁵¹ Tvoja svätýňa je pošliapaná a znesvätená a tvoji kňazi buď žialia, alebo sú pobití. ⁵² Hľa, pohania sa zhromaždili proti nám, aby nás zničili! Ty vieš, čo zamýšľajú s nami. ⁵³ Akože budeme môcť obstať pred nimi, ak nám nepomôžeš ty, Bože?“ ⁵⁴ Potom zahlaholili na trúbach a zakričali mocným hlasom.

⁵⁵ Nato Júda ustanovil vodcov ľudu, tisícnikov, stotníkov, päťdesiatnikov a desiatnikov ⁵⁶ a vyzval tých, čo si práve stavali dom, alebo sa ženili, alebo vysádzali vinohrad, ako aj bojazlivcov, aby sa každý vrátil domov, ako hovoril Zákon.

⁵⁷ Potom sa dalo vojsko do pohybu. Utáborili sa južne od Emauz. ⁵⁸ Tu prehovoril Júda: „Pripravte sa a bojujte udatne! Ráno sa postavte do boja proti týmto pohanom! Ved’ sa zišli proti nám aby zničili nás a našu svätýňu! ⁵⁹ Lepšie bude, keď zomrieme v boji, akoby sme sa mali dívať na biedu nášho národa a svätýne. ⁶⁰ Ale nech sa stane tak, ako je (Božia) vôľa na nebi!“

1Mach4

IV. Porážka Gorgiáša. - ¹ Gorgiáš vzal päťtisíc pešiakov a tisíc vybraných jazdcov a vyrazil s nimi v noci, ² aby napadol Židov v ich tábore a porazil ich nenazdajky. Hradné mužstvo mu pritom robilo doprovod.

³ Keď sa Júda o tom dozvedel, okamžite odtiahol so svojimi bojovníkmi, aby porazil kráľovské vojsko pri Emauzoch, ⁴ pokým boli oddiely ďaleko od jeho tábora.

⁵ A tak Gorgiáš v noci napadol Júdov tábor, ale nikoho tam nenašiel. I pátral po nich po horách, lebo sa nazdával: „Oni utekajú pred nami.“

⁶ Len čo sa rozhodnilo, zjavil sa Júda s tritisíc mužmi na rovine. Nemali, pravda, toľko štítov a mečov, ako by si boli želali, ⁷ keď videli silne opevnený pohanský tábor a vôkol neho jazdcov, ktorí boli vycvičení v boji, ale Júda hovoril svojim mužom: „Neľakajte sa ich množstva a nebojte sa ich útoku! ⁹ Rozpomeňte sa, ako sa zachránili naši otcovia, keď ich prenasledoval faraón s vojskom! ¹⁰ Volajme k nebu, aby sa zmiloval nad nami a rozpomenul sa na zmluvu s našimi otcami a aby dnes porazil toto vojsko pred našimi očami! ¹¹ Nech zvie celý pohanský svet, že Izrael má svojho vykupiteľa a osloboditeľa!“

¹² Keď cudzinci zdvihli oči a videli, ako sa (Židia) hrnú proti, ¹³ vytiahli z tábora do boja. Vtom Júdovi muži zatrubili ¹⁴ a rozpútal sa boj. Pohania boli porazení a utiekli do roviny. ¹⁵ Všetci oneskorenci popadali mečom; ostatných prenasledovali až po Gezeron, až po idumejské, azotské a jamnijské roviny. Padlo z nich asi tritisíc mužov.

¹⁶ Keď sa Júda vrátil s vojskom z prenasledovania, ¹⁷ povedal ľudu: „Nebažte po koristi, lebo ešte na nás čaká boj! ¹⁸ Blízo nás je Gorgiáš s vojskom na pohorí. Len sa teraz držte proti našim nepriateľom a bojujte proti nim! Potom si môžete spokojne pobrat’ korisť.“

¹⁹ Kým Júda ešte hovoril, už sa zjavil akýsi oddiel, ktorý vyliezal z pohoria. ²⁰ Hneď zbadal, že ich (ľudia) museli utpieť porážku, lebo tábor bol v plameňoch a dym celkom zjavne prezrádza, čo sa stalo. ²¹ Pri tomto pohľade ich pojal veľký strach. A keď zazreli ešte aj Júdovo vojsko na rovine, pripravené do boja, ²² utiekli všetci do fílištínskej krajiny. ²³ Júda sa potom vrátil vyplieniť tábor. A nabrali si mnoho zlata, striebra, modrého a červeného purpuru a mnoho iných cenností.

²⁴ Pri návrate prespevovali chválospevy a plesali k nebu: „Je dobrý a jeho milosrdenstvo trvá naveky.“ ²⁵ Toho dňa nastalo veľké vyslobodenie pre Izrael.

Júda víťazí nad Lyziášom. - ²⁶ Všetci cudzinci, ktorí sa zachránili, prišli k Lyziášovi a oznámili mu všetko, čo sa stalo. ²⁷ Keď to počul zarazil sa a zmalomyselnel, pretože sa Izraelu nestalo podľa jeho priania a tiež preto, že nesplnil kráľov rozkaz.

²⁸ Preto nasledujúceho roku zbral Lyziáš šesťdesiatisíc vybraných mužov a päťtisíc jazdcov do boja proti nim. ²⁹ Vtiahli do Idumey a utáborili sa v Betsure. Júda sa postavil proti

nim s desaťtisíc mužmi. ³⁰ Keď videl silné vojsko, modlil sa takto: „Bud' zvelebený, záchranca Izraela, ktorý si (kedysi) odrazil útok obra rukou svojho služobníka Dávida a tábor Filištíncov si vydal do rúk Šaulovho syna Jonatána a jeho zbrojnoša. ³¹ Zovri toto vojsko rukou svojho izraelského ľudu, nech vyjdú na hanbu so svojim vojskom a jazdectvom! ³² Zastráš ich! Zoslab ich bezočivú odvahu! Nech sa trasú pre svoju porážku! ³³ Poraz ich mečom mužov, ktorí milujú teba, aby ťa piesňami zvelebovali všetci, ktorí poznali tvoje meno!“

³⁴ Potom vyrazili proti sebe a v boji padlo asi päťtisíc mužov z Lyziášovho vojska. Keď Lyziáš videl porážku svojich oddielov, ale aj odvahu Júdovho vojska, ako je odhodlané buď čestne žiť, alebo zomrieť, odtiahol do Antiochie. Najímal však žoldnierov, aby mohol s posilneným vojskom nanovo vtrhnúť do Judey.

Očista a posvätenie chrámu. - ³⁶ Vtedy povedal Júda a jeho bratia: „Hľa, naši nepriatelia sú rozdrvení! Poďme teda, očistíme svätyňu a znovu si ju posväťme!“ ³⁷ I zhromaždilo sa všetko vojsko a vystúpili na vrch Sion. ³⁸ Videli spustošenú svätyňu, oltár znesvätený, brány vypálené, v nádviach bujnelo krovie ako v lese alebo na horách, komôrky rozbúrané. ³⁹ Roztrhli si odev, žiaľili veľkým nariekaním a sypali si popol na hlavu. ⁴⁰ Padli tvárou na zem, zatrúbili na signálových trúbach a volali k nebu.

⁴¹ Vtedy Júda určil mužov, ktorí mali bojovať proti tým, čo boli na hrade, kým oni nevyčistia svätyňu. ⁴² Potom vybral bezúhonných a Zákonu oddaných kňazov, ⁴³ ktorí očistili svätyňu a odniesli kamene (užívané pri modlárstve) na nečisté miesto.

⁴⁴ Ako sa tak radili, čo by mali urobiť so znesväteným oltárom na zápalné obety, ⁴⁵ prišli na dobré riešenie, (že sa rozhodli) zbúrať ho, aby sa raz nestal predmetom potupy, že ho kedysi znesvätili pohanía. Oltár teda zbúrali ⁴⁶ a kamene uložili na vhodnom mieste chrámového pahorku, pokiaľ nevystúpi prorok a nerozhodne o nich ináč. ⁴⁷ Potom, podľa predpisu zákona dopravili neokresané kamene a postavili nový oltár podľa predošlého vzoru. ⁴⁸ Takisto vybudovali svätyňu a posvätili vnútrajšok chrámu a nádvoría. ⁴⁹ Zhotovili nové sväté nádoby a priniesli do chrámu svietnik, kadidlový oltár a stôl. ⁵⁰ A tak pálili na oltári kadidlo, zapálili na svietniku lampy a v chráme zažiarilo (svetlo), ⁵¹ položili na stôl chleby a zavesili opony, a tak šťastne dokončili celé svoje podujatie.

⁵² Dvadsiateho piateho dňa deviateho mesiaca, čo je mesiac kislev, stoštyridsiateho ôsmeho roku včasráno vstali ⁵³ a priniesli obeť podľa zákona na novopostavenom oltári na zápalné obety. ⁵⁴ Práve v ten istý čas, toho istého dňa, keď ho pohanía znesvätili, bol znovu vysvätený so spevmi za zvuku citár, hárfa a cimbalov. ⁵⁵ Všetok ľud padol na tvár; klaňali sa a zvelebovali (Boha) na nebi, ktorý im doprial toto šťastie. ⁵⁶ Osem dní slávil posvätenie oltára. S rozradosťou mysľou prinášali celostné žertvy a obety vďaky a chvály. ⁵⁷ Zlatými vencami a štítkami vyzdobili priečelie chrámu; obnovili brány a komôrky a porobili k nim dvere. ⁵⁸ V ľude zavládla mimoriadne veľká radosť, pretože bola odstránená potupa, (spôsobená) pohaniami.

⁵⁹ Júda, jeho bratia a všetci z Izraela rozhodli, aby sa každoročne slávil dň posvätenia oltára osem dní od dvadsiateho piateho mesiaca kisleva s veselosťou a radosťou.

⁶⁰ V tom čase vybudovali okolo Sionského vrchu vysoké múry a silné veže, aby ich pohanía, keby niekedy došli, nezbúrali (tak ľahko) ako predtým. ⁶¹ Tiež tu postavili posádku, aby strážila (miesto). Na obranu (krajiny) opevnili aj Betsuru, aby mal národ pevnosť proti Edomsku.

II. Ďalšie Júdove víťazstvá a boje až do jeho smrti 5, - 9,22 Za panovania Antiocha Epifanesa 5, - 6,16

1Mach5

V⁵. Boje so susednými pohanskými národmi. - ¹ Keď sa okolití pohanía dopočuli, že oltár je zasa postavený a svätyňa obnovená, ako (bola) predtým, veľmi sa rozhnevali ² a uzniesli sa,

že vykynožia príslušníkov Jakubovho rodu, ktorí bývali medzi nimi. I začali zabíjať ľud a nivočiť.

³ Tu vytiahol Júda do akrabatského kraja v Edomsku a bojoval proti tamojším Ezauovým synom, pretože znepokojovali Izrael. Spôsobil im veľkú porážku, pokoril ich a obral o korisť.

⁴ Spomenul si tiež na zlobu synov Beana, ktorí boli ľudu osídлом a pascou; robili im úklady po cestách. ⁵ Uzavrel ich do veží, obľahol ich a vykonal na nich kliatbu. Ich veže spálil ohňom spolu so všetkými, ktorí boli v nich.

⁶ Potom vytiahol proti Amončanom, ale našiel tam silné a veľké vojsko, ktorému velil Timotej. ⁷ Aj s nimi zviedol mnoho bitiek, až zlomil ich moc a úplne ich porazil. ⁸ Dobyl Jazer a jeho (okolité) mestečká. Potom sa vrátil do Júdska.

Šimonovo víťazstvo v Galilei. - ⁹ Aj v Galaáde povstali pohania proti Izraelitom, čo bývali na tom území, aby ich vyhubili. Oni však utiekli do pevnosti Datemy ¹⁰ a poslali Júdovi a jeho bratom list tohto znenia: „Okolité pohania sa zhromaždili proti nám, aby nás zničili. ¹¹ Chystajú sa pritiahnuť a zaútočiť na pevnosť, do ktorej sme sa utiahli. Ich vojsko vedie Timotej. ¹² Preto príd' hneď a vytrhni nás z ich ruky! Už mnohí z nás padli. ¹³ Všetci naši bratia v kraji Tubi sú pobití; ich manželky, deti a zásoby odviekli do zajatia. Pobili tam na tisíc mužov.“

¹⁴ Ešte čítali ten list, keď prišli iní poslovia z Galiley s roztrhnutými odevmi a prinášali takú istú správu: ¹⁵ „Ptolemais, Týrus, Sidon a celá pohanská Galilea sa spojili, aby nás vyhubili!“

¹⁶ Keď Júda a ľud vypočuli tieto hlásenia, zvolali veľké zhromaždenie, aby sa poradili, čo by mali urobiť pre (dobro) svojich bratov, ktorých nepriatelia tak ťažko utláčali. ¹⁷ Tu riekol Júda svojmu bratovi Šimonovi: „Vyber si mužov a choď vyslobodiť svojich bratov v Galilei! Ja a môj brat Jonatán pôjdeme do Galaádska.“ ¹⁸ V Judei ponechal Jozefa, syna Zachariášovho, a Azariáša, vodcu ľudu a s ostatkom vojska na stráž. ¹⁹ Prikázal im: „Stojte na čele tohto ľudu; kým sa nevrátíme, no nepúšťajte sa do nijakého boja s pohanmi!“

²⁰ Na výpravu do Galiley mal Šimon pridelených tritisíc mužov a Júda do Galaádu osemtisíc mužov. ²¹ Šimon teda vytiahol do Galiley a zviedol mnoho bitiek s pohanmi, pričom pohanov porazil. Prenasledoval ich až po bránu ²² Ptolemaid. Z pohanov padlo na tritisíc mužov a obral ich o korisť. ²³ Ľudí však, ktorí boli v Galilei a v Arbatoch, vzal so sebou spolu so ženami, deťmi a všetkým ich imaním a priviedol ich s veľkou radosťou do Júdska.

Júdovo víťazstvo v Galaáde. - ²⁴ Júda Machabejec a jeho brat Jonatán prešli cez Jordán a tri dni pochodovali cestou po púšti. ²⁵ I stretli sa s Nabatejcami, ktorí im vyšli priateľsky v ústrety a porozprávali im všetko, čo sa prihodilo ich bratom v Galaáde, ²⁶ že mnohí z nich sú uzavretí v Bosore, Bosre, Aleme, Kasfore, Makede a Karnaine, všetko to v pevných a veľkých mestách. ²⁷ A že sú aj v ostatných galaádskejších mestách niektorí zavretí a zajtra zamýšľajú napadnúť tie pevnosti, dobyť ich a zničiť všetkých v jediný deň.

²⁸ Tu sa Júda náhle obrátil so svojím vojskom, aby sa cez púšť dostal do Bosory. Keď mesto zaujal, pobil ostrím meča všetkých mužského pohlavia, vzal im všetku korisť a (mesto) vypálil ohňom. ²⁹ V noci sa odtiaľ pobral a tiahli až k pevnosti. ³⁰ Keď sa rozodnilo, zdvihli oči a videli, že nespočítateľný zástup ľudu prináša rebríky a dobývacie stroje, aby zaútočil na pevnosť a bojoval proti nim. ³¹ Júda sledoval, ako sa rozpútal boj. Lebo už aj z mesta vystupoval krik trúb a bojový ryk k nebu. ³² Tu zavolať svojim bojovníkom: „Bojujte dnes za svojich bratov! ³³ I napadol ich troma oddielmi odzadu. Pritom trúbili na trúbach a vyvolávali prosebné výkriky.

³⁴ Keď Timotejovo vojsko spoznalo, že je to Machabejec, dalo sa pred ním na útek. Spôsobil im však veľkú porážku; padlo z nich toho dňa na osemtisíc mužov. ³⁵ Potom zabočil do Masfy, obľahol ju a dobyl. Pobil v nej všetkých mužov, odviekol si z nej korisť a vypálil ju ohňom. ³⁶ Odtiaľ vytiahol a dobyl Kasfon, Maked, Bosor a iné galaádske mestá.

³⁷ Po týchto udalostiach zhromaždil Timotej iné vojsko a utáboril sa pred Rafonom za potokom. ³⁸ Júda poslal vyzvedačov, aby preskúmali tábor. A priniesli mu takúto správu: „Zišli sa k nim všetci okolití pohania, (je to) veľmi veľké vojsko. ³⁹ Aj Arabov si najali na pomoc. Táboria za potokom a sú pripravení vytiahnuť proti tebe do boja.“ Tu vytiahol Júda proti nim.

⁴⁰ Medzitým, čo sa Júda so svojím vojskom približoval k potoku, vravel Timotej svojim vojvodcom: „Ak on prejde prv k nám, nebudeme mu môcť odolať, lebo je iste silnejší ako my. ⁴¹ Ale ak sa bude obávať a zostane za potokom, prebrodíme sa k nemu a zmocníme sa ho. ⁴² Keď sa teda Júda približoval k potoku, postavil zapisovateľov ľudu pri potoku a nariadil im toto: „Nikoho tu nenechajte táboriť! Všetci nech idú do boja! ⁴³ I prebrodil sa najprv on a za ním všetok ľud. A všetkých pohanov úplne porazil, odhadzovali zbrane a utekali do chrámu v Karnaine. ⁴⁴ Ale aj toho mesta sa zmocnili a zapálili chrám ohňom (a zhorel) so všetkými, čo boli v ňom. Tak bol Karnain porazený a už nevládal vzdorovať Júdovi.

⁴⁵ Potom Júda zhromaždil všetkých Izraelitov, čo bývali v Galaáde, od najmenšieho až po najväčšieho, aj ich manželky, deti a imanie, (bol to) ohromne veľký zástup, (a rozkázal), aby sa odobrali do júdskej krajiny. ⁴⁶ Prišli až k Efronu; bolo to veľké mesto, (postavené) v priesmyku a veľmi pevné. Nebolo mu možno vyhnúť ani napravo, ani naľavo, lebo prostriedkom neho viedla cesta. ⁴⁷ Lenže obyvatelia mesta sa pred nimi uzavreli a brány zatarasili kamením. ⁴⁸ Júda im však podobrotky odkázal: „Dovoľte nám prejsť vašim územím, aby sme mohli ísť ďalej do svojej krajiny! Nik vám neuškodí; len peši prejdeme.“ Ale nechceli mu otvoriť.

⁴⁹ Nato Júda nariadil vyhlásiť vo vojsku, aby sa každý postavil (v bojový šík) na tom mieste, kde práve je. ⁵⁰ Vojaci sa teda utáborili. Potom bojoval proti mestu po celý ten deň a celú noc, až sa mesto dostalo do jeho rúk. ⁵¹ Všetkých mužov pobil ostrým meča, samo mesto zbúral až do základov, odniesol si z neho korisť a prešiel mestom po zabitých.

⁵² Prekročil Jordán a vtiahli do veľkej roviny oproti Betsanu. ⁵³ Júda sa staral, aby tí, čo zostávali pozadu, držali sa pohromade, a po celej ceste dodával ľudu odvahy, až kým nedošli do júdskej krajiny. ⁵⁴ S radosťou a plesaním vystúpili na vrch Sion a obetovali celostné žertvy, pretože z nich nikto nepadol a bezpečne sa vrátili.

Nezdar Jozefa a Azariáša. - ⁵⁵ V tých dňoch, keď bol Júda s Jonatánom v Galaáde a jeho brat Šimon v Galilei pred Ptolemaidou, ⁵⁶ Jozef, syn Zachariášov, a Azariáš, velitelia vojska, dopyčali sa o ich hrdinských činoch a úspešných bojoch. ⁵⁷ Vraveli si: „Urobme si aj my meno a poďme bojovať proti pohanom, ktorí sú okolo nás! ⁵⁸ Vydali mužom svojho vojska rozkaz a vytiahli proti Jamnii.

⁵⁹ Nato Gorgiáš vytiahol z mesta so svojím mužstvom do boja proti nim, ⁶⁰ Jozef a Azariáš boli odrazení a zahnaní až k júdskym hraniciam. Toho dňa padlo z izraelského ľudu na dvetisíc mužov. Tak utrpel izraelský ľud veľkú porážku, ⁶¹ lebo nepočúvali Júdu a jeho bratov, ale snívali o hrdinských činoch. ⁶² Oni neboli z rodu tých mužov, rukami ktorých sa dostalo Izraelu vyslobodenie.

⁶³ Ale Júdu, hrdinu, a jeho bratov veľmi oslavoval celý Izrael, ba (hovorili o ňom) aj všetci pohania, kam len prenikol chýr o nich. ⁶⁴ Prichádzali k nim a blahoželali im.

Júdova výprava na juh. - ⁶⁵ Potom Júda vytiahol so svojimi bratmi a bojovali proti Ezauovým synom v južnom kraji. Dobyl Hebron a okolité dediny, rozbúral jeho opevnenia a veže, čo boli dookola, vypálil ohňom. ⁶⁶ Potom podnikol výpravu do Filištínska a prešiel cez Samáriu. ⁶⁷ Toho dňa padli v boji aj kňazi, pretože túžili po hrdinských činoch a nerozmyslene sa zamiešali do boja. ⁶⁸ Nato Júda zabočil do Azotu v kraji Filištíncov, rozbúral ich oltáre, ohňom spálil vyrezávané sochy ich bohov, z miest pobral korisť a vrátil sa do júdskej krajiny.

VI. *Smrť Antiocha Epifanesa.* - ¹ Keď kráľ Antiochus prechádzal cez náhorné krajiny, dozvedel sa, že v Elymaide v Perzii je mesto, vychýrené bohatstvom na striebro i zlato. ² V ňom je vraj preveľmi bohatý chrám, kde sú údajne zlaté výzbroje, panciere a štíty, ktoré tam zanechal macedónsky kráľ Alexander, syn Filipov, ktorý panoval z Grékov ako prvý. ³ Pritiahol teda a pokúšal sa mesto zaujať a vydrancovať ho. Ale nepodarilo sa mu to, lebo obyvatelia mesta sa dozvedeli o jeho zámeroch. ⁴ Povstali proti nemu do boja, musel utiecť a odchádzal odtiaľ s veľkým sklamaním, aby sa vrátil do Babylonu.

⁵ Tu prišiel k nemu do Perzie posol a oznámil mu, že jeho vojská, ktoré vytiahli do júdskej krajiny, utrpeli porážku. ⁶ Že Lyziáš sa vypravil na čele veľkého vojska, ale že bol porazený Židmi, ktorí vraj prevládli zbraňami a vojskom a (dobyli) aj bohatú korisť, ktorú pobrali porazeným vojskám. ⁷ Že zrúcali ohavnú (modlu), ktorú dal postaviť na oltár v Jeruzaleme, a svätyňu že obohnali vysokými múrmi, ako (to bolo) predtým, a že (opevnili) aj Betsuru, jeho mesto.

⁸ Keď sa kráľ dozvedel o týchto udalostiach, zľakol sa a veľmi sa rozrušil. Klesol na posteľ a od hnevu ochorel, lebo sa mu nestalo po vôli. ⁹ A zostal tam mnoho dní, lebo sa mu obnovovala trápna úzkosť. Keď badal, že zomrie, ¹⁰ zvolal všetkých svojich dôverníkov a povedal im: „Spánok sa mi vzdialil od očí a sužujúca starosť tlačí moje srdce. ¹¹ Myslím si v duchu: Do akého zármutku som sa dostal a v akej záplave zmätku som teraz ja, ktorý som býval ctený a milovaný, dokiaľ som bol pri moci. ¹² Teraz sa rozpamätúvam na zlé veci, ktoré som popáchal proti Jeruzalemu; ako som pobral z neho všetko zlaté a strieborné náradie a ako som poslal bezdôvodne nivočiť júdske obyvateľstvo. ¹³ Teraz jasne vidím, že ma preto zastihlo toto nešťastie. Hľa, v hroznom zármutku hyniem v cudzej krajine!“

¹⁴ Potom zavola Filipa, jedného zo svojich dôverníkov, a ustanovil ho nad celým svojím kráľovstvom. ¹⁵ Odovzdal mu korunu, svoj plášť a prsteň, aby viedol jeho syna Antiocha a vychoval ho za vládu. ¹⁶ A kráľ Antiochus tam roku stoštyridsiateho deviateho zomrel.

Za panovania Antiocha Eupatora, 6,17-63.

Výprava Lyziáša a Eupatora proti Židom. - ¹⁷ Keď sa Lyziáš dozvedel o kráľovej smrti, dosadil miesto neho za kráľa jeho syna Antiocha, ktorého vychovával od mladi, a dal mu meno Eupator.

¹⁸ Tí však, čo bývali na hrade pri svätyni, obťažovali Izrael; ustavične hľadali (spôsob), ako by im mohli škodiť a pohanom poskytnúť oporu. ¹⁹ Júda si preto zaumienil, že ich vyhubí. I zvolal všetok ľud, aby ich obľahli. ²⁰ Zhromaždili sa teda a roku stopäťdesiateho ich obkľúčili. Zriadil proti nim kameňomety a iné dobývacie stroje.

²¹ Niektorí z tých, čo unikli z obľahnutia - a pripojili sa k nim aj niekoľkí bezbožníci z Izraela -, ²² odišli ku kráľovi a vraveli: „Ako dlho ešte potrvá, kým nevykonáš súd a nepomstíš našich bratov? ²³ My sme sa dobrovoľne poddali tvojmu otcovi, riadili sme sa jeho príkazmi a poslúchali sme jeho rozkazy. ²⁴ Za to teraz obkľúčili naši súkmeňovci hrad a zanevreli n nás. Ba každého, koho z nás chytili, zabili a naše majetky vyplienili. ²⁵ A vzťahli ruku nielen na nás, ale aj na všetky susedné kraje. ²⁶ A hľa dnes obliehajú jeruzalemský hrad, aby ho dobyli! Chrám a Betsuru opevnili. Ak ich rýchle nezaskočíš, budú robiť ešte väčšie veci než tieto a (ich postup) nebudeš môcť zadržať.“

²⁸ Keď to kráľ počul, rozhneval sa a zvolal všetkých svojich dôverníkov a veliteľov pechoty aj jazdectva. ²⁹ Ba aj z iných kráľovstiev a morských ostrovov pritiahli k nemu zástupy žoldnierov. ³⁰ Počet jeho vojska bol: stotisíc pešiakov, dvadsaťtisíc jazdcov a tridsaťdva slonov, vycvičených do boja.

³¹ Tiahli cez Edomsko a utáborili sa pred Betsurou. Dlho o ňu bojovali a postavili aj dobývacie stroje, ale (obkľúčení) robili výpady, pálili ich ohňom a udatne bojovali.

Bitka pri Betzachare. - ³² Júda odtiahol od hradu a utáboril sa pri Betzachare oproti kráľovmu táboru. ³³ Kráľ sa včasráno vybral a so všetkou rýchlosťou uháňal s vojskom smerom na Betzacharu. Za zvuku trúb sa šíky pripravili do boja. ³⁴ Slonom predložili šťavu z hrozien a moruší aby ich rozdráždili do boja. ³⁵ Potom zaradili zvieratá medzi bojové šíky. Ku každému slonovi priradili tisíc mužov, vyzbrojených reťazovitými panciermi a medenými prilbami na hlavách. Okrem toho postavili ku každému zvieraťu sto vybraných jazdcov. ³⁶ Títo boli už predtým pridelení k zvieraťu, kamkoľvek sa uberalo, išli s ním a neodchádzali od neho. ³⁷ Na každom zvierati boli silné, kryté drevené veže, upevnené zvláštnymi zariadeniami a na každom bolo tridsaťdva mužov, ktorí odtiaľ bojovali, a ešte jeden Ind.

³⁸ Ostatných jazdcov postavili vľavo i vpravo na obe krídla vojska, aby znepokojovali (nepriateľa) a kryli bojové šíky. ³⁹ Keď na zlaté a medené štíty zasvietilo slnko, rozsvietili sa od nich hory a žiarili ako ohnivé fakle. ⁴⁰ Časť kráľovho vojska sa rozprestrela po vrchovine a druhá časť zostala v nížine. Postupovali opatrne a usporiadane. ⁴¹ Triaška zachvátila všetkých, keď začuli hrmot ich množstva, pochod vojska a rinčanie zbraní; bolo to vojsko mimoriadne veľké a silné.

Hrdinská smrť Eleazara. - ⁴² Júda vyrazil so svojím vojskom do boja a padlo z kráľovho vojska šesťsto mužov.

⁴³ Tu Eleazar, Hauran, spozoroval, že jedno zo zvierat, opatrené kráľovským pancierom, prevyšuje všetky ostatné zvieratá. Nazdával sa že je na ňom kráľ. ⁴⁴ I obetoval sa, aby vyslobodil svoj ľud a získal si večné meno. ⁴⁵ Odvážne sa rozbehol k nemu stredom cez šíky, bil napravo i naľavo, takže ustupovali pred ním na obe strany. ⁴⁶ Potom vliezol pod slona, ľahol si pod neho a zabil ho. On sa zrútil na neho na zem a tam zomrel. ⁴⁷ Keď videli silu kráľovského vojska a tlak jeho oddielov, ustúpili pred nimi.

Pád Betsury a obliehanie Jeruzalema. - ⁴⁸ Kráľovské vojská sa vydali proti nim až do Jeruzalema; kráľ sa teda utáboril proti Júdsku a proti vrchu Sion. ⁴⁹ Uzavrel mier s tými, čo boli z Betsury, ktorí opustili mesto, lebo tam už nemali potravín a nemohli znášať ďalšie obliehanie. Pole totiž malo sobotný odpočinok. ⁵⁰ Tak zaujal kráľ Betsuru a ustanovil tam posádku, aby ju strážili.

⁵¹ Potom obliehal mnohé dni svätyňu; postavil tam vrhacie a iné bojové stroje: ohňomety, kameňomety, šípomety a praky. ⁵² Lenže aj oni si zhotovili bojové stroje proti ich strojom, a tak bojovali mnoho dní. ⁵³ Ale nebolo v zásobárňach potravín, lebo bol siedmy rok a zvyšky zásob strávili tí, ktorí kvôli svojej záchrane utiekli pred pohanmi do Júdska. ⁵⁴ Tak zostalo na území svätyne len niekoľko mužov, lebo ich prevládal hlad, a preto sa rozprchlí každý do svojho domova.

Zmierenie. - ⁵⁵ Keď sa Lyziáš dopočul, že sa Filip, ktorého kráľ Antiochus ešte zaživa poveril, aby vychoval jeho syna Antiocha za vladára, ⁵⁶ vrátil z Perzie a Médie spolu s vojskami, ktoré vytiahli s kráľom, a že sa usiluje prevziať vládu do svojich rúk, ⁵⁷ snažil sa čím skôr odtiahnuť. I vyjadril sa pred kráľom, veliteľmi vojska a mužstvom takto: „Každým dňom slabneme, potraviny nám ubúda, miesto, ktoré obliehame, je pevné a ešte na nás dolieha aj starosť o kráľovstvo. ⁵⁸ Preto podajme teraz týmto mužom pravicu a pomerme sa s nimi a s celým ich národom! ⁵⁹ Dovoľme im, aby mohli žiť ako predtým podľa svojich zvykov, lebo iba pre svoje zvyky, ktoré sme zrušili, sa vzbúrili a urobili toto všetko.“

⁶⁰ Táto reč sa zapáčila kráľovi i veliteľom. I poslal im ponuku mieru a prijali ju. ⁶¹ Keď im dal kráľ a veliteľia prísažné uistenie, vyšli z pevnosti.

⁶² Kráľ vystúpil na vrch Sion a keď videl opevnenie toho miesta, porušil prísahu, ktorú urobil, a nariadil zbúrať múr dookola.

⁶³ Potom rýchle odtiahol a vrátil sa do Antiochie. Tam našiel Filipa ako pána mesta. I bojoval proti nemu a len silou sa zmocnil mesta.

VII. *Demetrius vysielá Bakchidesa proti Jeruzalemu.* - ¹ Roku stopäťdesiateho prvého vyviazol Demetrius, syn Seleukov, z Ríma. S niekoľkými mužmi vtiahol do prímorského mesta a tam sa dal vyhlásiť za kráľa. ² Keď vošiel do kráľovského paláca svojich otcov, zajali vojaci Antiocha a Lyziáša, aby mu ich priviedli. ³ Keď mu to oznámili, povedal: „Neukazujte mi ich tváre!“ ⁴ Preto ich vojsko zabilo a Demetrius nastúpil na trón svojho kráľovstva.

⁵ Tu prišli k nemu všetci ničomníci a bezbožníci z Izraela na čele s Alkimom, ktorý chcel byť veľkňazom. ⁶ Obžalovali svoj ľud u kráľa a vraveli: „Júda a jeho bratia pobili všetkých tvojich priateľov a nás vyhnali z našej krajiny. ⁷ Preto teraz pošli muža, ktorému dôveruješ, nech ide a presvedčí sa o celej pohrome, ktorú urobil nám a kráľovej krajine. Nech ich strestá spolu so všetkými ich prisluhovačmi!“

⁸ Kráľ vybral Bakchidesa, jedného zo svojich priateľov, ktorý vládáril za Riekou, mal vplyv na vedenie ríše a bol oddaný kráľovi. Poslal ho ⁹ spolu so zločinným Alkimom, ktorého ustanovil za veľkňazu, a nariadil mu, aby vykonal pomstu na Izraelitoch.

¹⁰ Vybrali sa teda a vtiahli s veľkým vojskom do júdskej krajiny. Vyslali poslov k Júdovi a jeho bratom s pokojnými sice, ale ľstivými slovami. ¹¹ Oni však nedali na ich reči, lebo videli, že pritiahli s veľkým vojskom.

¹² U Alkima a Bakchidesa zišli sa mnohí zákonníci, aby zistili, čo by vyhovovalo právu. ¹³ Asidejci boli prví medzi Izraelitmi, ktorí hľadali u nich pokoj. ¹⁴ Vraveli totiž: „S oddielmi predsa prišiel kňaz z Áronovho rodu! Ten nás len neoklame!“ ¹⁵ Rozprával im o pokoji, ba aj prisazne ich uistil: „Neurobím vám nič zlé, ani vašim priateľom.“ ¹⁶ A tak mu uverili. Predsa však dal chytiť z nich šesťdesiat mužov a zabiť v jeden deň podľa napísaného výroku:

¹⁷ „Telá tvojich svätých - a ich krv
vyliali vôkol Jeruzalema
a nebolo nikoho, kto by ich pochoval.“

¹⁸ Tu zachvátil všetok ľud strach a hrôza pred nimi. Hovorili: „Niet pri nich ani pravdy, ani spravodlivosti. Veď porušili sľub i prísahu, ktorú urobili!“

¹⁹ Bakchides odtiahol od Jeruzalema a utáboril sa pri Bezete. Mnoho z mužov, ktorí od neho odpadli, ako aj niektorých z ľudu dal pochytať, zabiť a (ich telá) pohádzať do veľkej cisterny. ²⁰ Potom odovzdal krajinu Alkimovi a nechal mu vojsko, aby ho podporovalo. Bakchides sám odišiel ku kráľovi.

²¹ Alkimus sa všemožne namáhal, aby si udržal veľkňazstvo. ²² I pridružili sa k nemu všetci, ktorí vyvolávali zmätok vo svojom národe. Opanovali júdsku krajinu a privádzali Izrael do veľkého nešťastia.

²³ Keď Júda videl všetko zlo, ktoré popáchal Alkimus so svojimi prívržencami medzi Izraelovými synmi - horšie než pohaniasť -, ²⁴ prešiel celé júdske územie dookola a vykonal pomstu na vierolomníkoch. Tak im znemožnil potulovať sa po krajine.

²⁵ Keď Alkimus spozoroval, ako sa Júda a jeho prívrženci zmohli, obrátil sa na kráľa, lebo spoznal, že by im nemohol odolať, a obžaloval ich zo zločinov.

Výprava Nikanora a jeho porážka. - ²⁶ Tu poslal kráľ Nikanora, jedného zo svojich najznamenitejších vojvodcov, ktorý bol zaťatým nepriateľom Izraela, a nariadil mu vyhubiť ten ľud. ²⁷ Nikanor pritiahol do Jeruzalema s veľkým vojskom. Poslal sprostredkovateľov mieru k Júdovi a jeho bratom s týmto ľstivým ²⁸ odkazom: „Nech nie je vojna medzi mnou a vami! Prídem s niekoľkými mužmi a v pokoji si pohovorím s vami.“ ²⁹ I prišiel k Júdovi a priateľsky sa navzájom pozdravili, ale nepriatelia boli pripravení chytiť Júdu. ³⁰ Júda zbadal, že k nemu prišiel ľstivo. Preto sa ho stránil a nechcel už vidieť jeho tvár. ³¹ Keď Nikanor videl, že jeho

zámer je prezradený, odtiahol do Kafarsalamy, aby sa dal do boja proti Júdovi. ³² I padlo z Nikanorovho vojska na päťsto mužov. Ostatní utiekli do Dávidovho mesta.

³³ Po týchto udalostiach sa Nikanor odobral na vrch Sion. I vyšli niektorí kňazi a starší ľudu zo svätyne, aby ho priateľsky privítali a ukázali mu celostnú žertvu, ktorá sa obetovala za kráľa. ³⁴ Ale on nimi pohrdol a urobil si z nich posmech; aj ich poškvnil a namyslene rozprával ³⁵ a v hneve sa zaprisahal: „Ak ihneď nevydáte Júdu a jeho vojsko do mojich rúk, zapálím tento dom po svojom víťaznom návrate.“ A s veľkým hnevom odišiel.

³⁶ Tu kňazi vošli, postavili sa pred oltár a chrám, plakali a hovorili: ³⁷ „Ty si si, Pane, vyvolil tento chrám, aby sa nazýval podľa tvojho mena a aby bol tvojmu ľudu domom modlitby a prosby. ³⁸ Vykonaj pomstu nad týmto človekom a nad jeho vojskom; nech padnú mečom! Rozpamätaj sa na ich rúhania a nedaj im obstať!“

³⁹ Nikanor vytiahol z Jeruzalema a utáboril sa pri Bethorone. Tu sa pripojilo k nemu sýrske vojsko. ⁴⁰ Júda sa zas utáboril pri Adase s tritisíc mužmi. A Júda sa modlil: ⁴¹ „Pane, keď sa kedysi rúhali vyslanci asýrskeho kráľa, vyšiel tvoj anjel a pobil z nich stoosemdesiatpäťtisíc. ⁴² Tak rozmláť toto vojsko dnes pred nami, aby aj ostatní poznali, že sa rúhavo vyslovoval o tvojej svätyni! Súď ho podľa jeho zloby!“

⁴³ Vojská zviedli bitku trinásteho mesiaca adar. Nikanorovo vojsko bolo porazené; aj on padol prvý v boji. ⁴⁴ Keď jeho vojsko videlo, že Nikanor padol, odhodili zbrane a utiekli.

⁴⁵ I prenasledovali ich na deň cesty od Adasy, až ako sa ide do Gazery a trúbili za nimi na signálových trúbach. ⁴⁶ Zo všetkých júdskeho dedín vyšli (Židia) a obkľúčili ich. Oni sa postavili síce na odpor, ale všetci padli mečom. Ani jeden z nich nezostal.

⁴⁷ Potom vzali korisť a plen, Nikanorovi uťali hlavu a pravú ruku, ktorú bol pyšne vztiahol, priniesli to do Jeruzalema a tam poviesili. ⁴⁸ Ľud sa veľmi radoval a slávili ten deň ako veľkú slávnosť. ⁴⁹ Tiež ustanovili, aby sa tento deň slávil každoročne trinásteho adara. ⁵⁰ Potom mala júdska krajina nakrátko pokoj.

1Mach8

VIII. Dohoda s Rimanmi. - ¹ Júda sa dopyčul o sláve Rimanov, o ich veľkej moci a o priazni, ktorú preukazujú všetkým, čo sú im naklonení, ako aj o priateľských zmluvách, ktoré uzavierajú s tými, čo sa chcú stať ich spojencami, a vôbec že sú mocní a silní. ² Rozprávali mu o ich vojnách a hrdinských činoch, ktoré konali medzi Galat'anmi, ako si ich podrobili a urobili ich poplatníkmi; ³ tiež o ich činoch v Španielsku, ako sa zmocnili tamojších zlatonosných a striebornosých baní a ako opanovali celú krajinu svojou rozvahou a vytrvalosťou, ⁴ hoci bol ten kraj od nich veľmi ďaleko; ako porazili kráľov, ktorí pritiahli proti nim od konca zeme, a pripravili im veľkú porážku; ďalej ako im ostatní (ľudia) odvádzajú každoročne poplatok; ⁵ ako Filipa a Perzea, hetejského kráľa, spolu s inými povstalcami porazili v boji a podrobili si ich. ⁶ Že takisto zničili Antiocha, veľkého kráľa Ázie, hoci vytiahol proti nim do boja so stodvadsiatimi slonmi, s jazdectvom s vozmi a s veľkým vojskom, ⁷ že ho zajali živého a uložili mu aj jeho nástupcom na kráľovskom tróne odvádzať vysokú daň, dať rukojemníkov a zrieknuť sa ⁸ územia ako Indie, Médie a Lýdie - svojich najlepších krajín. Tieto mu vzali a potom ich dali kráľovi Eumenesovi. ⁹ Tiež ako chceli obyvatelia Helady viesť proti nim zničujúcu vojnu, ale keď sa oni dozvedeli o ich zámere, ¹⁰ vyslali proti nim jedného vojvodu, ktorý s nimi bojoval, takže mnohí z nich boli zranení a padli (v boji). Ich ženy a deti vraj pobrali do zajatia, olúpili ich a zmocnili sa ich krajiny, pobúrali im pevnosti a podrobili si ich až do dnešného dňa. ¹¹ Aj iné kráľovstvá a ostrovy, ktoré sa im niekedy postavili na odpor, vraj zničili a podrobili si ich.

¹² Ale svojim priateľom a spojencom zachovali vraj priateľstvo; zmocnili sa blízkych i vzdialených, kráľovstiev a všetci, čo len počuli ich meno, už mali z nich strach. ¹³ Ktorým však

chcú dopomôcť ku kráľovstvu, tí vraj kralujú, ale ktorým nežijú, tých zase pozbavujú. Tak sa vraj veľmi vyšvihli.

¹⁴ Medzi nimi všetkými si vraj nikto nekladie korunu, ani sa neoblieka do purpuru, aby sa v ňom pýšil. ¹⁵ Ba zostavili si vraj radu a každý deň tristo dvadsať poradcov rokuje o blahu národa a jeho vedení. ¹⁶ Jedinému mužovi vraj zverujú každoročné vedenie a vládu nad celou svojou ríšou; tohto jedného všetci poslúchajú a niet medzi nimi ani závidia, ani žiarlivosti.

¹⁷ Júda vybral Eupolema, syna Jánovho a vnuka Akovho, a Jasona, syna Eleazarovho a poslal ich do Ríma, aby dojednali s nimi priateľstvo a spojenectvo, ¹⁸ žeby z nich sňali jarmo, lebo videli, že kráľovstvo Grékov zotročuje Izrael. ¹⁹ Vybrali sa teda do Ríma - bola to veľmi ďaleká cesta - , vošli do senátnej budovy, ujali sa slova a vraveli: ²⁰ „Júda Machabejec, jeho bratia a židovský národ nás poslali k vám, aby sme s vami dojednali zväzok priateľstva a pokoja a aby ste nás prijali za svojich spojencov a priateľov.“ ²¹ Tento návrh im prišiel vhod.

²² Listina, ktorú dali napísať na medené dosky a poslať do Jeruzalema, aby im tam bola pamätníkom priateľstva a spojenectva, znela takto:

²³ „Rimanom a židovskému národu na mori i na pevnine večné blaho! Kiež je od nich ďaleko meč a nepriateľ! ²⁴ Ak sa začne prv vojna proti Rimanom alebo proti niektorému ich spojencovi v celej ríši, ²⁵ tak židovský národ poskytne so všetkou ochotou pomoc, ako budú vyžadovať okolnosti času. ²⁶ Nepriateľom nebudú dávať ani zaopatrovať obilie, zbrane, peniaze a lode. To za dobré uznali Rimania. Nariadenia sa budú dodržiavať bez odplaty. ²⁷ Podobne ak sa začne prv vojna proti židovskému národu, tak zas ochotne poskytnú pomoc Rimania, ako budú vyžadovať okolnosti času. ²⁸ Nepriateľom sa nebude dodávať obilie, zbrane ani peniaze a lode. To za dobré uznali Rimania. Túto zmluvu budú zachovávať bez lesti.

²⁹ Podľa týchto uznesení uzavreli Rimania zmluvu so židovským národom. ³⁰ Keby však chceli jedni alebo druhí niečo dodatočne pridať alebo ubrať, môžu tak urobiť podľa svojej ľubovôle; a čo sa pridá alebo uberie, bude platiť.

³¹ Ohľadom škôd, ktoré narobil kráľ Demetrius, napísali sme mu toto: „Prečo si tak zaťažil svoje jarmo na našich priateľoch a spriaznencoch Židoch? ³² Preto, ak sa budú i naďalej na teba sťažovať, dopomôžeme im k právu a budeme proti tebe bojovať na mori i na pevnine.“

1Mach9

IX. Júdova porážka a smrť. - ¹ Keď sa Demetrius dopočul, že Nikanor padol v boji aj so svojím vojskom, poslal druhý raz Bakchidesa a Alkima do júdskej krajiny a s nimi pravé krídlo vojska. ² Tiahli po ceste do Galgaly, obsadili Masalot na okolí Arbely, dobyli toto miesto a pozbavili mnohých života. ³ V prvom mesiaci stopäťdesiateho druhého roku sa utáborili pred Jeruzalemom. ⁴ Odtiaľ však odišli a tiahli do Berey s dvadsiatimi tisícami pešiakov a s dvoma tisícami jazdcov.

⁵ Júda sa totiž utáboril v Elase; bolo s ním tritisíc vybraných mužov. ⁶ Ale keď videli mocné zástupy vojska, prestrašili sa, ba mnohí sa vytratili z tábora, takže z nich zostalo iba osemsto mužov. ⁷ Júda teda musel vidieť ako sa mu rozpadáva vojsko už pred samým bojom. Žiaľ mu zovrel srdce, lebo ich už nemal kedy zhromaždiť. Hlboko zarmútený ⁸ povedal pozostalým: „Hor' sa, vyrazme proti svojim nepriateľom! Azda ich len premôžeme v boji! ⁹ Ale odhovárali ho: „Nič nezmôžeme. Radšej si teraz zachráňme životy! Potom sa vrátíme aj so svojimi bratmi a dáme sa do boja proti nim. Veď nás je málo!“ ¹⁰ Júda však odvetil: „Kiež je ďaleko odo mňa, aby som to urobil! Nesmieme utiecť pred nimi! Ak nadišiel náš čas, zomrieme mučne za svojich bratov. Nezanechajme škvrnu na svojej sláve!“

¹¹ Tu vytiahlo vojsko z tábora a postavili sa proti nim. Jazda sa rozdelila na dva oddiely; prakovníci a lukostrelci tiahli pred vojskom a v predných radoch boli tí najsilnejší. ¹² Bakchides

bol na pravom krídle. Bojový šík sa približoval z dvoch strán za zvuku trúb. ¹³ Ale aj Júdovi ľudia trúbili na trúbach. Zem sa len tak otriasala od hrnotu vojsk. Boj trval od rána až do večera.

¹⁴ Keď Júda spozoroval, že jadro Bakchidesovho vojska je na pravom krídle, zoskupili sa okolo neho všetci srdnatí, ¹⁵ porazili pravé krídlo a prenasledovali ho až po vrch Azot. ¹⁶ Len čo zbadali tí, čo boli na ľavom krídle, že pravé krídlo je porazené, pustili sa rýchlo za Júdom a jeho druhmi. ¹⁷ Tu sa rozpútala bitka a padlo mnoho ranených na obidvoch stranách. ¹⁸ Aj Júda padol; ostatní utiekli. ¹⁹ Jonatán a Šimon vzali svojho brata Júdu a pochovali ho v hrobke svojich otcov v Modeine. ²⁰ Tam ho oplakali a všetok Izrael žiaľil za ním veľkým nariekaním. Mnoho dní za ním kvílili a nariekali:

²¹ „Ako padol hrdina,
záchranca Izraela!“

²² Ostatné správy o Júdovi, o jeho bojoch a udatných činoch, ktoré konal, a ich veľkosť, nie sú ani zapísané - bolo ich veľmi mnoho.

Časť tretia

Boje pod vodcovstvom Jonatánovým 9,23 - 12,54

Prvé boje za panovania Demetria Sotera 9,23-73

Jonatán zvolený za vodcu. - ²³ Po Júdovej smrti zdvihli v celej izraelskej krajine hlavu vierolomníci; pozdvihli sa všetci zlosynovia.

²⁴ V tých dňoch nastal veľmi veľký hlad, lebo zem odpadla s nimi. ²⁵ Bakchides si vyberal zločinných mužov, ktorých ustanovoval za pánov nad krajinou. ²⁶ Oni vyhľadávali a sledili po Júdových prívržencoch a privádzali ich k Bakchidesovi, ktorý sa na nich pomstil a posmieval sa im. ²⁷ Nastalo veľké súženie v Izraeli, akého u nich nebolo od vystúpenia posledného proroka.

²⁸ Tu sa zhromaždili všetci Júdovi prívrženci a vraveli Jonatánovi: ²⁹ „Odvtedy, čo zomrel tvoj brat Júda, niet nikoho, kto by sa mu vyrovnal, aby bojoval proti nepriateľom a Bakchidesovi a vôbec proti nežičlivcom nášho národa. ³⁰ A tak sme si dnes vyvolili teba miesto neho za svojho vodcu a vojvodu. Ty povedieš naše boje.“ ³¹ Tak Jonatán prevzal v tom čase vodcovstvo a nastúpil na miesto svojho brata Júdu.

Útek Jonatána a smrť Jánova. - ³² Keď Bakchides dostal o tom správu, hľadal spôsob, ako by ho zabil. ³³ Lenže Jonatán sa to dozvedel, aj jeho brat Šimon a všetci jeho prívrženci. Utekli na púšť Tekua a utáborili sa pri vodnej cisterne Asfar. ³⁴ Bakchidesovi to hlásili v sobotný deň a tiahol s celým svojím vojskom za Jordán.

³⁵ (Jonatán) poslal svojho brata ako vodcu sprievodu k svojim priateľom Nabatejcom s prosbou, aby si mohli u nich uložiť svoje značné zásoby. ³⁶ Tu vyšli Jambrejci z Madaby, zmocnili sa Jána a všetkého jeho majetku a odišli s tým preč.

³⁷ Po týchto udalostiach zvestovali Jonatánovi a jeho bratovi Šimonovi, že Jambrejci odbavujú veľkú svadbu a že povedú nevestu, dcéru jedného kanaánskeho náčelníka, z Nadabata s veľkým sprievodom. ³⁸ Tu sa rozpomätali na svojho brata Jána, vytiahli a ukryli sa v horskej rokline. ³⁹ Keď zdvihli oči a pozreli, hľa, (blížil sa) veľký hlučný sprievod; ženích im išiel oproti so svojimi priateľmi a bratmi, s bubnami, hudbou a s mnohými zbraňami. ⁴⁰ Jonatánovi ľudia vyrazili na nich z úkrytu a pobili ich. Padlo mnoho ranených; ostatní utiekli do vrchov. A ukoristili po nich všetko, čo mali pri sebe. ⁴¹ Tak sa obrátila svadba na plač a hudba na nariekanie. ⁴² Keď takto vypomstili krv svojho brata, vrátili sa k bažinatému brehu Jordána.

Boj na Jordáne. - ⁴³ Keď sa o tom dopočul Bakchides, pritiahol v sobotu až k jordánskemu brehu s veľkou vojenskou silou. ⁴⁴ Tu povedal Jonatán svojim bojovníkom:

„Vstaňme a bojujme teraz za svoje životy! Dnes totiž nie je tak, ako včera a predvčerom.“⁴⁵ Teraz nám hrozí boj spredu i odzadu. A na jednej i druhej strane prekáža Jordán s bažinou a krovím. Nemožno uhnúť!⁴⁶ Preto volajte, teraz k nebu, aby ste boli vyslobodení z rúk svojich nepriateľov!“ Rozpútal sa boj.⁴⁷ Jonatán vystrel ruku, aby zasiahol Bakchidesa, ale uhol sa mu späť.⁴⁸ Tu skočil Jonatán aj so svojimi ľuďmi do Jordána a preplávali na druhý breh. Tí však neprešli za nimi cez Jordán.⁴⁹ Toho dňa padlo na Bakchidesovej strane na tisíc mužov.

Bakchidesove opevnenia v Júdske. -⁵⁰ Potom sa vrátil do Jeruzalema a v Júdske staval opevnené mestá: pevnosť v Jerichu, ďalej Emauzy, Bethoron, Betel, Tamnatu, Faraton a Tefon s vysokými múrmi, bránami a závorami.⁵¹ Do každého postavil posádku, aby utláčala Izrael.⁵² Opevnil tiež mesto Betsuru a Gazaru aj hrad a zriadil v nich posádky a zásobárne na potraviny.⁵³ Taktiež dal pochytať synov veľmožov krajiny ako rukojemníkov a uväznil ich na jeruzalemskom hrade.

Zločin a smrť Alkima. -⁵⁴ Roku stopäťdesiateho tretieho, druhého mesiaca, rozkázal Alkimus zbúrať múry vnútorného nádvorja svätyne. Tak chcel zničiť diela prorokov. A začali aj búrať.⁵⁵ Ale práve v tej chvíli ranila Alkima mŕtvica, ktorá urobila koniec jeho činom. Ústa sa mu zavreli a pre ochromenie nemohol ani prehovoriť, ani postarať sa o svoj dom.⁵⁶ Alkimus v tom čase zomrel za veľkých bolestí.⁵⁷ Keď Bakchides videl, že Alkimus je mŕtvý, vrátil sa ku kráľovi a júdska krajina mala dva roky pokoj.

Tretí vpád Bakchidesa. -⁵⁸ Všetci vierolomníci sa uzniesli a vraveli: „Jonatán a jeho prívrženci, ako vidíte, žijú si bezstarostne a v pokoji. Zavolajme teraz Bakchidesa, nech ich pochyť všetkých jednej noci!“⁵⁹ I vybrali sa a predložili mu tento návrh.⁶⁰ Pohl sa teda a tiahol s veľkým vojskom. Všetkým svojim stúpencom v Júdske poslal tajne listy, aby chytili Jonatána a jeho prívržencov. Ale to sa im nepodarilo, lebo oni sa dozvedeli o ich zámere.

⁶¹ Ba oni pochytili na päťdesiat mužov z obyvateľov krajiny, ktorí boli pôvodcami nešťastia, a zabili ich.⁶² Potom sa Jonatán odobral so Šimonom a so svojimi prívržencami do Baitbasei na púšti. Postavil, čo bolo v tom (meste) pobúrané, a urobil z neho pevnosť.

⁶³ Keď sa o tom Bakchides dozvedel, zvolal všetko svoje vojsko a odkázal aj pre tých, čo boli v Júdske.⁶⁴ Potom vytiahol a utáboril sa pri Baitbasei, obliehal ho mnoho dní a postavil aj dobývacie stroje.⁶⁵ Jonatán ponechal svojho brata Šimona v meste a sám iba s niekoľkými mužmi prechádzal po krajine.⁶⁶ Porazil Odomeru i jeho bratov a Fasironových synov v ich stanoch. Následkom tohto víťazného počiatku rozrastala sa aj jeho vojenská sila.⁶⁷ Šimon však a jeho ľudia urobili výpad z mesta a zapálili dobývacie stroje.⁶⁸ Potom bojovali proti Bakchidesovi, porazili ho a veľmi poškodili. Takto bol zmarený jeho zámer a postup.⁶⁹ Preto sa rozhneval na vierolomných mužov, ktorí mu radili, aby vytiahol do krajiny, a mnohých z nich dal pobiť. Nato sa rozhodol, že odtiahne do svojej krajiny.

Prímerie s Bakchidesom. -⁷⁰ Keď sa to Jonatán dozvedel, poslal k nemu vyslancov, aby s ním dojednali mier a vymohli vydanie zajatcov.⁷¹ Privolil, urobil podľa jeho návrhu a prisahne ho uistil, že sa mu nebude pomstiť za všetky dni jeho života.⁷² Vydal mu aj zajatcov, ktorých prv odviezol z Júdska. Potom sa odobral späť do svojej krajiny. Ani sa viac nepokúsil tiahnuť na ich územie.

⁷³ Tu si odpočinul meč v Izraeli. Jonatán sa usadil v Machmase. Potom sa Jonatán ujal vedenia ľudu a odstránil bezbožníkov z Izraela.

Ďalšie Jonatánove vzťahy k sýrskym kráľom 10, - 12,54

a) Na sklonku vlády Demetria Sotera 10,1-50

1Mach10

X. *Vystúpenie Alexandra Balasa.* - ¹ Roku stošesťdesiateho pritiahol Alexander Epifanes, syn Antiocha, a dobyl Ptolemaidu. Prijali ho a vyhlásil sa tam za kráľa. ² Keď sa to dopočul kráľ Demetrius, zhromaždil veľmi veľké vojsko a vytiahol proti nemu do boja.

Demetriove sľuby. - ³ Zároveň poslal Demetrius Jonatánovi list aby ho upokojil svojou veľkodušnosťou. ⁴ Povedal si totiž: „Poponáhľajme sa uzavrieť s ním prímerie prv, než by sa proti nám spojil s Alexandrom. ⁵ Zaiste sa rozpomáta na všetko zlo, ktoré sme spôsobili jemu, jeho bratom a jeho národu. ⁶ Splnomocnil ho zbierať vojsko a zaobstarávať si zbrane a byť s ním v priateľskom pomere. Ba nariadil, aby mu boli vydaní rukojemníci, ktorí boli (držaní) v hrade.

⁷ Nato sa Jonatán odobral do Jeruzalema a zreteľne prečítal list všetkému ľudu, aj tým, ktorí boli na hrade. ⁸ I preľakli sa náramne keď počuli, že ho kráľ splnomocnil zbierať vojsko. ⁹ Hradná posádka vydala Jonatánovi rukojemníkov, ktorých potom odovzdal ich rodičom. ¹⁰ Jonatán sa usadil v Jeruzaleme a začal budovať a obnovovať mesto. ¹¹ Nariadil robotníkom, aby vystavali niekdajšie múry a silno opevnili vrch Sion dookola štvorhrannými kameňmi. Aj tak urobili. ¹² Cudzinci, ktorí boli v pevnostiach, vybudovaných Bakchidesom, sa rozutekali; ¹³ každý opustil svoje miesto a odišiel do svojej vlasti. ¹⁴ Iba v Betsure zostali niektorí z tých, ktorí opovrhli Zákomom a prikázaniami, lebo tam bolo pre nich útočisko.

Alexander Balas si získava Jonatána. - ¹⁵ Keď sa kráľ Alexander dopočul o prisľúbeniach, ktoré dal Demetrius Jonatánovi - rozprávali mu tiež o bojoch a udatných činoch, ktoré dokázal on a jeho bratia, ako aj o súženiach, ktoré si vytrpeli -, ¹⁶ povedal si: „Či by sme ešte našli takého mocného muža? Nože, urobme ho svojím priateľom a spojencom!“ ¹⁷ Napísal teda list a poslal mu ho. Bol tohto znenia:

¹⁸ „Kráľ Alexander (posiela) svojmu bratovi Jonatánovi pozdrav! ¹⁹ Dopočuli sme sa o tebe, že si vplyvný a mocný muž a hoden toho, aby si bol naším priateľom. ²⁰ Preto ťa dnes ustanovujeme za veľkňaza tvojho národa. Priateľ kráľa bude tvoj titul.“ Poslal mu tiež purpurový plášť a zlatú korunu. „Maj na zreteli naše spoločné záujmy a udržuj s nami priateľstvo!“

²¹ Jonatán sa obliekol do posvätného rúcha na slávnosť Stánkov siedmeho mesiaca stošesťdesiateho roku. Aj vojsko zhromaždil a zaobstaral množstvo zbraní.

Nové ponuky Demetriove. - ²² Keď sa Demetrius dopočul o týchto príhodách, povedal v rozmrzenosti: ²³ „Ako sme len mohli dopustiť, že nás Alexander predišiel a získal si priateľstvo a podporu Židov? ²⁴ Aj ja napíšem dojemný list s pochvalným uznaním a s prisľubmi darov, aby som si zaistil ich pomoc.“

²⁵ A poslal im list tohto znenia: „Kráľ Demetrius (posiela) židovskému národu pozdrav! ²⁶ S veľkou radosťou sme počuli, že ste sa zachovali dohovoreným spôsobom a zostali ste našimi priateľmi a nepridali ste sa k našim nepriateľom. ²⁷ Aj naďalej vytrvajte a zachovajte voči nám vernosť! Odplatíme sa vám za dobro, čo ste nám urobili. ²⁸ Odpustíme vám mnohé dane a dáme vám dary. ²⁹ Teraz vás teda oslobodzujem a všetkých Židov odbremeňujem od daní, od poplatku zo soli aj odvádzania korún; taktiež tretiny z obilnej úrody ³⁰ a polovice z úrody ovocných stromov, ktoré mi patria, sa od dneška zriekam a nebudem ich nabudúce vyberať z Júdska a z troch okresov, ktoré sú k nemu pripojené zo Samárie (a Galiley), od dneška a na budúce časy. ³¹ Jeruzalem bude svätý a slobodný aj so svojím okolím, (oslobodeným) od desiatkov a poplatkov. ³² Vzdávam sa moci nad hradom, ktorý je v Jeruzaleme, a prepúšťam ho veľkňazovi. Podľa ľubovôle si v ňom môže ubytovať mužov na jeho stráženie. ³³ Ďalej bez výkupného prepúšťam na slobodu každého Žida, ktorý bol odvedený do zajatia z Júdska kamkoľvek do môjho kráľovstva. Všetci nech sú oslobodení ako od osobných daní, tak aj od (poplatkov) zo svojho dobytku. ³⁴ A všetky sviatky, soboty, nové mesiace a zákonom stanovené dni, ako aj tri dni pred veľkými sviatkami a tri dni po veľkých sviatkoch majú byť pokladané pre všetkých Židov môjho kráľovstva za dni slobodné od daní a voľné. ³⁵ A nikto si nesmie

nárokovat' právo niečo proti nim podnikat' alebo niekoho z nich obťažovať z akéhokoľvek dôvodu.

³⁶ Ďalej do kráľovského vojska sa zadelí asi tridsaťtisíc mužov zo Židov, ale dostanú taký žold, aký sa vypláca ostatným kráľovským vojskám. ³⁷ Časť z nich sa prideli do dôležitých kráľovských pevností; niektorí z nich zas dostanú dôverné úrady v ríšskej správe. Dôstojníci a vodcovia sa povyberajú z ich vlastných radov. Môžu žiť podľa svojich zákonov, ako už prikázal kráľ pre Júdsko.

³⁸ Tri okresy pripojené zo Samárie k Júdsku budú patriť Júdsku, a tak s ním budú mať len jedno vedenie. Budú podrobené iba právomoci veľkňaza. ³⁹ Ptolemaidu s jej územím darujem jeruzalemskému chrámu na zaokrytie bohoslužobných výdavkov.

⁴⁰ Aj ja dám na to každoročne pätnásťtisíc šeklov striebra z kráľovských dôchodkov, z miest na to určených. ⁴¹ A všetky prebytky, ktoré úradníci ešte neodviedli, ako v predošlých rokoch, odteraz budú dávať na potreby chrámu. ⁴² Okrem toho päťtisíc šeklov striebra, ktoré sa každoročne vyberali z príjmov svätyne, odpustí sa s tým, aby boli dané kňazom, ktorí konajú službu. ⁴³ Ďalej všetci, ktorí utečú do jeruzalemského chrámu alebo kdekôľvek do jeho obvodu, či už sa už previnili proti kráľovi alebo z nejakého iného dôvodu, nech sú nedotknuteľní aj so všetkým svojím majetkom, ktorý majú v mojom kráľovstve! ⁴⁴ Tiež náklady na stavbu a opravu chrámu budú vyplácané z kráľovského dôchodku. ⁴⁵ A konečne kráľovská pokladnica bude vyplácať náklady na stavbu a opevnenie všetkých jeruzalemských múrov aj na stavbu múrov v Júdsku.“

Jonatán odmieta Demetriove sľuby. - ⁴⁶ Keď sa však Jonatán a ľud dopočuli o týchto sľuboch, neverili im a odmietli ich, lebo sa rozpomätali na veľkú zločinnosť, ktorou náramne sužoval Izrael. ⁴⁷ Ale pridali sa k Alexandrovi, lebo on im prv ponúkol priateľstvo, a zostali mu nápomocní po všetky dni.

Demetriova smrť. - ⁴⁸ Tu kráľ Alexander zhromaždil veľké vojsko a postavil sa s ním proti Demetriovi. ⁴⁹ I nastal boj medzi obidvoma kráľmi. Demetriovo vojsko sa dalo na útek, ale Alexander ho prenasledoval. Tak nadobudol nad ním prevahu ⁵⁰ a bitka zúrila náramne až do západu slnka. Toho dňa padol aj Demetrius.

b) Za Alexandra Balasa, 10,51 - 11,19.

Svadba v Ptolemaide. - ⁵¹ Nato vyslal Alexander k egyptskému kráľovi Ptolemeovi poslov s týmto odkazom: ⁵² „Vrátil som sa do svojej ríše, nastúpil som na trón svojich otcov a zmocnil som sa vlády. Porazil som Demetria a stal som sa pánom nášho územia. ⁵³ Zviedol som s ním bitku, v ktorej sme ho porazili aj s jeho vojskom a nastúpili sme na trón jeho kráľovstva. ⁵⁴ Uzavrime preto teraz spolu priateľstvo! Daj mi za manželku svoju dcéru, aby nás spájalo aj príbuzenstvo! Dám dary tebe i jej, hodny teba.“

⁵⁵ Kráľ Ptolemeus odpovedal na to: „Šťastný deň, v ktorom si sa vrátil do krajiny svojich otcov a nastúpil na trón ich kráľovstva!

⁵⁶ Rád urobím, o čo si ma požiadal v liste; len mi príd' v ústrety do Ptolemaidy, aby sme sa spoznali. Tam sa mi staneš zaťom, ako si navrhol.“

⁵⁷ Ptolemeus sa vybral so svojou dcérou Kleopatrou z Egypta a stošesťdesiateho druhého roku prišli do Ptolemaidy. ⁵⁸ Kráľ Alexander mu vyšiel v ústrety a dal mu svoju dcéru Kleopatru: vystrojil jej v Ptolemaide svadbu s veľkou, ozaj kráľovskou okázalosťou.

⁵⁹ Tu kráľ Alexander napísal Jonatánovi, že sa chce s ním stretnúť. ⁶⁰ Jonatán sa teda vybral s nádherou do Ptolemaidy, kde sa stretol s dvoma kráľmi. Poctil ich aj ich priateľov zlatom, striebrom a mnohými inými darmi a získal si ich priazeň.

⁶¹ I spojili sa proti nemu ničomní Izraeliti, vierolomníci, ktorí na neho žalovali. Lenže kráľ nedal nič na nich. ⁶² Ba kráľ rozkázal, aby Jonatána vyzliekli z jeho odevu a obliekli ho do

purpuru. Tak sa aj stalo. Potom ho kráľ posadil vedľa seba ⁶³ a povedal svojim popredným úradníkom: „Vyjdite s ním doprostred mesta a vyhláste, nech sa nikto neopováži niečo na neho žalovať alebo ho obťažovať z akéhokoľvek dôvodu! ⁶⁴ Keď sa žalobci dozvedeli o pocte, ktorej sa mu verejne dostalo, a keď ho videli odetého purpúrom, všetci sa rozutekali. ⁶⁵ Kráľ mu však udelil vysoké vyznačenia: dal ho započítať medzi svojich dôverníkov prvého radu a ustanovil ho za vojvodu a miestodržiteľa. ⁶⁶ Potom sa Jonatán vrátil v pokoji a s radostným uspokojením do Jeruzalema.

Vzbura Demetria Nikatora. - ⁶⁷ Roku stošesťdesiateho piateho prišiel Demetrios syn Demetrius z Kréty do krajiny svojich otcov. ⁶⁸ Keď sa to dopočul kráľ Alexander, veľmi sa zarmútil a vrátil sa do Antiochie.

⁶⁹ Demetrios zas ustanovil Apolonia za miestodržiteľa Celosýrie. On zhromaždil veľké vojsko a utáboril sa pri Jamnii. Veľkňazovi Jonatánovi odkázal: ⁷⁰ „Len ty jediný sa búriš proti nám! Pre teba musím znášať posmech a potupu. Chceš sa azda proti nám udržať pri moci na horách? ⁷¹ Ak teda dôveruješ v silu svojho vojska, zostúp k nám na rovinu a tu sa spolu zmerajme! Na mojej strane je vojenská sila miest. ⁷² Len sa pýtaj a dozvieš sa, kto som ja a ostatní naši pomocníci! Povedia ti: „Nik z vás nám neodolá, lebo dvakrát boli porazení tvoji otcovia vo svojej vlastnej krajine.“ ⁷³ Teraz nebudeš môcť vzdorovať toľkej jazde a takému veľkému vojsku na rovine, kde niet kameňa ani úskalí, ani nijakého útočiska.“

Jonatán porazí Apolonia. - ⁷⁴ Keď Jonatán vypočul Apoloniovo posolstvo, rozhorčil sa až do krajnosti. Vybral desaťtisíc mužov a vytiahol z Jeruzalema. Pripojil sa k nemu aj jeho brat Šimon, aby mu pomáhal. ⁷⁵ Utáborili sa pri Joppe; mesto sa však pred nimi uzavrelo. V Joppe bola totiž Apoloniova posádka. I zaútočili naň. ⁷⁶ Obyvatelia mesta sa však preľakli a otvorili (brány). Tak sa stal Jonatán pánom v Joppe. ⁷⁷ Keď sa to Apolonijs vypočul, vzal tritisíc jazdcov a množstvo pechoty ⁷⁸ a tiahol k Azotu, akoby ich chcel obísť. Ale zároveň postupoval aj na rovinu, lebo si veľmi zakladal na množstve svojej jazdy. Jonatán sa hnal za ním k Azotu, až sa pustili obe vojská do bitky. ⁷⁹ Apolonijs však zanechal za nimi v úkryte tisíc jazdcov. ⁸⁰ Ale Jonatán sa dozvedel, že je za ním úkladná záloha. Tá obklúčila jeho vojsko, a vrhala šípy na ľud od rána až do večera. ⁸¹ Vojaci sa držali, ako rozkázal Jonatán, hoci im kone omdlievali. ⁸² Tu priviedol Šimon svoje vojsko, a keďže jazda bola už vyčerpaná, vrhol sa na pechotu. I porazil ich a utiekli. ⁸³ Jazda bola rozprášená na rovine a utiekla do Azotu. Tam vošli do chrámu Dagona, tamojšej modly, aby sa tam zachránili. ⁸⁴ Ale Jonatán zapálil Azot a okolité osady a pobral si z nich korisť. Ohňom spálil aj Dagonov chrám spolu so všetkými, ktorí v ňom hľadali útočisko. ⁸⁵ Padlých mečom spolu s tými, čo boli spálení, bolo na osemtisíc mužov.

⁸⁶ Odtiaľ sa Jonatán vybral ďalej a utáboril sa pred Askalonom. Tu mu vyšli obyvatelia mesta s veľkou okázalosťou v ústrety. ⁸⁷ Potom sa Jonatán so svojimi ľuďmi a s bohatou korisťou vrátil do Jeruzalema.

⁸⁸ Keď sa kráľ Alexander dopočul o tomto úspechu, preukázal Jonatánovi ešte ďalšie počty. ⁸⁹ Poslal mu zlatú sponku, ktorou sa obyčajne obdarúvajú len kráľovi príbuzní. A dal mu do vlastníctva Akaron s celým jeho územím.

XI. Pád Alexandra Balasa. - ¹ Potom zhromaždil egyptský kráľ vojsko, také početné, ako je piesku na morskom brehu, ako aj množstvo lodí. Pomýšľal ľstivo sa zmocniť Alexandrovho kráľovstva a privteliť ho ku svojej ríši. ² Pritiahol teda do Sýrie (naoko) s pokojamilovným úmyslom. Obyvatelia miest mu otvárali brány a vychádzali mu v ústrety, lebo kráľ Alexander nariadil, aby ho vítali, pretože bol jeho testom. ³ Tak vtiahol Ptolemeus do miest a v každom meste ponechal posádku zo svojich oddielov.

⁴ Keď sa priblížil k Azotu, ukázali mu zborenisko Dagonovho chrámu, rumy Azota a jeho okolitých osád a na ceste pohodené alebo nakopené mŕtvolý pobitých a spálených v boji. ⁵ Rozprávali kráľovi, že to porobil Jonatán, aby ho potupili. A kráľ mlčal. ⁶ Jonatán sa vybral s okázalosťou v ústrety kráľovi do Joppe; pozdravili sa a prenocovali tam. ⁷ Jonatán odprevadil kráľa až po riek, zvanú Eleuterus; potom sa vrátil do Jeruzalema.

⁸ Kráľ Ptolemeus zaujal pobrežné mestá až po prímorskú Seleuciu. Proti Alexandrovi snoval nie pekné plány. ⁹ Vyslal totiž k Demetrioovi poslov s odkazom: „Nože, uzavrieme spolu zmluvu! Dám ti svoju dcéru, ktorú má Alexander, a budeš panovať v kráľovstve svojho otca! ¹⁰ Ľutujem totiž, že som mu dal svoju dcéru, lebo sa pokúšal siahnuť mi na život.“

¹¹ Takto ho ohováral, lebo bažil po jeho kráľovstve. ¹² I vzal mu svoju dcéru a dal ju Demetrioovi. Tak prerušil styky s Alexandrom a nastalo medzi nimi otvorené nepriateľstvo. ¹³ Ptolemeus vtrhol do Antiochie a dal si na hlavu korunu Ázie. Tak už mal na hlave dve koruny, egyptskú a ázijskú.

¹⁴ Toho času bol kráľ Alexander práve v Cilícii, lebo obyvatelia tamojších krajín sa búrili. ¹⁵ Keď sa to Alexander dopočul, tiahol proti nemu do boja. Ale Ptolemeus vyrazil s vojskom, zaútočil na neho s celou silou a zahnal ho. ¹⁶ Alexander utiekol do Arábie, aby sa tam zachránil. Tak získal Ptolemeus prevahu. ¹⁷ Arab Zabdiel uťal Alexandrovi hlavu a poslal ju Ptolemeovi. ¹⁸ Tretí deň na to zomrel aj kráľ Ptolemeus a miestne obyvateľstvo zničilo posádky, ktoré zanechal v pevnostiach. ¹⁹ Tak sa stal v stošesťdesiatom siedmom roku kráľom Demetrius.

c) Za Demetria Nikatora 11,20-53

Jonatánovo zmierenie s Demetrioem. - ²⁰ V tých dňoch zhromaždil Jonatán mužov z Júdska, aby dobyli jeruzalemský hrad. Postavili proti nemu veľa dobývacích strojov. ²¹ Niektorí ničomníci však, ktorí nežičili svojmu národu, odišli ku kráľovi a oznámili mu, že Jonatán oblieha hrad. ²² Keď to počul, rozhneval sa. Hneď po tejto správe sa vydal na cestu, a keď prišiel do Ptolemaidy, napísal Jonatánovi, aby prestal s obliehaním hradu a bezodkladne sa dostavil na rozhovor do Ptolemaidy. ²³ Keď sa to Jonatán dozvedel, kázal jednako len pokračovať v obliehaní. Vybral si niekoľkých zo starších Izraela a tiež z kňazov a vydal sa do nebezpečenstva. ²⁴ Nabral striebra, zlata, odevov a mnoho iných darov a išiel ku kráľovi do Ptolemaidy. A našiel pred ním milosť. ²⁵ Žalovali síce na neho niektorí ničomníci z národa, ²⁶ ale kráľ sa zachoval voči nemu tak, ako jeho predchodcovia, a vzdal mu poctu pred všetkými svojimi dôverníkmi. ²⁷ Priznal mu veľkňazstvo aj ostatné predošlé hodnosti a zaradil ho medzi svojich popredných dôverníkov.

Demetrius udeľuje výsady Židom. - ²⁸ Jonatán požiadal kráľa, aby oslobodil Júdsko a tri samárijské okresy od daní. Za to mu prisľúbil tristo talentov. Kráľ privolil a napísal o tom všetkom Jonatánovi listinu tohto znenia:

³⁰ „Kráľ Demetrius (posiela) bratovi Jonatánovi a židovskému národu pozdrav! ³¹ Na vedomie vám posielame odpis listu, ktorý sme napísali nášmu príbuznému vo vašej záležitosti: ³² Kráľ Demetrius posiela otcovi Lastenesovi pozdrav! Židovskému národu, čiže našim priateľom a verným spojencom, rozhodli sme sa udeliť niektoré výsady za ich oddanosť voči nám. Preto im pridelujeme územie Júdska a tri okresy, Aféremu, Lyddu a Ramataim, ktoré majú byť zo Samárie pričlenené v celom svojom rozsahu k Júdsku. Všetkých, ktorí obetujú v Jeruzaleme oslobodzujeme od kráľovských poplatkov, ktoré predtým každoročne od nich vyberal kráľ z poľnej a ovocnej úrody. ³⁵ Ďalej sa odteraz zriekame všetkých daní, ktoré by nám náležali, ako sú desiatky a clá; aj solné jazerá a koruny, ktoré sa nám prinášali, ³⁶ to všetko im odpúšťame. A nič z toho nebude odvolané odteraz až na večné časy. ³⁷ Teraz sa teda postarajte, aby z toho bol vyhotovený odpis a odovzdaný Jonatánovi a nech ho vystavia na svätom vrchu na viditeľnom mieste!“

Židia pomáhajú Demetriovi. - ³⁸ Keď kráľ Demetrius videl, že v jeho krajine panuje pokoj a nik mu už nekladie odpor, rozpustil všetko svoje vojsko, každého do svojho domova, okrem cudzineckých oddielov, ktoré pozbieral z pohanských ostrovov. Tým si však znepriatelil všetky svoje oddiely, ktoré slúžili už za jeho otcov.

³⁹ Keď videl Tryfon, jeden z bývalých Alexandrových prívržencov, že všetko vojsko šomre na Demetria, vybral sa k Arabovi Emalkuemu, ktorý vychovával Alexandrovho syna Antiocha, ⁴⁰ a naliehal na neho, aby mu ho vydal, žeby sa stal kráľom miesto svojho otca. Porozprával mu o Demetrioových výčinoch aj o nenávisti, ktorú prechováva voči nemu vojsko, a zostal tam dlhší čas.

⁴¹ Jonatán medzitým požiadal kráľa Demetria, aby odvolal posádku z jeruzalemského hradu a mužstvá z ostatných pevností, pretože prepadávajú Izrael. ⁴² Demetrius odkázal Jonatánovi: „Nielen to urobím tebe a tvojmu národu, ale len čo sa mi naskytne vhodná príležitosť, vyznačím poctami teba i tvoj národ. Ale teraz dobre urobíš, keď mi pošleš pomocné oddiely, lebo odo mňa odpadlo všetko moje vojsko.“ ⁴⁴ Jonatán mu teda poslal do Antiochie tritisíc udatných bojovníkov. Keď prišli ku kráľovi, zaradoval sa z ich príchodu.

⁴⁵ Tu sa zhŕkli obyvatelia do stredu mesta, asi stodvadsaťtisíc mužov, a chceli zabiť kráľa. ⁴⁶ Kráľ utiekol do paláca. Ale obyvatelia mesta obsadili ulice mesta a začali útok. ⁴⁷ Tu kráľ povolal na pomoc Židov a oni sa všetci zhromaždili k nemu. Potom sa všetci rozptýlili po meste a toho dňa pobili v meste na stotisíc ľudí. ⁴⁸ Potom mesto zapálili, v ten deň nabrali mnoho koristi a vyslobodili kráľa.

⁴⁹ Keď mešťania videli, že Židia sú pánmi mesta a počínajú si podľa ľubovôle, stratili odvahu a prosebne volali ku kráľovi: ⁵⁰ „Podaj nám pravicu a urob už koniec židovským výčinom proti nám a mestu!“ ⁵¹ I odhodili zbrane a uzavreli mier. Tak si Židia získali slávu pred kráľom a pred všetkým obyvateľstvom jeho kráľovstva a obťažkaní bohatou korisťou, vrátili sa do Jeruzalema.

⁵² Sotva však kráľ Demetrius pevne sedel na svojom kráľovskom tróne a v krajine zavládol pokoj, ⁵³ zrušil všetky svoje sľuby a zanevrel na Jonatána. Miesto toho, aby sa mu odvdáčil za preukázané dobro, náramne ho začal sužovať.

d) Za Antiocha Dionýza 11,54 - 12,54

Antiochus Dionýz kráľom. - ⁵⁴ Potom sa vrátil Tryfon s naozaj ešte mladým chlapcom Antiochom; vyhlásil ho za kráľa a nasadil mu korunu. ⁵⁵ Všetky vojská, ktoré Demetrius prepustil zo služby, pridali sa k nemu a bojovali proti tamtomu. Bol porazený a dal sa na útek. ⁵⁶ Tryfon sa však zmocnil slonov a dobyl Antiochiu.

⁵⁷ Mladistvý Antiochus napísal Jonatánovi: „Potvrďujem ti veľkňazstvo, ustanovujem ťa nad štyrmi okresmi a budeš kráľovým dôverníkom.“ ⁵⁸ Zároveň mu poslal zlatý stolný riad a dal mu právo piť zo zlatých čiaš, obliekať sa do purpuru a nosiť zlatú stuhu. ⁵⁹ Jeho brata Šimona zas ustanovil za vojvodu od Týrskeho schodišťa až po egyptské hranice.

Jonatán bojuje za Antiocha. - ⁶⁰ Potom sa Jonatán vybral, tiahol cez mestá západnej ríše a pripojilo sa k nemu všetko sýrske vojsko, aby mu pomáhalo. Keď došiel do Askalonu, pripravili mu obyvatelia mesta okázalé privítanie. ⁶¹ Odtiaľ sa vybral do Gazy; ale obyvatelia Gazy sa pred ním uzavreli. Obliehal ju, vypálil jej predmestia a vyplienil ich. ⁶² Tu prosili obyvatelia Gazy Jonatána o mier. Podal im síce pravicu, ale pobral synov ich náčelníkov ako rukojemníkov a poslal ich do Jeruzalema. Potom tiahol krajinou ďalej až k Damasku.

⁶³ Keď sa Jonatán dopyčul, že niektorí Demetriovi vojvodcovia pritiahli so silným vojskom do Kádeša v Galilei a zamýšľajú ho pozbaviť moci, vybral sa proti nim. Ale svojho brata Šimona zanechal v krajine. ⁶⁵ Šimon sa utáboril pri Betsure, bojoval o ňu mnoho dní a obkľúčil ju. ⁶⁶ Keď ho prosili, aby prijal ich pravicu, podal im ju, ale vyhnal ich odtiaľ, zaujal

ich mesto a ustanovil v ňom posádku. ⁶⁷ Jonatán zatiaľ táboril so svojím vojskom pri Genezaretskom jazere. Včasráno vyrazili na Asorskú rovinu. ⁶⁸ Na rovine však nečakane narazili na vojsko cudzincov, ktorí proti nemu postavili úkladnú zálohu. Sami sa však hrnuli na neho odpredu. ⁶⁹ Tu vyskočili zálohy zo svojich úkrytov a zaútočili. ⁷⁰ Všetko Jonatánovo vojsko sa dalo na útek. Ani jeden z nich nechcel zostať, okrem veliteľov čiat Matatiáša, syna Absalomovho, a Júdu, syna Chalfiho. ⁷¹ Tu si Jonatán roztrhol odev, nasypal si zeme na hlavu a modlil sa. ⁷² Potom sa dal znovu do boja proti nim a bil ich tak, že sa dali na útek. ⁷³ Keď to videli jeho vlastní, čo zbehli od neho, vrátili sa a spolu s ním ich prenasledovali až po Kádeš, do ich tábora. Tam sa zastavili. ⁷⁴ Toho dňa padlo z pohanov na tritisíc mužov. Potom sa Jonatán vrátil do Jeruzalema.

1Mach12

XII. Obnovenie priateľstva s Rimanmi. - ¹ Keď Jonatán videl, že mu čas žičí, vybral mužov a poslal ich do Ríma, aby utvrdili a obnovili s nimi priateľstvo. ² Aj Spartanom a do iných krajín rozposlal listy toho istého obsahu. ³ Odišli teda do Ríma, vošli do senátu a hovorili: „Veľkňaz Jonatán a židovský národ nás poslali, aby sme obnovili s vami priateľstvo za predošlých podmienok.“ ⁴ Vtedy im dali listy pre príslušné úrady miest, aby im zabezpečili pokojný prechod do júdskej krajiny.

Priateľské vzťahy k Sparte. - ⁵ Toto je odpis listu, ktorý napísal Jonatán Spartanom:

⁶ „Veľkňaz Jonatán, veľrada národa, kňazi a ostatný židovský ľud posielajú Spartanom, svojim bratom, pozdrav. ⁷ Už prv dostal veľkňaz Oniáš list od vášho kráľa Areia, v ktorom naznačuje, že ste našimi bratmi, ako vidno z pripojeného odpisu. ⁸ Oniáš prijal posla s poutou a prevzal list, v ktorom sa zreteľne hovorí o spojenectve a priateľstve. ⁹ Nie sme síce utisnutí na to, pretože útechu čerpáme zo svätých kníh, ktoré máme po ruke, ¹⁰ predsa však, aby sme sa vám azda neodcudzili, pokúsili sme sa vyslať k vám posolstvo, ktoré by obnovilo bratstvo a priateľstvo; veď už mnoho času ubehlo odvtedy, čo prišlo k nám vaše posolstvo. ¹¹ My vždy a bez prestania na sviatky a v ostatné dôležitejšie dni, pamätáme na vás pri obetách, ktoré prinášame, a tiež v modlitbách, ako sa patrí a sluší spomínať si na bratov. ¹² Tešíme sa zo slávy, ktorej sa vám dostáva. ¹³ Zo všetkých strán doliehali na nás mnohé súženia a boje, pretože proti nám bojovali králi, ktorí sú vôkol nás. ¹⁴ V týchto bojoch sme však nechceli byť na ťarchu ani vám, ani ostatným našim spojencom a priateľom. ¹⁵ Dostali sme totiž pomoc z neba a boli sme oslobodení od nepriateľov kým naši nepriatelia boli pokorení. ¹⁶ Preto sme vyvolili Numenia, syna Antiochovho, a Antipatora, syna Jasonovho, a poslali sme ich k Rimanom, aby s nimi obnovili predošlé priateľstvo a spojenectvo. ¹⁷ A nariadili sme im, aby sa vybrali aj k vám a pozdravili vás. Zároveň vám majú odovzdať náš list o obnove nášho bratstva. ¹⁸ Teraz teda dobre urobíte, ak nám dáte na to odpoveď.“

¹⁹ Toto je odpis listu, ktorý poslali Oniášovi:

²⁰ „Areios, kráľ Spartanov, posielá veľkňazovi Oniášovi pozdrav! ²¹ V jednom spise, ktorý pojednáva o Spartanoch a Židoch, našlo sa, že sú bratia a že pochádzajú z pokolenia Abrahámovho. ²² Keď už teraz o tom vieme, dobre urobíte, ak nám napíšete, ako sa máte. ²³ Aj my vám potom napíšeme. Váš dobytok a váš majetok je náš a naše je zas vaše. Rozkázali sme, aby vás o tom upovedomili.“

Ďalšie boje Jonatána a Šimona. - ²⁴ Keď sa Jonatán dopočul, že Demetriovi vojvodcovia sa vrátili s vojskom omnoho väčším ako prv, aby bojovali proti nemu, vybral sa im z Jeruzalema v ústrety do amatskej krajiny, aby im znemožnil vpád do svojej vlasti. ²⁶ Poslal aj vyzvedačov do ich tábora ktorí mu o návrate oznámili, že sa ho chystajú v noci prepadnúť. ²⁷ Preto po západe slnka rozkázal Jonatán svojim bdieť, byť v zbrani a pohotový do boja po celú noc. Postavil tiež stráže okolo tábora. ²⁸ Ale keď sa nepriatelia dopočuli, že Jonatán je so svojimi

pripravený do boja, zachvátil ich strach a zbabelosť. Zapálili ohne vo svojom tábore a odtiahli preč.²⁹ Jonatán a jeho ľudia to však nezbadali; až ráno, pretože (v noci) videli horieť svetlá. Vtedy sa ich Jonatán dal prenasledovať, ale už ich nedostihol, lebo sa preplavili cez rieku Eleuterus.

³¹ Odtiaľ sa Jonatán obrátil proti Arabom, ktorí sa nazývajú Zabadejci. Porazil ich a získal u nich korisť.³² I tiahol ďalej a prišiel do Damasku, odkiaľ prechádzal po celej krajine.

³³ Aj Šimon vytiahol a došiel až k Askalonu a k blízkym pevnostiam; potom zabočil na Joppe a dobyl do.³⁴ Dozvedel sa totiž, že zamýšľajú vydať hrad Demetrioým prívržencom. Ustanovil tam aj posádku, aby ho strážili.

Jonatán opevňuje Júdsko. - ³⁵ Po svojom návrate zvolal Jonatán starších na poradu, kde sa rozhodli vystavať pevnosti v Júdsku,³⁶ zvýšiť múry Jeruzalema a postaviť vysoký múr medzi hradom a mestom, aby ho uzavrel od mesta a (aby im) týmto odlúčením bol znemožnený akýkoľvek nákup alebo predaj.³⁷ I zišli sa, aby opevnili mesto. Keď sa časť múru nad potokom na východe zrútila, opravili ho a nazvali ho Kafenata.³⁸ Šimon však vystaval Adidu na (rovine) Šefela a vystrojil ju silnými bránami a závorami.

Zákerné konanie Tryfonovo. - ³⁹ Tryfon však bažil stať sa kráľom Ázie a položiť si korunu na hlavu a (chcel) vzťahnúť ruku na kráľa Antiocha.⁴⁰ Keďže sa však obával, že by to Jonatán predsa len nepripustil, ba že by skôr bojoval proti nemu, vynašiel spôsob, ako Jonatána chytiť a zabiť. Vybral sa teda a pritiahol do Betsanu.

⁴¹ Lenže aj Jonatán vytiahol proti nemu so štyridsiatimi tisícami vybraných mužov, odhodlaných bojovať, a tak prišiel do Betsanu.⁴² Keď Tryfon videl prichádzať Jonatána s veľkým vojskom, neodvážil sa vzťahnúť na neho ruku,⁴³ ale prijal ho s počtami, predstavil ho všetkým svojim priateľom, dal mu dary a svojim oddielom nariadil, aby ho poslúchali ako jeho samého.⁴⁴ Jonatánovi však povedal: „Prečo si sem unúval všetko toto mužstvo, azda len nechceme viesť vojnu?“⁴⁵ Preto ich teraz prepust' domov a vyber si len niekoľko mužov, ktorí by ťa sprevádzali! Pod' so mnou do Ptolemaidy! Odovzdám ti ju aj s ostatnými pevnosťami, s vojskom a so všetkými úradníkmi. Potom sa obrátim a odtiahnem. Veď len na to som prišiel!“

⁴⁶ On mu uveril a urobil, čo mu navrhoval: rozpustil vojsko, ktoré sa vrátilo do Júdsku.⁴⁷ Zadržal si len tritisíc mužov; z toho dvetisíc ponechal v Galilei a iba tisíc išlo s ním.

Jonatán je zajatý. - ⁴⁸ Len čo Jonatán vtiahol do Ptolemaidy, zavreli Ptolemaidčania brány, zajali ho a všetkých jeho sprievodcov pozabíjali mečom.⁴⁹ Okrem toho poslal Tryfon pechotu a jazdu do Galiley a na veľkú rovinu, aby pobili všetkých Jonatánových prívržencov.⁵⁰ Ale keď sa oni dozvedeli, že Jonatán bol zajatý a zabitý aj so svojím mužstvom, navzájom sa povzbudzovali a vytiahli (do boja) v usporiadaných bojových šíkoch⁵¹ a prenasledovatelia sa vrátili, lebo videli, že im ide o život.⁵² Tak došli všetci nerušené do júdskej krajiny a oplakávali Jonatána a jeho spoločníkov. Boli vo veľkej obave a všetok Izrael kvíľil veľkým plačom.

⁵³ Všetci pohania dookola sa teraz usilovali zničiť ich.⁵⁴ Hovorili si totiž: „Teraz sú bez vodcu a pomoci. Teraz bojujme proti nim! Vykoreňme z ľudstva ich pamiatku!“

Časť štvrtá

Vláda Šimona 13, - 16,24

I. Šimon vymáha samosprávu Júdsku 13, - 14,49

a) Za Antiocha Dionýza 13,1-30

1Mach13

XIII. Nastúpenie Šimonovo a jeho prvé opatrenia. - ¹ Šimon sa dopyčul, že Tryfon zhromaždil veľké vojsko aby mohol vtrhnúť do júdskej krajiny a zničiť ju.² Pritom pozoroval úzkosť a strach ľudu. Preto sa vybral do Jeruzalema a zvolal tábor ľudu.³ Povzbudzoval ich a vravel: „Sami viete, čo sme vykonali za Zákon a svätýňu ja, moji bratia a dom môjho otca a

tiež aké boje a úzkosti sme preto prestáli. ⁴ Všetci moji bratia zahynuli za Izrael. Len sám som zostal. ⁵ Kiež je ďaleko odo mňa, aby som šetril svoj život v akomkoľvek čase súženia! Seba nepokladám za cennejšieho, ako (boli) moji bratia. ⁶ Budem sa pomstiť za svoj ľud, za svätyniu za naše manželky a deti, lebo všetci pohania sa spojili z nenávisti, aby nás zničili.“

⁷ Keď ľud počul tieto slová, prebudil sa v jeho srdci niekdajší zápal a odpovedali hlasitým zvolaním: „Ty si náš vodca miesto Júdu a tvojho brata Jonatána! ⁹ Ved' náš boj! Urobíme všetko, čokoľvek nám rozkážeš.“ ¹⁰ Pozbieral všetkých bojaschopných mužov, postaral sa, aby boli rýchle dokončené múry Jeruzalema, a vôkol ho opevnil. ¹¹ Do Joppe poslal Jonatána, syna Absalomovho, a s ním dostatočné vojsko; on vyhnal tamojšie osadenstvo a natrvalo tam ostal.

Šimon vyjednáva Tryfonom. - ¹² Tryfon medzitým odtiahol s veľkým vojskom od Ptolemaidu, aby vtrhol do júdskej krajiny; zajatého Jonatána mal so sebou. ¹³ Šimon sa utáboril v Adide na okraji roviny.

¹⁴ Keď sa Tryfon dozvedel, že Šimon nastúpil na miesto svojho brata Jonatána a že sa chce s ním pustiť do boja, odkázal mu po posloch: ¹⁵ „Tvojho brata Jonatána držíme v zajatí pre peniaze, ktoré dlhuje kráľovskej pokladnici zo zverených mu úradov. ¹⁶ Pošli sto talentov striebra a dvoch jeho synov ako rukojemníkov - aby od nás neodpadol po prepustení -, a prepustíme ho.“

¹⁷ Šimon spoznal, že s ním rozprávajú ľstivo, predsa však nariadil poslať striebro a chlapcov, aby neupadol do veľkej nenávisti u ľudu. ¹⁸ Ved' by povedali: „Len preto zahynul, lebo som mu neposlal striebro a chlapcov.“ ¹⁹ Poslal teda chlapcov a sto talentov. Ale on nedodržiaval slovo a Jonatána neprepustil.

Jonatánova smrť. - ²⁰ Potom sa Tryfon vydal na pochod, aby vtrhol do krajiny a zničil ju. Tiahol okľukou do Adory. Ale Šimon mu bol so svojím vojskom stále v boku po celej ceste, kade tiahol. ²¹ Hradná posádka vyslala k Tryfonovi poslov, ktorí ho mali pohnúť k tomu, aby k nim čím skôr prišiel cez púšť a poslal im potravu. ²² Tryfon sa už aj pripravil na cestu s celou svojou jazdou; lenže v noci napadlo veľmi veľa snehu, takže sa pre sneh nemohol dať na pochod. Preto odtiahol a vybral sa do Galaádu. ²³ Keď sa priblížil k Baskame, zabil Jonatána a tam ho aj pochovali. ²⁴ Potom sa Tryfon obrátil a odtiahol do svojej krajiny.

Hrobka Machabejcov v Modeine. - ²⁵ Šimon dal priniesť kosti svojho brata Jonatána a pochoval ich v Modeine, meste svojich otcov. ²⁶ Všetci Izraeliti ho oplakávali veľkým plačom a žiaľili za ním mnoho dní. ²⁷ Šimon vybudoval nad hrobom svojho, otca a svojich bratov vysoký a zďaleka viditeľný náhrobník z kameňa hladeného spredu i zozadu. ²⁸ Naň postavil sedem pyramíd, jednu oproti druhej, totiž otcovi, matke a štyrom bratom. ²⁹ K tomu ešte pristavil dookola veľké stĺpy. Na stĺpy dal pripevniť zbroj na večnú pamiatku a vedľa zbroje vytesať lode, aby ich mohli vidieť všetci, čo sa plavili po mori. ³⁰ Taký je hrob, ktorý urobil v Modeine, a stojí až podnes.

b) Za Tryfona a Demetria Nikatora 13,31 - 14,49

Tryfon kráľom; Šimon vyjednáva s Demetriom. - ³¹ Tryfon zaobchádzal s mladým kráľom Antiochom ľstivo a dal ho zabiť. ³² Stal sa miesto neho kráľom, položil si na hlavu korunu Ázie a narobil mnoho zla v krajine.

³³ Šimon však vybudoval júdske pevnosti a vystrojil ich vysokými vežami, silnými múrmi, bránami a závorami. Tiež potravín uskladnil do pevností. ³⁴ Potom Šimon vybral mužov a poslal ich ku kráľovi Demetriovi, aby urobil krajine nejakú úľavu; celé Tryfonovo počínanie bolo totiž iba lupičstvo.

³⁵ Na túto prosbu vyslal kráľ Demetrius posolstvo a odpovedal mu listom tohto znenia:

³⁶ „Kráľ Demetrius posielal Šimonovi, veľkňazovi a priateľovi kráľov, ako aj starším a židovskému národu pozdrav. ³⁷ Zlatú korunu a palmovú ratolesť, ktorú ste poslali, sme prijali a hotoví sme uzavrieť s vami trvalý pokoj. Napíšeme tiež úradníkom, aby vám dali úľavu na poplatkoch. ³⁸ Úľavy, ktoré sme vám udelili, zostávajú v platnosti. Takisto si podržíte aj pevnosti, ktoré ste si vybudovali. ³⁹ Odpúšťame vám nedopatrenia a chyby (učinené) až podnes; priam tak korunu, ktorú dlhujete. Ak ešte vyberali aj v Jeruzaleme nejaký iný poplatok, už ho nebudú odvádzať. ⁴⁰ Ak sa prihlásia niektorí schopní z vás na našu osobnú stráž, môžu byť pribratí. Kiež panuje medzi nami pokoj!“

⁴¹ Tak bolo roku stosedemdesiateho snáť jarmo pohanov z Izraela. ⁴² A židovský národ začal písať v listinách a zmluvách: „V prvom roku Šimona, veľkého židovského veľkňaza, vojvodu a kniežaťa.“

Gazara a Akra v rukách Židov. - ⁴³ V tých dňoch sa Šimon utáboril pri Gazare a obkľúčil ju vojskom. Zhotovil dobývací stroj a prisunul ho až k mestu. Udelil ním na jednu vežu a dobyl ju. ⁴⁴ Vojaci, ktorí boli v dobývacom stroji, vyrazili do mesta, v ktorom nastalo veľké vzrušenie. ⁴⁵ Obyvatelia mesta vystúpili so ženami a deťmi na múr, roztrhli si odev, hlasite kričali, žiadali Šimona, aby im podal pravicu, ⁴⁶ a volali: „Nezaobchádzaj s nami podľa našich zlých skutkov, ale podľa svojho milosrdenstva!“ ⁴⁷ Šimon sa dal uzmieriť a prestal proti nim bojovať. Predsa ich však vyhnal z mesta, dal vyčistiť domy, v ktorých boli modly, a až potom vtiahol do neho za hlaholu žalmov a chválospevov. ⁴⁸ Odstránil z neho každú (modlársku) nečistotu, osadil tam Zákonu oddaných mužov, opevnil ho a postavil si v ňom dom.

⁴⁹ Medzitým bol obyvateľom jeruzalemského hradu znemožnený akýkoľvek styk krajinou aj každý nákup a predaj. Preto mali veľký nedostatok a dosť z nich zahynulo hladom. ⁵⁰ Tu volali k Šimonovi, aby si mohli s ním podať pravicu; i podal im ju. Ale vyhnal ich odtiaľ a očistil hrad od (modlárskeho) poškvrnenia. ⁵¹ Vošli do neho dvadsiateho tretieho dňa druhého mesiaca stosedemdesiateho prvého roku s chválospevom a s palmovými ratolesťami, s citarami, cimbalmi a harfami, so spevmi a piesňami, pretože bol z Izraela vyhubený úhlavný nepriateľ. ⁵² A nariadil, aby bol tento deň slávený každoročne s veselosťou. ⁵³ Opevnil chrámový vrch vedľa hradu a býval tam so svojimi.

⁵⁴ Keď videl Šimon, že jeho syn Ján je udatný muž, ustanovil ho za hlavného veliteľa všetkých oddielov a býval v Gazare.

1Mach14

XIV. Demetrius je zajatý. - ¹ V stosedemdesiatom druhom roku zhromaždil kráľ Demetrius svoje vojská a tiahol do Médie, aby tam získal posilu do boja proti Tryfonovi. ² Keď sa však Arsakes, kráľ Perzie a Médie, dozvedel, že Demetrius vtrhol na jeho územie, poslal jedného zo svojich vojvodcov, aby ho zajal živého. ³ On aj vytiahol, porazil Demetriovo vojsko, zajal ho a priviedol k Arsakovi, ktorý ho uväznil.

Chválospev na Šimona

- ⁴ Za Šimonovho života malo Júdsko pokoj.
Vyhľadával blaho svojho ľudu,
tešili sa jeho moci
po všetky dni jeho slávy.
- ⁵ Popri všetkej svojej sláve dobyl ešte prístav Joppe;
tak otvoril prístup k morským ostrovom.
- ⁶ Rozšíril kraj svojho ľudu
a zmocnil sa krajiny.
- ⁷ Nahromadil si veľa zajatcov

a bol pánom nad Gazarou, Betsurou a hradom.
Odstránil z neho nečistoty
a nebolo toho, kto by sa mu vzoprel.
8 V pokoji obrábali zem
a zem vydávala svoje plody,
stromy na rovinách svoje ovocie.
9 Starší vysedávali na uliciach,
všetci pretriasali šťastie v krajine,
mládenci sa vyobliekali do nádhery vojnového rúcha.
10 Mestám obstarával potraviny,
vybudoval z nich opevnené bašty.
Takto bolo jeho meno spomínané v sláve
po samý kraj zeme.
11 Rozostrel pokoj nad krajinou,
veľká radosť vládla v Izraeli.
12 Každý mohol sedieť pod svojím viničom alebo figovníkom
a veru nebolo, kto by ich bol ľakal.
13 Nenašiel sa nik v krajine kto by bol proti nim viedol vojnu,
králi boli v tých dňoch poničení.
14 Podvihol všetkých zakríknutých svojho ľudu,
vyhľadával Zákon,
vykynožil každého, či bol zradca a či zlosyn.
15 Svätyni dodal lesku
a tiež rozmnožil riad chrámu.

Obnovenie priateľských zmlúv. - ¹⁶ Zvest' o Jonatánovej smrti vyvolala v Ríme, ba aj v Sparte veľký zármutok. ¹⁷ Ale keď sa dopyčuli, že sa miesto neho stal veľkňazom jeho brat Šimon a že drží v moci krajinu a jej mestá, ¹⁸ písali mu na medených doskách, aby obnovili priateľstvo a spojenectvo, ktoré uzavreli s jeho bratmi Júdom a Jonatánom. ¹⁹ Prípis prečítali na zhromaždení ľudu v Jeruzaleme.

Toto je osnova listu, ktorý poslali Sparťania: ²⁰ „Vládcovia Sparťanov a ich mesto posielajú veľkňazovi Šimonovi, starším, kňazom a ostatnému židovskému ľudu, svojim bratom, pozdrav. ²¹ Vyslanci, poslaní k nášmu národu, zvestovali nám o vašej sláve a cti a tešili sme sa z ich príchodu. ²² Ich vyhlásenie sme zapísali do uznesenia ľudu takto: „Prišiel k nám Numenius, syn Antiochov, a Antipater, syn Jasonov, židovskí vyslanci, aby s nami obnovili priateľskú zmluvu. ²³ Ľud sa uzniesol, že prijme tých mužov okázale a že dá odpis ich správy vložiť do zvláštnych kníh, aby bol na pamiatku národu Sparťanov. Odpis z toho sme poslali veľkňazovi Šimonovi.“

²⁴ Šimon poslal Numenia do Ríma s veľkým zlatým štítom v cene tisíc mín, aby s nimi obnovil spojenectvo.

Čestná listina pre Šimona. - ²⁵ Keď sa ľud dopyčul o týchto udalostiach, zvolal: „Ako sa odvdáčime Šimonovi a jeho synom? ²⁶ Veď on, jeho bratia a dom jeho otca odrazili hrdinským bojom nepriateľov Izraela a zaistili mu slobodu! Napísali to na medené dosky, ktoré poviesili na stĺpy na Sionskom vrchu.

²⁷ Osnova tohto nápisu je:

„Osemnásteho dňa mesiaca elul, stosedemdesiateho druhého roku, v treťom roku veľkňaza Šimona, kniežaťa Božieho ľudu, ²⁸ vo veľkom zhromaždení kňazov (a ľudu), predstavených národa a starších krajiny uzniesli sa na tomto: Pretože bývali v našej krajine časté vojny, ²⁹ Šimon, syn Matatiáša, potomka Joaribových synov, ako aj jeho bratia vystavili sa nebezpečenstvu a odporovali nepriateľom národa, aby obstála ich svätyňa a Zákon. Tým

získali svojmu národu veľkú slávu. ³⁰ Jonatán zjednotil svoj národ a stal sa jeho veľkňazom, až bol priradený k svojmu ľudu. ³¹ Potom ich nepriatelia zamýšľali vtrhnúť do ich krajiny, aby ju spustošili a násilne siahli na ich svätyňu. ³² Vystúpil však Šimon a bojoval za svoj národ; vynaložil veľkú časť svojho majetku na vyzbrojenie vojsk svojho národa a na žold pre nich. ³³ Opevnil júdske mestá, tiež Betsuru na júdskych hraniciach, kde prv bývali nepriateľskí ozbrojenci, a osadil tam júdske mužstvo ako posádku. ³⁴ Opevnil aj Joppe pri mori, ďalej Gazaru na pohraničí Azotska, kde prv bývali nepriatelia, osadil tam Židov a zaopatril ich všetkým, čo bolo potrebné na ich uživenie. ³⁵ Keď ľud videl Šimonove činy a slávu, ktorú sa usiloval získať svojmu národu, ustanovil ho za svojho vodcu a veľkňaza pre všetky tieto činy, pre spravodlivosť a vernosť, ktorú zachoval svojmu národu, ako aj preto, že sa všemožne usiloval povzniesť svoj ľud. ³⁶ Za jeho dní sa podarilo vykynožiť jeho rukami pohanov z krajiny aj tých, čo boli v Dávidovom meste Jeruzaleme, kde si vybudovali hrad, z ktorého podnikali výpady, pričom dookola poškvrňovali svätyňu, a tak zasadzovali ťažký úder jej (posvätnéj) čistote. ³⁷ Postavil do neho židovskú posádku, opevnil ho pre obranu územia a mesta a zvýšil múry Jeruzalema. ³⁸ Tak sa stalo, že mu kráľ Demetrius potvrdil veľkňazstvo, ³⁹ urobil ho jedným zo svojich dôverníkov a vyznamenal ho vysokými poctami. ⁴⁰ Rozchýrilo sa totiž, že Rimania vyhlásili Židov za priateľov, spojencov a bratov a že okázalo privítali Šimonových poslov.

⁴¹ Židia a kňazi sa teda uzniesli: Šimon má byť ich kniežat'om a veľkňazom navždy, kým nepovstane spoľahlivý prorok. ⁴² Nech je ich vojvodcom a nech má starosť o svätyňu! Nech ustanovuje dozorcov nad prácami, nad zemou, nad zbraňami a pevnosťami! ⁴³ Nech má starosť o svätyňu; nech ho všetko poslúcha! Všetky listiny nech sú vystavované v jeho mene! Nech sa oblieka do purpuru a zlata! ⁴⁴ Nikomu ani z ľudu, ani z kňazov nech nie je dovolené porušiť niektorý z týchto predpisov alebo sa vzpierať proti jeho nariadeniam, alebo bez jeho vedomia zvolávať zhromaždenia v krajine, obliekať sa do purpuru a užívať zlatú stuhu! ⁴⁵ Kto by sa teda proti tomu previnil a niečo z toho zavrhol vystaví sa trestu.“

⁴⁶ Všetok ľud sa uzniesol, že priznáva Šimonovi uvedené výsady. ⁴⁷ Šimon to prijal a vyhlásil, že je ochotný zastávať veľkňazstvo, byť vojvodcom a kniežat'om Židov a kňazov a vôbec byť predstaveným všetkým.

⁴⁸ Nariadil, aby táto listina bola vyrytá do medených dosiek a vystavená na múre svätyne na viditeľnom mieste. ⁴⁹ Odpis z nej dali uložiť do klenotnice, aby ju mali poruke Šimon a jeho synovia.

II. Šimon a Antiochus Sidetes 15, - 16,24

1Mach15

XV. *Antiochus hľadá pomoc proti Tryfonovi u Šimona.* - ¹ Antiochus, syn kráľa Demetria, poslal z morských ostrovov list Šimonovi, kňazovi a kniežat'u Židov, ako aj celému národu. ² Jeho obsah bol takýto:

„Kráľ Antiochus posiela veľkňazovi a kniežat'u Šimonovi a židovskému národu pozdrav. ³ Niekoľkí naničhodníci sa zmocnili kráľovstva našich otcov. Ja však chcem uplatniť nárok na kráľovstvo a znovu ho priviesť do predošlého stavu. Preto som si najal množstvo vojska a dal som si narobiť bojových lodí. ⁴ Zaumienil som si totiž vystúpiť na pevninu a vypomstiť sa na tých, ktorí znivočili našu krajinu a na púšť obrátili mnoho miest v kráľovstve.

⁵ Preto ti teraz potvrdzujem odpustenie všetkých dávok, ktoré ti odpustili králi predo mnou, a tiež odpustenie všetkých ostatných daní, ktoré ti zľavili. ⁶ Ďalej ti povolujem raziť vlastné mince pre svoju krajinu. ⁷ Jeruzalem a svätyňa budú slobodné; všetky zbrane, ktoré si vyrobil, a pevnosti, ktoré si vybudoval a držiš v svojej moci, ti ponechávam. ⁸ Takisto (ti odpúšťam) všetko, čo dlhuješ kráľovskej pokladnici, a nabudúce ti budú odpustené všetky

kráľovské dávky od tejto chvíle na všetky časy. ⁹ Keď sa raz zmocníme svojho kráľovstva, preukážeme tebe, tvojmu národu a chrámu veľkú poctu, aby bola zjavná vaša sláva po celej zemi.“

¹⁰ Roku stosedemdesiateho štvrtého vtiahol Antiochus do krajiny svojich otcov. Všetky vojská sa pripojili k nemu; iba málo ich zostalo s Tryfonom. ¹¹ Kráľ Antiochus ho prenasledoval a na úteku sa dostal do (mesta) Dory, ktoré leží pri mori. ¹² Nahliadol totiž, že sa na neho zhrnulo nešťastie a že ho opustili vojská. ¹³ Antiochus sa utáboril pri Dore so stodvadsiatimi tisícmi bojovníkov a s ôsmimi tisícmi jazdcov. ¹⁴ Obkľúčil mesto a od mora sa pripojili lode, takže zovrel mesto od pevniny i od mora a nedal nikomu ani vchádzať, ani vychádzať.

List z Ríma Šimonovi. - ¹⁵ Tu prišiel Numenius a jeho sprievodcovia z Ríma s listami pre kráľov a krajiny. Obsah bol tento:

¹⁶ „Lucius, rímsky konzul, posielal kráľovi Ptolemeovi pozdrav. ¹⁷ Prišli k nám židovskí vyslanci ako naši priatelia, aby obnovili bývalé priateľstvo a spojenectvo. Poslal ich veľkňaz Šimon a židovský národ ¹⁸ a priniesli zlatý štít v cene tisíc mín. ¹⁹ Rozhodli sme sa, že napíšeme kráľom a krajinám, aby nezamýšľali podniknúť proti nim nič zlé a tiež aby nebojovali proti nim, proti ich mestám a územiám a aby sa nespoločovali s ich nepriateľmi. ²⁰ Uznali sme za dobré prijať od nich štít. ²¹ Ak utiekli nejakí naničhodníci z ich krajiny k vám, tak ich vydajte veľkňazovi Šimonovi, nech ich potrestá podľa svojho zákona!“

²² To isté písal kráľovi Demetriovi, Atalovi, Ariaratesovi a Arsakesovi ²³ a do všetkých krajín: do Sampsamy, Spartanom, na Delos, do Mynda a Sikyona, do Karie, na Samos, do Pamfýlie, do Lýcie, do Halikarnasa, na Rodus, do Faselidy, na Kos, do Sidy, na Aradus, do Gortyny, do Knida na Cyprus a do Cyrény. ²⁴ Odpis toho napísali veľkňazovi Šimonovi.

Antiochus vystupuje proti Šimonovi. - ²⁵ Kráľ Antiochus naďalej táboril pri Dore, privádzal k nej nové posily, nastavil dobývacích strojov a uzavrel Tryfona natoľko, že nik nemohol ani vchádzať, ani vychádzať. ²⁶ Šimon mu poslal na pomoc dvetisíc vybraných mužov a tiež striebro, zlato a mnoho vojnového materiálu. ²⁷ Lenže on to nechcel prijať, ba prehlásil všetky predošlé dohovory za neplatné a zanevrel na neho. ²⁸ Poslal k nemu na vyjednávanie Atenobia, jedného zo svojich dôverníkov, a odkázal mu: „Vy držíte v moci Joppe, Gazaru a jeruzalemský hrad - mestá to môjho kráľovstva. ²⁹ Spustošili ste ich okolie, v krajine ste spôsobili veľkú pohromu a zmocnili ste sa mnohých miest v mojom kráľovstve. ³⁰ Preto teraz vydajte mestá, ktoré ste zabrali, ako aj dane z miest mimo júdskej hranice, ktorých ste sa zmocnili. ³¹ Ak nie, tak dajte za ne päťsto talentov striebra a ďalších päťsto talentov za škodu, ktorú ste urobili, ako aj za neodvedené dane z miest! Inak pritiahneme a budeme bojovať proti vám.“

³² Atenobius, kráľov priateľ, prišiel teda do Jeruzalema. Keď tam videl Šimonovu slávu, skriňu so zlatými a striebornými nádobami a početné služobníctvo, zadivil sa. Potom mu oznámil kráľov odkaz. ³³ Šimon mu na to povedal: „Neprivlastnili sme si ani cudziu zem, ani cudzí majetok, ale skôr dedičstvo po svojich ococh, ktoré naši nepriatelia istý čas bezprávne obsadili. ³⁴ My sa teda, keďže sa naskytla vhodná príležitosť, pridržujeme dedičstva svojich otcov. ³⁵ Čo sa týka Joppe a Gazary, ktoré od nás žiadaš späť, práve ony spôsobili nášmu ľudu v krajine veľkú skazu. No pritom ti dáme za ne sto talentov. Atenobius mu na to vôbec neodpovedal, ³⁶ ale vrátil sa rozzúrený ku kráľovi a podal mu správu o Šimonových vyhláseniach aj o jeho nádhere a o všetkom, čo videl. Kráľa pri tom zachvátil prudký hnev.

³⁷ Tryfon medzitým nastúpil na loď a utiekol do Ortosiady. ³⁸ Preto kráľ ustanovil Kendebea za vojvodu prímoria a dal mu pechotu a jazdu. ³⁹ Nariadil mu, aby sa utáboril proti Júdsku; rozkázal mu tiež, aby vybudoval Kedron, opevnil jeho brány a bojoval proti ľudu. Kráľ sám prenasledoval Tryfona.

Výprava Kendebeova. - ⁴⁰ Kendebeus teda pritiahol do Jamnie a začal znepokojsť ľud svojimi vpádmi do Júdska. Niektorých odvliekol do zajatia, iných zabíjal. Vystaval Kedron

⁴¹ a ustanovil tam jazdcov a pechotu, aby robili výpady a obchôdzky po cestách Júdska, ako mu rozkázal kráľ.

1Mach16

XVI. ¹ Tu sa vybral Ján z Gazary a upovedomil svojho otca Šimona o výčinoch Kendebea: ² Šimon si, zavolať dvoch starších synov, Júdu a Jána a vravel im: „Ja, moji bratia a dom môjho otca bojovali sme proti nepriateľom Izraela od svojej mladosti až do dnešného dňa a veľa rás sa nám podarilo vyslobodiť svojimi rukami Izrael. ³ Ale teraz som zostareľ. Vy však ste, vďaka Božej milosti, v mužných rokoch. Nastúpte teda namiesto mňa a môjho brata; vytiahnite do boja za náš národ! Pomoc z neba nech je s vami!“

⁴ Potom vybral z krajiny dvadsaťtisíc bojovníkov i jazdcov a tiahli proti Kendebeovi. V Modeine prenocovali. ⁵ Včasráno vyrazili, tiahli na rovinu a hľa, proti nim stálo veľké vojsko, pechota i jazda! Len potok ich delil. ⁶ I utáboril sa so svojím ľudom proti nim. Keď spozoroval, že sa ľud bojí prekročiť potok tak ho prekročil najprv sám. Keď to videli vojaci, prešli za ním aj oni. ⁷ Potom rozdelil svoje oddiely, pričom jazdu (postavil) do stredu pechoty; nepriateľskej jazdy totiž bolo veľmi mnoho. ⁸ Keď zatrúbili na trúby, bol Kendebeus aj so svojím vojskom zahnaný na útek. Mnoho z nich bolo zranených a pobitých; ostatní utiekli do pevnosti. ⁹ Vtedy bol zranený aj Jánov brat Júda. Ján ich však prenasledoval ďalej až do Kedrona, ktorý bol opevnil. Niektorí utiekli do veží na azotských poliach, ale (Ján) ich vypálil ohňom. Padlo z nich na tisíc mužov. On sám sa vrátil nerušený do Júdska.

Šimonova smrť. - ¹¹ Na rovine okolo Jericha bol ustanovený za veliteľa Ptolemeus, syn Abubov. Mal mnoho striebra a zlata; ¹² bol totiž zaťom veľkňaza. ¹³ I spyšnelo jeho srdce a zamýšľal zmocniť sa krajiny. Zaoberal sa ľstivými plánmi proti Šimonovi a jeho synom, aby sa ich zbavil.

¹⁴ Šimon robil okružné cesty po mestách krajiny, aby sa postaral o ich potreby. Tak prišiel so svojimi synmi, Matatiášom a Júdom, stosedemdesiateho siedmeho roku, jedenásteho mesiaca, to jest mesiaca šebat, aj do Jericha. Abubov syn ich ľstivo prijal na pevnosti zvanú Dok, ktorú si postavil, a pripravil im veľkú hostinu. Ale ukryl tam mužov. ¹⁶ Keď už boli Šimon a jeho synovia podnapití, povstal Ptolemeus so svojimi, chopili sa zbraní, prepadli Šimona pri hodovaní a zabili ho, aj jeho dvoch synov a niekoľko jeho sluhov. ¹⁷ Tak sa dopustil ohavnej vierolomnosti a odplatil sa im zlým za dobré. ¹⁸ Ptolemeus poslal o tom kráľovi písomnú správu s tým, aby mu poslal na pomoc vojsko a odovzdal mu krajinu a mestá.

Nastúpenie Jána Hyrkána. - ¹⁹ Iných (vojakov) poslal do Gazary zabiť Jána. Tisícnikom rozposlal listy, aby došli k nemu, že ich chce obdarovať striebrom, zlatom a inými darmi. ²⁰ A iných vyslal, aby zaujali Jeruzalem a chrámový vrch. ²¹ Ale ktosi ich predbehol do Gazary, aby zanesol Jánovi zvesť o zavraždení jeho otca a jeho bratov a že: „(Kráľ) už poslal, aby zabili aj teba. ²² Keď to počul, náramne sa zľakol a hneď dal pochytať a pobiť mužov, ktorí ho prišli zavraždiť; lebo sa dozvedel, že ho chcú zahubiť.

²³ Ďalšie správy o Jánovi, o jeho bojoch a statočných činoch, o stavbe múrov, ktoré obnovil, a o ostatných jeho skutkoch - ²⁴ treba poznamenať, že sú zapísané v letopise jeho veľkňazstva od čias, čo sa stal veľkňazom po svojom otcovi.

DRUHÁ KNIHA MACHABEJCOV

Úvod
I. Úvodné listy 1, - 2,19

2Mach1

I. Prvý list. - ¹ „Židovským bratom v Egypte pozdrav! Židovskí bratia v Jeruzaleme a v júdskej krajine želajú vám pokoj a blaho. ² Kiež vám dobre robí Boh a pamätá na svoju zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jakubom, svojimi vernými služobníkmi! ³ Nech vám všetkým dá ducha, aby ste ho ctili a plnili jeho vôľu veľkomyseľne a ochotne! ⁴ Kiež otvorí vaše srdce zákonu a svojim príkazom a udelí vám pokoj! ⁵ Nech vyslyší vaše modlitby, zmieri sa s vami a neopúšťa vás v zlom čase! ⁶ Tak sa ustavične modlíme za vás teraz, ⁷ za panovania Demetria, v stošesťdesiatom deviatom roku.“

Druhý list. - „My, Židia, písali sme vám v rokoch vrcholného súženia, ktoré na nás doľahlo, keď odpadol Jason so svojimi prívržencami od svätej zeme a od kráľovstva. ⁸ Vypálili (chrámovú) bránu a vyliali nevinnú krv. My sme sa však modlili k Pánovi a boli sme vyslyšaní. Prinášali sme zápalné i suché obety, rozžali sme svetlá a predložili chleby. ⁹ Tak aj vy slávine Dni stánkov v mesiaci kislev! ¹⁰ Dané v stoosemdesiatom ôsmom roku.“

Tretí list. - „Obyvatelia Jeruzalema a Júdska s veľradou i Júda želáme Aristobulovi, učiteľovi kráľa Ptolema, pochádzajúcemu z pokolenia pomazaných kňazov, ako aj egyptským Židom zdravie a blaho! ¹¹ Bohom vyslobodení z veľkých nebezpečenstiev vzdávame nesmiernu vďaku tomu, ktorý tak mocne vystúpil proti kráľovi. ¹² On totiž vyhnal nepriateľa zo svätého mesta. ¹³ Lebo keď prišiel vojvodca so svojím vojskom, zdanlivo nezdolateľným, do Perzie, padli v chráme Nanej. Naneini kňazi použili úskok. ¹⁴ Antiochus totiž prišiel na to miesto aj so svojimi priateľmi pod zámienkou, že sa chce zosobášť (s bohyňou), aby si tak mohol privlastniť poklady ako jej veno. ¹⁵ Naneini kňazi ich vyložili a keď vošiel sám s niekoľkými do obvodu svätyne, uzavreli chrám. ¹⁶ Ako (do neho) Antiochus vkročil, otvorili tajné dvere na povale, hádzali kamenie, a tak vodcu utĺkli. Rozkúskovali ich a hlavy povyhadzovali pred tých, čo boli vonku. ¹⁷ Za to všetko nech je zvelebený náš Boh, ktorý vydal korisťníkov (na skazu)!

¹⁸ Dvadsiateho piateho kisleva zamýšľame sláviť (pamiatku) očisty chrámu a pokladali sme si za povinnosť upovedomiť vás o tom, aby ste aj vy slávili Deň stánkov a Deň ohňa, lebo keď Nehemiáš postavil chrám a oltár, priniesol obety. ¹⁹ Keď totiž odvádzali našich otcov do Perzie, vtedajší nábožní kňazi tajne vzali trochu z ohňa z obetného oltára a ukryli ho v dutine akejsi vyschnutej cisterny. Uschovali ho tak, aby nik nevedel o tom úkryte. ²⁰ Po uplynutí mnohých rokov zaľúbilo sa Bohu, aby perzský kráľ poslal Nehemiáša. On rozkázal potomkom kňazov, ktorí oheň ukryli, aby ho vyhľadali. A keď nám zvestovali, že nenašli oheň, ale iba hustú tekutinu, ²¹ kázal im načerpať z nej a priniesť. Keď už boli obety pripravené, rozkázal Nehemiáš kňazom pokropiť tekutinou drevo a čo bolo na ňom položené. ²² Tak sa aj stalo, a keď nadišla chvíľa, že zas zasvietilo slnko, ktoré bolo predtým za mrakom, zapálil sa veľký oheň, takže sa všetci divili. ²³ Keď sa obeta dokonávala, kňazi a všetci prítomní sa modlili. Jonatán začínal a ostatní spolu s Nehemiášom odpovedali. ²⁴ Modlitba znela takto:

„Pane, (ty) Pán a Boh, stvoriteľ všetkých vecí, hrozný a silný, spravodlivý a milosrdný, ty jediný si Kráľ a dobrotivý, ²⁵ jediný dobrodinca, jediný spravodlivý, všemohúci a večný, ktorý vyslobodzuješ Izrael zo všetkého zlého, ktorý si vyvolil našich otcov a posvätil si ich: ²⁶ prijmi túto obetu za všetok svoj izraelský ľud! Chráň a posväcuj svoj dedičný podiel! ²⁷ Zhromaždi nás, rozptýlených, vyslobod' tých, ktorí sú v porobe u pohanov; zhliadni na potupených a zneuctených! Nech pohania spoznajú, že ty si náš Boh! ²⁸ Strestaj tých, ktorí nás vo svojej namyslenosti utláčajú a potupujú! ²⁹ Zasad' svoj ľud na svojom svätom mieste, ako sľúbil Mojžiš!“ ³⁰ Kňazi potom spievali chválospevy.

³¹ Keď už bola obeta strávená, rozkázal Nehemiáš vyliť zvyšok tekutiny na väčšie kamene. ³² Keď sa tak stalo, plameň sa zapálil, ale strávil ho svetlo, ktoré zažiarilo na oltári.

³³ Táto udalosť sa rozchýrila; aj perzskému kráľovi oznámili, že na mieste, kde kňazi, ktorých

potom odvedli do zajatia, ukryli oheň, ukázala sa len tekutina; ktorou Nehemiášovi ľudia posvätili obety. ³⁴ Keď kráľ vec dôkladne preskúmal, dal miesto ohradiť a vyhlásil ho za posvätné. ³⁵ A tým, ktorým chcel kráľ preukázať svoju blahovôľu, dával bohaté dary a také aj prijímal. ³⁶ Nehemiášovi ľudia nazvali tú tekutinu Neftar, čo znamená „Očista“. Mnohí ju však nazývajú Neftai.

2Mach2

II. ¹ V spisoch sa nachádza, že prorok Jeremiáš rozkázal tým, ktorí mali odísť do zajatia, vziať z ohňa, ako bolo vyššie poznamenané; ďalej že prorok dal odchádzajúcim ² Zákon a kládol im na srdce, aby nezabúdali na Pánove príkazy a nepoblúdili na mysli, keď uvidia zlaté a strieborné modly a ich nádheru. ³ Medziiným ich tiež povzbudzoval, aby nevyhodili Zákon zo svojich srdiec.

⁴ V tom spise bolo aj to, ako prorok na Boží popud, ktorého sa mu dostalo, rozkázal niešť za sebou stánok a archu, keď sa vybral na vrch, na ktorý vystúpil Mojžiš, aby sa zahľadel na Božie dedičstvo. ⁵ Keď tam Jeremiáš prišiel, vyhľadal jaskynný príbytok a zanesol tam stánok, archu aj kadidlový oltár a vchod zatarasil. ⁶ Potom prišli niektorí z jeho sprievodcov, aby si poznačili cestu, ale nemohli ju nájsť. ⁷ Keď sa to Jeremiáš dozvedel, pokarhal ich a riekol: „To miesto zostane neznáme, pokým Boh opäť nezhrmaždí ľud a nezmluje sa (nad ním). ⁸ Až potom Pán ukáže tie veci a zjaví sa Pánova sláva, ba aj oblak, ako sa ukazoval za Mojžiša a ako prosil aj Šalamún, aby bolo miesto veľkolepo posvätené.“

⁹ Rozprávalo sa tiež, ako onen múdry (kráľ) priniesol obeť pri svätení a dokonaní chrámu. ¹⁰ Ako sa Mojžiš modlil k Pánovi a spadol oheň z neba a strávil obeť, tak aj Šalamún sa modlil a spadol oheň a strávil celostné žertvy. ¹¹ Mojžiš povedal: „Pretože obeť za hriech nepožili, bola strávená ohňom.“ ¹² Podobne aj Šalamún slávil osem dní...

¹³ To isté sa hovorilo aj v Nehemiášových spisoch a pamätiach. Aj to, ako založil knižnú (zbierku), do ktorej zhromaždil knihy o kráľoch a prorokoch i Dávidove spisy a kráľovské listiny o daroch pre svätyňu. ¹⁴ Takisto aj Júda zhromaždil všetky knihy, čo boli roztratené pre vojnu, ktorá nás zastihla. Ale (teraz) ich máme. ¹⁵ Ak by ste niektoré potrebovali, pošlite si poslov po ne!

¹⁶ Napísali sme vám, lebo zamýšľame sláviť (pamiatku chrámovej) očisty. Bolo by pekné, keby ste aj vy oslávili tie dni. ¹⁷ Boh vyslobodil všetok svoj ľud a všetkým dal dedičstvo, kráľovstvo, kňazstvo a svätyňu, ¹⁸ ako sľúbil v Zákone, a preto skladáme nádej v Boha, že sa čoskoro zmluje nad nami a zhromaždí nás zo všetkých krajín pod nebom na sväté miesto; ¹⁹ veď nás vytrhol z veľkých nebezpečenstiev a očistil (sväté) miesto!“

II. Predhovor pisateľa 2,20-33

Obsah knihy. - ²⁰ Príbehy za Júdu Machabejca a jeho bratov, (rozpravu) o očiste veľkého chrámu a o posvätení oltára, ²¹ ďalej o bojoch proti Antiochovi Epifanesovi a jeho synovi Eupatorovi, ²² o nebeských zjaveniach, ktorých sa dostalo tým, čo tak skvele a statočne bojovali za židovstvo, takže znovu zaujali celú krajinu, hoci ich bolo tak málo, a zahnali barbarské vojská, ²³ znovu získali po celom svete vychýrený chrám, oslobodili mesto a opäť zaviedli zákony, ktoré boli už skoro zrušené, lebo im bol Pán milostivý a veľmi láskavý, ²⁴ vôbec všetko, o čom rozpráva Jason Cyrénsky v piatich knihách, pokúsime sa nakrátko zhrnúť do jednej knihy.

Pohnútky a metóda. - ²⁵ Keď sme uvážili záplavu čísel aj ťažkosť, ktorú zakusujú pre množstvo látky tí, čo sa chcú ponoriť do dejinných príbehov, zaumienili sme si pripraviť

vášnivým čitateľom príjemné pobavenie, tým zase, čo si chcú vec zapamätať, uľahčenie a vôbec všetkým čitateľom úžitok.

²⁷ Pravda, výťahová práca, na ktorú sme sa podujali, nie je ľahká, je to skôr námaha, ktorá vyžaduje mnoho potu a bdenia. ²⁸ Ako ten, kto chystá hostinu a chce uspokojiť host'ov, nemá ľahkú prácu, tak sa aj my radi podoberáme na túto prácu, za ktorú nám budú mnohí vďační. ²⁹ Dôkladné skúmanie jednotlivých údajov ponechávame dejepiscovi; my sa však vynasnažíme podať vzorný výťah. ³⁰ Kým staviteľ nového domu má starosť o celú stavbu, zatiaľ sa okrašľovač a maliar zaoberá iba vhodnou výzdobou; tak je to, ako sa zdá, aj s nami. ³¹ Ale bádať, urobiť si o všetkom úsudok a dôkladne vyšetriť každú okolnosť, to je úloha dejepisca. ³² Tomu, kto zhrňuje, sa však dovoľuje vyjadrovať sa stručne a vyhýbať sa rozvlácnemu pojednávaniu.

³³ Teraz teda začneme rozprávať; veď úvodom sme už dosť uviedli! Bolo by ozaj nerozumné byť rozvlácný v predhovore rozpravy a v samom rozprávani (byť) zasa stručný.

Časť prvá

Udalosti až po očistu chrámu 3, - 10,8

I. Za panovania Seleuka Filopatra 3, - 4,6

2Mach3

III. Šimonova zrada. - ¹ Keď sväté mesto žilo v najväčšom pokoji, keď sa ešte čo najvernejšie zachovávali zákony, vďaka nábožnosti veľkňaza Oniáša, ktorý bol neúprosný proti priestupkom, ² stávalo sa, že aj sami králi vzdávali poctu tomu miestu a vzácnymi darmi zvyšovali nádheru chrámu. ³ Tak aj Seleukus, kráľ ázijský, hradil zo svojich dôchodkov všetky výlohy, spojené s obetnou bohoslužbou.

⁴ Tu istý Šimon z Benjamínovho pokolenia, ustanovený za správcu chrámu, dostal sa do sporu s veľkňazom pre nejaké neoprávnené počínanie v meste. ⁵ Keď nemohol nič vykonať proti Oniášovi, vybral sa k Apolóniovi, synovi Tarseho, ktorý bol toho času miestodržiteľom Celosýrie a Fenície, ⁶ a oznámil mu, že pokladnica v Jeruzaleme oplýva nevýslovne veľkým bohatstvom, množstvo peňazí je vraj nesčíselné, takže to už ani nie je úmerné počtu obetí; a že by bolo možno všetko previesť do kráľovej moci.

⁷ Apolonius sa vybral ku kráľovi a podal mu správu o vyzradených peniazoch. On povolal svojho správcu Heliodora a vyslal ho s patričnými pokynmi, aby sa postaral o privezenie spomenutých peňazí. ⁸ Heliodor sa hneď vydal na cestu pod zámienkou, že si chce poprezerat' mestá Celosýrie a Fenície, v skutočnosti však, aby vykonal kráľov zámer.

⁹ Keď prišiel do Jeruzalema, uvítal ho láskavo veľkňaz (i) mesto. Rozprával však o udaní, ktoré sa stalo a jasne naznačil, kvôli čomu vlastne prišiel. Potom sa pypytoval, či sa správa zakladá na pravde. ¹⁰ Veľkňaz mu vysvetlil, že sú to základiny pre vdovy a siroty ¹¹ a že niečo z toho patrí aj Hyrkánovi, Tobiášovmu synovi, ktorý je vysokováženým mužom; že to teda nie je tak, ako udal zradný Šimon, lebo všetkého striebra je štyristo talentov a zlata dvesto. ¹² Vonkoncom je vraj nemožné, aby utrpeli škodu tí, ktorí sa spoľahli na svätosť miesta a na velebnosť a nedotknuteľnosť po celom svete cteného chrámu. ¹³ Ale Heliodor prehlásil, že podľa kráľových rozkazov, ktoré má, musí to byť v každom prípade prevedené do kráľovskej pokladnice.

Heliodor v chráme. - ¹⁴ Jedného dňa, ako určil, vošiel (do chrámu), aby po prehliadke urobil ďalšie opatrenia. Preto nastalo v celom meste nie malé zdesenie. ¹⁵ Kňazi sa v kňazských rúchach vrhli na zem pred oltár a volali k nebu na toho, ktorý vydal zákon o úschovách, aby zachoval nedotknuté veci tým, čo si ich uschovali. ¹⁶ Kto si všimol tvár veľkňaza, pocítil ranu v srdci; lebo jeho tvár a jej zmenená farba prezrádzali duševnú bolesť. Strach totiž zachvátil toho muža a hrôzou sa triaslo jeho telo. Tí, čo naň hľadeli, jasne z toho poznali utrpenie jeho srdca.

¹⁸ Ľudia húfne vybiehali z domov, aby spoločne prosili o pomoc, pretože miesto malo vyjsť na potupu. Tiež ženy sa v kajúcnych rúchach s prepásanými prsami zoskupovali po uliciach. Ba aj panny, ktoré sa inak uzavierali, zbiehali sa k bránam alebo k múrom, niektoré zasa vyzerali z oblokov. ²⁰ Všetky však spínali ruky k nebu a modlili sa. ²¹ Ozaj na poľutovanie bolo či už to pomiešané množstvo na kolenách, alebo hlboko rozžialený veľkňaz vo svojej neistote. ²² Vzývali všemohúceho Boha, aby uchránil v úplnej nedotknuteľnosti zverené veci pre tých, čo si ich uschovali.

²³ Heliodor sa chystal previesť svoj zámer. Už bol so svojou osobnou strážou na mieste pri pokladnici, keď Pán duchov, vládár všetkej moci, spôsobil také veľkolepé zjavenie, že všetci, ktorí sa odvážili vojsť, boli i Božou mocou podeseň, až zo strachu omdleli. ²⁵ Ukázal sa im totiž kôň so strašlivým jazdcom v nádhernom výstroji. Ten sa prudko vrhol na Heliadora a dorážal na neho prednými kopytami. Jazdec sám, ako sa zdalo, mal úplne zlatú výzbroj. ²⁶ Ďalej sa mu ukázali dvaja mládenci mohutnej sily, očarujúceho zjavu a v nádherných rúchach. Oni sa postavili k nemu a bez prestania ho z oboch strán šľahali a zasýpali mnohými ranami. ²⁷ Tu razom padol na zem a obkľúčila ho hrozná mrákota. I chytili ho a na nosidlách vyniesli von. ²⁸ Takto niesli v bezmocnom stave toho ktorý len pred chvíľou vtrhol s mnohými ozbrojencami a všelijakými inými sprievodcami do spomenutej pokladnice, pričom celkom zjavne spoznal Božiu moc. ²⁹ Po zásahu Božej moci ležal nemý a pozbavený všetkej nádeje na záchranu.

³⁰ Židia však velebili Pána, že tak neočakávane zvelebil svoje miesto. Chrám, ktorý len krátko predtým bol preplnený strachom a hrôzou, naplnil sa radosťou a veselosťou, keď sa ukázal všemohúci Pán.

³¹ Niektorí Heliodorovi priatelia hneď prosili Oniáša, aby vzýval Najvyššieho, žeby daroval život tomu, ktorý už-už pracoval k smrti.

³² Veľkňaz z obavy, aby kráľ neupodozrieval Židov, že oni spáchali na Heliodorovi nejaký zločin, priniesol obeť za uzdravenie toho muža. ³³ Keď prinášal veľkňaz zmiernu obeť, opäť sa Heliodorovi zjavili tí istí mládenci, oblečení do takých rúch ako predtým, i priblížili sa k nemu a riekli: „Veľmi sa poďakuj veľkňazovi Oniášovi, lebo kvôli nemu ti Pán daroval život. ³⁴ Ty, ktorý si bol bičovaný z neba, ohlasuj všetkým veľkolepú Božiu moc!“ Keď to vyriekli, zmizli.

³⁵ Potom priniesol aj sám Heliodor obeť Pánovi a veľmi veľké sľuby urobil tomu, ktorý mu vrátil život. Uznalivo sa poďakoval Oniášovi a vrátil sa aj s vojskom ku kráľovi. ³⁶ Pred všetkými svedčil o skutkoch prevelkého Boha, ktoré videl na vlastné oči. ³⁷ Keď sa kráľ vypytoval Heliadora, kto by bol súci, že by ho poslal ešte raz do Jeruzalema, povedal: ³⁸ „Ak máš nejakého nepriateľa alebo velezradcu, pošli ho tam a vráti sa ti zbičovaný, ak vôbec vyviazne, pretože na tom mieste je naozaj akási Božia moc. ³⁹ Ten totiž, ktorý má príbytok na nebi, je strážcom a ochrancom toho miesta a tých, čo prichádzajú so zlým úmyslom, bije a ničí.“

⁴⁰ Tak teda prebiehali udalosti s Heliodorom a so zachovaním pokladnice.

IV. Šimonove ohovárania. - ¹ Vyššie spomenutý Šimon, zradca pokladu a otčiny, osočoval Oniáša, akoby on bol podnecovateľom proti Heliodorovi a pôvodcom zlého zaobchádzania. ² Ba opovážil sa dobrodincu mesta, ochrancu spolurodákov a horliteľa zákonov nazvať velezradcom. ³ Nepriateľstvo sa natoľko vyostrilo, že ktorýsi zo Šimonových prívržencov sa dopúšťal vražd. ⁴ Keď Oniáš videl, že svárivosť je už nebezpečná a že Apolonius, miestodržiteľ Celosýrie a Fenície, svojou zúrivosťou môže len rozmnožiť Šimonovu zlobu, vybral sa ku kráľovi, ⁵ nie však ako žalobca občanov, ale zo starostlivosti o obecné blaho celej pospolitosti. ⁶ Videl totiž, že pokojné pomery sa nedajú obnoviť bez kráľovho zásahu a že Šimon nezanechá svoje šialenstvo.

II. Helenistická propaganda za Antiocha Epifanesa 4, - 5,27

Jason veľkňazom. - ⁷ Po smrti Seleuka prevzal kráľovskú moc Antiochus, zvaný Epifanes. Vtedy bažil po veľkňazstve Jason, Oniášov brat. ⁸ Pri jednej návšteve u kráľa sľúbil mu tristošesťdesiat talentov striebra a osemdesiat talentov z iného dôchodkového prameňa. ⁹ Okrem toho sa zaviazal, že poukáže aj ďalších stopäťdesiat, ak dostane od neho plnú moc postaviť telocvičňu a ihrisko pre mládež a udeľovať antiochijské občianske právo jeruzalemským obyvateľom. ¹⁰ Kráľ s tým súhlasil. A len čo sa dostal k moci, hneď začal zavádzať u svojich súkmeňovcov grécke mravy. ¹¹ Rušil kráľovské výsady, ktoré Židom vydobil Ján, Eupolemov otec, keď bol vyslaný k Rimanom s poverením získať ich priateľstvo a spojenectvo. Rušil práva občanov a zavádzal nové, protizákonné obyčaje. ¹² Svojvoľne vystaval telocvičňu pod samým hradom a navádzal najvznešenejších mladíkov, aby nosili klobúk (so širokou strechou).

¹³ Tak nastalo akoby vyvrcholenie helenizmu, akýsi rozmach cudzoty pre bezmedznú ohavnosť hriešneho a nekňazského Jasona. ¹⁴ Boli aj takí kňazi, ktorí nielenže nevedeli, čo je horlivosť v službách oltára, ale ešte aj pohŕdali chrámom a zanedbávali obety, ba dokonca sa aj ponáhľali, aby sa mohli v telocvični zúčastniť na nemravných cvičeniach vrhaním disku. ¹⁵ Otcovské pocty nepokladali už za nič, ale helénske vyznamenania si na výsosť vážili. ¹⁶ Preto ich postihlo kruté navštívenie; lebo tí, ktorých spôsob života si horlivo osvojovali a ktorým sa chceli vo všetkom pripodobniť, stali sa nakoniec ich nepriateľmi a škodcami. ¹⁷ Nie je také ľahké prehrešovať sa bezbožne proti Božím príkazom; však to budúcnosť ukáže.

Jasonovi ľudia na oslavách v Týre. - ¹⁸ Keď v Týre usporiadali päťročné zápasy, na ktorých sa zúčastnil aj kráľ, ¹⁹ poslal ta ničomný Jason vyslancov ako zástupcov Jeruzalema, ktorí mali antiochijské občianske právo, a priniesli tristo drachiem striebra na obetu na počesť Herkula. Lenže sami doručitelia žiadali, aby sa nepoužili na obetu, bolo by to vraj neslušné, ale aby sa použili na iné výlohy. ²⁰ Odosielateľ to síce poslal na obetu Herkulovi, ale kvôli doručiteľom sa to obrátilo na výzdobu lodí s tromi radmi vesiel.

Antiochus v Jeruzaleme. - ²¹ Keď sa Antiochus dozvedel od Apolonia, syna Menesteovho, ktorého vyslal do Egypta na výročie kráľovania Ptolema Filometora, že tento bude nepriateľom jeho verejnej činnosti, postaral sa o vlastnú bezpečnosť. Preto sa vybral do Joppe a odtiaľ do Jeruzalema. ²² Jason a mesto mu pripravili okázalé uvítanie, takže vtiahol vo svetle fakieľ a za radostných výkrikov. Odtiaľ sa odobral aj s vojskom do Fenície.

Menelaus veľkňazom. - ²³ Po troch rokoch poslal Jason Menela, brata vyššie spomenutého Šimona, aby zanesol kráľovi peniaze a podal vysvetlenie o naliehavých záležitostiach. ²⁴ Ale on zveleboval kráľa, aby sa mu zalíškal, pričom sa tváril ako veľmož. Tak získal veľkňazstvo pre seba a nadhodil nad Jasona tristo talentov striebra. ²⁵ Keď dostal od kráľa poverovacie listiny, prišiel naspäť; nijako však nebol súci za veľkňazu, lebo bol posadnutý vášňou krutého tyrana a zúrivosťou divej zveri. ²⁶ Tak bol aj sám Jason, ktorý ľstivo vytlačil vlastného brata, odstavený zasa iným a musel zutekať ako nejaký vyhnanec do Amonska.

²⁷ Menelaus síce začal vládnuť, ale vôbec neposielal peniaze, ktoré sľúbil kráľovi, hoci ich Sostrates, veliteľ hradu požadoval. ²⁸ On mal totiž na starosti daňové záležitosti. Preto boli obidvaja predvolaní pred kráľa. ²⁹ Menelaus zanechal ako zástupcu vo veľkňazskom úrade svojho brata Lysimacha, Sostrates zasa Kratesa, vláďara na Cypre.

Menelaus dá zabíť Oniáša. - ³⁰ Počas týchto udalostí vypuklo povstanie medzi Tarzanmi a Malanmi, pretože boli daní do daru vedľajšej kráľovej žene Antiochide. ³¹ Preto sa tam kráľ čo najrýchlejšie dostavil, aby urovnal pomery. Ako námestníka zanechal Andronika, jedného z hodnostárov.

³² Menelaus v domnienke, že nadišla pre neho vhodná chvíľa, pokradol z chrámu niektoré zlaté nádoby a daroval ich Andronikovi. Iné zas popredal do Týru a do okolitých miest.

³³ Keď Oniáš dostal o tom spoľahlivé správy, prísne ho karhal zo svojho bezpečného miesta v Dafne pri Antiochii, kde sa utiahol. Preto sa dal Menelaus tajne do spojenia s Andronikom a žiadal ho, aby Oniáša odstránil. On sa aj vybral k Oniášovi a aby si získal pri všetkej svojej falošnosti dôveru, pod prisahou mu podal ešte i pravicu. A hoci aj budil podozrenie, predsa sa mu podarilo prehovoriť ho a vylákať ho z útočiskného miesta. A hneď ho aj zabil bez akéhokoľvek ostychu pred spravodlivosťou. ³⁵ Nad tým sa už zhrozili nielen Židia, ale aj mnohí z iných (pohanských) národov a s odporom prijali nespravodlivé krviprelieanie takého muža.

³⁶ Keď sa kráľ vrátil z cilicijských miest, Židia hlavného mesta si sťažovali u neho, ale aj Gréci prejavili svoju nevôľu nad nespravodlivým zavraždením Oniáša. ³⁷ Antiochus bol tiež skormútený do hĺbky a plakal od dojatia pre ohľad na čnostný život a statočnosť zosnulého. ³⁸ Nato v ňom skypel hnev a hneď dal strhnúť z Andronika purpur, zvliecť kabátce a kázal ho previesť celým mestom až na miesto, kde sa dopustil zločinu na Oniášovi. Tam dal krvilačníka zabiť, a tak dostal od Pána zaslúžený trest.

Menelaus oslobodený z obžaloby. - ³⁹ Keď už Lysimachus na Menelaovu radu pokradol z chrámu a rozpredal po meste mnoho zlatých nádob, takže sa to rozchýrilo aj navonok, ľud sa vzbúril proti Lysimachovi; lenže vtedy už bolo roznesených mnoho zlatých nádob. ⁴⁰ Proti rozbúreným zástupom, ktoré až prekypovali rozhorčením, vyzbrojil Lysimachus na tritisíc mužov a už siahol k násiliu pod vedením akéhosi Tyrana, pokročilého síce vekom, ale nie menej zvrhlosťou. ⁴¹ Ale keď spozorovali, že sa Lysimachus chystá na útok, jedni sa chopili kamenia, iní mocných kyjakov, niektorí zas naporúdzi ležiaceho popola a hádzali na Lysimachových ľudí. ⁴² Pritom mnohých poranili, niektorých vytĺkli, ale všetkých zahnali na útek; aj samého chrámového lupiča zabili pri pokladnici.

⁴³ Pre tieto výčiny bolo zavedené proti Menelaovi súdne vyšetrovanie. ⁴⁴ Keď prišiel kráľ do Týru, podali na neho žalobu traja mužovia, vyslaní veľradou. ⁴⁵ Menelaus bol už skoro usvedčený, ale sľúbil Ptolemeovi, synovi Dorymenesovmu, veľkú sumu peňazí, ak prehovorí kráľ. ⁴⁶ Ptolemeus na to odvieďol kráľa do stĺpovej chodby akoby na osvieženie a tam ho spracoval. ⁴⁷ Menelaos teda, pôvodcu všetkého zla, oslobodil spod žalôb, ale úbožiakov, ktorí by boli bývali uznaní za nevinných, aj keby boli viedli svoj spor pred Skýtmi, odsúdil na smrť. ⁴⁸ A nespravodlivý trest bol bezodkladne prevedený na tých, ktorí viedli žalobu za mesto, národ a posvätné náradie. ⁴⁹ Ešte aj Týrčania sa nad tým pohoršili, a preto im vystrojili okázalý pohreb. ⁵⁰ Menelaus však zostal pri moci pre chamtivosť mocných. Jeho zloba len vzrastala a stal sa veľkým nepriateľom svojich spoluobčanov.

V⁵. Jasonova smrť. - ¹ V tom čase podnikol Antiochus druhú výpravu do Egypta. - ² Tu sa stalo, že v celom meste skoro štyridsať dní vídali jazdcov, vyzbrojených kopijami a v zlatých rúchach, ako sa prehánajú po oddieloch vo vzduchu. ³ Čaty jazdcov boli zošíkované, zvädzali útoky a narážali jedny na druhé. Vrhali štíty a množstvo oštepov, mávali mečom a lietali strely, čo bolo žiarenie zlatej výzbroje a všelijakých pancierov. ⁴ Preto sa všetci modlili, aby sa ten úkaz stal dobrým znamením.

⁵ Tu prebehol falošný chýr, že Antiochus je mŕtvy. Jason zohnal nie menej ako tisíc mužov a náhle zaútočil na mesto. Hoci sa aj ľudia zbehli na múr, mesto bolo nakoniec zaujaté. Menelaus utiekol na hrad. ⁶ Jason sa potom oddal bezohľadnému krviprelievaniu vlastných spoluobčanov. Neuvažil si však, že premoženie súkmeňovcov, ktoré sa mu pošťastilo, je vlastne najväčším nešťastím. Namýšľal si, že získava trofej od nepriateľov, a nie od súkmeňovcov. ⁷

Ale nedostal sa k moci, ba jeho úkladný útok mal hanebný koniec. Ako tulák musel opäť utekať do Amonska.

⁸ Na konci svojho zlého života vyšiel až na to, že ho uväznili arabský pohlavár Aretas. Utekol síce, ale musel prebehovať z mesta do mesta, lebo všetci ho nenávideli ako zradcu zákonov. Bol opovrhnutý ako škodca vlasti a spoluobčanov, až bol vyhnaný do Egypta.

⁹ Konečne utiekol do Lacedemóna s tým, že tam nájde ochranu. Tak teda ten, čo mnohých vyštváľal z otčiny, sám zahynul v cudzine. ¹⁰ A ten, ktorý dal mnohých poodhadzovať bez pohrebu, sám nemal pohreb, ani sa nedostal do otcovskej hrobky. Nepoľutoval ho však nik.

Vydrancovanie chrámu. - ¹¹ Keď sa kráľ dozvedel o týchto skutočnostiach, nazdával sa, že je v Júdsku povstanie. Preto vytiahol z Egypta so zverskou zúrivosťou a násilne zaujal mesto. ¹² Vojakom rozkázal zraziť bezohľadne každého, na koho narazia, ba pozabíjať aj tých, ktorí utečú hore na domy. ¹³ Tak nastalo vraždenie mladých i starých, ničenie mužov, žien i detí a zabíjanie panien i nemluvniat. ¹⁴ Za celé tri dni bolo osemdesiat tisíc obetí; štyridsať tisíc ich bolo povraždených a nie menej predaných do otroctva. ¹⁵ Ale tým sa neuspokojil; odvážil sa vkročiť aj do chrámu, najsvätejšieho na celej zemi. A Menelaus, ten zradca zákonov a vlasti, bol mu sprievodcom.

¹⁶ Nielenže chytal do svojich poškvrnených rúk posvätné nádoby, ale nehanebne porozhadzoval aj tie veci, ktoré venovali iní králi (a mestá) na ozdobu, slávu a česť miesta. ¹⁷ Antiochus nenahliadol pri svojej bezmedznej namyslenosti, že Vševládny sa nakrátko nahneval pre hriechy obyvateľov mesta, že preto bolo toto miesto vystavené takému pohrdnutiu. ¹⁸ Keby sa neboli dopustili toľkých hriechov, bol by musel aj tento odstúpiť od svojej bezočivosti hneď pri vstupe po zbičovaní ako kedysi Heliodor, ktorého poslal Seleukus poobzerať si pokladnicu. ¹⁹ Pán si však nevyvolil národ pre miesto, ale miesto kvôli ľudu. ²⁰ Preto aj to miesto, ktoré malo neskôr mať účasť na šťastí národa, malo svoj podiel aj na jeho ťažkostiach. A to, ktoré bolo opustené za hnevu Všemohúceho, malo byť opäť povýšené po uzmiernení Vševládara vo všetkej svojej sláve.

²¹ Antiochus teda odniesol z chrámu tisícosemsto talentov a čo najrýchlejšie sa odobral do Antiochie. Vo svojej pýche sa nazdával, že zem urobí splavnou a more zas schodným - v nadutosti svojej mysle. ²² Zanechal úradníkov, aby týrali ľud; v Jeruzaleme to bol Filip, rodom Frýg, ale v spôsoboch bol barbarskejší ako ten, ktorý ho ustanovil. ²³ Na Garizime bol zas Andronikus. A taktiež Menelaus, ktorý sa horšie zachoval voči spoluobčanom ako iní.

²⁴ Nanajvýš rozhorčený na židovských občanov vyslal nenávideného vodcu Apolonia s vojskom dvadsiatich dvoch tisícov a rozkázal mu pobiť všetkých v dospelom veku; ženy a mládež mal predať. ²⁵ On aj pritiahol do Jeruzalema, ale tváril sa celkom nevinne. A tak sa správal až do svätého sobotného dňa. Keď však videl, že Židia svätia deň, rozkázal svojim ľuďom, aby sa chopili zbrane. ²⁶ Potom dal pobiť všetkých, ktorí si vyšli pozrieť hru, so zbraňou vnikol do mesta a vyvraždil veľké množstvo ľudu. ²⁷ Júda Machabejec sa stiahol aj s inými deviatimi na púšť a živil sa po horách so svojimi na spôsob zveri. Stále sa totiž živili rastlinnou stravou, aby sa uchránili pred poškvrnením.

III. Epifanes utláča Židov 6, - 7,42

2Mach6

VI. Znesvätenie chrámu a zákaz židovskej posvätnnej tradície. - ¹ Čoskoro potom vyslal kráľ istého starca pôvodom z Athén donucovať Židov, aby odpadli od otcovských zákonov a neriadili sa Božími príkazmi. ² Mal tiež znesvätiť jeruzalemský chrám a pomenovať ho menom Zeusa Olympského; a ten na Garizime mal, vzhľadom na povahu tamojších obyvateľov, nazvať menom Zeusa Pohostinného.

³ To bol príval zloby, priťažký a odporný najmä obyčajnému ľudu. ⁴ Lebo pohania naplnili chrám výstrednosťami a radovánkami, bavili sa tam so smilnicami a vo svätých nádvoríach sa stýkali so ženami, ba vnášali dovnútra aj neslušné veci ⁵ a obetný oltár naplňali neprístojnosťami, ktoré zákony nedovoľovali. ⁶ Nebolo možné svätiť soboty, zachovávať otcovské sviatky; ba nik sa už nesmel ani priznať, že je Židom.

⁷ Po krutom donucovaní vláčili ich k obete, ktorá sa konávala každý mesiac na deň kráľových narodenín. Alebo keď bol Dionýzov sviatok, nútili Židov, aby sa zúčastnili na sprievode s brečtanovými vencami.

⁸ Do susedných gréckych miest tiež došlo nariadenie, a to na popud Ptolemea, aby takisto postupovali proti Židom a donucovali ich obetovať; ⁹ a takých, ktorí by nechceli prestúpiť na grécke mravy, aby usmrtili. Bolo, pravda, aj vidieť, aká nastala bieda. ¹⁰ Tak udali dve ženy, ktoré obrezali svojich synov. Zavesili im nemluvňatá na prsia, verejne ich viedli mestom a potom zhodili z múru. ¹¹ Keď sa zasa iní zhromaždili do najbližších jaskýň, aby tajne svätili sobotu, a udali ich Filipovi, boli upálení, pretože sa vzdali svojej obrany z veľkej úcty pred sviatočným dňom.

Napomenutie spisovateľovo. - ¹² Prosím však čitateľov, ktorým raz príde do ruky táto kniha, aby sa nepozastavovali nad tými ťažkými navštíveniami; nech si uvážia, že tie tresty nie sú na záhubu, ale na poučenie nášho národa. ¹³ Veď práve to je dôkazom veľkého dobrodenia, keď sa bezbožníci neponechávajú na svojvôľu, ale ak ich hneď stíhajú tresty! ¹⁴ U iných národov zhovievavo čaká Pán s navštívením, až kým sa nenaplní miera ich hriechov, s nami sa však rozhodol zaobchádzať inak, aby sa nemusel na nás pomstiť až potom, keď už došli naše hriechy k vrcholu. ¹⁶ Preto nám nikdy neodníma svoje milosrdenstvo, ale poučuje navštívením: svoj ľud však neopúšťa. ¹⁷ Toľko na povzbudenie! Ale po tejto skromnej poznámke vráťme sa k rozprávaniu.

Mučenícka smrť Eleazara. - ¹⁸ Istý Eleazar, jeden z popredných zákonníkov, muž hoc aj pokročilého veku, predsa krásneho výzoru tváre, bol nútený jesť bravčové mäso, pričom mu násilne otvárali ústa. ¹⁹ Ale on radšej volil slávnu smrť než potupný život a dobrovoľne šiel k mučidlu, ²⁰ keď to už vyplývalo. Takto postupovať bolo povinnosťou tých, ktorí sa vytrvalo bránili proti tomu, čo nie je dovolené požívať, pri všetkej láske k životu.

²¹ Tí, čo dozerali nad nezákonnou obetnou hostinou, odvedli muža nabok a vzhľadom na dávnu známosť s ním ho nahovárali, aby si dal priniesť mäso podľa svojej žiadosti, nech si ho sám pripraví a nech naoko je ako z obetného mäsa podľa kráľovho rozkazu, ²² aby sa tým činom vyhol smrti; a že mu pre dávne priateľstvo poskytnú ohľaduplné zaobchádzanie.

²³ On však urobil rozhodnutie o zajať hodné svojho veku a dôstojnosti starca, prirodzenej šľachetnosti svojich šedín i krásneho života od mladí, ba viac, v úplnom súlade so svätým, od Boha daným zákonom. Odpovedal rýchlo a povedal, nech ho radšej pošlú do podsvetia! ²⁴ „Lebo“ - riekol - „nesluší sa na náš vek pretvárať sa. Veď mnohí mladíci by sa mohli domnievať, že deväťdesiatročný Eleazar prestúpil na pohanstvo, ²⁵ a tak by sa mohli pomýliť pre moju pretváрку a trošku nestáleho života. Ja však by som si privolať len odpor a hanbu na moju starobu. ²⁶ A keby som nateraz aj unikol ľudským mukám, rukám Všemohúceho neuniknem ani živý, ani mŕtvy. ²⁷ Preto sa teraz mužne rozlúčim so životom a ukážem sa hodným svojej staroby. ²⁸ Mladíkom zase zanechám šľachetný príklad, ak ochotne a bez bázne podstúpim smrť za vznešené a sväté zákony.“ S týmito slovami išiel hneď, aby ho umučili.

²⁹ Spreádzali ho tí, ktorí síce krátko predtým boli k nemu milí, ale po jeho slovách sa rozbesnili, lebo si mysleli, že hovoril z blúznivej odvahy. ³⁰ Už pod ranami dokonával, keď si zavzdychal a riekol: „Pán, ktorý má svätú múdrosť, vie, že hoci som mohol vyhnúť smrti, na tele síce znášam kruté muky bičovania, ale v duši rád trpím z bázne pred Bohom.“ ³¹ Tak dokončil a zanechal svoju smrť nielen mladíkom ale väčšine národa za vzor veľkodušnosti a ako pamiatku statočnosti.

VII. Mučeníctvo siedmich bratov a ich matky. - ¹ Tiež sa stalo, že bolo zatknutých sedem bratov aj s matkou. Kráľ ich dal trýzniť korbáčmi a remeňmi, aby ich tak donútil požívať nedovolené bravčové mäso.

² Tu sa jeden z nich ujal slova a v mene ostatných povedal: „O čom nás chceš vyšetrovať a čo sa chceš od nás dozvedieť? Hotoví sme radšej zomrieť, ako prestúpiť otcovské zákony.“ ³ Na to sa kráľ rozzúril a rozkázal rozpáliť panvy a kotly. Len čo boli rozžeravené, ⁴ okamžite rozkázal tomu, čo hovoril v mene ostatných, vyrezať jazyk a na spôsob Skýtov stiahnuť mu kožu z hlavy a poodtínať ruky i nohy. A ostatní bratia aj s matkou sa museli na to pozerieť. ⁵ Keď už bol celkom znetvorený, dal ho ešte živého priniesť na ohnište a smažiť na pekáči. Kým sa šírila tuhá para z pekáča, vzájomne sa s matkou povzbudzovali, aby statočne zomreli. ⁶ Hovorili: „Pán, Boh, to vidí a istotne sa zmiluje nad nami, ako to zreteľne vyjadril Mojžiš vo svojej karhavej piesni, kde hovorí: „Zmiluje sa nad svojimi služobníkmi.“

⁷ Keď prvý tým spôsobom dokonal, priviedli druhého na potupné týranie. Stiahli mu z hlavy kožu aj s vlasmi a pýtali sa ho, či bude jest', prv než by ho na tele úd po úde mučili. ⁸ On však odpovedal materinskou rečou a zvolal: „Nie.“ Preto aj tento rad radom podstúpil také muky ako prvý. ⁹ Keď už dodychoval, zvolal: „Ty zlostník, odstraňuješ nás síce z časného života, ale Pán všehomíra, pre ktorého zákony zomierame vzkriesi nás pre večný život.“

¹⁰ Po ňom sa tretí stal predmetom posmechu. Keď žiadali od neho jazyk, rýchlo ho vyplazil, potom smelo vystrel ruky ¹¹ a statočne povedal: „Z neba som ich dostal, ale pre (Božie) zákony ich nepokladám za nič, lebo sa nádejam, že ich opäť dostanem od neho.“ ¹² I zarazil sa kráľ aj so svojou družinou nad mladíkovou srdnatosťou, že za nič nepokladal muky.

¹³ Keď tak dokonal, zohavili aj štvrtého tými istými mukami. ¹⁴ Krátko pred skonom takto hovoril: „Pod ľudským násilím spokojne zomiera ten, komu Boh vlieva nádej, že ho opäť vzkriesi. Ale pre teba niet vzkriesenia k životu.“

¹⁵ A hneď priviedli piateho a zohavili ho. On však pozrel na neho a povedal: ¹⁶ „Máš síce moc nad ľuďmi a robíš si, čo chceš, hoci si smrteľný, ale nenazdávaj sa, že Boh opustil náš národ. ¹⁷ Len pohovej a uvidíš jeho veľkú moc a ako potrápi teba i tvoje potomstvo!“

¹⁸ Po ňom priviedli šiesteho. Keď už zomieral, povedal: „Nemýľ sa zbytočne! My toto trpíme za seba, lebo sme sa prehrešili proti svojmu Bohu. Preto prišla aj táto hrôza. ¹⁹ Nemysli si však, že ti to prejde bez trestu, keď si sa odvážil bojovať proti Bohu!“

²⁰ Nezvyčajne vzácna a hodna obdivu i slávnej pamiatky je však ich matka. Ved' v jedinom dni videla zomierať sedem svojich synov! Ale znášala to vyrovnane, lebo jej myseľ bola posilňovaná nádejou v Pána. ²¹ Naplnená šľachetným zmýšľaním povzbudzovala každého z nich v materinskej reči. Svoju ženskú myseľ upevňovala mužskou odvahou ²² a povedala im: „Neviem, ako ste povstali v mojom lone; ja som vám nedarovala ani dych, ani život, ba ani údy som umele neusporadovala na vytvorenie každého z vás. ²³ Preto Stvoriteľ sveta, ktorý spôsobuje vznik človeka a vytvára bytie všetkých vecí, opäť vám dá dych i život zo svojho milosrdenstva, ako si vy teraz neceníte seba samých pre jeho zákony.“

²⁴ Antiochus však, ktorý si namýšľal, že ním opovrhne, a podľa hlasu ju upodozrieval, že ho tupí, nielenže chcel slovami prehovoriť aspoň toho najmladšieho, ale aj prisážno ho ubezpečoval, že ho obohatí, že mu pripraví šťastie, ba dokonca že ho urobí svojím dôverníkom a dá mu všetko potrebné, ak odpadne od otcovských zákonov. ²⁵ Ale mladík sa nechcel nijako dať na to nachytať. Preto si kráľ predvolal matku a naliehal na ňu, aby radila chlapcovi, žeby sa (hl'adel) zachránil. ²⁶ Keď ju dlho nahováral, vyhlásila, že prehovorí svojho syna. ²⁷ Naklonila sa teda k nemu a na posmech ukrutnému tyranovi vrela materinskou rečou: „Syn môj, zmiluj sa nado mnou, ktorá som ťa deväť mesiacov v živote nosila, tri roky nadávala, živila som ťa a starostlivou opaterou priviedla až do tohto veku. ²⁸ Prosím ťa, dieťa moje, pozri na

nebo a na zem, všimni si všetko, čo je na nich, a poznáš, že Boh ich stvoril z ničoho a že ľudské pokolenie takisto povstalo.²⁹ Neboj sa tohto kata, ale ukáž, že si hoden svojich bratov! Podstúp smrť, aby som ťa opäť získala aj s tvojimi bratmi v deň onoho zmilovania.“

³⁰ Kým ona ešte takto vravela, mladík prehovoril: „Na koho čakáte? Neposlúchnem kráľov rozkaz; poslúcham príkaz Zákona, ktorý dostali naši otcovia skrze Mojžiša.³¹ Ale ty, ktorý vymýšľáš všetku zlobu proti Židom, neunikneš Božím rukám.³² My totiž trpíme pre svoje hriechy.³³ Hoc sa aj živý Boh zakrátko na nás hnevá, aby nás pokarhal a potrestal, ale opäť sa zmieri so svojimi služobníkmi.³⁴ Ty bezbožník, najničomnejší zo všetkých ľudí, ktorý dvíhaš ruku na jeho sluhov, nevypínaj sa zbytočne vo svojej pýche a v neistých nádejach.³⁵ Ešte si neušiel súdu všemohúceho a vševidiaceho Boha.³⁶ Naši bratia si síce vytrpeli krátke súženie, ale teraz sú účastní na živote večnom, zmluvou od Boha sľúbenom. Ty si však pri Božom súde odniesieš spravodlivé tresty za svoju nadutosť.³⁷ Ako moji bratia, tak i ja vydávam (na mučenie) svoje telo i dušu za otcovské zákony a vyzývam Boha, aby bol skoro milostivý národu, a ty aby si bol mukami a trestom donútený vyznať, že on jediný je Boh;³⁸ na mne však a na mojich bratoch aby prestal hnev Všemohúceho, ktorý spravodlivo zastihol celý náš národ.“

³⁹ Vtedy sa kráľ rozhneval a ešte ukrutnejšie zúril proti tomuto než proti ostatným, lebo ťažko niesol jeho posmešné reči.⁴⁰ Nepoškvrnený a s plnou nádejou v Pána skončil aj tento svoj život.

⁴¹ Naposledy, po synoch, dokonala aj matka.

⁴² Toľko stačí povedať o obetách a nesmiernych mukách.

IV. Veľké víťazstvo Júdu Machabejca za Epifanesa 8, - 10,8

2Mach8

VIII. Machabejec sa pripravuje na odboj. - ¹ Júda Machabejec a jeho druhovia prichádzali tajne okľukami do osád, zvolávali svojich súkmeňovcov, zhromažďovali okolo seba takých, čo zostali verní židovstvu, a tak zohnali asi šesťtisíc mužov.² Vyzývali Pána, aby zhliadol na svoj ľud, ktorý všetci šliapu, aby sa zľutoval nad chrámom, ktorý znesväcujú bezbožníci,³ aby sa tiež zmiloval nad hynúcim mestom, ktoré malo byť čoskoro zrovnané so zemou, aby vypočul krv, ktorá volá k nemu,⁴ a konečne aby sa rozpomenul na zločinné vraždenie nevinných detí a na rúhania, vyslovené proti jeho menu, a aby ukázal, že má v nenávisti všetko zlé.

⁵ Keď mal Machabejec svoj ľud pohromade, pohania mu už viac nemohli odolať, pretože (predošlý) Pánov hnev sa obrátil na milosrdenstvo.⁶ Neočakávane prepadával mestá a dediny a pálił ich; zaberall vhodné miesta, pričom premohol nie málo nepriateľov a obracal ich na útek.⁷ Na takéto prepady si najradšej vyberal za spoločníka noc. Chýr o jeho udatnosti sa širil na všetky strany.

Nikanorova výprava. - ⁸ Keď Filip videl, že ten muž dosiahol zakrátko veľký úspech - pretože mu často prialo šťastie, takže stále napredoval, - napísal Ptolemeovi, miestodržiteľovi Celosýrie a Fenície, aby sa postaral o podporu kráľovej veci.⁹ On hneď povolal Nikanora, syna Patroklovho, jedného zo svojich popredných priateľov, dal mu nie menej ako dvadsaťtisíc ozbrojencov zo všetkých národov a poslal ho, aby vyhladil celý židovský národ. Ako vojvodu mu pridell Gorgiáša, veľmi skúseného bojovníka.

¹⁰ Nikanor sa rozhodol, že daň v sume dvetisíc talentov, ktorú mal kráľ odviesť Rimanom, zaokryje odpredajom židovských zajatcov.¹¹ A hneď aj poslal do prímorských miest výzvu na výkup židovských otrokov. Sľuboval, že bude dávať deväťdesiat otrokov za jeden talent. Vtedy nemal tušenia o treste, ktorým ho mal postihnúť Všemohúci.

¹² Júda sa však dozvedel o Nikanorovom príchode. Ale keď svojim oznámil, že sa blíži vojsko,¹³ zbabelci a tí, čo nedôverovali v Božiu spravodlivosť, sa rozutekali.¹⁴ Iní zas predávali všetko, čo im zostalo, a zároveň sa modlili k Pánovi, aby ich vyslobodil od zločinného

Nikanora, ktorý ich predal už pred bojom.¹⁵ A keby to (Boh) nechcel urobiť kvôli nim samým, nech to urobí aspoň pre zmluvu s ich otcami a kvôli svojmu vznešenému a velebnému menu, ktorým sa (Židia) označovali.

¹⁶ Machabejec teda zvolal svojich ľudí, šesťtisíc na počet. Povzbudzoval ich, aby sa neľakali nepriateľov, ani neklesali na mysli pre množstvo pohanov, ktorí nespravodlivo tiahnu proti nim, ale aby statočne bojovali; ¹⁷ aby mali pritom pred očami zneuctenie, ktoré tamtí v svojej zločinnosti vykonali na svätom mieste, ako aj znásilnenie potupeného mesta a zrušenie poriadku, zdedeného od otcov. ¹⁸ „Oni zaiste dôverujú zbraniam a svojej bezočivej odvahe hovoril, my však dôverujeme vo všemohúceho Boha, ktorý jediným pokynom môže zničiť nielen tých, čo proti nám tiahnu, ale aj celý svet. ¹⁹ Okrem toho im pripomenul pomoc, ktorú kedysi dostávali (od Boha) ich predkovia, ako pomoc proti Sennacheribovi, keď zahynulo stoosemdesiatpäťtisíc, alebo bitku proti Galaťanom v Babylonii, kde vytiahlo do boja spolu osemtisíc mužov okrem štyroch tisícov Macedónčanov. Po zatlačení Macedónčanov, tých osemtisíc s pomocou, ktorú dostali z neba, zničilo až stodvadsaťtisíc (nepriateľov) a odniesli si aj bohatú korisť.

²¹ Tak im dodal odvahy, že boli hotoví aj zomrieť za zákon a vlasť. Potom rozdelil vojsko na štyri oddiely. ²² Svojich bratov Šimona, Jozefa a Jonatána ustanovil za vodcov jednotlivých oddielov: každému podriadil tisíc päťsto mužov. ²³ Keď dal Eleazar čítať z posvätnéj knihy, vydal (Júda) heslo: „S Božou pomocou! Potom sám prevzal vedenie prvého oddielu a vytiahol proti Nikanorovi.

Víťazstvo nad Nikanorom. - ²⁴ Keďže mali za spojenca Všemohúceho, podarilo sa im pobiť z nepriateľov vyše deväťtisíc mužov, väčšiu časť Nikanorovho vojska zranili a dokaličili a všetkých ostatných prinútili na útek. ²⁵ Tým, ktorí ich prišli kupovať, pobrali peniaze a prenasledovali ich dosť ďaleko. ²⁶ Vrátili sa však, lebo čas súril. Bol totiž deň pred sobotou; preto ich nemohli ďalej prenasledovať. ²⁷ Pozbierali po nich zbrane, pobrali korisť po nepriateľoch, svätili sobotu a nesmierne chválili a velebili Pána, ktorý ich chránil až po tento deň a začal im opäť preukazovať svoje milosrdenstvo. ²⁸ Po sobote nadelili z koristi poškodencom, tiež vdovám a sirotám. Z ostatku nadelili svojim deťom. ²⁹ Keď to dokončili, konali spoločnú modlitbu a prosili milosrdného Pána, aby sa dokonale zmieril so svojimi služobníkmi.

Porážka Timoteja a Bakchidesa. - ³⁰ Bojovali aj s vojakmi Timoteja a Bakchidesa; pobili z nich vyše dvadsaťtisíc. Zmocnili sa vysoko položených a mimoriadne dôležitých pevností. Bohatú korisť podelili rovnakým dielom medzi sebou a (dali z nej) poškodeným aj sirotám, vdovám a starcom. ³¹ Ich zbrane starostlivo pozbierali a všetky uložili na vhodných miestach; ostatnú korisť však priniesli do Jeruzalema. ³² Zabili Fylarchesa, Timotejovho zločinného bojovníka, ktorý pripravil Židom nejednu krivdu. ³³ Pri oslave víťazstva v rodnom meste upálili tých, ktorí zapálili sväté dvere a spolu s Kalistenesom utiekli do jedného domu. Tak dostal primeranú odmenu za svoju bezbožnosť.

Útek Nikanora. - ³⁴ Nikanor však, naničhodník, ktorý priviedol tisíc kupcov, aby kupovali židovských (otrokov), ³⁵ bol s Božou pomocou pokorený tými, ktorých nemal za nič. Musel odložiť nádherné rúcho a opustený utekal z krajiny ako zbehnutý otrok, až došiel do Antiochie, celý nešťastný z toho, že mu zničili vojsko. ³⁶ On si zaumienil, že daň pre Rimanov vyrovná jeruzalemskými zajatcami, ale teraz musel vyhlásiť, že za Židov bojuje ich Boh a že Židia sú takto nezraniteľní, lebo sa pridriavajú zákonov, ktoré im on ustanovil.

IX. Prekazené vydrancovanie chrámu. - ¹ Asi v tom čase sa musel Antiochus s hanbou vracat' z perzských krajov. ² Vnikol totiž do mesta Persepolis a pokúšal sa olúpiť chrám a

zmocniť sa mesta. Ľud sa však zbehol, chopil sa zbraní a útok odrazil. Obyvateľstvo zahnilo Antiocha na útek a tak musel s hanbou odtiahnuť.

³ Keď bol pri Ekbatanách, dozvedel sa, čo sa prihodilo Nikanorovi a Timotejovým oddielom. ⁴ V návale hnevu sa vtedy nazdával, že aj potupu svojho zahňania dá pocítiť Židom. Preto rozkázal pohoničovi hnať bez zastávky, aby čím skôr urazil cestu. Ale už sa nad ním vznášal trest z neba. Ved' vo svojej pýche takto hovoril: „Z Jeruzalema urobím židovský cintorín, keď ta prídem.“

Nemoc Antiocha Epifanesa. - ⁵ Ale vševidiaci Pán, Boh Izraela, zasiahol ho nevyhajtiteľnou a neviditeľnou ranou. Len čo vypovedal svoju vyhrážku, pochytila ho ukrutná bolesť čriev a hrozné vnútorné muky. ⁶ A celkom spravodlivo sa tak stalo, lebo sám týral vnútro iných mnohými novými mukami. Ale zo svojej pýchy ani tak nepopustil. ⁷ Ba úplne preniknutý nadutosťou sršal z neho ako oheň hnev proti Židom. A rozkázal popohnať ešte väčším cvalom. Tak sa stalo, že v šialenom behu vypadol z voza a pri páde utrpel taký náraz, že si povykrúcal všetky údy.

⁸ Ten, ktorý sa vo svojej nadľudskej namyslenosti nazdával, že môže rozkazovať morským vlnám, a ktorý si myslel, že na vázkach odváži najvyššie vrchy, bol zrazený k zemi, takže ho museli odniesť na nosidlách. Tým sa stal zjavným dôkazom Božej moci. ⁹ Ba z bezbožníkovho tela sa až tak sypali červy a jeho mäso sa už zaživa rozpadávalo za hrozných bolestí. Zápach z jeho rozkladu zaľahol na všetko vojsko v tábore. ¹⁰ Toho, čo sa len krátko predtým nazdával, že dosiahne nebeské hviezdy, nemohol nik vydržať pre neznesiteľný zápach.

¹¹ Konečne sa začal pod ťarchou súženia mierniť vo svojej prepiatej pýche a pod Božím bičom vstupovať do seba, lebo bolesti sa každým okamihom stupňovali. ¹² A keď už ani sám nemohol zniesť svoj zápach, vyslovil sa takto: „Je spravodlivé byť poddaným Bohu a smrteľník nech si spupne nenamýšľa, že je rovný Bohu.“

¹³ I modlil sa ten ničomník k Pánovi, ktorý sa už nemal nad ním zmilovať, a sľuboval, ¹⁴ že zabezpečí slobodu svätému mestu, ku ktorému sa ponáhlal dostať, aby ho zrovnal so zemou a obrátil na cintorín; ¹⁵ a že všetkých Židov, ktorých si zaumienil spolu aj s ich deťmi pohodiť (za pokrm) dravým vtákom a divým zverom, nakoľko vraj nie sú hodní ani pohrebu, zrovnoprávni s Aténčanmi; ¹⁶ a tiež si zaumienil ozdobiť svätý chrám, ktorý predtým olúpil, nádhernými darmi a chcel mnohonásobne doplniť všetky sväte nádoby, ba z vlastných dôchodkov mienil hradiť aj výlohy spojené s obetami, ¹⁷ okrem toho sa chcel stať Židom a pochodiť celý obývaný svet, aby ohlasoval Božiu moc.

List Židom. - ¹⁸ Ale keď muky nijako neprestávali - došiel totiž na neho spravodlivý Boží trest -, v zúfalstve napísal Židom nasledujúci list na odprosenie s takýmto obsahom:

¹⁹ „Výborným občanom, Židom, mnoho pozdravov posiela a zdravie i šťastie želá kráľ a vladár Antiochus. ²⁰ Ak sa máte dobre vy a vaše deti a všetko sa vám darí podľa vášho prania, vzdávam za to Bohu najväčšiu vďaku. Svoju nádej skladám už len v nebeského (Boha). ²¹ Nemoc ma síce pripútava k posteli, ale láskyplne si spomínam na vašu úctu a oddanosť voči mne. Keď som sa vracal z perzských krajov, upadol som do ťažkej choroby, a preto som pokladal za potrebné postarať sa o všeobecnú istotu. ²² Nezúfam nad sebou, lebo mám pevnú nádej, že vyviaznem z tejto choroby. ²³ Predsa však uvažujem ako môj otec, ktorý svojho času, keď sa vydával na výpravu do náhorných krajov, určil si nástupcu, ²⁴ aby - keby sa mu prihodilo niečo neočakávané alebo by sa mu naskytla nejaká ťažkosť - obyvatelia krajiny vedeli, komu bola prenechaná správa, a tak boli uchránení od nepokojov; ²⁵ ďalej mám na zreteli aj to, že susední mocnári, ktorí hraničia s naším kráľovstvom, len číhajú na vhodnú príležitosť a s napätím čakajú, čo sa (so mnou) stane; preto som určil za kráľa svojho syna Antiocha, ktorého som mnohým z vás častejšie zveroval a odporúčal, keď som odchádzal do náhorných krajov. Napísal som mu list, ktorého odpis pripojujem. ²⁶ Preto vás žiadam a prosím, aby ste pamätali na dobrodenia, ktoré som vám preukazoval či už všetkým, alebo jednotlivcom, a aby ste

zachovali v svojej priazni mňa i môjho syna. ²⁷ Som presvedčený, že on bude s miernosťou a láskavosťou pokračovať v mojich zásadách a že si dobre porozumie s vami.“

Smrť Epifanesa. - ²⁸ V strašných bolestiach, aké spôsoboval iným, dokončil svoj život vo vrchoch v cudzine najbiednejšou smrťou ten vrah a bohorúhač. ²⁹ Jeho mŕtvolu vzal so sebou jeho miláčik Filip. On potom odišiel do Egypta k Ptolemeovi Filometorovi, lebo sa Antiochovho syna bál.

2Mach10

X. Očista chrámu. - ¹ Machabejec a jeho prívrženci zase zaujali s Pánovou pomocou chrám a mesto. ² Rozvŕali (pohanské) oltáre, ktoré postavili pohania na námestí, ako aj posvätné (pohanské) miesta. ³ Potom očistili chrám a postavili (v ňom) nový oltár. Z kameňov vykresali oheň, vzali z ohňa a po dvojročnej prestávke začali opäť prinášať obetu. Zažihali zase kadidlo a svietniky a kládli predkladné chleby. ⁴ Keď to vykonali, padli na zem a prosili Pána, aby už nedopustil na nich také nešťastie a aby ich trestal miernejšie, keby aj niekedy znovu hrešili, ale aby ich nevydával bohorúhavým a barbarským pohanom.

⁵ Práve ten istý deň, v ktorý kedysi pohania chrám poškvrnili, stalo sa aj očistenie chrámu, totiž dvadsiateho piateho dňa toho istého mesiaca kislea. ⁶ S radosťou konali osem dní oslavy, ako (robievali) na slávnosť Stánkov, rozpomínajúc sa na nedávnu slávnosť Stánkov, keď sa museli zdržovať na spôsob divých zverov po horách a v jaskyniach. ⁷ Preto nosili brečtanom ovenčené palice, zelené ratolesti a palmy a prespevovali chválospevy na počesť toho, ktorý im doprial šťastne očistiť svoj chrám. ⁸ Všeobecným rozkazom a rozhodnutím ustanovili pre celý židovský národ (za povinnosť), aby každoročne slávil tieto dni.

Časť druhá

Boje a víťazstvá Machabejcov až po smrť Nikanora 10, - 15,40

I. Júdove boje proti vojvodcom Antiocha Eupatora a proti susedným nepriateľom 10, - 13,26

Úvod. - ⁹ Takýto bol teda koniec Antiocha, ktorý sa nazýval Epifanes. ¹⁰ Teraz poukážeme na udalosti, ktoré sa odohrali za Antiocha Eupatora, syna onoho bezbožníka. Pri vojnových útrapách sa obmedzíme len na najpotrebnejšie. ¹¹ Keď prevzal vládu do svojich rúk, vymenoval za ríšskeho správcu istého Lyziáša, hlavného veliteľa Celosýrie a Fenície. ¹² Ptolemeus totiž, zvaný Makron, bol prvý, ktorý sa usiloval zaobchádzať so Židmi spravodlivo - najmä pre bezprávie, ktoré sa proti nim stalo - mienil urovnať ich záležitosti pokojnou cestou. ¹³ Jeho dôverníci ho preto obžalovali u Eupatora; ba všeobecne sa o ňom rozchyrovalo, že je zradcom, pretože opustil Filometora, ktorý mu zveril Cyprus, a prešiel k Antiochovi Epifanesovi. V krajnej sklúčenosti, keď už nemal možnosť čestne zastávať svoj úrad, požil jed a urobil koniec svojmu životu.

Júdov boj proti Edomčanom. - ¹⁴ Gorgiáš, vtedajší veliteľ oných krajín, najal si cudzích žoldnierov a všade podnecoval do boja proti Židom. ¹⁵ Súčasne znepokojovali Židov aj Edomčania, ktorí držali (vo svojej moci) výhodne položené pevnosti. Prijímali zbehov z Jeruzalema a svojimi prepadmi podnikali boje.

¹⁶ Machabejcovi prívrženci však vyzývali v modlitbe a prosili Boha, aby im bol spojencom. Potom zaútočili na pevnosti Edomčanov. ¹⁷ Rozhodným útokom sa zmocnili tých miest, všetkých, čo boli na hradbách, zahnali a na koho narazili, toho zabili. Pobili z nich nie menej ako dvadsaťtisíc mužov. ¹⁸ Uteklo však nie menej ako deväťtisíc mužov na dve veľmi dobre opevnené veže, ktoré boli vybavené všetkým, čo je za obliehania potrebné.

¹⁹ Na obliehanie týchto miest zanechal Machabejec Šimona, Jozefa a Zacheja a dostatočný počet vojska; sám sa však odobral tam, kde bol pre boj potrebnjší. ²⁰ Lenže Simonovi bojovníci sa ulakomili na peniaze a dali sa podplatiť od ľudí na vežiach. Dostali sedemdesiatisíc drachiem a za to dovolili niektorým utiecť. ²¹ Keď sa Machabejec dozvedel o tomto prípade, zvolal veliteľov a vyčítal im, ako mohli zapredať za peniaze svojich bratov a na svoju hanbu nechať utiecť nepriateľov. ²² Dal ich ako zradcov zabiť a potom rýchle dobyl tie dve veže. ²³ Keďže mal šťastie vždy, kedykoľvek sa chopil zbrane, pobil aj na tých dvoch pevnostiach vyše dvadsaťtisíc.

Porážka a smrť Timoteja. - ²⁴ Timotej však - ten, ktorého predtým Židia porazili - zobral početné cudzinecké oddiely a zhromaždil aj veľké množstvo ázijskej jazdy. I pritiahol, aby zbraňou dobyl Júdsko. ²⁵ Keď sa približoval, Machabejec a jeho ľudia sa obrátili na Boha s prosbou o pomoc. Hlavy si posypali zemou a bedrá opásali kajúcimi rúchami. ²⁶ Pri podstavci oltára padli na kolena a modlili sa, aby sa nad nimi zmiľoval a aby bol nepriateľom ich nepriateľov a protivníkom ich protivníkov, ako hovorí zákon.

²⁷ Keď vstali od modlitby, vzali zbrane, vytiahli ďaleko od mesta a zastavili sa až vtedy, keď sa dostali do blízkosti nepriateľov. ²⁸ Práve pri východe slnka zaútočili obe strany. Jedni mali záruku svojho šťastia a víťazstva v dôvere v Boha a vo svojej statočnosti - druhí sa zas nechali v bojoch viesť len svojou vášňou.

²⁹ Keď sa boj stával ozaj prudkým, ukázalo sa nepriateľom z neba päť skvelých mužov na koňoch so zlatými uzdami, ktorí sa postavili na čelo Židov. ³⁰ Dvaja vzali Machabejca medzi seba, kryli ho svojou výzbrojou a chránili pred zranením. Ale na nepriateľov hádzali strely a blesky. Tak boli tým omráčení a oslepení, že padali v najväčšom zmätku. ³¹ Zabitých bolo dvadsaťtisícpäťsto mužov a šesťsto jazdcov.

³² Timotej sám utiekol do veľmi, silnej pevnosti, zvanej Gazara, ktorej veliteľom bol Chereas. ³³ Machabejec a jeho ľudia s nadšením obliehali pevnosť štyri dni. ³⁴ Obláhnutí dôverovali v pevnosť miesta, nadmieru sa rúhali a vyvolávali potupné reči. ³⁵ Keď zasvitol piaty deň, dvadsiati mladíci z Machabejcových ľudí, rozpálení hnevom pre rúhanie, mužne vyrazili na múr a v divokej rozhorčenosti zrazili každého, kto im prišiel do cesty. ³⁶ Takisto vyrazili aj iní proti obláhnutým, z iných miest obkľúčovacieho postavenia a podpálili veže; potom zapálili hranicu dreva a tých rúhačov zaživa spálili. Iní zas roztĺkli brány, ktorými vpustili ostatné vojsko dnu, a tak zaujali mesto.

³⁷ Timoteja, ktorý sa skryl v akejsi cisterne, zabili; podobne aj jeho brata Chereasa a Apolofanesa. ³⁸ Po týchto činoch chválospevmi a ďakovnými piesňami dobrorečili Pánovi, ktorý preukázal Izraelovi také veľké dobrodenia a doprial im víťazstvo.

2Mach11

XI. Lyziášova výprava. - ¹ Lyziáš, kráľov poručník a príbuzný a spolu aj ríšsky správca, veľmi ťažko znášal posledné udalosti. V celkom krátkom čase ² zobral na osemdesiatisíc pešiakov, okrem jazdy, a tiahol proti Židom s úmyslom, že mesto osídli Grékmi, ³ ďalej, že použije chrám, ako ostatné pohanské svätyne, za zdroj príjmov a že bude veľkňazstvo každoročne predávať. ⁴ Na Božiu moc si však v svojej slepej namyslenosti ani nepomyslel; spoliehal sa na svojich desaťtisíc pešiakov, tisíc jazdcov a osemdesiat slonov. ⁵ Vtrhol do Júdska a priblížil sa k silnej pevnosti Betsure, ktorá je na stopäťdesiat stadií vzdialená od Jeruzalema, a dobýval ju.

⁶ Keď sa Machabejcovi bojovníci dozvedeli, že oblieha pevnosť, za horekovania a v slzách spolu s ľudom prosili Pána, aby poslal dobrého anjela na záchranu Izraela. ⁷ Sám Machabejec sa prvý chopil zbrane a povzbudzoval aj iných, aby sa s ním vydali do nebezpečenstva a prispeli svojim bratom na pomoc.

⁸ Tak sa spolu odhodlane vydali na cestu. Keď už boli blízko Jeruzalema, zjavil sa im jazdec v bielom rúchu, ktorý išiel pred nimi mával zlatou zbraňou. ⁹ Tu všetci spoločne zvelebovali milosrdného Boha, a tak sa vzpružili na duchu, že boli hotoví zraziť nielen ľudí, ale aj najdivokejšie zvery a železné múry. ¹⁰ Pripravení do boja postupovali s nebeským spolubojovníkom, ktorého dostali z Pánovej láskavosti. ¹¹ Ako levy sa oborili na nepriateľov a zrazili z nich jedenásťtisíc pešiakov a tisícšesťsto jazdcov, všetkých ostatných zahnali na útek. ¹² Viacerí z nich boli ranení a zachránili si iba holý život. Aj sám Lyziáš sa zachránil iba hanebným útekom.

Dôsledok Lyziášovej porážky. - ¹³ (Lyziáš) v úvahe o svojej porážke, ktorú utrpel, prišiel k náhľadu - nakoľko mal dostatočný úsudok -, že Hebrejci sú nepremožiteľní, pretože ich spolubojovníkom je všemohúci Boh. Preto im poslal ¹⁴ odkaz, že sa s nimi dohodne o všetkom, čo je spravodlivé, ba presvedčovaním privedie aj kráľa k tomu, aby sa im stal priaznivcom. ¹⁵ Machabejec, ktorý mal na zreteli obecné blaho, súhlasil so všetkými Lyziášovými návrhmi. Kráľ zase prijal všetky podmienky, ktoré Machabejec písomne žiadal (potvrdiť) od Lyziáša pre Židov.

Lyziášov list Židom. - ¹⁶ Lyziáš napísal Židom list tohto znenia:

¹⁷ „Lyziáš posíla židovskému národu pozdrav. Vaši vyslanci Ján a Absalom odovzdali mi písomnú žiadosť a prosili odpoveď na predložené želania. ¹⁸ Čo muselo byť predložené aj kráľovi, predostrel som mu; a čo mu bolo možné, aj schválil. ¹⁹ Ak teda zostanete verní v ujednaných veciach, pousilujem sa i naďalej, aby som vám vymohol všetko najlepšie. ²⁰ Vaším i mojím vyslancom som prikázal, aby sa s vami dohodorili o podrobnostiach. ²¹ Majte sa dobre! Roku stoštyridsiateho ôsmeho, dvadsiateho štvrtého dioskora.“

Kráľov list Lyziášovi. - ²² Kráľov list obsahoval toto:

„Kráľ Antiochus posíla svojmu bratovi Lyziášovi pozdrav. ²³ Keďže náš otec bol prenesený medzi bohov, želáme si, aby sa mohli obyvatelia našej ríše pokojne venovať svojim zamestnaniam. ²⁴ Dupočuli sme sa, že Židia nesúhlasili s (násilným) prevodom na grécke mravy, ako požadoval náš otec, ale že si prajú svojský spôsob života, a preto si žiadajú, aby im boli ponechané ich zákony. ²⁵ Želáme si, aby nebol ani tento národ nespokojný, a preto nariaďujeme, aby sa im navrátil chrám; takisto nech sa im povolí správať sa podľa zvykov ich predkov. ²⁶ Dobre teda urobíš, keď k nim pošleš a dohodneš sa s nimi, aby - keď sa dozvedia o našom rozhodnutí - boli dobrej mysle a radostne sa venovali vlastným úlohám.“

Kráľov list Židom. - ²⁷ Kráľov list, (venovaný) národu, bol tohto znenia:

„Kráľ Antiochus posíla židovskej veľrade a ostatným Židom pozdrav. ²⁸ Ak sa máte dobre, tak sa plní naše želanie. Čo sa nás týka, máme sa dobre. ²⁹ Menelaus nám zvestoval, že vraj pomýšľate na návrat (z boja), aby ste sa mohli venovať svojim zamestnaniam. ³⁰ Tým, ktorí sa vrátia až do tridsiateho xantika, zaručujeme ochranu. ³¹ Židia sa môžu správať svojimi predpismi o jedlách a vlastnými zákonmi ako predtým a nikto z nich nesmie byť nijakým spôsobom obťažovaný pre predošlé previnenie. ³² Posielame tiež Menelaa, aby vás tým uspokojil. ³³ Majte sa dobre! Roku stoštyridsiateho ôsmeho, pätnásteho xantika.“

List Rimanov Židom. - ³⁴ Aj Rimania im poslali list tohto obsahu:

„Rímski vyslanci Kvintus Memius a Títus Manlius posielajú židovskému národu pozdrav. ³⁵ Čo vám povolil Lyziáš, kráľov príbuzný, schvaľujeme aj my. ³⁶ Veci, ktoré on pokladal za potrebné predostrieť kráľovi, pošlite nám rýchle po niekom na preskúmanie, aby sme mohli podľa okolností podať svoju mienku. Sme totiž na ceste do Antiochie. ³⁷ Preto čím skôr pošlite niekoho, aby sme sa aj my dozvedeli o vašich želaniach. ³⁸ Majte sa dobre! Roku stoštyridsiateho ôsmeho, pätnásteho xantika.“

XII. Júda v boji proti mestám Joppe a Jamnia. - ¹ Po uzavretí tých zmlúv sa Lyziáš vybral ku kráľovi. Židia sa opäť venovali roľníctvu. ² Ale vojvodcovia v tých krajocho, Timotej a Apolonius, syn Geneov, ďalej Hieronym a Demofon a okrem nich aj Nikanor, miestodržiteľ Cypru, nedopriali im žiť v tichosti a v pokoji.

³ Vtedy sa ľudia z Joppe dopustili takejto hanebnosti: pozvali židovských spoluobčanov so ženami a deťmi, aby nastúpili na pripravené člny. Pritom ani znakom neprezradili svoju zlomyseľnosť, ⁴ lebo sa to dialo akoby podľa všeobecného uznesenia mesta. Oni aj zvolili, lebo si želali pokojne spolunažívať s nimi a nemali nijakého podozrenia. Ale keď vyšli na šire more, tam ich potopili, nie menej ako dvesto osôb.

⁵ Keď sa Júda dozvedel o tejto ukrutnosti, spáchanej na svojich súkmeňovcoch, oznámil to svojmu mužstvu. Potom vzýval Boha, spravodlivého sudcu, ⁶ a tiahol proti vrahom svojich bratov. V noci zapálil prístav, spálil im člny a tých, čo sa pokúsili o útek, poprekáľal. ⁷ A keďže to bolo uzavreté miesto, odtiahol s úmyslom, že sa zasa vráti a vykynoží všetkých obyvateľov Joppe.

⁸ Keď sa dozvedel, že obyvatelia Jamnie zamýšľajú vykonať to isté tamojším židovským osadníkom, ⁹ prepadol v noci aj Jamnijčanov, zapálil im prístav aj s loďstvom, takže bolo vidieť žiaru plameňov až do Jeruzalema, na dvestoštyridsať stadií.

Júda bojuje proti Arabom a mestu Kaspin. - ¹⁰ Keď sa odtiaľ vzdialili na deväť stadií, ako tiahli proti Timotejovi, prepadli ho Arabi, asi päťtisíc pešiakov a päťsto jazdcov. ¹¹ Po prudkej bitke dosiahli Júdovi bojovníci s Božou pomocou víťazstvo. Premožení kočovníci prosili Júdu, aby im podal pravicu, a sľubovali, že im odovzdajú svoje stáda a že ich budú aj ináč podporovať. ¹² Júda v presvedčení, že mu môžu ozaj v mnohom poslužiť, súhlasil s pokojným riešením. I podali si pravice a tí sa vrátili do svojich stanov.

¹³ Napadol aj isté mesto, menom Kaspin, ktoré bolo zo všetkých strán obohrané násypmi a múrmi. Bývali v ňom pohania zo všetkých kmeňov. ¹⁴ Jeho obyvatelia sa spoliehali na pevnosť múrov a na zásobu potravín. Pritom sa správali bezočivo, tupili Júdových ľudí, ba rúhali sa aj (Bohu) a vôbec hovorili neslušne. ¹⁵ Júdovi mužovia však vzývali mocného Pána všehomíra, ktorý za čias Jozueho zboril Jericho bez baranov a dobývacích strojov. Potom sa divoko hnali proti múrom. ¹⁶ Z Božej vôle zaujali mesto a previedli také nevýslovne veľké vraždenie, že neďaleké, dve stadiá široké jazero sa zdalo preplnené naplavenou krvou.

Júdovo víťazstvo nad Timotejom. - Odtiaľ tiahli ďalej a po pochode sedemstopäťdesiat stadií dorazili do Charaky k Židom, ktorí sa nazývali Tubinčania. ¹⁸ Timoteja však nezastihli v tých krajocho: keď nepochodil, vzdialil sa odtiaľ preč, ale na istom mieste zanechal veľmi silnú posádku. Tu vytiahli Dositeus a Sosipatros, vojvodcovia Machabejca, a pobili tých, ktorých Timotej zanechal v pevnosti, viac než desaťtisíc mužov. ²⁰ Machabejec sám rozdelil svoje vojsko na oddiely a na ich čelo postavil tých dvoch. Potom vytiahol proti Timotejovi, ktorý mal so sebou stodvadsaťtisíc pešiakov a tisícpäťsto jazdcov.

²¹ Keď sa Timotej dozvedel o Júdovom príchode, poslal ženy a deti aj so zásobami na ťažko dobyté miesto, zvané Karnion. Bol to celkom neprístupný kraj pre príkre miestne úľabiny. ²² Len čo sa zjavil prvý Júdov oddiel, prišiel na nepriateľov hrozný strach zo zjavenia Vševidiaceho. Čo najrýchlejšie sa dali na útek; jeden bežal sem, druhý tam, takže často boli od vlastných ľudí zranení a nabodnutí hrotmi mečov. ²³ Pritom ich Júda prenasledoval so všetkou prudkosťou a prebodával bezbožníkov. O život prišlo tridsaťtisíc mužov.

²⁴ Timotej sám padol do rúk oddielov Dositea a Sosipatra. Prosil, aby ho prepustili živého, pričom prefikane pripomínal, že má v moci rodičov mnohých a zas bratov iných, takže by sa im zle povodilo, keby ho usmrtili. ²⁵ Keď sa však viacnásobne a slávnostne zaručil, že ich vráti bez úrazu, prepustili ho, aby zachránili svojich bratov.

Júda dobýva mestá Karnion a Efron. - ²⁶ Potom vytiahol proti Karnionu a chrámu Atargaty a pobil dvadsaťpäťtisíc ľudí. ²⁷ Keď Júda zaujal tieto miesta, tiahol s vojskom aj proti opevnenému mestu Efronu, kde sa zdržoval Lyziáš so zástupmi rôznorodého vojska. Udatní

mladí bojovníci sa postavili pred múry a statočne sa bránili. Bolo tam veľké množstvo bojových strojov a striel.²⁸ Oni však vzývali Všemohúceho ktorý svojou mocou rozmetá silu nepriateľov, a zaujali mesto. Pobili v ňom asi dvadsaťpäťtisíc obyvateľov.

²⁹ Odtiaľ sa vybrali a tiahli proti Skýtopolu, ktorý bol na šesťsto stadií vzdialený od Jeruzalema.³⁰ Ale tamojší židovskí osadníci dosvedčovali, že Skýtopolitáni boli voči nim vždy blahosklonní, ba že aj v nepravých časoch zaobchádzali s nimi priateľsky.

³¹ Podľakovali sa im za to a vyzvali ich, aby aj naďalej boli blahosklonní k ich národu. Potom odišli do Jeruzalema, pretože už bolo bezprostredne pred sviatkom Týždňov.

Júdovo víťazstvo nad Gorgiášom. - ³² Po letných sviatkoch vytiahli proti Gorgiášovi, miestodržiteľovi Edomska.³³ On vytiahol s troma tisícmi pešiakov a so štyristo jazdcami.³⁴ Keď sa zrazili, padlo aj niekoľko Židov.³⁵ Ale akýsi Dositeus, odvážny jazdec z Bakenorových ľudí, zachytil Gorgiáša za plášť a násilne ho ťahal preč, lebo chcel toho prekliateho muža zajať živého. Vtom sa však oboril na neho ktorýsi z tráckych jazdcov a odťal mu rameno. Tak ušiel Gorgiáš do Maresy.

³⁶ Keď už boli Esdrisovi vojaci unavení od dlhého boja, vzýval Júda Pána, aby sa ukázal, že je ich spolubojovník a vodca boja.³⁷ Mocným hlasom zanôtil v materinskej reči bojovú pieseň, náhle vyrazil proti Gorgiášovým oddielom, a donútil ich na útek.

Júdova obeta za padlých. - ³⁸ Potom Júda zobral svoje vojsko a odviedol ho do mesta Odolam. Keďže nastával práve siedmy deň, posvätili sa podľa obyčaje a slávili tam sobotu.³⁹ Na druhý deň vyšli Júdovi ľudia, aby odniesli telá padlých, lebo už bolo nanajvýš treba, a uložili ich vedľa ich príbuzných do otcovských hrobov.⁴⁰ Tu našli pod oblekom u každého z padlých amulety modiel z Jamnie, čo zákon Židom zakazuje. Všetkým bolo zrejmé, že padli pre túto príčinu.⁴¹ Všetci vebili Pána ako spravodlivého sudcu, ktorý vyjaviť tajnosti.⁴² Potom sa začali modliť a prosili, aby im toto previnenie, ktorého sa dopustili, bolo úplne odpustené. Šľachetný Júda napomínal však ľud, aby sa chránil hriechov, keď na vlastné oči videli následky hriechu u padlých.

⁴³ Potom urobili medzi mužstvom zbierku, ktorá vyniesla dvetisíc drachiem striebra. Tieto poslal do Jeruzalema, aby bola prinesená obeta za hriechy. Bol to veľmi krásny a šľachetný skutok, lebo myslel na vzkriesenie.⁴⁴ Veď keby sa nebol nádejal, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by bývalo zbytočné a nerozumné modliť sa za mŕtvych.⁴⁵ Pamätal tiež, že je veľmi krásna odmena prichystaná pre tých, čo nábožne zosnuli.⁴⁶ Svätá a nábožná to myšlienka! Preto nariadil túto zmiernu obeť za mŕtvych, aby boli zbavení hriechu.

XIII. Biedna smrť Menelaova. - V stoštyridsiatom deviatom roku sa Júdovi ľudia dozvedeli, že Antiochus Eupator vytiahol s veľkým vojskom proti Júdsku² a s ním jeho poručník Lyziáš, ríšsky správca. Každý z nich mal grécke vojsko, v ktorom bolo stodesaťtisíc pešiakov, päťtisícristo jazdcov, dvadsaťdva slonov a tristo vozov, (obrných) kosákmi.

³ Tiež Menelaus sa k nim pripojil a s nevšednou pretvárkou dorážal na Antiocha, nie však preto, že by bol mal na zreteli záchranu svojej vlasti, ale chcel sa znovu dostať k svojmu úradu.⁴ Ale Kráľ kráľov vyvolal Antiochov hnev proti tomuto zločincovi. A keď Lyziáš ukázal na neho ako na pôvodcu všetkého nešťastia, rozkázal ho priviesť do Berey a tam ho dal zabiť podľa miestneho zvyku.⁵ Na tom mieste totiž bola veža vysoká päťdesiat lakťov, ktorá bola naplnená popolom. Na nej bol otáčavý prístroj, ktorým sa dalo zo všetkých strán vhodiť hocičo do popola.⁶ Tam vydávali na záhubu všetkých chrámových lupičov a ostatných veľkých zločincov.⁷ Taká smrť zastihla aj priestupníka zákona, Menelaa; ani len do zeme nemal byť pochovaný.⁸ A to sa stalo celkom podľa spravodlivosti. Veď sa dopustil mnohých hriechov proti oltáru, ktorého oheň i popol bol svätý! Preto ho zastihla smrť v popole.

Bojovná odvaha Židov. - ⁹ Kráľ sa však blížil s divokou zúrivosťou a chystal sa ešte horšie zaobchádzať so Židmi ako jeho otec. ¹⁰ Keď sa to Júda dozvedel, vyzval všetkých, aby dňom i nocou vzývali Pána, žeby ako vždy, tak aj teraz pomohol tým, ¹¹ ktorí boli v nebezpečenstve, že prídu o Zákon, vlasť a svätý chrám; a aby nedopustil, žeby sa dostal do područia rúhavých pohanov ľud, ktorý si len pred nedávnom trochu oddýchol.

¹² Všetci to robili spoločne a na kolenách prosili milosrdného Pána nepretržite tri dni v slzách a pôstoch. Potom ich Júda povzbudil a vydal rozkaz, aby sa pripravili. Sám sa však po porade so staršími rozhodol, že vytiahne (do boja) a s Pánovou pomocou zvedie rozhodný boj prv, než vtrhne kráľovské vojsko do Júdska a zmocní sa mesta. ¹⁴ Celkom sa odovzdal do moci Stvoriteľa sveta a svojich povzbudil, aby statočne bojovali až po smrť za svoje zákony, chrám, mesto, vlasť a zriadenie. Potom sa utáboril s vojskom pri Modeine.

¹⁵ Svojim vojakom dal za heslo: „Boh je naše víťazstvo! Potom vybral najudatnejších junákov, v noci prepadol kráľovský stan a pobil v tábore asi dvetisíc mužov. Zabil aj najväčšieho slona spolu s tými, ktorí boli v jeho veži. ¹⁶ Nakoniec zachvátil tábor strach a zmätok. Víťazoslávne odtiahli, ¹⁷ keď sa práve rozodnievalo. Že sa toho mohli dožiť, vďaka patrí Pánovi za jeho pomoc a ochranu.

Boj o Betsuru a uzavretie mieru. - ¹⁸ Kráľ už mal vyskúšanú odvahu Židov, preto sa pokúšal dobyť tie miesta podvodom. ¹⁹ Pritiahol k Betsure, židovskej pevnosti, ale bol odrazený; znovu zaútočil a opäť bol odrazený. ²⁰ Posádke totiž posielal Júda zásoby. ²¹ Ale akýsi Rodokus zo židovského vojska prezrádzal nepriateľom tajomstvá. Preto po ňom pátrali, chytili ho a zabili.

²² Kráľ opäť vyjednával s obyvateľmi Betsury, ponúkol mier a oni pristali. Potom odtiahol. ²³ Napadol Júdových ľudí, ale bol premožený. Tu došla správa, že ríšsky správca Filip vyvolal v Antiochii povstanie. To ho znepokojilo. Preto, aby uchlácholil Židov, podroboval sa im (vo všetkom) a prisahne pristával na všetky ich spravodlivé požiadavky. Zmieril sa s nimi a priniesol obeť. Úctivo sa zachoval voči chrámu a blahosklonne voči mestu. ²⁴ Láska prijal Machabejca a ustanovil ho za miestodržiteľa (nad územím) od Ptolemaidy až po územie Gerenitov.

²⁵ Potom sa odobral do Ptolemaidy. Ale obyvatelia Ptolemaidy si sťažovali na priateľskú dohodu; rozhorčovali sa totiž nad ustanoveniami, ktoré by boli chceli pozmeniť. ²⁶ Tu vystúpil Lyziáš na rečníšte a obhájil dohodu (dôvodmi), ako len mohol. Presvedčoval ich, chlácholil, až si získal ich dôveru. Potom sa odobral do Antiochie. Tak sa odohral kráľov príchod a jeho návrat.

Šťastné boje Júdu za Demetria Sotera 14, - 15,40

2Mach14

XIV. Alkimus žaluje u Demetria. - ¹ Po troch rokoch sa Júdovi prívrženci dozvedeli, že Demetrius, syn Seleukov, pristál v tripolskom prístave so silným vojskom a veľkým loďstvom, ² zmocnil sa krajiny a dal zabiť Antiocha a jeho poručníka Lyziáša.

³ Akýsi Alkimus, bývalý veľkňaz - ale v časoch nejednoty sa stal vierolomníkom -, po uvážení, že sa nijakým spôsobom nezachráni, ani už nebude mať prístup k svätému oltáru, ⁴ vybral sa v stopäťdesiatom prvom roku ku kráľovi Demetrioovi a priniesol mu okrem obvyklých chrámových olivových ratolestí aj zlatú korunu a palmovú ratolesť. V ten deň bol ešte tichý.

⁵ Naskytla sa mu však vhodná príležitosť (uskutočniť svoj) hanebný zámer, keď ho Demetrius povolal do poradného zboru, kde sa ho opýtal, aká nálada a zmýšľanie panuje medzi Židmi.

⁶ Odpovedal: „Tí zo Židov, ktorí sa nazývajú Asidejci a ktorých vodcom je Júda Machabejec, rozduchujú vojnu a vyvolávajú vzbury a nedovoľujú, aby sa riša dožila pokoja. ⁷

Preto aj keď som bol olúpený o zdedenú dôstojnosť, to jest o veľkňazstvo, teraz som sem prišiel⁸ predovšetkým z úprimnej starostlivosti o záujmy kráľa, ale tiež z ohľadu na svojich spoluobčanov. Veď títo ľudia nie málo ožobráčili celý náš národ svojím nerozumným počínaním!⁹ Ráč sa, kráľu, sám presvedčiť o všetkých tých veciach a ujať sa nášho ubiedeného národa podľa svojej láskavosti, ktorá každému vychádza v ústrety.¹⁰ Lebo dokiaľ je Júda nažive, pokoja v ríši nebude.“

¹¹ Keď takto hovoril, aj ostatní jeho priatelia, ktorí boli nepriateľsky naladení proti Júdovi, rýchlo huckali Demetria.¹² On hneď zavola Nikanora, niekdajšieho veliteľa slonov, a ustanovil ho za miestodržiteľa Júdska. Vyslal ho¹³ s rozkazmi, aby Júdu odstránil, jeho prívržencov rozohnal a Alkima ustanovil za veľkňaza hlavného chrámu.¹⁴ Pohanovia, ktorí utiekli z Júdska pred Júdom, hromadne sa pridávali k Nikanorovi. Nazdávali sa, že nešťastie a pohromy Židov budú pre nich samých šťastím.

Boj pri Desau. - ¹⁵ Keď sa dopočuli, že Nikanor prichádza proti nim a že sa pridávajú k nemu pohania, posypali (si hlavy) zemou a prosili toho, ktorý zabezpečil večné trvanie svojmu ľudu a vždy sa zjavne zaujal svojho dedičného podielu.¹⁶ Na rozkaz vojvodu sa rýchlo odiaľ vybrali a pri obci Desau sa zrazili s nepriateľmi.¹⁷ Šimon, brat Júdov, zrazil sa s Nikanorom, ale trochu ho zarazilo, keď sa nepriateľ náhle vynoril.¹⁸ Nikanor sa však bál previesť rozhodnutie krviprelieváním, lebo sa dopočul o udatnosti, ktorou vynikali Júdovi spoločníci, a tiež o ich veľkodušnosti v bojoch za vlasť.

Pokojné riešenie. - ¹⁹ Preto poslal Posidonia, Teodota a Matatiáša, aby ponúkli a prijali podmienky mieru.²⁰ Vyjednávania sa preťahovalo. Potom vojvodu oznámil stav vecí svojmu vojsku a dohoda bola schválená jednohlasným rozhodnutím.²¹ Ustálili tiež deň, keď sa mali stretnúť medzi štyrmi očami. Od každého vyšiel napred bojový voz a postavili kreslá.²² Ale Júda si rozostavil do pohotovosti ozbrojencov na vhodných miestach pre prípad, keby nepriatelia nečakane zákerne zaútočili. Rozhovor sa však dial nerušene.

²³ Potom sa Nikanor zdržoval v Jeruzaleme a neurobil nič, čo by bolo neprístojné; ba prepustil aj stádovité zástupy vojska, ktoré zhromaždil.²⁴ Júdu mal ustavične pri sebe a bol úprimne naklonený tomuto mužovi.²⁵ Povzbudzoval ho, aby sa oženil a založil si rodinu. Oženil sa teda, bol šťastný a tešil sa životu.

Alkimus znovu žaluje u kráľa. - ²⁶ Keď Alkimus spozoroval ich vzájomnú dôvernosť, vzal odpis dojednaných zmlúv, prišiel s tým k Demetriovi a nahovoril mu, že Nikanor pomýšľa (spáchať) zradu, pretože ustanovil Júdu, úkladného nepriateľa ríše, za jeho nástupcu.²⁷ Tu sa kráľ rozhneval a podráždený ohováraniami toho vyvrhela napísal Nikanorovi, že tie zmluvy neschvaľuje a že mu nariaďuje, aby Machabejca ihneď poslal v okovách do Antiochie.

²⁸ Táto správa Nikanora veľmi vzrušila, lebo mu ťažko padlo, že má zrušiť ujednania, keď druhá stránka nepodnikla nič nespravodlivé.²⁹ Kráľovi však odporovať nemohol, a preto čakal na vhodnú príležitosť, aby previedol rozkaz podvodne.

³⁰ Keď Machabejec pozoroval, že Nikanor sa stáva voči nemu menej vľúdnym a pri ich obvyklom stretnutí sa stáva bezočivejším, porozumel, že táto nevľúdnosť neznamena nič dobré. Preto zobral značný počet svojich ľudí a skryl sa pred Nikanorom.³¹ Keď ten spoznal, že ho poriadne previedol, odobral sa k presvätemu chrámu, keď práve kňazi prinášali príslušné obety a žiadal ich, aby mu vydali toho muža.³² Oni však pod prísahou vyhlásili, že nevedia, kde je ten, ktorého hľadá. Nato vystrel pravicu proti chrámu³³ a zaprisahal sa takto: „Ak mi nevydáte Júdu zviazaného, zrovnám tento Boží dom so zemou, zbúram oltár a postavím tu nádherný chrám Dionýzovi!“³⁴ Po týchto vyhrádkach odišiel.

Kňazi však vystreli ruky k nebu, vzývali toho, ktorý vždy bojoval za náš národ, a hovorili takto:³⁵ „Ty, Pane, si úplne nezávislý na bytostiach a predsa si chcel mať chrám, v ktorom by si prebýval medzi nami.“³⁶ Preto teraz, svätý Pane, pôvodca všetkej svätosti, zachovaj naveky nepoškvrnený tento príbytok, ktorý sme len nedávno mohli očistiť.“

Razisova samovražda. - ³⁷ Tu obžalovali u Nikanora akéhosi Razisa z jeruzalemských starších. Bol to muž veľmi dobrej povesti, ktorý miloval svojich spoluobčanov. Pre jeho láskavosť ho nazývali otcom Židov. ³⁸ On už prv, za čias roztržky, bol obvinený za to, že sa rozhodne pridržiaval židovstva a za židovstvo bol hotový obetovať svoje telo i život. ³⁹ Nikanor zrejme chcel dať najavo svoju nenávisť, ktorú prechovával voči Židom, preto poslal vyše päťsto vojakov, aby ho zatkli. ⁴⁰ Nazdával sa totiž, že keď ho zatkne, zasadí im ťažký úder.

⁴¹ Ale keď sa oddiely chystali zmocniť sa jeho príbytku, už aj vyrazili bránu do dvora a kázali priniesť oheň, aby mohli podpáliť drevo, vrhol sa, uzavretý zo všetkých strán, na meč. ⁴² Chcel radšej čestne zomrieť, ako sa dostať do rúk zločincov a za svoje šľachetné zmýšľanie nechať sa nedôstojne potupovať.

⁴³ Lenže v rýchlosti a rozčúlenosti nezasiahol sa smrteľne. A zástupy sa predierali dverami. Preto vybehol odvážne na múr a vrhol sa statočne na zástup vojakov. ⁴⁴ Oni sa rýchle rozostúpili, takže vznikla medzera, a padol doprostred na prázdne miesto. ⁴⁵ Ale ešte bol pri živote, ba vo vášnivom rozčúlení aj vstal, hoci sa mu krv prúdom liala z bolestných rán. Behom sa predral cez zástupy ⁴⁶ a vystúpil na akúsi strmú skalú. Hoci skoro celkom vykrvácal, predsa ešte uchopil svoje vnútornosti a hodil ich oboma rukami na zástupy. Pritom vyzýval Panovníka života i ducha, aby mu ich vrátil. Takto dokonal.

2Mach15

XV. Júda sa pripravuje na boj s Nikanorom. - ¹ Keď sa Nikanor dozvedel, že Júdove oddiely sú v samarijských miestach, zaumienil si, že ich so všetkou istotou napadne v sobotný deň. ² Niektorí Židia, ktorí boli donútení slúžiť v jeho vojsku, povedali: „Nenič ich tak divo a barbarsky, ale maj v úcte deň, ktorý Vševidiaci oddávna za svätý vyhlásil!“ ³ Tu sa ten naničhodník opýtal: „Je na nebi vládár, ktorý prikázal svätiť sobotný deň?“ ⁴ A keď oni odpovedali: „Je to sám živý Pán, vládár na nebi, ktorý prikázal sláviť sobotný deň,“ ⁵ on riekol: „Na zemi som vládcom ja a rozkazujem vziať zbraň a konať kráľovské služby!“ Nebol však schopný vykonať svoju bezočivú vôľu.

⁶ „Vo svojej bujne namyslenosti si Nikanor umienil, že postaví verejný pamätník svojho víťazstva nad Júdovými oddielmi. ⁷ Machabejec sa však ustavične s pevnou dôverou spoliehal, že mu Pán príde na pomoc. ⁸ A povzbudzoval svojich, aby nemali strach pred útokom pohanov, ale aby si pripomínali, koľkú pomoc už dostali z neba, a aby dôverovali, že s pomocou Všemohúceho zvíťazia aj teraz. ⁹ Tešil ich zo Zákona a prorokov, pripomínal im boje, ktoré už prekonali, a tak im dodal odvahy. ¹⁰ Keď ich celkom oduševnil, vydal rozkazy, ale poukázal aj na vierolomnosť pohanov a na to, ako porušovali prísahy. ¹¹ Každého z nich vyzbrojil, nie však ochranným štítom a oštepom, ale povzbudzujúcimi a statočnými slovami. Rozpovedal im aj svoj úplne hodnoverný sen, ktorým všetkých rozradostnil.

¹² Mal takéto videnie: Videl Oniáša, niekdajšieho veľkňaza, muža dokonalého a šľachetného, skromného v obcovaní, jemného povahou, dôstojného v reči a od detstva starostlivo cvičeného vo všetkých čnostiach, ako sa s rozpätými rukami modlí za celú židovskú pospolitosť. ¹³ Potom sa mu ukázal aj iný muž so šedinami, skvelého výzoru a ožiarený obdivuhodne krásnym jasom. ¹⁴ Tu sa Oniáš ujal slova a riekol: „Toto je milovník svojich bratov, ktorý sa mnoho modlí za národ a za sväté mesto, Jeremiáš, Boží prorok.“ ¹⁵ Nato vystrel Jeremiáš ruku, aby odovzdal Júdovi zlatý meč. Keď mu ho podával, povedal toto: ¹⁶ „Prijmi tento zlatý meč, dar od Boha! Ním porazíš odporcov.“

¹⁷ Takto povzbudení mimoriadne krásnymi Júdovými slovami, ktoré boli ozaj spôsobilé pobádať k chrbosti a vzpružiť mysle junákov, rozhodli sa, že sa neutiahnu do (opevneného) tábora, ale že sa rázne pustia do boja a s nasadením všetkých síl prevedú rozhodný boj, pretože ako mesto, tak aj náboženstvo a chrám boli v nebezpečenstve. ¹⁸ Lebo o svoje manželky a deti,

bratov a príbuzných mali menšiu obavu, a ich najväčší a najprednejší strach patril svätému chrámu.¹⁹ Lež aj tí, čo zostali v meste, prežívali nie menšiu úzkosť a nepokoj pre nastávajúci útok pod šírým nebom.

²⁰ Všetci už očakávali, že nastane rozhodný boj. Nepriatelia už pritiahli, vojsko bolo zošíkované do boja, slony boli postavené na vhodné miesto a jazda bola rozostavená po krídlach.²¹ Keď Machabejec zbadal príchod vojska, všelijaké druhy zbraní a divokosť zvierat, vystrel ruky k nebu a vzýval divotvorného Pána; bol totiž presvedčený, že víťazstvo sa nezískava zbraňami, ale že (Boh) ho udeľuje tým, ktorých uzná za hodných víťazstva.²² Keď ho vzýval, modlil sa takto: „Ty, Pane, ktorý si poslal za čias júdskeho kráľa Ezechiáša svojho anjela a pobil zo Sennacheribovho vojska stoosemdesiatpäťtisíc.“²³ pošli nám aj teraz, Vládca nebies, dobrého anjela, (aby vzbudil) strach a hrôzu! Svojím mocným ramenom²⁴ postraš tých, ktorí s rúhaním tiahnu proti tvojemu svätému ľudu!“ Týmto slovami ukončil.

Víťazstvo nad Nikanorom. - ²⁵ Nikanorovo vojsko postupovalo za zvuku trúb a bojových piesní.²⁶ Naproti tomu Júdovi bojovníci zaútočili na nepriateľov so vzývaním (Boha) a s modlitbou.²⁷ Bojovali síce rukami, ale v srdciach sa modlili k Bohu a porazili nie menej ako tridsaťpäťtisíc (mužov), mocne rozradostnení zjavnou Božou pomocou.²⁸ Keď už bolo po bitke a s radosťou sa vracali, spozorovali, že Nikanor padol vo svojej plnej výzbroji.²⁹ Nastal ryk a hrmot a v materinskej reči zvelebovali Pána.³⁰ Júda, ktorý všade bojoval na prvom mieste telom i dušou za svojich spoluobčanov a od mladosti si verne zachoval svoju oddanosť súkmeňovcom, rozkázal odťat' Nikanorovi hlavu a pravicu s ramenom a priniesť do Jeruzalema.

Nikanorov deň. - ³¹ Keď ta prišiel, zvolal svojich súkmeňovcov a postavil kňazov pred oltár. Povolal aj tých, čo boli na hrade.³² Nato ukázal hlavu zločinca Nikanora a ruku bohorúhača, ktorú naduto vystrel proti svätému domu Všemohúceho.³³ Jazyk zločinného Nikanora dal vyrezať a rozkúskovaný vyhodit' (za pokrm) vtákom a zlosynovu ruku dal povesiť oproti chrámu. Potom všetci, obrátení k nebu, velebili Pána, ktorý im tak zjavne pomohol a volali: „Nech je zvelebený ten, ktorý zachoval svoje miesto nepoškvrnené! Potom dal zavesiť Nikanorovu hlavu na hrad ako zreteľné a každému zjavné znamenie Pánovej pomoci.

³⁶ Všetci sa tiež spoločne uzniesli a rozhodli, že nenechajú neoslávený tento veľavýznamný deň,³⁷ ale že ho zasvätia trinásteho dňa dvanásteho mesiaca - sýrsky sa nazýva adar -, v deň pred Mardochejovým sviatkom.

Doslov spisovateľa. - ³⁸ Takto sa skončili príbehy s Nikanorom. Keďže od tých čias zostalo mesto v moci Židov, tu končím i ja svoje rozprávanie.³⁹ Ak je ono zostavené pútavo a zručne, tak sa moje želanie splnilo. Ale ak je skromné a priemerné, aj vtedy som urobil, čo bolo v mojich silách.⁴⁰ Ako piť len samo víno alebo samu vodu býva odporné, zatiaľ čo víno miešané s vodou je nielen príjemné, ale zvyšuje aj radostnú náladu; takisto aj upravená a usporiadaná rozprava občerstvuje tých, ktorí rozprávanie čítajú. A týmto aj končím.